EXPOSITIO
JURIS PONTIFICII

JUXTA RECENTIOREM ECCLESIÆ DISCIPLINAM

IN DUAS PARTES DISTRIBUTA,

AUCTORE

UBALDO GIRALDI

A SANCTO CAJETANO

Clericorum Regularium Scholarum Piarum,

APOSTOLICO ROMANI CLERI EXAMINATORE,

ET COLLEGII ECCLESIASTICI RECTORE.

PARS SECUNDA

TOMUS TERTIUS.

ROMÆ, MDCCLXIX.

EX TYPOGRAPHIA CAROLI BARBIELLINI

In Via Cursus

SUPERIORUM FACULTATE.

CONSTITUTIO BENEDICTI XIV.

= Pastor bonus = 13. *Aprilis* 1744.

☞ *Cum sæpe in hoc Opere mentio fiat de facultatibus Cardinalis Majoris Pœnitentiarii, quarum aliquæ ei restrictæ prius erant, ut sciatur, quæ hodie eidem competant, operæ pretium duxi hic transcribere dictam Constitutionem circa easdem facultates tam ipsius, quam Officii S. Pœnitentiariæ, pro regula ad hoc Sacrum Tribunal preces dirigendi, juxta rerum opportunitatem.*

PASTOR bonus . . . *Omittuntur primi quatuor paragraphi, in quibus recensentur Constitutiones Prædecessorum Pontificum, Pii V.* In omnibus, *Innocent. XII.* Romanus Pontifex, *& Clementis XII.* Apostolatus Officium, *ad prædictas facultates spectantes.*

§. 5. Quocirca, re diu, & mature discussa, multisque desuper consultationibus habitis, & omnes Prædecessorum Nostrorum Constitutiones, seu Litteras quaslibet, atque omnia vivæ vocis oracula, ipsius Pœnitentiariæ officium quomodocunque concernentes, seu concementia, præ oculis habentes; salva semper Majoris Pœnitentiarii facultate Romanum Pontificem consulendi in quibusvis particularibus casibus, etiam per præsentes Nostras Litteras non concessis, imo prohibitis, seu reservatis, & exceptis; itaut ipsi Majori Pœnitentiario de Romani Pontificis speciali mandato, vivæ vocis oraculo desuper sibi facto, procedere asserenti, indubia fides debeat adhiberi; motu proprio, ex certa scientia, ac matura deliberatione Nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, infrascriptas facultates eidem Pœnitentiariæ, & Majori Pœnitentiario de cætero competere, ac in illa, & ab illo in hunc, qui sequitur, modum exerceri posse, hac Nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, atque decernimus.

§. 6. Concedimus itaque Nostro, & pro tempore existenti Majori Pœnitentiario, ut omnes, & singulos, cujuscunque qualitatis, dignitatis, & gradus, ecclesiasticos seculares, & cujusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti regulares, necnon laicos quoscunque utriusque sexus, tam præsentes, quam absentes ab omnibus, & quibuscunque culpis, criminibus, & excessibus, quantumcunque gravibus, & atrocibus, tam publicis, quam occultis, quandocunque, & quomodocunque commissis, & perpetratis, necnon ab omnibus excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque censuris, & pœnis ecclesiasticis, præmissorum criminum occasione latis, & per illos incursis, etiam in casibus, nedum Ordinariis, & regularibus Superioribus, sed etiam Nobis, & Sanctæ Sedi specialiter, ac etiam per Litteras, quæ die Cœnæ Domini quotannis promulgantur, reservatis, injuncta semper iisdem pro modo culpæ pœnitentia salutari, & aliis, quæ de jure injungenda fuerint, absolvere, & absolvi mandare possit, & valeat Regulares nimirum a culpis, & censuris præmissis in utroque foro; ecclesiasticos vero sæculares, necnon laicos, a prædictis culpis, & censuris in foro conscientiæ tantum: eosdem vero ecclesiasticos sæculares, necnon laicos, tunc in utroque foro absolvere, & absolvi mandare possit, quando agitur de censuris publicis, latis a jure, præsertim Sedi Apostolicæ reservatis, etiam nominatim declaratis: vel si agatur de latis nominatim ab homine, tunc quando delegati, vel alterius judicis, a quo latæ fuerunt, jurisdictio expiraverit; seu quando absolutio per eosdem judices, aut alios ad Romanum Pontificem, & ad dictam S. Sedem remissa fuerit; seu quando sic censura ligati legitime impediuntur, quo minus præsentiam judicum, vel illorum, qui eos sic ligarunt, aut alium, seu alios, quos de jure deberent, adire possint.

§. 7. Ita tamen, ut ab ejusmodi censuris, ab homine latis, vel declaratis in utroque foro, ut præfertur, absoluti, vel qui absolvendi remittentur judici, coram quo censurarum causa pendet, in suis congruis casibus respective judicato paruerint, & parti satisfecerint, vel quamprimum potuerint, pareant, & satisfaciant, alioquin in easdem censuras reincidant. Renuente vero altera parte satisfactionem a reo oblatam, & in sententiis seu decretis minime expressam, accipere, possit Major Pœnitentiarius pro sua prudentia convenientem satisfactionem arbitrari, & respective supra dicti judicis conscientiæ remittere, ut ejusmodi pariter arbitretur; illaque per reum oblata, ac per aliam partem irrationabiliter recusata, valeat, adhuc firma remanente hujusmodi oblatione, ad absolutionem procedere, & ab alio procedi mandare.

§. 8. Romam quoque advenientes, ibique sacra loca visitaturos, ab omnibus per quemcunque judicem, vel alias quomodocunque, non tamen in Romana Curia nominatim promulgatis, vel, si alibi promulgatæ fuerint, in eadem Curia notoriis, censuris, ad effectum dumtaxat, ut Indulgentias, sacra eadem Urbis loca pie, ac religiose invisentibus concessas, libere, & licite consequi valeant, absolvere, & absolvi mandare possit; itaut elapso congruo tempore, ab ipsa Pœnitentiaria ad effectum prædictæ visitationis præfiniendo, iisdem, quibus antea, censuris, teneantur. Eos vero, qui censuris ab homine nominatim ligati, pro absolutione Romam advenerint, sed pro illa obtinenda fuerint ad proprios judices remissi, & probabile mortis periculum in itinere pertimescant, poterit Major Pœnitentiarius ad congruum tempus, ab ipso pro hujusmodi itineris confectione arbitrandum, in foro conscientiæ tantum absolvere, & absolvi mandare, cum reincidentia, statim ac itineris terminum attigerint.

§. 9. Hæreticos occultos, qui nemini, & cum nemine suas hæreses communicaverint, possit idem Major Pœnitentiarius in foro conscientiæ tantum, absque alia abjuratione coram Ordinario, vel Inquisitore facienda, absolvere, vel absolvi mandare: quod pariter ipsi liceat, quando prædicti hæretici occulti aliquos actus extrinsecos fecerint: ex quibus dignosci potuissent pro hæreticis; dummodo eosdem actus, quamvis de sua natura noscibiles, seu ad notitiam deducibiles, nullus, quem ipsi sciant, aut credant, notaverit, vel adverterit.

§. 10 Publicos vero hæreticos, seu apostatas a fide catholica, in foro conscientiæ tantum, absolvere, seu absolvi mandare possit, in iis dumtaxat casibus, in quibus necesse non est complices denunciare; quando nimirum hujusmodi complices aut mortui sunt, aut in regionibus palam infectis existunt, & in illis degunt; non tamen quando complices in illis regionibus viverent, in quibus Inquisitionis S. Officii auctoritas viget.

§. 11. Principes porro, & alios jus imperii, etiam vicario nomine, habentes, ac dominia, & respublicas, seu personas illorum, & illarum administrationem habentes, vel habere solitas, necnon Episcopos, & alios superiores Prælatos, in casibus publicis, qui in præfatis Litteris die Cœnæ Domini legi consuetis, continentur, etiamsi Romanus Pontifex propter infirmitatem, vel aliam causam ita fuisset impeditus, ut celeriter consuli non posset, absolvere, & absolvi mandare nullatenus valeat.

§. 12. Minusque possit, etiam in occultis, etiam in foro conscientiæ tantum, absolvere, vel absolvi mandare S. R. E. Cardinales, aut alios cujuscunque qualitatis, status, gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ fuerint, qui, vivente Romano Pontifice, de aliquo quopiam in ejus locum post ipsius mortem eligendo, vel excludendo tractaverint, suffragia inierint, ambitusve, aut pactiones fecerint; vel Sede Apostolica vacante, in censuras, seu pœnas in Litteris fel. rec. Greg. Papæ XV. & Urbani VIII. Prædecessorum Nostrorum super electione Romani Pontificis pro tempore facienda. XVII. Kal. Septembris anno Incarnationis Dominicæ MDCXXI. & V. Kal. Februarii anno ejusdem Incarnationis MDCXXV. respective emanatis, contentas, quomodolibet inciderint; præterquam, si absolvi peterent, Sede Apostolica adhuc vacante; tunc enim absolvi poterunt modo inferius præscribendo pro tempore vacantis ejusdem Sedis.

§. 13. Nec pariter possit, etiam in occultis, etiam in foro conscientiæ tantum, eos cujuscunque qualitatis, status, dignitatis præeminentiæ, & conditionis fuerint, absolvere, & absolvi mandare, qui astrologia judiciaria, vel per se, vel per alios, de statu reipublicæ christianæ, sive de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore existentis inquirentes ejusdem Urbani VIII. Pont. Max. Litteris, pridie Kal. Apr. anno ejusdem Incarnationis MDCXXXI. contra prædicta perpetrantes editis, contravenerint.

§. 14. Nec similiter valeat in casibus publicis, etiam in judicium non deductis, violatæ immunitatis, seu libertatis ecclesiasticæ, ullatenus absolvere, seu absolvi mandare.

§. 15. Super quacunque irregularitate, & inhabilitate ex quocunque delicto, etiam homicidio voluntario, & ex quocunque defectu proveniente, possit idem Major Pœnitentiarius, in casibus tamen occultis, & in foro conscientiæ tantum, & prævia in gravioribus casibus matura discussione in Signatura Pœnitentiariæ agenda, dispensare, vel dispensari mandare, tam cum laicis, quam cum ecclesiasticis sæcularibus, & Regularibus, cum quibus expediens videbitur, ad hoc, ut Ordinibus initiari, vel respective in susceptis, etiam in sacris, & Presbyteratus Ordinibus ministrare, & ad superiores ascendere, ac dignitates, etiam cathedrales, & metropolitanas, & quæcunque beneficia ecclesiastica, quandocunque ante dispensationem, alioquin canonice obtentas, vel obtenta, retinere, necnon ut hujusmodi beneficia, & dignitates (exceptis, quando agitur de homicidio voluntario, vel alio gravissimo excessu, Ecclesiis cathedralibus, & metropolitanis) etiam post delictum assequi valeant.

§. 16. Item cum hæreticis, & apostatis a fide catholica, quando hæresis, & apostasia hujusmodi, si de sæcularibus agitur, nullatenus est propalata, & quando casus gravitas non suadet, pœnitentes ad Sac. Inquisitionem remittendos esse, super quacunque irregularitate, inhabilitate, & infamia exinde contracta, tam ad Ordines, sive susceptos, sive suscipiendos, quam ad beneficia, dispensare, & dispensari mandare possit, & valeat.

§. 17. Cum homicidis, bannitis, aliisque criminosis, ut in Religionem recipi, & in ea professionem emittere licite possint, atque ut etiam qui homicidia voluntaria commiserint, aliquam ex approbatis Religionibus, tanquam clerici ingredi, in eaque profiteri valeant, in utroque foro dispensare, seu dispensari mandare possit; ea tamen lege, quando sic oportere videbitur, ut fiscum, & partem prius concordaverint: & insuper cavendo, ne tempore novitiatus sacros Ordines suscipiant, aut ad superiores ascendant; sed id eis minime liceat, nisi post professionem emissam: ut autem in iis Ordinibus, quos antea susceperint, etiam tempore novitiatus ministrare possint, quoties aliqua rationabilis causa id postulaverit, dispensare, & dispensari mandare possit; adjecta tunc clausula, ut si forte in Religione non perseveraverint, seu ad seculum redierint, ipso facto suspensi, etiam ab hujusmodi Ordinum antea susceptorum exercitio remaneant.

§. 18. Cum male promotis quibuscunque ad Ordines, in casibus tamen occultis, dispensare, vel dispensari mandare valeat; & signanter accedente legitima causa, dispenset, vel dispensari mandet cum promotis per saltum, in casibus similiter occultis, ad effectum scilicet, ut omissos Ordines secrete recipiant a quolibet catholico Antistite, gratiam, & communionem cum Sede Apostolica habente, extra tempora, & non servatis interstitiis, & absque dimissoriis; non tamen ut plures Ordines sacros eodem die recipiant.

§. 19. Cum promotis ad sacros Ordines, qui simoniam cum Episcopis promoventibus commiserint, dispensare, & dispensari mandare possit, in occultis dumtaxat, & in foro conscientiæ tantum, cum clausula, monitis monendis, & injuncta gravi pœnitentia, ac re præsertim in Signatura discussa.

§. 20. Titulos beneficiorum cum occulta inhabilitate, vel alio occulto vitio, etiam in concursu, male obtentorum, convalidare, vel convalidari mandare valeat.

§. 21. Verum a convalidatione titulorum, & condonatione fructuum abstineat quoad illos, qui de Ecclesiis cathedralibus provisi, munus consecrationis intra præfinitum tempus non susceperint.

§. 22. Cum vero agitur de simonia reali, scienter contracta, & de beneficiis super quibus eadem contracta fuit, abstineat a dispensationibus, seu convalidationibus titulorum, etiam in foro conscientiæ tantum, etiam in casibus occultis; nisi forte prædicta simonia contracta fuerit ignoranter, ignorantia facti, vel juris, & orator de illa certior factus, quam primum commode potuerit, dispensationem petierit. Idemque intelligatur de pensionibus, super quibus simonia realis scienter contracta, & commissa fuerit.

§. 23. Abstineat a condonatione pretii simoniaci, quando in Ecclesiam læsam, vel pauperes erogari debet; præterquam si delinquentium paupertas, & qualitas suadeant, aliquam ejus partem ipsis remitti, aut condonari posse; residuo semper in Ecclesiam, vel alios pauperes erogando.

§ 24. A compositione pariter, & condonatione fructuum beneficialium, & episcopalium Ecclesiarum, ac etiam distributionum quarumcunque, quovismodo male perceptorum, in casibus non occultis, abstineat. In occultis vero, possit cum Gallis, Belgis, Germanis, Polonis, & ulterioribus componere, vel etiam condonare, injuncta eisdem pœnitentibus erogatione eleemosynæ, ipsius Majoris Pœnitentiarii, vel

vel confessarii ab ipso deputandi, arbitrio limitandæ. Cum reliquis autem, videlicet Italis, Hispanis, Lusitanis, & adjacentium Insularum personis, discrete compositionem concedere, & ea mediante, fructus condonare valeat; pecuniis exinde redactis arbitrio Nostro, & Successorum Nostrorum pro tempore erogandis: pauperibus autem, quorum inopia compositionem non admittit, possit condonare, injuncta pro eorum viribus eleemosyna, modo supradicto. Porro quæ hic ordinantur, sine præjudicio illorum, quibus distributiones accrescere, vel non decrescere debent, sint, & censeantur ordinata.

§. 25. Quoad male ablata, vel retenta, quando domini incerti sint, & casus occulti partem aliquam delinquentibus pauperibus, si, eorum qualitate, & necessitate pensatis, ita videbitur, remittere, seu condonare, vel remitti, seu condonari mandare possit; residuum vero pauperibus distribui, vel in pia opera erogari: & quidem, si fieri potest, in locis, ubi ista ablata, extorta, vel usurpata sunt, mandare debet.

§. 26. Accipientes munera a Regularibus, exceptis rerum medicinalium, seu devotionis muneribus, ultra valorem decem scutorum monetæ, contra præscriptum a Prædecessoribus Nostris Clemente VIII. & Urbano pariter VIII. in suis Constitutionibus, XIII. Kal. Julii anni MDXCIV. & XVI. Kal. Nov. anni MDCXL. respective editis, non absolvat, nisi facta restitutione; vel si eam de præsenti nequeant adimplere, cum obligatione eamdem, quamprimum poterunt, faciendi. Qui vero infra prædictum valorem ejusmodi munera acceperint, eos, injuncta arbitrio ipsius Majoris Pœnitentiarii, seu confessarii, per eum eligendi, eleemosyna, quæ in beneficium Religionis, seu conventus, cui de jure facienda esset restitutio, si caute fieri possit, erogetur, absolvere, seu absolvi mandare possit.

§. 27. Cum puellis, quæ virgines non sunt, & subsidia dotalia petunt, seu jam obtinuerunt a confraternitatibus, aut aliis locis, vel dispensatoribus piis, quibus injunctum est, ut illas virginibus tantum dent, seu distribuant, in occultis, & in foro conscientiæ tantum, quatenus illæ in posterum honeste vivant, facultatem habeat dispensandi: necnon dispensare possit, in occultis pariter, & in foro conscientiæ tantum, cum virginibus, quæ petunt, vel obtinuerunt ingredi, vel jam ingressæ sunt in conventus, seu monasteria destinata pro mulieribus ad bonam frugem traductis, ad effectum ea licite ingrediendi, seu in eis remanendi, ac profitendi, & officia quæcunque suscipiendi, & exercendi.

§. 28. Juramenta quæcunque, in quibus exploratum sit, nullum cujusquam agi præjudicium, facultatem habeat in foro conscientiæ dumtaxat relaxandi.

§. 29. Vota simplicia quæcunque, quomodolibet emissa, tametsi privato juramento confirmata, etiam Religionis, castitatis, visitationis Sepulchri Dominici, aut SS. Liminum beatorum Apostolorum Petri, & Pauli de Urbe, aut sepulchri S. Jacobi de Compostella, possit idem Major Pœnitentiarius, in alia pietatis opera dispensando, commutare: etiam ad effectum contrahendi matrimonium, cum agitur de voto castitatis, aliisve ex se matrimonium illicitum reddentibus: item votorum implementum differre, & ab illorum transgressionibus absolvere: & respective dispensando commutari, differri, & absolvi mandare; consideratis causis talium commutationum, dilationum, aut absolutionum, & adjectis clausulis, quas apponere, iisque injunctis, quæ injungere hactenus in hujusmodi casibus Pœnitentiaria laudabiliter consuevit.

§. 30 Super recitatione divini officii, seu horarum canonicarum, propter aliquam impossibilitatem, seu moralem difficultatem, dispensandi, cum commutatione in alias preces, vel orationes, vel alia pia opera, earumque, seu eorum injunctione, habeat facultatem.

§. 31. Cum Regularibus autem super irregularitate, tam ex defectu, quam ex quocunque delicto quandocunque perpetrato, quomodolibet contracta, ut eadem irregularitate, aut quavis inhabilitate, aliisve defectibus quibuscunque, non obstantibus susceptis Ordinibus, & eorum privilegiis, uti, ac in illis, etiam in altaris ministerio ministrare, & Ordines non susceptos suscipere, ac in iisdem pariter ministrare, necnon quæcunque, quotcunque, & qualiacunque suorum Ordinum, & Congregationum, alioquin canonice obtenta, officia, beneficia regularia, munia, præeminentias, dignitates, & prælaturas, etiam majores, & principales, retinere, & exercere; necnon eadem, seu easdem, ad quæ, seu quas in futurum canonice, & juxta eorumdem Ordinum, & Congregationum regularia instituta, eligentur, vel aliter assumentur, recipere, assequi, gerere, ac libere, & licite exercere valeant, dispensare, eosque in pristinum, & ad eum, in quo ante præmissa quomodolibet erant, statum, & ad vocem activam, & passivam restituere, reponere, & plenarie reintegrare, & pœnas illis gratiose remittere, & condonare; (non tamen habilitare ad Generalatum, quando agitur de publico natalium defectu) necnon pro majori absolutionum, & dispensationum prædictarum firmitate, quibusvis Constitutionibus, ordinationibus, statutis & privilegiis quomodolibet obstantibus sufficienter derogare, præfatus Major Pœnitentiarius possit, & valeat.

§. 32. Volumus tamen, ut in hujusmodi casibus, qui occulti fuerint, in foro conscientiæ tantum, in publicis vero casibus in utroque foro, auditis tamen Superioribus, & matura circumspectione semper adhibita, cum iisdem Regularibus, ut præfertur, dispenset, vel dispensari mandet.

§. 33. Quoad apostatas, vel fugitivos Regulares, ad Apostolicam Pœnitentiariam recurrentes, servetur laudabilis ejusdem praxis, ut scilicet Major Pœnitentiarius, audito prius, si in Urbe adsit, Ordinis Superiore, seu Procuratore generali, injungat apostatæ, seu fugitivo, intra tempus, arbitrio ipsius Majoris Pœnitentiarii taxandum, reditum ad proprium Ordinem: interim vero, si expediat, a censuris eumdem absolvere, vel absolvi mandare possit, cum reincidentia, si intra dictum tempus minime redierit, dilata tamen usque ad actualem reditum dispensatione super irregularitate, si forte eam insuper contraxisset; & alias præterea pœnas, sive de jure communi, sive ex statutis Ordinum, propter apostasiam, seu fugam inflictas, discrete moderari, commutare, vel etiam, juxta peculiares circumstantias, condonare possit. Si vero casus ejusmodi sit, ut, re præsertim in Signatura discussa, censeatur expedire, quod absque reditu ad proprium, transitus eidem ad alium Ordinem concedatur; possit Major Pœnitentiarius illum etiam concedere, adhibitis tamen iis cautionibus, quas ad refrænandam vagandi licentiam necessarias, seu opportunas judicaverit: necnon illa præ oculis habendo, quæ infra circa transitum disponentur. Nemini autem Regulari quacunque de causa permittere valeat, ut in habitu sæculari, seu clerici sæcularis in perpetuum extra claustra vivere possit.

§. 34. Quoad transitum vero de una ad aliam Religionem, non solum valeat illum concedere a laxiori ad arctiorem, juxta cap. *Licet de Regul.*, verum etiam ad æqualem, & ab arctiori ad laxiorem, ob justas tamen, & graves respective causas, ab eodem Majori Pœnitentiario probandas; audito prius Superiore Ordinis, a quo, & cum consensu Superioris Ordinis, ad quem faciendus est transitus. Pro majori autem transitus firmitate, in his omnibus casibus possit idem Major Pœnitentiarius statutis, & Privilegiis Apostoli-

cis,

cis, quomodolibet obstantibus, opportune derogare.

§. 35. Verum abstineat ab hujusmodi transitu concedendo ad alias Religiones, seu Ordines præterquam ad illas, seu illos, in quibus clausiralis, & regularis observantia vigere dignoscatur; quod si de tali claustrali, & regulari observantja ullatenus dubitetur, exquirenda erit authentica Ordinarii attestatio. Abstineat pariter a transitu prædicto concedendo ad Ordines hospitalareâ, & militares, quamvis in illa claustralis, & regularis observantia vigeret, nisi forte ad Ordinem S. Joannis de Deo. Neque item eumdem transitum concedat ad Ordinem S. Benedicti antiquioris observantiæ, aut ad alias consimiles Congregationes, cujuscunque Ordinis fuerint.

§. 36. Concedere itidem possit transitum ab uno monasterio ad aliud, monialibus, tantum ultra muntes existentibus, legitima concurrente causa, in Signatura discutienda, & approbanda; committendo tamen facultatem hujusmodi transitus admittendi, & exequendi, arbitrio Ordinarii, cum clausulis opportunis pro casuum varietate.

§. 37. Quo vero ad censuras, seu pœnas, in quas moniales incurrere, & peccata reservata, quæ ab eisdem committi contigerit, etiam in casibus violatæ clausuræ, qui tamen casus occulti fuerint, vel ubi agatur de aliquo occulto defectu dispensando possit idem Major Pœnitentiarius præfatis monialibus confessarium cum opportunis facultatibus concedere.

§. 38. In casibus vero publicis clausuræ, a monialibus prædictis, vel ab aliis quibuscunque personis, ad malum finem violatæ, delinquentes non absolvat, nec absolvi mandet, nisi pro ipsis Episcopi, seu Ordinarii supplicaverint, & casus ad Congregationem S. R. E. Cardinalium negociis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præpositam deducti non fuerint.

§. 39. In matrimoniis contrahendis possit idem Major Pœnitentiarius, in foro conscientiæ tantum, super impedimentis occultis, quæ matrimonium non dirimunt, dispensare, vel dispensari mandare: itemque super omissione denunciationum, etiam ad effectum contrahendi secreto; in quo serventur, quando agitur de matrimoniis conscientiæ nuncupatis Litteræ a Nobis datæ ad omnes Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, & Episcopos sub die 17. Nov. anni 1741. per ea verba incipientes: *Satis vobis compertum*. At a dispensationibus concedendis super quocunque impedimento ex quovis gradu, sive consanguinitatis, sive affinitatis ex copula licita, seu ex cognatione spirituali proveniente, etiam in foro conscientiæ tantum, tametsi impedimentum sit occultum, & periculum scandalorum immineat, in iisdem matrimoniis contrahendis abstineat.

§. 40. In contractis vero matrimoniis, a dispensatione, seu matrimonii revalidatione in gradibus primo, & secundo, seu secundo tantum, consanguinitatis, vel affinitatis ex copula licita, etiam in occultis, pariter abstineat; præterquam si in secundo tantum gradu prædicto impedimentum saltem per decennium duraverit occultum, & oratores simul publice contraxerint, & convixerint, & uti conjuges legitimi reputati fuerint. In tertio autem, & quarto gradibus occultis, in contractis possit dispensare; atque etiam in iisdem tertio, & quarto gradibus publicis possit revalidare matrimonia, ex causa subreptionis, & obreptionis occultæ Litterarum Apostolicarum nulliter contracta; præterquam, si falsitas consistat in narratione præcedentis copulæ, quæ antea revera non intercesserat.

§. 41. Quod si aliqui oratores obtinuerint a nostra Dataria dispensationem super gradu prohibito in primo, & secundo, vel in secundo tantum, ac etiam in tertio, vel quarto, cum reticentia copulæ inter eos secutæ, quam sine honoris detrimento detegere non valeant, & ratione hujusmodi reticentiæ petant dispensationem pro matrimonio contrahendo, seu revalidationem matrimonii contracti; possit idem Major Pœnitentiarius, si copula sit adhuc secreta, hujusmodi dispensationem, seu respective revalidationem in foro conscientiæ tantum concedere; facta, quando agitur de primo, & secundo, vel secundum tantum gradu, compositione quinquaginta ducatorum auri de Camera ad Datariam transmittendorum, ad effectum (ut inconcussi moris est) erogandi in eleemosynas; nisi prior gratia expedita fuisset in forma pauperum; quo casu etiam hæc gratia similiter absque ulla compositione expediatur.

§. 42. Si qui vero oratores, obtenta dispensatione a Dataria super impedimento primi, & secundi, sive secundi dumtaxat gradus consanguinitatis, seu affinitatis, cum expressione quidem carnalis copulæ, sed tacita occulta, & malitiosa intentione in ipsa copula habita ad facilius obtinendam dispensationem, pro revalidatione hujusmodi dispensationis ad dictam Pœnitentiariam recurrant, possit idem Major Pœnitentiarius desuper absolute dispensare cum miserabilibus personis, explicite affirmantibus se, uti tales, & sub illa expressa qualitate, & forma miserabilium dispensationes a Dataria obtinuisse: cum iis vero, qui non tanquam pauperes, sed uti ex honestis familiis, sive uti nobiles, sive uti illustres, ab eadem Dataria similiter dispensati fuerint, non dispenset, nisi soluta prius in Dataria, ad effectum pariter erogandi in eleemosynas, taxa, definienda arbitrio ejusdem Majoris Pœnitentiarii, pensatis circumstantiis cujuscunque casus, & respectu habito ad præjudicium componendæ, & ad vires supplicantium. Si tamen isti pauperes essent, itaut vere, & realiter integram summam taxatam, vel aliquam ejus partem solvere non possent, præfatus Major Pœnitentiarius opportune in hoc casu provideat, facto verbo, si peculiaris difficultas id postulet, cum Sanctissimo.

§. 43. Super impedimento occulto affinitatis ex copula illicita, seu ex actu fornicario proveniente, quotiescunque adsit rationabilis causa, licet periculum revelationis, seu scandalorum non immineret, vel non adesset in matrimoniis tam contractis, quam contrahendis, in foro conscientiæ dispensare, & dispensari mandare possit & valeat.

§. 44. Super occulto impedimento criminis adulterii, si fuerint cum fide data duntaxat, neutro machinante, commissum, possit tam in contrahendis, quam in contractis matrimoniis dispensare. Si vero crimen hujusmodi fuisset, utroque, vel altero machinante, patratum, possit in occultis pariter dispensationem concedere; raro tamen, & quando necessitas postulaverit, ratione alicujus gravis imminentis periculi, quod prudentia Majoris Pœnitentiarii, re prætertim discussa in Congregatione, vel Signatura, arbitrandum erit.

§. 45. Declaramus præterea, quod facultates præfatæ a Nobis Majori Pœnitentiario, & ejusdem Pœnitentiariæ officio concessæ circa dispensationes matrimoniales, locum habeant, etiamsi gradus, & impedimenta hujusmodi multiplicia sint, quacunque, & quantacunque multiplicitate: volentes, in Litteris hujusmodi dispensationum matrimonialium, posse prolem, ubi opus erit, sive suscipiendam, non tamen in adulterio conceptam, in foro conscientiæ tantum legitimam decernere, necnon apponi clausulam Nullis &c. prout in hujusmodi materiis hactenus ipsa Pœnitentiaria servare consuevit.

§. 46. Ulterius super casibus quibusvis occulti impedimenti ad petendum licite debitum dispensare, aut dispensari mandare possit, & valeat.

§. 47. Facultates Pœnitentiariis minoribus ordina-

ria

tiis, quorum deputatio pertinet ad prædictum Majorem Pœnitentiarium, possit idem ad libitum concedere, & restringere. Fratres vero minores Cappuccinos in confessarios nullatenus deputet in illis Regionibus, in quibus iidem confessionibus audiendis operam dare non solent.

§. 48. Dubia omnia in materia peccatorum, seu forum pœnitentiale, alias quomodolibet concernentia, cum consilio Doctorum, & Theologorum suorum, valeat declarare.

§. 49. Commissiones vero Majoris Pœnitentiarii non expirent, etiamsi committens, illis nondum præsentatis, & re integra, desinat quomodocunque Pœnitentiarius existere. Idemque intelligi volumus de illis commissionibus, quas Majori Pœnitentiario absente, vel ex aliqua justa causa impedito, alterius Pro-Pœnitentiarii ad tempus subrogati nomine expeditas, elapso hujusmodi subrogationis termino, præsentari contigerit.

§. 50. Omnibus denique christifidelibus, qui ex veteri, & laudabili instituto Pœnitentiarium Majorem, munere suo, statutis diebus hebdomadæ majoris, in tribus Urbis Basilicis solemni ritu fungentem, pie, reverenterque adierint, seseque pœnitentiali virga tangendos submiserint, centum dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta relaxandi, perpetuam facultatem eidem Majori Pœnitentiario confirmamus, &, quatenus opus sit, de novo concedimus.

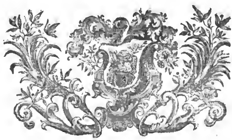
§. 51. Sede Apostolica vacante, quoniam animarum saluti, quæ omni tempore periclitatur, numquam non est subveniendum, unde merito Prædecessores nostri officium Pœnitentiariæ, etiam post obitum Pontificis continuare jusserunt; volumus, & decernimus, ut Major Pœnitentiarius (cujus facultas dicto tempore non expirat, sed tantummodo non habet excercitium extra Conclave), seu ejus officiales, facere, & expedire valeant quæcumque ad forum conscientiæ pertinent: ideo absolvere, seu absolvi mandare in dicto conscientiæ foro valeant ab iis quoque censuris, a quibus alias, vivente Pontifice, adempta etiam Majori Pœnitentiario, & Pœnitentiariæ officio, absolvendi facultas reperitur: hac tamen lege (quemadmodum fel. recor. Prædecessor noster Clem. Papa XII. lata Constit. quæ incipit *Apostolatus Officium*, ad consulendum simul animarum fidelium saluti, & disciplinæ ecclesiasticæ conservationi provide cavit, quod nempe in hujusmodi censuris ad tempus dumtaxat, & cum reincidentia in easdem, servatis alias servandis, absolutio concedatur itaut qui fuerint absoluti, ad novum Pontificem, intra terminum, pro locorum distantia definiendum, recurrere pro eadem causa teneantur; neque liceat Pœnitentiario Majori, ejusque officialibus præfixum terminum post Pontificis electionem ampliare, vel prorogare.

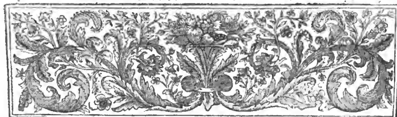
§. 52. Præterea concedimus, ut si quando aliquod gravius animæ periculum immineat, cui celeriter occurrendum videatur, re in Signatura diligenter examinata, & Majori quoque Pœnitentiario, si in Conclavi degat, pro materiæ gravitate consulto, & approbante, dispensare, aut dispensari mandare pro eodem foro conscientiæ valeant, super illis etiam, super quibus alias, vivente Pontifice, inhibita sit Majori Pœnitentiario; & Pœnitentiariæ dispensandi facultas: ita tamen, ut oratores, sicuti superius dictum est, ad novum Pontificem post ejus electionem similiter debeant recurrere, aliisque appositis clausulis, pro casus natura necessariis, & opportunis.

§. 53. Pro foro vero externo, eadem Sede Apostolica vacante, eorum officium penitus conquiescat; ita ut a quibuscunque matrimonialibus, & aliis dispensationibus, & absolutionibus, ac declarationibus, necnon quibusvis aliis expeditionibus forum fori mixtim, vel separatim quomodolibet respicientibus; omnino abstineant.

§. 54. Attamen concedimus, ut dicta Sede vacante, pro foro externo facere, & expedire valeant quæ ad Regularium, & præsertim apostatarum, & fugitivorum remedium, in superioribus facultatibus concessa sunt: necnon; ut monialibus confessarios extra Ordinem valeant deputare, si eos ex aliqua rationabili causa petierint, pro earum libitu, inter approbatos ab Ordinario ad audiendas monialium confessiones eligendos.

§. 55. Et demum, ut illos, qui in aliquam censuram. Sedi Apostolicæ reservatam, etiam ob violatam ecclesiasticam libertatem, vel immunitatem publice incurrerint, vel incurrisse declarati fuerint, & vere, ac sincere pœnitentes, & novi Pontificis, ad quem post electionem recurrere debebunt, mandatis obtemperare parati, beneficium absolutionis sibi ulterius non differri enixe deprecentur, absolvere, cum reincidentia, quemadmodum in superioribus dictum est, vel absolvi mandare possint . . . . . .

PARS SECUNDA
IN QUA CONTINENTUR
Constitutionum Apostolicarum Summæ ad Concilii Tridentini Decreta spectantium, servato ordine Sessionum, & Capitulorum ejusdem Concilii.

SECTIO I.

Sessio IV. Decretum de editione, & usu Sacrorum librorum.

PRÆTEREA ad coercenda petulantia ingenia decernit, ut nemo suæ prudentiæ innixus, in rebus Fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ christianæ pertinentium, Sacram Scripturam ad suos sensus contorquens, contra eum sensum, quem tenuit, & tenet S. Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Scripturarum Sanctarum, aut etiam contra unanimem consensum Patrum, ipsam Scripturam Sacram interpretari audeat, etiamsi hujusmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis a jure statutis puniantur.

Tridentinum hic prohibet, ne quisquam audeat prædicare, & explicare sacram Scripturam in rebus Fidei, & morum ad christianam doctrinam pertinentium contra sensum ab Ecclesia receptum, & approbatum, jubetque contravenientes per Ordinarios declarari, & puniri pœnis a jure statutis. Hæc eadem prohibitio, quoad primam partem facta jam fuerat in *Can. Relatum* 14. *dist.*37. necnon a Concilio Milevitano cap.v. & quoad utramque legitur in Constitutione Leonis X. *Supernæ majestatis*, emanata in Conc. generali Lateran. V. *sub die* 19. *Dec.* 1516. §. IV. ibi.

Mandantes omnibus, qui hoc sustinent, quique in futurum sustinebunt, ut evangelicam veritatem, & Sanctam Scripturam juxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos Ecclesia, vel usus diuturnus approbavit, legendosque hactenus recepit, & in posterum recipiet, prædicent, & explanent, nec quidquam ejus proprio sensui contrarium, aut dissonum adjiciant, sed illis semper insistant, quæ ab ipsius S. Scripturæ verbis, & præfatorum Doctorum interpretationibus rite, & sane intellectis non discordant.

Et §. VIII. Contra delinquentes tam in hac re, quam in aliis a se prohibitis, præter pœnas a jure statutas, infligit excommunicationem Papæ reservatam, & perpetuam officii prædicationis inhibitionem, ibi.

Si qui autem contra præmissorum aliquod committere quidquam ausi fuerint, ultra pœnas contra tales a jure statutas, excommunicationis etiam sententiam, a qua nonnisi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi possint, eos incurrere volumus. Et ut eorum exemplo alii attentare similia minime audeant, eis prædicationis etiam officium interdictum esse perpetuo decernimus.

Verum Navarrus in suo *Manuali cap. XXVII. num.*110. *&* 111. refert Cajetanum, aliosque DD. ibi citatos, sentire, hanc excommunicationem non fuisse usu receptam. Quam quidem puto non esse amplius saltem latæ sententiæ, ea motus ratione, quia Tridentinum, mentionem hic faciens de pœnis delinquentium, utitur *verbo Puniantur*, quod ex vulgatis, est nota dumtaxat ferendæ sententiæ.

Neque dici potest, Concilium præcipiendo, ut contravenientes per Ordinarios declarentur, se retulisse ad dictam Leonis Constitutionem, perinde ac intenderit, hos declarari debere incidisse in excommunicationem ibi inflictam: quandoquidem, si ei hæc mens fuisset, expresse fecisset ejusdem Constitutionis, aut Concil. Lateranensis mentionem, quemadmodum fecit in subsequenti §. III. circa pœnas in imprimentes libros de rebus sacris sine examine, & approbatione Ordinarii.

Quæ autem pœnæ contra aliter Scripturam interpretantes sint in jure statutæ, quibus tam Constitutio Leonina, quam hoc Concilii decretum puniri præcipit contravenientes post declarationem factam per Ordinarios de hujusmodi delicto (quod ideo fieri Concilium mandasse credo ad terrorem cæteris incutiendum, ut a simili interpretatione magis retrahantur) recurrendum censeo ad *Can. XXVII. Hæresis*, desumptum a D. Hyeronymo, *& Can. XXXIX. Quidam*, desumptum a D. Isidoro, & relatos a Gratiano *caus. XXIV. quæst.* 3. in quibus hi habentur tanquam Hæretici; ita enim legitur in utroque Canone iisdem fere verbis, ibi = *Sed & quicunque aliter Scripturam Sanctam intelligit, quam sensus Spiritus Sancti flagitat, a quo conscripta est, licet de Ecclesia non recesserit, tamen hæreticus appellari potest* = Ideoque & excommunicari poterunt, ac excludi ab asylo loci sacri; & si Prædicatores fuerint, privari officii prædicationis, juxta cit. Leonis Constitutionem. Si vero explicationem, vel prædicationem S. Scripturæ contrariam sensui, quem tenet, & tenuit Ecclesia, deprehendatur continere errorem contra Fidem, post declarationem, itidem per Ordinarios factam, pœnæ eædem erunt, ac illæ, quibus formales hæretici puniuntur; quæ videri poterunt toto titulo de Hæreticis, *& in Thesauro de pœnis*, a me novissime in lucem edito cum Additionibus, *verbo Hæresis a cap. I. ad VII.*

S E C T I O II.

Eadem Sessio IV. Prosequitur idem Decretum de editione, & usu Sacrorum librorum.

SEd & Impressoribus modum in hac parte, ut par est, imponere volens, qui jam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet sine licentia Superiorum ecclesiasticorum ipsos S. Scripturæ libros, & super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter, sæpe tacito, sæpe etiam ementito prælo, & quod gravius est, sine nomine Auctoris imprimunt, alibi etiam impressos libros hujusmodi temere venales habent; decernit, & statuit, ut posthac S. Scriptura, potissimum vero hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quam emendatissime imprimatur, nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quosvis libros de rebus sacris sine nomine Auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilii novissimi Lateranensis apposita. Et, si Regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujusmodi, licentiam quoque a suis Superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris juxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel evulgant, nisi antea examinati, probatique fuerint, eisdem pœnis subjaceant, quibus Impressores. Et qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint Auctores, pro Auctoribus habeantur. Ipsa vero hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri, vel scripti, vel impressi authentice appareat; idque totum, hoc est, & probatio, & examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda.

Decretum hoc circa impressionem S. Scripturæ ampliatum est a Pio IV. Constit. *Dominici gregis*, 24. *Martii* 1564. approbante Indicem librorum prohibitorum, a Trident. præscriptum, postea a Sixto V. auctum, demum Clementis VIII. ac novissime Benedicti XIV. jussu recognitum, atque iterum editum an.

an. 1758. cum additione Regularum, ac ratione exequendæ prohibitionis ; ut ex dictorum Clementis Constit. *Sacrosanctum Concilium 17, Octobr. 1595.* ac Benedicti Const. *Quæ ad catholicæ 23. Decembris* 1757. in cujus Indicis Regula IV. prohibetur, editio S. Scripturæ lingua vulgari, ut sequitur.

Cum experimento manifestum sit, si Sacra Biblia vulgari lingua passim sine discrimine permittantur, plus inde ob hominum temeritatem detrimenti, quam utilitatis oriri, hac in parte judicio Episcopi, aut Inquisitoris stetur, ut cum consilio Parochi, vel Confessarii, Bibliorum a catholicis auctoribus versorum lectione non damnum, sed fidei, atque pietatis augmentum capere posse: quam facultatem in scriptis habeant.

Qui autem absque tali facultate ea legere, seu habere præsumpserit, nisi prius Bibliis Ordinario redditis, peccatorum absolutionem percipere non possit.

Bibliopolæ vero, qui prædictam facultatem non habent, si Biblia idiomate vulgari conscripta vendiderint, vel alio quovis modo concesserint, librorum pretium in usus pios ab Episcopo convertendum amittant, aliisque pœnis pro delicti qualitate ejusdem Episcopi arbitrio subjaceant.

Regulares vero, nonnisi facultate a Prælatis suis habita, ea legere, aut emere possint.

= Quia vero insequentibus annis (est animadversio Benedicti XIV. *lib. VI. cap. X. de Synodo diœces. num. 5. edit. Rom. anno 1755.*) experientia docuit, Episcopos, & Inquisitores, quorum judicio vernacula sacrorum librorum lectio concedi poterat, vel denegari, indulgentiores hac in re se præbuisse; immo vero ipsos etiam Regularium Præsides eamdem, quæ Episcopis, & Inquisitoribus concessa fuerat, auctoritatem sibi arrogasse; hinc quartæ Indicis regulæ hæc, quæ sequuntur, jussu Clementis VIII. fuere superaddita =.

Animadvertendum est circa supradictam quartam regulam Indicis fel. record. Pii Papæ IV. nullam per hanc impressionem, & editionem de novo tribui facultatem Episcopis, vel Inquisitoribus, aut Regularium Superioribus, concedendi licentiam emendi, legendi, aut retinendi Biblia vulgari lingua edita, cum hactenus mandato, & usu Sanctæ Romanæ, & Universalis Inquisitionis sublata eis fuerit facultas concedendi hujusmodi licentias legendi, vel retinendi Biblia vulgaria, aut alias Sacræ Scripturæ tam novi, quam veteris Testamenti partes, quavis vulgari lingua edita, ac insuper summaria, & compendia etiam historica eorundem Bibliorum, seu librorum S. Scripturæ, quocunque vulgari idiomate conscripta; quod quidem inviolate servandum est.

Hanc eandem prohibitionem factam legimus a Clemente XI. in Constit. *Unigenitus*, *sub die 8. Septembr.* 1713. in qua damnavit sequentes Propositiones Paschasii Quesnelli, asserentis male prohiberi ab Ecclesia fideli homini tam laico, quam fœminæ lectionem S. Scripturæ, ac præsertim novi Testamenti vulgari lingua, scilicet.

La LXXIX. in ordine.

Utile, & necessarium est omni tempore, omni personarum generi studere, & cognoscere spiritum, pietatem, & mysteria S. Scripturæ.

La LXXX.

Lectio S. Scripturæ est pro omnibus.

La LXXXI.

Obscuritas sancta Verbi Dei non est laicis ratio dispensandi se ipsos ab ejus lectione.

La LXXXII.

Dies Dominicus a Christianis debet sanctificari lectionibus pietatis, & super omnia Sanctarum Scripturarum: damnosum est velle Christianum ab hac lectione retrahere.

La LXXXIII.

Est illusio sibi persuadere, quod notitia mysteriorum Religionis non debeat communicari fœminis lectione Sacrorum Librorum. Non ex fœminarum simplicitate, sed ex superba virorum scientia ortus est Scripturarum abusus, & natæ sunt hæreses.

La LXXXIV.

Abripere e Christianorum manibus novum Testamentum, seu eis illud clausum tenere, auferendo eis modum illud intelligendi, est illis Christi os obturare.

La LXXXV.

Interdicere Christianis lectionem S. Scripturæ, præsertim Evangelii, est interdicere usum luminis filiis lucis, & facere, ut patiantur speciem quandam excommunicationis.

La LXXXVI. Eripere simplici populo hoc solatium jungendi vocem suam voci totius Ecclesiæ, est usus contrarius praxi apostolicæ, & intentioni Dei.

Propterea jure, ac merito P. Antonius de Palermo in *Scrutinio Doctrinar. cap. 7. art. 2. pag. 426. ac seq. carpit* I. *sub num.* 15. Andræam Vander Schuren, inter alia dicentem in libello inscripto: *Sanctum apertum simplicibus pag. 50. Abusus Sacræ Scripturæ inter fideles, in punctis Fidei ab Ecclesia instructos, perparum deinceps timendus est; adeoque præceptum memoratæ Congregationis* (*Indicis*) *non habet amplius locum nostris temporibus*. Ac in alio inscripto: *Ulterior informatio pro simplicibus circa lect. Sac. Scripturæ in lingua vulgari pag. 13. Istud igitur famosum præceptum, quo divinorum li-*

brorum lectio in lingua vulgari non pro semper, sed pro aliquo tempore, non prohibetur, sed solum cum facultate permittitur, non est statutum jussa, nec approbatum auctoritate Concilii Tridentini; sed solum mandato, & auctoritate Pontificis Pii IV. ob rationes, quæ alias occurrebant, nunc autem amplius locum non babent. Et coherentee ad hæc pag.50. *Nunquid res absona, & deploranda non est, quod unanimes omnium Ecclesiæ Patrum monitiones rejiciantur, prætextu legum, quæ locum amplius non habeot?* Et in altero inscripto: *Defensa libertas simplicium Catholicorum in legenda Sacra Scriptura contra P. Harners Dominicanum habet in Epist.* 10. hunc scopum: *Variæ conclusiones invicte demonstrantes, quod mandatum Indicis librorum non amplius locum babeat boc tempore; & pag. 52. Omnes defensores verbi Dei in hoc conveniunt, & uno ore sustinent, præceptum illud locum amplius non babere. Hoc dicunt aperte, & unanimi voce.* II. *sub num.* 16. jure quoque, ac merito carpit Arnaldum, dicentem *In difficultat. contra D. Steyaert par.* 4. *pag.* 141. *Vidimus jam, quod Sancti Patres nos moneant esse Diabolum, qui avertit Christianos a lectione Scripturæ Sacræ, & quod nemo præter illum possit hanc ipsis cogitationem injicere: non esse secularium illam legere, & par.* 8. *pag* 13. *Alia veritas probata est in hac* 57. *difficultate; nempe quod in præsenti rerum statu hæc regula (quarta Indicis) non modo desierit esse utilis, sed etiam, quod sit perniciosa; & quod illius executio urgeri non possit absque ingenti Religionis, & Ecclesiæ injuria* = III. *Ibidem pariter carpit Auctorem libelli sub titulo, Brevis, & necessaria instructio omnibus Belgii Catholicis circa lectionem Sacræ Scripturæ,* dicentem pag. 18 *Nunquam Ecclesia Sacræ Scripturæ lectionem in vulgaribus linguis plebi probibuit.* Et pag. 22. *Episcopus, qui plebi probibet lectionem Sacræ Scripturæ in lingua vulgari, non est Pater, nec Pastor, sed potius Tyrannus, adimens populo libertatem a Deo concessam.* Et pag. 26. *Virtutis est non obedire talibus Superioribus; ista qualis enim foret obedientia? Non absimili Nestorius, Julianus, Sergius, & plures alii hæretici Episcopi, plurimos simplices homines suis hæresibus implicuerant, & ad inferos pertraxerunt.* Et pag. 28. *Hæresis dicenda est docere, non esse laudabile, & utile omnibus Christianis promiscue Sacram Scripturam legere etiam in lingua vulgari* = IV. Denique etiam Gasparem Iveninum carpit sub num. 17: ob tres propositiones, quas hic habet *tom.* 1. *Instit. Theolog. Prolegom. dissert.* 4. *§.* 5. *fol.* 120. *edit. Venet. de anno* 1704. quarum 1. *Omnibus nec jussum, nec probibitum est catholicas Bibliorum vernaculas lectiones legere*; & quia firmare convincitur, Regulam quartam Indicis, natura sua universalem, nec pro occidentali Ecclesia esse; attento maxime, quod in conclusionis probationem subnectit hæc verba: *Præterea ad hoc usque seculum Ecclesia non aliarum, quam factarum ab Hæreticis versionum, Vualdensibus scilicet, Viclephistis, Lutheranis, & Calvinistis, generatim probibuit* = 2. quam in eodem carpit, propositio est, quia quando inquit, quod *Ecclesia potest ratione circumstantiarum loci, temporis, personarum, nonnullis, vernacularum etiam catholicarum versionum lectionem interdicere*; hoc ita asserit, ut dicere videatur, quod Ecclesia nequeat de hoc condere legem omnes Catholicos obligantem, sive ad eum moveatur ob sacrarum literarum majestatem tuendam, sive ob iniquorum infringendam temeritatem, sive ob pusillos arcendos ab errorum vorticibus; quamvis enim non neget hic Auctor dirigendam quandoque prohibitionem *teneris, imbellibus, & pusillis*; negat tamen & ratione ipsorum ad alios legem extendi posse, ac si legis motivum æque universale omnes, & singulos afficere debeat, ac ipsa lex; nec valeat hæc universalis concipi ad plurimorum vitanda pericula. Negat insuper posse condi, sive ad retundendam petulantem ingeniorum vafritiem, sive ad majestatis sacris voluminibus, reverentiæque erga illa debitæ conservandæ munimen = 3. denique propositio, quam in Ivenino carpit, hæc est: *Quibusdam in locis sub fine elapsi proxime seculi Biblia vernacule conversa cuique passim, & sine discrimine legere non licebat*: quæ autem essent loca mox explicat: *Ea vero loca erant, in quibus promulgatum fuerat Tridentinum, & in quibus vim obtinebat, nec abierat in desuetudinem Regula quarta Indicis.* Ex quibus verbis infert de Panormo: jam ergo, juxta Iveninum, omnibus, & singulis licebit promiscue eam legere; & quidem cunctis in locis, dum particulæ præteriti temporis: *non licebat, obtinebat, abierat*, non obscure insinuant exceptionem amplius non vigere. Prosequitur ibi clarus hic Romanæ Inquisitionis Qualificator ea solvere, quæ in oppositum obiici possent. Ea tamen penes ipsum vide; instituti namque mei in præsens non est diutius hisce incumbere.

Moneo quidem circa hanc IV. Regulam, quod inter observationes, appositas in novissima præfati Indicis editione an. 1758. hæc legitur additio.

= Quod si hujusmodi Bibliorum versiones vulgari lingua fuerint ab Apostolica Sede approbatæ, aut editæ cum annotationibus desumptis ex SS. Ecclesiæ Patribus, vel ex doctis, catholicisque viris, conceduntur: Decr. Sac. Cong. Ind. 13. Jun. 1757. =

Decretum de prohibitione editionis librorum de rebus sacris tractantium sine nomine Auctoris, & sine examine, ac approbatione Ordinarii, contenta in relato §. *Tridentini = sed & Impressoribus* = sub pœnis excommunicationis latæ sententiæ, non tamen reservatæ, amissionis eorundem librorum publice comburendorum, & centum ducatorum Fabricæ S. Petri applicandorum juxta statutum cit. Concil. Lateranen. sess. X. ad quod Tridentinum se refert, ampliatum est pariter a laudato Pio IV. cit. Const. *Dominici gregis* in sequenti Regula X. Indicis.

In librorum, aliarumve scripturarum impressione servetur, quod in Concilio Lateranensi sub Leone X. sess. X. statutum est.

Quare, si in alma Urbe Roma liber aliquis sit imprimendus, per Vicarium Summi Pontificis, & sacri Palatii Magistrum, vel personas a Sanctissimo Domino Nostro deputandas, prius examinetur.

In

In aliis vero locis ad Episcopum, vel alium habentem scientiam libri, vel scripturæ imprimendæ, ab eodem Episcopo deputandum, ac Inquisitorem hæreticæ pravitatis ejus civitatis, vel diœcesis, in qua impressio fiet, ejus approbatio, & examen pertineat, & per eorum manum, propria subscriptione, gratis, & sine dilatione imponendum sub pœnis, & censuris in eodem decreto contentis, approbetur, hac lege, & conditione addita, ut exemplum libri imprimendi authenticum, & manu Auctoris subscriptum apud Examinatorem remaneat.

Eos vero, qui libellos manuscriptos vulgant, nisi ante examinati, probatique fuerint, iisdem pœnis subjici debere judicaverunt Patres deputati, quibus Impressores; & qui eos habuerint, & legerint, nisi Auctores prodiderint, pro Auctoribus habeantur.

Ipsa vero hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, & in fronte libri, vel scripti, vel impressi, authentice appareat; probatioque, & examen, ac cætera gratis fiant.

Præterea in singulis civitatibus, ac diœcesibus, domus, vel loci, ubi ars impressoria exercetur, & bibliothecæ librorum venalium sæpius visitentur a personis ad id deputandis ab Episcopo, sive ejus Vicario, atque etiam ab Inquisitore hæreticæ pravitatis, ut nihil eorum, quæ prohibentur, aut imprimatur, aut vendatur, aut habeatur.

Omnes vero librarii, & quicunque librorum venditores habeant in suis bibliothecis Indicem librorum venalium, quos habent, cum subscriptione dictarum personarum; nec alios libros habeant, aut vendant, aut quacunque ratione tradant sine licentia eorundem deputatorum, sub pœna amissionis librorum, & aliis arbitrio Episcoporum, vel Inquisitorum imponendis: emptores vero, lectores, vel impressores eorundem arbitrio puniantur.

Quod si aliqui libros quoscunque in aliquam civitatem introducant, teneantur iisdem personis deputandis renunciare, vel si locus publicus mercibus ejusmodi constitutus sit, ministri publici ejus loci prædictis personis significent, libros esse adductos.

Nemo vero audeat librum, quem ipse, vel alius in civitatem introduxit, alicui legendum tradere, vel aliqua ratione alienare, aut commodare, nisi ostenso prius libro, & habita licentia a personis deputandis, aut nisi notorie constet, librum jam esse omnibus permissum.

Idem quoque servetur ab hæredibus, & executoribus ultimarum voluntatum, ut libros a defuncto relictos, sive eorum indicem, illis personis deputandis afferant, & ab iis licentiam obtineant, priusquam eis utantur, aut in alias personas quacunque ratione eos transferant.

In his autem omnibus, & singulis pœna statuatur, vel amissionis librorum, vel alia, arbitrio eorundem Episcoporum, vel Inquisitorum, pro qualitate contumaciæ, vel delicti.

Circa vero libros, quos Patres deputati, aut examinarunt, aut expurgarunt, aut expurgandos tradiderunt, aut certis conditionibus, ut rursus excuderentur, concesserunt, quidquid illos statuisse constiterit, tam bibliopolæ, quam cæteri observent.

Liberum tamen sit Episcopis, aut Inquisitoribus generalibus, secundum facultatem, quam habent, eos etiam libros, qui his Regulis permitti videntur, prohibere, si hoc in suis regnis, aut provinciis, vel diœcesibus expedire judicaverint.

Cæterum nomina cum librorum, qui a Patribus deputatis purgati sunt, tum eorum, quibus illi hanc provinciam dederunt, eorundem Deputatorum Secretarius Notario Sacræ Universalis Inquisitionis Romanæ descripta, Sanctissimi Domini nostri jussu tradat.

Ad extremum vero omnibus Fidelibus præcipitur, ne quis audeat contra harum Regularum præscriptum, aut hujus Indicis prohibitionem libros aliquos legere, aut habere.

Quod si quis libros hæreticorum, vel cujusvis Auctoris scripta, ob hæresim, vel ob falsi dogmatis suspicionem damnata, atque prohibita legerit, sive habuerit, statim in excommunicationis sententiam incurrat.

Qui vero libros alio nomine interdictos legerit, aut habuerit, præter peccati mortalis reatum, quo afficitur, judicio Episcoporum severe puniatur.

Præterea relata prohibitio editionis librorum de rebus sacris sine conditionibus præscriptis tam a Tridentino, quam ab hac Regula X. ampliata est a *Bulla in die Cœnæ Domini* legi solita §. I. quam habes in fine hujus Operis, ubi infligitur excommunicatio Papæ reservata, si liber est auctoris hæretici, & con-

& continet hæresim, vel de Religione tractat.

Circa libros prohibitos est etiam decretum Congreg. Sacræ Inquisitionis, jussu Urbani VIII. editum *Sanctissimus* 18. *Septembr.* 1625. prohibentis, ne degens in statu Sedi Apostol. mediate, vel immediate subjecto, libros de quavis materia tractantes a se conscriptos audeat alio deferre, vel mittere imprimendos sine approbatione in scriptis Urbis Vicarii, & Magistri Sac. Palatii, si Romæ, si extra, sine Ordinarii, & Inquisitoris loci illius: decernentis insuper, hos aliter impressos ipso facto prohibitos esse absque alia declaratione: nullam tamen infligit censuram, si alias libri impressi essent cum licentia Superioris loci, ubi imprimuntur.

Eadem hæc prohibitio, sed sine ulla pœna, legitur facta ab Alexandro VII. in Observationibus ejusdem jussu additis ad cit. Regulam X. appositis in laudata novissima Indicis editione an. 1758.

Item decretum, ejusdem Urbani jussu editum in eadem Congr. 22. *Maii* 1625. & 1. *Aug.* contra imprimentes sine speciali licentia Sedis Apostol. retinentes, & legentes libros, & tractatus, incidenter tractantes de divinis auxiliis; ac alterum *sub* 5. *Maii* 1639. circa libros, & laminas granatenses, vel libros de his tractantes, retinentes, imprimentes, vulgantes, aut eos in concionibus, vel responsis allegantes.

Circa Indicem librorum prohibitorum instituta fuit a Sixto V. Congregatio S. R. Ecclesiæ Cardinalium, quæ est VII. ex quindecim Congregationibus ab eodem institutis, ut ex ejus Constit. *Immensa æterni* 1. *Febr.* 1587. cui accessit supra citata Constit. Clementis VIII. *Sacrosanctum* 17. *Octob.* 1595. cum innovatione aliorum Indultorum decidendi dubia desuper emergenda eidem Congregat. competentium.

Circa Regulas observandas tam ab Episcopis, & Inquisitoribus, quam a delegatis Examinatoribus pro libris tum prohibendis, tum expurgandis, tum imprimendis, adeantur Observationes Alexan. VII. jussu additæ ad Regulam X. Indicis, & Instructio Regulis dicti Indicis Clementis VIII. auctoritate adjecta; quæ habentur impressæ in cit. novissima Indicis librorum prohibitorum editione an. 1758. necnon Constitutio Benedicti XIV. *Solicita, ac provida* 7. *Idus Julii* 1753.

SECTIO III.

Eadem Sessio IV. Prosequitur idem Decretum de editione, & usu Sacrorum librorum.

POst hæc temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba, & sententiæ S. Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones, impias, & diabolicas incantationes, divinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat, & præcipit, ad tollendam hujusmodi irreverentiam, & contemptum, ne de cætero quisquam quomodolibet verba Scripturæ Sacræ ad hæc, & similia audeat usurpare; ut omnes hujus generis homines temeratores, violatores Verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Episcopos coerceantur.

Circa hoc Decretum de pœnis contra temeratores, & violatores Verbi Dei, de quibus in supra relato §. sicut puniri possunt tanquam blasphemi, ut probat Ludovicus de Ameno *de Delict. & Panis tom. III. tit. V. §. II. ad XVII.* vide allegata *parte I. ad cap. II. Statuimus, de Maledicis pag.* 697.

SECTIO IV.

Sessio V. Decretum de Peccato Originali.

SI quis per Jesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit, non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; sed illud dicit tantum radi, aut non imputari; anathema sit.

Definit hic Concilium per Baptismum gratiam conferri, reatum originalis peccati remitti, & tolli totum id, quod veram, & propriam rationem peccati habet, cui definitioni cum apertè opponeretur, hæc Propositio; *Homo debet agere tota vita pænitentiam pro peccato originali*: merito damnata fuit ab Alexandro VIII. 7. Decembris 1690. quæ est la XIX. in ordine inter alias ab eodem proscriptas.

Quoad reliqua vide dicta ad *cap. Fidei Catholicæ pag.* 4. & alibi par. 1. non enim vacat hic ea repetere.

SE-

SECTIO V.

Eadem Sessio V. Prosequitur Decretum de peccato originali.

Declarat tamen hæc ipsa S. Synodus, non esse suæ intentionis comprehendere in hoc Decreto, ubi de peccato originali agitur, Beatam, & Immaculatam Virginem Mariam, Dei Genitricem, sed observandas esse Constitutiones fel. rec. Sixti Papæ IV. sub pœnis in eis Constitutionibus contentis, quas innovat.

Quæ Summorum Pontificum Constitutiones huic declarationi accesserint, jam notatum est supra ad *caput II. Grave nimis, tit. de Reliquiis, & venerat. Sanctor. in Extravag. commun. par. I. pag. 450.*

SECTIO VI.

Sessio V. cap. I. de Reform.

Hujus capituli Textum habes parte I. in notis ad *caput I. Quoniam, tit. de Magistris, pag. 594.*

In hoc capitulo tria statuit Concilium. I. Ut instituatur lectio Sacræ Scripturæ. II. Ut deputetur Magister grammatices pro Clericis, aliisque scholaribus pauperibus. III. Ut publice docentes, & addiscentes S Scripturam gaudeant privilegio percipiendi fructus suarum præbendarum, & beneficiorum in absentia. Quod privilegium præservatum est etiam in *cap. II. sess. VI. & cap. I. sess. XXIII. de reform.* Quia vero de accessionibus huic primo, & secundo Decreto egi par. I. in notis ad *cit. cap. I. Quoniam, de Magistris*, & de accessionibus tertio decreto ad *cap. V. Super specula, eod. tit. pag. 600.* ideo vide ibi exposita.

SECTIO VII.

Eadem Sessio V. cap. II. juncto cap. IV. sess. XXIV. de Reform.

Quia vero christianæ reipublicæ non minus necessaria est prædicatio Evangelii, quam lectio, & hoc est præcipuum Episcoporum munus; statuit, & decrevit eadem S. Synodus omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prælatos teneri per se ipsos, si legitime impediti non fuerint, ad prædicandum S. Jesu Christi Evangelium. Si vero contigerit, Episcopos, & alios prædictos, legitimo detineri impedimento, juxta formam generalis Concilii viros idoneos assumere teneantur ad hujusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempserit, districtæ subjaceat ultioni.

In hoc Decreto statuit Concilium, Episcopos teneri per se ipsos ad prædicandum Jesu Christi Evangelium, si legitime impediti non fuerint; si vero impediti, per alios. Id ipsum repetitum legitur in *cap. IV. sess. XXIV. de reform.* Quæ autem circa hoc onus, & substituti deputationem animadvertenda occurrant, jam dixi parte I. in notis ad *cap. XV. Inter cætera, de Offic. Jud. Ordinarii, pag. 108.*

Hic dumtaxat monitos velim eosdem Episcopos cum Benedicto XIV. ne, quoties eos contigerit ad populum, sive per se, sive per alios verba facere, eumque sacris doctrinis instruere, aut Synodos celebrare, proferant quidquam alienum ab iis sententiis, quæ circa usuras, aliosque turpes quæstus, recensitos in ejusdem Constitutione *Vix pervenit, 1. Novembris 1745.*

SECTIO VIII.

Eadem Sessio V. Prosequitur idem cap. II.

Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunque parochiales, vel alias curam animarum habentes, Ecclesias quocunque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus, plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutaribus verbis; docendo ea, quæ scire omni-

omnibus necessarium est ad salutem, annunciandoque eis cum brevitate, & facilitate sermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, ut pœnam æternam evadere, & cælestem gloriam consequi valeant. Id vero si quis eorum præstare negligat, etiamsi ab Episcopi jurisdictionem, quavis ratione exemptum se esse prætenderet, etiam si Ecclesiæ quovis modo exemptæ dicerentur, aut alicui monasterio, etiam extra diœcesim existenti, forsan annexæ, vel unitæ, modo re ipsa in diœcesi sint, provida pastoralis Episcoporum solicitudo non desit, ne illud impleatur: *Parvuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis*. Itaque, ubi ab Episcopo moniti, trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras ecclesiasticas, seu alias ad ipsius Episcopi arbitrium, cogantur ita, ut etiam, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præstet, honesta aliqua merces persolvatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat. Siquæ vero parochiales Ecclesiæ reperiantur subjectæ monasteriis in nulla diœcesi existentibus; si Abbates, & Regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, a Metropolitanis, in quorum provinciis diœceses ipsæ sitæ sunt, tanquam quoad hoc Sedis Apostolicæ delegatis, compellantur. Neque hujus decreti executionem consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, sive recursus impedire valeat, quousque desuper à competenti Judice, qui summarie, & sola facti veritate inspecta, procedat, cognitum, & decisum fuerit,

In hoc Decreto, ac altero *cit. cap. IV. sessione XXIV.* idem onus injungitur omnibus animarum curam habentibus, sub pœnis ibidem expressis. Quod spectat ad concionem ab his peragendam, sequentes declarationes accesserunt.

I. Quod hæc ex responso S. Coogr. Concil. ad Episcopum Melitensem non opus est, ut sit perpolita, & elaborata ad formam, qua communiter utuntur Concionatores, sed *satis est*, sunt verba responsi, ut habetur *lib. VI. Decreter. S. Congr. pag. 109. & seq.* = *Ut Parochi, etsi formaliter non prædicent, saltem Dominicis, & festis diebus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutaribus verbis* = Hanc eandem normam adhiberi præcepit Innocentius XIII. in Constit. *Apostolsci Ministerii*, 13. *Maii* 1723. super ecclesiastica disciplina retinenda in Regnis Hispaniarum, ut infra patebit; quam Benedictus XIII. ut cæteris Episcopis velut exemplar proponeretur, confirmavit 13. *Septembr.* 1724. *Constit. In supremo majestatis*.

Hæc autem Concio potissimum habenda est ab animarum Pastoribus inter Missarum solemnia, aliquid exponendo ex iis, quæ leguntur in Missa, atque inter cætera aliquod mysteriom hujus Sanctissimi Sacrificii juxta præscriptum Trident. *cap. VIII. sess. XXII. de reform.* qui mos, ut notat Cardin. Bona *Rerum Liturgicarum lib. II. cap. VII. num. 6. Nunquam interrupta serie ab initio Ecclesiæ usque ad nostra tempora servatus est, ut proxime post Evangelium sermo, sive homilia, vel tractatus ad populum haberetur*.

II. Quod ab hujus oneris implemento se eximere, aut excusare non possint, vel quod nullo unquam tempore id præstandi consuetudo extiterit, vel quod satis, superque provisum sit per publicos annuales Concionatores; vel tandem, quod exiguus sit suarum plebium numerus. Quantum enim ad contrariam consuetudinem spectat, hæc jam reprobata legitur a Concilio in supra relato §. II. Quoad alias vero excusationes, hæ reprobantur in mox cit. Constit. Innocen. XIII. §. IX. ibi.

Non sine gravi animi nostri dolore etiam accepimus, quod, quamquam Tridentina Synodus decreverit, omnes, qui parochiales, vel alias curam animarum annexam habentes, Ecclesias quocunque modo obtinent, debere diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas, pro sua, & earum capacitate pascere salutaribus verbis, docendo ea, quæ Christifideles ad salutem scire oportet, ac explicando divinæ legis præcepta, Fideique dogmata, puerosque ejusdem Fidei rudimentis imbuendo, & brevi, facilique sermone vitia denuntiando, quæ declinare, & virtutes, quas sectari oporteat: nihilominus nonnulli parochialium Ecclesiarum Rectores hæc, quæ suarum partium adeo sunt, prætermittunt, culpam hujusmodi a se emoliri nitentes, vel prætextu immemorabilis, sed quidem pravæ, consuetudinis, vel quia hæc ab ipsis præstari necesse non videatur, suppetente nimirum copia aliorum habentium sacras Conciones in aliis Ecclesiis, itemque imbuentium pueros mysteriis Fidei, vel in scholis, vel in compitis. Ne itaque sub inani istarum, aliarumque similium excusationum prætextu tanta christianæ reipublicæ pernicies struatur, districte præcipimus singulis Hispaniarum Archiepiscopis, & Episcopis, ut omnino efficiant, quod omnes ii, qui animarum curam gerunt, munia prædicta per se ipsos, vel, si legitime impediti fuerint, per alios idoneos diligenter exequantur. Si vero aliqui non satis habiles ad illa obeunda reperiantur, iidem Archiepiscopi, & Epi-

scopi

scopi per alios a se deputandos, sumptibus Parochorum minus idoneorum opportune suppleri curent: & in posterum beneficia, quibus animarum cura imminet, nonnisi vere idoneis ad memorata officia, per se ipsos adimplenda, conferantur.

Quod ad pœnas attinet in hoc eodem Decreto contra id munus præstare negligentes statutas, notatu dignum est, quod quamvis præter censuras, infligi possint etiam aliæ arbitrio Episcoporum, si tamen agatur de pœna pecuniaria, hujusmodi arbitrium indecens esse respondit S. Cong. Conc. die 17. Junii 1658. Episcopo Novariensi, qui in suis Synodalibus Constitutionibus putavit sibi licuisse pecunia multare Parochos huic decreto contravenientes, ut refert Benedictus XIV. *de Synod. diœc. edit. Roman.* 1755. *lib. X. cap. IX. num.* 8.

Circa pueros a Parochis instruendos Fidei rudimentis, edocendosque obedientiam erga Deum, & parentes, ac circa Concionem ab iisdem peragendam, dictum Concilii Decretum ampliatum est a Benedicto XIV. Constit. *Et si minime 7. Febr.* 1742. mandante §. XIV. Quod Episcopus in Ecclesiis ruralibus, etiam non parochialibus, longe a parochiali sepositis decernat, gravibus etiam statutis pœnis, christianæ doctrinæ summam per Sacerdotes ibi operantes populum edoceri.

Prohibente insuper, ne in dictis Ecclesiis parochiali proximis quis Missæ sacrificium celebret antequam Parochus celebraverit, ut sic confluens populus illum sermocinantem facilius audire possit (ut etiam supra notavi *tit. de Parochiis pag.* 348.) ibi.

Sitæ quandoque sunt in agro parvæ, humilesque Ecclesiæ, aliæ parochiali proximæ, aliæ vero longo intervallo disjunctæ, ad quas diebus festis patresfamilias una cum liberis accedunt, Sacerdotem sacris operantem audituri; ex quo fit, ut suæ parochiæ nunquam fere intersint, nec ullum de mysteriis Fidei, de præceptis, & de Sacramentis verbum accipiant. Episcopus huic malo occurret, suamque objiciet auctoritatem. Et primo quidem, quoad parvas Ecclesias parochiali proximas, expressa lege caveatur, ne quis antea sacrificium faciat, quam Parochus Missam celebraverit, sermonem habuerit, cæteraque sui muneris partes absolverit. Hoc enim pacto Ecclesia parochialis confluentium parochianorum numero celebrabitur. Quo vero ad parvas Ecclesias a parochiali longe sepositas, cum difficile admodum sit, parochianos ob locorum distantiam, longum iter, atque asperum, hyemali præsertim tempore, cum pluviæ inundant, parochialem adire, ibique divinis officiis interesse, relicta Ecclesia proximiore: decernat Episcopus, gravibus etiam statutis pœnis, quod Sacerdotes ibi operantes christianæ doctrinæ summam populo tradant, divinamque legem annuncient. Monendus tamen est Parochus, ne alienæ operæ nimium tribuat, sed videat ipse, quo loco res sint, cum pueri Sacramentum Eucharistiæ, & Confirmationis, alii vero matrimonii, sibi administrari exposcant.

Ulterius §. XVIII. circa actus fidei, spei, & charitatis eliciendos a Christifidelibus, hæc addit.

Et quia christianam Religionem profitenti maxime necessaria est consuetudo, & exercitatio sæpius eliciendi dictos actus: idcirco ne illorum usus circumscribatur angustis finibus, & exiguo numero, a quibusdam singulis annis præfinito, Episcopus suæ non minus, quam alienæ salutis studiosus provide statuat, ut in parochiis, tum Urbis, tum diœcesis Rectores animarum post Missam festo die celebratam, statim ante aram provoluti clara, & intelligibili voce dictos virtutum actus eliciant, & præire satagant populo verba ab ipsis prolata devote reddituro.

Ne autem Parochi impediantur in hujusmodi instructione peragenda, ulterius hæc statuit §. XV. ibi.

Præterea sua etiam Urbes habent impedimenta. Sæpè enim contingit, in aliis Ecclesiis, ac præsertim Regularium, solemni ritu, magnaque populi frequentia, festum aliquem diem celebrari; ideoque, si in Ecclesia parochiali summo mane, aut statim a prandio Catechismus habeatur, aut nemo, aut pauci admodum sunt, qui eidem Catechismo intersint, quique præscriptas horas non causentur. Sin vero captentur horæ civitatis commodo magis appositæ, usu compertum est, populum ad Ecclesiam confluere, in qua festus dies agitur, & celebritate pompæ illectum, doctrinam christianam non sine gravi animæ detrimento deserere. In hoc articulo, quia certa, & communis regula præscribi non potest, id totum relictum esse volumus prudentiæ vigilis Ecclesiæ Antistitis, qui attenta loci, temporis, personarum qualitate, expensisque rerum omnium momentis, ita studeat solemnis diei celebritatem cum doctrina christ. componere, ne alteri altera sit impedimento. Quod si Regulares, & exempti contradixerint, & sanctum hoc doctrinæ opus, liceț

licet ab Episcopis prius admoniti, suis functionibus perturbare præsumpserint; nostram locorum Ordinariis auctoritatem, qua potimur in exemptos, pollicemur; nec alia pontificiæ vigilantiæ deerunt remedia, ne parochiales Ecclesiæ debitis fraudentur obsequiis.

Ex decreto Congr. super disciplina Regulari Procuratoribus generalibus Ordinum Regularium intra Italiam, & Insulas adjacentes transmisso 13. Novembr. 1709. ac postremo 15. Martii 1758. edocendi sunt singulis diebus Dominicis per aliquem Regularem virum idoneum, a Provincialibus in unoquoque conventu deputatum laici professi, præsertim quæstores, eodem modo, quo parochiani a suis Pastoribus.

S. Pius V. Constit. *Ex debito 6. Octobr.* 1571. tribuit Episcopis facultatem erigendi tot Societates, seu Confraternitates ad Doctrinæ christianæ opus exercendum, quot eis opportunæ videbuntur; Indulgentiam tam pro Confratribus, quam pro instruendis ab ipsis elargiendo.

SECTIO IX.

Eadem Sessio V. Prosequitur idem cap. II. de Reform.

Regulares vero cujuscunque Ordinis, nisi a suis Superioribus de vita, moribus, scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, prædicare non possint: cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Ecclesiis vero, quæ suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneantur, sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint; ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant. Si vero, quod absit, Prædicator errores, aut scandala disseminaverit in populum, etiamsi in monasterio sui, vel alterius Ordinis prædicet: Episcopus ei prædicationem interdicat, quod si hæreses prædicaverit, contra eum secundum juris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat, etiamsi Prædicator ipse generali, vel speciali privilegio exemptum se esse prætenderet: quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tanquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis Prædicator vel ex falsis informationibus, vel alias calumniose vexetur, justamve de eis conquerendi occasionem habeat. Caveant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum sint nomine Regulares, extra claustra tamen, & obedientiam Religionum suarum vivunt, vel Presbyterorum secularium, nisi ipsis noti sint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu, in sua civitate, vel diœcesi prædicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re S.Sedes Apostolica consulatur, a qua privilegia hujusmodi, nisi tacita veritate, & expresso mendacio, ab indignis extorqueri verisimile non est.

Decretum hoc, juncto *cap.IV. sess. XXIV. de ref.* §. *Nullus autem*, circa Regulares prædicationis munus obeuntes ampliatum est a Gregorio XV. Constit. *Inscrutabili 5. Feb.* 1622. decernente contrafacientes puniendos esse ab Episcopis censuris, aliisque pœnis tanquam a delegatis Sedis Apostolicæ etiam extra visitationem, sicuti & si prædicaverint in alienis Ecclesiis sine eorundem licentia, ibi.

§. VI. Ac demum habeat Episcopus, tanquam dictæ Sedis delegatus, auctoritatem coercendi, ac puniendi quoscunque exemptos tam seculares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesiis, aut quæ suorum Ordinum non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesiis suis, aut suorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut, ipso contradicente, prædicare præsumpserint. Ita, ut Episcopi in suprascriptis casibus, in prænominatas personas, in præmissis omnibus, & singulis, aut circa ea quoquo modo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, per censuras ecclesiasticas, aliasque pœnas, uti ejusdem Sedis delegati, procedere, omnemque jurisdictionem exercete libere, & licite valeant.

Hæc Conc., & Gregorii dispositio declarata est ut infra. a Clemente X. Constitut. *Superna*, 21. *Junii* 1670.

§. I. Sa-

§. I. Sane, cum Sacri Concilii Tridentini decreto provide statutum fuerit, ut Regulares cujuscunque Ordinis, nisi a suis Superioribus, de vita, moribus, & scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, prædicare non possint, cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Ecclesiis vero, quæ suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum Superiorum, etiam Episcopi licentiam, gratis ab eo dandam habere teneantur, sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint. Atque, ut nullus secularis, sive Regularis etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat.

§. II. Nos attendentes, quod alias diversis temporibus prædictæ dubitationes, & controversiæ nonnullis Prædecessorum nostror. Summorum Pontificum Constitutionibus, earumque declarationibus definitæ fuerint; ejusmodi definitiones in unum collectas, ut magis, magisque dissensionum tollantur semina, & in posterum firmior in agro dominico pax Christi floreat, pro summo, quo fungimur Apostolatus officio, novis Apostolicis literis muniendas duximus, & roborandas. Itaque de consilio ..... hac generali, & perpetuo valitura Constitutione decernimus, & declaramus.

§. III. Regulares, qui in Ecclesiis sui Ordinis prædicare voluerint, teneri ab Episcopo diœcesano benedictionem petere; prædicare tamen posse, quamvis illam non obtinuerint. Quod si Episcopus benedictionem nedum non concesserit, sed etiam contradixerit, nec in prædictis quidem Ecclesiis licere Regularibus prædicare, eosque contravenientes ab illo, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, censuris, aliisque pœnis ecclesiasticis in vim Constitutionis fel. record. Gregorii XV. Prædecessor. nostri, incipientis, *Inscrutabili Dei providentia* coerceri, & puniri posse; Episcopum tamen absque justa, & rationabili causa contradicere non debere; & hujusmodi benedictionem teneri etiam Regulares petere, si in quibuscunque Oratoriis sui Ordinis sermonem coram populo, vel in Ecclesiis, aut ad crates monasteriorum Sanctimonialium eorum jurisdictioni subjectarum, licet clausis januis, & nullus secularis ibi intersit, habere voluerint. Posse autem Episcopum licentiam concessurum Regularibus in Ecclesiis, quæ suorum Ordinum non sunt, prædicare volentibus, illos, quamvis ab Universitatibus, aut a Magistratibus laicis nominatos, etiamsi Episcopi antecessores per tempus immemorabile hanc licentiam absque examine concedere consueverint, quoad doctrinam examinare, si ita ipsius arbitrio, quod moderatum, & discretum esse debet, visum fuerit, & licentiam prædicandi semel iisdem concessam ob rationabiles causas, licet occultas, prædicationem tamen concernentes, suspendere. Non posse tamen Episcoqum generatim prohibere Regularibus, quin in Ecclesiis suorum Ordinum prædicent.

Nota I. Regulares posse prædicare nedum in Ecclesiis tam suis, quam non suis, sed etiam, ut probat doctissimus Gaucentius de Janua *de Visit. Prælat. ecclesiast. tom. 1. dub. 10. sect. 3. n.* 40. ibi „ Pos„ sunt item Regulares in plateis, viis, & locis publicis prædicare, quia non legitur hoc iis prohibi„ tum, imo conceditur per Clementem V. Prædica„ toribus, & Minoribus, Bonifacium IX. item „ Prædicatoribus, Sixtum IV. Carmelitis, & Pau„ lum III. Jesuitis: nec revocatum invenitur per „ novissimas Constitutiones Gregorii XV. *Inscruta*„ *bili*, & Clementis X. *Superna*, in quibus tan„ tummodo licentia, sive benedictio Episcoporum „ demandatur, quoties Religiosi prædicent in non „ suis Ecclesiis, & etiam in suis, vel ad crates mo„ nialium; quin etiam in aliquibus civitatibus, ut „ Romæ, & Neapoli eadem publice prædicatio a „ Regularibus quibusdam exercetur in praxi, Je„ suitis signanter. Nihilominus, si Episcopus con„ tradicat, aut præter scurrilitates, & Verbi Dei „ contemptum secutum, vel secuturum, prohibeat, „ non est dubium, quod ab usu dicti privilegii de„ berent Regulares abstinere: quia, cum prædica„ re populo sit principaliter Episcopi munus, eo po„ sitive contradicente, nullus potest absolute id „ usurpare, P. Rodriquez *tom. 3. quæst. Regular. qu.* „ *32. art. 5.* deduciturque clare ex Trid. *sess. XXIV.* „ *cap. IV.* "

Nota II. Cum eodem Gaudentio *loc. cit.* posse dictos Regulares ex sola tacita, seu interpretativa licentia Episcopi, ita ferente consuetudine ex silentio Ordinariorum invecta, in Sanctorum solemnitatibus sermonem agere in propriis Ecclesiis, & in parochialibus de licentia Parochorum in peculiaribus casibus, si ab iis vice sui deputentur.

Nota III. Prædicantes in Ecclesiis suorum Ordinum non teneri accipere ex Cancellaria Episcopi literas patentes obtentæ benedictionis, licet gratis concedantur, ex Decreto S. Cong. Conc. *in Florentina 12. Jan. & 30. Maii 1726.* relata *in Theanen. 19. Junii 1728. ut tom. 4. Thesaur. Resolut. ejusd. Congr. pag.* 188. Teneri e converso eas recipere, licet deputati fuerint ab Universitate pro concionibus habendis in propriis Ecclesiis, si aliquas ex his habe-

re debeant in Ecclesiis secularibus, ut decisum fuit *in Thanea. 19. Junii 1719. ad 3. tit. tom. 4. Thesauro resol.*

Nota IV. Posse eis ab Episcopo prohiberi, ne conciones habeant, etiam in propriis Ecclesiis, ea hora, qua idem Episcopus, vel per se ipsum prædicat, vel coram se prædicare faciat ex causa publica, convocatis Clero, Magistratu, & populo; ut ex *cap. Super cathedram*, de Sepult. & *cap. Inter cunctas, de Privil. inter Extravag. commun. ac Clementina Dudum, de Sepult.* pluries resolvit C.Conc. *in Pacen. 26. April. 1607. ad 4. dub. lib. 39. Positionum pag. 170. in Bitantina 17. Feb. 1629. lib. 14. Decretor. pag. 32. in Brundusina 10. Martii 1645. lib. 17. pag. 445.* Eadem prohibitio iisdem fieri potest etiam extra relatos casus, si Episcopus judicaret in aliquo loco propter bonum publicum expedire, ne prædicarent eadem hora, qua in alia Ecclesia habetur concio, ut in *Olomucen. juris concionandi 14. Martii 1733. ut tom 6. Thesaur. Resolut. Cong. Concil. p. 55.* Idipsum statutum fuit a Benedicto XIV. in supra cit. Constit. *Etsi minime*, §. *Praterea*, ne occasione Festivitatum in Ecclesiis Regularium impediatur Parochis exercitium doctrinæ christianæ.

Nota V. Deputationem, & electionem Concionatorum in propriis Ecclesiis, etiam parochialibus, si sint ejusdem Ordinis, spectare ad eorum respective Superiores, non ad Episcopum, ex declarationibus generalibus, ac specialibus decretis Cong. Conc. relatis a laudato Gaudentio *loc. cit. num. 42.*

Nota VI. Ex concessione Gregorii XIII. Const. *Vigore privilegiorum 20. Novembris 1584.* Religiosos Societatis Jesu, etiam sacris Ordinibus non initiatos, posse prædicare verbum Dei.

Decretum contentum in transcripto §. III. Trid. circa punitionem delinquentium Prædicatorum, generali, vel speciali privilegio exemptorum ab Episcopi Jurisdictione, Congr. Conc. ut refert Galemart ad hoc idem *caput verb. Procedat* = Censuit per confirmationem privilegiorum Regularium a S. Sede Apostolica non derogatum huic decreto Conc. nisi in ipsis privilegiis appareat expressa dispositio, quæ contraria sit dictæ dispositioni Concilii =.

SECTIO X.

Eadem Sessio V. Prosequitur idem cap. II. de Reform.

Quæstores vero eleemosynarii, qui etiam Quæstuarii vulgo dicuntur, cujuscunque conditionis existant, nullo modo nec per se, nec per alios prædicare præsumant, & contrafacientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum, privilegiis quibuscunque non obstantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Circa hoc Decretum vide dicenda infra, cum de *cap. IX. sess. XXI. de reform.*

SECTIO XI.

Sessio VI. cap. II. & III. de Justificatione.

Quo factum est .... Hunc (Christum Jesum filium suum) proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

Verum, etsi ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, sed ii dumtaxat, quibus meritum Passionis ejus communicatur.

In his duobus capitulis declaratur, Christum pro totius mundi redemptione mortuum esse, cui sacratissimo Fidei dogmati integerrime firmando accessit damnatio sequentis Propositionis la IV. in ordine inter alias proscriptas ab Alexandro VIII. 7. *Decembris 1690.*

= Dedit semetipsum pro nobis oblationem Deo, non pro solis electis, sed pro omnibus, & solis fidelibus =.

Accessit pariter damnatio Propositionis Jansenii, intellectæ eo sensu, ut Christus pro salute tantum prædestinatorum mortuus sit, la V. in ordine ex damnatis prius ab Innocentio X. Constit. *Cum occasione, pridie Kal. Junii 1653.* & postremo a Clemente XI. Constit. *Vineam Domini, 16. Julii 1705.*

= Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fudisse =.

SE-

SECTIO XII.

Eadem Sessio VI. cap. V. de Justificatione.

DEclarat præterea, ipsius justificationis exordium in adultis a Dei per Christum Jesum, præveniente gratia, sumendum esse, hoc est, ab ejus vocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, vocantur; ut, qui per peccata a Deo aversi erant, per ejus excitantem, atque adjuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem, eidem gratiæ libere assentiendo, & cooperando, disponantur: ita ut, tangente Deo cor hominis per Spiritus Sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat, inspirationem illam recipiens, quippe qui illam & abjicere potest; neque tamen sine gratia Dei movere se ad justitiam coram illo libera sua voluntate possit: unde in sacris literis cum dicitur, *Convertimini ad me, & ego convertar ad vos*, libertatis nostræ admonemur: cum respondemus: *Converte nos Domine ad te, & convertemur*, Dei nos gratia præveniri confitemur.

Ad firmandam necessitatem præparationis in adultis, ac libertatem in operando pro obtinenda justificatione, de quibus hic sermo est, accessit damnatio contrariæ doctrinæ in II. & III. Jansenii Propositionibus, damnatis a Clemente XI. cit. Constit. *Vineam Domini*; ac Propositione Quesnelli la XIII. in ordine ex damnatis ab eodem Clemente Constitut. *Unigenitus* 8. *Septembris* 1713. = Interiori gratiæ in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur = Ad merendum, vel demerendum in statu naturæ lapsæ non requiritur in homine libertas a necessitate, sed sufficit libertas a coactione = Quando Deus vult animam salvam facere, & cum tangit interiori gratiæ suæ manu, nulla voluntas humana ei resistit =.

SECTIO XIII.

Eadem Sessio VI. cap. XII. juncto Can. XVIII. de Justificatione.

NEmo quoque, quamdiù in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædestinationis mysterio usque adeò præsumere debet, ut certo statuat, se omnino esse in numero prædestinatorum: quasi verum esset, quod justificatus, aut amplius peccare non possit, aut, si peccaverit, certam sibi resipiscentiam promittere debeat; nam nisi ex speciali revelatione sciri non potest, quos Deus sibi elegerit.

Can. XIII. Si quis dixerit, Dei præcepta homini, etiam justificato, & sub gratia constituto, esse ad observandum impossibilia, anathema sit.

Veritati hujus fidei dogmatis, quo hic declaratur, Dei præcepta homini etiam justificato ad observandum non esse impossibilia, accessit damnatio contrariæ assertionis contentæ in I. hac Jansenii Propositione inter alias, ut supra proscriptas a Clemente XI. in cit. Constitut. = Aliqua Dei præcepta hominibus justis, volentibus, & conantibus, secundum præsentes, quas habent, vires, sunt impossibilia, Deest quoque illis gratia, qua possibilia fiant =.

SECTIO XIV.

Eadem Sessio VI. cap. XV. de Justificatione.

ADversus etiam hominum quorundam callida ingenia.... asserendum est, non modo infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocunque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam justificationis gratiam amitti.

Hic declaratur alterum fidei dogma, quolibet scilicet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem: cui accessit damnatio hujus Propositionis la XII. in Ordine inter alias proscriptas ab Alex. VIII. 7. *Decembris* 1690. = Quando in magnis peccatoribus deficit omnis amor, deficit etiam fides, & etiamsi videantur credere, non est fides divina, sed humana =.

SE-

SECTIO XV.

Eadem Sessio VI. Can. IV. de Justificatione.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum nihil cooperari, assentiendo Deo excitanti, atque vocenti, quoad obtinendam justificationis gratiam se disponat, ac præparet: neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam, nihil omnino agere, mereque passive se habere, anathema sit.

Huic pariter veritati accessit damnatio Propositionis Jansenii la III. in ordine ex proscriptis ab Innocentio X. & Clemente XI. in Constitut. supra cit. = Ad merendum, & demerendum in statu naturæ lapsæ, non requiritur in homine libertas a necessitate, sed sufficit libertas a coactione.

SECTIO XVI.

Eadem Sessio VI. Can. VII. de Justificatione.

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante justificationem fiunt, quacunque ratione facta sint, vere esse peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tanto eum gravius peccare, anathema sit.

Huic anathematizationi accessit damnatio Propositionis la VIII. in ordine inter proscriptas ab Alexandro VIII. 7. *Decembris 1690.* = Necesse est, infidelem in omni opere peccare =.

SECTIO XVII.

Eadem Sessio VI. Can. XXXI. de Justificatione.

Si quis dixerit, justificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis bene operatur, anathema sit.

Huic alteri anathematizationi accessit damnatio sequentium Propositionum la X. & XIII. inter proscriptas ab eodem Alexandro VIII. *dicta die 7. Decembris 1690.* = Intentio, qua quis detestatur malum, & prosequitur bonum, mere, ut cælestem obtineat gloriam, non est recta, nec Deo placens. = Quisquis etiam æternæ mercedis intuitu Deo famulatur, charitate si caruerit, vitio non caret, quoties intuitu, licet beatitudinis, operatur =.

SECTIO XVIII.

Sessio VI. cap. I. de reform.

In hoc capitulo agit Concilium de residentia Episcoporum; sed eum de hac rursus, ac maiori extensione habendus sit sermo infra eum de *cap. I. sess. XXIII. de reform.* complectente nedum Episcopus, sed etiam quoscunque alios animarum curam habentes, residentiæ lege obstrictos, ideo hujus cap. textum transferibere omitto, quem tamen unitim transcriptum ibidem leges una cum pœnalibus statutis, quæ utrique capitulo contra non residentes accesserunt.

SECTIO XIX.

Eadem Sessio VI. caput II. de reform.

Episcopis inferiores, quævis beneficia ecclesiastica personalem residentiam de jure, sive consuetudine exigentia, in titulum, sive commendam obtinentes, ab eorum Ordi-

Ordinariis, quemadmodum eis pro bono Ecclesiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum, & personarum qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis juris remediis residere cogantur: nullique privilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis, suffragentur. Indulgentiis vero, & dispensationibus temporalibus, ex veris, & rationabilibus causis tantum concessis, & coram Ordinario legitime probandis, in suo robore permansuris: quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tamquam in hac parte a Sede Apostolica delegatorum, providere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum assignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quoad hoc, privilegio, seu exemptione, quacunque suffragante.

Cum itidem de declaratione, & accessione pœnarum, quibus beneficiati, aliique quicunque, etiam animarum curam non habentes, de jure, sive consuetudine residentiæ lege obstricti ad eam, prout hic Concilium præcepit, cogi debeant, instituendus sit sermo loco supra cit. ad eum lectorem remitto.

Circa deputationem verò idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum assignationem hic præceptam, in Const. Innocentii XIII. *Apostolici ministerii* 13. *Maii* 1723. super ecclesiastica disciplina in Regnis Hispaniarum, confirmata, & extensa ad quoscunque locorum Ordinarios a Bened. XIII. Const. *In supremo militantis* 23. *Sep.* 1724. ut alias innui, præscribitur §. XI. modus, quo utrique præcepti parti Ordinarii satisfacere possint, ne animarum cura negligatur, ibi.

Quoties itaque in aliis parochialibus Ecclesiis, quæ, ut præfertur, unitæ non sint, oportuerit ex aliqua justa causa provideri per Coadjutores Parochorum, aut per Vicarios temporarios; curæ erit Episcopis, pro data sibi a Trident. Synodo potestate partem fructuum, prædictis Coadjutoribus, aut Vicariis assignandam, determinare in ea quantitate, quæ pro suo prudenti arbitrio, & conscientia conveniens videbitur, ratione videlicet habita reddituum, & emolumentorum Ecclesiæ parochialis, in qua deputati fuerint, necnon inspectis conditionibus loci, numero animarum, qualitate laboris, & quantitate impensarum, quas commissi officii necessitas postulaverit. Quod si Parochi ab Episcopis moniti, congruo iisdem termino præfixo, Coadjutores, sive Vicarios temporarios, quoties opus fuerit, assumere neglexerint, poterunt ipsi Episcopi eos, quos huic muneri idoneos censuerint, auctoritate propria deputare cum assignatione antedictæ portionis fructuum. Et nihilominus, ubi etiam prædicti Coadjutores, aut Vicarii temporarii a Parochis nominati, vel assumpti fuerint, eorum de idoneitate Episcopis constare per examen debeat, antequam ad exercitium admittantur; nec satis sit, quod ad confessiones audiendas antea fuerint approbati, nisi aliis etiam qualitatibus, ad curam animarum recte exercendam opportunis prædiri noscantur. Quibus si careant, nec Parochi deinde intra alium similem terminum, ab Episcopis præfigendum, alios vere idoneos nominaverint; tunc pariter ad ipsos Episcopos libere spectet deputatio cum dicta congruæ assignatione; nec ulla Parochorum contradictio, aut exemptio, aut appellatio, aut cujuscunque Judicis inhibitio executionem deputationis, & assignationis certæ partis fructuum in casibus præmissis suspendere possit; itemque non obstante qualibet contraria consuetudine, etiam immemorabili.

SECTIO XX.

Eadem Sessio VI. cap. III.

Ecclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendant: & nemo secularis Clericus, cujusvis personalis, vel Regularis extra monasterium degens, etiam sui Ordinis privilegii prætextu, tutus censeatur, quominus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam super hoc a Sede Apostolica delegato, secundum canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat.

De jurisdictione Ordinariorum, tamquam a Sede Apostolica delegatorum, in Clericos exemptos instituetur sermo infra cum de *cap. IV. sess. XIV. de refor.*

In Regulares vero delinquentes extra claustra cum de *cap. XIV. sess. XXV. de reform. Regular.*

SB-

SECTIO XXI.

Eadem Sessio VI. caput IV. juncto cap. IV. sess. XIV. & cap. X. sess. XXIV. de reform.

CApitula cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quominus a suis Episcopis, & aliis majoribus Prælatis, per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta canonicas sanctiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica, possint, & valeant.

Non semel huic Decreto accessit declaratio Sacr. Congreg. Concil. cum enim munitum sit clausula præseferente necessitatem adjungendi Episcopo, visitare volenti Capitulum exemptum, aliquot Canonicos ad præscriptum juris communis, expressum in *cap XVII. Ut justa, de Offic. Jud. Ordin.* ad quod videtur Concilium hic se retulisse, propter illa verba: *Vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta canonicas sanctiones*: quasi per posteriora hæc verba *juxta canonicas sanctiones*, quæ etiam repetita leguntur in *cap. IX. sess. XIV. & cap. X. sess. XXIV. de reform.* declarentur antecedentia, sæpius ortum est dubium, an hujusmodi visitationem Episcopus per se solum instituere possit. Et quamvis Rota Romana, ut refert Fagnanus in *cit. cap. Ut justa num.* 38. olim senserit, teneri adjungere sibi aliquos ex suis Canonicis juxta hanc eandem Decretalem; contrarium tamen ex sententia Sac. Congr. Conc. probasse dicit idem Fagnan. *n.* 39. Gregorium XIII.

Resolutiones autem dictæ Congregationis referuntur a Benedicto XIV. una cum animadversione, quam menti ejusdem Congr. adnectit *lib. XIII. cap. IX. n. 6. 7. & 8. de Synodo diœc. edit. Rom.* 1755. *pag.* 505. *& seq.* ibi.

= In causa *Zamoren. lib.* 131. *Positionum pag.* 806. Præsupposito, quod Capitulum Zamorense est exemptum de consuetudine immemorabili, quæritur, an possit Episcopus visitare Ecclesiam, illiusque Canonicos, beneficiatos, & alias Ecclesiæ personas per se ipsum, vel an debeant intervenire adjuncti, aut aliæ personæ de Ecclesia, vel extra eam, quia nunc procedit solus Episcopus cum Secretario, & Notario: Congregat. Concil. respondit, posse per se ipsum solum absque adjunctis = Animadvertenda in hac resolutione sunt ea verba: *per se ipsum*, quæ plane respondent aliis a Trident. Conc. *in cit. cap. IV.* adhibitis: *per se ipsos*; ex quibus evidenter infertur, Episcopum, quoties Capituli exempti visitationem seorsim instituere velit, id quidem posse, sed eam per se ipsum explere debere, nec operam hanc alteri committere posse, sicuti egregie advertit Fagnanus in *cap. Procurationes, num.* 11. *de Censibus*. Contra vero, id licitum esse Episcopo, dum universæ diœcesis, vel partis illius visitationem peragit, juxta decreta in *cap. III. sess. XXIV.* & sicuti Congreg. Concil. perpendit in causa *Hispalen. die* 12. *Martii anni* 1593. *lib. VII. Decretor. pag.* 98. = Sacra &c. censuit, Ordinarium, volentem visitare in vim cap. IV. *sess. VI.* teneri per se ipsum; volentem autem visitare *ex cap. III. sess. XXIV.* posse per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si tamen legitime impeditus fuerit =.

Nec confundenda est hæc tridentina dispositio cum altera contenta in *cap. VI. sess. XXV. de reform.* (de quo speciatim sermo instituetur intra) ubi post confirmationem præsentis cap. IV. statuit visitationem Capituli exempti ab Episcopo fieri non posse sine consilio, & consensu duorum Capitularium ab eodem Capitulo designandorum quolibet ineunte anno, ut possint semper adesse eidem Episcopo, procedere volenti in aliquem ex Canonicis; ibi enim agitur de correctione Capituli exempti intra visitationem, hic autem extra. qui diversus quidem casus est, cujus cap. dispositionem animadvertens idem Benedictus *loc. cit. num.* 8. cur ita a Concilio statum fuerit, hæc habet. = Quia vero, cum Episcopus solus sit, Canonici autem duo, facile evenire posset, ut hi inter se conspirarent, unitisque sententiis contrariam Episcopi opinionem eluderent; ideo Concilium provide statuit, ut duorum Canonicorum sententiæ simul junctæ unius tantummodo suffragii vim habeant, & ut Episcopi quidem sententia prævaleat, si alter ex Canonicis suum illi judicium adjungat: si autem Canonici ambo in contraria sententia juncti perseverent, nec Episcopus a sua dimoveatur, tunc intra sex dierum spatium ad tertii electionem procedendum fore decernit, præscripta etiam hujusmodi electionis forma: sicuti fusius legitur in dicto *cap. VI. sess. XXV.* ubi etiam prudenter statuitur, quid faciendum sit, si timeatur, ne certorum criminum reus fugam arripiat, nimirum, posse tunc Episcopum solum, etiam extra visitationis actum, ad necessariam personæ detentionem procedere, firma tamen remanente obligatione adhibendi adjunctos in causæ prosecutione =.

Cæterum in Italia fere nunquam excitantur controversiæ super hujus IV. capituli praxi, cum, ut notat Cardinalis de Luca ad idem *cap. discurs. V. n.* 14. rarus sit usus Capitulorum exemptorum; quidumtaxat frequens est in Hispania aliisque partibus ultramontes.

SE-

SECTIO XXI.

Eadem Sessio VI. caput V. juncto cap. II. sess. XIV. de reform.

NUlli Episcopo liceat, cujusvis privilegii prætextu, Pontificalia in alterius diœcesi exercere, nisi de Ordinarii loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subjectas tantum: si secus factum fuerit, Episcopus ab exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione Ordinum sint ipso jure suspensi.

Cum sub exercitio Pontificalium comprehendantur in hoc Decreto non tantum Ordinum collatio (quamvis ad hanc præcipue ipsius verba respiciant) sed & alia, pontificalem aliquam auctoritatem præseferentia; cumque de Ordinum collatione specialior instituendus sit sermo infra, cum de *cap. VIII. sess. XXIII.* hic duntaxat agemus de accessionibus pertinentibus ad alia Pontificalia, quæ in aliena diœcesi absque expressa Ordinarii loci licentia hic exerceri prohibentur; quæ quidem sub suspensionis pœna cuivis alii Episcopo interdicta sunt etiam a Synodo Antiochena, celebrata an. 341. Can. XXII.

Antequam autem referantur quæ huic statuto accesserunt, duo prænotanda sunt.

I. Sub Pontificalium nomine, præter Ordinum collationem, venire Primam Tonsuram, Consecrationes vasorum, Ecclesiarum, Virginum, Chrismatis, & Confirmationem; necnon benedictionem vestium, & Corporalium. Item omnes actus sacerdotales exercendos cum apparatu pontificali, mitra videlicet, & baculo pastorali, puta Missam, aliaque divina officia; DD. communiter relati a *Thesauro de pœnis*, *verb. Episcopus cap. IV.*

I. Nomine Ordinarii, cujus licentia ad hæc exercenda hic exigitur a Concilio, venire quemcunque etiam non Episcopum, jurisdictionem, & auctoritatem episcopalem, sive ex jure communi, sive ex privilegio, aut inveterata consuetudine in loco exempto obtinentem; quandoquidem quod dixit Concilium de exercitio Pontificalium in alterius diœcesi, inteligi etiam potest de loco exempto, ut probat Fagnanus in *cap. Nullus, de Parochiis num.* 52.

Locus autem exemptus ab Episcopi jurisdictione in triplici classe (juxta communem) considerari potest.

I. Prout est locus exemptus improprie, & per accidens ratione tantum personarum, ut fere omnia monasteria Regularium, quorum Prælatus habet jurisdictionem in personas, sed sine territorio; cum hæc loca sint in, & de diœcesi Episcopi.

II. Prout est locus exemptus proprie, in quo, Prælatus, Episcopo inferior, habet plenam jurisdictionem episcopalem, ut plurimum cum temporali conjunctam; situs est autem intra fines alicujus diœcesis.

III. Prout est locus exemptus omnino, & dicitur *Nullius diœcesis*, seu territorium separatum extra fines cujuscunque diœcesis, vel in extremo, puta ad litus maris, ubi Prælatus habet episcopalem jurisdictionem in subditos, tam Clericos, quam laicos.

His itaque positis, in eo, quod spectat ad primum locum, si aliquod ex enumeratis Pontificalibus ab alieno Episcopo sine expressa licentia Ordinarii loci exerceatur animo sibi usurpandi, seu acquirendi jurisdictionem, præter pœnam suspensionis in hoc Decreto inflictam, incurret etiam excommunicationem Papæ reservatam, latam a Trident. *cap. XI. sess. XXII. de reform.* & a *Bulla Cœnæ* §. XVII. quem habes in fine hujus Operis.

In loco vero, secundo modo accepto, licet Episcopus non possit exercere jurisdictionem, seu tribunal erigere, *cap. Episcopus, de Offic. Ordinarii in VI. Rota divers. decis.* 145. *num.* 1. *par.* 2. *tom.* 1. cum tamen dicatur esse ut in propria, & residens in sua diœcesi, sicuti & in loco primo modo accepto, & quidem cum ampliori jurisdictione, potest in utroque dicta Pontificalia exercere, & cathedram habere, juxta disposita *in Clementina* II. *Archiepiscopo*, *de Privileg.* qua derogatum est Canoni *Abbatem*, desumpto ab Epistola XLIII. S. Gregorii ad Castorium Episcopum Ariminensem *lib. IV. cap. LXXXVII. & relato caus.* XVIII. *quæst.* 2. ubi prohibebatur Episcopis celebrare Missas publicas, seu solemnes in Ecclesia Monachorum, Quam Clementinam amplexa est etiam Rota *par.* 2. *Recent. decis.* 238.

Quod tandem spectat ad locum tertio modo acceptum, Episcopus in eo exercere nequit sine diœcesani licentia Pontificalia: neque ullam ibi habet jurisdictionem, tribus exceptis casibus, scilicet. I. Quoad visitationem juxta præscriptum Trident. *cap. IX. sess.* XXIV. *de reform.* II. Quoad licentiam, & cognitionem extractionis reorum e loco sacro, juxta Constit. Gregorii XIV. *Cum alias* 24. *Maii* 1591. §. IV. & Constit. Benedicti XIV. *Officii nostri* 15. *Martii* 1750. §. XII. III. In casu præscriptæ jurisdictionis, vel privilegii; ita tamen, ut præscriptio non sit quadragenaria una cum titulo colorato, sed immemorabilis cum suis omnibus requisitis rite probata, per quam Apostolicum privilegium de jure præsumi valeat: privilegium vero sit clarum, & undequaque subsistens, ut declaravit peculiaris Congregatio deputata a Clemente XI. habita 3. *Januarii* cum approbatione, & confirmatione ejusdem Pontificis die 14. dicti mensis an. 1721. ut ex illius Decreto relato a Benedicto XIV. in Constitut. *Inter multa*, §. *His sane* 24. *Aprilis* 1747.

Ne autem in dubium revocetur, posse Episcopum diœcesanum exercere Pontificalia in loco potissimum primo modo accepto, seu in Ecclesiis Regularium exemptorum intra fines diœcesis existentium, trascribimus hic Decretum S. Congr. Episcoporum, & Regularium, confirmatum a Clemente VIII. & relatum a Fagnano *lib. I. Decretal. cap. VII. Quia nos, de Auctorit. & usu Pallii num.* 19. quo Episcopis diœcesanis nedum conceditur hujusmodi facultas, sed etiam procedendi per censuras, & pœnas ecclesiasticas contra eosdem Regulares se opponentes quod,

quod, ut notat idem Fagnan. *cit. num.* 19. jure communi inspecto, facere non poterant Episcopi, sed opportebat eos agere coram Superiore exemptorum, ut eos renuentes cogeret id ipsis Episcopis permittere, quidquid, non obstante hoc Decreto, in contrarium asserat Matthæuccius *Offic. Curiæ cap.* 19. *num.* 35. *&* 36. contendens, non licere eisdem Episcopis in Ecclesiis Regularium non parochialibus, his invitis, si dicta Pontificalia nedum honorem, sed etiam immixtam jurisdictionem præseferant, ut Ordines conferre, Confirmationem administrare, Indulgentias concedere &c. quem refellit Gaudentius a Janua *de Visit. Prælat. ecclesiast. tom. I. cap. IV. dub. X. sect. V. num.* 68. potissimum cum de Sacramento Confirmationis accesserit Constitutio Benedicti XIV. *Firmandis 6. Novembr.* 1744. in qua §. VI. tributa est Episcopis diœcesanis absoluta facultas tam in visitatione, quam extra, dictum Sacramentum conferendi in omnibus Regularium Ecclesiis, etiam non parochialibus, ibi.

Sed & in ipso visitationis cursu, atque etiam extra illam, aliqui Regulares de suorum privilegiorum, & exemptionum indemnitate plus nimio soliciti, hanc Episcopis controversiam moverunt, utrum iis liceret in ipsorum Regularium Ecclesiis, sive parochialibus, sive non parochialibus, Sacramentum Confirmationis administrare: quæ quidem controversia in Congreg. Conc. partibus plenissime auditis, pro Episcopis decisa fuit, quemadmodum & Nos generaliter, & sine exceptione eamdem definimus.

Tenor autem supra citati Decreti Sacr. Congr. Episcoporum, & Regularium, relati a Fagnano *loco citato*, est.

Decet Episcopis pro eo, quo in Ecclesia Dei excellunt, dignitatis gradu, in quocunque suarum diœcesium loco, quoties eos ibi Pontificalia exercere, aut Pontificalibus adesse, & assistere contingit, eam, qua par est, reverentiam, & honorem decoro cultu, & ornatu exhiberi. Quare non sine gravi animi dolore auditum est, nonnullos Regulares, vano quarundam immunitatum, & privilegiorum prætextu, Episcopis in eorum Ecclesiis Pontificalibus interessentibus, non modo renuisse in eis supra locum episcopalis solii baldachinum erigere, verum id etiam jussu ipsorum Episcoporum curantes prohibere, ac arcere ausos fuisse. Atque ideo S. Congregatio S. R. E. Cardinalium negociis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, facto verbo cum Sanctissimo D. N. Clemente VIII. ac de Sanctitatis suæ speciali, & expresso mandato, hoc præsenti Decreto perpetuis futuris temporibus valituro declarat, statuit, decernit, & mandat, ut de cætero Episcopi, ubi tam ex consuetudine, & privilegio, quam ex sacrorum Canonum, Constitutionibus, & Pontificalis Romani præscripto, aut alio jure Pontificalia exercere, aut pontificalibus paramentis cum Mitra, vel extra, sola Cappa induti in quibusvis Regularium tam Mendicantium, quam Monachorum, etiam Cassinensium, Clericorum, Presbyterorum, & cujusvis alterius Ordinis, Religionis, Militiæ, Societatis, aut Congregationis Ecclesiis interesse possint, ipsi Regulares, quoties opus fuerit, teneantur ibi, & debeant in loco ad solium Episcopi constituendum opportuno, & congruo baldachinum attollere. Eis autem id facere negligentibus, aut nolentibus, liceat eisdem Episcopis illud apportari, & in quacunque eorum Regularium, aut alia, quantumvis exempta, Ecclesia, supra episcopale solium, seu pontificale faldistorium erigi facere, atque sub eo sedere, & stare, quemadmodum in propriis cathedralibus eorum Ecclesiis stare, & sedere solent; eo tamen dumtaxat tempore, quo pontificales ejusmodi functiones exercebunt, vel dum actus ipse, cui in Pontificalibus aderunt, peragetur. Siqui vero Regularium huic declarationi, statuto, decreto, & mandato inobedientes, & contumaces fuerint, sciant, se ab iisdem Episcopis ad id per censuras, & pœnas ecclesiasticas hujus decreti virtute cogi, & compelli posse, aliisque pœnis, tam spiritualibus, quam temporalibus arbitrio Summi Romani Pontificis subjacere, & obnoxios fore. Non obstantibus &c. Romæ die 10. Junii 1603.

Nota I. Quod Episcopus exercens Pontificalia in sua diœcesi in personas subjectas alii Episcopo, puta conferendo Sacramentum Confirmationis, licet juxta communiorem sententiam peccet, non tamen incurrit suspensionem, a Conc. hic inflictam; cum sub hac pœna Ordines in aliena diœcesi conferre ab eodem ipsi prohibeatur. Vide *Thesaur. de pæn. verb. Episcopus cap. IV. §. Nota secundo, quod Episcopus.*

Nota II. Quod neque dictam suspensionem, aut aliam pœnam incurret, si in aliena diœcesi Primam Tonsuram proprio subdito privatim conferat, quia ut notat Van-Espen. *par. I. tit. XVII. num.* 12. cum Cardinali de Luca hæc dari potest sine Pontificalibus, & quia non est proprie Ordo, sed introductio ad illum.

Nota III.

Nota II. Cum eodem Van-Espen dicto n. 14. quod in aliena diœcesi possunt ab Episcopo exerceri omnes actiones voluntariæ jurisdictionis, Pontificalium usum non exigentes, ut sunt beneficiorum provisiones, deputationes officialium, vel delegationes causarum, & similia.

Pro corodine hujus capituli subnectimus Decreta S. Congr. Conc. spectantia ad exercitium Pontificalium in aliena diœcesi, relata in hoc eodem cap. a Bellarmino in Conc. Trident. = Commendatarius Abbatiæ, habens jura episcopalia, potest quemlibet Episcopum vocare, ut suos subditos confirmet Sacramento; secus si est infra fines alterius diœcesis, licet Abbatia sit exempta, & habeat jura quasi episcopalia, nisi de licentia Episcopi =.

= Cardinales in aliena diœcesi non possunt consecrare Ecclesias prophanatas, nisi de indulgentia Papæ =.

= Episcopus non habens Episcopatum, si habeat Ecclesiam jurisdictionalem suam, non potest in ea confirmare, vel exercere Pontificalia sine licentia Episcopi, intra cujus diœcesim est Ecclesia, nec in loco exempto, etiam vocatus a Superiore loci, si locus est intra fines diœcesis alicujus: sed si locus est in nulla diœcesi, potest confirmare de licentia Superioris =.

Quibus subnecto sequentia, a me reperta in Regestis ejusdem Congr. videlicet.

= Metropolitanus, etiam Legatus de latere, non potest exercere Pontificalia in diœcesibus suæ legationis, nisi in facultatibus ejusdem legationis hoc habeat, in *Tullen. 1595. ut lib. 8. Decretorum pagina 168.*

= Neque Episcopus exterus in Ecclesia monialium ab Ordinarii jurisdictione exemptarum, sibique specialiter a Sede Apostolica per literas in forma Brevis subjectarum absque licentia Episcopi diœcesani, *Torcellen. 24. Jan. 1760. ad II. dub. lib. Decretor. 22 pag. 20.* =.

= Neque Episcopus vicinior in Abbatia Nullius diœc. sine licentia Abbatis, nisi hoc aliunde ei competat, *Nullius 2. Augusti 1596. Decretor. lib. 8. pag. 183* =.

Hic quæri posset, an Episcopus exercens Pontificalia in aliena diœcesi de Ordinarii loci expressa licentia, possit etiam Ordines conferre suis propriis diœcesanis, non obstante *cap. V. Trident. sess. VI. de reform* Gallemart ad *cap. II. Trident. sess. XIV. de reform.* refert Cong. Conc. sub die 6. Jul. 1595. & 2. Jul. 1597. censuisse posse.

SECTIO XXII.

Sessio VII. caput II. de reform.

Nemo, quacunque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures metropolitanas, seu cathedrales Ecclesias in titulum, sive commendam, aut alio quovis nomine, contra sacrorum Canonum instituta recipere, & simul retinere præsumat: cum valde felix sit ille censendus, cui unam Ecclesiam bene, ac fructuose, & cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit. Qui autem plures Ecclesias contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur: alioquin Ecclesiæ ipsæ, ultima obtenta dumtaxat excepta, eo ipso vacare censeantur.

Quæ huic Decreto accesserint ex dispositione, & indulgentia Sedis Apostolicæ quoad retentionem plurium Episcopatuum respectu S.R.E. Cardinalium, & aliquorum Episcoporum Germaniæ, legi possunt cumulatissime allata a Benedicto XIV. *de Synodo diœc. lib.* XIII. *cap.* VIII. *edit. Roman. an. 1755. a pag. 493. ad 498* quæ cum ad solius Summi Pontificis providam dispositionem pertineant, illuc lectorem remitto.

SECTIO XXIII.

Eadem Sessio VII. caput VII. juncto cap. XVI. sess. XXV. de reform.

Beneficia ecclesiastica curata, quæ cathedralibus, collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel monasteriis, beneficiis, seu collegiis, aut piis locis quibuscunque perpetuo unita, & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis singulis visitentur: qui solicite providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, nisi ipsis Ordinariis pro bono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum, aut majori, vel minori, arbitrio ipsorum Ordinariorum, portione, etiam super certa re

assignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione; & illorum inhibitionibus quibuscunque in præmissis minime suffragantibus.

Primæ hujus decreti parti respicienti visitationem Ecclesiarum parochialium, quibuscunque locis piis, etiam exemptis, perpetuo unitarum accessit Constitutio S.Pii V. *Exposcit* 22. *Septem.* 1571. extendentis §. III. & IV. hanc jurisdictionem visitationis gratis faciendæ a locorum Ordinariis, tamquam a delegatis Sedis Apostolicæ etiam ad parochiales militiæ Sancti Joannis Hierosolymitani, in iis, quæ ad animarum curam, & Sacramentorum administrationem spectant, ibi.

§. III. Et ne in futurum aliqua amplius controversia oriri possit, decernimus, declaramus, statuimus, omnes, & singulos locorum Episcopos, & alios Superiores, tanquam Apostolicæ Sedis delegatos, omnes, & quascunque parochiales Ecclesias, cæteraque beneficia ecclesiastica suarum civitatum, & dioec. quibus animarum cura imminet, ad dictam Religionem, ejusque Milites, Capellanos, Ministros, Rectores quomodolibet pertinen. etiam quod in eis episcopalem, & temporalem jurisdictionem Religio, & Milites prædicti haberent, eorumque Ecclesias, Rectores, Vicarios, & Ministros quoscunque (in his tamen dumtaxat, quæ animarum curam, illiusque exercitium, & Sacramentorum administrationem respiciunt) visitare, omnesque actus visitationem concernentes exercere posse, & debere, ac Rectores, cæterosque hujusmodi Ministros curam animarum exercentes minus idoneos repertos, si quidem ad nutum amovibiles sint, statim amovere, sin vero titulares sint, illico suspendere, ac Superiores eorum monere, ut intra aliquem brevem terminum in locum amotorum subrogent alios idoneos; prius tamen per ipsos Episcopos, & alios Superiores examinatos, & approbatos. Titularibus vero suspensis deputent alios idoneos pariter examinatos, & approbatos, ut supra, in Coadjutores, seu Vicarios juxta decretum Concilii, *sess.* XXI. cap. VI. Interea vero, dum hæc subrogatio, seu deputatio fiat, ipsi Episcopi, & alii Superiores pro necessitate curæ animarum provideant arbitrio suo. Quod si Superiores dictorum Rectorum, & Ministrorum intra tempus præfixum non subrogaverint, aut deputaverint, ut supra, tunc, dicto termino elapso, ipsi Episcopi, & alii Superiores alios, prævio examine, juxta ejusdem Concilii formam idoneos repertos in locum amotorum subrogent. Titularibus vero suspensis, Coadjutores deputent juxta dictum cap. VI. sess. XXI. Qui tamen in dictis parochialibus perinde inserviant, acsi subrogati, aut deputati ab ipsis Superioribus Religionis, & Militum prædictorum fuissent.

§. IV. Volumus autem, quod Episcopi, & alii Superiores prædicti visitationem hujusmodi, & prædicta omnia solum, tanquam delegati Apostolicæ Sedis, & gratis, & absque ulla dictæ Religionis, Rectorum, & Ministrorum impensa, & onere faciant.

Secundæ vero relati Decreti parti, statuenti in prædictis parochialibus Ecclesiis deputandos esse ab Ordinariis Vicarios ideoneos, etiam perpetuos, accessit altera dicti Pii Constitutio *Ad exequendum*, 1. *Novembr.* 1567. qua indulsit omnibus Regularibus nominationem faciendam ab eorum Superiore, si Vicarius sit perpetuus, ad exclusionem Ordinarii, cum hujus tamen approbatione.

Si vero deputandus sit in parochialibus unitis Monasteriis Mendicantium, nominari possit unus ex ipsis, approbandus pariter ab Ordinario, amovibilis tamen ad nutum suorum Superiorum.

Et quamvis hæc Constitutio quoad hoc redacta fuerit ad terminos juris communis, & Concilii Tridentini a Greg. XIII. Constit. *In tanta*, 1. *Martii* 1573. id tamen Gregor. 2. *Decembr.* 1575. ad relationem Congr. Conc. in similis controversiæ specie visus est sentire, Concilium in hoc *cap. VII.* (sunt verba Fagnani, dictam controversiam referentis *lib. III. de Statu Monachor. cap. VII. Quod Dei timorem numer.* 15. = Non ita clare dare arbitrium Ordinario ponendi quos velit Vicarios perpetuos, etiam ad exclusionem Regularium, qui alias idonei essent =.

Quidquid autem sit de intellectu hujus capituli, certum est ex hodierna praxi, juxta assertum Benedicti XIV. *de Synodo diœc. edit. Roman. anno* 1755. *lib.* XII. *cap.* I. *num.* 2 quod = a Capitulis, & Monasteriis deputari solent Vicarii temporanei, ad nutum amovibiles, qui animarum curam exerceant in parochiis iisdem Capitulis, seu Monasteriis unitis: a quibus tamen de jure communi possunt etiam sine causa divelli, & amoveri, modo remotio fiat absque dolo, & non ex odio =.

Tertiæ tandem ejusdem Decreti parti, qua præcipitur assignandam esse dictis Vicariis perpetuis tertiam fructuum partem, aut majorem, vel minorem Ordinariorum arbitrio, derogatum est ab eodem Pio V. auferente hoc arbitrium, ac statuente, ut portio dictis Vicariis assignanda omnino sit = non major centum, nec minor quinquaginta scutorum annuo-

nuorum ſumma, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, & aliis obventionibus communiter percipi ſolitis..... niſi ſolitum fuiſſet plus aſſignari = ut legitur in cit. Conſtit. *Ad exequendum* §. I. & II. ibi.

§. I. Hinc eſt, quod nos, ad quorum aures (quod non ſine animi noſtri moleſtia referimus) pervenit, nonnullos ex Venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis in deputandis Vicariis, ac in aſſignatione portionum Vicariis perpetuis, parochialium dictis Eccleſiis, monaſteriis, beneficiis, Collegiis, vel locis piis perpetuo unitarum ex Conc. Trident. facienda, ita modum exceſſiſſe, ut parum, aut nihil ex fructibus, redditibus, & proventibus parochialium Eccleſiarum ſic unitarum Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis, Collegiis, aliis locis piis remanſerint, ob idque multæ ortæ ſint ſuper hoc controverſiæ circa interpretationes decreti dicti Concilii.

§. II. Nos ad eas tollendas animum intendentes, conſiderantesque uniones ipſas ideo a Prædeceſſoribus noſtris factas eſſe, ut ex redditibus, & emolumentis beneficiorum unitorum Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis, quibus illa uniuntur, facilius onera eiſdem incumbentia ſupportentur, & promptius a miniſtris eccleſiaſticis, in eiſdem divina officia celebrentur, hoſpitalitas ſervetur, aliaque charitatis opera exerceantur, ac etiam ut nihilominus cura animarum dictarum parochialium laudabiliter exerceretur, motu proprio, hac noſtra perpetuo valitura Conſt. ſtatuimus, & ordinamus, & declaramus, quemadmodum etiam de ipſius Concilii mente fuiſſe colligimus, Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos præfatos in aſſignatione portionis ipſis Vicariis perpetuis ex prædicto Concilio ipſorum Prælatorum arbitrio facienda, ita ſe continere, & arbitrari debere, ut non major centum, nec minus quinquaginta ſcutorum annuorum ſumma, computatis omnibus etiam incertis emolumentis, et aliis obventionibus communiter percipi ſolitis, eis omnino aſſignetur, niſi Vicariis ſolitum fuiſſet plus aſſignari, ſive in quantitate, aut quota fructuum, pecuniaque numerata, fundo, ſive alia re ſtabili portio hujuſmodi conſtituatur, cujuſcunque valoris parochialis Eccleſia unita fuerit, et habita, etiam ratione reddituum, et onerum loci, cui parochialis ipſa unita fuerit; ita quod portiones, ultra, vel infra dictas ſummas ſcutorum centum, et ſcutorum quinquaginta hactenus aſſignatæ, vel in poſterum forſan aſſignandæ, quoad exceſſum, et defectum hujuſmodi, nullius roboris, et momenti exiſtant, et ad ſummas prædictas reductæ, et auctæ reſpective cenſeantur: niſi tamen valor annuus ipſius parochialis unitæ, habita ratione, ut præfertur, minor ſit quinquaginta ſcutis; quo caſu portio aſſignata, vel aſſignanda Vicario perpetuo non debeat excedere ſummam annui valoris dictæ prrochialis, ſed ſufficiat, quod omnes fructus ejus dumtaxat attribuantur ipſi Vicario perpetuo.

Quæ ſcuta, licet *Rota decif.* 18. *num.* 14. *parte* 19 *Recentior.* & juxta eam Pitonius *part.* 2 *diſcept.* 46. *num* 4. ſenſerit, intellig nda eſſe de moneta loci, in quo Eccleſia exiſtit, ex poſteriori tamen declaratione Innocent. XIII. Conſt. *Apoſtolici miniſterii* 23. *Maii* 1723. intelligenda ſunt de argenteis juliorum decem monetæ Romanæ, ut §. XII. ibi.

Præterea, ne Conſtitutionis S. Pii V. Prædeceſſoris noſtri, in qua taxatur congrua fructuum portio Vicariis perpetuis, animarum curam exercentibus aſſignanda, interpretationem ab ejus ſententia alienam fieri contingat, declaramus Conſtitutionem illam pertinere dumtaxat ad Vicarios perpetuos illarum Eccleſiarum parochialium, quæ aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis unitæ ſunt: necnon portionem annuam ſcutorum, quæ ibidem ſtatuitur eſſignanda ipſis Vicariis in ſumma non majori, quam centum, nec minore, quam quinquaginta ſcutorum, intelligi debere de ſcutis argenteis juliorum decem monetæ Romanæ pro quolibet ſcuto.

Licet vero in hac Innocentii Conſtit. declaretur laudatam Pii Conſt. pertinere dumtaxat ad Vicarios perpetuos illarum Eccleſiarum parochialium, quæ aliis Eccleſiis, Monaſteriis, Collegiis, beneficiis, & locis piis unitæ ſunt, attendenda eſt tamen noviſſima Conſt. Benedicti XIV. ad omnes locorum Ordinarios, per Italiam conſtitutos, *Cum ſemper* 19. *Auguſti* 1744. in qua § X. comprehenſi ſunt etiam temporanei; & quoad congruam, tam his, quam illis aſſignandam dicta Piana Conſtitutio redacta eſt ad terminos Conc. Trid. ibi,

At

At demum, quoad illos, qui tanquam Vicarii, sive perpetui, sive ad tempus constituti, animarum curam administrant, quæ apud alios habitu residet, ratione alicujus Ecclesiæ parochialis, ipsorum Ecclesiis, seu Monasteriis, Collegiis, aut locis piis olim unitæ; quamvis a recor. mem. Prædecessore nostro S. Pio Papa V. præfinita fuerit certa pars fructuum hujusmodi Vicariis assignanda, prout in ipsius Constitutione, quæ incipit: *Ad exequendum*, *data Kalendis Novembris anni* 1567. distincte statuitur; nihilominus ubi præscripta fructuum portio, vel nullo modo, vel non integre Vicariis prædictis assignata reperiatur, vel etiam ubi ea, quæ ad normam prædictæ Constitutionis eisdem fuerit attributa, minime sufficiens a vobis reputetur, propter temporum circumstantias, & signanter pro implendo onere celebrandi, & applicandi Missam pro populo diebus festis de præcepto; utendum vobis erit potestate, quam fecit Episcopis Synodus Trident. sess. VII. cap. VII. dum illorum arbitrio permisit, juxta temporum, atque injunctorum onerum rationem, congruam prædictis Vicariis fructuum portionem assignare; quam ob causam Nos etiam Fraternitatibus vestris, quatenus opus sit, necessarias omnes, & opportunas facultates impertimur, quibuscunque appellationibus, privilegiis, aut exemptionibus, ut in eodem Concilio sancitur, adversus ea, quæ salubriter a vobis constituta fuerint, minime suffragantibus.

Quia vero sæpe laudata Piana Constit. statuit in dicta respective summa scutorum centum, vel quinquaginta computanda esse omnia etiam incerta emolumenta, & alias obventiones communiter percipi solitas, ortum est dubium, an nomine incertorum veniant emolumenta ratione stolæ. Cui dubio satisfacit Pitonius *part. 2. discept 46. num. 4.* = Inter incerta (ait) alia esse, quæ sunt mere eventualia, & voluntaria, quæ pendent a sola populi devotione, quorum non esse habendam rationem pro congrua, firmat de Luca *de Parocho discurs. 18. num. 12.* & alia incerta solvenda occasione Sacramentorum, vel sepulturæ, quæ sunt aliqualiter certa, quorum ratio haberi debet, cum proinde populus non possit non mori, non nasci, non baptizari, & non contrahere matrimonium, ut subjungit idem Cardinalis: ubi etiam notat, quod in plerisque parochiis, nullum alium redditum habentibus, ista sola emolumenta ob populi numerositatem adeo magnum redditum constituunt, quod sufficiat etiam ad sustentationem Collegii, cujus beneficia adeo pinguia reputantur, ut etiam pensionibus graventur =.

Quoad undecim perpetuas Vicarias Urbis, idem S. Pius Const. *Etsi omnibus* 5. *Novembr.* 1571. unicuique suam respectivam taxam præscripsit: quibus præficiendi sunt tantum ex approbatis a Cardinali Urbis Vicario, prævio examine per concursum coram Examinatoribus ejusdem Urbis, ad nominationem tamen Capituli Basilicarum, & Ecclesiarum, in quibus dictæ Vicariæ constitutæ sunt.

Aliam etiam Vicariam perpetuam erexit in Ecclesia parochiali S. Mariæ in Aquiro Orphanorum Urbis, ut ex ipsius Constit. *In præclara B. Petri* 19. *Febr.* 1571. registrata *Tom.* LXXX. Bullarum ejusdem Pontificis in Archivio secretiore Apostolico Vaticano; quæ etiam asservatur in Archivio Ven. Hospitalis S. Mariæ Pietatis pauperum dementium Urbis.

S E C T I O   X X I V.

Eadem Sessio VII. caput VIII. de Reform.

In hoc capitulo statuitur, ut Ordinarii, tamquam delegati Sedis Apostol. singulis annis teneantur visitare quascunque Ecclesias, quomodolibet exemptas, & juris remediis providere, & quæ reparatione indigent, reparentur, animarumque cura, siqua illis imminet, solicite, & exacte exerceatur. Cum vero de his sermo instituendus sit infra, cum de *cap. 7. & cum de cap. VIII. sess. XXI. de refor.* ad eam lectorem remitto, ubi transcribetur hujus cap. textus.

S E C T I O   X X V.

Eadem Sessio VII. caput IX. de reform.

In hoc Capitulo præcipit Concilium, ne consecratio episcopalis differatur ultra tres menses, nec ultra sex concedatur prorogatio ad eam recipiendam. De hoc pariter instituetur sermo infra, cum de *cap. II. sess. XXIII.* ubi textum leges.

SE-

SECTIO XXVI.

Eadem Sessio VII. caput X. de reform.

NOn liceat Capitulis Ecclesiarum, Sede vacante, infra annum a die vacationis ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu Reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis dispositione, quam etiam cujusvis privilegii, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficii ecclesiastici recepti, sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere: si secus fiat, Capitulum contraveniens ecclesiastico subjaceat interdicto: & sic ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in majoribus vero, ab executione Ordinum ad beneplacitum futuri Prælati sint ipso jure suspensi.

Cum de literis dimissoriis concedendis tam a Vicario capitulari, Sede vacante, quam ab Abbatibus, seu Prælatis, Episcopo inferioribus, specialis instituendus sit sermo infra, cum de *cap. 10. sess. 23. de reform.* agetur, ideo lectorem ad illud remitto.

SECTIO XXVII.

Eadem Sessio VII. cap. XIII. de Reform.

PRæsentati, seu electi, vel nominati quibusvis ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nunciis, ad quævis ecclesiastica beneficia, non instituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujusvis privilegii, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius a locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quominus examen subire teneatur. Præsentatis tamen, electis, seu nominatis ab Universitatibus, seu Collegiis generalium studiorum exceptis.

Cum de hoc pariter decreto instituendus sit sermo infra, cum de *cap. 18. sess. 26. de reform.* ne de accessionibus ad hanc eandem rem pertinentibus sparsim agatur, illuc lectorem remitto,

Notandum tamen est hic obiter, quod cum in primis editionibus Conc. Trid. Romæ proditis duplici paginarum forma, altera in folio, altera in octava folii parte, & typis Pauli Manutii, Aldi filii, anno 1564. legatur in principio cit. cap. 13. Trident. Præsentati, seu electi, vel nominati A. quibusvis, illa præpositio A. mendose est impressa, ut constat ex uno exemplari earundem editionum in folio, emendato ab Angelo Massarello, Episcopo Thelesino, Secretario ejusdem Conc. qui ad calcem dicti exemplaris testatur, se illud cum authentico originali contulisse, adhibitis etiam duobus Conc. Notar. Marco Antonio Peregrino Clerico Comensi, & Cynthio Pamphilo de S. Severino Camerinen. diœcesis: quod sic authentice ipsiusmet Massarelli manu correctum, asservatum vidi in insigni Bibliotheca Corsina: alterum authenticum exemplar ita, & eodem charactere correctum legi in Bibliotheca Ghisia: juxta quam correctionem idem Manutius eodem an. & eadem duplici paginarum forma Concilium Romæ iterum impressit, additis in fronte utriusque posterioris editionis verbis *Index dogmatum, & reformationis, in ædibus Populi Romani*. Hunc eundem errorem animadverterat prius Fagnanus in *cap. Accepimus, De ætat. & qualit. Præficien. num. 31.* & clarissimus vir Cardinalis Lanfredinus: in editione enim, ejus opera prodita Romæ e typis Hieronymi Mainardi an. 1732. facta collatione cum authenticis actis ipsius Conc. in Archivio S. Angeli asservatis, non legitur dicta præpositio A. ut mendose legitur addita in aliis fere omnibus editionibus, quæ in variis locis tam ante, quam post hanc prodiere. Et quidem recte, perpenso vero ipsiusmet textus spiritu, statim apparet mendosa impressio A. Conc. enim hic loquitur in casu, quo præsentatio, electio, vel nominatio fiat aliis, quam Episcopo; ac proinde ad præservandam ipsius jurisdictionem, jubet præsentatum, electum, vel nominatum non aliter confirmandum, vel instituendum, quam prævio Episcopi examine; prout etiam declaratur alio ejusdem Conc. textu *cap. IX. sess. XXV. de reform.* non autem loquitur in casu, quo ipsimet Episcopo fieret præsentatio, vel nominatio: tunc enim extra controversiam illæsa remaneret illius jurisdictio, ut consideranti patet.

SE-

SECTIO XXVIII.

Eadem Sessio VII. cap. XIV. de Reform.

IN exemptorum causis Constitutio Innocentii IV. quæ incipit : *Volentes* , in generali Concilio Lugdunensi edita , servetur , quam eandem sacrosancta Synodus innovandam censuit , & innovat : addendo insuper , quod in civilibus causis mercedum , & miserabilium personarum , Clerici seculares , aut Regulares extra monasterium degentes , quomodolibet exempti , etiam si certum judicem a Sede Apostolica deputatum in partibus habeant , in aliis vero , si ipsum judicem non habuerint , coram locorum Ordinariis , tanquam in hoc ab ipsa Sede delegatis , conveniri , & jure medio ad solvendum debitum cogi , & compelli possint : privilegiis , & exemptionibus , Conservatorum deputationibus , & eorum inhibitionibus adversus præmissa nequaquam valituris ,

Huic Decreto , decernenti causas civiles mercedum , & miserabilium personarum a locorum Ordinariis cognosci posse etiam adversus Regulares extra claustra degentes, non obstantibus Conservatorum deputationibus , accessit Decretum Congreg. Conc. confirmatum a Paulo V. Constit. *Religiosorum* , 24. *Augusti* 1607. quo declaratur , hunc Conc. locum non pertinere ad eosdem Religiosos intra claustra degentes ; ideoque conveniendos esse juxta eorum privilegia coram suis Superioribus , vel Conservatoribus. Textum leges infra cum de *cap. V. sess. XIV. de reform.* post §. Nota VIII.

SECTIO XXIX.

Eadem Sessio VII. cap. XV. de Reform.

CUrent Ordinarii , ut hospitalia quæcunque a suis administratoribus , quocunque illi nomine censeantur , etiam quomodolibet exemptis , fideliter , & diligenter gubernentur, Const. Conc. Viennensis, quæ incipit, *Quia contingit*, forma servata; quam quidem Constit. eadem Synodus innovandam duxit , & innovat cum derogationibus in ea contentis.

De hoc Decreto sermo instituetur infra , cum de *cap. VIII. sess. XXII. de reform.*

SECTIO XXX.

Sessio XIII. cap. V. de Eucharistia .

DEclarat præterea S. Synodus, pie , & religiose admodum in Dei Ecclesiam inductum fuisse hunc morem , ut singulis annis peculiari quodam , & festo die præcelsum hoc, & venerabile Sacramentum singulari veneratione , ac solemnitate celebraretur , utque in Processionibus reverenter , & honorifice illud per vias , & loca publica circumferretur .

Huic Capitulo , in quo mentio fit de laudabili more in Ecclesia inducto celebrandi singulis annis solemnitatem Corporis Christi , illudque in Processionibus reverenter circumferendi , accessit Constitutio Gregorii XIII. *Cum interdum* 11. *Martii* 1573. in qua statuitur, omnibus licere in quocunque die infra octavam ejusdem solemnitatis Processionem solemniter facere , cum derogatione Constitutionis S. Pii V. qua indulserat Fratribus Prædicatorum , ut iis solummodo liceret hanc solemnem Processionem facere in die Dominica infra octavam , ibi ,

Nos universis, & singulis, Clero , & Clericis , ac personis ecclesiasticis, tam secularibus , quam quorumvis Ordinum Religionum , & Militiarum Regularibus , ut literis Pii Prædecessoris hujusmodi non obstantibus, liceat ipsis , tam die ipsa Dominica infra octavam Corporis Christi, quam aliis totius octavæ prædictæ diebus Processiones suas celebrare , nec super eo , tam ab Ordinis Prædicatorum hujusmodi , quam aliis quibuscunque perso-

personis, etiam prædictarum, aut quarumvis aliarum literarum, privilegiorum, vel concessionum prætextu, seu alias quomodolibet molestari, inquietari, vel perturbari, nec etiam aliquibus censuris, vel pœnis, etiam ecclesiasticis innodari, seu illas incurrere possint, tenore præsentium concedimus, & permittimus.

Et nihilominus, pro potiori præmissorum cautela, literas Pii Prædecessoris hujusmodi harum serie penitus, & omnino, quoad effectum prohibitionis celebrandi Processiones hujusmodi cassamus, irritamus, & annullamus, viribusque, & effectu evacuamus, & tanquam tales minime attendi, vel eisdem Fratribus Prædicatoribus suffragari posse volumus.

SECTIO XXXI.

Eadem Sessio XIII. cap. VII. de Eucharistia.

SI non decet... Quare communicare volenti revocandum est in memoriam ejus præceptum: *Probet autem se ipsum homo*. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius peccati mortalis, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat. Quod a christianis omnibus, etiam ab iis Sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc Synodus perpetuo servandum esse decrevit; modo non desit illis copia confessoris. Quod si, necessitate urgente, Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quamprimum confiteatur.

Hoc præceptum de emittenda confessione *quamprimum* a Sacerdote peccati mortalis conscio, qui necessitate urgente absque prævia confessione celebravit, declaratum est ab Alexandro VII. qui proscribendo 18. *Martii 1666* Propositionem la XXXVIII. in ordine = Mandatum Tridentini factum Sacerdoti sacrificanti ex necessitate cum peccato mortali confitendi quamprimum, est consilium, non præceptum = & alteram la XXXIX. in ordine = Illa particula *quamprimum* intelligitur, cum Sacerdos suo tempore confitebitur = definivit, hoc Trident. mandatum esse præceptum, non consilium, & ly *quamprimum* non esse intelligendum, cum Sacerdos suo tempore confitebitur.

Quamvis autem aliqui sentiant ly *quamprimum* habere moralem latitudinem, ac proinde extendi posse ad unum, vel alterum diem, crederem tamen hoc onus restringendum esse ad tempus immediatum post Missam, si cessante motivo infamiæ, aut scandali, ei suppetat copia Confessarii.

Si autem quæras, quæ dicatur urgens necessitas, ob quam tam Sacerdos, sine prævia confessione, solo contritionis actu elicito, celebrare posset, quam laicus Eucharistiam suscipere, communi saniorum DD. calculo ea est, quando ex omissione celebrationis, aut eucharisticæ Communionis sibi infamia, aut cæteris probabiliter scandalum oriretur.

Hoc idem præceptum de emittenda quamprimum confessione Navarrus *in Manuali cap. II. n. 10.* extendit etiam ad laicum, qui conscius peccati mortalis, necessitate urgente Eucharistiam sumeret. Et quamvis Azorius *Instit. moral. part. I. lib X. cap. XXXI. quæst. IX.* dicat, quod aliis Doctoribus probabilius videatur oppositum, cum Concilium loquatur de solo Sacerdote celebrante, sibi tamen magis placere concludit sententiam Navarri, *Nam eadem videtur ratio de laico, quæ est de Sacerdote, licet Concilium meminerit solum Sacerdotis.*

SECTIO XXXII.

Eadem Sessio XIII. cap. I. de Reform. junctis Decreto de Observan. & vitandis in celebratione Missæ, ac cap. VIII. sess. XXII. de Reform. & cap. I. & XVIII. sess. XXIII. cap. X. XVIII. & XX. sess. XXIV. de Reformatione cap. XIII. sess. XXV. de Regul. & cap. XIV. sess. XXV. de Reform.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus.... ita statuit, & decrevit. In caussis visitationis, & correctionis, sive habilitatis, & inhabilitatis, necnon criminalibus, ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali, ante definitivam sententiam, ab interlocutoria, vel alio quocunque gravamine non appelletur; neque Episcopus, seu

Vicar ius appellationi hujusmodi, tamquam frivolæ, deferre teneatur; sed ea, ac quacunque inhibitione ab appellationis judice emanata, necnon omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad ulteriora valeat procedere, nisi gravamen hujusmodi per definitivam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiva appellari non possit: quibus casibus, sacrorum, & antiquorum Canonum statuta illibata persistant.

Decreta contenta in hoc cap. I. & cæteria supra citatis prohibentia appellationem in casibus ibidem expressis, confirmata, & fusius explicata sunt a Benedicto XIV. Constit. *Ad militantis*, 30. *Martii* 1742. una eum declaratione qualitatis gravaminis, de quo in supra transcripto Trident. decreto. Cujus Constitutionis summam habes *part. I. post tit. de Appellationibus pag.* 210. *col.* 2.

SECTIO XXXIII.

Sessio XIV. caput II. de Sacramento Pænitentiæ.

Cæterum hoc Sacramentum multis rationibus a Baptismo differre dignoscitur; nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissime dissidet, constat certe, Baptismi ministrum judicem esse non oportere, cum Ecclesia in neminem judicium exerceat, qui non prius in ipsam per Baptismi januam fuerit ingressus. *Quid enim mihi*, inquit Apostolus, *de iis, qui foris sunt, judicare? Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lavacro Baptismi sui corporis membra semel effecit:* nam hos, si se postea crimine aliquo contaminaverint, non jam repetito Baptismo ablui, cum id in Ecclesia catholica nulla ratione liceat, sed ante hoc tribunal, tamquam reos, sisti voluit, ut per Sacerdotum sententiam non semel, sed quoties ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari.

Hoc Decretum, quo docet Concilium ex institutione Christi, lapsos post Baptismum in peccatum (intellige mortale) debere personaliter se sistere ante tribunal Pœnitentiæ, idest coram Sacerdote judice ad obtinendam absolutionem, declaratum est prius a Catechismo Romano *ad Parochos de Sacrament. Pænit.* §. *Sed quoniam* circa finem juxta nuperrimam editionem Roman. an. 1761. pag. 249. ibi.

Illud vero tum confitenti, tum Sacerdoti maxime laborandum est, ut eorum sermo, in confessione secreto habeatur, quare fit, ut nemini omnino neque per nuncium, neque per literas, quoniam ea ratione nihil jam occulte agi potest, peccata confiteri liceat.

Postea declaratum est a Clemente VIII, sequenti Decreto, relato *in Bullario Cherubini tom. III. edit. Romæ* 1618. *num.*87. *pag.* 135. *in quo insuper prohibetur*, confessionem fieri per literas, seu internuncium, absolutionemque in absentem dari, ibi.

Sanctissimus D. N. D, Clemens Papa VIII. &c. auditis votis PP. Theologorum, & re cum Illustriss. & Reverend. DD. Card. contra hæreticam pravitatem generalibus Inquisitoribus, mature, ac diligenter considerata. Hanc Propositionem, scilicet, licere per literas, seu internuncium Confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere, ad minus uti falsam, temerariam, & scandalosam damnavit, ac prohibuit, præcepitque, ne deinceps ista Propositio publicis, privatisve lectionibus, concionibus, & congressibus doceatur, neve unquam tamquam aliquo casu probabilis defendatur, imprimatur, aut ad praxim quovis modo deducatur. Quod siquis illam docuerit, defenderit, imprimi fecerit, aut de ea, etiam disputative, tractaverit (nisi forsan impugnando) vel ad praxim directe, seu indirecte deduxerit, præter excommunicationem latæ sententiæ, quam ipso facto incurrant, & a qua non possit (præterquam in articulo mortis) ab alio, quacunque etiam dignitate fulgente, etiam S.R.E. Majori Pœnitentiario, nisi a pro tempore existente Romano Pontifice absolvi, aliisetiam pœnis arbitrio infligendis, subjaceat. In generali Congr. S. Romanæ, & Universalis Inquisitionis habita in Palatio Apostol. in Monte Quirinali, die 20. mensis Junii 1602.

Nota

Nota, prout jam animadverti in Additionibus *ad Thesaurum de pœnis ecclesiast. cap. I. verbo Sacramentum*, quod hoc decretum nedum accipiendum sit *collective*, ut loquitur Suarex *disput. XXI. de Pœnit. Sect. IV.* & alii apud Dianam *3. par. tractat. 3. resol. 7.* quando scilicet tam confessio, quam absolutio facta, & data fuerit in absentia, sed etiam *divisive*, quando nempe confessio fiat in absentia, absolutio autem detur a præsente Sacerdote, & e converso, prout declaravit Paulus V. *sub die 14 Julii 1605. in Congreg. S. Officii*, simulque decrevit, ut eadem interpretatio expungeretur a P. Suario. Verum circa hoc, & Pauli decretum Dominicus Viva *in Thesi confixa de Confes. & Absolut. §. ultim. pagina 587. col. 2. edit. Patavii 1737.* hæc habet = Quod attinet ad Suarium; hoc solum docuit, in eo decreto Clementis non comprehendi casum moribundi, quando scilicet adstantes testantur, quod ille, antequam sensibus destitueretur, absolutionem petierit, & ipse Clemens VIII. declaravit, hunc casum non comprehendi: ostendimus enim in hoc casu, non haberi in rigore confessionem in absentia per literas aut per internuncium. Cæterum, ne interim interpretatio illa Suarii aliis præberet ansam ad dicendum, quod universim liceat confessio in absentia, dummodo absolutio non detur absenti, aut viceversa, idcirco, ut notat Moya *tract. 3. disp. 6. quæst. 2. numero 13.* Pontifex decrevit, ut ea interpretatio a P. Suario expungeretur: ubi tamen Pontifici innotuit, quod ea interpretatio solum deserviebat ad explicandum, quo pacto casus moribundi eo decreto non comprehenderetur, & quod disertis verbis id solum doceretur a Suario, permisit, ut ad communem utilitatem ea operibus Suarii restitueretur, prout legitur loco laudato =.

S E C T I O X X X I V.

Eadem Sessio XIV. caput IV. de Sacramento Pœnitentiæ, junctis Can. V. VII. & VIII.

Contritio ... Docet præterea, etsi contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur, ipsam nihilominus reconciliationem ipsi contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam. Illam vero contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, quoniam, vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat cum spe veniæ, declarat, non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus Sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum moventis, quo pœnitens adjutus viam sibi ad justitiam parat.

Cum contra hæc firmissima Fidei dogmata elapso seculo sequentes Propositiones typis vulgatæ fuerint = Probabile est, sufficere attritionem naturalem, modo honestam = Revera peccat, qui odio habet peccatum mere ob ejus turpitudinem, & disconvenientiam cum natura rationali sine ullo respectu ad Deum = Timor gehennæ non est supernaturalis = Attritio, quæ gehennæ, & pœnarum metu concipitur sine dilectione benevolentiæ Dei propter se, non est bonus metus, ac supernaturalis = Prima damnata fuit ab Innocentio XI. quæ est la LVII. in ordine inter alias ab eo proscriptas *2. Martii 1679.* Secunda, tertia, & quarta proscriptæ fuerunt ab Alexandro VIII. *7. Decembris 1690.* quæ sunt la XI. XIV. & XV. in ordine.

An autem attritio, de qua hic Tridentinum, includere debeat aliqualem Dei amorem, ut sit sufficiens ad jam Sacr. pœnitentiam, quamvis ego ei sententiæ adhærerem, quæ initialem saltem charitatem comitem attritioni adjungit, lectorem tamen remitto ad exposita a Benedicto XIV. *lib. VII. cap. XIII. num. 9. & 10. de Synod. diœc. edit. Roman. an. 1755. pag. 223. & seq.* ibi.

= IX. Cum itaque versemur in quæstione ab Ecclesia hactenus non definita, jure, ac merito Alexander VII. die *5. Maii 1667.* sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, Sedi Apostolicæ reservatæ, præcepit = cunctis, & singulis Fidelibus .... ut, si deinceps de materia attritionis scribent, vel libros, aut scripturas edent, vel docebunt, vel prædicabunt, vel alio quovis modo pœnitentes, aut scholares, cæterosve erudient, non audeant alicujus theologicæ censuræ, alteriusve injuriæ, aut contumeliæ nota, taxare alteram sententiam, sive negantem necessitatem aliqualis dilectionis Dei in præfata attritione, ex metu gehennæ concepta, quæ hodie inter scholasticos communior videtur, sive asserentem dictæ dilectionis necessitatem; donec ab hac sancta Sede fuerit aliquid hac in re definitum = Caveant proinde Episcopi, ne in suis Synodis, aut in instructione Sacerdotum, quam Synodis quandoque attexunt, aliquid decernant, aut de attritionis mere servilis ad Sacramentum pœnitentiæ sufficientia, aut de amoris saltem initialis necessitate. Adhuc quippe sub judice lis est: adhuc impune pro una, & altera sententia dimicatur. Paucis antea annis Cardinalis Gottus *Theolog. tom. III. in III. parte D. Thomæ, quæst. 4. de Contritione dub. 4. §. 1.* sententiam propugnavit, non requirentem in pœnitente amorem Dei, ne initialem quidem, ad justificationis gratiam in Sacramento pœnitentiæ assequendam. Hac ipsa in Urbe, opera, & cura P. Caroli

Jacobi Romilli, Ordinis Minorum Conventualium Generalis Ministri, typis recusum est Opus Claudii Frassen, inscriptum *Scotus Academicus*; cujus Auctor *tom.X. pag.* 563. strenue defendit, attritionem ex solo metu pœnarum, & gehennæ, atque ex amore concupiscentiæ, seu affectu spei conceptam, modo supernaturalis sit, omnemque excludat voluntatem peccandi, esse sufficentem dispositionem ad Sacramenti pœnitentiæ fructum in se derivandum. Contra vero Cardinalis Denhoff, Episcopus Cæsenatensis *in sua Instructione Pastorali de Pœnit. Sacrament. pag.* 33. aliqualem amorem in attritione requirit, ut sit sufficiens Sacramenti pœnitentiæ materia. Franciscus Maria Campioni anno 1698. doctam elucubravit Dissertationem Theologico Scholasticam, in qua totis viribus conatus est demonstrare necessitatem aliqualis amoris Dei, saltem imperfecti, & initialis, ad impetrandam gratiam in Sacramentis, quæ dicuntur *Mortuorum*. Et laudatus Petrus Lambertus le Drou, Episcopus Porphyriensis, Apostolici Sacrarii Præfectus, eum per Urbem evulgatam vidisset Dissertationem a Bartholomæo Rivio ejusdem sui Augustiniani Instituti Theologo exaratam, in qua Auctor decertat pro sufficientia attritionis, omnis charitatis expertis, ad valide, & cum fructu recipienda Sacramenta Baptismi, & Pœnitentiæ, eidem statim contradictorem se præbuit, alisque editis Dissertationibus, sa. mem. Clementi XI. nuncupatis, nullum non adhibuit argumentum, quod aptum putaverit ad prædictam opinionem refellendam, contendens, attritionem mere servilem, nec a Sacramento quidem vires sortiri, quibus valeat hominem proxime disponere ad Dei gratiam, vel primo obtinendam, vel amissam recuperandam. Hinc recte intulit Berti *Theol. tom VII. lib. XXXIV. cap. III.* nihil hactenus a Sede Apostolica de hac quæstione decisum, sed libertatem cuique datam, ex præfatis opinionibus eam eligendi, & docendi, quam maluerit.

X. Sed non ideo prohibentur Episcopi Confessarios monere, ut pœnitentes ad veram, & perfectam contritionem hortentur, & excitent: id siquidem faciendum suadent etiam præcipui Auctores, qui pro sufficientia doloris ex solo metu gehennæ, steterunt, uti Suarez, Gamachæus, Comitolus, quorum testimonia supra retulimus. Et, quod magis est, ita fieri præcipit Rituale Romanum, jussu Pauli V. editum = *tit.* 18. Confessario injungens, ut, audita pœnitentis sacramentali confessione, ejusque peccatis diligenter expensis = opportunas correptiones, ac monitiones, prout opus esse viderit, paterna charitate adhibeat, & ad dolorem, & contritionem efficacibus verbis adducere conetur = cui consonat Rituale Argentinense, editum a Cardinali de Rohan *tit. de Pœnit.* §. 1. ubi hæc habentur = Cæterum pœnitentes suos admonere non cessent Confessarii, ne se putent securos in Sacramenti pœnitentiæ perceptione, si præter fidei, & spei actus, non incipiant diligere Deum, tamquam omnis justitiæ fontem, ut loquitur sacrosancta Synodus Tridentina =.

S E C T I O X X X V.

Eadem Sessio XIV. caput V. juncto Can. VII. de Sacramento Pœnitentiæ.

§. I. EX institutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explicata, universa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse a Domino integram peccatorum confessionem, & omnibus post baptismum lapsis jure divino necessariam existere, quia Dominus noster Jesus Christus e terris ascensurus ad cœlos, Sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tanquam præsides, & judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christifideles ceciderint; quo pro potestate clavium, remissionis, aut retentionis peccatorum sententiam pronuncient: constat enim, Sacerdotes judicium hoc, incognita causa, exercere non potuisse, nec æquitatem quidem illos in pœnis injungendis servare potuisse, si in genere dumtaxat, & non potius in specie, ac sigillatim sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur, oportere a pœnitentibus omnia peccata mortalia quorum, post diligentem sui discussionem, conscientiam habent, in confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantum adversus duo ultima Decalogi præcepta commissa, quæ nonnunquam animum gravius sauciant, & periculosiora sunt iis, quæ in manifesto admittuntur: nam venialia, quibus a gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam recte, & utiliter, citraque omnem præsumptionem in confessione dicantur, quod piorum hominum usus demostrat, taceri tamen citra culpam, multisque aliis remediis expiari possunt. Verum, cum universa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant, necessum est, omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda confessione a Deo quærere.

§. II. Colligitur præterea, etiam eas circumstantias in confessione explicandas esse, quæ speciem peccati mutant; quod sine illis peccata ipsa neque a pœnitentibus integre exponantur, nec judicibus innotescant; & fieri nequeat, ut de gravitate criminum recte cen-

censere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis pœnitentibus imponere: unde alienum a ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse; aut unam tantum circumstantiam confitendam esse, nempe peccasse in fratrem.

§. III. Sed & impium est, confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare: constat enim, nihil aliud in Ecclesia a pœnitentibus exigi, quam ut, postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiæ suæ sinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurunt, in universum eadem confessione inclusa esse intelliguntur.

Contra hoc alterum Fidei dogma declaratum a Tridentino §. I. & *Can. VII.* de integra peccatorum mortalium confessione facienda, non defuit, qui ausus fuerit asserere hanc Propositionem la LIX. in ordine inter proscriptas ab Innocentio XI. 2. *Martii* 1679. = Licet sacramentaliter absolvere dimidiate tantum confessum ratione magni concursus pœnitentium, qualis v. g. potest contingere in die magnæ alicujus festivitatis, aut Indulgentiæ = Quæ quidem similis est alteri proscriptæ ab Alexandro VII. 24. *Septembr.* 1665. la XI. in ordine = Peccata in confessione omissa, seu oblita ob instans periculum vitæ, aut ob aliam causam, non tenemur in sequenti confessione exprimere = quæ ambæ sunt aperte contrariæ definitioni Trident. infligentis *cit. Can. VII.* excommunicationem latæ sententiæ in asserentes, non esse necessariam integram omnium peccatorum mortalium confessionem, ibi.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino confiteri omnia, & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant . . . . anathema sit.

Circa onus explicandi in confessione etiam circumstantias peccati speciem mutantes impositum a Tridentino in supra relatis §. II. & *Can. VII.* accessit ampliatio Catechismi Romani ad Parochos, jam jussu S. Pii V. editi, quem novissime Clemens XIII. ut parabilior fieret, & ex maculis, quas Operarum vitio contraxerat, emendatior, ad ejus exemplum, quem idem S. Pius ex Tridentinæ Synodi Decreto vulgavit, iterum omni adhibita diligentia excudendum curavit Romæ typis Cameræ Apostolicæ 1761. *ubi de Sacramento Pænitentiæ*, §. *Neque vero* postquam exposuit præceptum Trident. de explicandis circumstantiis, peccati speciem mutantibus, addidit necessitatem explicandi etiam valde aggravantes intra eandem speciem, utrarumque exempla afferendo, ibi.

Neque vero solum peccata gravia narrando explicare oportet, verum etiam illa, quæ unumquodque peccatum circumstant, & pravitatem valde augent, vel minuunt. Quædam enim circumstantiæ adeo graves sunt, ut peccati mortiferi ratio ex illis tantum constet: quare hæc omnia semper confiteri oportet. Si quis enim hominem interemerit, explicandum est, utrum ille sacris initiatus, an profanus fuerit. Itemque, si cum muliere concubuit, matrimonii ne lege libera, aut alterius uxore, aut propinqua, aut alicujus voti sponsione Deo consecrata, aperiat necesse est, hæc enim diversa peccatorum genera constituunt, ita, ut primum quidem simplex fornicatio, alterum adulterium, tertium incestus, quartum sacrilegium a divinarum rerum Doctoribus appelletur. Furtum etiam in peccatis numerandum est. Verum si quis aureum nummum furetur, levius omnino peccat, quam is, qui centum, vel ducentos, vel ingentem aliquam auri vim, præsertim vero qui sacram pecuniam abstulit.

Huc spectat, si non omnimode ad integritatem confessionis, ad rectius certe regulandum judicium confessarii pro neganda, vel differenda absolutione, remediisque adhibendis, declaratio Innocent. XI. circa sensum contrarium Propositioni, la LVIII. in ordine inter alias ab eodem proscriptas 2. *Martii* 1979. nempe = Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem = Quæ quidem Propositio repugnat ipsimet rationi, quæ dictat, medico spirituali, non secus ac corporali jus esse interrogandi, an morbus, qui sibi curandus proponitur, inveteratus sit, necne.

Circa tandem peccata oblita post diligens examen, quæ Concilium §. III. docet, *in universum eadem confessione inclusa esse intelliguntur*, accessit declaratio laudati Catechismi Romani, docentis *loc. cit.* §. *At vero*, opus esse ea, quando in memoriam redeunt, Sacerdoti alio tempore confiteri, ibi.

At ve-

At vero, si alia de causa confessioni aliquid defuisse videatur, vel quia pœnitens nonnulla crimina oblitus fuerit, vel quia conscientiæ suæ latebras non ita accurate perquisiverit, cum tamen illud in animo haberet, ut integre peccata omnia confiteretur, nihil ei opus erit confessionem iterare; satis autem habebit, si quando peccata, quæ oblitus erat, in memoriam reduxerit, ea Sacerdoti alio tempore confiteri. In quo tamen animadvertendum est, ne forte nimis dissolute, & remisse conscientiam nostram scrutati simus, adeoque negligenter peccata admissa memoria repetere studuerimus, ut ea ne recordari quidem voluisse merito videre possimus, id enim si factum fuerit, confessionem iterare omnino oportebit.

Quamobrem proscripta fuit ab Alexandro VII. Propositio la XI. in ordine supra relata §. *Contra* hoc, excludens necessitatem eadem peccata oblita, aut quomodocunque omissa in sequenti confessione explicandi.

SECTIO XXXVI.

Eadem Sessio XIV. de Sacrament. Pœnitentiæ cap. VI.

Circa ministrum autem hujus Sacramenti, declarat S. Synodus, falsas esse, & a veritate Evangelii penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos, & Sacerdotes, clavium ministerium perniciose extendunt.

Hic definit Trident., solos Episcopos, & Sacerdotes esse ministros hujus Sacramenti. Quæ autem pœnæ statutæ sint contra illud ministrantes ad Presbyteratus Ordinem non promotos, notatum est parte I. pag. 702.

SECTIO XXXVII.

Eadem Sessio XIV. cap. VII. juncto Can. XI. de eodem Sacramento.

Quoniam igitur natura, & ratio judicii illud exposcit, ut sententia in subditos dumtaxat feratur; persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti absolutionem eam esse debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem.

Circa hoc decretum, quo declaratur, nullius momenti esse absolutionem, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, vel delegatam non habet jurisdictionem, instituetur sermo infra *cap. XV. sess. XXIII. de reform.*

SECTIO XXXVIII.

Eadem Sessio XIV. de dicto Sacramento prosequitur, idem cap. VII.

Magnopere vero ad christiani populi disciplinam pertinere Sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quædam, & graviora crimina non a quibusvis, sed a summis dumtaxat Sacerdotibus absolverentur: unde merito Pontifices Max. pro suprema potestate sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari judicio reservare. Neque dubitandum est, quando omnia, quæ a Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua cuique diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionem liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præsertim quoad illa, quibus excommunicationis censura annexa est.

De-

Decretum hoc tribuens Episcopis facultatem sibi reservandi peccata sine ulla limitatione (quod juxta declarationem Cong. Conc. hic relatam a Galemart, quæ declaratio emanavit etiam *in Salernitana anno* 1585. *ac in Marsicana an.* 1587. *ut reperitur libro IV. Decretor. ejusdem Congreg. pag.*36. *&* 250. *a tergo*, compe tit etiam inferi oribus Episcopo, habentibus jurisdictionem quasi episcopalem in loco, & nec ipsi, nec eorum subditi ulli diœcesi subsunt) moderatum est a Clemente VIII. sequentibus decretis, ipsius jussu editis a Cong. Episc. & Regularium 9. *Jan.*1601. & 26. *Novembr.*1602.

Ne locorum Ordinarii, qnibus jus hoc reservandorum casuum competit, pluribus quam opus sit, reservationibus, subditis, aut Confessariis in animarum salute procuranda cooperantibus sint onerosi, monentur omnes, ut paucos, eosque tantum, quos ad christianam disciplinam retinendam, animarumque sibi creditarum salutem, pro cujusvis diœcesis statu, & qualitate necessario reservandos esse judicaverint, reservent, 9. Januar. 1601.

Sed, ne locorum Ordinarii, ad quos casuum reservatio spectat, ea in re modum excedant, eadem Sacra Congreg. illos rursum magnopere admonendos censet, ut non passim, sed cum id videbitur communi bono expedire, atrociorum tantum, & graviorum criminum absolutionem sibi reservent, quorum reservatio ad christianam disciplinam retinendam conferat, & in ædificationem cedat; ne alioquin, Sacramenti Pœnitentiæ ministrorum coarctata potestate, sanctæ matris Ecclesiæ piæ menti contrarius effectus subsequatur. Prohibet etiam, ne sibi superflue reservent casus in Bulla die Cœnæ Domini legi consueta contentos, neque alios Sedi Apostolicæ specialiter reservatos, 26. Novembris 1602.

Encyclicam sequentem quoque literam dicta die 26. Novembr. eadem Sac. Congr. ad eosdem Ordinarios misit, relatam a Bened. XIV. in *tractat. de Synod. diœces. lib.V. cap.V. num.* 4.

Præcipue vero hæc monenda censet Sacr. Congreg. ut videant ipsi Ordinarii, ne illos casus promiscue reservent, quibus annexa est excommunicatio major, a jure imposita, cujus absolutio nemini reservata sit, nisi forte propter frequens scandalum, aut aliam necessariam causam, aliqui hujusmodi casus nominatim reservandi viderentur; neque casus, in quibus absolutio, nisi cum restitutione, vel executione eorum, ad quæ pœnitentes tenentur, non confertur; neque illos, qui etsi mortale peccatum inducant, circa res tamen parvi momenti versantur, & frequenter inter idiotas evenire solent, uti damni dati, & similium. In peccatis etiam carnalibus reservandis multa utantur circumspectione, propter periculum scandalorum, in iis maxime personis, in quas ob accessum ad Confessarios extraordinarios, vel frequentem reditum ad ordinarios, suspicionis aliquid cadere potest. Postremo eam potissimum ineant, & sequantur rationem, quæ, consideratis diligenter cujusque provinciæ, ac populorum moribus, natura, ac propensione, magis in Domino expedire videbitur.

Et hic monitos vult Episcopos Benedictus XIV. *loc. mox cit.cap.IV.num* 3. per hæc verba = Quamvis prædicta facultate reservandi casus possit Episcopus semper, & quandocunque voluerit, uti; multis tamen nominibus decet, ut illam potius in Synodo, quam extra Synodum exerceat. Primo, quia, ut in hoc negocio cautius se gerat, uti opportune monent Homobonus *tract. XV. cap.VI. quæstione* 12. & Lælius Zecchius *De munere Episcopi*, *cap VII.* expedit, ut prius probos, atque longa experientia edoctos Sacerdotes in consilium adhibeat, quos profecto nusquam melius, & commodius, quam in Synodo habere potest: attamen curandum est, ut hoc ipsum consilium maxima circumspectione, & cautela petatur, atque præstetur, ne arctissimum sacramentalis confessionis sigillum ulla ex parte videatur violari. Qua de causa, cum olim Vicarius Generalis Tridentinus rogaverit Regulares oppidi Bulganensis, ut sibi, adjecta cæteroquin severa lege secreti, quod se religiose servaturum promittebat, manifestarent, quænam in genere essent graviora peccata, quæ eo in loco magis communiter committerentur, & Regulares Vicario morem gerere abnuerint, quos tamen Vicarius urgere non desinebat, re delata ad sacram Congregat. Conc. hæc die 19. *Augusti* 1673 dixit, Regulares ad id cogi non posse, & monendum Vicarium, ut ab ejusmodi interrogationibus abstineret, *lib.*28. *Decretor. pagina* 150. Secundo, congruum est, ut reservatio fiat in Synodo, ne secus Parochi conquerantur, suam ordinariam potestatem, ipsis prorsus insciis, nimis admodum coarctari: ut enim notat Cardinalis de Lugo *de Sacram. Pænit. disp* 20. *sect* 3. *numer.* 37. Quamvis Episcopus possit jurisdictionem absolvendi, quam aliis Sacerdotibus delegat, omnino pro libito limitare, & ad paucissimas causas restringere, tanta tamen potestate non potitur quoad Parochos, quorum jurisdictio, etsi ab Episcopo pendeat, eique

subja-

subjaceat, non est tamen delegata, sed ordinaria, nec potest sine legitima causa, aut prorsus auferri, aut adeo imminui, ut fere inanis remaneat. Omnis autem querelarum occasio præciditur, cum reservatio fit in Synodo, ubi si ea plus æquo aucta, & extensa videatur, statim possunt Parochi reclamare, & causas Episcopo exponere, cur exoptent, hoc, aut illud peccatum e reservatorum albo expungi; quibus auditis, aut Episcopus sententiam mutabit, aut alias urgentiores rationes adducet, propter quas peccata illa reservanda existimat, quibus Parochi acquiescent. Tertio denique convenit, reservationem fieri in Synodo, quia in Synodo facta, induit naturam legis, quæ, nullo contradicente, perpetua est, &, quamdiu non revocatur, perseverat; facta autem extra Synodum, non ab omnibus reputatur perpetua, opinantibus plerisque Theologis, quos sequuntur Gavantus *in Manuali Episcoporum*, *verb. Casus reservati*, *num.* 16. & Roncaglia *in Theologia moral. tom.* 2. *tract.* 19. *quæst.* 7. *quæsit.* 2. illam, decedente Episcopo, a quo est facta, illico expirare: aliis ex adverso cum Capeavil. *de Casibus reservat. part.* 1. *cap.* 5. *in fin.* contendentibus, etiam tum perpetuam esse, & durare, donec a Successore, vel expresse, vel tacite revocetur, ex quo fiet, ut mortuo Episcopo, aliqui prima sententia imbuti, a reservatis absolvent; alii vero secundam sectantes, talem absolutionem invalidam pronunciabunt, atque exinde multa scandala exorientur, quæ præcaventur si reservatio in Synodo fiat. Quocirca communi usu receptum est, ut Episcopus in Synodo statuat, quænam peccata velit esse sibi reservata: nec solum in diœcesanis, sed in pluribus provincialibus Synodis casuum reservationes factas legimus, ut in *Eboracensi an.* 1195. *cap. XI. Lambethensi an.* 1281. *cap. VI. Avenionensi, a tribus provinciarum Episcopis anno* 1326. *celebrato, cap. XXII. Collectionis Harduini tom.* 6. *par.* 2 *col.* 1932. *& tom.* 7. *col.* 864. *&* 1503. aliisque adductis a Thomassino *De vet. & nov. Eccl. discipl. par. I. lib. II cap. XIV. n.* 4. *&* 5. Non idcirco tamen, quod casuum reservatio a provinciali Concilio facta esset, potestas adempta erat Episcopis ab illis absolvendi, sicuti contingit in legibus, a Superioribus latis, quæ a nullo inferiorum relaxari possunt: etenim eadem Concilia, non sibi, aut Metropolitanis, sed ipsismet Episcopis illorum absolutionem reservabant, quod præfatos Canones legenti patebit ⇉.

Idem Trident. decretum moderatum est quoad Superiores regulares (Generales nempe, Provinciales, & Abbates, quasi episcopalem jurisdictionem habentes, non Superiores locales) altero ejusdem Clement. decreto *Sanctissimus* 26. *Maii* 1593. restringentis hujusmodi facultatem ad undecim tantum casus, qui tamen non sunt eo ipso reservati, sed reservari possunt. Citati decreti tenor, quod refertur post Constitutionem Urbani VIII. incip. *Sacra Congr. sub die* 21. *Septemb.* 1624. est.

Sanctissimus Dominus noster, qui jampridem accurate perpendit, ac re ipsa compertit, quod reservatio facultatis absolvendi Religiosos penitentes a peccatis quibusdam gravioribus, nisi Superiores admodum prudenter, ac moderate illa utantur, nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientiæ maculas detegere formidant, adducere posset in æternæ damnationis periculum, & spiritualis remedii desperationem.

§. I. Ideo, ut huic malo Sanctitas Sua opportune prospiceret, decrevit, ut nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reservet, exceptis iis, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout subditorum utilitati expedire prudenter in Domino judicaverint.

I. Veneficia, Incantationes, Sortilegia.

II. Apostasia a Religione, sive habitu dimisso, sive retento, quando eo pervenerit ut extra septa monasterii, seu conventus fiat egressio. Nocturna, ac furtiva e monasterio, seu conventu egressio, etiam non animo apostandi facta.

III. Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale. Juramentum falsum in judicio regulari seu legitimo.

IV. Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum fetum, etiam effectu non sequuto.

V. Falsificatio manus, aut sigilli Officialium monasterii, aut conventus. Furtum de rebus monasterii, seu conventus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

VI. Lapsus carnis voluntarius, opere consumatus.

VII. Occisio, aut vulneratio, seu gravis percussio cujusque personæ.

VIII. Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio literarum a Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

IX. Si quod aliud præterea peccatum grave pro Religionis conservatione, aut pro conscientiæ puritate reservandum videbitur, id non aliter fiat, quam generalis Capituli, in toto Ordine, aut Provincialis in Provincia, matura discussione, & consensu.

§. II. Non liceat Superioribus Regularium confessiones subditorum audire, nisi quando peccatum aliquod reservatum admiserint, aut ipsimet subditi sponte, ac proprio motu id ab iis petierint.

§. III. Su-

§. III. Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures Confessarios, pro subditorum numero majori, vel minori, iique sint docti, prudentes, ac charitate prædití, qui a non reservatis eos absolvant, & quibus etiam reservatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis Confessarius judicaverit.

§. IV. Tam Superiores pro tempore existentes, quam Confessarii, qui ad superioritatis gradum fuerint promoti, caveant diligentissime, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur.

§. V. Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graves quibusdam peccatis, etiam non reservatis, a Confessariis imponendas, quæ subditos ab hujusmodi perpetrandis cohibere possint.

∾ Hoc Decretum confirmatum fuit a Congregat. Conc. jussu Urbani VIII. ut in citata ipsius Constitut. hac addita declaratione, quæ habetur in calce allati Decreti ibi.

Sanctitas Sua deinceps declaravit, & declarat, ut si hujusmodi Regularium Confessariis casus alicujus reservati facultatem petentibus Superior dare noluerit, possint nihilominus Confessarii illa vice penitentes Regulares, etiam non obtenta a Superiore facultate, absolvere,

Ubi particula *illa vice* intelligenda est toties, quoties casus occurrerit, cum non apposita sit particula taxativa, *tantum*. unde locum habet, quoties Confessarius facultatem petit, & Superior denegat, ut recte animadvertit Felix Potest. *tom. 3. part. 1. cap. 2. num.* 282.

A prædictis casibus absolvere non possunt Superiores locales, ex declaratione Congreg. Prælatorum Visitationis Apostolicæ 13. *Martii* 1601. relata a Matthæuccio, *Offic. Cur. cap.* 38. *num.* 40. sed Generales, & Provinciales, ac ab his respective deputati dumtaxat.

Ne autem eluderetur mens Pontificis circa limitationem casuum, quos sibi Superiores regulares (Generales nempe, Provinciales, & Abbates, quasi episcopalem jurisdictionem habentes, non Superiores locales) reservare possunt, Congr. Episcopor. & Regul. 7. Jul. 1617. declaravit, eos non posse alicui gravi peccato, in Clementis decreto non expresso, censuram adnectere, quam sibi reservent. Tenor autem cit. Decreti, quod refert Bened. XIV. *de Synod. diæc. edit. an.* 1755. *lib. V. cap. V. num.* 5. hic est.

= Cum a nonnullis Regularibus dubitaretur, an decreto felic. record. Clement. Papæ VIII. an. 1593. *26. Maii*, super qualitate casuum, ab eorundem Regularium Superioribus reservandorum, edito, censuræ etiam comprehenderentur, ita ut iisdem Superioribus, absque Capituli generalis, aut provincialis consensu, aliquibus peccatis, in decreto hujusmodi non contentis excommunicationem annectere, ejusdemque absolutionem sibi reservare liceat; Sacra Congreg. Cardinal. negociis Regularium præpositorum, Illustrissimo Bandino referente, censuras in supradicto decreto comprehendi censuit =.

SECTIO XXXIX.

Eadem Sessio XIV. de Sacram. Pœnitentiæ, Prosequitur idem cap. VII.

VEruntamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideo omnes Sacerdotes quoslibet penitentes a quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt: extra quem articulum Sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis, id unum penitentibus persuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos judices pro beneficio absolutionis accedant.

· Circa hoc decretum, in quo declaratur, nullam esse peccatorum reservationem in articulo mortis, ac proinde tunc omnes Sacerdotes a quibusvis peccatis, & censuris absolvere posse, non multo post Tridentini publicationem cum Episcopus Valentinensis petierit, declarari a S. Cong. ejusdem Concilii = Utrum pœnitentes in articulo mortis constitutos possit in casibus reservatis absolvere quilibet Sacerdos, etiam excommunicatus, & denunciatus = maxima orta fuit controversia, an valide absolvere posset, necne? S. Cong. censuit, non posse juxta communem Theologorum, & Canonistarum opinionem, ut refert Fagnanus in *cap. XI. Non est vobis, de Sponsal. num.* 1. cui declarationi se potissimum adhærere

adhærere testatur num. 4. quod in eadem Congr. aderat inter alios Cardinales, etiam Cardinalis Moronus, qui una cum Gregorio XIII. tunc Episcopo Vestano interfuerat Tridentinæ Synodo, & probe noverat quæ ibidem circa recensitum decretum discussa fuerant.

Verum huic controversiæ, tempore Alexandri VII. iterum excitatæ, & postremo tempore Innocent. XI. ab hoc finis impositus fuit per ea, quæ narrat Cardinalis Albitius, *de Inconstantia in Fide cap. XVIII. num. 39.* ibi = An possit Sacerdos nominatim excommunicatus, & denunciatus absolvere in articulo mortis constitutum? Dum hæc transcriberem, magna insurrexit controversia in examine cujusdam Episcopi coram san. mem. Alexandro VII. nam cum fuisset interrogatus a P. Diana, sive ab alio Examinatore, an Sacerdos nominatim excommunicatus possit absolvere existentem in articulo mortis, & Episcopus respondisset affirmative, Dominus Cardinalis Pallavicinus dixit, bon. memor. Fagnanum in *suis Relectionibus* attestari, in Sac. Congreg. Conc. fuisse determinatum contrarium: & propterea magnus rumor insurrexit, quia videbatur opinio contraria omnibus Doctoribus, qui post Concilium scripserunt. Et revera Fagnanus in repetit. *cap. Quoniam, de Constitutionib.* refert, Congregationem generalem Moroni, Alciati, Senonensis, Montalti, Albani, S. Sixti censuisse, non posse per doctrinam a Magistro Sententiarum, Sancti Thomæ, Durandi, Turræcrematæ, S. Antonini, Bacconi, & aliorum Theologorum ab eo citatt. sed quia, ut dixi, magnum murmur factum fuit, & P. Diana, & forsan aliquis alius scripsit pro opinione affirmativa, idem R. P. Fagnanus latius reassumpsit articulum in *cap. Non est vobis, de Sponsalibus*, & conatur respondere omnibus argumentis in contrarium allegatis. Sed licet maxima cum diligentia fuerint requisiti libri, & regesta Decretorum S. Congregationis Conc. Trident. dicta declaratio reperiri non potuit. Dicendum est ergo, quod declaratio prædicta facta non fuerit, vel si facta fuerit, a prædictis libris expuncta, tamquam contraria communi opinioni dictorum Theologorum, qui post Concilium scripserunt. Et novi etiam, quod de anno 1682. tempore Pontificatus Sanctissimi Domini nostri Innocen. XI. fuerit in Sac. Congregat. S. Officii super ista opinione disceptatum, & cum aliqui ex Cardinalibus opinionem S. Thomæ sequerentur, fuit ad trutinam revocata. Relata re ad Sanctissimum, Sanctitas sua pro sua prudentia jussit, ne super dicta opinione disceptaretur, neque in dubium amplius revocaretur, prout mihi asseruit R. P. M. Piazza Assessor S. Officii &c. =

Et merito quidem, cum Ecclesia, tamquam pia mater, neminem perire velit: sicut enim ipsum excommunicatum, etiam hæreticum, si resipiscat, in articulo mortis beneficio sacramentalis absolutionis privare noluit, licet ab illius sinu per contumaciam, & apostasiam avulsus fuerit, statuendo, ut a quolibet Sacerdote, etiam non approbato, hæc dari ei possit, ita potiori ratione præsumendum est, velle, ne eadem absolutione privetur fidelis anima, quæ per obedientiam, & pium obsequium, sinceramque Fidem ei semper unita permansit. Quod autem hæc constans fuerit mens summorum Christi in terris Vicariorum, comprobatur etiam ex novissima Const. Benedicti XIV. *Sacramentum Pænitentiæ 1. Jun 1741.* in qua §. IV. licet clare declaraverit, sublatam esse ipso jure cuicunque Confessario, etiam tempore Jubilæi, aut in vim Bullæ Cruciatæ, sive alterius indulti confessiones audienti, jurisdictionem absolvendi complicem in peccato contra sextum Decalogi præceptum, sub pœna excommunicationis Papæ reservatæ, ipso facto incurrendæ, si ausus fuerit eum absolvere, etiam in mortis articulo constitutum; in altera tamen Constitutione *Apostolici muneris*, 3. *Febr.* 1745. §. II. & III. declaravit, id ei non interdici, si tunc quicunque alius Sacerdos deficist, etiam ad confessiones audiendas non approbatus, vel si adsit, illius tamen opera adhiberi nequeat propter rationabile periculum infamiæ, vel scandali, aut dicti Confessarii, aut pœnitentis complicum; sicuti etiam si nullum adsit hujusmodi periculum, & nihilominus ipse Confessarius præfatum complicem absolvat; redditque rationem §. IV. piæ matri Ecclesiæ omnino conformem, his verbis expressam = Non intendimus enim pro formidando mortis articulo eidem Sacerdoti, quantumvis indigno, necessariam jurisdictionem auferre, ne hac ipsa occasione aliquis pereat =.

Contra Doctores opinantes, Sacerdotem hæreticum, & excommunicatum vitandum nullatenus absolvere posse in articulo mortis, adeatur Melchior Canus *parte V. De necessitate Sacramenti Pænitentiæ*, §. *Ad secundum argumentum, & seqq.*

Huic eidem Decreto accessit declaratio laudati Catechismi Romani, qua cete reprobatur nonnullorum DD. opinio, asserentium, & inconsulto quidem, posse quemlibet Sacerdotem ad confessiones non approbatum absolutionem impertiri constituto in mortis articulo ex jurisdictione illi tunc ab Ecclesia concessa, licet adsit confessarius approbatus, & non inceptum sit judicium, seu confessio: ibi enim *de Sacramento Pænitentiæ*, §. *Quamquam*, circa medium, ubi sermo est de illius ministro, hac limitatione simplici Sacerdoti hæc eadem jurisdictio tributa intelligitur.

Quamquam, si mortis periculum imminet, & proprii Sacerdotis facultas non datur; ne hac occasione aliquis pereat, in Ecclesia Dei custoditum fuisse Concilium Tridentinum docet, ut unicuique Sacerdoti liceret, non solum omni peccatorum generi, cujuscunque potestatis sit, illa condonare, sed etiam ab excommunicationis vinculo solvere.

Idem clarius explicatum legitur in Rituali Romano, jussu Pauli V. edito, in *Rubricis de Sacramento Pænitent.* §. *Si vero*, ibi.

Sed

Sed si periculum mortis immineat, approbatusque desit Confessarius, quilibet Sacerdos potest a quibuscunque censuris, & peccatis absolvere.

Et ita etiam declarasse refert Galemart ad hoc idem caput S. Congregationem Concilii per hæc verba,

Congregatio censuit, Sacerdotem alioquin idoneum, si tamen ad audiendas confessiones approbatus non sit, juxta *cap. XV. sess. XXIII.* non posse valide a peccatis mortalibus absolvere penitentem in articulo mortis constitutum, ubi Parochus præsens jam perhibeatur, *sess. XIV. de Sacram. Penitentiæ, & de reservatione*, paratusque sit infirmi audire confessionem, illumque absolvere, neque ulla subsit causa Parochum ipsum recusandi.

Neque huic clarissimæ limitationi ratio deest; cum enim Ecclesia providere velit proxime decedentium saluti in casu extremæ necessitatis, si adesset Sacerdos approbatus, cessaret omnino necessitas, & ideo extra hanc nequit intelligi, velle simplici Sacerdoti jurisdictionem tribuere. Quæ ratio in causa fuit, cur Concilium Carthaginense III. celebratum an. 397. sequentem ediderit *Canonem n. XXXII.* relatum a Gratiano *cauf. XXVI. quæst. 6. numer.* 13. = Presbyter, inconsulto Episcopo, non reconciliet pœnitentem, nisi, absente Episcopo, ultima necessitas cogat =.

Si vero inceptum sit judicium, seu confessio, hoc certum est ab eodem terminari debere, etiamsi superveniat Sacerdos approbatus.

Quoad absolutionem autem a censuris in eo articulo datam, item accessit declaratio mox laudati Ritualis *loc. cit.* ubi præcipit imponendum esse onus quacunque censura ligato se sistendi coram Superiore, a quo alias esset absolvendus, si convaluerit, ibi.

Si vero quis confiteatur in periculo mortis constitutus, absolvendus est ab omnibus peccatis, & censuris, quantumvis reservatis (cessat enim tunc omnis reservatio) sed prius si potest, cui debet satisfaciat; ac si periculum evaserit, & aliqua ratione Superiori, a quo alias esset absolvendus, se sistere teneatur, cum primum poterit, coram eo se sistat, quidquid debet præstiturus.

Quod quidem onus, si agatur de censuris, & potissimum Papæ reservatis, imponendum est, præstita cautione, seu promissione de stando mandatis Ecclesiæ, & satisfaciendo parti læsæ; quæ debet esse jurata juxta Decretalem Alexandri III. rescriptam Episcopo Januensi, & relatam in *cap. X. Ex tenore, de Senten. Excommunicat.* ac binas alias Clementis III. relatas in *cap. XV. Cum desideres, & cap. XXVI. Quod de his, eod. tit.* in quarum tamen utraque asserit Clemens, hujusmodi Juratam cautionem = Quam hodie præstant qui excommunicati sunt, potius ex consuetudine Ecclesiæ, quam rigore Canonum fuisse inductam. Nec tale Juramentum est de substantia absolutionis, ita ut, si omitteretur, hæc nulla esset; sed exigi solet, ut sic absolutus magis solicitus sit promissionem adimplere, & ne in posterum talia delicta patrare præsumat, prout expresse notat Glossa *ad cit. cap. Cum desidres, verb. Et ne forma Ecclesiæ lit. F.* Cæterum allata jura loquuntur dumtaxat de censura excommunicationis: quibus tamen non obstantibus in allato textu Ritualis Romani, quod Sedis Apostolicæ auctoritate pro regula Parochorum digestum, & propositum est, nulla mentio fit de juramenti vinculo huic cautioni, seu promissioni adjungendo, qualescunque sint censuræ, & quantumvis reservatæ.

Hic monitos velim Sacerdotes, id onus non esse imponendum, si ægrotus in extremo constitutus absolutus fuerit a peccatis reservatis dumtaxat sine censura: tunc enim cessat omnis reservatio, quæ utpote restringens jurisdictionem in Confessario tantum, non afficit pœnitentem, ut censura, ob cujus incursum cum idem pœnitens se contumacem, & inobedientem Superiori constituerit, opus est, ut a sua contumacia recedat, si convaluerit, per præstationem obedientiæ eidem Superiori; quæ aliter haberi nequit, nisi se coram ipso sistendo. Quod si non faciat, reincidit in eandem censuram *cap. XXII. Eos, qui de Sentent. excommunic.* de qua reincidentia potissimum monendus est a Confessario.

Item monitos velim eosdem Sacerdotes in articulo mortis absolvere præsumentes ligatum censuris contentis in Bulla Cœnæ, sine prævia promissione de stando mandatis Ecclesiæ &c. quod & nulliter absolverent (quod intellige, si ex malitia pœnitentis non præmitteretur, & excommunicationem incurrerent (non tamen reservatam) ut statuitur in §. *Quod si forte* dictæ Bullæ, quem leges in calce hujus Operis, ita Sayrus *de Censuris lib. 3. cap. 25. n. 7.*

Si autem quæras, an excommunicationem incurrerent absolvere præsumentes in articulo mortis sine dicta prævia promissione ligatum quibusvis aliis censuris extra Bullam Cœnæ reservatis tam Papæ, quam locorum Ordinariis, non audeo asserere, cum ab ulla lege id cautum nondum invenerim.

Vigebat olim opinio, simplicem Sacerdotem non approbatum ad audiendas confessiones posse absolvere etiam extra articulum, & periculum mortis a peccatis venialibus, & mortalibus alias absolutis: verum hodie ex Decreto Congr. Conc. *de Communione quotidiana*, jussu Innocent. XI. edito sub die 12. Febr. 1679. id ei vetitum est. Unde corrigendi sunt DD. qui contrarium hucusque censuerunt.

Pro coronide hujus sectionis notandum est, quod cum in hoc transcripto cap. VII. suprema illa potestas qua Summus Pontifex pollet in Ecclesia universa, merito damnata est contraria opinio, contenta in sequenti Propositione, la XXIX. in ordine inter proscriptas ab Alex. VIII. 7. Decem. 1690.

= *Futilis*, *& toties convulsa est assertio de Pontificis Romani supra Conc. Oecumenicum auctoritate, atque in Fidei quæstionibus decernendis infallibilitate* =.

SECTIO XL.

Eadem Sessio XIV. caput VIII. junctis cap. IX. ac Can. XII. & XIII. de Sacramen. Pœnitentiæ.

Demum quoad satisfactionem, quæ ex omnibus pœnitentiæ partibus, quemadmodum a Patribus nostris christiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maxime nostra ætate summo pietatis prætextu impugnatur ab iis, qui speciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt; S. Synodus declarat, falsum omnino esse, & a verbo Dei alienum, culpam a Domino numquam remitti, quin universa etiam pœna condonetur. Perspicua enim, & illustria in sacris literis exempla reperiuntur, quibus, præter divinam traditionem, hic error quammanifestissime revincitur. Sane & divinæ justitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur qui ante baptismum per ignorantiam deliquerint; aliter vero, qui semel a peccati, & dæmonis servitute liberati, & accepto Spiritus Sancti dono, scientes templum Dei violare, & Spiritum Sanctum contristare non formidaverint: & divinam clementiam decet, ne ita nobis absque ulla satisfactione peccata dimittantur, ut occasione accepta, peccata leviora putantes; velut injurii, & contumeliosi Spiritui Sancto, in graviora labamur, thesaurizantes nobis iram in die iræ: procul dubio enim magnopere a peccato revocant, & quasi fræno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus, male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt.

Circa satisfactionem a pœnitente faciendam hic præscriptam, ne contraria Conc. menti falsa quorundam interpretatio serperet, accessit declaratio Alexandri VII. ex contrario sensu Propositionis, la XV. in ordine inter alias ab eodem proscriptas 24. Sept. 1665. videlicet = Pœnitens propria auctoritate substituere sibi alium potest, qui loco ipsius pœnitentiam adimpleat = Contra quam Propositionem audiatur S. Thomas 3. *part. quæst.* 90. *art.* 2. *Requiritur ex parte pœnitentis, quod recompenset secundum arbitrium ministri Dei, quod fit in satisfactione.* Sane ex Conc. Trid. *sess. XIV. cap. VIII. pœnæ satisfactoriæ magnopere a peccato revocant, & quasi fræno quodam pœnitentes coercent ... medentur peccatorum reliquiis, & vitiosos habitus, male vivendo comparatos contrariis virtutum actibus tollunt* = Qui quidem effectus magna saltem ex parte haberi non possent, si satis esset per alium implere: quanta inde exoriretur peccandi facilitas, & nunquam satisfaciendi, iis præsertim, qui divites sunt?

Nota I. Pro uberiori lectoris notitia, nullatenus imponendum esse a Confessario pro satisfactione, ut pœnitens Extremæ Unctionis oleo inungatur, prout olim abusus irrepserat apud Græcos a Romana Ecclesia semper reprobatus, & potissimum ab Innocentio IV. in Epistola ad Tusculanum Episcopum, in qua §. VI. legitur = Nulli per Sacerdotes, vel Confessarios pro satisfactione pœnitentiæ unctio aliqua solummodo injungatur = ac novissime a Bened. XIV. Constit. *Etsi pastoralis*, 6. *Martii* 1742. §. V. & iterum Constit. *Ex quo primum*, 1. *Martii* 1746. §. XLVIII.

Nota II. Satisfactionem esse omnino imponendam in confessione sacramentali: absolvere autem a culpa, & pœna (quod fieri contingeret per concessionem Indulgentiæ plenariæ) nemini datum est, nisi soli Pontifici Romano ob plenitudinem potestatis *cap. XIV. Cum ex eo in fine, de Pœnit. & remiss. ac cap. II. Unigenitus, inter Extravag. commun. eod. tit.* quemadmodum olim falso dictitabant, se concedere posse Regulares ex privilegiis Sedis Apostol. contra quos Clemens V. in Concilio Viennensi hanc inflixit pœnam = si a pœna (sunt verba ejusdem Pontificis in *Clementina I. Religiosi, de Privileg.*) & culpa absolvere quemquam præsumpserint, excommunicationis incurrant sententiam ipso facto per Sedem Apostol. dumtaxat absolvendi: quos etiam locorum Ordinarii (postquam de hoc eis constiterit) excommunicatos faciant publice nunciari, donec de absolutione ipsorum eis fuerit facta fides, nullo Religiosis eisdem super hoc exemptionis, vel alio privilegio suffragante =.

SECTIO XLI.

Eadem Sessio XIV. caput I. de Sacramento Extremæ Unctionis.

INstituta est autem sacra hæc Unctio infirmorum, tamquam vere, & propriè Sacramentum novi Testamenti a Christo Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatum, per Jacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; &, si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, ut ex Apostolica traditione per manus accepta Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium ministrum, & effectum hujus salutaris Sacramenti: intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum ab Episcopo benedictum; nam Unctio aptissime Spiritus Sancti gratiam, qua invisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat; formam deinde esse illa verba, *Per istam Unctionem &c.*

Quomodo intelligendus sit Jacobus Apostolus, cum dixit, *inducat Presbyteros*, pro collatione Sacramenti Extremæ Unctionis, an silicet præceperit per plures Sacerdotes esse conferendum, vel satis sit, si per unum tantum conferatur, jam declaravit Alexander III. rescribens Episcopo Carnotensi, conferri scilicet posse per unum tantum, ut ex ejus Decretali relata in *cap. XIV. Quæsivit, de Verb. signif.* & a me transcripta Par. I. pag. 784.

Circa Unctionem infirmi hic præceptam, cum non indicetur in qua corporis parte facienda sit, accessit declaratio Catechismi Romani *de Extrem. Unction. Sacram.* §. *Non sunt autem*, ubi præscribitur, faciendam esse in septem corporis sensibus, si tempus adsit, qui enunciantur etiam in Decr. Eugen. IV. pro Instructione Armenorum, videlicet.

In oculis propter visum, in auribus propter auditum, in naribus propter odoratum, in ore propter gustum, vel loquutionem, in manibus propter tactum, in pedibus propter gressum, in renibus propter delectationem ibidem vigentem.

Circa materiam hujus Sacramenti, quam hic Concilium definit, esse oleum ab Episcopo benedictum, declaratum est a Clemente VIII. valide conferri posse a Sacerdotibus Italo-Græcis oleo tum a semeptisis benedicto: quod idem confirmatum est a Bened. XIV. Const. *Etsi pastoralis*, *26. Maii* 1742. §. *IV. numero 1.*

Non sunt cogendi Presbyteri græci Olea sancta, præter Chrisma, ab Episcopis latinis diœcesanis accipere, cum hujusmodi Olea ab eis in ipsa Oleorum, & Sacramentorum exhibitione, ex veteri ritu conficiantur, seu benedicantur; nisi tamen contraria consuetudo introducta sit, qnam servari volumus, ac mandamus.

Hanc eandem facultatem illis adstruit in altera Constitut. *Ex quo primum 1. Martii 1756.* §. *XLVI.*

Reliqua circa unctiones, modum, & tempus hoc Sacramentum ministrandi omitto, cum satis clare exposita sint in Rubricis Ritualis Romani.

SECTIO XLII.

Eadem Sessio XIV. cap. III. de dicto Sacramento Extremæ Unctionis juncto Canone IV.

JAm verò, quod attinet ad præscriptionem eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum: nam & ostenditur illic, proprios hujus Sacramenti ministros esse Ecclesiæ Presbyteros: quo nomine eo loco, non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut Sacerdotes, ab ipsis rite ordinati per impositionem manuum presbyterii.

Can. IV. Si quis dixerit, Presbyteros Ecclesiæ, quos Beatus Jacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse Sacerdotes ab Episcopo ordinatos, sed

ætate

ætate seniores in quavis communitate, ob idque proprium Extremæ Unctionis ministrum non esse solum Sacerdotem; anathema sit.

Huic Decreto, definienti proprios hujus Sacramenti ministros esse Ecclesiæ Presbyteros, Episcopos, aut Sacerdotes, ab his rite ordinatos, accessit declaratio Catechismi Romani de hoc Sacramento, §. *Jam vero* circa finem, videlicet non omnibus Sacerdotibus, sed propriis dumtaxat infirmorum Parochis ex decreto Ecclesiæ illud administrare licitum esse, ibi.

Neque tamen ex S. Ecclesiæ decreto *cuivis Sacerdoti*, *sed proprio Pastori*, *qui jurisdictionem habeat*, *sive alteri*, *cui ille ejus muneris fungendi potestatem fecerit*, *hoc Sacramentum administrare licet*,

Huic autem Catechismi declarationi accessit communis, & inconcusse recepta DD. opinio, ab Episcopis etiam, & animarum Pastoribus plusquam tacite approbata, quod nempe cuicunque Sacerdoti non intelligatur interdicta hujus Sacramenti administratio in casu necessitatis, ut optime ratiocinatur Benedictus XIV. in sæpissime laudato tractatu *de Synodo diœc. lib. VIII. cap. IV. num. 7.* ibi „ Enim vero, „ etsi quilibet Sacerdos possit illam valide conferre, „ solus tamen Parochus est ordinarius ejusdem mi„ nister, nec ulli fas est extra necessitatis even„ tum, sine ejusdem Parochi licentia sacro Oleo „ ægrotantes inungere; uti diserte statuitur in Ca„ techismo Romano *par. 2. de Sacram. extrem. Un„ ction.* §. XXI. Quinimo Religiosi, qui, nulla pe„ tita a Parocho venia, Sacramentum Extremæ „ Unctionis administrare præsumunt, præter gra„ vis culpæ reatum, in excommunicationem inci„ dunt, Sedi Apost. reservatam, uti habetur in „ *Clementina I. de Privilegiis*: quam quidem Cle„ mentinam cum tanta severitate post Archidiaco„ num accipit Navarrus *Manual. cap. XXVII. nu„ mer. 102.* ut asserat, eadem censura irretiri Re„ gulares Extremam Unctionem ministrantes ægro„ to, etiam constituto in mortis articulo, cumque „ Parochus abest. Sed jure, ac merito Navarri „ opinionem refellunt Sotus *in 4. dist. 23. quæst. 2. „ artic. 1.* Saintebeuve *de Sacr. Extrem. Unct. disp. 6. „ artic. 2.* Natalis Alexander *eod. tract. lib. 2. cap. 5. „ regul. 10.* Tournely *cit. quæst. 2. art. 4.* Juenin *cit. „ dissert. 7. quæst. 6. cap. 2.* aliique passim. Etenim, „ cum Ecclesia, urgente mortis periculo, cuilibet „ Sacerdoti potestatem fecerit absolvendi a quibus„ libet censuris, & peccatis, verosimile certe non „ est, quod cuipiam Sacerdoti interdixerit, ne in „ eodem statu, ac vitæ discrimine constituto, cum „ Parochus abest, administret Extremam Unctionem, „ *quæ est perfectio*, & complementum pœnitentiæ. „ Neque ad sui validitatem requirit in Ministro pote„ statem jurisdictionis, sicuti Sacramentum Pœni„ tentiæ. Quare S. Carolus Borromæus, etsi Pa„ rochorum jura studiose semper tutatus fuerit, ni„ hilominus in *Conc. Mediolanensi V. part. 1. Actor. „ Eccl. Mediolan. par. 1. pag. 223.* deficiente Paro„ cho, cuilibet Sacerdoti integrum esse voluit, sacro „ oleo inungere infirmum in mortis periculo consti„ tutum, inquiens = ne alius Sacerdos, nisi Paro„ chus hoc Sacramentum ministret: si porro is im„ peditus, aut alias in mora est, mortisque peri„ culum instat, tunc Sacerdos alius ministret, li„ cet =.

Imo Regulares non incurrerent censuram dictæ Clementinæ in foro conscientiæ, si illud administrarent etiam extra casum necessitatis bona fide, vel ignorantia crassa, non autem affectata; cum inflicta sit tantum in præsumentes illud administrare sine licentia Parochi. Sicuti nec Sacerdos secularis incurreret pœnas inflictas a Trident. *cap. XI. sess XXII. de reformat.* & a Bulla Cœnæ *cap. XII.* si non præsumeret usurpare parochi jurisdictionem. Possunt tamen Regulares illud administrare sine licentia Parochi sibi inservientibus, cum limitatione vero, ut dixi par. I. pag. 728. & seq.

Quæ dicta sunt de hoc Sacramento in casu necessitatis, & extra illum absque præsumptione collata, extendit *Thesaurus de Pœnis cap. 1. verb. Parochialia jura*, etiam ad Baptismum, & Viaticum: quamvis asserat de hoc nonnullos contrarium sentire; qui, ajunt, non esse simpliciter necessarium ad salutem, Sed quanti facienda sit ista ratio, ex eo desumitur, quod si posset per ipsos DD. in dictis casibus administrari Extrema Unctio, posset & Viaticum, cum neutrum simpliciter necessarium sit ad salutem.

S E C T I O   X L I I I.

Sessio XIV. cap. I. de Reform.

Cum honestius, ac tutius sit subjecto, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quam cum Præpositorum scandalo graduum altiorum appetere dignitatem, & cui ascensus ad sacros Ordines a suo Prælato ex quacunque causa, etiam ob occultum crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus, aut qui a suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus ecclesiasticis fuerit suspensus; nulla contra ipsius Prælati voluntatem concessa licentia de se pro-

move-

moveri faciendo ; aut ad priores Ordines , gradus , & dignitates , five honores ., refti-
tutio fuffragetur .

Circa intellectum hujus Decreti , & dubia de-
fuper exorta transcribo allata a Benedicto XIV. *de
Synod. diec. lib. XII. cap. VIII. edit. an.* 1755. *a nu-
mer.3. ad totum 6.* ibi ,, Ex quibus verbis (Trident.
,, videlicet fupra relatis) colligitur , poffe Epifco-
,, pum ob occultum erimen , etiam extrajudiciali-
,, ter cognitum , non folum Clericis prohibere afcen-
,, fum ad Superiores Ordines , fed etiam a fufcepti
,, jam Ordinis minifterio eofdem interdicere: quam-
,, vis enim in fecunda Decreti parte , ubi de fufpen-
,, fione eft fermo , non iterentur illa verba : *etiam
,, ob occultum crimen , quomodolibet , etiam extra-
,, judicialiter :* conftans nihilominus , & perpetua
,, facræ Congregat. Conc. fententia fuit , ob con-
,, tinuationem fermonis cenferi reperita , eaque
,, utrumque cafum complecti. Ab Epifcopo fiquidem
,, Alerienfi interrogata : an verba illa , *ob occultum
,, crimen , quomodolibet , etiam extrajudicialiter* ,
,, expreffa dumtaxat in prima parte periodi cenfean-
,, tur repetita in fecunda parte ; adeo , ut inde
,, colligi valeat , Prælatum nedum poffe ob occul-
,, tum crimen extrajudicialiter interdicere fuo fubdi-
,, to afcenfum ad Ordines , fed itidem ob occultum
,, crimen poffe etiam extrajudicialiter illum fufpen-
,, dere ab Ordinibus jam fufceptis = Sacra Congreg.
,, die 24 Novembr. 1657. re fedulo examinata ,
,, cenfuit , non recedendum ab antiquis declaratio-
,, nibus , fuper hoc eodem dubio pluries datis ; ac
,, proinde affirmative refpondit , *lib. XXI. Decre-
,, tor. pag.*134.Et cohærenter ad hanc refponfionem
,, eadem facra Congregat. die 16. Decembr. 1730.
,, fuftineri dixit = Sufpenfionem a divinis , ab Epi-
,, fcopo Capritano ex informata tantum confcientia
,, duobus Sacerdotibus inflictam = uti videre eft in
,, *Thefaur. Refolut, tom. V. pag.* 81. idemque re-
,, fponfum dedit in caufa *Oritana* , feu *Tarentina* ,
,, 20. *Augufti 1735. ejufdem Thefaur. tom. VII. pa-
,, gina* 115.

,, Adeo porro verum eft , poffe Epifcopum , vir-
,, tute prædicti Decreti , ex caufa fibi nota Cleri-
,, cum interdicere tam facrorum exercitio , quam
,, afcenfu ad altioris Ordinis gradum , ut neque
,, teneatur = caufam fufpenfionis , feu delictum
,, manifeftare ipfi reo , fed tantum Sedi Apoftolicæ,
,, fi fufpenfus ad eam recurfum habuerit = quod to-
,, tidem verbis a facra Congregat. refponfum legi-
,, mus Epifcopo Vercellenfi *die* 21. *Martii* 1643.
,, *lib.XVII. Decretor. pag.*170. *& feq.* Atque , uni-
,, verfim loquendo , Epifcopum renuentem alicui
,, Ordines conferre , nullo jure obftringi ad manife-
,, ftandam caufam ,cur eum repellat , neque ei, qui
,, repulfus eft , ullam competere appellationem ,
,, fed tantum permitti adire Sedem Apoftolicam, ei-
,, que fuas querelas exponere , eadem facra Con-
,, gregat. diferte declaravit , cum ad Cardinalem
,, Antonium Barberinum, Archiepifcopum Remen-
,, fem , Apoftolica Limina vifitantem , atque hac
,, ipfa de re S. Congr. fententiam fcifcitantem , die
,, 21. April. 1668. in hunc modum refpondit =.
,, Cum nullus ordinari debeat , quem Epifcopus fuæ
,, Ecclefiæ utilem , aut neceffarium non judicaverit,
,, Congregatio non femel declaravit , ab hujufmodi
,, judicio nullam dari appellationem , fed recurfum
,, dumtaxat ad Sedem Apoftol. , quæ juxta ipfius
,, Congregat. fententiam , per Gregor. XIII. fel.
,, recordat appprobatam , quotiefcunque Ordina-
,, rius recufaverit quemcunque ordinare , Metropo-
,, litano , aut viciniori Epifcopo committit , ut ab
,, eodem Ordinario prius requirat caufam recufa-
,, tionis , quo legitimam non allegante , licet illi
,, eundem recufatum ordinare . Itaque , fi qui ex
,, diœcefanis Epifcoporum Eminentiæ Veftræ pro-
,, vincialium Sedem Apoftol adierint , juxta præ-
,, narratam formulam , eorum querimoniis confule-
,, tur : cui formulæ ut unum in præfens addatur ,
,, cenfuerunt expedire EE. PP. videlicet, ut Metro-
,, politanus , aut vicinior Epifcopus , antequam
,, commiffas fibi partes exequi aggrediantur, pater-
,, ne curent , ut illi denuo apud fuos Epifcopos per
,, tres vices fuppliciter petant , *libro XVI. Literar.
,, vifitationis facrorum Liminum pag.* 401.

,, Ex hoc vero , quod fufpenfus ab Epifcopo
,, ob occultam caufam , quam tamen Epifcopus fibi
,, notam afferit , appellare nequeat ad Superiorem,
,, neceffario confequitur , quod , fi nihilominus ap-
,, pellationem interponere , ejufque obtentu in Al-
,, tari miniftrare , feu quovis modo fuum Ordinem
,, folemniter exercere præfumat , ftatim incidat in
,, irregularitatem . Quidquid enim in contrarium
,, fenferint nonnulli DD.ita expreffe definivit Sacra
,, Congregatio Conc. , *in Sagonen.* 21 *Junii* 1725.
,, *lib. XXIV. Pofitionum pag.* 1. ubi hæc adnotantur.
,, = Epifcopus Sagonenfis ex facultate fibi attributa
,, Decreto Conc. *cap. I. feff. XIV.* ex caufis fibi no-
,, tis fufpendit Parochum ab exercitio Curæ: fed il-
,, le appellavit , & præcepto Epifcopi contempto ,
,, celebravit , & Curam exercuit . Quæritur , an a
,, dicta fufpenfione detur appellatio , ita ut Paro-
,, chus , non obftante appellatione interpofita , per
,, exercitium Curæ effectus fuerit irregularis . Sa-
,, cra Congr. Conc. cenfuit , ab hujufmodi fufpen-
,, fione non dari appellationem , & Parochum , qui
,, Sacramenta , ut fupra miniftravit , irregularita-
,, tem contraxiffe = .

,, Sed , quamquam hæc veriffima fint , atta-
,, men reprehenfibilis foret Epifcopus , fi in fua
,, Synodo declararet , fe deinceps ex privata tan-
,, tum fcientia , pœna fufpenfionis a Divinis animad-
,, verfurum in Clericos , quos graviter deliquiffe
,, compererit , quamvis eorum delictum non poffit
,, in foro externo concludenter probari , aut illud
,, non expediat in aliorum notitiam deducere : eju-
,, fmodi fiquidem Conftitutio quandam redoleret
,, ambitionem, atque poteftatis oftentationem ; ipfe-
,, que Epifcopus traduceretur veluti in fuperbiam
,, elatus , quafi vellet tantum in fuum Clerum fibi
,, dominatum adftruere , qui in exofam degeneret
,, tyrannidem “ .

Poteft etiam Epifcopus ex informata confcien-
tia fufpendere ab audiendis confeffionibus Regulares,
licet a fe cum nulla temporis limitatione approba-
tos ex nova fuperveniente caufa,confeffiones concer-
nen-

a Sancta Sede dumtaxat obtinendæ. Italis vero taliter ordinatis additur pœna, quod, sequuta prius desuper Judicis ecclesiastici declaratione, fori privilegio minime gaudeant, sed seculari jurisdictioni, ut antea, in omnibus plene subjaceant, ut ex sequenti ejus Constit. *Secretis* 11. *Decembr.* 1624.

Secretis.... Alias siquidem felic. rec. Clemens PP. IV. Prædecessor noster, volens periculis animarum eorum odviare, qui vinculo excommunicationis adstricti, aut apostatæ, seu irregulares, vel alias Ordinum sacrorum susceptione indigni, suam patriam, in qua de his haberetur notitia, fugientes, se in remotis partibus faciebant ad hujusmodi Ordines promoveri; statuit, ut nullus Episcoporum Italiæ de cætero aliquem ultramontanum Clericum ordinare præsumeret, nisi ab eodem Clemente Prædecessore, vel ab Episcopo, de cujus diœcesi traxerat originem ordinandus, vel in cujus diœcesi beneficiatus existebat, per ejus patentes literas, causam rationabilem continentes, quare ipsum nolebat, aut nequibat ordinare, specialem licentiam haberet; eos vero, quos contra præmissa contigisset ordinari, manere voluit absque spe dispensationis, super hoc a Sede Apostolica obtinenda, suspensos, ac ordinantes condigna pœna puniri.

Cum autem non sine gravi animi nostri molestia Nobis innotuerit, quamplures ultramontanos suæ salutis immemores, Deique timore postposito, ad Ordines prædictos, dimissorialibus literis, seu etiam cum titulo patrimonii ficto, vel fiduciario, seu etiam falso, cum maximo bonorum omnium scandalo, se promoveri fecisse: nos innumeris, quæ ex minus canonica Clericorum ordinatione hujusmodi proveniunt malis, quantum Nobis ex alto conceditur, providere volentes, prædictam Clementis Prædecessoris nostri Constitutionem, cum omnibus, & singulis in ea contentis approbantes, & innovantes, motu proprio, Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, in Italia existentibus, tenore præsentium prohibemus, ne quovis prætextu, & ex quacumque causa Hispanos, Lusitanos, Gallos, vel Germanos, aliosque quoscunque ultramontanos, & ex quibusvis locis extra Italiam oriundis, non solum ad sacros, sed neque etiam ad minores Ordines, vel clericalem characterem promovere audeant, seu præsumant, nisi dimissoriales suorum Ordinariorum literas a nostris, & hujus Sanctæ Sedis Nunciis, seu Collectoribus in illis partibus commorantibus recognitas, probatas, & subscriptas habeant, eorundemve Nunciorum, seu Collectorum subscriptiones a dilecto filio nostro in alma Urbe Vicario in spiritualibus Generali similiter examinatæ, recognitæ, & approbatæ fuerint; alias promoventes ad annum ab exercitio Pontificalium, promoti vero perpetuæ suspensionis pœnam, absque spe dispensationis, a Sede Apostolic. obtinendæ, incurrant eo ipso. Insuper promotis hujusmodi, ac etiam eos, qui cum falsis, vel fictis, aut etiam fiduciariis patrimonii titulis, scienter se ad Ordines hujusmodi promoveri fecerint, non solum prædictis, verum etiam majoribus arbitrio nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis infligendis pœnis.

Italos vero, si quos in posterum clericali charactere insigniri, vel ad minores Ordines promoveri ab alieno Episcopo cum falsis dimissoriis contigerit, etiamsi qualitatibus per Concilii Tridentini Decretum cap. XVI. sess. XXIII. requisitis præditi sint; nihilominus, secuta tamen prius desuper Judicis ecclesiastici declaratione, fori privilegio, minime gaudere, sed seculari jurisdictioni, ut antea plene in omnibus subjacere, & subjectos esse respective volumus.

Hanc Urbani Constit. servandam esse etiam in Insula Melitensi, quoad Promotos cum falsis dimissoriis, non obstantibus privilegiis Hospitali Sancti Joannis Hierosolymitani competentibus, declaravit Congr. Conc., ut patet ex Constitutionibus desuper editis la 142. 1. Jul. 1684. & la 159. 30. Jan. 1686. de impressis Innoc. XI. incipientibus *Cum dudum*, & *Alias*.

Dictæ Urbanæ Const. *Secretis*, dispositio confirmatur in Const. Innoc. XII. *Speculatores*.

Quomodo vero Episcopi Titulares, qua de causa, & quibus Episcopis assignandi sint, dicetur infra, cum de *cap. VII. sess. XXV. de reform.* ubi sermo erit de Episcoporum Coadjutoribus.

SECTIO XLV.

Eadem Sessio XIV. caput III. de reform.

EPiscopus quoscunque suos Clericos, præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatiis literis, quacunque auctoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, a quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, seu ecclesiastica Sacramenta ministranda minus idoneos, & capaces repererit, a susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in Altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.

Huic Decreto accessit declaratio Congr. Conc. quæ in *Corduben. 22. Martii* 1597. *&* 10. *Februarii* 1624. censuit, hoc idem Decretum non comprehendere examinatos, & promotos a prædecessoribus Episcopis, nisi post promotionem nova causa supervenerit: qua cognita, Episcopus denuo examinare poterit; & interim illos suspendere, maxime in Presbyteratus Ordine constitutos, ab exercitio Ordinum susceptorum. Absolvendi sunt tamen, si postea se habiles reddiderint. Allata Conc. declaratio fundatur etiam in Decretali Innoc. III. rescripta Archiepiscopo Bracharensi, relata in *cap. XIII. Accepimus, de Ætat. & qualit. & ordine Præficendor.* ubi sic legitur = Licet igitur in ordinationibus Clericorum illam tu, ac Prædecessores tui diligentiam adhibere, ut minus idonei non ordinarentur a vobis, ac ideo post promotionem eorum exceptionem non possis prætendere contra illos, nisi forte, postquam promoti fuerint, reddiderint se indignos =.

Et notandum circa hanc suspensionem sequens ejusdem Congr. Decretum *in Calaguritana 27. Novembris* 1624. = Sacra &c. censuit, si Episcopus Calaguritanus in vim cap. III. sess. XIV. ejusdem Conc. contra Clericos uti illiteratos processerit, a Decreto suspensionis hujusmodi dari appellationem ad effectum devolutivum tantum, non autem suspensivum. Cæterum si processerit contra eos tamquam delinquentes facultate sibi attributa Decreto cap. I. ejusdem sess. a suspensione lata ab Episcopo, nullam dari appellationem =.

SECTIO XLVI.

Eadem Sessio XIV. caput IV. de reform.

OMnes Ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendos subditorum excessus diligenter intendere debent, & a quibus nullus Clericus per hujus S. Synodi statuta, cujusvis privilegii prætextu, tutus censetur, quominus juxta canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi possit, si in Ecclesiis suis resederint, quoscunque seculares Clericos, qualitercunque exemptos, qui alias suæ jurisdictioni subessent, de eorum excessibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tamquam ad hoc Apostol. Sedis delegati, corrigendi, & castigandi facultatem habeant.

Huic Decreto accessit sequens declaratio Congregr. Conc. *in Nullius, seu Theatina die 27. Junii* 1596. = Congr. censuit, Episcopum non posse ex decreto *cap. IV. sess. XIV.* etiam extra visitationem, corrigere, & punire Clericos seculares exemptos ab Episcopo, & alteri inferiori Ordinario intra diœcesim existenti subjectos, quam sententiam Sanctissimus (Clem. VIII.) ad se relatam die 27. *Augusti* approbavit =.

Ex ejusdem declaratione non est exemptus a jurisdictione Episcopi exercens curam animarum in Ecclesia annexa Commendæ Hierosolymitanæ Religionis in concernentibus curam prædictam animarum, & Sacramentorum administrationem, atque in delictis, scandalosam turpitudinem habentibus, etiamsi habitet in domo ejusdem parochialis, necnon etiam in aliis delictis, si non profiteatur obedientiam dictæ Religioni; secus vero si obedientiam profiteatur, in *Faventina jurisdictionis 17. Sept. 1667. lib. Decretor. XXI. pag.* 442.

Neque sunt exempti a jurisdictione Episcopi, Capellani, Sacristæ, aliique deputati ad similia munia exercenda in Ecclesiis commendatis supradictæ S. Religioni Hierosolymitanæ, si non resideant in domibus prædictarum Ecclesiarum in *Matheranen. jurisdictionis, 8. Feb. 1659. ad 1. lib. Decretor.* XXI. *pag.*533.

Neque Clerici, & Presbyteri aggregati Ecclesiæ fundatæ in solo Lateranensi, *Pennen. jurisdict. 7. Sept.*1680. *lib. Decretor.* XXXI. *pag.* 227.

Se.

S E C T I O   X L V I I.

Eadem Sessio XIV. caput V. de reform.

INſuper, cum nonnulli, qui ſub prætextu, quod ſuper bonis, & rebus, ac juribus ſuis diverſæ eis injuriæ, ac moleſtiæ inferantur, certos judices per literas conſervatorias deputari obtinent, qui illos a moleſtiis, & injuriis hujuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione, ſeu quaſi bonorum, rerum, ac jurium ſuorum manuteneant, & conſervent, neque ſuper illis eos moleſtari permittant, ejuſmodi literas in pleriſque contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant: idcirco nemini omnino, cujuſcunque dignitatis, & conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, Conſervatoriæ literæ, cum quibuſcunque clauſulis, aut decretis, & quorumcunque judicum deputatione, quocunque etiam alio prætextu, aut colore conceſſæ, ſuffragentur ad hoc, ut coram ſuo Epiſcopo, ſive alio Superiore ordinario in criminalibus, & mixtis cauſis accuſari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſſit; aut quominus, ſiqua jura ei ex ceſſione competierint, ſuper illis libre valeat apud judicem ordinarium conveniri. Incivilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſervatores judices in judicium trahere minime liceat. Quod ſi in iis cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conſervator ab actore ſuſpectus eſſe dicatur; aut ſiqua inter ipſos judices, Conſervatorem, & Ordinarium controverſia ſuper competentia jurisdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per Arbitros in forma juris electos, ſuper ſuſpicione, aut jurisdictionis competentia fuerit judicatum. Familiaribus vero ejus, qui hujuſmodi literis Conſervatoriis tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquam duobus dumtaxat; ſi tamen illi propriis ejus ſumptibus vixerint. Nemo etiam ſimilium literarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque Conſervatoribus judicibus ullum habere tribunal erectum. In cauſis vero mercedum, aut miſerabilium perſonarum, hujus Sanctæ Synodi ſuper hoc decretum in ſuo robore permaneat.

Hoc Decretum, quo ſtatuitur, cauſas criminales, & mixtas ad locorum Ordinarios, & non ad Conſervatores pertinere; civiles vero ab his poſſe cognoſci, cum ii, quorum privilegia tuentur, rei ſunt, non actores, prius ampliatum fuit a Clemente VIII. Conſtitut. *Sanctiſſimus 19 Martii* 1592. ac poſtea majori declaratione, & extenſione a Gregorio XV. ejuſdem Clementis veſtigiis inhærente, ut ex ipſius Conſtitut. *Sanctiſſimus 20. Septembris* 1621. a cujus integri textus tranſcriptione abſtineo, ne longus ſim, & ſummam tantum affero. Decernit itaque.

I. Ut dicti Conſervatores, ſive principales, ſive ſubrogati, nominandi ab iis, quibus a S. Sede hoc privilegium conceſſum eſt, ſint in dignitate eccleſiaſtica conſtituti, & vel obtinentes perſonatum, vel canonicatum in Cathedralibus juxta *cap. Statutum I. de Reſcript. in VI.*

II. Ut ſint nominati in provinciali, vel diœceſana Synodo, & deinde ex iis electi in Conſervatores juxta Trident. *ſeſſ. XXV. cap. X. de reform.* & citat. Conſt. Clementis.

III. Ut literæ Conſervatoriæ per Sedem Apoſtolicam concedendæ his dumtaxat dirigantur, & nominatio aliter facta, ſit eo ipſo nulla; Regulares vero audentes aliter nominare, & aliter nominatis uti, ipſo facto incurrant privationem vocis activæ, & paſſivæ, Papæ reſervatam, ac tam dicti Regulares, quam ſeculares, alias etiam exempti, aliter, ut ſupra, nominantes, & reſpective utentes, careant Conſervatore per annum, quo durante, eorum cauſæ cognoſcendæ ſint a locorum Ordinariis.

IV. Ut, ſi aliquem ex dictis mori contigerit, ſubſtituatur alius ab Ordinario cum conſilio capituli, uſque ad futuram Synodum.

V. Ut eligentes Conſervatorem exhibeant documentum electionis, ut ſupra factæ, apud acta Curiæ Ordinarii, alias interim conveniantur coram eodem.

VI. Ut Conſervatores ſic electi mutari nequeant intra quinquennium, niſi ex cauſa cognita, vel ab Ordinario, vel a Papa, prout Electoribus libuerit.

VII. Ut habentes Conſervatorem conveniri poſſint, & debeant coram ipſo, non autem alios convenire, ſeu ad illum trahere. In quo Gregorius extendit ad Conſervatores privilegiatos, quod Trid. loc. cit. ſtatuit de Conſervatoribus ſecundum jura.

Ex eo autem, quoad alios convenire, aut trahere non poſſint, non ideo Conſervatoribus ſublata eſt facultas defendendi Regulares a manifeſtis injuriis, & violentiis de facto ipſis illatis, dum a ſuis poſſeſſionibus dejiciuntur, propriiſque bonis uti, & frui impediuntur: dummodo habeant alia requiſita ſecundum jura, & non trahant reos ultra unam dietam juxta Decretalem Innoc. IV. & Bonifac. VIII. *cap. I. & XV. de Offic. deleg. in VI.* ut ex decreto Congr. Conc. relato in calce cit. Conſtitut. Gregorii. Unde in caſu quoque, quo Regulares ſunt actores, & confugiunt ad ſuos Conſervatores, eiſque per viam accuſationis, vel denunciationem deferunt

reum, ac injuriam, & producunt, vel nominant testes, qui fuerunt præsentes in actu illatæ injuriæ, hi possunt procedere contra accusatos, & denunciatos. Manifesta autem injuria tunc dicitur, cum per evidentiam facti ita notoria est, ut nulla probabili tergiversatione celari queat; juxta *Glos.* in *cap. I. de Offic. Judic. delegat. verbo Conservatores*: vel est ita patens, ut nulla examinatione, & inquisitione indigeat; & quatenus requiratur, potest clare, & certo per testes probari.

VIII. Ut controversia orta de Jurisdictione inter Conservatores, & Ordinarios definiatur per Arbitros, in forma juris electos, & interim suspendatur in causa principali juxta Trident.

IX. Ut Conservator procedere non possit contra quoscunque extra civitatem, seu diœcesim, in quibus deputatus est, & si limites suæ jurisdictionis excesserit, eo ipso incurrat suspensionem ab hoc officio per annum (per quod correctum est *cap. Hac Constit. XV. de Offic. delegat in VI.* ubi secundum aliquos infligebatur pœna suspensionis etiam a divinis) & pars hoc fieri procurans incurrat excommunicationem, a qua nequeat absolvi, nisi satisfacta parte juxta *cit. cap. XV.*

X. Ut omnes supradicti, non obstante hac Gregorii Constitutione, petere possint in casibus a jure permissis a Principibus, sive Magistratibus secularibus judicem non suspectum; si tamen sint actores tantum, & non agant contra Clericum, vel alios a jurisdictione seculari exemptos, ac si causa fuerit prophana, non autem ecclesiastica, & in ea Judex laicus eligendus juxta sacrorum Canonum dispositionem, sit competens.

Nota I. Quod licet in Decretali Bonifacii VIII. relata in *cap. XV. Hac Constitutione, de Offic. Jud. del. in VI.* legatur = *Sancimus*, *ut Conservatores*, qui aliquibus (ut a manifestis injuriis, & violentiis tueantur easdem) plerumque a Sede Apostolica conceduntur, de cætero deputari non possint, nisi Episcopi, vel eorum Superiores, aut Abbates &c. = juxta quam emanavit etiam declaratio Congr. Conc. relata a Benedicto XIV. *lib. IV. cap. VI. num.* 2. & 4. *de Synodo diœc.* per hæc verba = Præter judices synodales posse in Conservatores assumi Episcopos, atque illis Superiores, eorumque Generales Vicarios =.

His tamen sanctionibus derogatum est ab hic allata Gregorii Constitut. juxta saniorem Canonistarum sententiam: & citata Bonifacii Decretalis locum fortasse habere posset, cum in diœcesi, aut nullus adesset judex synodalis, aut ab Episcopo in synodalium locum fuisset suffectus. Sed hujusmodi electiones in Episcopum alterius diœcesis semper improbatæ fuerunt a dicta Congr. Conc. ut videre est in *Thesauro resol. tom. IX. pag.* 222. *Inter selectas ab an.* 1700. *ad an.* 1718.

Nota II. Quod si in diœcesi nulli reperiantur Judices synodales, probat idem Benedictus *loc. cit. n.* 3. cum *Fagnana in cap. XI. Sane, de Offic. Judic. deleg. num.* 33. *in cap. Si Clericus, de For. compet. n.* 57. posse Regulares, quem maluerint in Conservatorem assumere, præditum tamen qualitatibus expressis a dicto Bonifacio in *cap. XI. Statutum, de Rescriptis*, servatisque reliquis in hac Gregorii Constitut. præscriptis: quorum interinorum Conservatorum jurisdictio cessabit statim, ac constituti fuerint synodales Judices in Synodo, si postea celebraretur; ex quibus aliquem iterum eligere Regulares tenerentur, prout eadem Congregat. sæpius declarasse refert laudatus Benedictus.

Nota III. Per hanc Gregorianam Constit. allatum Trident. Decretum innovantem, revocatas esse literas omnes Apostolicas, quas Conservatorias vocant, concessas contra ejusdem Tridentini, & Clementis VIII. formam: inter quas specialiter revocatæ fuerunt ab Innocentio X. literæ concessæ a S. Pio V. Patribus Societatis Jesu, & postea sub consueta formula *Rationi congruit* expeditæ a Gregor. XIII. ut videre est in dicti Innocentii Constitutione *Cum sicut* 16 *Aprilis* 1648. in responsione ad V. dubium, emanata occasione celebris causæ Angelopolitanæ inter Episcopum, & laudatos Patres.

Nota IV. Quod, licet eadem Constitutio afficiat omnes Ordines regulares, ex decreto tamen Congr. Conc. sub *die* 6. *Feb.* 1627. & confirmato ab Urbano VIII. 17. *Feb* 1628. Constit. *Exponi nobis*, non afficit Ordinem S. Joan. Hierosolymitani, nisi quoad judices Conservatores, cui adhuc competit jus hos eligendi.

Nota V. Quod Regulares habentes Conservatorem, si rei sint, in causis requirentibus judicialem discussionem, & indaginem conveniri nequeunt coram eodem, sed coram loci Ordinario, ut declaravit Congr. Conc. 28. *Julii* 1657. *lib.* XXI *Decretorum pag.* 31. in *Papien.* 30. *Martii* 1680. *lib.* XXXI. *pag.* 73 & *in causa Jannen. jurisdictionis* inter Patres Societatis Jesu, & Patres Carmelitas Excalceatos 20. *Febr.* 1723. *ut in Thesauro Resolut. ejusd. Cong. tom. II. pag.* 274.

Nota VI. Quod Conservatores procedere possunt per censuras contra manifeste molestiam dantes Regularibus, ut ab illa desistant, & non desistentes excommunicare, vel excommunicatos declarare, constito prius de vexationis notorietate, & præmissa bina saltem monitione, etiam per edictum, si opus fuerit, & citatione ad comparendum, quare non debeant declarari in excommunicationem incidisse juxta Trident. *sess. XXV. cap. III. de reform.* Non tamen juxta receptam praxim sic procedere possunt contra Episcopum ob præstantiam episcopalis dignitatis, *argumen. ex cap. VI Trident. sess. XIII. & caput V. sess. XXIV. de reform.* Quin obstet *cap. Quia pontificali, de Offic. delegat. in VI.* cum hoc non procedat in causis controversiæ super jurisdictionis competentia ortæ inter Ordinarios, & Conservatores: potissimum post relatum cap. V. Tridentini, & Gregorii Constitutionem, decernentem = in causis non esse procedendum, donec per Arbitros in forma juris electos super jurisdictionis competentia fuerit judicatum = ut dictum est supra num. VIII. vel recurrendum est ad S. Sedem, nihil interim innovando.

Nota VII. Conservatores, utpote sunt veri judices a Papa delegati, posse loco sui alium subdelegare, cum id competat delegatis a supremo Principe ex claris textibus *cap. III. Si pro debilitate*, & *cap. XXVIII. Pastoralis, de Offic. Judic. delegat.* quin obstet dispositio *cap. XLIII. Quoniam, dicto tit.* ubi statuitur = Nulli, cui commissum fuerit prædicare Crucem, excommunicare, vel absolvere aliquos, dispensare cum irregularibus, vel injungere peni-

ten-

ſtentias, liceat hæc de cætero aliis demandare, quia non ſibi juriſdictio, ſed certum miniſterium potius committitur in hac parte = hic enim agitur de nudo miniſterio, quod utique ſubdelegari nequit; ibi vero de juriſdictione, quæ alteri ex iiſdem juribus committi poteſt: quod citra ullum dubium fieri poteſt, attenta cit. Conſtit. Gregorii, in qua clare conceditur hujuſmodi facultas, ut conſtat ex illius verbis *Conſervatores hujuſmodi, ſive principales, ſive ſubrogati*. Hi tamen habere debent omnes qualitates ad Conſervatores requiſitas tam juxta Gregorianam Bullam, quam juxta *cap. XV. Hac Conſtitutione, de Offic. delegat. in VI.*

Nota VIII. Ex decreto Congr. Conc. confirmato a Paulo V. Conſtit *Religioſorum, 24. Aug. 1607.* Regulares intra clauſtra degentes conveniri debere in cauſis civilibus, non coram Ordinariis, ſed coram eorum Superioribus, vel Conſervatoribus, ſi eos habeant, ibi.

§. I. Cum itaque nomine dilecti filii Baſilii Anguſſolæ Procuratoris generalis Ordinis Fratrum Carmelitarum in Congregatione Venerab. Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Tridentini Concilii Interpretum, expoſitum fuerit, in Hiſpaniarum Regnis quoſdam Ordinarios locorum contendere, Religioſos intra clauſtra degentes coram ipſis Ordinariis conveniri debere in cauſis civilibus, *cap. Volentes, de Privileg. in VI.* comprehenſis, propter illius innovationem a Concilio Tridentino factam, *ſeſſ. VII. cap. XIV.* quo prætatos Religioſos, eorum privilegiis abrogatis, defendunt comprehendi. Præterea eoſdem locorum Ordinarios pariter contendere, eoſdem Religioſos intra clauſtra degentes in prima inſtantia coram ipſis conveniri debere ex decreto ejuſdem Concilii Trident. *ſeſſ. XXIV. cap. XX. de Reform.*

§. II. Cumque ab eodem Baſilio Procuratore generali in eadem Congregatione ſupplicatum fuerit, ut ſuper utraque re reſponſa darent; ab eadem vero Congregatione fuerit reſponſum = Neque Conſtitutione in generali Concilio Lugdunenſi edita, quæ incipit, *Volentes*, neque decreto Concilii Tridentini *cap. XIV. ſeſſ. VII.* comprehendi Regulares, ideoque eos juxta eorum privilegia, coram ſuis Superioribus, vel Conſervatoribus eſſe conveniendos. Necnon decretum ejuſdem Concilii Tridentini dicto *cap. XX ſeſſ. XXIV.* ad Regulares non pertinere, nec eorum Conſervatorias imminuere, nec quoad primam illarum inſtantiam aliquid novi inducere = ipſeque Baſilius Procurator generalis nobis humiliter ſupplicari fecerit, ut pro ſui Ordinis quiete, ſupradictas declarationes ab eiſdem locorum Ordinariis ſervari debere Apoſtolica auctoritate præcipere dignaremur.

§. III. Nos illius hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnibus, & ſingulis locorum Ordinariis, in virtute Sanctæ obedientiæ per præſentes diſtricte præcipiendo mandamus, ne Fratres, & Religioſos dicti Ordinis Carmelitarum contra diſpoſitionem declarationum prædictarum perturbare, vel inquietare quoquo modo audeant, vel præſumant: irritum nihilominus, & inane decernentes quidquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quorum decretorum favor nedum Fratribus Carmelitis ſuffragatur, ſed etiam quibuſcunque aliis Regularibus, ut ex declarationibus ejuſdem Congr. relatis ad hoc idem Conc. caput a Card. Bellarmino.

Nota IX. Coram his iiſdem Conſervatoribus conveniendos eſſe etiam Syndicos Fratrum Minorum de Obſervantia, ut ex ſequenti decreto Cong. ſuper Immunit. eccleſiaſt. relato a Matthæucci *Offic. Curiæ cap. LI. n. 4.* = S. Congr. inhærendo declarationibus alias factis, cenſuit, Procuratorem, & Syndicum Fratrum Minorum de Obſervantia Bull. fel. record. Clement. VII. gaudere privilegio fori, tam in cauſis civilibus, quam in criminalibus, & mixtis, & inſuper non poſſe compelli ad exercenda munia publica Communitatis, neque a quoquam poſſe moleſtari, niſi coram legitimo Conſervatore. *Romæ hac die 7. Januarii 1699.* =

Nota X. Judices Conſervatores exemptos eſſe a juriſdictione Ordinarii in iis dumtaxat, quæ ad eorum muneris exercitium ſpectant. Imo, ſi excedant limites propriæ juriſdictionis contra judicem eccleſiaſticum, cum habendi ſint tamquam ea privati, poteſt hic ſuam juriſdictionem tueri *cap. VI. Dilecto de Senten. excommunic. in VI.*

Nota XI. Non poſſe ab ipſis alios miniſtros aſſumi præter unum Notarium ex decretis Cong. Concil. in *Faventina, 17. Septem. 1667. ad IV. lib. XXV. Decretor. pag. 443. & 28. Januarii 1679. lib. XXX. pag. 249.* ac Congr. particularis deputatæ a Clemente XI. 22. *Martii 1720. ut refert Benedictus XIV. lib. IV. de Synodo diœc. cap. VI. n. 6.*

Magna eſt controverſia inter DD. an aſſumi poſſit ab iiſdem quilibet Notarius ſibi beneviſus, vel uti debeant Notario Epiſcopi. In quo opinionum conflictu pro praxi crederem, non eſſe recedendum ab illa Gaudentii a Janua, qui *tom. II. de Viſit. Prælat. Regul. cap. VII. dub. XVII. Sect. V. num. 58.* ratiocinando, aſſerit, non eſſe aſſumendum Notarium Epiſcopi, quoties hic, vel ejus Vicarius eſſet pars contraria in cauſa coram eiſdem Conſervatoribus motæ; ſecus in aliis caſibus. Ubi etiam nota, quod licet hi juxta

Juxta relatum Tridentini caput nequeant habere tribunal = exponendus foret Conc. textus *Habitualiter*, *non actualiter*: videlicet, quod nequaquam valeret Conservator habere erectum tribunal pro se solo fixum, & omnibus occurrentibus casibus, & causis opportunum, cum alias in causis sibi competentibus, & actu coram se introductis propriam ferat sententiam, ut verus Iudex a Pontifice delegatus: & agere pro tribunali evidens est, nisi velimus de nomine contendere, aut loquamur de tribunali completo: verum siquidem est, quod excepto uno Notario, & Assessore sibi bene viso, si hunc velit ad placitum, secundum DD. ministros reliquos Curiæ episcopali addictos teneatur adhibere =.

Nota XII. Quod Conservatoriæ Universitatibus concessæ, quæ in hoc Conc. decreto præservantur, prosunt dumtaxat Doctoribus actu Universitatis munera exercentibus, & scholaribus in iis studio incumbentibus ex declaratione Congr. Conc. in *Lovanien*, *& Oscen. ut lib. I. Decretor. pag. 97. & lib. III. pag. 28. & lib. IV. pag. 86. ac in Carpentraten. 14. April.* 1597. *lib. IX. pag.* 10. Item ex ejusdem Congr. declaratione, relata a Card. Bellarmino *in hoc eod. cap.* = Conservatoriæ earumdem Universitatum, Collegiorum, Regularium, & similium non sunt sublatæ a Concilio, nec imminutæ per *cap.* XX. *sess.* XX*IV.* etiam quod causæ sint graves, & requirant plenariam cognitionem. Nec obstat Bulla VIII. Pii IV. revocatoria dictorum privilegiorum, Concilio repugnantium = Idem declaratum fuit in *Mediolanen.*, *ut lib. II. Decretor. pag.* 34. *& in Patavina, ac Jacen.* 1594. *lib. VIII. pag.* 10. *&* 78.

Nota XIII. Quod Conservatores eligi possunt a Regularibus etiam in locis, ubi adsunt Nuncii Apostolici, vel Legati de latere, ut *in causa Poloniæ* 1. *Decem.* 1646. *lib. Decretor. Cong. Conc. XVIII. pag.* 245. Qui tamen Conservatores non possunt Regularium causas cognoscere privative quoad Nuncium, ut in *Florent.* 9. *Dec.* 1651 *lib. XIX. d. Cong. pag.* 160. Nec illas jam introductas coram Ordinario, ut in *Montis Politiani* 11. *Junii* 1650. *de lib.* XIX. *pag.* 54. Et si eas cognoscerent vigore recursus, omnia acta essent nulla, ut *in Januen. Jurisdict.* 20. *Jan.* 1723. *lib. LXXIII. ad secundum*.

Nota XIV. Quod, quamvis Moniales, regulam cujuscunque Ordinis regularis profitentes, etiam locorum Ordinariis postea subjectæ, gaudeant omnibus aliis privilegiis, & gratiis, quibus Religiosi viri fruuntur, quatenus sexui, & statui earumdem non repugnent, ut ex Const. Sixti IV. *Sacri* 26. *Jul.* 1579. §. *VII.* quoad Moniales Ordinum Prædicatorum, & Minorum, & quoad Moniales aliorum Ordinum, ex decreto Congreg. super Indulgentiis 28. *Julii* 1701, approbato a Clem. XI. 22. *Septem. ejusdem anni*; prout etiam declaravit Congr. Conc. in *Portugallien. Privilegiorum* 19. *Jan.* 1686. nequeunt tamen sibi eligere Conservatorem, ut Regulares viri juxta responsum ejusdem Cong. ad II. dubium sibi propositum in dicta Portugallien. a Monialibus Ordinis S. Benedicti, quæ ad obedientiam, & regimen Ordinarii translatæ fuerunt.

Postquam hæc scripseram, emanavit sequens Constitutio Clementis XIII. typis data in Typographia Sac. Congr. de Propaganda Fide, *nono Kalendas Maii 1762.* in qua circa prædictos Regularium judices Conservatores, hæc statuuntur.

Cum omnium quidem .... Nuper siquidem, non sine intimo cordis nostri dolore, accepimus, in Regno Tunkini in Indiis Orientalibus Regulares nonnullos, qui eodem ad Christi Religionem propagandam missi sunt, sub obtentu conservandorum privilegiorum, quæ Regularibus eisdem ab Apostol. Sede concessa fuerunt, Conservatores judices, ut vocant, præter ordinem, & contra Apostolicar. Constitutionum spiritum, ac mentem tales sibi delegisse, quos nec ipsa instituti sui ratio pateretur; quique eo temeritatis pervenerunt, ut in Apostolicos nostros Vicarios, ibidem degentes, quorum auctoritatem, ut religiosos viros decet, revereri debuissent, maximo cum christiani nominis apud Ethnicos ipsos dedecore, gravique cum perturbatione illarum Ecclesiarum, excommunicationis, & suspensionis, & interdicti sententiam ferre non dubitaverint. De quibus omnibus cum a Vicario Apostolico ad Nos essent delatæ querelæ, duximus tanto malo validioribus remediis quantocius occurrendum. Ut vero cautius in re tanti momenti procederemus, Congregationem particularem nonnullorum S. R. E. Cardinalium, qui negociis Propagandæ Fidei præpositi sunt, ad rem totam examinandam instituimus. Qui quidem examen diligenter aggressi, I. dubium = An potuerit eligi in Conservatorem Superior Regularis temporarius = pro rei gravitate minime censuere statim, ac protinus definiendum, sed reservato examine, ac decisione ejusmodi dubii, inter cætera pro re nata, declararunt, inhærendo Constitutionibus Apostol., & decretis alias editis. I. Quod denegata Regularibus, vel dilata facultas excipiendi confessiones, sufficiens causa non fuerit eligendi sibi Conservatorem. II. Quod proinde, qui illum ea de causa elegerint Conservatorem, in excommunicationem inciderint ad formam *cap. fin.* (*Hac Constitutione*) *de Offic. & potest. Jud. Deleg. in VI.* speciatim confirmati in Const. Gregorii XV. quæ incipit *Sanctissimus*. III. Quod electus hujusmodi Conservator sub pœna suspensionis a divinis, ipso facto incurrenda, a Conservatoris nomine, & officio omnino abstinere se debeat, nullis, ac nullius valoris declaratis omnibus hucusque ab eo actis, & deinceps forsan

agen-

dis. IV. Demum, quod graviter moneantur Regulares omnes, ut in posterum, remotis partium studiis, & proprii Ordinis commodis, ad animarum salutem unice invigilent, ne tandem Sedes Apost. tot Episcoporum querelis fatigata, privilegia, alias Regularibus concessa pro incremento Missionum, quæque nunc ad earumdem perniciem tendere cernuntur, revocare cogatur. Atque ad hunc effectum, ne quis esse possit ignorantiæ locus, hujusmodi decretorum exemplar Superioribus Generalibus respective intimetur, ut eorumdem observantiam, & executionem solicite curent.

Quæ quidem omnia cum essent a Nobis auctoritate Apostolica confirmata, hoc tamen temporis intervallo in regionibus adeo dissitis discordiarum, & scandalorum incendium, nec restingui, nec temperari potuit, imo multo etiam magis auctum, ac dilatatum est, adeo, ut graves querimoniæ ad Nos usque pervenerint, negata etiam fuisse in summo vitæ discrimine Sacramenta nonnullis eorum, qui judicis Conservatoris judicio, & censuris non obtemperassent. Quibus ex causis haud diutius differendum dubii hucusque suspensi decisionem rata d. Cong. deductis hinc inde juribus, & re mature perpensa, ac præ oculis habitis Constitutionibus Apostol. tum & fere communi juris canonici Peritorum consensu, ac præsertim resolutione Congr. Episcoporum, ac Regularium negociis præpositæ, quæ ab Archiepiscopo Turritano consulta = An Regulares unius conventus, monasterii, vel domus, aliquem Priorem, Guardianum, vel quemvis alium, quavis regulari dignitate fulgentem, in suum Conservatorem eligere, vel deputare possint, die 8. Octobris anni 1617. rescripsit: *non posse*, his, aliisque similibus decretis inhærens, die 8. Martii currentis anni, tandem in hunc modum propositum dubium resolvit = Consulendum Sanctissimo, ut dignetur declarare Superiores Regulares temporarios nullibi, & in nullo casu posse eligi in Conservatores: in partibus autem Infidelium expedire, ut Conservatores omnino non eligantur =.

Hoc Nobis relatum, exhibitumque decretum jam satis agnovimus quoad utramque partem Apostolicis Constitutionibus consentaneum, & congruum. Jamdudum etiam Prædecessores nostri Bonifacius VIII. in Constitutione, quæ incipit, *Statutum* (*cap. ultim. de Offic. & potest. Judic. deleg. in VI.* Gregorius XV. in Constitutione, quæ incipit: *Sanctissimus in Christo Pater*, 20. *Sept.* 1621. & Innocentius X. in literis in forma Brevis, quæ incipiunt: *Alias a Nobis*, 27. *Maii* 1653. animadvertentes Regulares, aliosque, quibus ab Apostolica Sede generale, sive speciale privilegium concessum est, ut possint sibi judices Conservatores eligere, sub ejusmodi privilegii prætextu, Episcoporum, aliorumque judicum ordinariam, sive delegatam jurisdictionem perturbare, & electos judices Conservatores suæ potestatis limites frequenter excedere, optimo sane consilio, dum privilegia ipsa sarta tecta esse voluerunt, certum tamen modum judicum Conservatorum electioni, certosque fines eorumdem potestati imposueruut, pœnis etiam adversus transgressores constitutis.

Horum igitur Summor. Pontificum Prædecessorum nostrorum vestigiis inhærentes, de consilio Congregationis particularis supra memoratæ nonnullorum S.R.E. Cardinalium, qui negociis Propagandæ Fidei præpositi sunt, videlicet Vener. Fr. nostri Josephi S. R. E. Cardinalis Spinelli, Episcopi Ostiensis, & Sacri Collegii Decani, ac dilect. fil. nostrorum S. R. E. Cardinalium Stoppani, Galli, Antonelli, & Columnæ de Sciarra; motu proprio .... Nos in primis Constitutiones easdem Bonifacii VIII. & Gregor. XV. necnon Apost. literas iu forma Brevis Innoc. X. quarum tenorem hic pro inserto haberi volumus, cum singulis declarationibus in eisdem contentis innovamus, & confirmamus; easdem Constitutiones, & Apostol. literas plenum robur, & firmitatem habere volumus, & mandamus.

Præterea, quoniam in iisdem Constitutionibns cautum est, ut ii dumtaxat in judices Conservatores eligi possint, qui dignitatem, aut personatum in cathedrali, vel collegiata Ecclesia obtinent, Nos eisdem Constitutionibus inhærentes, statuimus, & declaramns, non licere quibuscunque in locis Regularibus cujuscunque Ordinis, monasterii, vel Congregationis, Mendicantibus, vel non Mendicantibus, etiam Societatis Jesu, aliisque quantumvis expresse, & speciatim nominari eos oporteat, cæterisque, quibus ab Apostol. Sede concessum est, ut judices Conservatores sibi deligere possint, vigore cujuscunque privilegii, cui, quatenus opus sit, expresse derogamus, Præpositos, Rectores,

Pro-

Provinciales, Definitores, Custodes, Priores, Præfectos, Vicarios, Visitatores, aliosque quoscunque Superiores Regulares, non perpetuos, sed temporarios proprii, vel alterius Ordinis in judices Conservatores eligere, quos hac in parte, & ad hunc effectum in dignitate ecclesiastica constitutos non esse, eorumdemque electionem, etiamsi fiat, servata in reliquis forma Constitutionis Gregorii XV. ipso jure irritam prorsus fore declaramus.

Tandem inhærentes alias Decretis in Congregatione generali de Propaganda Fide coram S. M. Urbano VIII. habita die 3. Februarii anni 1640. & prospectis etiam periculis, & scandalis, quæ ex electione judicum Conservatorum in partibus Infidelium, plerunque in animarum perniciem, & publicæ tranquillitatis, atque ecclesiasticæ pacis perturbationem emergunt, juxta Decretum præfatæ Congregationis, auctoritate Apost. denunciamus, Regulares, Mendicantes, & non Mendicantes, Monachos, & Clericos Regulares cujuscunque Congregationis, & Ordinis, etiam Societatis Jesu, aliosque, quamvis expresse, & speciatim nominare eos oporteat, privilegio sibi concesso eligendi judices Conservatores, quousque in partibus Infidelium degunt, ac sacras Missiones exercent, nullo modo expedire *ut utantur*: sed omnes, & singulos in offensionibus, & causis, quæ ipsorum Ordines, ac privilegia tangunt, ut ad Nos, & ad Apostolicam Sedem recurrant, ut ab hac Ecclesia, Ecclesiarum omnium Matre, & Magistra, cui nihil antiquius est, quam cuique sua jura servare, rectum judicium, ac remedium præstolentur.

Decernentes præsentes nostras literas . . . . . Non obstantibus Sixti V. favore Ordinum Mendicantium, & Pii V. ac Gregor. XIII. incipien. *In supereminenti* favore Clericorum Regularium Societatis Jesu, extra Europam existentium, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinum, & Institutorum quorumcunque, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Mare Magnum, vel alias quomodolibet nuncupatis, eisdem Ordinibus, & Institutis, eorumque Superioribus, & Prælatis, ac personis, etiam Missionariis in limine quoque, & actu primævæ illorum expeditionis, ac subinde, & successive, etiam per quoscunque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, ac Sedem Apostolicam prædictam, & per Nos pariter quomodolibet concessis, confirmatis, & iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus, & aliis omnibus, quæ præsentibus quomodolibet obstare possent, etiamsi de illis, eorumque, totisque tenoribus specifica, & expressa, ac individua, necnon de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorumque tenores pro plene, & sufficienter præsentibus expressis, & totaliter insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse, amplissime, & plenissime, necnon opportune, & valide derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscunque.

De his judicibus, præter Fagnanum *in capp. Sane, de Offic. Judic. delegat. & Si Clericus, de Foro compet.* & inter recentiores Auctores, Matthæuccium *Official. Curia capp. XV. XIX. LI. & LV.* & Gaudentium de Janua *loc. mox. cit.* integrum tractatum in lucem edidit, impressum Mutinæ anno 1743. P. Maria Forti Societ. Jesu, natione siculus: de quo tamen ita monet lectorem Benedictus XIV. *cit. lib. IV. cap. VI. pag. 99.* = Non multum huic Auctori fidendum est, quoniam multis in locis, sed præsertim articulo XXI. Judicum Conservatorum jurisdictionem ultra limites protendit a sacris Urbis Congregationibus eisdem præscriptos =.

SE-

SECTIO XLVIII.

Eadem Sessio XIV. caput VI. junctis capp. VI. & XVII. cap. I. sess. XXII. & sess. XXIII. de Reformat.

Quia vero, etsi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant. Tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, Religionisque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem parvi pendentes, vestes, etiam publice, deferant laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus. Propterea omnes ecclesiasticæ personæ, quantumcunque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacunque ecclesiastica obtinuerint, si, posteaquam ab Episcopo suo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum Ordini, ac dignitati congruentem, & juxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab Ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & proventibus ipsorum beneficiorum; necnon, si semel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum hujusmodi coerceri possint, & debeant, Constitutionem Clementis V. in Concilio Viennensi editam, quæ incipit, *Quoniam*, innovando, & ampliando.

Cum in hoc Decreto non declaratum fuerit cujus formæ esse debeat vestis, quam præcipit deferendam esse ab hic nominatis Clericis, præscripta est a Sixto V. Constitut. *Cum sacrosanctum*, 9. *Januar.* 1589. in qua nedum declarat, debere esse talarem, sed etiam idem onus extendit ad alios Clericos a Concilio non nominatos, cum additione porarum, ut sequitur.

Nos . . . . hac nostra perpetuo valitura Constitutione præcipimus, & mandamus omnibus, & quibuscunque Clericis, non solum in sacris, sed etiam in aliis minoribus Ordinibus constitutis, & clericali tantum Tonsura insignitis, & nedum beneficia ecclesiastica qualiacunque, etiam simplicia, nunc, & pro tempore obtinentibus, & in illis, vel ad ea jus habentibus, verum etiam pensiones super quibusvis fructibus, redditibus, aut proventibus quarumvis patriarchalium, metropolitanarum, cathedralium, & aliarum quarumcunque Ecclesiarum, seu abbatialium, capitularium, & conventualium mensarum, necnon monasteriorum, præpositurarum, præpositatuum, prioratuum, præceptoriarum, hospitalium, canonicatuum, præbendarum, dignitatum, personatuum, administrationum, officiorum, & beneficiorum quorumcunque, ecclesiasticorum, secularium, & quorumvis Ordinum regularium, seu illorum distributionibus quotidianis, ac juribus, emolumentis, & obventionibus universis sibi reservatas, aut fructus ipsos, prædiave, aut bona ecclesiastica loco pensionum sibi assignatos, vel assignata, ex quacunque concessione, seu dispensatione Apostolica percipientibus, etiam conjugatis, præsertim si iidem Clerici conjugati juxta Constitutionem piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, in Concilio Trid. innovatam, privilegiis clericalibus uti velint, tam in Romana Curia degentibus, quam extra eam ubilibet gentium, & locorum constitutis, ut ipsi, & eorum quilibet quantumvis exempti existant, & quovis privilegio, vel immunitate gaudeant, quacunque dilatione, aut tergiversatione postposita, debeant omnino . . . Tonsuram, & habitum clericalem, vestes scilicet talares, aut Milites infra dicendi, quibus pensiones, aut fructus, aliave bona ecclesiastica reservata sunt suæ Militiæ convenientem, quacunque remota excusatione assumere, & jugiter deferre. In futurum autem, non nisi actu Clericis in habitu clericali, & Tonsura, & Militibus infra dicendis in militari incedentibus, suæ Militiæ propria, aut alia quæcunque ecclesiastica, etiam simplicia, beneficia respective conferantur, aut commendentur, aut pensiones, fructusve, aut bona ecclesiastica reserventur.

Alioquin ipsos, & ipsorum quemlibet, qui quoad gestandum habitum clericalem, & militarem supra dictum . . . . nostris hujusmodi præcepto, & mandato nunc, & in poste-

rum perpetuis futuris temporibus cum effectu non obediverint, præter alias pœnas contra eos inflictas, etiam quibuscunque dignitatibus, administrationibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, ac beneficiis, etiam simplicibus, & præstimoniis per eorum quemlibet in titulum, commendam, vel alias pro tempore obtentis, necnon pensionibus, & fructibus, ac prædiis, bonisque ecclesiasticis hujusmodi quocunque modo eis reservatis, vel reservandis, omnique jure sibi in eis, vel ad ea quomodolibet competenti, harum serie privamus, ac sine ulla alia monitione, citatione, Judicis decreto, aut ministerio, ipso facto privatos declaramus, ac tam beneficia ipsa per privationem hujusmodi vacare, & libere aliis conferri posse, quam etiam pensiones cassatas, & extinctas esse, & fore, ac fructuum, vel aliarum rerum reservationes cessare, & quemquam ulterius ad illarum solutionem minime teneri, & ob non solutionem, censuras, & pœnas aliquas incurrere non posse, nec debere decernimus, ipsasque dignitates, personatus, administrationes, officia, necnon canonicatus, & præbendas, & beneficia sic pro tempore vacantia, collationi, provisioni, & dispositioni nostræ, & Rom. Pont. pro tempore existentis perpetuo reservamus.

Cæterum Milites quarumvis Militiarum sub regula aliqua approbata canonice institutarum; vel alios Rom. Cur. officiales, qui non uti Clerici, sed potius tamquam Milites juxta privilegia, & dispensationes Apostolicas, eis in genere, vel in specie, per Nos, aut Prædecessores nostros nominatim concessa, & sub felic. record. Pii Papæ V. Prædecessoris nostri Constitutione, quæ incipit, *Sacrosanctam &c.* hujusmodi privilegiorum forsan revocatoria minime comprehensa, beneficia Militiæ, quam professi sunt, regularia obtinent, seu pensiones super quibusvis fructibus, redditibus, & proventibus ecclesiasticis, etiam prædictarum Ecclesiarum, & beneficiorum secularium, aut fructus ipsos sibi reservatos percipiunt, aut obtinebunt, vel percipient in futurum, sive clericali charactere insigniti sint, sive non sint: qui vero Clerici sunt, etiamsi ab initio tempore reservationis pensionum, seu fructuum hujusmodi, regularem habitum nondum susceperint, nec Militiis officiorum Rom. Cur. adscripti fuerint, sed post publicationem præsentis Constitutionis Milites effecti extiterint, sub præcepto, & mandato præfatis, de habitu, & Tonsura clericali deferendis nolumus comprehendi: sed iis permittimus, ut regulari habitu Militiæ, quam professi sunt, convenienti, vel si ipsi Milites Rom. Cur. officiales fuerint, qui pensiones, aut fructus, aliave prædia, aut bona ecclesiastica ex dispensatione, seu privilegio Apostolico percipiant, habitu militari suprascripto absque alicujus censuræ, vel pœnæ ecclesiasticæ incursu licite uti valeant. Et nihilominus tam beneficia suæ Militiæ regularia retineant, quam etiam pensiones super Ecclesiarum, & beneficiorum prædictorum, etiam secularium, fructibus, seu bona, vel fructus præfatos sibi pro tempore reservatos percipiant.

Excipiuntur tamen ab his pœnis ex altera ipsius Constit. *Pastoralis*, 31. *Januarii* 1589. obtinentes pensionem, non excedentem valorem sexaginta ducatorum auri de Camera: si vero excedat, declarantur dictis pœnis non ligari, nisi postquam eam exigere cæperint, vel per ipsos steterit, quominus exigant, vel percipiant. Excipiuntur etiam Familiares Papæ inferioris familiæ, aut famuli, qui non tenentur vestem clericalem deferre, ibi.

Cum itaque nostra nuper edita Constitutione de habitu, & Tonsura, per Clericos, seu Milites beneficia, vel pensiones obtinentes deferendis, quæ incipit, *Cum sacrosanctum &c.* præceperimus universis Clericis, nedum beneficia ecclesiastica obtinentibus, sed etiam pensiones super fructibus ecclesiasticis, aut fructus ipsos sibi reservatos percipientibus, ut habitum, & Tonsuram clericalem, vestes scilicet talares; Militibus vero ipsas pensiones, aut beneficia suæ Militiæ convenientem jugiter deferant, pœna privationis beneficiorum, pensionum, ac fructuum hujusmodi cuilibet inobedienti imposita, prout in eadem Constit. latius continetur.

Nonnulli vero ex Clericis præfatis pensiones, aut fructus hujusmodi admodum tenues percipientes, alii quoque nostri familiares actu nobis inservientes, variis obsequiis, & ministeriis addicti, qui ultro, citroque, ubi opus est, commeare, & accurrere coguntur, idcirco vix possint sine maximo incommodo, impedimento, & dispendio, habitum clericalem

ricalem suprascriptum gestare : Nos eorum commodis opportune providere, eosque specialis gratiæ favore prosequi volentes, omnibus, & quibuscunque Clericis, tam in Romana Curia, quam extra eam ubilibet gentium, & locorum constitutis, qui pensiones, fructus, aut prædia, vel bona ecclesiastica, sibi in una, vel pluribus vicibus reservata, & concessa, summam, seu valorem annuum sexagintà ducatorum auri de Camera insimul non excedentes, seu excedentia, percipiunt, aut percipient in futurum : ac prætereà nostris familiaribus, nobis in quibusdam inferioribus ministeriis, quales sunt, qui a pedibus, seu parafrenarii, mensæ dispositores, aut credentiarii, aut dispensatores vulgo dicuntur, & aliis his similibus servitiis actu ministrantibus, quive in futurum inservient : necnon quibusvis nostrorum intimorum familiarium actu nobis in palatio nostro Apostolico inservientium familiaribus, continuis commensalibus, præsentibus, & futuris, qui pensiones, aut fructus, bonave ecclesiastica loco pensionum, usque ad quamcunque summam, & valorem nunc percipiunt, aut in posterum pro tempore percipient, ut ipsi, & eorum quilibet in habitu, & Tonsura clericali incedere minime teneantur, sed laicali habitu impune, & licite uti possint, quo sua munia promptius, expeditiusque obire valeant, nec pœnis in eadem Constitutione inflictis subjaceant, auctoritate Apostolica tenore præsentium, de speciali gratia concedimus, & indulgemus. Ac demum Militibus, tam Militiarum canonice institutarum, quam Rom. Cur. Officialibus, qui juxta præfatam nostram Constitutionem in militari habitu incedere tenentur, ut vestibus communibus, cum insignibus tamen Crucis, aut Numismatis suæ Militæ propriis uti valeant, atque hac ratione ipsius Constitutionis præcepto plene satisfacere teneantur, pariter indulgemus. Eos vero Clericos, aut Milites, quibus pensiones, aut fructus, bonave, aut prædia ecclesiastica adquamcunque summam reservata, aut reservari concessa sunt, vel posthac reservabuntur, non aliter ad gerendum hujusmodi habitum teneri volumus, nisi postquam pensiones, fructus, aut alia præfata cum effectu exigere, aut percipere cæperint, vel per eos steterit, quominus exigant, vel percipiant.

Post hanc posteriorem Sixti Constitutionem, qua prima temperata est, ortum fuit dubium, an completeretur habentes beneficium, cujus proventus minor esset sexaginta aureis, & S. Congr. Conc. *4. Septembris 1677.* declaravit, in hac de pensionibus tantum rem haberi, non autem de beneficiis, quæ primæ Constitutioni subjecta remanent, licet sexaginta aureos non afferant, *lib. XXIX. Decretor. ejusdem Cong. pag. 147. & 500.*

His accessit etiam Constitutio Benedicti XIII. *Catholica Ecclesia*, *2. Maii* 1725. decernentis, ut Ordinarii locorum, ubi sita sunt beneficia Clericorum non laicales vestes deferentium, debeant contra ipsos procedere per citationes, domi dimissa copia, si domicilium habeant in eorum diœcesibus, sin minus per citationes ad valvas, & sententiam declaratoriam privationis obtentorum beneficiorum, juris ordine servato, pronunciare; ita tamen, ut dicta beneficia reservata sint collationi S. Sedi juxta citat. Constit. Sixti V. = Interim vero sic incedentes fructus, & proventus quoscunque non faciant suos, quamvis nulla præcesserit Ordinariorum citatio, monitio, aut judicialis actus, vel sententia, sed omnes ad commodum fabricæ Ecclesiarum, in quibus erecta sunt beneficia, sub pœna lethalis culpæ restituere teneantur, sublata etiam majori Pœnitentiario facultate eos condonandi = ibi.

Nos . . . . hac nostra perpetuo valitura Constitutione decernimus, statuimus, & mandamus, quod Ordinarii locorum, ubi sita sunt beneficia, ejusmodi Clericorum vestes laicales deferentium impudentiam canonicis remediis omnino coerceant, & hunc in finem non modo possint, sed etiam debeant contra ipsos procedere per citationes, domi dimissa copia, quatenus domicilium habeant in eorum respective diœcesi : sin minus per citationes ad valvas, jurisque ordine cæteroquin servato, sententiam declaratoriam privationis obtentorum beneficiorum, in ipsos ferre, & pronunciare; ita tamen, ut eadem beneficia juxta Constit. fel. rec. Sixti V. Prædecessoris nostri, incip. *Cum sacrosanctum*, Nostræ, ac Romani Pontificis pro tempore existentis collationi, provisioni, ac omnimodæ dispositioni reserventur, & reservata censeantur. Præterea volumus, statuimus, & declaramus prædictis Clericis beneficiatis in habitu laicali incedentibus minime licere percipere, nec facere suos fructus, & proventus quoscunque suorum beneficiorum, cujuscunque generis, speciei, qualitatis, & valoris existant; quin etiam expresse decernimus, & sancimus ejusmodi beneficiatos ex mero facto incessus in habitu laicali, quamvis nulla præcesserit

Ordinariorum ſententia declaratoria privationis beneficiorum, quæ obtinent, imo etiamſi nulla citatio, monitio, vel alius judicialis actus in eos fuerit inſtitutus, ipſo jure amiſſionis, & privationis fructuum prædictorum pœnam incurrere, ita, ut illos ullo modo percipere, nec perceptos retinere, vel facere ſuos poſſint: ſed ipſos abſque ulla prorſus diminutione ad commodum fabricæ Eccleſiarum, in quibus erecta ſunt beneficia, illico ſub pęna lethalis culpæ reſtituere teneantur; a qua quidem reſtitutionis obligatione a nemine, præterquam a Nobis, & a Romano Pontifice pro tempore exiſtente (ſublata cæteris omnibus, etiam Pęnitentiariæ Apoſtolicæ officio, & Majori Pœnitentiario condonandi facultate) eos abſolvi, & liberari poſſe volumus, præcipimus, & mandamus.

Facultas condonandi prædictos fructus ſublata eſt etiam a Benedicto XIV. in caſibus publicis: in occultis tamen conceditur, ut Major Pœnitentiarius eos condonare poſſit, ut ex illius Conſtit. *Paſtor bonus*, 13. *Aprilis* 1744. §. XXIV. quam leges in calce hujus Operis.

Nota I. *Theſaurum de Panis cap. IV. verb. Apoſtaſia*, circa allatam Sixti Conſtitut. ita ſentire, = Similiter per dimiſſionem habitus clericalis incurrit Clericus pœnam privationis beneficiorum, & extinctionis penſionum, ipſo jure per Bullam Sixti V. 92, *Cum Sacroſanctum*. Sed aliqui dicunt, non eſſe quoad hunc rigorem uſu receptam, *Garias part.* 7. *cap.* 1. *num.* 24. Alii dicunt requiri monitionem, & contumaciam, *Caſtropalao tom. II. tract.* 13. *de Benef. diſput.* 1. *punct.* 11. §. *X. num.* 10. Sed verius puto, requiri declaratoriam pro foro conſcientiæ, per ea, quæ Garzias *part.* 11. *cap.* 10. *num.* 9. eſt enim pœna privans jure quęſito = Et quidem quoad veſtem talarem reſpectu conſtitutorum in ſacris, & beneficiatorum videtur emollitum fuiſſe rigorem dictæ Conſtitutionis a cit. Conſtitut. Benedicti XIII. quamdoquidem licet in ea ejuſdem Conſtit. mentio fiat, infliguntur tamen pœnæ in ſolos beneficiatos laicalea dumtaxat veſtes deferentes, & ne ullum quidem verbum legitur *de talaribus*.

Rurſum, quamvis idem Benedictus in Concilio Romano *tit. XVI. de Vita, & honeſt. Cleric. cap. III.* confirmaverit edictum circa vitam, & honeſtatem eccleſiaſticorum Almæ Urbis, ipſius juſſu publicatum ſub die 20. *Decembr.* 1724. injungatque Epiſcopis, aliiſque reſpective, ut illud in ſuis diœceſibus publicandum, & omnimode obſervandum curent, in quo præcipitur, ut conſtituti in ſacris, & beneficiati, tenue etiam beneficium poſſidentes, juxta reſolutionem Congr. Concil. ſub die 13. *Septembr.* 1677. deferant talarerem veſtem ab ortu ſolis uſque ad dimidium noctis horæ; nihilominus valde admodum in eo receſſum eſt a rigore Sixtinæ Sanctionis, cum in contravenientes infligatur pœna dumtaxat decem ſcutorum pro qualibet vice, & totidem dierum detruſionis in carcerem.

Huic moderationi acceſſit etiam uſus, & praxis timoratorum, ac tolerantiæ, & acquieſcentia Succeſſorum Pontificum, & eccleſiaſticorum Præſulum, a quibus videmus ſummopere quidem initi ſuper delatione veſtium clericalium, non autem *talarium*, niſi quando ſupra enunciati Clerici Eccleſiam ſunt ingreſſuri, ſive ad Miſſarum myſteria, ſive ad divina officia, & eccleſiaſtica munia obeunda, ut clariſſime patet ex eorum edictis, & ſynodalibus ſtatutis, ſacrorum Canonum rigorem emollientibus, relatis a Benedicto XIV. in *cit. Synod. diœc. lib XI. cap. VIII.* Imo ipſemet, cum eſſet Archiepiſcopus Bononienſis, in binis ſuis Inſtitutionibus ad Clerum Bononienſem la XXXIV. & LXXI. in ordine, non obſtante Sixti Conſtit. *Sacroſanctum*, quam citat *Inſtit.* XXI. obligationem veſtem talarem deferendi limitavit ad ſolos Sacerdotes, Miſſam celebraturos: de qua obligatione iterum ſermonem inſtituens *cit. cap. VIII de Synod.* ſe ad eaſdem Inſtitutiones dumtaxat retulit.

Nota II. Cum eodem dicto *cap. VIII.* quod quamvis Tridentinum talaris veſtis non meminerit, cum tamen remittat judicio Epiſcoporum ſtatuere, quænam veſtis Ordini, & dignitati Clericorum conveniat, hi nullatus contravenire poſſunt eorumdem Edictis, in quibus ſub certis pœnis præcipitur delatio veſtis *talaris*.

SECTIO XLIX.

Eadem Seſſio XIV. cap. VII. de Reform.

CUM etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab Altari avelli debeat; qui ſua voluntate homicidium perpetraverit, etiamſi crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros Ordines promoveri poſſit; nec illi aliqua eccleſiaſtica beneficia, etiamſi curam non habeant animarum, conferre liceat, ſed omni ordine, ac beneficio, & officio eccleſiaſtico perpetuo careat. Si vero homicidium non ex propoſito, ſed caſu, vel vim vi repellendo, ut quis ſe a morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur, quam ob cauſam etiam ad ſacrorum Ordinum, & Altaris miniſterium, & beneficia quæcunque,

que, ac dignitates jure quodammodo dispensatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo, qui non, nisi causa cognita & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, dispensare possit.

Prohibitio in hoc Decreto contenta de non promovendo ad Ordines homicidam voluntarium, quæ ex declaratione Congr. Conc. relata a Fagnano in *cap. Henricus, de Cleric. pugnant. in duello num. 25.* locum non habet in jam promoto, extensa fuerat a Sixto V. Constit. *Effrenatam, 29. Octobr. 1588.* ad procurantem abortum fœtus etiam inanimati, effectu secuto, quem, ut vere homicidam voluntarium puniendum statuerat, ibi.

Nos igitur post repressam eorum temeritatem, qui matrimonii jura violare, & quantum in ipsis est, vinculum indissolubile dissolvere præsumunt, quive turpioribus quibusdam incestis se inquinare non erubescunt, hoc quoque malum, quantum viribus nobis a Domino traditis contendere possumus, nostris potissimum temporibus exterminare volentes: omnes, & quoscunque tam viros, quam mulieres, cujuscunque status, gradus, ordinis, ac conditionis, etiam Clericos seculares, vel cujusvis Ordinis regulares, quavis dignitate, & præeminentia ecclesiastica, vel mundana fulgentes, qui de cætero per se, aut interpositas personas abortus, seu fetus immaturi, tam animati, quam inanimati, formati, vel informis ejectionem procuraverint, percussionibus, venenis, medicamentis, potionibus, oneribus, laboribusque mulieri prægnanti impositis, ac aliis, etiam incognitis, vel maxime exquisitis rationibus, ita, ut re ipsa abortus inde secutus fuerit; ac etiam prægnantes ipsas mulieres, quæ scienter præmissa fecerint, pœnas tam divino, quam humano jure, ac tam per canonicas sanctiones, & Apostolicas Constitutiones, quam civilia jura adversus veros homicidas, qui homicidium voluntarium actu, & re ipsa patraverint, propositas, & inflictas (quorum omnium tenores his nostris literis pro expressis, & ad verbum insertis habemus) eo ipso incurrere, hac nostra perpetuo valitura Constitutione statuimus, & ordinamus, ipsasque pœnas, leges, & Constitutiones ad casus præfatos extendimus.

Verum hæc Constitutio restricta postea fuit a Gregorio XIV. ad abortum fœtus animati tantum, concedendo etiam facultatem locorum Ordinariis absolvendi ab excommunicatione propter illum incursa, quam Sixtus Apostolicæ Sedi reservaverat, ut ex dicti Gregorii Constitut. *Sedes Apostolica, 31. Maii 1591.* ibi.

Cum igitur postmodum experientia docuerit, ex remedio hujusmodi, non eam, quæ sperabatur, vitilitatem, & fructum provenisse, verum potius multis Satanæ malitia ad peccandum inductis, difficiliori ob soli Sedi Apostolicæ reservatam absolvendi facultatem, reddito ad penitentiam aditu, eos a nefariis hujusmodi flagitiis perpetrandis non solum non retraxisse, sed etiam plurimorum sacrilegiorum, gravissimorumque peccatorum, & scelerum occasionem dedisse: Nos propterea animadvertentes, gladium ecclesiasticæ disciplinæ, præsertim quoad censuras, & penas spirituales, ita exercendum esse, ut ad medicinam tendat, non ad perniciem animarum, æternumque Pastorem, cujus vices in terris gerimus, quantum (divina ejus gratia adjutrice) possumus, imitari volentes, qui venit animas hominum salvare, non perdere, neminique, quantumcunque graviter, & enormiter deliquerit, viam salutis præclusit, quin potius ad eam assequendam copiosa remedia adhibuit, ac nobis reliquit, & simul utilius censentes, ubi nec de homicidio, nec de animato fœtu agitur, pœnas non imponere duriores iis, quæ per sacros Canones, & leges prophanas sunt inflictæ, habita.., Constit. prædictam sic duximus moderandam, ut a peccato, & excommunicatione contra personas ibi expressas lata, tam quoad eos, qui hactenus deliquerunt, quam quoad illos, qui post nostram Constit. in eisdem casibus deliquerint, quilibet Presbyter, tam secularis, quam cujusvis Ordinis regularis ad Christifidelium confessiones audiendas, & ad hos casus specialiter per loci Ordinarium deputatus, plenam, & liberam in foro conscientiæ tantum, absolvendi habeat facultatem, eamdem prorsus, quam idem Sixtus Prædecessor sibi, ac suis Successoribus reservavit.

Quo vero ad penas procurantium abortum fætus inanimis, aut exhibentium mulieribus,

ribus, vel sumentium venena sterilitatis, aut quocunque modo auxilium, vel consilium eis dantium, in prædicta Constitutione contentas, Constitutionem præfatam, in ea parte, ubi de his agit, ad terminos juris communis, ac sacrorum Canonum, & Conc. Tridentini dispositionem, auctoritate Apostolica tenore præsentium, tam quoad præterita, quam quoad futura, perpetuo reducimus, perinde, acsi eadem Constit. in hujusmodi parte numquam emanasset.

Huc spectat damnatio sequentis Propositionis la XXXV. in ordine inter alias proscriptas ab Innocentio XI. 2. *Martii* 1679. = Videtur probabile, omnem fœtum, quandiu in utero est, carere anima rationali, & tunc primum incipere eamdem habere, cum paritur, ac consequenter dicendum erit, in nullo abortu homicidium committi =.

Nota I. Cum in hoc eodem Concilii decreto caveatur, ut homicida voluntarius beneficio perpetuo careat, pluries ortum est dubium, an idem possit obtinere, obtentasque retinere pensiones absque dispensatione, S. Congreg. Conc. *die* 17. *Julii* 1605. 11. *Julii* 1617. *&* 27. *Septem.* 1623. censuit, in hoc Conc. decreto non comprehendi pensiones.

Nota II. Cum idem decretum perpetuo excludat dictum homicidam etiam a spe dispensationis tam pro Ordinibus suscipiendis, quam pro beneficiis obtinendis, 7. Sept. 1605. propositum fuit eidem Congregationi sequens dubium = Utrum is, qui gravibus ab aliquo affectus injuriis, famulo mandavit, ut illi in faciem vulnus leve sensim infligeret, inhibuitque, ne illum interficeret, si mandatarius fines illos excedens, pluribus motiferis vulneribus ei mortem intulerit, censeatur incidisse in irregularitatem provenientem ex homicido voluntario, adeo, ut omni spe dispensationis ad præscriptum Conc. *caput VII. sess. XIV.* perpetuo carere debeat: Congregatio, re diligenter examinata, censuit incidisse in irregularitatem, sed non eam, quæ provenit ex homicidio voluntario, ac propterea Oratorem decreto Conc. non excludi a spe dispensationis: imo perpensis ejus qualitatibus, dignum esse dispensatione, atque ita referendum Sanctitati suæ, prout *in Mantuana lib. X. pag.* 120. Idem censuit in *Nullius Januarii* 1587. *lib. IV. pag.* 223.

Irregularitas autem, in quam hic incidisse dicitur Oratorem, ea est, quæ inflicta legitur a Bonifacio VIII. in *cap. III. Is, qui, de Homicidio in VI.* ubi in iisdem terminis propositus est casus.

Neque excluditur a spe dispensationis, qui mandavit occidere Cajum, mandatarius autem occidit Titium, ut respondit 9. *Januarii* 1587. ad dubium in *Posit.* 22. *pag. 66.*

Nota III. Quod, licet pœna inhabilitatis, & privationis beneficii inflicta a Conc. in homicidam voluntarium sit latæ sententiæ, ob illam particulam: *perpetuo careat beneficio*. *Thesaurus tamen de Pœnis cap. I. verb. Homicidium*, sentit cum communi, eam non incurri ipso facto ibi = Privationem beneficiorum ecclesiasticorum homicida ipso facto, per se loquendo, non incurrit, ut de communi testatur *Azor. lib. VII. cap. XVIII. quæst. I. tom. II.* & late probant Sanch. *Opuscul. lib. II. cap. II. dub.* 14. *n.* 6. *cum seqq. Farinac. quæst.* 119. *n.* 63. *Garcias part. XI. cap. X. n.* 39. Tamen, si beneficium requirat personale exercitium, seu servitium Ordinis sacri, tenetur procurare dispensationem super irregularitate quamprimum. Quod si nolit, vel non possit impetrare, tenetur sub peccato mortali, & ex justitia dimittere beneficium: dum autem non est in mora, potest aliquo tempore illud retinere, dum procurat dispensationem, *Suarez de Cens. disput.* 40. *sect.* 2. *n.* 19. cum communi sententia, & *Regin. lib. XXX. n.* 14. *Sanch. Opusc. loc. cit. dub.* 15. In aliquibus autem casibus homicida ipso facto beneficium amittit, ut I. ex abortu, de quo vide *verb. Abortus*: II. ex assassinio, dixi *verb. Assassinium*: III. in occidente Papam, vel Cardinalem, dixi *verb. Majestas cap. II.* IV. in occidente Episcopum, dixi *verb. Injuria cap. IV.* V. in occidente suum Prælatum, vel conbeneficiatum, ut dicam *cap. seqq.* VI. in occidente aliquem in odium Sancti Officii, ut dixi *verb. Inquisitio cap. III.* =

Nota IV. Dispensationem super irregularite, & pœnis incursis ab homicida volutario, etiam in casu occulto, reservatam esse soli Papæ: Episcopum autem dispensare posse cum homicida casuali, occulto dumtaxat; cum publico vero solum Papam, seu Episcopum de illius commissione, ut ex allato Concilii decreto. Verum tamen est, quod Episcopus ex communi DD sententia, quos refert *Thesaurus loc. cit.* dispensare potest cum homicida casuali publico, ut ministret in Minoribus antea susceptis, & beneficium simplex obtineat. Eodem modo dispensare potest super homicidio voluntario justo, seu super deffectu lenitatis.

Quia vero nonnulli Auctores relati a Diana *Respon. XLIV. & XLV. tract. II. tom. II.* plus nimio Regularium privilegia ad indebita extendentes, dictitant, Prælatos regulares dispensare posse super irregularitatibus, & pœnis inflictis contra homicidam voluntarium, etiam vi communicationis privilegiorum cum illis Ordinibus regularibus, quibus directe, & expresse hujusmodi privilegia concessa sunt (quorum tamen tenores sunt semper speciatim inspiciendi) respectu dictorum Regularium tali participatione gaudentium lectorem remitto, prout remisi in Additionibus meis ad Institutiones canonicas Remigii Maschat *part. II. tit. de Homicid. volunt. pag.* 516. *col.* 2. & *nunc ad Thesaurum de Pœnis, verb. Homicidium cap. I. pag.* 205. *col.* 1.) ad sequens Congr. Conc. responsum, a me recognitum, quod cum integra supplicis libelli serie refero, prout reperitur in Regestis ejusdem S. Congr. *lib. Decret.* 35. *pag.* 145. = *Dubia facultatis absolvendi, & dispensandi* 14. *Apr.* 1685. = Omnibus, & singulis Congr. S. Mauri, Ordinis S. Benedicti personis concessum est a felic. record. Summis Pontificibus, Gregorio Papa XV. Bulla, data an. 1621. & Urbano Papa VIII an. 1628. uti, frui, potiri, & gaudere omnibus, & singulis privilegiis, gratiis, & libertatibus concessis Congregationi Cassinensi, S. Victorii, & omnibus quibuscunque Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium, Mililitiarum, & Hospitalarium,

Con-

Concessa est eadem PP. Cassinensibus facultas absolvendi in utroque foro, & dispensandi super censuris, irregularitatibus, & inhabilitatibus monachos suos, qui ante Religionis ingressum, homicidiis voluntariis, aliisque patratis facinoribus, irregularitates, & censuras incurrunt: ut paret ex Brevibus Eugenii Papæ IV. Romæ Kal. Aprilis Pontificatus XI, Innoc. Papæ VIII. Kal. Novemb. Pontificatus anno III. beatæ mem. Pii Papæ V. idibus Jul. an. 1571. datis.

Concessa est eadem facultas PP. Congr. Montis Oliveti a Pio IV. Bulla data anno 1560. die 24. Maii Pont. anno primo.

Sed, & PP. Prædicatoribus Dominicanis Bulla Julii Papæ II. data an. 1510. Pont. an. VII.

Necnon & PP. Societatis Jesu, Bullis Pauli Papæ III. an. 1549. 15. Kal. Nov. Pont. an. XV. & Gregorii Papæ XIV. an. 1591. datis.

Cum itaque PP. Congr. S. Mauri data fuerit facultas ab Urbano Papæ VIII. utendi, gaudendi, & fruendi omnibus privilegiis aliis Congr. & Ordinibus concessis, non solum per participationem, & extensionem, sed perinde ac si illa omnia in specie eidem Congr. concessa essent, Procurator Generalis ejusd. Congr. humiliter instat, declarari.

Primum. An Superiores dictæ Cong. licite, validequé possint absolvere in utroque foro, ac dispensare super irregularitatibus, & censuris suorum monachorum per homicida, vel in bello, vel in jurgiis, aliisque motibus, quasi indeliberatis, contractis?

Secundum. An eos possint rehabilitare ad susceptionem Ordinum, dignitatuum, & prioratum, seu capellaniarum regularium?

Sac. &c. Ad utrumque respondit, *Negative*.

S E C T I O L.

Eadem Sessio XIV. caput XI. de Reform. juncto cap. XIX. sess. XXV. de Regularibus.

QUia vero Regulares, de uno ad alium Ordinem translati, facile a suo Superiore licentiam standi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagandi, & apostatandi occasio tribuitur, nemo cujuscunque Ordinis Prælatus, vel Superior vigore cujusvis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi, ut in Ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in claustro perpetuo maneat; ac taliter translatus, etiamsi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia secularia, etiam curata, omnino incapax existat.

Hoc Decretum, quo statuitur, non posse Regularem transferri de uno ad alium Ordinem, & ad habitum, ac professionem admitti sub prætextu privilegiorum, nisi in Ordine, ad quem transfertur, perpetuo maneat intra claustra sub suiSuperioris obedientia, ampliatum est a S. Pio V. Constit. *Quæcunque*, 14. *Octobr.* 1569. cassante quæcunque Apost. concessiones post Concilium super his obtentas, ac nullam decernente admissionem, receptionem, & retentionem, etiam juramento firmatam, sub pœna in admittentes, & recipientes privationis omnium dignitatum, administrationum, beneficiorum, officiorum, fructuum, & pensionum ecclesiasticarum, ac inhabilitatis ad eadem, tributa facultate Ordinariis procedendi tam contra recipientes, quam contra receptos, ibi.

Quocirca cum ejusmodi privilegia veniant abroganda .... Nos .... revocamus, & abolemus omnia, & quæcunque privilegia, facultates, dispensationes, & indulta præter juris communis dispositionem emanata, recipiendi, vel retinendi Fratres, Monachos, Canonicos, & alios etiam laxiorum Ordinum professores, quibuscunque Ordinibus, monasteriis, hospitalibus, Militiis, & piis locis, etiam S. Antonii Viennen. S. Spiritus in Saxia de Urbe, S. Joannis Hierosolymitani, Jesu Christi, Sancti Jacobi de Spatha, Sancti Lazari Hierosolymitani, eorumque Ecclesiis, membris, Superioribus, & personis, per quoscunque Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostol. tam in ipsorum monasteriorum, hospitalium, & locorum institutione, quam deinceps quomodocunque, ac quotiescunque, etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, & alias sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis restrictionibus, & præservationibus mentis, attestationibus, derogatoriarum derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque simili potestatis plenitudine, etiam pauperum infirmorum, miserabilium, & cujuscunque alterius pii operis intuitu, ac etiam ex quibuscunque aliis causis, quantumvis gravibus, charitativis, & necessariis, etiam

etiam consideratione, vel ad supplicationem Imperatorum, Regum, aliorumque Principum, necnon Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, deque illorum consilio, & matura deliberatione prius habita, concessa, confirmata, ac etiam multiplicatis vicibus innovata, extensa, vel etiam moderata. Cassamus quoque, & annullamus quoad illa, omnes Apostolicas, & alias literas super iis confectas, ac processus, & alia inde secuta quæcunque: ac volumus ea omnia, vires, & effectum de cætero non habere; ita, ut posthac illorum, sic revocatorum prætextu, Prælati, & Superiores prædicti, aut alii quicunque nullum prorsus alterius, etiam laxioris Ordinis, vel observantiæ, Regularem, etiam specialem, transeundi ad ipsos licentiam (juxta hujusmodi privilegia dumtaxat) ferentem, ad habitum, & professionem regularem in suis quisque monasteriis, domibus, locis, vel Ordinibus, etiam ut in claustro perpetuo maneat, admittant, nec omnino quemquam recipiant, vel retineant. Eos vero, quos in aliquo ex casibus supradictis (vigore hujusmodi privilegiorum tantum, ac præter juris communis dispositionem) jam habent translatos, ad eorum Superiores, & loca ejus Ordinis, unde erant profecti, quamprimum remittant. Decernentes admissiones, receptiones, & retentiones hujusmodi nulla firmitate subsistere; neminemque prorsus ulli voto, ullive regulæ, vel observantiæ, etiam juramento, aliave solemnitate promissæ, obligare, necnon irritum, & inane quidquid secus per prædictos, aut quoscunque alios quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quicunque vero aliquem contra hujus nostræ revocationis tenorem admiserint, aut receperint, aut alios, aut quos jam habent, modo prædicto, translatos, aut receptos retinuerint, ipsos omnibus, & singulis dignitatibus, administrationibus, beneficiis, officiis, fructibus, & pensionibus ecclesiasticis præsentium auctoritate privamus, & ad futura inhabiles esse volumus eo ipso. Quocirca omnibus locorum Ordinariis, in quorum diœcesibus loca prædicta consistunt, per Apostol. scripta mandamus, ut per se, vel alium, seu alios de translatis prædictis auctoritate nostra cognoscentes, in eos, quos contra hoc præscriptum nostrum degere invenerint, ac etiam recipientes, vel retinentes, rejecto quocunque exemptionis privilegio, animadvertant, ipsosque præterea translatos, vel retentos ad priores Ordines, & disciplinam remittere procurent. Contradictores quoscunque per censuras, & pœnas ecclesiasticas, cæteraque juris, & facti remedia opportuna, quacunque appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Ampliatum est etiam ab Urbano VIII. Constit. *Sacra Congreg.* 21. *Septembr.* 1624. præcipiente quibuscunque regularibus Superioribus, ne religioso sibi subdito facultatem concedant sranseundi ad aliam Religionem licet arctiorem, nisi prius eis legitime constet, Religionem, ad quam tansferendus est, paratam esse eum recipere, & tunc recta via transferatur, sub pœna in eosdem Superiores aliter facere præsumentes privationis vocis activæ, & passivæ, ac inhabilitatis ad talia, cujus dispensatio Papæ reservatur. Decernente insuper irritum, & inane quidquid secus fuerit attentatum, ibi.

Deinde, ut apostatandi opportunitas Regularibus præripiatur, statuit, ut de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem transire, nisi prius Superiori legitime constiterit, eam Religionem paratam esse illum recipere, qui licentiam petit, tumque Regularis recta se transferat ad arctiorem. Quod, ut re ipsa adimpleatur, idem Superior omni studio, ac diligentia invigilet. *Si quis vero ipsorum adversus ea, quæ superius præscripta sunt, vel eorum aliquid quoquomodo facere, vel moliri præsumpserit, ipso facto pænam incurrat privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vocisque activæ, & passive, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in posterum obtinenda, pænaque hujusmodi sit Sanctitati suæ, ac Sedi Apostol. reservata, iisdem Superioribus, etiam Generalibus, & Protectoribus illam moderandi, seu relaxandi potestate penitus interdicta, & nihilominus sit irritum, & inane quidquid secus a quoquam actum extiterit.*

Am-

Ampliatum est insuper a Bened. XIII. Constit. *Licet*, 13. *Febr.* 1726. hujusmodi transitum interdicente, etiamsi de apostata transferendo ageretur, ad quemlibet militarem, aut hospitalarem Ordinem, vel hospitalarem simul, & militarem, quamvis in eo claustralis observantia vigeret; sublata quibuscunque facultate concedendi transitum ad dictos Ordines, etiam S. R. E. Cardinalibus, Legatis, Nunciis, Vicelegato Avenionensi, utrique Congregationi Episcoporum, & Regularium, ac Conc. Trident. Interpretum, ipsique met Cardinali majori Pœnitentiario, ibi.

Itaque omnibus, & singulis Regularibus in quocunque regulari, & claustrali Ordine professis, transitum ad quemcunque alium Ordinem, in quo claustralis, & regularis observantia non vigeat, post maturam, hac de re habitam deliberationem, motu proprio, & ex certa scientia omnino prohibemus. Transitum etiam ad quemcunque Ordinem hospitaliarum, vel militarem, vel hospitalarium simul, & militarem, etiamsi in hujusmodi Ordinibus claustralis, & regularis observantia vigeret; ac etiamsi ageretur de apostata, vel non apostata a primævo suo Ordine ad ejusmodi alium transire volente, pari modo prohibemus. Insuper quibuscunque Superioribus Regularium, S. R. E. Cardinalibus, Legatis, ejusdem S. R. E. Cardinali majori Pœnitentiario, Nunciis Apostol. Sedis, Vicelegato Avenionensi, utrique Congregationi Cardinalium, negociis Episcoporum, & Regularium præpositæ, Sacrique Concilii Tridentini Interpretum per præsentes tollimus, revocamus, & abrogamus quæcunque privilegia, auctoritates, facultates, & consuetudines ejusmodi transitum concedendi cuicunque Regulari claustrali, apostatæ, vel non apostatæ, quacunque de causa; quamvis etiam consensus, tam Superioris, in cujus Ordine antea professus fuerit, quam alterius Superioris, in cujus Ordine novam professionem emittere volverit, accedat. Nobis autem, nostrisque Successoribus Romanis Pontificibus pro tempore extituris similes concessiones penitus reservamus, ita, ut in posterum S. R. E. Cardinales Legati, ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Major Pænitentiarius, Nuncii Apost. Sedis, Vicelegatus Avenionensis, prædictæque Congregationes in examine libellornm supplicum, hujusmodi transitus postulantium, hac de re nihil omnino decernere possint, nisi nostro, vel Romani Pontificis pro tempore extituri speciali rescripto, ejusmodi libelli supplices ad illos remissi fuerint. Quo rescripto etiam obtento, nihilominus transitus facultatem, etiamsi causæ ejus concedendi summæ viderentur, nullo modo concedere valeant nisi postquam Nobis, & pro tempore extituro Romano Pontifici, totius rei distincta, & accurata relatio facta fuerit, & postquam a nobis ipsis, vel a Romano Pontifice pro tempore extituro earundem causarum pondus approbatum, & transitus facultas concessa fuerit. Eisdem vero præsentibus literis nostris quoscunque transitus, non observato ad unguem harum tenore, in posterum faciendos, nullos, invalidos fore, & esse declaramus: Ordinariis locorum concedentes, vel ad illos extendentes eamdem facultatem procedendi in eos, qui deinceps, præsenti Constitutione non observata, ad alium Ordinem transire ausi fuerint, quam Tridentina Synodus Ordinariis concessit in Regulares extra monasteria vagantes, & crimina committentes.

Id ipsum quoad facultatem ademptam Majori Pœnitentiario fusius declaratum est in Constitutione Benedicti XIV. *Pastor bonus*, 13. *Apr.* 1744. §§. XXXIV. & XXXV. quos leges in calce hujus Operis.

Si vero Superiores duorum Ordinum dissentiant in admittendo transitum Religiosi a laxiori ad strictiorem Ordinem juxta Constit. Urbani, devolvitur judicium ad S. Sedem, a qua derogari solet consensui Superioris Ordinis laxioris, ut ex altera ejusdem Constitut. *Ex quo*, 14. *Jan.* 1747. §. *Porro*, ibi.

Hodierna vero praxis est, per quam omnes hujus generis controversiæ, & morarum prolixitates devitantur, ut Religiosis viris, qui a laxiori ad strictorem Ordinem transire cupiunt, postquam voluntatis suæ causas coram competentibus Apost. Sedis tribunalibus exposuerint, atque probaverint, haud ægre a Romano Pontifice indulgeantur opportunæ facultates, in quibus derogatio super consensu Superioris Ordinis laxioris includitur.

Item Major Pœnitentiarius ex cit. Const. *Pastor bonus* §. XXXVI. quam habes in calce hujus Operis, concedere potest transitum ab uno ad aliud monasterium monialibus existentibus tantum ultra montes, ob legitimam causam, committendo hujus transitus exequendi facultatem arbitrio Ordinariorum cum clausulis opportunis pro casuum varietate.

Nota hic ex Constit. Urbani VIII. *Honorum*, 24. *Febr.* 1643. quod quicunque Regulares, ac etiam ejecti, aut translati ad alium Ordinem, etiam de licentia Papæ, qui ex Instituto, in quo prius professionem emiserint, votum habent, de non procuranda, vel acceptanda dignitate, aut Prælatura extra eorum Ordinem, remanent adstricti dicto voto, reservata soli Papæ potestate illud irritandi, seu præceptum faciendi de ea acceptanda (Hęc tamen Const. loquitur tantum de voto tam solemni, quam simplici, non de promissione, ut ab aliquibus Regularibus fit.)

Quamvis igitur, ut accepimus, tam Fratres Discalceati Sancti Augustini, & Beatæ Mariæ de Monte Carmelo etiam Discalceati, Ordinum, quam Clerici Regulares Ministrantes infirmis respective nuncupati, & nonnulli aliorum Ordinum, seu Congregationum Regulares, etiam Societatis Jesu, & alii Regulares, etiam individuam expressionem requirentes, aut in ipsa professione una cum tribus essentialibus votis, paupertatis scilicet, castitatis, & obedientiæ, aut ante, vel post professionem prædictam, sive solemne, sive, ut dicunt, simplex votum, in manibus tamen Superioris regularis emittant de non procurando, nec acceptando aliquam dignitatem, seu prælationem, vel Prælaturam extra Religionem, nisi coacti, vel adstricti fuerint præcepto ejus, qui sibi jure præcipere potest, & aliqui addant etiam illa verba, videlicet, *sub pœna peccati*, juxta formam suarum Constitutionum a Sede Apostolica confirmatarum, nihilominus aliqui ex ipsis Regularibus, etiam translati ad Ordines Regularium, etiam Mendicantium, qui prædictum aut simile votum non emittunt, retro aspicientes, emissique a se voti hujusmodi immemores, prælationes, seu Prælaturas, vel dignitates ambiunt, imo etiam Episcopatus, majorumque dignitatum solium conscendere moliuntur, prætendentes, quod suis Superioribus regularibus, præsertimque Generalibus, liceat eis præcipere, ut dignitatem, prælationem, seu Prælaturam, vel Episcopatum, majoremve dignitatem extra Religionem acceptent, aut ipsum votum relaxare, & cum ipsis desuper dispensare, licet per præcepta, & dispensationes hujusmodi ipsi ab obedientia præcipienti, seu dispensati debita eximantur, ac etiamsi vota prædicta, tamquam emissa in manibus Superioris regularis dicantur solemnia, vel saltem efficaciam voti solemnis habeant, regulariumque Ordinum, & Congregationum, ac Societatis hujusmodi Constitutiones sint confirmatæ auctoritate Apostol., & cum decreto irritante, a quo propterea manus quorumcunque inferiorum ligatæ existunt. Quapropter Nos.... declaramus super prædicto voto, etiam per translatos ad Ordinem, seu Congregationem regularem capacem, ante translationem emisso de non psocuranda, nec acceptanda extra quemlibet ex ipsis Ordinibus, seu Congregationibus regularibus, aut Societate prædicta respective aliqua dignitate, seu prælatione, vel Prælatura, sive aliquo Episcopatu, aut majori dignitate, neminem Superiorem regularem, etiam Generalem, aut Capitulum, seu Congregationem generalem, nec etiam Nuncium Apostolicum, aut prædictorum Ordinum, seu Congregationum Protectorem, etiam S. R. E. Cardinalem, nec etiam Legatum Sedis Apostol. etiam de latere, nec quemlibet alium, etiam speciali, & individua mentione dignum, sed tantummodo Nos, & Romanum Pontificem pro tempore existentem posse dispensare, taleque votum relaxare, aut adversus illud aliquam licentiam, vel indultum concedere, aliquod præceptum procurandi, seu acceptandi, vel aliud simile ipsis Regularibus voventibus facere, cujus vigore prædicti Religiosi illas, & illos procurare, vel acceptare possint, aut teneantur, ac alias quomodolibet voventes prædictos a prædicto voto liberare.

Idem jam transcriptum Trid. decretum circa transitum Regularium de uno ad alium Ordinem, quo insuper cavetur, ut translati modo superius præscripto, quamvis ex Ordine Canonicorum Regularium sint, omnino incapaces existant beneficiorum secularium, etiam curatorum, ampliatum est a Benedicto XIV. Constit. *Quod. inscrutabili* 9. *Jul.* 1745. extendente hujusmodi prohibitionem ad Canonicos Regulares Lateranenses, & SS. Salvatoris, licet nunquam translatos, quibus interdicitur consecutio nedum beneficii secularis, & curati, sed etiam cujuscunque beneficii simplicis, & pensionis absque indulto Apostolico, non obstante Decretali Innoc. III. relata *in cap. V. Quod Dei timorem, de Statu monachorum*, cujus vigore poterant præfici Ecclesiæ parochiali, etiam seculari, de solo Superioris consensu, cui per hanc Const. expresse derogatum est, ita ut hodie non satis sit solus consensus Generalis-

Ut

Ut jam notavi *part. I. post cit. cap. V. pag. 366.* ubi transcriptam habes dictam Constit.

Item ex altera ejusdem Benedicti Constitutione *Quo magis*, 18. *Decembr.* 1742. neque præfici possunt Presbyteri Congregationis Missionis beneficiis ecclesiasticis, personalem residentiam requirentibus, vel animarum curam annexam habentibus extra dictam Congregationem, sine dispensatione Romani Pontificiis, vel Superioris Generalis ejusdem Congregationis in actu dimissionis tantum, ut pariter notavi ad mox *cit. cap. V. part. I. pag. 367.*

SECTIO LI.

Eadem Sessio XIV. caput XII. de reform.

NEmo, etiam cujusvis dignitatis ecclesiasticæ, vel secularis, quacunque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut capellam de novo fundaverit, & construxerit; seu jam erectam, quæ tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotaverit, juspatronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem fundationis, aut donationis hujusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori, reservetur.

SECTIO LII.

Eadem Sessio XIV. caput XIII. de reform.

NOn liceat præterea patrono, cujusvis privilegii prætextu, aliquem ad beneficia sui juris patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem provisio, seu institutio ipsius beneficii, cessante privilegio, jure pertineret, quoquo modo præsentare: alias præsentatio, ac institutio, forsan secutæ, nullæ sint, & esse intelligantur.

Cum de accessionibus ad hæc duo transcripta Trid. decreta agendum sit infra in *cap. XVIII. sess. XXIV.* in quo sermo erit de jure patronatus, ad illud lectorem remitto.

SECTIO LIII.

Sessio XXI. caput I. de reformatione.

§. I. QUoniam ab ecclesiastico Ordine omnis avaritiæ suspicio abesse debet, nihil pro collatione quorumcunque Ordinum, etiam clericalis Tonsuræ, nec pro literis dimissoriis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacunque de causa, etiam sponte oblatum, Episcopi, & alii Ordinum collatores, aut eorum ministri, quovis prætexu accipiant.

§. II. Notarii vero in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis literis dimissoriis, aut testimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere possint; dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo: nec Episcopo ex Notarii commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire possit: tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles quorumcunque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ pravitati faventes, nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicendo: & qui secus fecerint, tam dantes, quam accipientes, ultra divinam ultionem, pœnas a jure inflictas ipso facto incurrant.

Hoc Decretum, prohibens sub pœnis a jure statutis aliquid recipi pro colllatione Ordinum, ampliatum est a S. Pio V. Constit. *Cum primum*, 1. *Aprilis* 1566. infligente pœnas, etiam in simoniace ordinatos, si convicti fuerint simoniam commisisse pro consequendis Ordinibus, videlicet carceris per annum, & suspensionis ipso facto ab illorum executione per decennium, absque spe dispensationis: in collatores vero, licet sint Episcopi, Archiepiscopi, & his majorea, pœnas a jure statutas, ibi.

Quicunque igitur detestabile crimen simoniacæ pravitatis commisisse convictus fuerit in consequendis Ordinibus, eo ipso sit ab illorum executione per decennium sine spe dispensationis suspensus, & per annum carceribus mancipetur.... Qui vero Ordines, & beneficia simoniace contulerint, pœnis a jure statutis puniantur, cujuscunque gradus, conditionis, & dignitatis, etiamsi Episcopi, Archiepiscopi, vel majores fuerint.

Pœnæ autem a jure statutę, erant excommunicatio Papæ reservata, & suspensio a collatione Ordinum per triennium, *ex Extravaganti II. Cum detestabile de Simon.* licet probabilius, secundum aliquos DD. relatos a *Thesauro de Pænis cap. IX. verb. Simonia*, etiam ex dicta Extravag. esset perpetua. Est præterea juris infamia, tam respectu Ordinantis, quam ordinati, ex *Can. XV Si quis, caus. I. quæst.* 3. qui est Innocentii II.

Verum ex Constitutione Sixti V. *Sanctum*, 5. *Januarii* 1588. Ordinans incurrit perpetuam suspensionem a collatione Ordinum, etiam primæ Tonsuræ, & ab executione munerum Pontificalium, ac interdictum ab ingressu Ecclesiæ: quæ pœnæ sunt Papæ reservatæ: ordinatus vero suspensionem item perpetuam, & Papæ reservatam ab executione Ordinum (etiam non simoniace susceptorum, juxa probabiliorem sententiam.) Ulterius scienter violantes has censuras per exercitium Ordinum iis vetitum, præter irregularitatem, ex eadem Constit. Ordinans incurrit suspensionem ab administratione Ecclesiæ, & a perceptione fructuum omnium suorum beneficiorum; & ordinatus exercendo Ordines, etiam minores, privationem officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatem ad talia; & beneficia reservantur Papæ, tamquam vacantia in Curia: quod si ordinatus regularis sit, incurrit privationem vocis activæ, & passivæ, ac inhabilitatis ad eam §. VI. ibi.

Cæterum, si quis Antistes, vel Abbas, servatis quidem cunctis præmissis, & cæteris omnibus, quæ in ipsius Tonsuræ, & Ordinum collatione observari debent, personas habiles, & idoneas, sed tamen recepta ab iis, quibus Tonsuram, aut Ordines conferet, pecunia, pretio, vel præmio, simoniace in futurum insigniverit, vel promoverit, volumus, ut præter alias censuras, & pęnas contra simoniace Ordinantes, & ordinatos, a sacris Canonibus, & Constitutionibus Apostol. alias inflictas, & irrogatas, quibus nequaquam derogare intendimus, etiam omnia, & singula supradicta in sic promoventibus, & promotis locum habeant.

Pœnæ, quas ipse addidit contra male promotos, continentur in §. III. ejusd. Constitutionis.

Et nihilominus fel. record. Pii II. & aliorum Rom. Pontificum nostrorum Prædecessor. qui per suas Constitutiones, aut in Cancellaria Apostolica publicatas regulas, contra hujusmodi Clericos male promotos, diversas pœnas inflixerunt, vestigiis inhærentes, eosdem Clericos posthac male promotos, ab executione, ministerio, & exercitio Ordinum susceptorum, & ab omni spe, & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensos declaramus. Et si in eis ministrare præsumpserint, illos sic irregulares effectos, omnibus, & quibuscunque per eos, in titulum, commendam, aut alias obtentis dignitatibus, officiis, & beneficiis ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, quomodocunque qualificatis, secularibus, vel cujusvis Ordinis, aut Militiæ regularibus, ac etiam si ipsi Clerici Regulares fuerint, activa, & passiva voce ipso facto privamus, & iis privatos, atque ad illa, & alia similia, vel dissimilia in posterum obtinenda in perpetuum inhabiles, & incapaces esse decernimus, & declaramus, dignitatum, officiorum, & beneficiorum hujusmodi, sic pro tempore vacantium dispositionem nobis, & Apostolicæ Sedi perpetuo reservantes.

☞ Ab his omnibus censuris ex eadem Constit. neque in casu occulto potest Episcopus in vim *cap. VI. Trident. sess. XXIV. de reformat.* absolvere, cui Sixtus, quoad hoc, derogavit: neque Major Pœnitentiarius, neque alius, etiam in vim Jubilæi, ut ex §. IV. dictæ Constit. ibi.

Ut

Ut autem homines, qui nimia indulgentia, & spe impunitatis, ac veniæ facilitate hactenus fuerunt ad hujusmodi facinora procliviores, ea sublata, et præclusa, ab his abstineant, et caveant in futurum, tam absolvendi, quam dispensandi facultatem in casibus superius expressis, etiam in foro conscientiæ, Nobis, et Successoribus nostris dumtaxat, auctoritate, et tenore præmissis perpetuo reservamus. Inhibentes, ne a quoquam seculari, vel cujusvis Ordinis regulari Presbytero, vel Prælato, quavis auctoritate fungente, nec per quæcunque Jubilæa, et Indulgentias, etiam plenissimas, et extraordinarias per nostros Prædecessores, aut nosmetipsos, vel Successores nostros anno Jubilæi, aut alio quovis tempore, et Cruciatæ sanctæ, vel quocunque alio titulo, modo, et forma, motu proprio, et consistorialiter, seu ad quorumcunque Principum, Regum, aut Imperatoris instantiam, eorumve contemplatione, et intuitu, cum quibusvis amplissimis, in genere, vel in specie derogatoriis clausulis concessa, vel in posterum concedenda, nec vigore, aut prætextu facultatum, aut privilegiorum, Mare magnum, aut alias quomodolibet nuncupatorum, quibusvis Ordinibus, Congregationibus, aut personis regularibus, aut Episcopis, per decreta Concilii Trident. aut officio sacræ Pœnitentiariæ Apostol. vel Minoribus, aut etiam Majori Pœnitentiario nostris, et Romani Pontificis pro tempore existentis, vel alias quomodolibet pro tempore concessorum, personæ, sic, ut præfertur, delinquentes, tam scilicet Antistites, seu Abbates promoventes, quam Clerici male insigniti, seu ordinati, a reatibus, et excessibus præfatis absolvi, præterquam in mortis articulo, possint, aut debeant. Nec cum iis super irregularitate propter præmissa contracta, etiamsi crimen penitus occultum fuerit, quovis modo valeat dispensari.

Et quamvis, quoad alia capita dicta Constitutio redacta fuerit ad terminos juris communis, ac Constitutionis Pii II. *Cum ex sacrorum*, & Conc. Trident. a Clemente VIII. Constit. *Romanum*, 28. *Febr.* 1595. nihilominus S.I. ☞ præservavit pœnas ibidem latas contra simoniacos in Ordine, ibi.

Hac nostra perpetuo valitura Constitutione, supradictas literas ad terminos sacrorum Canonum, ac Constitutionis re. me. Pii Papæ II. etiam Prædecess. nostri, quæ incipit, *Cum ex sacrorum Ordinum*, sub dat. videlicet XV. Kal. Decembr. Pontif. sui Anno IV. cujus tenore præsentibus pro expresso haberi volumus, et ad dispositionem decretorum sacri Trid. Conc. restringimus, et reducimus. Necnon censuras, et pœnas in eisdem Sixti literis contra quoscunque, præterquam contra simoniace Ordinantes, et ordinatos inflictas, quas volumus in suo robore permanere (aliis etiam pœnis, et censuris per eosdem Canones, ac Constitut. Pii II. Conciliumque Trident. injunctis, salvis, et firmis remanentibus) moderamur, et abolemus.

Ex Constit. Benedicti XIV. *Pastor bonus*, 13. *April.* 1744. tribuitur Cardinali majori Pœnitentiario facultas absolvendi hujusmodi simoniacos in occultis dumtaxat, & in foro conscientiæ tantum, injuncta gravi pœnitentia, ut in §. XIX. quem leges in calce hujus Operis.

His omnibus sanctionibus Episcopo prohibentibus receptionem cujuscunque rei, etiam sponte oblatæ, pro collatione Ordinum, & primæ Tonsuræ, accessit Taxa Innocentiana, confecta scilicet die 1. Octobr. 1678. a Congregatione particulari, deputata ab Innocentio XI. & de ejus mandato typis edita a Cong. Conc. die 8. ejusdem mensis, & anni, atque ab hac per literas circulares ad quoscunque locorum Ordinarios transmittenda, injuncta illius observantia eidem Congregationi privative quoad alia quælibet tribunalia, & judices, in qua, confirmatis decretis SS. Canonum, & SS. Congregationum, damnatisque contrariis consuetudinibus, expresse etiam prohibetur Episcopis, eorumque officialibus, familiaribus, & famulis receptio forficum, pectinum, & mapparum, excepto cereo, illius qualitatis, & ponderis statuendi arbitrio Ordinarii, exceptaque mappa ab ordinandis in Presbyteros offerenda, juxta permissionem Pontificalis Romani, prout iisdem terminis jam prohibitum fuisse legitur a dicta Congr. Conc. *lib. XXVII. Memorialium pagina* 11. *in Calven.* ubi similis generalis consuetudo vigebat.

Insuper cum in hoc decreto statuat Concilium, ne = Episcopo ex Notarii commodis aliquod emolumentum ex iisdem Ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire possit = ideo eadem S. Cong. sæpius declaravit, Cancellarias Episcopatuum nullo pacto posse, aut debere locari, ut in *Neapolitana* 12. *Novembr.* 1611. ex hujusmodi enim locatione quisque intelligit, partem emolumenti, etiam directe Episcopo advenire contra clarissimam Concil. prohibitionem; de qua prohibitione etiam mentionem feci part. I. pag. 591.

Eadem Taxa accessit eidem conciliari decreto in ea parte, in qua prohibet Notariis, ne pro literis dimissorialibus ultra decimam unius aurei partem obulos videlicet decem monetæ Romanæ, aut summam huic æquivalentem juxta Regionum varietatem, accipiant, & id in eo tantum casu, quo aliunde

de iis non suppetat salarium: in dicta enim Taxa prohibetur ulterius, ne, siquem eodem die ad plures Ordines Minores promoveri contingat, in literis testimonialibus Ordinum receptorum simul expressorum exigere possint tot julios, quot sunt Ordines recepti, sed unum dumtaxat, ut itidem die 20. Junii 1609. prohibuit laudata S. Congr. *lib. XI. Decretor. pag. 58. & lib. XXIX. Memorialium pagina 14.* Sicut neque pro dimissoriis Ordinationis faciendæ ab alio Episcopo, aut pro pluribus Ordinibus, & neque pro rogitu collationis Ordinum, aut pro accessu ad locum Ordinationis; seu tandem sub quocunque alio prætextu, etiam strenarum, & gratuiti doni.

Ex dicta tamen Taxa non obstringitur Notarius unam tantum scripturam, seu testimonium Ordinum receptorum conficere, quoties hi collati fuerint diversis temporibus, & ordinationibus: in quo casu eorum testimonium separatim facere potest.

Si autem quæratur, an hæc Taxa extendatur etiam ad loca extra Italiam, lectorem remitto ad Cardinalem Petra, qui *in Commentario ad Const. Apostol. tom. IV. ad Const. II. Urbani VI. num. 17.* ita ad quæsitum respondet ibi = Idcirco quidquid sit in locis extra Italiam, de quibus jure dubitatur, an comprehendantur sub Taxa Innocentiana, præsertim quia cum edita fuerit lingua nostrali, conjicere est Summi Pontificis mentem in ea edenda fuisse, restringendi ejus dispositionem intra Italiæ limites, cum alioqui consuetum sit, quod Constitutiones, quibus Pontifex Urbem, & Orbem afficere intendit, lingua latina edantur, ut latius dixi *tom. 1. in proœm. §. III. num. 31. & seqq. pag. 13.* ubi præsertim id comprobavi ex mente Sac. Congr. Concil. in *Tarraconen. 2. Maii 1699.* Quibus addo similem resolutionem Sac. Congr. postea editam *in N. Provincia Hispalen.* 20. *Novembris 1706. ad 1.* in qua cum Vicarius pro juribus ad se spectantibus novam taxam *de Ann. 1704.* confecisset, longe exorbitantiorem ea, quæ a Visitatore Apostolico usque ab anno 1606. confecta fuerat, ac proinde ejus moderatio peteretur; Sac. Congr. quamvis rem dirimere valuisset, rescribendo, quod servaretur Taxa Innocentiana, in qua præfinita sunt omnia emolumenta, quæ eo casu controvertebantur; tamen attenta præfata dubietate de comprehensione locorum extra Italiam sub eadem Taxa, rescripsit = Circumscripta Taxa Anni 1704. dilata, & examinetur Taxa anni 1606. = Itemque in *Urgellen. Subsidii charitativi 26. Januarii 1692.* in qua, cum occasione subsidii charitativi Episcopo in primo ingressu solvendi, controversia exorta esset circa quantitatem solvendam, prætendente Episcopo subsidium in quantitate alias soluta de anno 1671. capitulo autem solitum desumente ex alia solutione facta de anno 1627. proindeque proposito secundo dubio, An, & in qua quantitate sit solvendum subsidium charitativum moderno Episcopo, & successoribus, Sac. Congregatio simpliciter rescripsit, *Subsidium deberi.* Cum tamen litigium dirimere voluisset, rescribendo, quod servaretur Taxa Innocentiana, etenim in ea expresse decernitur, ut quoad quantitatem solitum desumendum sit ex eo, quod ante quadraginta annos fuit servatum, ut infra dicam =.

Nota I. Mediatores simoniæ in Ordine, ad quos etiam extenditur excommunicatio lata in cit. Extravaganti *Cum detestabile*, nullam incurre suspensionem, cum nec in ea, nec in allegatis juribus, nec in aliis reperiatur expressa. Excipitur tamen præsentator, qui incurrit suspensionem ad triennium ab executione Ordinum suorum *ex cap. XLV. Si quis, de Simon.* si sit præsentator ex officio, ut Archidiaconus, de quo *cap. unico de Scrutin. in Ord. facien.* vel similis, cujus officium sit examinare ordinandum, & idoneum Episcopo renunciare: sicut & Episcopus literas dimissorias concedens, *Thesaurus cap. IX. verb. Simonia.*

Nota II. Omnes supradictas pœnas non incurri, nisi intercesserit simonia realis utrinque completa, DD. communiter apud dictum Thesaurum.

Nota III. Cum eodem neque incurri a recipiente aliquid sponte, & liberaliter oblatum post Ordines collatos: incurri vero, si ante recipiatur ob relatum Trid. decretum. (Excipe tamen Examinatores, qui neque ante, neque post examen quidquam accipere possunt citra vitium simoniæ, ut infra dicetur. Imo Lessius citatus a Thesauro, sentit, quod si ordinandus etiam ante ordinationem sponte, & liberaliter aliquid donaret sine intentione movendi animum Episcopi, vel ministri, non incurret supradictas pœnas. Verum hæc sententia in praxi simoniæ periculo est facile obnoxia, potissimum si extra ordinationis occasionem nihil quis esset daturus: & sic interveniret pura mentis præcisio contraria facto.

Nota IV. Circa Notarium, de quo in allato Conc. decreto, an ibi contineatur, ut minister sub iisdem pœnis, si excedat taxam, hæc habet *Thesaurus loc. cit.* = Aliqui affirmant, quia revera simoniacus est: *ita Bonac. de Simon. quæst. 7. §. II. n. 15.* alii verius negant, quamvis sit simoniacus; & dicunt, Tridentinum intelligi debere comprehendere in pœnis eos, qui proxime concurrunt cum Episcopo, & qui alias de jure puniuntur dictis pœnis, etiamsi sponte oblatum accipiant, non autem contineri Notarium, & ita *Less. c. XLV. n. 133. Filuc. tract. 45. c. XIII. num. 9.* =

Nota V. Quod, licet Episcopus absolvere, & dispensare nequeat cum simoniace promoto scienter, aut cum ignorantia crassa, vel supina, ut supra dictum est ex Constit. Sixti V. potest tamen cum simoniace ignoranter promoto, puta si tertius, eo ignorante, aliquid dederit *ex cap. XXII. de Simoniace ordinatis, tit. de Simon.* ut ibi distinguit Glossa *verb. Remanere*, & cum ea Canonistæ communiter: qui tamen hanc facultatem limitant, si Episcopus sit complex simoniacæ ordinationis, contra Sanchez, & Navarrum, quos citat Thesaurus loco, ubi supra: additque cum eodem Sanchez, esse valde probabile promotum, omnino simoniam ignorantem, non esse ipso jure suspensum, neque irregularem; sed contrarium tenendum cum communi *ex cit. cap. XXII. & Can. CVIII. Siquis a Simoniacis, caus. I. quæst. 1:* qui est Urbani II. in Concilio Placentino, celebrato an. 1095.

Nota VI. Quod si Episcopus non corrigat subditos simoniacos in administratione Sacramentorum, suspendendus est ab officio per duos menses *Can. Cl. Quidquid cauf.* 1. *quaest.*1. & ibi Gloss. *verb. Excommunicationi*, qui excerptus est ex Conc. Tolet. XI. celebr. an. 675.

SECTIO LIV.

Eadem Sessio XXI. caput II. de reform.

CUM non deceat . . . . statuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus secularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, pacifice possidere. Id vero beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus: neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere commode possit; & aliter facta resignatio, nulla sit.

Hoc decretum, quo statitur neminem secularem promovendum esse ad sacros Ordines sine beneficio ecclesiastico, quod sibi ad victum honeste sufficiat, quodque pacifice possideat, extensum est a Sancto Pio V. Constitut. *Romanus*, 14. *Octobr.* 1568. etiam ad Clericos Regulares non professos, sive seculares, more Religiosorum in communi viventes, ut §. III. ibi.

Nos igitur. . . . decretum prædictum (Tridentini nempe mox allatum) de Clericis secularibus loquens, ad omnes, & singulos, etiam cujuscunque Ordinis Clericos religiosos, sive seculares, more Religiosorum viventes in communi, non professos, harum serie extendimus, & ampliamus, ac Religiosis, & aliis prædictis non professis, ut ad sacros Ordines promoveri, necnon omnibus, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus, ut Ordines ipsos hujusmodi religiosis personis impendere, nisi observata forma dicti decreti, nos virtute S. obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna, interdicimus, & prohibemus, ac contrafacientes per annum a præstatione talium Ordinum ipso jure suspendimus.

Excipiuntur tamen Religiosi Societatis Jesu, licet vota tantum simplicia emiserint, ex Constit. Gregorii XIII. *Ascendente* 25. *Maii* 1584. & Greg. XV. Constit. *Ecclesiæ catholicæ*, 28. *Junii* 1591. §. XVI. ibi.

Declaramus . . . . Religiosos hujusmodi post emissa vota, etsi simplicia, ad sacros, etiam Presbyteratus, Ordines, juxta Summorum Pontificum concessiones promoveri posse.

Excipiuntur etiam Patres Congregationis Doctrinæ Christianæ Galliarum, seu Avenionensis, ex Constitut. Alexandri VII. *Sacrosancti* 26. *Septembr.* 1659. qui post emissa tria vota simplicia, & juramentum perseverantiæ, de licentia Præpositi Generalis, vel Provincialis possunt promoveri ad omnes sacros Ordines ad titulum prædictæ Congregationis.

Excipiuntur itidem Clerici adscripti Hospitali S. Gallicani, juxta Constit. Bened. XIII. *Bonus ille*, *prid. non. Octobr.* 1726. ut §. XXIV. ejusdem Const. ibi.

Porro Clericis, qui senario, seu majori numero hujusmodi adscripti fuerint, ac enarratum votum perseverantiæ emiserint, ut ipsi ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus Ordines ad titulum servitii ejusdem Hospitalis, & alimentorum eis a dicto Hospitali præbendorum, a supradicto Urbis Vicario, seu ab eo deputando, servatis alias servandis, promoveri libere, & licite valeant, concedimus pariter, & indulgemus. Ita tamen, ut, si quem ex taliter promotis, sive ex gravibus causis, & a dicto Cardinali Protectore approbatis, a servitio ejusdem Hospitalis dimitti, & a voto perseverantiæ per eum emisso, quomodolibet absolvi quandoque evenerit, nisi ei de patrimonio, aut reddi-

tu

tu ecclesiastico ad congruam sui, juxta taxam, quæ in Urbe servatur, sustentationem sufficienti, aliunde provisum sit, ab executione sacrorum Ordinum per eum ad titulum servitii hujusmodi susceptorum, suspensus remaneat.

Excipiuntur insuper Patres Congregationis Missionis, qui ex Constit. Benedicti XIV. *Æqua Apostolicæ servitutis*, relata a D. Canonico Honorante *in Praxi Secretariæ Urbis Vic. cap. XII. §. Nota decima*, 5. *April.* 1744. itidem promoveri possunt ad omnes sacros Ordines ad titulum mensæ communis; cum sequentibus tamen conditionibus, & limitationibus, ibi.

Eidem moderno, & pro tempore existenti Superiori generali dictæ Congregationis Missionis, ut Alumnos, seu Clericos in ipsam Congregationem deinceps recipiendos, & admittendos, si quidem sint Hibernenses, sive ex aliis Regnis, & Regionibus, orthodoxam inter Hæreticos Religionem profitentes, inde exteros, & exules, recipiendi, & ad omnes sacros, & Presbyteratus etiam Ordines ubicunque locornm, sine patrimonio, vel beneficio ecclesiastico (prout alias ad tempus facultas hujusmodi concessa fuit) ad titulum mensæ communis promoveri faciendi: si vero sint ex Regno Poloniæ, aut Hungaria, ac præsertim Strigonia, aut Moravia, & Silesia, qui ibi etiam recipi, & admitti dumtaxat debent eosdem sive nobiles, sive ignobiles, ut omne iu posterum discrimen, & diffidium auferatur, etiam sine patrimonio, aut beneficio ecclesiastico, recipiendi, & admittendi, & ad omnes sacros, ac etiam Presbyteratus Ordines pariter promoveri faciendi: si tamen reperiantur aliqui ex aliis Regnis, et Provinciis, etiam Italiæ, qui sine patrimonio, vel beneficio ecclesiastico in eamdem Congregationem Missionis recipi, et admitti, ac sacris Ordinibus initiari cupiant, eos tunc dumtaxat, et non aliter, cum in iis locis, ubi domus dictæ Congregationis Missionis, Alumnorum, et Clericorum penuria ita laborant, ut solitis, debitisque Instituti ministeriis minime satisfacere, nec alios ex aliis ejusdem Congregationis domibus in subsidium operarios habere possunt, et ex receptione, atque admissione hujusmodi cum licentia moderni, et pro tempore existentis Superioris generalis semper facienda, adhibitis omnibus necessariis, et opportunis diligentiis, evidens, quantum conjectari licet, ob spectatam, probatamque adolescentis recipiendi, et admittendi indolem, pietatem, atque doctrinam, utilitas, in eamdem Congregationem Missionis redundare videtur, admittendi, recipiendi, et ad omnes sacros, atque Presbyteratus Ordines sine patrimonio, vel beneficio ecclesiastico ab Ordinario illius domus Congregationis hujusmodi, in qua commorabuntur, aut cum opportunis literis dimissorialibus, a quocunque, quem maluerit, catholico Antistite, gratiam, et communionem Sedis Apostolicæ habente, in propria diœcesi residente, vel in aliena, de consensu Diœcesani loci Pontificalia exercente, si ad id alias idonei reperiantur, ad titulum mensæ communis ipsius Congregationis, servatis alias servandis, promoveri, et promotos in illis, etiam in Altaris ministeriis libere, et licite ministrari faciendi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium facultatem concedimus, et impertimur: ita tamen, ut si aliquando contingat, ut ad prædictos Ordines sacros Promoti ad hujusmodi mensæ communis titulum, dimittantur, vel recedant a dicta Congregatione, etiam prævia legitima dissolutione, juxta memoratas literas nostras die 18. Septembris an. 1742. expeditas, et non aliter facienda, votorum in ea emissorum, ipsi eo ipso remaneant suspensi ab exercitio suorum Ordinum, donec constare fecerint Ordinariis locorum, sub quorum jurisdictione fuerint, se aliunde, commode vivere posse; nec proinde sæpe dictam Congregationem Missionis, ejusque Superiores, a die dimissionis, seu recessus cujuslibet clerici, seu Presbyteri, ita, ut præmittitur, sine patrimonio, vel beneficio ecclesiastico ad titulum mensæ communis initiati, teneri, nec obligatam esse ad ullam subministrationem, sive congruæ sustentationis, sive alimentorum, sive alio quocuuque titulo, & causa, illis faciendum statuimus, & declaramus.

Prædictum Trident. decretum ampliatum est etiam, & declaratum ab Innoc. XII. Constitut. *Speculatores*, 4. *Novembris* 1694. hæc decernente.

Hæc

Hac generali nostra, & perpetuo valitura Constitutione decernimus, & declaramus, nulli Episcopo, seu cujusvis loci Ordinario, tametsi Cardinalatus honore fulgeat, licere exterum quempiam, ac sibi ratione originis, seu domicilii, juxta modum inferius declarandum, legitime contracti, non subditum, ad clericalem Tonsuram promovere, cujusvis beneficii ecclesiastici, ei, statim ac Tonsura hujusmodi insignitus fuerit, conferendi, seu ad quod is a patronis jam præsentatus, seu nominatus fuerit prætextu, etiam si beneficium prædictum de novo ea expressa adjecta lege fundatum fuisse constiterit, ut quis immediate post clericalem characterem susceptum, ad illud instituatur. Præterea Clericum, qui legitime jam a proprio Episcopo ad eamdem clericalem Tonsuram, seu etiam ad Minores Ordines promotus fuerit, non posse ab alio Episcopo ratione, ac titulo cujuscunque beneficii in illius diœcesi obtenti, ad ulteriores Ordines promoveri, nisi ante eorumdem susceptionem testimoniales literas proprii Episcopi, tam originis, quam domicilii, super suis natalibus, ætate, moribus, & vita sibi concedi obtinuerit, easque Episcopo ordinanti in actis illius Curiæ conservandas exhibuerit.

Licet vero Clericus ratione cujusvis beneficii in aliena diœcesi obtenti subjici dicatur jurisdictioni illius Episcopi, in cujus diœcesi beneficium hujusmodi situm est, eam tamen de cætero hac in re inconcusse servari volumus regulam, ut nemo ejusmodi subjectionem, ad effectum suscipiendi Ordines acquirere censeatur, nisi beneficium prædictum ejus sit redditus, ut ad congruam vitæ sustentationem, sive juxta taxam synodalem, sive, ea deficiente, juxta morem regionis pro promovendis ad sacros Ordines, *detractis oneribus*, per se sufficiant, illudque ab ordinando pacifice possideatur, sublata quacumque facultate supplendi, quod deficiet fructibus ejusdem beneficii cum adjectione patrimonii, etiam pinguis, quod ipse ordinandus in eadem, seu alia quavis diœcesi obtineret; ac Episcopus sic ordinans, tam de prædictis testimonialibus literis, quam de redditu beneficii hujusmodi expressam in consueta collatorum Ordinum attestatione, mentionem facere debebit.

Quod si Episcopus prædicta non servaverit, ordinaveritque alienum prætensum sibi subditum ex prætextu beneficii statim conferendi, vel ad titulum beneficii imparis pro sustentatione ordinati, incurreret suspensionem per annum a collatione Ordinum: ordinatus autem eo ipso suspensus esset ab executione Ordinum susceptorum, quandiu proprio Episcopo videretur, ut ex §. ultimo cit. Constit. ibi.

Ita vero præmissa omnia, & singula perpetuo, ac inviolabiliter observari, atque adimpleri volumus, ut si quid in iisdem præmissis, seu eorum aliquo, secus fiat, Ordinans quidem a collatione Ordinum per annum, ordinatus vero a susceptorum Ordinum execucione, quandiu proprio Ordinario videbitur expedire, eo ipso suspensus sit, aliisque insuper gravioribus pœnis, pro modo culpæ, nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio infligendis, uterque subjaceat.

Ex declaratione Innoc. XIII. Constit. *Apostolici*, 13. *Maii* 1723. pro Regnis Hispaniæ (quæ a Benedicto XIII. extensa fuit ad totum orbem, Constitut. *In supremo*, 23. *Septembr.* 1724.) sufficientia beneficii, si hoc continuam, & perpetuam residentiam exposcit, desumenda est a taxa præscripta in diœcesi, in qua beneficiatus illud possidet: si vero non obstringitur hoc vinculo, desumenda erit a taxa in Synodo præfinita, vel hac deficiente, a more vigente in loco, ubi domicilium habet, ibi.

Declaramus, sufficientiam hujusmodi præfiniendam esse, non juxta taxam synodalem, sive morem pro promovendis ad sacros Ordines vigentem in loco prædicti beneficii (nisi tamen illud continuam, & præcisam residentiam requirat) sed juxta taxam, vel ea deficiente, juxta morem in alio loco domicilii vigentem.

Nota I. Quod post publicationem cit. Constitut. *Speculatores*, usque a *die* 14. *April.* 1696. vivente adhuc ipso Innoc. XII. Legislatore, pluries exorta fuit controversia, an ab eadem Constit. aliquid innovatum fuerit circa detractionem onerum Missarum beneficio, ad cujus titulum quis ordinatur, annexarum, ad effectum constituendi summam taxæ in Synodo præfinitæ, sive beneficiatus teneatur eas celebrare per se ipsum, sive per alium; libratisque in Congr. Conc. rationum momentis, hinc inde militantium, respondit, id in utroque casu relinquendum esse arbitrio Ordinariorum, ut videre est in *Thesauro resolut. ejusdem Congr. tom. II. pag.* 338. *sub die* 8. *Augusti* 1722. *ac* 24. *April. & potissimum* 17. *Julii* 1723.

1723. in qua proposito dubio = I. An a beneficio, seu a Capellania, ad cujus titulum quis intendit ad sacros Ordines promoveri, detrahenda sint onera Missarum eidem adjecta, quando beneficiatus non tenetur eas per seipsum celebrare, vel potius oneribus Missarum non detractis, sive illæ celebrandæ sint per seipsum, sive possint celebrari per alium, faciendus sit calculus omnium fructuum pro constituenda summa a synodali Constitutione, vel regionis more requisita pro sacris Ordinibus suscipiendis = . respondit, *Ad I. esse relinquendum arbitrio, & conscientiæ Ordinariorum*.

Nota II. Quod, quamvis ab eadem Cong. 11. *Decembris* 1621. proposito sibi hoc dubio = An Clericus ab Episcopo, in cujus diœcesi obtinet beneficium insufficiens, promoveri possit ad sacros Ordines ad titulum patrimonii sufficientis = censuerit = posse, nisi beneficium in fraudem fuerit assecutus, & eum Episcopus judicaverit assumendum pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum = Hodie tamen, attenta allata Innoc. Const. hoc supplementum admitti non potest. Verum hæc prohibitio locum dumtaxat habet, quando promovendus ad sacros Ordines sit subditus Episcopo solumodo ratione beneficii; non vero, quando est subditus proprii Episcopi ratione, vel originis, vel domicilii: tunc enim non prohibetur supplementum patrimonii; potissimum, si ejusdem promovendi ordinatio cessura sit in necessitatem, & commoditatem Ecclesiæ, ut respondit Cong. Conc. ad sequens dubium primo loco propositum in causa *Seguntina 26. Octb. 1589. lib. VI. Decretor. pag.* 58. = An Clericus, alioqui idoneus, habens beneficium de per se insufficiens, sed juncto patrimonio, habeat, quod sufficiat ad honestam vitæ sustentationem, possit promoveri. = S. Cong. ad 1. respondit, posse juxta formam Concilii *Sess. XXI. cap. II.* =

Nota III. Quod, licet dicta Innocentii Constit. exigat beneficium sufficiens in singulari, ut alienus subditus promoveri possit ad Ordines sacros ab Episcopo, in cujus idem beneficium fundatum est, si hic tamen obtineat aliud beneficium simplex in eadem diœcesi, quorum redditus simul uniti adæquent taxam, non prohibetur hujusmodi promotio: cum enim finis laudatæ Constit. sit congrua sustentatio ordinandi, parum refert, an redditus proveniant ab uno, vel a duobus beneficiis; dummodo ambo personalem residentiam non exposcat, quod esset contra Tridentinum *sess. XXIV. cap. VII. de reform.* prohibens retentionem duplicis beneficii, residentiam exigentis, *Lamperez de Jure patronatus parte I. lib. II. quæst. 7. art. & n.* 15.

Nota IV. Item non prohiberi ob eamdem rationem, si beneficii redditus a solis distributionibus proveniant, æquantibus prædictam taxam, *Trulleneh. tom. III. lib. VI. cap. unico dub. XII. n.* 8.

Nota V. Neque prohiberi, si promovendus obtineat in diœcesi alieni Episcopi Capellaniam collativam perpetuam cum redditibus taxæ respondentibus, cum & hæc veniat nomine beneficii *Glos. in Clementina, Si beneficiorum, de Decimis*, ut tenet etiam in terminis prędictæ Constit. *Lamperez n.* 381. Aut etiam, si ibidem obtineat Capellaniam collativam vitalitiam, idest pro unica dumtaxat vita, quæ ab Ordinario instituatur, & conferatur, licet ad nominationem laicorum: etenim participat rationem beneficii; quin obstet, quod non sit in se perpetua, satis siquidem est, esse perpetuam respectu promovendi, *Moreno in tract. Moral. tit. Benefic. q. 1. dub VII.* Secus est de Capellania patronatus pure laicalis, quæ utpote carens institutione canonica, beneficii naturam non sortitur, *cap. I. Beneficium, de Regul. juris in VI.*

Nota VI. Multoque magis non prohiberi, quin ordinandus promoveatur ab alieno Episcopo ad titulum præstimonii in ejus diœcesi obtenti: licet enim præstimonia ex antiqua eorum institutione non venerint nomine beneficii, utpote portiones fructuum, quæ a Capitulis Ecclesiarum præstabantur Clericis, literarum studio operam dantibus, deinde tamen inter ecclesiastica beneficia enumerata sunt, & tamquam talia conferri consueverunt fere ubique, & præsertim in Hispania, as obnoxia sunt Apostolicæ reservationi, potissimum post Const. S. Pii V. *Ex proximo*, 20. *Sepetem.* 1571. in qua vocantur beneficia, cum onere recitandi Horas canonicas, fructusque restituendi in casu omissionis.

Nota VII. Neque tandem prohiberi, quin Episcopus promovere possit alienos subditos titulo Hospitalitatis, Commendæ, & Coadjutoriæ existentium in ejus diœcesi: quin obstet, quod non sint beneficia; satis enim est, ut animadvertit *Gonzalez ad Regulam VIII. Cancel. Glosi V. n.* 17. quod beneficii naturam participent: quandoquidem, cum de beneficio agitur, res non est in nomine, sed in natura. Quod autem ad Coadjutoriam spectat, proposito sequenti dubio Congr. Conc. in *Tarraconen. Ordinationis, sub die 1. Julii* 1741. = An Coadjutores alicujus dignitatis, vel canonicatus cum futura successione, tam in casu, quo ipsis congrua portio, aut pensio per Coadjutum assignetur ea fructibus præbendæ ejusdem dignitatis, vel canonicatus, quam in casu, quo congruam portionem sibi assignatam habeant ex propriis, vel alterius patrimonialibus bonis, donec per obitum Coadjuti fiat locus eorum successioni ad dictam dignitatem, seu canonicatum, licite possint ab Episcopo, in cujus diœcesi sunt tituli ejusmodi beneficiorum residentialium, sine literis dimissorialibus Episcopi suæ originis, vel præcedentis domicilii, ad Ordines promoveri. Sac. Cong. responpit = Coadjutoriam canonicatus, vel dignitatis sufficere, ut Coadjutor dicatur habere domicilium requisitum in Const. Innoc. XII. incip. *Speculatores, ut in Thesauro resolut. ejusd. Cong. tom. X. pag.* 93. ubi etiam *pag.* 92. refertur idem responsum in causa *Elborensi sub die 23. Augus.* 1721.

Quod autem attinet ad probationem, quam Concilium in allato Decreto præcipit faciendam de existentia, & sufficientia reddit6uum subrogandorum ante resignationem beneficii, ad cujus titulum quis ordinatus est, hęc debet fieri per probationes concludentes, nec censetur adimpleta per solam confessionem juratam resignantis, ut declaravit eadem Cong. in causa *Lanciansn. ad III. & IV. dubium*, 9. *Febr.* 1726. *in Thesauro Resolut. dict. Cong. tom. III. pagina* 273.

SS.

SECTIO LV.

Eadem Sessio XXI. de Reformat. prosequitur idem cap. II.

Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes, ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum; eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quæ eis ad vitam sustentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint, donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere possint: antiquorum Canonum pœnas super his innovando.

Præscribit hic Concilium regulam servandam in promovendis ad titulum patrimonii, seu pensionis.

Quod spectat ad ordinationem titulo patrimonii pro necessitate, vel commoditate Ecclesiæ (qui titulus circa finem seculi XII. institutus fuit, ut ex Decretali Alexandr. III. relata in *cap. IV. Episcopus, de Præbendis*) cum temporis cursu (ut inquit Thomassinus *de Veter. & nova Ecclesiæ disciplina, par. II. lib. I. cap. IX. num. 2.*) animadversum sit = Nonnullos Episcopos ab hac ordinandi norma absque ullo discrimine deflexisse, passim quoscunque ad patrimonii titulum ad sacrum ministerium admittendo = in id animadvertens Innoc. XI. ut hoc Trid. decretum penitus observaretur, ad singulos Episcopos literas encyclicas per Congr. Conc. mitti jussit 13. *Maii* 1679. relatas a Benedicto XIV. *Instit. ecclesiast. XXVI.* his verbis conceptas =.

Deindeque per hasce circulares literas Episcopis omnibus sanctissimum Trid. decretum in memoriam reduci mandavit, quatenus omnes illud sancte custodiant, sciantque, non aliter ordinandum ad titulum patrimonii, vel pensionis, nisi cum Ecclesiæ necessitas, vel commoditas ita exigat: qua in re prudens Episcopi, timoratumque judicium servari debebit.

Cui Tridentini, & Pontificis menti obsequens Cong. Conc. declaravit, ita servandum esse hoc præceptum de non promovendo ad titulum patrimonii, vel pensionis, nisi concurrat Ecclesiæ necessitas, vel commoditas, ut attendi etiam debeat, licet ordinandus obtinuerit privilegium ordinationis extra tempora, non obstante clausula illa in Diplomate Apostol. apponi solita = Ut parentibus tuis solatio esse possis, & fervore devotionis accensus ad sacros Ordines extra tempora, ac, interstitiis non servatis, ad titulum patrimonii tui, seu perpetui beneficii ecclesiastici, dummodo illud pacifice possideas, promoveri possis concedimus, = proposito enim eidem Cong. hoc dubio ab Archiepiscopo Urbinate = Dubitat Archiepiscopus Urbinas, an vigore Brevium hujusmodi quis promoveri possit ad titulum patrimonii, non obstante, quod non concurrat Ecclesiæ necessitas, vel commoditas, dum causa motiva concessionis videtur solatium parentum, = *die 9. Septem. 1679. respondit = Negative = ut lib. XXX. Decretor. pag.* 400.

Ad Ordinationem autem cum hujusmodi Indulto, Episcopos non coarctari declaravit etiam Innocent. XII. cit. Constit. *Speculatores* §. I. ibi.

Cæterum per ea ipsa Indulta, quæ super præmissis (suscipiendi scilicet SS. Ordines extra tempora, & non servatis Intestitiis) parcius quidem, ac ex certis tantum, & magis rationabilibus causis concedere decrevimus, contraria quavis illorum interpretatione penitus improbata, salutarem illam, quam Sac. generalis Trid. Conc. decreto de non ordinandis ad patrimonii titulum, nisi illis, quos Episcopi pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum assumendos judicaverint, præscribunt disciplinam, nequaquam relaxatam intelligi: quinimo, nec unquam ad Indulta hujusmodi exequenda Episcopos ipsos arctare, sed illorum executionem arbitrio semper eorumdem Episcoporum, quorum conscientias hac in re strictissime oneratas volumus, prorsus relinquere declaravimus.

Patrimonium autem ejus qualitatis esse debet, ut nedum sufficiens sit ad honestam vitæ sustentationem, sed etiam fundatum in bonis certis, stabilibus, & fructiferis. Sic non admittitur proventus, qui facile comparari posset ingenio, ac virtute ordinandi, ut 26. *Octobr.* 1589. respondit *in causa Seguntina* Congr. Conc. ad dubium, quarto loco sibi propositum, = Quid, si (Clericus) tantum habeat, quod ex industria, & honesto labore lucratur, puta, quod sit musicus, magister gramaticæ, pictor, scriptor, vel alterius licitæ professionis, idque sit sufficiens ad sustentationem vitæ, an possit promoveri. Ad IV. re-

spon-

tatem mitigavit ; & eum , qui Ordinea contulerit , haud ignar ua fraudia , atque imparis patrimonii , obstringit , ut ordinato necessaria ad vitam agendam subministret. *Licet autem Prædecessores nostri ordinationes eorum , qui sine certo titulo promoventur , in injariam Ordinantium irritas esse voluerint , & inanes , Nos tamen benignius agere enpientes , tandin per Ordinatores , vel Successores eorum provideri volumus ordinatis , donec per eos ecclesiastica beneficia consequantur.* Trident. Concil. *cap. II.* pluries *cit. sess. XXI. de reform.* pœnas veterum Canonum iterum præscribit illia , qui titulo imparia beneficii , sive ad alium quempiam pertinentia , aut fictitii patrimonii ordinantur, *Antiquorum Canonum pœnas super bis innovando.* Sixtus V. in sua Constitut. 91. *Bullar. tom. II.* pœnam suspensionis a priscia sanctionibus inflictam iterum confirmat. Et Clemens VIII. Constit. 40. *Bullar. tom. III.* Sixtinam Constitutionem iis terminis concludit , qui a Tridentina Synodo decernuntur. Itaque , ut recte judicetur , utrum eo modo ordinatus , quem nuper exposuimus , suspensionem incurrat , & etiam *irregularitatem* , si Ordines exerceat , & Sacrum peragat , investigari debet, an Conc. Trident. cum veterum Canonum decreta renovaret , pœnam suspensionis promulgaverit , vel solum edixerit , ut qui fraudia conscius Ordines administraverit , alimenta præstare debeat ordinato , donec honestam vitæ sustentationem alio pacto consequatur . Id potissimum a Sac. Cong. dignoscendum est , quæ , ut sæpius innuimus , Tridentinæ Synodi sententias interpretari sola potest , quemadmodum Summi Pontifices sanxerunt . Jlla vero , postquam rem diligenter expendit , pœnam superius expositam solummodo in eum , qui Ordines contulerit , renovatam asseruit , non autem suspensionem ; nisi forte ordinatus doli conseius ante fuerit , & Ordinatorem ipsum in fraudem adduxerit ; tunc enim eadem suspensionis pœna liberari nequit , uti die 27. *Novemb. an.* 1610. constitutum fuit = Sacra Cong. Conc. proposito suprascripto dubio , omnium sententiis censuit, hoc casu pœnam suspensionis ante Concilium non esse correctam , & hodie a Triden. Conc. esse innovatam , & propterea hujusmodi Clericum , qui adhibito dolo , confictoque titulo Ordinatorem decepit , esse ipso jure suspensum , carereque Ordinum executione = Faguanus super hac re consulatur *cap. Cum secundum num. 63.* usque ad finem *de Præbend.*

S E C T I O   L V I.

Eadem Sessio XXI. cap. IV. de Reform.

EPiscopi , etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati , in omnibus Ecclesiis parochialibus , vel baptismalibus , in quibus populus ita numerosus sit , ut unus Rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis , & cultui divino peragendo ; cogant Rectores , vel alios , ad quos pertinet , sibi tot Sacerdotes ad hoc munus adjungere , quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda , & cultum divinum celebrandum . In iis vero , in quibus ob locorum distantiam , sive difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt , novas parochias, etiam invitis Rectoribus , juxta formam Constit. Alexandri III. quæ incipit , *Ad audientiam* , constituere possint . Illis autem Sacerdotibus , qui de novo erunt Ecclesiis noviter erectis præficiendi , competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus , ad Ecclesiam matricem quomodocunque pertinentibus : & si necesse fuerit , compellere possit populum ea subministrare , quæ sufficiant ad vitam dictorum Sacerdotum sustentandam : quacunque reservatione generali , vel speciali , vel affectiooe , super dictis Ecclesiis non obstantibus Neque hujusmodi ordinationes , & erectiones possint tolli , nec impediri , ex quibuscunque provisionibus , etiam vigore resignationis , aut quibusvis aliis derogationibus , vel suspensionibus .

In hoc capitulo statuitur. I. Ut ubi unus Parochus non sufficit pro administratione Sacramentorum , hic cogatur sibi tot Sacerdotes adjungere . II. Ut si populus ob locorum distantiam , cum magno incommodo accedere nequeat ad parochiam pro recipiendis Sacramentis , divinisque officiis audiendis , constituatur nova parochia , invito etiam Parocho . III. Ut deficentibus redditibus pro assignanda portione , seu congrua novo Parocho , compellatur populus ad subministrandum necessaria pro illius sustentatione .

Quia vero de his actum est , *par. I. pag.* 458. *in notis ad caput III. Ad audientiam, de Ecclesiis ædificandis* , ad eas lectorem remitto .

SE-

SECTIO LVII.

Eadem Sessio XXI. cap. V. de Reform.

UT etiam Ecclesiarum status, ubi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conservetur, possint Episcopi, etiam tamquam Apostol. Sedis delegati, juxta formam juris, sine tamen præjudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcunque Ecclesiarum parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum cum curatis propter earum paupertatem, & in cæteris casibus a jure permissis, etiam si dictæ Ecclesiæ, vel beneficia essent generaliter, vel specialiter reservata, aut qualitercunque affecta. Quæ uniones etiam non possint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cujuscunque provisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

Huic. Triden. decreto, tribuenti Episcopo facultatem uniendi Ecclesiæ parochiali ob ipsius paupertatem alias Ecclesias parochiales, & beneficia, etiam non curata, accesserunt sequentea declarationes Congr. Conc &.

I. Censuit, Episcopum in unione facienda vigore decreti ejusdem Conc. cap. V. sess. XXI. teneri adhibere consensum Capituli: quod si illum consensum in unione prætermiserit, unionem nullam, atque irritam esse = *Ut lib. IX. Decretor. ejusdem Congr. pag.* 110. *sub die* 20. *Novemb* 1600. Et clarius *in Civitatis Castelli* 8. *Augusti* 1615. per hæc verba = Cum *sess. XXI. cap. V.* caveatur, Episcopum juxta formam juris posse simplicia beneficia unire curatis, quæritur, an in hoc consensus Capituli requiratur, cum *ex Clementina*, *Si una, de Rebus Eccl. non alienan.* consensus Capituli in hoc casu requiri videatur, de quo in Concilio nulla mentio est habita = Congr. censuit, requiri, juxta tamen terminos *Clement. Si una, de Reb. Eccl. non alien.* = In dicta autem Clementina statuitur, omnino requiri consensum Capituli Cathedralis; qui semper requiritur, etiamsi unio fiat de consensu Capitulorum duarum Collegiatarum unitarum, ut ex declaratione ejusdem Congr. in *Aquilana die* 14. *Feb.* 1594. ibi = Episcopus Aquilan. propter duarum Collegiatarum paupertatem univit de consensu Capituli ipsarum, & populi, dubitatur, an hujusmodi unio facta absque consensu Capituli Cathedralis sit valida, necne, stante decreto *cap. V. sess. XXI.* Conc. vers. *Juxta formam juris*, ex quo necessario requiri etiam videtur consensus Capituli Cathedralis juxta *Clementinam unic. de Rebus Eccl. non alien.* = Congreg. censuit, unionem hanc non valere, forma juris præterita =.

II. In *Nullius die* 22. *Jan.* 1592. Cong. censuit, facultatem decretis *cap. V. & VII. sess. XXI.* Episcopo tributam, competere etiam Abbati, quasi episcopalem jurisdictionem habenti =.

III. Circa beneficia juris patronatus eadem Cong. *in Salernitana* 26. *Novemb.* 1582. Ita censuit = Cum decretum Conc. *sess. XXI. cap. V.* premiserit Episcopis, ut possint facere uniones perpetuas quarumcunque Ecclesiarum parochialium, & beneficiorum cum curatis propter earum paupertatem, nec comprehendat beneficia jurispatronatus, censuit eadem S. Cong. si necessitatibus parochialium providen non possit unionibus permissis in d. *cap. V.* nec remediis propositis *in cap. XIII.* vers. *In parochialibus sess XXIV.* habere Episcopum remedia juris communis, quibus uti posset adversus patronos illarum Ecclesiarum, quæ sufficientes redditus non habent pro cultu divino, & sustentatione Rectoris = Idem censuit *in Civitatis Castelli* 8. *Augusti* 1615. Quæ remedia, sunt, ut patroni compelli possint ad dandam congruam sustentationem parocho, vel patiantur parochialibus uniri, ut ex declarationæ dictæ Cong. relata hic a Card. Bellarmino in *Conc. Tridentinum*.

Si autem provideri nequeat parochialium paupertati per quorumcunque beneficiorum unionem, ut præscribitur in hoc *cap. V. & cap. XIII. sess. XXIV.* tunc recurrendum est ad collectas, & contributiones parochianorum, ut in *cit. cap. XIII.* prout etiam declaravit laudata Congr. *in Theatina* 29. *Julii* 1628. *lib.* 13. *Decretor. pag.* 498.

An Episcopus vigore hujus Trid. decreti unire possit Ecclesiis parochialibus ob illarum paupertatem beneficia Sedi Apostolicæ reservata, vel affecta, Fagnanus *in cap. Sicut unire VIII. de Excessibus Prælat. lib. V. Decretal.* 4 *num.* 22. *ad* 37. [illegible]lidissimis rationibus probat, posse; quamvis in Regestis prædictæ Congr. legatur sequens quæsitum, & responsum sub die 24. Augusti 1605. = Quæritur, an cum Episcopus erexerit in parochialem beneficium simplex, si dictum beneficium sit reservatum Sedi Apostolicæ, succedente illius vacatione, erectio sortiri debeat suum effectum, vel potius suspendi = Congr. censuit, executionem non posse suum effectum sortiri, obstante reservatione.

SECTIO LVIII.

Eadem Sessio XXI. cap. VI. de Reform.

QUia illiterati, & imperiti parochialium Ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officiis, & alii propter eorum vitæ turpitudinem potius destruunt, quam ædificant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illiteratis, & imperitis, si alias honestæ vitæ sint, Coadjutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint, quacunque appellatione, & exemptione remota.

Huic decreto accesserunt sequentes Cong. Conc. declarationes. &c.

I. Si agatur de Parochis, etiam Regularibus, a prædecessore Episcopo constitutis, successorique Episcopo constet de eorum imperitia, S. Cong. die 26. Aug. 1628. censuit = Episcopos successores posse, superveniente rationabili causa, iterum ex officio, etiam extra visitationem, examinare Parochos, alias ad Ecclesias parochiales approbatos = ut lib. 13. Decretor. pag. 520. a tergo, & die 13. Jannar. 1635. respondit = Episcopos successores, superveniente rationabili causa, posse etiam ex officio iterum examinare tam in visitatione, quam extra Parochos, quamvis Regulares, approbatos tempore provisionis parochialium = *lib. 15. pag. 146. a tergo*. Ad quorum examen devenire potest etiam pro libito, & pro sola quiete conscientiæ suæ; quemadmodum, & ipsum S. Rotæ Tribunal constituit *dec. 257. par. 19. Recen. num. 5.*

II. Si vero agatur de Parochis ab eodem Episcopo in præcedenti examine approbatis, eadem S. Congr. die 22. Septem. 1668. ita respondit Episcopo Pampilonensi, prout legitur *lib. 24. Decretor. pag. 108.* = Cum *sub die 15. Januarii* 1667. ad instantiam Episcopi Pampilonen. a Sacra Congregat. resolutum fuerit. I. Posse Episcopum examinare Parochos, & Rectores semel approbatos ad curam animarum, quando adest vehemens suspicio de illorum imperitia. II. Posse ad hujusmodi examen procedere etiam extra visitationem. III. Ad dictum examen faciendum haud necesse esse, ut judiciales probationes imperitiæ præcedant: nunc supplicat Episcopus ipse, per hanc Sacr. Congr. ulterius declarari, an in actis visitationis diœcesis possit Episcopus examinare Parochos, quotquot visitat, etiamsi contra illos, vel aliquem ipsorum, non vigeat suspicio imperitiæ = S. Congr. 22. Sept. 1668. respondit *Negative*.

Ex quo Decreto infert Benedictus XIV. *Instit. ecclesi. LX, in fine* = Atque ita pro novo examine faciendo sola conscientiæ sedandæ ratio non sufficit. Insuper necesse est, ut is rumor palam in omnes emanaverit, Parochum, eorum quæ ad curam animarum gerendam pertinent, memoriam amisisse, & ob socordiam pro sustinenda tam gravi provincia esse imperitum, sicut Patres S. Rotæ accurate perpenderunt *decis. 527. part. XIX. Recen. num. 18. & seqq.* Parochi etiam, qui a laicis jure quodam nominati fuerunt, ab hac conditione minime liberantur. Nam cum parochialem Ecclesiam sine publico examine obtinuerint, non idem judicium, atque opinio, ac de reliquis Parochis constituitur, quibus Episcopus post consuetum examen animarum regimen commendavit; *Card. de Luca de Parochis, Serm. 16.* =

III. Quamvis juxta hoc Conc. decretum datus fuerit Coadjutor Parocho imperito, hic tamen tenetur residere, ut S. Congreg. rescripsit *in Ravennat. lib. II. pag. 110. a tergo*. Quod si fructus Ecclesiæ sint tenues, ita, ut non sufficiant ad sustentationem utriusque, eamdem Congr. ita declarasse hic refert Cardinalis Bellarminus = Si Parochi sint imperiti, & fructus Ecclesiæ tenues, Episcopus provideat, data Rectori facultate non residendi =.

IV. Item, si Parochus sit ita imperitus, ut nec formaliter prædicare, nec plebem sibi commissam salutaribus verbis saltem pascere valeat, declaravit cogendum esse hoc præstare per deputatum ab Episcopo, illius expensis, ut *in Melevitana mens. Feb. 1590. ad V. Dubium lib. VI. pag. 109.*

V. Declaravit etiam, dandum esse Coadjutorem Parochis græcis imperitis, etiam latinum, si deficiant Sacerdotes græci habiles, ut *in Cassanen. 16. Jan. 1638. & in Larinen. 13. Feb. ejusd. anni lib. XV. Decretor. pag. 649. & 662.*

SECTIO LIX.

Eadem Sessio XXI. caput VII. de reform.

PArochiales vero Ecclesias, etiamsi jurispatronatus sint, ita collapsas refici, & instaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuscunque, ad easdem Ecclesias quomodocunque pertinentibus: qui si non fuerint sufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesiis provenientes percipiunt, aut in illorum defe-

ctum parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant, quacunque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod si nimia egestate omnes laborent; ad matrices, seu viciniores Ecclesias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quam alias Ecclesias dirutas, in profanos usus, non sordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

In boc decreto complectitur Concilium Ecclesias parochiales, nedum liberæ collationis ad Episcopum pertinentes, sed etiam jurispatronatus.

Ad primas quod spectat, cum instaurationem parochialium liberæ collationis fieri statuat ex fructibus, & proventibus quibuscunque ad easdem Ecclesias quomodolibet pertinentibus, cumque dictos proventus in totum, vel in partem percipere possit Parochus, partim beneficiati, si aliqua in prædictis parochialibus beneficia erecta sint, ac partim pensionarii; hine varia orta sunt dubia, an scilicet bi omnes teneantur ad præceptam instaurationem, super quibus emanarunt sequentes declarationes a Congregatione Concilii, &c.

I. Ad Parocbum quod spectat, declaravit, cum teneri contribuere fructus, qui supersunt illius congruæ vitæ sustentationi; ut refert hic Card. Bellar. Quæ quidem declaratio innititur juri communi; Alexander enim III. Lexoviensi Episcopo, vel ut alii volunt, Exonensi, sciscitanti, an Parochus teneretur ad refectionem suæ Ecclesiæ, ita respondit, *ut cap. IV. De his, tit. de Eccles. ædifican.* = *De bis, qui parochiales Ecclesias habent, duximus respondendum, quod ad reparationem, & institutionem Ecclesiarum cogi debent, cum opus fuerit, de bonis, quæ sunt ipsius Ecclesiæ, si eis supersint, conferre, ut eodem exemplo cæteri invitentur* =.

Si autem quæras, in qua quantitate constitui debeat bæc congrua, prudentis arbitrio credo esse statuendam, considerata qualitate personæ, loci, & temporis. Neque hic locum habere potest quod de hac eadem congrua edixit Nicolaus Papa, scribens Hosbaldo Choriepiscopo Quadrantino *Can.* XXXIX. *Studeat, distin. L.* in fine, quod scilicet talis sit, qua, *ipse, & sui sufficienter possint habere suæ sustentationis solatium*. Quem Canonem amplexa est Glossa in cap. XVII. *Cum adeo, verb. Sufficientem, de Rescrip.* nequaquam enim, ut animadvertit Bened. XIV, *Instit. ecclesiast.* C. admiscendæ sunt expensæ = quæ fiunt pro alendis consanguineis, aut pro servanda generis sui conditione: ea solum numeranda sunt, quæ ad Parocbum ipsum sustentandum necessaria ducuntur. Equidem Barbosa scriptum reliquit ad cap. VII. sess. XXI. de Refor. n. 9. & 10. = Teneri Rectorem ad reparationem, si beneficii bona sustentandæ vitæ supersint, quamvis ad tuendam conditionem, seu statum non sufficiant; quia beneficiorum fructus non ad crescendos, aut erigendos, seu favendos mundanos titulos, sed ad pauperes alendos, & divinum cultum instituendum sunt concessi =

II. Quod autem spectat ad beneficiatos, eadem Cong. ad dubium sibi propositum ab Episcopo Narniensi die 24. Martii 1657. = An (ipse Episcopus) possit beneficia (quorum tituli translati fuerant in aliam Ecclesiam, quæ restauratione indigebat) quacunque dignitate præfulgeant, & etiamsi gaudeant Palatinorum privilegiis, ad restaurandam Ecclesiam, in quam transferuntur tituli, quatenus restauratione indigeat, gravare, respondit = Dictos Rectores beneficiorum, etiam in quacunque dignitate constitutos, teneri post translationem secutam, ad futuram restaurationem Ecclesiarum, ad quas beneficia fuerunt translata = *ut lib.* XIX. *Decretor. pag.* 642. *&* 643. Quod itidem responsum innititur juri communi, Decretali nempe desumpta ex Conc. Moguntino, & relata in *cap. I. Quicunque, de Ecclesiis ædificand.* ubi legitur: *Quicunque beneficium ecclesiasticum* (intellige etiam simplex, juxta DD. communiter) *habent, ad tecta Ecclesiæ restauranda, vel ipsas Ecclesias emendandas omino adjuvent*, ut notatum est par. I. ad hoc idem *cap. pag.* 458.

III. Quod tandem pensionarios tangit; & hi tenentur pro rata contribuere, nisi forte pensiones prorsus immunes ab boc onere, ut plerumque contingit, concessæ fuerint: de quo tamen legitime probari possit, ut eadem Cong. declaravit *in Civitatis Plebis* 18. *Martii* 1628. *lib.* XIII. *Decretor. pag.* 418.

Deficientibus, tum congrua sustentatione Parochi, tum beneficiis, tum pensionibus, & parochialis Ecclesia adjunctum non habeat juspatronatum, tunc populus juxta boc Conc. decretum cogendus est ad eam reficiendam, vel iterum ædificandam. Sed quia, prout ulterius animadvertit Benedict. XIV. *loc. cit.* = Non semel accidit intra parochiæ fines ab aliquibus bona possideri, qui tamen extra ipsam parochiam degunt, uti constat in domorum conductoribus; quamobrem revocari in dubium solet, utrum ipsi conductores, an vero domini sumptibus satisfacere debeant, Cum tamen in Italia mos obtinuerit, ut Forenses solvant tantum pecuniam pro iis bonis, quæ possident in loco, ubi collectiones a Magistratu præscribuntur, idem prorsus est observandum in controversia, quam modo exposuimus. Sic unanimes Scriptores affirmant. Congregatio pro causis Episcoporum, ac Regularium constituta die 10. Octobris anno 1581. his verbis scripsit ad Vicarium Placentinum = Si te convenient iterum illi tres, vel quatuor, qui, ut scribis die prima huius mensis, novas afferunt difficultates, ne quidquam cum reliquis pro restauratione parochiæ conferant, ubi sua babent domicilia, illos magno in errore versari dices. Jam tibi significatum fuit curam omnem adhibere, ut Inquilini pro domibus pecuniam ad id necessariam impendant, ac deinde quidquid ob banc causam expenderint sibi retineant ex pretio, quod pro domo conducenda persolvunt: Sacra Cong. post accuratum examen ita statuendum censuit, idque pluribus in locis servatur, cum expensæ, quæ semel indicuntur, perpetuæ futuræ sunt, vel uti templorum restaurationes: cum tamen expensæ leves fuerint, & annuæ, veluti pro sustentando Parocho, aut pro aliis causis similibus, tunc aliud consilium suscipi poterit. Viam igitur insiste, quam jam ingressus es in hoc negocio peragendo =.

IV. Quod vero spectat ad parochiales jurispatrona-

tronatus, quamvis Concilium hic decreverit, expensas faciendas esse a patronis, nedum si Ecclesia reficienda sit, sed etiam si ruvina diruta, a fundamentis restituenda foret, non tamen ad id tenerentur præcise, sed causative dumtaxat, ut explicant Theologi; si scilicet jus præsentandi retinere velint, proposito eis congruo temporis spatio ad se deliberandum; prout hanc theoriam in praxim redegit laudata Congr. Conc. *in causa Ragusæ*, relata a Benedicto XIV. *loc. cit.* Cum enim ex vehementissimo terremotu in totum djecta fuisset Ecclesia parochialis sub titulo B. Mariæ Virginis, sita in Oppido Umblæ, de jurepatronatus Capituli Metropolitanæ ejusdem Civitatis, declinarentque Canonici expensas ad illam rursus erigendam facere, & contenderent id onus populo imponere, proposito dubio = An, & cujus expensis reficienda, seu reparanda sit Ecclesia = *die 3. Augusti* 1686. respondit = Præficiendum esse Capitulo terminum sex mensium ad reædificandum, vel ad renunciandum juri præsentandi =.

Ad quod quidem onus tenentur Patroni ob reciprocam, quam cum Ecclesia contraxerunt, obligationem, atque etiam quia Ecclesia ipsis concedit jura honorifica, atque utilia. *Rota coram Falronerio decis. 33. num.* 10. Quid quid in contrarium efferat Lambertinus *de Jur. patron. part. III. art. II. qu. 7. princ. lib. III. num.* 5. sentiens, hoc onus pertinere ad Rectorem, non ad Patronum.

Id enim verum est in casu, quo fructus Ecclesiæ abundent pro Rectoris sustentatione, ut declaravit *Rota coram Vicecom in Urbevetana restaurationis Ecclesiæ 19. Junii 1752. inter impressas decis. anno 1754. sub numero* 411.

Quod si Patroni noluerint id onus subire, Ecclesiæ *patronatum* amittere debent, ut statuit Benedict. XIII. Const. *Pius & misericors*, §. *Volumus autem*, mox transcribenda.

Posito autem casu renunciationis juris patronatus, cum parochialis transiret ad liberam Episcopi collationem, tunc locum haberent disposita per Concilium in jam expressis terminis circa Ecclesias parochiales liberæ collationis. Quibus omnibus juris remediis deficientibus, tunc solum Ecclesia redigenda est in usum profanum, non sordidum, & illius titulus ad matricem, seu proximam transferendus.

Quod autem spectat ad hujusmodi conversionem, pro qua dictum Concilium facultatem Episcopis impertitur; cum quæsitum fuerit = An ruvinæ Ecclesiæ, quas concessum est in profanos usus, non sordidos, convertere, possint converti in viarum publicarum ædificium, seu etiam in privatarum domorum usus = Cong. censuit, hoc totum relinquendum esse arbitrio Ordinarii.

Quod idem Concilium hic statuit circa refectionem, & instaurationem Ecclesiarum parochialium, dicta S. Cong. *die 10. Junii 1595.* in Castri Durantis declaravit, etiam habere locum in refectione, vel ædificatione domus parochialis = Congregatio censuit, scribendum ad Abbatem, ut domum pro necessaria Parochi habitatione curet ædificari ex fructibus, & proventibus quibuscunque ad parochialem ipsam pertinentibus, qui si non fuerint sufficientes, patronos, si qui sint, vel alios, qui fructus aliquos ex dicta parochiali percipiant, & in eorum defectum, parochianos ad id remediis opportunis compellat, quemadmodum de instauratione parochialium Ecclesiarum cavetur decreto Conc. *cap.* VII. *sess.* XXI. quod Congregatio declaravit, habere locum etiam in refectione, vel ædificatione domus necessariæ ad Parochi habitationem = Item 22. *Junii* 1592. *in Nullius*, declaravit, facultatem in hoc decreto (Concil.) tributam Episcopo, competere etiam Abbati, quasi episcopalem jurisdictionem habenti, ut *lib.* VIII. *Decretor. pag.* 130. non vero Vicario generali Episcopi, nisi ab hoc habeat speciale mandatum, prout in hoc eodem Conc. Capitulo refert Cardinalis Bellarminus declaratum fuisse ab eadem Congr.

Nota I. Cum laudato Benedicto XIV. in mox *cit. Institutione* C. quod = Si opulenta dote Ecclesia prædita sit, quæ a Parochi proventibus sejungatur, facultas pro illius parte alienanda exposci potest, ut sacræ Ædes reparentur, vel a fundamentis condantur =.

Nota II. Parochum exercentem curam cum sola congrua tamquam stipendio sui laboris adinstar Vicarii, hac habituali remanente penes v. g. Capitulum, aut alium pium locum, non ipsum, sed Capitulum teneri ad restaurationem, & manutentionem Ecclesiæ, ex declaratione Cong Conc. *in Spoletana restaurationis Ecclesiæ*, 12. *Decembr.* 1705. *ac aliis relatis in Sorana 13. Aug. 1729. in Thesauro Resol. ejusd. Cong. tom. IV. pag.* 338.

Nota III. Hoc idem onus spectare ad Commendatarium, si Ecclesia parochialis sit commendata, declaravit ead. Cong. *in Bossanen. restaurationis Ecclesiæ parochialis*, 25. *Feb. &* 11. *Martii* 1741. *tom. X. dicti Thes. pag. 30. & 35. ac Rota coram Ratta in Constantien. restaurationis Ecclesiæ*, 3. *Martii* 1758. §. VIII. *& seqq.*

Nota IV. Quoad reparationem Ecclesiarum cathedralium, & collegiatarum Italiæ, & Insularum adjacentium satis provisum esse a Benedicto XIII. Constit. *Pius, & misericors*, 4. *idus Maii* 1725. ut sequitur.

Decernimus, præcipimus, & mandamus per totam Italiam, & Insulas adjacentes, ut in posterum provisi de parochialibus una cum incertis, annuum redditum scutorum centum monetæ Romanæ excedentibus, & de canonicatibus, & beneficiis, tam residentialibus, quam non residentialibus, & simplicibus, sitis extra Ecclesias collegiatas, cujuscunque valoris existant, teneantur solvere, & respective deponere mediam annatam pro fabrica Ecclesiæ cathedralis. Provisi vero de parochialibus una cum incertis annuum redditum scutorum centum monetæ præfatæ excedentibus, & de canonicatibus, & beneficiis tam residentialibus, quam non residentialibus, & simplicibus, sitis in Ecclesiis collegiatis, vel ad illas translatis, cujuscunque valoris existant, itidem teneantur solvere, & re-

ſpective deponere mediam annatam pro fabrica Eccleſiæ collegiatę, ſive beneficia prædicta liberæ collationis, ſive jurispatronatus mixti, ac etiam laicalis fuerint, & ad quemcunque electio, collatio, & iuſtitutio pertineat, ſive nimirum ad Metropolitanum, vel Ordinarium, ſive ad Capitulum, ſive ad alium quemcunque inferiorem, dummodo collationis, inſtitutionis, & proviſionis Sanctæ Sedis minime exiſtant, aut etiam legitima non vigeret conſuetudo ſolvendi, vel dimittendi fructus ſex menſium, aut ſimilem, non tamen minorem ratam favore fabricæ, vel ſacriſtiæ; utroque enim in caſu pro fabrica prædicta nihil ſolvendum, aut deponendum erit. Ut autem præmiſſa, quæ ad conſulendum debito metropolitanarum, & carhedralium, ac collegiatarum Eccleſiarum decori diſpoſita dignoſcuntur, ſuum ſortiantur effectum, præcipimus, & mandamus, quod mediæ annatæ hujuſmodi deponantur penes perſonam idoneam, ab Epiſcopis cum ſcientia, & conſenſu Capitulorum deputandam, & ſucceſſive ab eiſdem, deficente neceſſitate occurrendi reparationi Eccleſiæ, inveſtiantur, & collocentur in ſtabilibus, & fundis, ſeu capitalibus tutis, ſecuris, atque fructiferis, ac, ubi fieri poterit, in locis montium cameralibus non vacabilibus, pro dote fabricæ ſingularum Eccleſiarum prædictarum; ac ejuſmodi dotium annuus proventus non in alium uſum, quam reparationis, conſervationis, & manutentionis fabricæ earumdem Eccleſiarum, ab unicujuſque Præſulibus, cum ſcientia pariter, & conſenſu ſuorum Capitulorum, in occurrentibus caſibus erogetur: & quotieſcunque dictas Eccleſias reparatione non indigere conſtiterit, annui etiam fructus, & fructuum fructus dotium prædictarum in aliis ſtabilibus fundis, & capitalibus tutis, atque fructiferis, ac reſpective in aliis locis montium eodem prorſus modo reinveſtiantur, & collocentur, ad hoc, ut ipſæmet dotes majora in dies, benedicente Domino, ſuſcipiant incrementa, adeoque earum redditus ſupportando reparationis fabricæ ipſarum Eccleſiarum oneri ſatis eſſe poſſint. Cæterum ſuper præmiſſis omnibus, ac præſertim ſuper iis, quæ rectam, & fidelem præfatarum dotium adminiſtrationem reſpicient, eorumdem Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Prælatorum inferiorum, atque etiam Capitulorum conſcientiam peculiariter, & diſtricte oneramus. Ac inſuper quoties Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Ordinarii inferiores, ac reſpective Capitula in aliquo ex his defecerint, ita ut, vel ratione minus fidelis, idoneique depoſitarii, aut ex cauſa non facti, vel minus tuti, & exinde deperditi inveſtimenti, aut demum propter erogata capitalia, vel fructus in alios uſus, aliquod præjudicium emerſerit patrimonio fabricæ, ipſi Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel Ordinarii inferiores, & reſpective Capitula, & ſinguli Canonici, qui defecerint, eorumque hæredes, & ſucceſſores teneantur ad omnia damna, & intereſſe favore prædictæ fabricæ, eorumdemque bona omnia pro potiori cautela affecta ſint, & ſpecialiter hypothecata favore ejuſdem fabricæ. Quoniam vero Noſtræ mentis non eſt per hanc noſtram Conſt. ut præmiſimus, SS. Canonum ſtatuta, & præſidia minvere, ſed, quantum in Domino poſſumus, augere favore Eccleſiarum, declaramus, & expreſſe volumus, firmiſſimum nihilominus manere onus reparandi, reſtaurandi, & manutenendi Eccleſias cathedrales, Epiſcopis a jure injunctum; ita, ut in reſtaurandis, reparandis, & conſervandis Eccleſiis cathedralibus, antequam tangantur fructus, ſeu capitalia favore fabricæ, vigore hujus Conſt. conficenda, teneantur Epiſcopi, & ad normam SS. Canonum exquiratur de eorum obligatione. Prætereaque decernimus, hanc noſtram Conſtit. locum habere favore omnium Eccleſiarum cathedralium, & collegiatarum totius Italiæ, & Inſularum adjacentium, tametſi pro nonnullis Eccleſiis editæ fuerint aliquæ proviſiones, ſicuti per fel. rec. Innocentium PP. XIII. Prædeceſſorem noſtrum, pro tribus Eccleſiis, nempe Auximana, Viterbien. & Tuſcanen. & per Nos hactenus pro quatuor, ſcilicet Nuſcan. Vigilien. Caſtellaneten: & Sypontina, mediante reſervatione ratæ penſionis ſuper fructibus earumdem Eccleſiarum ad certum tempus favore fabricæ earumdem Eccleſiarum, actum fuiſſe conſtat: & in univerſum pro Eccleſiis Regni Neapolitani emanaverit Conſtitutio ſan. mem. Innocentii Papæ XII. etiam Prædeceſſoris noſtri, incipiens, *Inſcrutabili*, & ſupervenerit alia noſtra ampliativa, incipiens, *Sacroſancti Apoſtolatus*.

Excipimus tamen ab hac Conſtitutione beneficia noſtræ Archidiæceſis Beneventanæ: dudum enim eorum reſpectu per aliam noſtram Conſtitut. incipientem *Romanus Pontifex*, confirmando, declarando, & ampliando antiquam Conſtitutionem fel. rec. Pii PP. II. pa-

riter

aliter Prædecessoris nostri, simile injunximus onus beneficiis, in universa Archidiœcesi existentibus.

Volumus autem, quod huic nostræ Constitutioni, seu solutioni mediæ annatæ prædictæ minime subjacta existant beneficia illarum diœcesum, & respective Collegiatarum, in quibus reperitur opus, seu peculiare patrimonium fabricæ, sufficienter instructum, aut onus, sau obligatio reparandi, restaurandi, & conservandi Ecclesias residet penes Communitates locorum, vel adsunt dictarum Ecclesiarum Patroni, qui, nisi reparare, & manutenere velint easdem Ecclesias, earum patronatum amittere debent. Cum enim in his consultum sit reparationi, & conservationi Ecclesiarum, nolumus aliud seperaddere beneficiatis impendium, quod vergeret in sublevamen eorum, qui de jure tenentur.

S E C T I O L X.

Eadem Sessio XXI. caput VIII. juncto cap. VIII. sess. VII. de Reform.

QUæcunque in diœcesi ad Dei cultum spectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri æquum est: propterea commendata monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpositituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis observantia, necnon beneficia, tam curata, quam non curata, secularia, & regularia, qualitercunque commendata, etiam exempta, ab Episcopis, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, annis singulis visitentur: curentque iidem Episcopi congruentibus remediis, etiam per sequestrationem fructuum, ut, quæ renovatione indigent, aut restauratione, reficiantur, & cura animarum, si qua illis, vel eorum annexis immineat, aliaque debita obsequia recte exerceantur, appellationibus quibuscunque, privilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, Conservatoriis, judicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. Et, si in eis vigeret observantia regularis, provideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium superiores juxta eorum regularia instituta debitam vivendi rationem observent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitaverint, vel correxerint; tunc iidem Episcopi, etiam ut delegati Sedis Apostol. eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, juxta eorum instituta: quibuscunque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

Hoc Decretum, mandans Episcopis, tamquam delegatis Sedis Apostolicæ, ut singulis annis visitent monasteria commendata, in quibus non viget regularis observantia, extensum est ab Innoc. X. Decreto, *Ut in parvis*, 10. *Febr.* 1654. ad omnes Regulares, quorum conventus numquam suppressi, fundati fuerunt intra Italiam, & Insulas adjacentes ante decretum Urb. VIII. nempe ante diem 21. *Jun.* 1625. hos, personasque tam regulares, quam seculares in ipsis degentes subjiciendo visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci, tamquam Sedis Apostol. delegati, si ibi actu non alantur saltem sex Religiosi probatæ vitæ, quorum ad minus quatuor sint Saeerdotes maturæ ætatis (quadraginta nempe annorum completorum, ut infra dicetur) sicut, & conventus erectos post dictam diem, in quibus degunt religiosi minori numero, quam duodecim, ibi.

Ut in parvis Regularium Virorum, Conventibus a S. D. N. Innoc. Papa X. in Const. quæ incipit, *Instaurandæ*, primum suppressis, ac deinde ad ipsius Const. limites ob rationabiles causas in pristinum statum regularem restitutis, & ipsis Religionibus denuo concessis, pie, & religiose vivatur, ac regularia instituta, quo exactatius fieri potest, observentur; Sanctitas sua ex sententia Sacræ Congregationis super Statu Regularium, omnes, & singulos Conventus hujusmodi, sic, ut prefertur restitutos, & concessos in literis ab eadem Sacra Congregatione expediendis nominatim exprimendos, ac personas tam regulares, quam seculares in eis degentes visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci, tamquam super hoc a Sede Apostolica delegati, præsentis Decreti tenore plene in omnibus subjecit, ac subjectos esse declaravit, donec ipsorum redditus eousque

adaucti fuerint, ut in eis commode sustentari valeant, & cum effectu sustententur duodecim Religiosi ad Apostol. decretorum præscriptum: idque eidem Sacræ Congregationi legitime constiterit, & ejus decreto in singulis contingentibus casibus declaratum fuerit, non aliter. Interea vero voluit Sanctitas sua, ut in eorum singulis ali debeant, & reipsa alantur sex saltem Religiosi probatæ vitæ, ex quibus quatuor ad minus sint Sacerdotes maturæ ætatis; alioquin gratia restitutionis, & concessionis hujusmodi nulla sit, & invalida, & Ordinarii locorum in illis exequi possint, ac debeant ea omnia, quæ in aliis Conventibus itidem suppressis per eamdem Const. ipsis demandantur, perinde, acsi gratia prædictæ restitutionis, & concessionis non emanasset. Insuper quia multi sunt Conventus, in quibus, etsi præfixus fuerit numerus Religiosorum sufficiens ad observantiam regularis disciplinæ, & idcirco in suppressione ante dicta non fuerint comprehensi: nihilominus, sive ob redditúum diminutionem, sive ob Superiorum incuriam, vel malam administrationem, sive ob carentiam Religiosorum, aeris intemperiem, vel quamcunque aliam ob causam, prædictus numerus cum effectu in eis non alitur, cum gravi detrimento regularis observantiæ: Sanctitas sua intendens huic malo remedium adhibere, omnes, & singulos ejusmodi Conventus, ut præfertur, non suppressos, cujuscunque sint Ordinis, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, Congregationis, & Instituti, etiam Societatis Jesu, aut Grangiæ, seu membra alterius monasterii, existentes intra fines Italiæ, & Insularum adjacentium, in quibus nunc non aluntur, vel quandocunque actu non alentur saltem sex Religiosi, itidem probatæ vitæ, quorum ad minus quatuor, ut supra, sint Sacerdotes maturæ ætatis, eidem visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci, similiter ut Sedis Apostolicæ delegati, plene in omnibus præsentis pariter decreti vigore subjectos esse statuit, decrevit, & declaravit. Cæterum quoad Conventus, cum pauciori numero, quam duodecim Religiosorum, erectos post diem 21. Junii 1625. & illorum subjectionem loci Ordinario, Sanctitas sua voluit in suo robore permanere Decretum san. mem. Urbani VIII. jussu editum, cui per præmissa aliquatenus derogare non intendit.

Occasione hujus Decreti orta sunt infrascripta dubia una cum declarationibus emanatis a Congregatione super statu Regularium, & approbatis ab Alexandro VII. 27. Julii 1655. ut in Bullario ejusdem Pontificis sub num. IV.

Posito Decreto fel. rec. Innoc. Papæ X. super subjectione nonnullorum Conventuum, correctioni, visitationi, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci, tamquam Sedis Apostol. delegati, contigit dubitari de infrascriptis.

I. An Episcopus in Conventibus suæ jurisdictioni subjectis possit Abbates, Priores, Guardianos, & alios Superiores locales deputare, & familiam constituere?

II. An possit Episcopus a prædictis Conventibus Religiosos amovere?

III. An Regulares eorumdem Conventuum compelli possint ab Episcopo ad exhibendos libros introitus, & exitus; & reddendas rationes administrationis?

IV. An Episcopus in eisdem Conventibus se ingerere possit in his, quæ regularem disciplinam concernunt?

V. An Ecclesiæ dictorum Conventuum, & Capellæ Grangiarum, in quibus degunt Conversi pro agrorum cultura, ab Episcopo visitari possint?

VI. An ipsæ Grangiæ, & Conversi in eis degentes subsint visitationi Episcopi?

VII. Quid in Ecclesiis, seu Capellis Grangiarum, in quibus nullus degit Conversus, an similiter subsint Episcopi visitationi?

VIII. An liceat Episcopo visitare Conventus, tam suppressos, & postea restitutos, quam non suppressos, ad effectum cognoscendi, an in illis re ipsa alantur sex Religiosi.

IX. An Episcopus visitans hujusmodi Conventus suæ jurisdictioni suppositos, aut personas in eis degentes, possit a visitatis procurationem exigere in victualibus, vel in pecunia?

X. An jurisdictio Ordinariis locorum, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis, attributa in supradicto Decreto, competat Vicariis generalibus Episcoporum, necnon Abbatibus, & aliis inferioribus Prælatis, proprium territorium, ac jurisdictionem quasi episcopalem habentibus?

XI. An Provinciales, & alii Superiores regulares possint ejusmodi Conventus, jurisdictioni Ordinarii subjectos, & Religiosos in illis degentes visitare, corrigere, & punire, omnemque jurisdictionem in eos exercere, sicut poterant ante dictum Decretum?

XII. Si Superior regularis in causa prævenerit contra subditum degentem in aliquo ex eisdem Conventibus, Ordinario subjectis, fabricando processum, vel eum carceri mancipando, an Episcopus possit hujusmodi causam reassumere, ac Superiori inhibere?

XIII. Si

XIII. Si e converso Episcopus prævenerit in causa contra Religiosum in tali Conventu commorantem, an Superiori regulari eo casu liceat illum amovere, & in alio Conventu collocare; & si de facto collocaverit, an nihilominus Episcopus possit causam prosequi, ac Religiosum sic amotum revocare ad primum Conventum?

XIV. Si Provincialis, vel Superior localis voluerit aliquem ex Fratribus a tali Conventu removere, an Episcopus prohibere possit?

XV. Si a Conventu primum suppresso, ac deinde Religioni restituto, absint ex aliqua rationabili causa, & ad breve tempus, unus, vel plures ex numero sex Religiosorum ibi degentium, an gratia restitutionis sit nulla, & Conventus remaneat suppressus, ut prius?

XVI. Quid, si a Conventu non suppresso similiter ex causa rationabili, & ad modicum tempus absit aliquis e sex Religiosis ibi existentibus, an durante tali absentia, Conventus subjaceat jurisdictioni Ordinarii.

XVII. An Religioso illo redeunte, vel alias impleto numero sex Religiosorum, Conventus recuperet pristinam exemptionem?

XVIII. Si gratia restitutionis Conventus suppressi reddatur nulla ex eo, quod in illo ad formam Decreti cum effectu non alantur sex Religiosi, & postea contingat, ut ejusmodi numerus impleatur, an gratia restitutionis Conventus reviviscat?

XIX. Ad hoc, ut gratia restitutionis sit nulla, & Conventus denuo remaneat suppressus, propterea quod in eo non sustententur sex Religiosi, an debeat præcedere declaratoria Episcopi super facto, prævia causæ cognitione?

XX. An ab hujusmodi declaratoria liceat Regularibus ad Sedem Apostolica appellare, ad effectum, tam devolutivum, quam suspensivum?

XXI Cum ex Decreti præscripto quatuor Sacerdotes in his Conventibus degentes debeant esse maturæ ætatis, quænam dicatur ad hunc effectum ætas matura?

Sacr. Congr. super statu Regularium ad singula dubia superius proposita, hunc in modum respondit, videlicet.

Ad I. Non posse.

Ad II. Posse ex rationabili causa, commonito tamen prius Superiore regulari, ad quem pertinet, ut eosdem Religiosos assignet in aliis Conventibus.

Ad III. Posse compelli.

Ad IV. Posse.

Ad V. Posse.

Ad VI. Subesse.

Ad VII. Itidem subesse.

Ad VIII. Minime licere, antequam aliunde constet de fundamento intentionis Episcopi in deficientia numeri constituti.

Ad IX Expedire, ut S.D.N. decernat, & declaret, non licere Episcopo tales Conventus visitanti quidquam accipere procurationis nomine.

Ad X. Competere.

Ad XI. Posse, sicut prius, non tamen privative ad Episcopum.

Ad XII. Non posse, nisi ex justa causa, veluti cum videt Superiorem regularem ex odio, vel amore, cupiditate, vel metu, aut ex nimia severitate, vel indulgentia quid durius, aut remissius constituere, quam causa deposcit, in quo ipsius Episcopi conscientia oneratur.

Ad XIII. Non licere Superiori regulari Religiosum ab Episcopo inquisitum a loco amovere, & si amotus fuerit, posse Episcopum causam prosequi, & illum quibuscunque remediis revocare, etiam invocato auxilio Ordinarii, & brachio seculari, si opus fuerit, cujuscunque loci, in quo Religiosus ille reperiatur.

Ad XIV. Non posse.

Ad XV. Gratiam ob id non esse nullam, cessante omni fraude, nec Conventum remanere suppressum.

Ad XVI. Subjacere, durante absentia.

Ad XVII. Recuperare.

Ad XVIII. Non reviviscere.

Ad XIX. Debere ita procedere, nec ante declaratoriam licere Episcopo Conventus possessionem apprehendere, aut Religiosos inde expellere.

Ad XX. Licere, ad effectum devolutivum tantum, non autem suspensivum.

Ad XXI. Ætatem maturam dici ad hunc effectum, completo anno quadragesimo.

Declarationes suprascriptas SS. D. N. ad se relatas approbavit, & ab omnibus, ad quos pertinet, observari præcepit, contrariis quibuscunque non obstantibus. Datum Romæ die 27. Julii 1655.

Subsequenter ad hæc, cum ortum esset alterum dubium, an scilicet Conventus numquam suppressi, in quibus degunt de familia plures quam sex Religiosi, comprehendantur in prædicto Innocentiano Decreto, *sub die* 29. *Novembr.* 1657. emanavit sequens declaratio, relata a Matthæuccio, *Officialis Curiæ cap. LVI. Quoad visit. Ordinarii*.

Sacra Congr. super statu Regularium censuit, Conventus numquam suppressos, in quibus actu degunt de familia plures quam sex Religiosi, minime comprehendi in Decreto san. mem. Innoc.X. quod incipit, *Ut in parvis*; ac proinde locorum Ordinarios nequaquam posse in vim dicti Decreti in hujusmodi Conventibus, aut illorum personis, ullam sibi jurisdictionem vindicare.

Datum Romæ die 29. Nov. 1657. in regesto ejusdem Congr. fol. 325.

Die vero 11. Septem. 1670. exortis sequentibus dubiis circa jurisdictionem eorumdem Ordinariorum in Grangiis monasteriorum, illarumque Ecclesiis, & publicis Oratoriis, relatis ab eod. Matthæuccio *loc. cit.* una cum declarationibus dictæ Congregat. videlicet.

Posita Constit. fel. rec. Innoc. X. quæ incipit, Instaurandæ, *nec non illius Decreto incipien.* Ut in parvis, *contigit dubitari de infrascriptis.*

I. An Grangiæ ex d. Const. Innoc. suppressæ, & ad statum secularem reductæ, illarumque Ecclesiæ, & publica Oratoria possint ab Ordinario visitari?

II. Et quatenus possint, an hoc jus Ordinario competat privative quoad Superiores regulares, an vero cumulative cum ipsis?

III. Et quid, si prædictis Ecclesiis cura animarum incumbat.

IV. An Superiores regulares possint in dictis Ecclesiis curam animarum habentibus nominare Vicarios ad curam animarum exercendam, eosque ad nutum amovere.

V. An Grangiæ, seu membra alicujus monasterii nunquam suppressa, in quibus non degunt saltem sex Religiosi, subsint jurisdictioni, ac visitationi Ordinarii loci privative, an cumulative cum Superioribus regularibus.

Die 21. Septembr. 1670. S. Cong. super statu Regularium ad singula dubia superius proposita, in hunc modum respondit, videlicet.

Ad I. Grangias, ut præfertur, suppressas, & ad statum secularem reductas, illarumque Ecclesias, & publica Oratoria posse ab Ordinario visitari, dummodo in iis Grangiis, quarum proprietas fuerit reservata, vel restituta principalibus monasteriis, idem Ordinarius nullo modo se ingerat in temporalibus.

Ad II. Quoad Ecclesias, & Oratoria publica jus visitandi competere Ordinario privative: quoad Conversos autem in eis degentes cumulative, Ordinario scilicet jure delegato, ad formam Sacr. Conc. Trid. Regularibus vero, jure ordinario.

Ad III. Itidem quoad Ecclesias dictarum Grangiarum curam animarum habentes, jus visitandi Ordinario competere privative: sed quoad Conversos in eis degentes hoc jus competere cumulative, nempe Ordinario, tamquam Sedis Apostol. delegato, Regularibus vero auctoritate ordinaria.

Ad IV. Superiores regulares posse hujusmodi Vicarios nominare, & illos ad nutum amovere, si Ordinarius loci ab initio illos deputaverit amovibiles.

Ad V. Grangias, seu membra alicujus monasterii, numquam suppressa, in quibus non degunt saltem sex Religiosi, subesse jurisdictioni, ac visitationi Ordinarii loci, ac Superiorum regularium cumulative, videlicet, Ordinario, tamquam Sedis Apostol. delegato, ex prædicto Decreto, *Ut in parvis*, Regularibus autem jure ordinario.

Tandem 19. *Novembr.* 1671. emanarunt ab eadem Congr. sequentes declarationes ad singula hæc dubia, relatæ pariter a D. Matthæuccio *loc. cit.*

Episcopus visitavit Conventum suæ jurisdictioni subjectum in vim Decreti fel. rec. Innoc. X. incip. *Ut in parvis*, propterea quod tunc temporis ibi non erant de familia, nec re ipsa alebantur sex Religiosi, sed post absolutam visitationem, sine ulla fraude a Superioribus regularibus in eodem Conventu adaucta est familia, & impletus numerus sex Religiosorum, sicque Conventus exemptionem recuperavit, juxta declarationes S. Congr. super statu Regularium, nempe decimam sextam, & decimam septimam inter impressas.

Hoc posito, consulitur S. Congregat. de infrascriptis.

I. An post exemptionem, ut præfertur, recuperatam Episcopus possit hujusmodi Conventum visitare ad effectum, ut videat, an ordinationes, & decreta ab ipso edita in visitatione præcedenti fuerint adimpleta, nec ne?

II. Anve possit decreta non adimpleta exequi, & pro illorum executione pœnas adjicere, & aggravare.

III. Et quatenus possit: an hæc facultas, quæ ex dicto Decreto, *Ut in parvis*, competit Episcopo, tamquam Sedis Apostol. delegato, expiret, lapso integro anno a die publicationis decretorum.

IV. An Episcopus post exemptionem a Conventu recuperatam possit condemnare, & punire, etiam pœna corporis afflictiva, Religiosum, qui pro delicto in curia episcopali fuerat inquisitus, & carceri mancipatus eo tempore, quo Conventus erat jurisdictioni Episcopi subjectus.

Die 19. Novembr. 1671. S. Congr. super statu Regularium ad singula dubia superius proposita respondit, ut sequitur, videlicet.

Ad I. Posteaquam Conventus exemptionem recuperavit, Episcopum nequaquam posse illum visitare, etiam ad affectum, ut videat, an decreta edita in præcedenti visitatione fuerint executioni mandata.

Ad II. Itidem non posse post hujusmodi exemptionem decreta non adimpleta exequi, minusque pœnas adjicere, & aggravare pro illorum executione.

Ad III. Jurisdictionem ex d. Decreto, *Ut in parvis*, Episcopo attributam in Conventu non habente Religiosorum numerum ibi præscriptum, expirare eo ipso, quod Conventus ob familiam sine fraude adauctam, & impletum numerum Religiosorum præfixum, exemptionem recuperavit.

Ad IV. Cum contra dictum Religiosum non solum causa, sed etiam persona sit præventa, eo tempore, quo Conventus erat subjectus jurisdictioni Episcopi, & exemptio superveniens non invenerit eum liberum, utique Episcopum, tamquam Sedis Apostol. delegatum, posse hujusmodi causam tempore habili inchoata prosequi, etiam post exemptionem, & eumdem Religiosum condemnare, & punire, etiam pœna corporis afflictiva.

Urb. Innoc. ac Greg. XV. Decreta quoad subjectionem jurisdictioni Ordinariorum respectu monasteriorum tum erectorum post die 25. *Junii* 1625. cum in posterum erigendorum, in quibus degunt Religiosi minori numero, quam duodecim, innovata, & confirmata fuerunt ab Innoc. XII. Const. *Nuper*, 23. *Decemb.* 1697. §. *XV.* ibi,

Dein-

Deinceps vero Monasterium, Conventus, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium nullibi recipiatur, nisi præter alia ad id requisita, in singulis hujusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monaci, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis eleemosynis, detractis omnibus, ut supra detrahendis, competenter sustentari valeant, ad præscriptum Decreti fel. recor. Greg. XV. hac de re editi: alioquin Monasteria, & loca hujusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, ut supra, sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitaverint, Ordinarii loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ jurisdictioni subjecta esse intelligantur.

Decretum vero Greg. XV. de quo Innocentius hic mentionem facit, incip. *Cum alias*, emanavit *die* 17. *Augusti* 1622. relatum in Bullario veteri *sub num. XXXI.*

Nota ex declaratione Cong. Conc. 15. *Novemb.* 1598. = Episcopos non posse visitare Ecclesias parochiales, in quibus Abbates jurisdictionem episcopalem, & temporalem in Parochum, & parochianos exerçent, nisi Episcopi majorem in illis locis, & personis jurisdictionem exerceant =.

Item 6. *Febr.* 1619. = Cong. censuit, non licere Ordinariis locorum visitare monasteria Regularium, & corrigere, eo prætextu, quod illorum Superiores admoniti, intra sex menses illa non visitaverunt, vel correxerunt, nisi eadem monasteria, vel sub commenda existant, ex Decreto *cap. VIII. sess. XXV. de Regul.* vel suorum Ordinum capitibus non subsint, ac se se in Congregationem redigere neglexerint juxta dictum *caput VIII.* =.

Item *in Gienen. mense Decembr.* 1587. = Cong. censuit, si Commendatarius degit in monasterio sui Ordinis, & de licentia suorum Regularium, non posse ab Episcopo puniri, & corrigi, ex Decreto Concilii *cap. VIII. sess. XXI. vers. Etsi in eis vigēt.*

S E C T I O L X I.

Eadem Sessio XXI. caput IX. de reform.

CUM multa a diversis antea Conciliis, tam Lateranensi, ac Lugdunensi, quam Viennensi, adversus pravos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia; potiusque eorum malitia, ita quotidie magno fidelium omnium scandalo, & querela excrescere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur: statuit, ut posthac in quibuscunque christianæ Religionis locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur; nec ad officium hujusmodi exercendum ullatenus admittantur: non obstantibus privilegiis, Ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, piis locis, & quibusvis cujuscunque gradus, status, & dignitatis personis concessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Quamvis in hoc Decreto caveatur penitus abolendum esse nomen, & usus Quæstorum eleemosynarum, de iis tamen intelligitur, qui a Conc. Lateranensi sub Innoc. III. & Viennensi sub Clemente V. reprobati, & censura constricti fuerunt, ut exposui parte I. in Notis *ad caput XIV. Cum ex eo, de Pœnit. & Remiss. pag.* 754. non vero de hodiernis eleemosynarum Quæstoribus, quo nomine vocari jussit Urbanus VIII. ut mox dicam, qui pro hospitalibus, monasteriis, aliisque locis piis eas conquirunt. His igitur licitum est quæstuare: imo, si agatur de Religiosis, præsertim Ordinum Mendicantium, vetitum fuit a Gregorio IX. locorum Ordinariis, ne eos, potissimum Ordinum Prædicatorum, & Minorum, impedirent intra eorum diœceses degentes, eleemosynas ad sui sustentationem colligere, neve fidelibus interdicerent, quin eas iis conferrent, ut in *capit. XVII. Nimis prava, de Excessib. Prælat.* nulla tamen adjecta pœna. Verum ex Const. Sixti IV. *Sacri* 26. *Julii* 1479. iidem Ordinarii, si intra triduum requisiti, prohibitionem non revocaverint, eo ipso incurrunt interdictum ab ingressu Ecclesiæ, & suspensionem a regimine, & administratione. Alii vero quicunque his inferiores incurrunt excommunicationem, quæ tamen non est reservata, ibi §. VIII.

Præterea, quia, ut intelleximus, exortis nonnunquam controversiis inter locorum Ordinarios, eorumque Vicarios, seu Officiales, ac Curatos, & Fratres prædictorum Ordinum variis occasionibus, locorum Ordinarii, eorumque Vicarii, seu Officiales, & Curati prædicti, ne Christifideles Fratribus ipsis pias eleemosynas erogare præsumant suadere, & etiam sub censuris inhibere, ac erogantes excommunicatos fore prædicare, seu prædicari facere, seu pronunciare præsumunt: Locorum Ordinariis, eorumque Vicariis, seu Officia-

Officialibus, & Curatis prædictis, ac etiam aliis quibuſcunque dicta auctoritate mandamus, ut ab hujuſmodi perſuaſionibus, inhibitionibus, & mandatis de cætero prorſus omnino abſtineant; decernentes inhibitiones ipſas, & mandata nullius exiſtere firmitatis, & illis contravenientes, cenſuris hujuſmodi minime ligari, ac eoſdem perſuadentes, & inhibentes, mandatoque noſtro hujuſmodi obtemperare non curantes (niſi pœnituerint, & perſuaſiones, ac inhibitiones, & prædicta revocaverint infra triduum, poſtquam deſuper requiſiti fuerint) eo ipſo Ordinarios interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis a regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum; alios vero inferiores ab eis excommunicationis ſententiam incurrere.

Ad tramites harum Apoſtolicarum Sanctionum S. Congr. Conc. pluries declaravit, non poſſe Epiſcopos tam directe, quam indirecte Regularibus id prohibere, *ut lib. XII. Decretar. pag. 32. In Polinganen. 24. Septembr. 1622. dicto lib. pag. 110. in Beneventana 7. Julii 1646. lib. XVIII. pag. 144. & in Senonen. 28. Febr. 1654. lib. XIX. pag. 316.* Neque tenentur Regulares petere ab Ordinario licentiam, ſi quæſtuare velint per ſe ipſos, non per alios eorum nomine, intra diœceſim, ubi habent Conventus, ut ex ſequenti Decreto Congr. Epiſcoporum, & Regul. *ſub die 6. Octobr. 1596.* relatum a Matthæuccio, *Official. Curiæ cap. XLIII. n. 4.* = Non tenentur Regulares, qui ex inſtitutione, aut facultate Sedis Apoſtol. eleemoſynas quæritare, aut mendicare poſſunt, petere ab Ordinariis licentiam eleemoſynas per diœceſim quærendi, cum in erectione monaſteriorum eia licentia tacite ab Ordinariis impertita cenſeatur = Neque itidem in tali caſu oſtendere tenentur licentiam ſuorum Superiorum, ut ex Decreto Congr. Concil. ab eodem Matthæuccio ibidem relato num. 5. = An, ut Quæſtores arceantur, poſſint Ordinarii facultatum a Superioribus Regularium eleemoſynæ quærendæ conceſſarum aliquam cognitionem, & qualem habere? Congr. cenſuit, ex Concilio non prohiberi Regulares, quominus eleemoſynas quærant; non tamen alios eorum nomine, & auctoritate quoquomodo poſſe quæritare: illos tamen extra locum, ubi ſita ſunt monaſteria, eleemoſynas per eamdem diœceſim corrogantes, teneri ad oſtendendam Ordinario licentiam ſuorum Superiorum =.

Si vero quæſtuare velint per ſe ipſos extra diœceſim, ubi non habent Conventus, tenentur oſtendere Ordinario licentiam ſuorum Superiorum, imo & conſenſum ab eodem obtinere, ut in dicta *Polinganen.* ac prius *in Mediolanen. menſ. Junii 1587. lib. IV. Decretor. pag. 268. & 28. Nov. 1602. lib. X. pag. 51. ac 12. Junii 1608.*

Hic tamen ita monitos vult Mendicantes laudatus Matthæuccius *num. 7. & 8.* = Non eſt dubium, poſſe Epiſcopos immodicas quæſtuationes impedire, per *text. in Clement. Abuſionibus, de Pænit. & Remiſſ.* = Ubi dixit Piaſecus, ubi ſup. = Regulares delinquentes circa quæſtuationem poſſe ab Epiſcopo puniri = Addit ibidem Sperellus, poſſe Epiſcopos, ut fraudes in quæſtuatione vitentur, mandare, ne quis Religioſus eleemoſynam quærat, niſi prius licentiam Superiorum exhibeat, & per eos recognoſcatur. Quod quidem quantum ad exteros a loco, & habentes extra ipſum Conventum, eſt juxta diſpoſitionem Decreti poſtremo loco allegati, ut hac via impediant, ne gravamen recipiant Regulares loci, qui in ejuſdem populi, & animarum ſervitio occupantur. Quinimo idem præceptum poſſunt facere Regularibus ejuſdem loci, non ut eos eleemoſynas quærere impediant, ſed ut provideant, ne fraudes committantur: ſæpe enim fit, quod Regulares privilegio Mendicantium gaudentes, & bona in communi poſſidentes, qui commode ex ſolitis redditibus vivere poſſunt, privilegio Mendicantium fraude abutantur, ſubtrahendo eleemoſynas Regularibus, quibus vera mendicitas, & eleemoſynæ dietim acquiſitæ neceſſariam præbent ſuſtentationem, prout poſt Genuen. *Prax. cap. LVII. num. 11.* tenet Donat. *prax. tom. I. tract. XIII. quæſt. 32. num. 15.* Monacell. *form. part. I. form. IV. tit. VI. num. 8.* Unde Decr. *n. 4.* (ut ſupra) relatum procedit, dum non concurrit ſuſpicio fraudis. Siquidem pauperum, & monaſteriorum protectio eſt propria Epiſcoporum, qui tenentur ea tueri, & defendere *cap. Pervenit, cap. Nuntiatum 84. diſt.* =.

Pro quo monito aliqua ex parte facit ſequens Decretum Cong. Epiſcopor. & Regul. ſub die *22. Junii 1674.* (quod idem refert *n. 2.*) = declaravit, & decrevit, ne in poſterum præfatorum Ordinum (Conventus ſcilicet Obſerv. & Capuccin. in Regno Corſicæ) proprios ſuos diſtrictus ad quæſtuandum egrediatur, ſed intra ſuos limites ſe quiſque contineat, ut ab his, quibus ſerviunt, ſuſtentari facilius poſſint. Necnon, ut ubi plures inveniuntur Conventus in eodem diſtrictu, inter eoſdem ratio antiquitatis, ac fundationis rationabiliter habeatur, ſicque omnino obſervari mandavit. = Quæ diſpoſitio (ſubdit citatus Auctor) ex rationis identitate, & inſpecta ratione finali, ac regionis ſterilitate, quas S.C. indubie ponderavit, & ad evitandas lites, adeo faciliter inter Regularium Quæſtores, ipſaſque Religiones enaſcentes, ad cætera loca extendi nullus eſt, qui non conſideret = Hactenus de Mendicantibus eleemoſynarum petitoribus.

Quod autem ſpectat ad Quæſtores Confraternitatum, aliorumque locorum piorum, Cong. Conc. *menſ. Novemb. 1587.* = Cenſuit non impediendos Confratres, ſi facultas habitum geſtandi, eleemoſynas quæritandi, & mortuos ſepeliendi facta illis ſit per Bullas S. M. Pii V. = *Item in Maceraten. 6. Julii 1608.* declaravit, Presbyterum, qui accedit ad accipiendum primitias frugum, ſeu animalium, quæ offerri ſponte ſolent devotionis gratia pro Eccleſia ſua, non comprehendi Decreto Conc. *cap. IX. ſeſſ. XXI.*

Miniſtri Confraternitatis Confalonis de Urbe deputare poſſunt Quæſtores ad colligendas eleemoſynas in toto Statu eccleſiaſtico pro redemptione Chriſtianorum ejuſdem ſtatus ab Infidelium captivitate

te, ex Constitut. Sixti V. *Cum benigna*, 1. *Aprilis* 1586.

Circa Collectores eleemosynarum pro subsidio Terræ Sanctæ ex speciali indulto a pluribus Pontificibus concesso Fratribus Ordinis Minorum de Observantia, vide Constitutionem Bened. XIV. *Emanarunt nuper*, 20. *Augusti* 1743. relata a Lucio Ferraris, *Prompta Bibliotheca, in additione ad verb. Eleemosyna*, in qua idem indultum confirmatur, & injungitur, ut non bis in anno, prout statuerat Urban. VIII. ☞ sed = ad minus quatuor vicibus quolibet anno Adventus, & Quadragesimæ temporibus = tam per verbi Dei Prædicatores, in suis sacris Concionibus, quam in quibusvis aliis actionibus, & functionibus publicis, necessitates ejusdem Terræ Sanctæ proponi, & commendari curent, & faciant = .

Quicunque tandem sint hi Quæstores, sive Ordinum Mendicantium, sive quorumcunque locorum piorum, observare tenentur leges eis præscriptas a dicto Urbano sequenti Decreto edito *die* 12. *Julii* 1644. & relato *lib. XVII. Decretor. S. Congr. Conc. pag.* 350. de quo etiam meminit Bened. XIV. Const. *Quamvis justo*, 30. *April.* 1749. §. *X.*

Sanctissimus D. N. ex sententia EE. Card. S. C. Trid. Interpretum indulsit Archiconfraternitati Spiritus Sancti de Urbe Regni Neapolitani, ut ratione piorum operum, quæ exercere asserit, ad quinquennium perquirere possit eleemosynas in eodem Regno Neapolitano; ita tamen, ut eleemosynæ colligi non possint nisi de licentia Ordinarii cujuscunque diœcesis dicti Regni, petita, & obtenta in scriptis; quæ tamen gratis concedatur, & personæ a Superioribus, & Officialibus d. Archiconfraternitatis cum literis testimonialibus deputentur, quæ non sint vagæ, & incertas habeant sedes, sed bene cognitæ nomine, patria, honesta vita, & spectatæ religionis, & non sint de numero eorum, qui Quæstuarii vulgo appellantur, nec unquam tale exercitium exercuerint, isti que appellentur eleemosynarum Petitores, non Quæstores, quorum nomen S. Conc. detestatur: non habeant partem in eleemosynis recolligendis, quæ in usum dd. operum piorum convertantur, sed tamen aliqua congrua, & honesta merces illis constituatur; munus suum sine dolo, ac modeste fungantur, non secum deferant imagines, cartas, & Brevia, Reliquias, aliave his similia ad fideles excitandos: insuper nec alia insignia, seu instrumenta, nec sigilla, aut benedictiones faciant super animalia, non prædicent, nec publicent Indulgentias per se, vel per alios, neve ostentent sua privilegia, quamvis a Sede Apostolica concessa, Missas, aut imprecationes ad extorquendas pecunias, aut alia bona non intentent, nihil tamquam debitum, aut solitum, seu conventum, nec ulla arte, aut prætextu dicendi orationes alicujus Sancti utantur, sed simpliciter, ac modeste a fidelibus eleemosynas petant, nullum scandalum committant. Si sint alicujus Ordinis regularis, sint in eodem Ordine professi; incedant honeste, accipiant tantummodo, quod sibi sponte offertur, nec super hujusmodi eleemosynis ullam quovis nomine conventionem faciant, etiam ad utilitatem ejusdem Confraternitatis, & piorum operum, quæ in ea exercentur: & antequam, ad eas colligendas admittantur, jurent in manibus cujusvis Episcopi, seu Vicarii generalis, se servaturos omnes supradictas conditiones, quæ ut prævie observentur, non solum ex aliorum delatione, sed ipsi Episcopi, & Vicarii generales ex suo etiam officio inquirant, si quæ fraus, præsertim circa supradictas conditiones committatur: quod si reos compererint, publice pro modo culpæ arbitrio suo puniant, eosdemque statim a collectione eleemosynarum amoveant, quibuscunque privilegiis, statutis, etiam a Sede Apostolica confirmatis, necnon consuetudine immemorabili in contrarium minime obstantibus.

In quorum fidem.

SECTIO LXII.

Prosequitur Eadem Sessio XXI. & idem caput IX. de reform.

INdulgentias vero, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christifideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit: quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi caritatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cælestes hos Ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Hoc Decretum, juncto altero, contento *cap. II. sess. V. de reform.* quo prohibetur Indulgentiarum publicatio ob quæstum, ampliatum est a S. Pio V. Const. *Etsi Dominici*, 8. *Feb.* 1567. & *Quamplenum*, 2. *Januar.* 1570. prohibente, ne quocunque prætextu publicentur Indulgentiæ ob quæstum, seu prædicetur, ut ad eas acquirendas solvenda sit aliqua eleemosyna alicui personæ, vel loco, sub pœna in Episcopos, etiam Cardinales, secus facientes, sive attentantes, suspensionis ab ingressu Ecclesiæ, & perceptionis fructuum suarum Ecclesiarum, donec, prævia satisfactione, a Sede Apostolica, hæc suspensio relaxetur, & in his inferiores excommunicationis Papæ reservatæ, ut in cit. Constitut. *Quam plenum*, §. *II.* ibi.

Quicunque secus egerint, seu attentaverint, Antistites, etiamsi Cardinalatus honore præfulgeant, ab ingressu, & perceptione fructuum suarum Ecclesiarum tandiu suspensi jaceant, donec satisfactione prævia, illis per Sedem prædictam suspensio relaxetur; Inferiores vero Episcopis sententiam excommunicationis incurrant, a qua, nisi in mortis articulo constituti, ab alio, quam a Romano Pontifice absolutionis beneficium nequeant obtinere: decernentes etiam irritum, & inane quidquid secus per quoscunque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Circa publicationem Indulgentiarum Congreg. Conc. censuit, hanc = ad solum Episcopum, adhibitis duobus de Capitulo, pertinere, non obstante ordinaria jurisdictione Capituli, aut quibuscunque privilegiis ante dictum Conc. obtentis = ut in *Tornacen. 6. Julii 1608. lib. XI. Decretor. pag. 39.* Item ex declaratione ejusd. Cong. Regulares non possunt publicare Indulgentias, aut præ foribus suarum Ecclesiarum affigere, nisi postquam fuerint ab Episcopo publicatæ, *in Civitatis Plebis, 10. Nov. 1640. lib. Decretor. XVI. ad II.*

Publicantes Indulgentias falsas, puniendi sunt a S. Officio: ita ex mente Urbani VIII. statutum fuit in *Meliten. 16. Martii 1630. lib. Decretor. XIV. pagina 26.*

SECTIO LXIII.

Sessio XXII. de Sacrificio Missæ cap. II.

In hoc Capitulo docet Concilium, Sacrificium Missæ esse propitiatorium tam pro vivis, quam pro defunctis, in quo maxime sita est illius excellentia: cui accessit damnatio sequentis Propositionis ex proscriptis ab Urbano VIII. Const. *In eminenti, 6. Martii 1641.*

= Sacrificium Missæ non alia ratione est Sacrificium, quam generali illa, qua omne opus, quod fit, ut sancta societate Deo homo inhæreat =.

Huic Urbani Const. accessit etiam damnatio hujus propositionis la XXXI. in ordine inter alias proscriptas ab Alexandro VIII. *7. Decembris 1690.* = Bulla Urbani VIII. *In eminenti*, est subreptitia =.

SECTIO LXIV.

Eadem Sessio XXII. cap. VI. de Sacrificio Missæ.

Optaret quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi hujus Sacrificii fructus uberior proveniret.

Cum circa saluberrimum hoc Trident. desiderium de frequentia sacramentalis Communionis, nedum prioribus, sed elapso etiam sæculo orta fuerit controversia inter DD. aliquibus plus æquo ejus quotidianæ sumptioni patrocinando, dictitantibus, eamdem omnibus sine ullo personarum delectu suadendam esse, ita, ut ex his prodierit Auctor hujus propositionis, ab Innoc. XI. sub die 2. Martii 1679. proscriptæ = *Frequens confessio, & Communio etiam in his, qui gentiliter vivunt, est nota prædistinationis* = aliquibus vero frequentiorem, multoque magis quotidianam damnantibus; huic privato, & pestifero opinandi modo præclusus est aditus ex declaratione ejusdem Innoc. in sequenti decreto Congregat. Conc. ipsius Jussu edito, & impresso post monita S. Caroli *pag. 355. in lucem edita Romæ typis R. Cameræ Apostolicæ 1711.* quo Communionis sacramentalis frequentia permittenda, aut deneganda statuitur juxta prudens Ordinariorum judicium, sive per se, sive per parochos, aut confessarios dirigendum, secundum peculiarem cujuslibet statum, devotionem, & charitatem: qua attenta, primis Ecclesiæ seculis etiam quotidiana ipsius sumptio alicubi in usu erat, & quidem sub utraque specie, ut ex *Can. XI. Illa autem distinct. XII. Tenor Decreti.*

Cum ad aures SS. D. N. fide dignorum testimonio pervenerit, in quibusdam diœcesibus vigere usus quotidianæ Communionis, etiam in feria sexta Parasceves, & simul affirmari, eamdem quotidianam Communionem præceptam esse a jure Divino, quin etiam in illius administratione aliquos abusus inoluisse, videlicet, quod aliqui, non in Ecclesia, sed in privatis Oratoriis, & domi, imo cubantes in lecto, & non laborantes ulla gravi infirmitatis nota, sumant Sacrosanctam Eucharistiam, quam argentea theca inclusam in crumena, aut secreto illis deferunt Sacerdotes seculares, aut regulares, aliique in Communione accipiant plures formas, ac particulas, vel grandiores solito; ac tandem quis confiteatur peccata venialia simplici Sacerdoti

doti non approbato ab Episcopo, aut Ordinario. Cum autem hæc Sanctissimus consideranda commiserit Sacræ Congregat. Conc. Trid. Interpretum, eadem Sac. Congr. prævia matura discussione super prædictis, unanimi sententia ita censuit. Etsi frequens, quotidianusque sacrosanctæ Eucharistiæ usus a Sanctis Patribus fuerit semper in Ecclesia probatus, nunquam tamen, aut sæpius illam percipiendi, aut ab ea abstinendi certos singulis mensibus, aut hebdomadis dies statuerunt, quos nec Conc. Trid. præscripsit, sed quasi humanam infirmitatem secum reputaret, nihil præcipiens, quid cuperet, tantum indicavit, cum inquit: *optaret quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes sacramentali Eucharistiæ perceptione communicarent*; idque non immerito, multiplices enim sunt conscientiarum recessus, variæ ob negocia spiritus alienationes, multæ e contra gratiæ, & Dei dona parvulis concessa, quæ cum humanis oculis scrutari non possimus, nihil certi de cujusque dignitate, atque integritate, & consequenter de frequentiori, aut quotidiano vitalis panis esu potest constitui: & propterea, quod negociatores ipsos attinet, frequens ad sacram alimoniam percipiendam accessus Confessariorum secreta cordis explorantium judicio est relinquendus, qui ex conscientiarum puritate, & frequentiæ fructu, & ad pietatem processu laicis negociatoribus, & conjugatis, quod prospiciunt eorum saluti profuturum, id illis præscribere debebunt. In conjugatis autem hoc amplius animadvertant, cum B. Apostolus nolit eos invicem fraudari, nisi forte ex consensu ad tempus, ut vacent orationi, eos serio admoneant, tanto magis ob sacratissimæ Eucharistiæ reverentiam continentiæ vacandum, puriorique mente ad cælestium epularum Communionem esse conveniendum. In hoc igitur Pastorum diligentia potissimum invigilabit, non ut a frequenti, aut quotidiana sacræ Communionis sumptione unica præcepti formula aliqui deterreantur, aut sumendi dies generaliter constituantur, sed magis quid singulis permittendum per se, aut Parochos, seu Confessarios sibi decernendum putet; illudque omnino provideat, ut nemo a sacro Convivio, seu frequenter, seu quotidie accesserit, repellatur, & nihilominus det operam, ut unusquisque digne pro devotionis, & præparationis modo rarius, aut crebrius Dominici Corporis suavitatem degustet. Itidem moniales quotidie sacram Communionem petentes, admonendæ erunt, ut in diebus ex earum Ordinis instituto præstitutis communicent. Siquæ vero puritate mentis eniteant, & fervore spiritus ita incaluerint, ut dignæ frequentiori, aut quotidiana Sanctissimi Sacramenti perceptione videri possint, id illis a Superioribus permittatur. Proderit etiam præter Parochorum, & Confessariorum diligentiam opera quoque Concionatorum uti, & cum eis constitutum haberi, ut cum Fideles ad Sanctissimi Sacramenti frequentiam (quod facere debent) accenderint, statim de magna ad illud sumendum præparatione orationem habeant, generatimque ostendant eos, qui ad frequentiorem, aut quotidianam salutiferi cibi sumptionem devoto studio excitantur, debere, sive laici negociatores sint, sive conjugati, sive quicunque alii, suam agnoscere infirmitatem, ut dignitate Sacramenti, ac divini judicii formidine discant cælestem mensam, in qua Christus est, revereri, & si quando se minus paratos senserint, ab ea abstinere, seque ad majorem præparationem accingere. Episcopi autem, in quorum diœcesibus viget hujusmodi devotio erga Sanctissimum Sacramentum, pro illa gratias Deo agant, eamque, ipso adhibito prudentiæ, & judicii temperamento alere debebunt, & ab eorum officio postulari sibi maxime persuadebunt, nulli labori, aut diligentiæ parcendum, ut omnis irreverentia, & scandali suspicio in veri, & Immaculati Agni perceptione tollatur, virtutesque, ac dona in sumentibus augeantur: quod abunde continget, si ii, qui devoto hujusmodi studio, divina præstante gratia, tenentur, seque sacratissimo Pane frequentius reficere cupiunt, suas vires expendere, seque probare cum timore, & charitate assueverint. Quibus Christum Dominum, qui se Fidelibus manducandum, & se pretium in morte tradidit, atque in cælesti regno se præmium est daturus, precatur Sacra Congregatio, ut suam opem ad dignam præparationem, & sumptionem largiatur. Porro Episcopi, & Parochi, seu Confessarii redarguant asserentes, Communionem quotidianam esse de jure divino, doceant in Ecclesiis, seu Oratoriis privatis ex dispensatione, seu privilegio Pontificis de manu Sacerdotis sumendam Sanctissimam Eucharistiam, nec eam ullo modo deferendam in crumena, aut secreto ad existentes domi, vel cubantes in lecto, præterquam ad infirmos, qui ad illam suscipiendam ad loca prædicta accedere non valeant, & ad eos, si ab Ecclesia deferatur publice, & cum pompa juxta formam Ritualis Romani, si vero ab Oratorio privilegiato, cum forma decenti. Curent etiam, ut circa Communionem in Feria sexta Parasceve Missalis Rubricæ, & Ecclesiæ Romanæ usus serventur. Insuper admoneant nulli tradendas plures Eucharistiæ formas, seu particulas, neque grandiores, sed consuetas. Non permittant, ut venialium confessio fiat simplici Sacerdoti non approbato ab Episcopo, aut Ordinario. Si Parochi, & Confessarii, etiam Regulares, aut quicunque alii Sacerdotes secus egerint, sciant Deo Optimo Maximo rationem reddituros esse, neque defuturam Episcoporum, & Ordinariorum justam, ac rigorosam animadversionem in contrafacientes, etiam Regulares, etiam Societatis Jesu, facultate ipsis Episcopis, & Ordinariis per hoc decretum per Sedem Apostolicam specialiter attributa. Et facta de præmissis omnibus, ac de verbo ad verbum relatione, Sanctitas sua approbavit, ac præsens decretum typis dari, ac publicari voluit,

In quorum &c.

Datum Romæ 12. Februar. 1679.

F. Card. Columna Præf.

S. Archiep. Brancaccius Episcop. Viterbien. Secr.

Occasione ejusd. Trid. decreti iterum in nonnullis Italiæ diœcesibus pullulare incepit altera controversia, ut testatur Bened. XIV. in Constit. *Certiores effecti*, 13. Novembr. 1742. = de obligatione, qua Sacerdotes Missas celebrantes adstringantur Eucharistiam ministrare intra easdem iis fidelibus, qui ad ipsam accipiendam paratos se exhibent, ac petunt Sacrificii, cui adstant, participes fieri = cui controversiæ, ut Pontifex obviam iret, declaravit, Sacerdotes semper, & indiscriminatim ad id non teneri, sub infrascriptis tamen conditionibus, ibi,

At quoniam.... Quare Pastores monere debent eosdem fideles, ut participes esse cupientes sacræ Mensæ (quod maximopere probandum diximus) studeant tempus, locum, & circumstantias nancisci, quibus & ipsi justorum votorum suorum compotes evadant, nec instituta illa pietatis impediant. Hisque Pastorum suorum monitis fideles se se dociles præbentes, cavebunt, ne sibi injuriam factam querantur, si quandoque pro tempore, loco, & personis, Episcopus minime opportunum censuerit, a Sacerdote celebrante Eucharistiam distribui iis, qui adstant; quibus scilicet eo ipso tempore facilis, & obvia suppetit ratio ad eamdem mensam accedendi, pluribus aliis locis cuivis instructam.

Haud ægre Episcopi, & Parochi id fidelibus persuadebunt, quoties ipsis significent, ex Ecclesiæ disciplina, quæ modo viget, non quidem difficiliorem, sed faciliorem evasisse iisdem participationem, quam optant. Siquidem veteri more in singulis Ecclesiis passim unica Missa celebrabatur, cui fideles adstabant, indeque participabant, quia a solis propriis Pastoribus, quemadmodum reliqua Sacramenta, ita etiam Eucharistiam licite accipere valebant: hisce vero temporibus, ex Sacerdotum celebrantium, ex locorum, Altariumque, quibus ea celebratio publice peragitur, multiplicitate, patet cuilibet facile parabilis sacra Mensa, & ad sacrum Convivium admissio. Sin autem iidem fideles ita moniti, importune insisterent pro recipienda Eucharistia in iis temporis, loci, & personarum circumstantiis, quas excipiendas censuisset Episcopus, Ritualis Romani auctoritate etiam fretus; hæc illorum petitio, utpote nec justa, nec rationabilis, contumacem, ac refractarium animum demonstraret, cupidumque perturbationis, ac proinde minime cumpositum Eucharistiæ, qua par est, pietate percipiendæ.

Nota I, Quod prohibitio in supra transcripto decreto Congr. Conc. de non administranda Sacra Eucharistia in Oratoriis privatis, licet ex Apostolico Indulto in iisdem Missa celebrari possit, confirmata est ab eodem Bened. nisi accedat licentia Ordinarii, ut in ejus Epistola encyclica *ad Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos Regni Poloniæ, Magno, a. Junii 1751. §§. XXIII. & XXIV.*

Nota II. Ex decreto S. Cong. Rituum *2. Sept. 1741. in Aquen.* ad IV. dubium, quod si obsequendo dicto Conc. desiderio fideles communicare voluerint in Missis defunctorum, non est eis administranda Eucharistia per modum sacramenti, scilicet cum particulis præconsecratis, extrahendo Pixidem a custodia, sed per modum Sacrificii, prout est, quando ipsis administratur cum particulis intra eamdem Missam consecratis. Decretum autem est his verbis extentum, prout reperitur *lib. V. Decretor. ejusdem Congreg. ab anno 1739. ad 1741. pag. 353. a tergo*, a me recognitum.

= In paramentis nigris, non ministratur Eucharistia per modum Sacramenti, scilicet cum particulis præconsecratis, extrahendo Pixidem a custodia; potest tamen ministrari per modum Sacrificii, prout est, quando fidelibus præbetur Communio cum particulis intra eamdem Missam consecratis =.

Quo stante, Sacerdotes monitos velim, quod non sit attendendus Meratus, asserens *par. I. tom. I. pag. 602. ad Gavantum*, posse in Missa Defunctorum immediate post Communionem Sacerdotis Eucharistiam adstantibus distribui, etiam cum Particulis ab alio præconsecratis; nullumque esse S. Cong. Rituum Decretum, cujus habenda sit ratio. Hujus Auctoris assertioni fisus Benedictus XIV. *lib. III. cap. XVIII. num. 12. de Sacrosancto Missæ Sacrificio* ait = Cum quo (Merato) concludendum est, posse in Missis defunctorum Eucharistiam, sive in eadem, sive in alia Missa consecratam distribui; dummodo id nec fiat ante, vel post Missam, sed intra eamdem Missam post ipsius Sacerdotis Communionem = Meratus enim & Benedictus, cum scripserint ante mox allatum decretum, non abs re asseruerunt, nullum esse d. Cong. decretum, cujus habenda ratio sit: potissimum cum decretum ejusdem Cong. an. 1701. quo ex sententia Gavanti prohibebatur, ne cuiquam astantium in Missis defunctorum Eucharistia præberetur, ab eadem revocatum fuerit 21. *Martii* 1711. vetitumque, ne vulgaretur, aut ejus exemplar aliquod ederetur, ut testatur idem Bened. *loc. cit. num. 10.* Unde omnino attendendum est allatum decretum an. 1741.

S E C T I O L X V.

Eadem Sessio XXII. cap. VIII. juncto Can. IX. de Sacrificio Missæ.

Etsi Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire visum est Patribus, ut vulgari passim lingua celebraretur.

Huic

Huic decreto accessit declaratio Apostolicæ Sedis ex contrario sensu sequentis Propositionis LXXXVI. in ordine Paschasii Quesnelli proscriptæ a Clemente XI. in Constit. *Unigenitus* 8. *Sept.* 1713. = Eripere a simplici populo hoc solatium jungendi vocem suam voci totius Ecclesiæ, est usus contrarius praxi Apostolicæ, & intentioni Dei = Inter enim plures dictæ Propositionis sensus, ut animadvertit idem Benedictus *loc. cit. num.* 2. = Est etiam ille, ut Quesnellius significare voluerit, vulgari sermone Missam celebrandam: quo sensu eam acceptarunt centum Galliarum Episcopi in eorum pastorali documento = Quare autem nullatenus expediat, vernacula lingua Missam celebrare, innuit laudatus Bened. *loc. cit. num.* 5. = Et vero, quis sanæ mentis id consilii dederit, quo populus de Missæ Mysteriis certior fiat, quod commode per Parochos, & sacros Oratores obtineri potest, ut Missa e latino, exempli causa, sermone in vernaculam linguam convertatur, cum tot sint vulgares linguæ risu plane dignæ, & prorsus contemnendæ? Præterea non cujvis modo genti, sed cuique pene civitati peculiaris est lingua; & labentibus annis quævis lingua mutatur, quod in latina contigisse narrat Polybius *lib. III.* qui primæ pacis Punicæ fœdus, Punico secundo bello confecto, ægre intellectum esse testatur. Huc accedit, quod in qualibet mutatione sexcentis aperiretur occasio contentionibus, & dissidiis: populus autem Missæ in vernaculum sermonem conversæ intelligeret quidem verba, sensum tamen minime assequeretur, quod infinitos errores pareret. = Subditque *num.* 7. quod cum P. Vois Ordinis Prædicatorum *anno* 1660. in gallicam linguam Missale convertisset, gallicanus Clerus de hujusmodi novitate vehementer conquestus est apud Alexandrum VII. a quo anno insequenti condemnatum est.

S E C T I O L X V I.

Eadem Sessio XXII. de Sacrificio Missæ, prosequitur, idem cap. VIII.

Quamobrem, retento ubique cuiusque Ecclesiæ antiquo, & a S. Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum matre, & magistra, probato ritu, ne oves Christi esuriant, neve parvuli panem petant, & non sit qui frangat eis, mandat S. Synodus Pastoribus, & singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Missarum celebrationem, vel per se, vel per alios, ex iis, quæ in Missa leguntur, aliquid exponant: atque inter cætera sanctissimi hujus Sacrificii mysterium aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

Hoc decretum, quo præcipitur, ut Missa celebretur, retento antiquo ritu cujuscunque Ecclesiæ (latinæ, nempe, & græcæ) a S. Romana Ecclesia approbato, ampliatum est a S. Pio V. Const. *Providentia* 20. *Aug.* 1566. revocante facultatem quomodolibet concessam Græcis latino ritu, & Latinis græco more eam, & divina officia celebrandi, sub pœna in contrafacientes perpetuæ suspensionis a divinis, ibi.

Sane cum ad notitiam nostram pervenerit, quod nonnulli Presbyteri tam græci, quam latini antiquum S. R. E. ritum tam in celebratione Missarum, quam aliorum divinorum officiorum pervertere satagentes, diversas licentias, & facultates, Missas, & alia divina officia Græci latino more, ac Latini græco ritu celebrandi, ab Apostol. Sede, vel ejus Legatis, ac etiam majore Pœnitentiario pro tempore existente, variis prætextibus impetrarunt, illisque jampridem utuntur; hoc ab antiquo catholicæ Ecclesiæ instituto, Sanctorumque Patrum decretis deviare considerantes, propterea hunc abusum ab Ecclesia Dei extirpare, & submovere volentes, omnes, & singulas licentias, & facultates hujusmodi, hactenus, etiam motu proprio, vel quorumvis, etiam Imperatorum, Regum, & aliorum Principum contemplatione, & ex quibusvis causis quomodolibet concessas, ac Apostolicas, & alias literas desuper confectas, illarum omnium tenores pro sufficienter expressis habentes, Apostolica auctoritate ex certa scientia, hac præsenti nostra perpetuo valitura Constitutione revocamus, cassamus, annullamus, & irritamus, quibusvis Presbyteris tam græcis, quam latinis in virtute S. obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac perpetuæ suspensionis a divinis, pœnis districtius inhibentes, ne deinceps Presbyteri græci, præcipue uxorati, latino more, & latini græco ritu hujusmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis prætextu Missas, & alia divina officia celebrare, vel celebrari facere præsumant.

Ex

Ex decreto tamen sacræ Inquisitionis ann. 1602. approbante Clemente VIII. relato a Benedicto XIV. Constit. *Imposito*, 29. *Martii* 1751. §. *VII.* licet Sacerdotibus ruthenis in Ecclesiis ritus latini uti Altaribus, calicibus, & vestibus sacris pro celebratione Missæ, etiam devotionis causa, quibus utuntur latini, sicut & Sacerdotibus ritus latini in Ecclesiis Ruthenorum uti Altaribus cum eorumdem Antimensiis idest linteis, episcopali benedictione consecratis, loco sacrati lapidis, calicibus, & vestibus, dummodo eorum quilibet celebret in suo respective ritu, secluso scandalo, & de licentia Prælatorum, ac Rectorum ipsarum respective Ecclesiarum: quod facere poterunt in solo casu necessitatis, cum scilicet Presbyteri latini longe degunt ab Ecclesiis latini ritus, ac propterea secum deferre nequeant sacratas tabulas lapideas sine gravi incommodo, & periculo eas confringendi, ut ex cit. §. VII. ibi.

Sed aliter se res habent, ubi de Regionibus agitur, in quibus latini Presbyteri ab Ecclesiis latini ritus longe degentes, cum sacratas lapideas tabulas per longa itinera sine gravi incommodo, & sine periculo ea confrigendi, secum deferre nequeant, vel Missæ celebrationem penitus omittere, & sic latinos fideles sine Sacrificio proprii ritus, & sine Mysteriorum participatione relinquere, vel eam super Græcorum Antimensiis peragere compelluntur. In hujusmodi rerum circumstantiis, Apostolic. Sedis provida indulgentia jamdudum enituit; cum scilicet anno 1602. ad supplicationem tunc existentis Episcopi Vilnensis prædictæ Cardinalium Inquisitorum Generalium Congregationi hac de re exhibitam, ipso etiam Prædecess. nostro Clemente Papa VIII. approbante, rescriptum fuit: = Sacerdotes Rutheni, non Schismatici, in Ecclesiis Catholicorum ritus latini, Altaribus, Calicibus, & Vestibus sacris eorumdem Catholicorum uti, & Missam celebrare possint, in casu necessitatis, ac etiam solum devotionis causa, dummodo ritu rutheno celebrent. Et e contra Sacerdotes ritus latini in Ecclesiis Ruthenorum, non Schismaticorum, Altaribus, & Calicibus, ac Vestibus sacris uti, & Missam celebrare valeant, ritu tamen latino. Et prædicta serventur, secluso omni scandalo, & de licentia Prælatorum, & Rectorum ipsarum Ecclesiarum.

Circa alteram allatam decreti Trident. partem, qua præcipitur animarum curam habentibus inter Missarum celebrationem aliquid populo exponere, præsertim diebus Dominicis, & festis; atque aliquod Sacrificii Missæ Mysterium declarare, jam sermonem institui *sess. V. cap. II. pag.* 816.

SECTIO LXVII.

Eadem Sessio XXII. in Decreto de Observandis, & vitandis in celebratione Missæ.

QUanta . . . . decernit S. Synodus, ut Ordinarii locorum Episcopi ea omnia prohibere, atque e medio tollere sedulo curent, ac teneantur, quæ, vel avaritia, idolorum servitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix sejuncta esse potest, vel superstitio, veræ pietatis falsa imitatrix, induxit. Atque, ut multa paucis comprehendantur; in primis, quod ad avaritiam pertinet, cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque hujusmodi, quæ a simoniaca labe, vel certe a turpi quæstu non longe absunt, omnino prohibeant.

Huic Decreto, quo Concilium mandat Episcopis, ut cujusvis generis mercedem, conditiones, pacta, & quidquid pro Missis novis celebrandis datur, necnon importunas, atque illiberales eleemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque hujusmodi, quæ a simoniæ labe, vel certe a turpi quæstu non longe absunt, omnino prohibeant: ad tollendum quemcumque turpem quæstum accesserunt nonnullæ declarationes Congregationis Conc. auctoritate Urbani VIII. illi tributa, relatæ in Constitut. ejusdem Pontificis *Cum sæpe*, 21. *Junii* 1625. & ab Innocentio XII. confirmatæ, & innovatæ, itidem una cum additione aliarum resolutionum ad hanc materiam spectantium, insertarum in sequenti Constitutione *Nuper*, *sub die* 21. *Novembris*, & 23. *Decembris* 1697. cujus integrum textum transcribimus, utpote continentem dubia valde frequentia, & obvia, ne Lector cogatur pro casuum opportunitate ad Bullarium confugere, quod semper in promptu habere nequit,

Nu-

Nuper a Congr. Venerab. Fratum nostrorum S. R. E. Cardinalium Conc. Trid. Interpretum prodierunt Decreta tenoris infrascripti, videlicet.

Alias super celebratione Missarum, ac prohibitione illas moderandi, seu reducendi absque Sedis Apostol. licentia, necnon super earumdem oneribus perpetuis suscipiendis, & Religiosorum uumero ultra redditus, & consuetas eleemosynas locorum Regularium non habendo, emanarunt ab hac Sac. Congregatione Sac. R. E. Cardinalium Conc. Trident. Interpretum, auctoritate per fel. rec. Urbanum Papam VIII. illi specialiter attributa, quamplura Decreta tenoris sequentis.

§. I. Cum sæpe contingat in quibusdam Ecclesiis tam magnum Missarum celebrandarum numerum, ex variis Defunctorum relictis, aut piorum eleemosynis impositum esse, ut illis pro singulis diebus præscriptis nequeat satisfieri, & tamen nova onera Missarum in dies suscipiantur: indeque fiat, ut depereant piæ testantium voluntates, obstricta benefactoribus fides violetur, defunctorum animæ suffragiis priventur, Ecclesiis debitus subtrahatur cultus, ac christifideles gravi scandalo affecti, plerunque a similibus charitatis operibus retrahantur: cumque his malis maximum inter cætera fomentum præbeat, aut quod ii, qui Missas supra vires celebrandas suscipiunt, sperent illas brevi ad pauciorem numerum a Superioribus reductum iri: aut quod Ecclesiis, forte pecuniarum absumpta, plerunque nuda remaneant onera Missarum absque ullo emolumento: aut quod eleemosyna pro illis celebrandis sit adeo tenuis, ut non facile inveniantur, qui velint huic se muneri subjicere, & redditus Ecclesiæ, aut monasterii adeo exigui, ut Sacerdos pro necessaria sui sustentatione novis se oneribus obstringere compellatur. Sac. Congregatio Cardinalium Conc. Trid. Interpretum animadvertens, facturam se rem Deo gratissimam, charitatique, ac justitiæ maxime consentaneam, si pro viribus satagat hunc teterrimum abusum e christiana republica convellere, atque eradicare, Sanctissimi D.N. Urbani Divina providentia Papæ VIII. auctoritate sibi specialiter attributa, infrascripta Decreta edidit.

§. II. Ac I. Districte prohibet, atque interdicit, ne Episcopi in diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alias quoquomodo reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis: sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apostol. Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur; alioquin reductiones, moderationes, & commutationes hujusmodi, siquas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit.

§. III. Deinde, ubi pro pluribus Missis, etiam ejusdem qualitatis, celebrandis, stipendia, quantumcunque incongrua, & exigua, sive ab una, sive a pluribus personis collata fuerunt, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Monasteriis, Conventibus, Congregationibus, Domibus, ac locis piis quibuscunque, tam secularibus, quam Regularibus: Sacra Congr. sub obtestatione divini judicii mandat, ac præcipit, ut absolute tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint, ita, ut alioquin ii, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant; quinimo graviter peccent, & ad restitutionem teneantur.

§. IV. Id vero, ut deinceps observetur exactius, Sacra Congr. eadem auctoritate revocat privilegia, & indulta omnia quibusvis personis, Ecclesiis, ac locis piis, tam secularibus, quam regularibus, cujuscunque Ordinis, Congregationis, & Instituti, quamcunque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

§. V. Ac similiter omne damnabile lucrum ab Ecclesia removere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eamdem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

§. VI. Præterea, ne in Ecclesiis, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, ut par est, adimplendis eo tepidiores, ac segniores reddantur, quod

quod onera hujusmodi cum nulla, aut parva sint utilitate conjuncta; statuit, atque decernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monasteriis, Conventibus, ac locis omnibus, tam secularibus, quam regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda, cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab iis, ad quos pertinet, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda a die realis acquisitionis, statim deponi debeant penes ædem sacram, vel personam fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa, seu illorum pretium, quamprimum investiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa, & individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur.

§. VII. Ac si eadem bona immobilia auctoritate Apostol. deinceps alienari contigerit, eorumdem pretium, sub eadam pœna, ut supra, deponi atque in aliis bonis stabilibus itidem fructiferis cum ejusdem oneris repetitione, atque annexione converti debeat.

§. VIII. Ad hæc Sacr. Congreg. quibusvis Capitulis, Collegiis, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiarum, ac piorum locorum, tam secularium, quam regularium Superioribus, vel aliis, ad quos pertinet, districte prohibet, ne in posterum onera perpetua suscipiant Missarum celabrandarum: seculares quidem sine Episcopi, vel ejus generalis Vicarii: Regulares vero sine Generalis, vel Provincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda: alioquin secularis, qui hujus prohibitionis transgressor extiterit, ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eo ipso: Regularis vero pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque activæ, & passivæ, absque alia declaratione incurrat.

§. IX. Eleemosynas vero manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis, ita demum iidem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoque onera suscipere valeant; alioquin omnino abstineant ab hujusmodi eleemosynis, etiam sponte oblatis, in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscriptione illa: *Eleemosyna pro Missis*, vel alia simili, sub iisdem pœnis ipso facto incurrendis, ne fideles hac ratione frustentur.

§. X. Episcopus vero, seu ejus Vicarius, aut Generalis, vel Provincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti, in singulis casibus diligenter inquirant, de singulis Missarum celebrandarum obligationibus, cuique Ecclesiæ, Monasterio, aut loco pio incumbentibus: nec antea assensum hujusmodi, aut licentiam præbeant, quam eis legitime constiterit, illius Sacerdotes, tam novo oneri suscipiendo, quam antiquis jam susceptis satisfacere posse, præcipuamque rationem habeant, ut redditus, qui Ecclesiis, & locis piis relinquuntur, omnino respondeant oneribus adjunctis secundum morem cujusque civitatis, vel provinciæ: intelligantque, si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in novissimo die se hujus prætermissi muneris rationem esse reddituros.

§. XI. Postremo Illustrissimi Patres non sine gravi animi dolore intelligentes, mala fere omnia, quæ regularem disciplinam evertunt, ac præcipue nimiam hanc facilitatem fovent in oneribus Missarum supra vires suscipiendis, veluti ex infecta radice, pullulare ex majori Regularium numero, quam ferant redditus, & eleemosynæ cujusque monasterii, inhærentes Summorum Pontificum, ac Sacri Trident. Conc. Decretis, hac de re editis, Sanctissimi Domini nostri auctoritate præcipiunt, ac mandant omnibus, & singulis Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, Præsidentibus, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Guardianis, Vicariis, & quibuscunque aliis Superioribus monasteriorum, conventuum, ac domorum regularium, bona immobilia possidentium, vel non possidentium, cujuscunque Ordinis, Congregationis, & Instituti, existentium intra fines Italiæ, & Insularum adjacentium, ut singuli, ad quos pertinet, in qualibet provincia, adhibitis duobus, aut tribus Regularibus sui Ordinis, vel Congregationis probatioribus, & rerum usu peritioribus, bona immobilia, census, redditus, & proventus omnes, consuetas item eleemosynas, & obventiones, tam communes monasteriorum, conventuum, & domorum ejusdem provinciæ, quam etiam singularibus personis Reli-

giosis assignatas, seu permissas, in communem usum deinceps conferendas, decem annorum immediate præcedentium habita ratione, diligenter, & mature recognoscant, iis omnibus detractis, quæ reparationes, præstationes, grandines, sterilitates, aliave cujuslibet generis onera consueverunt absorbere.

§. XII. Eaque omnia scripto fideliter exarata, idem Superior, cujus interest, in proximo Capitulo, seu Congregatione generali, vel provinciali coram tribus judicibus, ab ipsomet Capitulo, seu Congregatione deligendis proponat: qui computatis hujusmodi redditibus, eleemosynis, & obventionibus universis, & oneribus, ut supra detractis, sedulo examinent, quot religiosi homines, connumeratis etiam laicis, aliisque necessariis servientibus, in unoquoque monasterio, conventu, & domo regulari, juxta regionis, & proprii Instituti morem, victum, & vestitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant sustentari. Tum eorumdem bonorum, redditnum, eleemosynarum, & onerum præcisam notam ipsimet Capitulo, seu Congregationi exhibeant, ut in illo diligenter omnibus discussis, cujusque familiæ, monasterii, conventus, ac domus regularis in singula quaque provincia certus earum tantum personarum numerus, Patrum capitularium voto præfigatur, quæ redditibus, eleemosynis, & obventionibus, ut superius, sufficenter alii possint.

§. XIII. Ne vero Superiores, qui id præstare debent, serius, aut remissius, quam par est, suo muneri satisfaciant: mandat Sacra Congregatio, ut infra annnm, post proximum Capitulum generale, vel provinciale computandum, omnia hoc de genere capitulariter gesta, in authanticam formam redacta, ad Sacram ipsam Congregat. Conc. singuli mittant.

§. XIV. Numerumque familiæ, singulorumque Conventuum, Monasteriorum, & domorum hujusmodi Regularium, Capituli, seu Congregationis generalis, vel provincialis sententia, & auctoritate præfinitum, iidem Superiores, tam Generales, & Provinciales omnes, quam locales, perpetuo servare omnino teneantur, nec possint illum quoquomodo augere, etiam prætextu augmenti redditnum, absque Sacræ ipsius Congregationis licentia: Superiores autem hujusmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præstiterint, vel numerum, ut supra præscriptum, quovismodo augere præsumpserint, privationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebant, vocisque activæ, & passivæ, & ad omnia suæ Religionis officia, & gradus, inhabilitatis perpetuam pœnam, eo ipso incurrere, atque aliis, etiam gravioribus, a Sede Apost. infligendis pœnis, Sac. Congr. subjacere voluit, & declaravit.

§. XV. Deinceps vero monasterium, conventus, domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seu Regularium nullibi recipiatur, nisi præter alia ad id requisita, in singulis hujusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monaci, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis eleemosynis, detractis omnibus, ut supra detrahendis, competenter sustentari valeant, ad præscriptum Decreti fel. record. Gregor. XV. hac de re editi: alioquin monasteria, & loca hujusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, ut supra, sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitaverint, Ordinarii loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ jurisdictioni subjecta esse intelligantur.

§. XVI. Porro, ne ullo unquam tempore hæc in oblivionem, seu desuetudinem abeant, Superiores locales cujusque monasterii, conventus, ac domus regularis curare, atque efficere teneantur, sub pœna privationis officii, vocisque activæ, & passivæ ipso facto incurrenda, ut in perpetuum, sexto quoque mense, idest feria secunda post primam Dominicam Adventus, & feria sexta post octavam Corporis Christi, præsentes ordinationes in publica Mensa perlegantur . . . . sequitur derogatio &c.

§. XXI. Excitatis autem super præmissorum decretorum intelligentia, seu interpretatione, infrascriptis dubiis, prodierunt a memorata Congreg. simili auctoritate illi a præfato Urbano Papa VIII. specialiter attributa, responsiones, seu declarationes inferius apponendæ.

Super I. Sacræ Congregationis Decreto de celebratione Missarum, quo prohibetur, ne Episcopi in diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alias quo-

quomodo, reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Conc. imposita, aut in limine fundationis.

Quæritur, quid, si legatum sit ita tenue, ut non sit, qui velit onus illi injunctum subire, & si recurrendum sit ad Sedem Apost. pro moderatione oneris, totum, aut fere totum insumendum sit pro expensis ad id necessariis?

Et quid, si permittatur Episcopo in fundatione, ut possit hujusmodi onera moderari?

II. Super secundo ejusdem Congr. Decreto, quo cavetur, ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributæ eleemosynæ præscriptę fuerint.

Quæritur, an verba illa (*præscriptę fuerint*) intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente, vel ab Ordinario?

III. An, cum Ordinarius præscripserit eleemosynam congruam juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes stipendium minus congruo, teneantur Missas, illis ab offerente præscriptas celebrare.

IV. An Sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu capellæ, legati, aut salarii, possint etiam manualem eleemosynam pro Missis votivis, aut defunctorum recipere, & unico Missæ sacrificio utrique oneri satisfacere?

V. Posito, quod testator relinquat, ut celebrentur pro ejus anima centum Missę, absque ulla præscriptione eleemosynæ.

Quæritur, an liberum sit hæredibus eleemosynam sibi benevisam præscribere, an vero eadem eleemosyna præscribenda sit ab Ordinario?

VI. Super tertio Congregat. Decreto, in quo eadem Congr. revocat privilegia, quibus indulgetur, ut certarum Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Quæritur, an verba (*in futurum suscipiendis*) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post privilegium?

VII. Super quarto ejusdem Congr. Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui suscepit Missam celebrandam cum certa eleemosyna, ne eamdem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Quæritur, an permittendum sit Administratoribus Ecclesiarum, ut retineant aliquam eleemosynarum portionem pro expensis manutentionis Ecclesiæ, Altarium, inservientium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, & similium.

VIII. An hoc Decretum habeat locum in beneficiis, quæ conferuntur in titulum, idest, an Rector beneficii, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem reddituum beneficii.

X. An Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemosyna major solita pro celebratione Missæ, debeant dare eamdem integram eleemosynam iis, quibus Missas celebrandas committunt; an vero satis sit, ut dent celebrantibus eleemosynam consuetam.

XI. Super quinto ejusdem Congr. Decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba. *Eleemosynas vero manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis, ita demum iidem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoque onera obire valeant: alioquin omnino abstineant ab hujusmodi eleemosynis, etiam sponte oblatis, in futurum recipiendis, & capsulas auferant &c.*

Quæritur, an hoc Decretum prohibeat absolute, quominus accipiant novas eleemosynas ii, qui acceptis non satisfecerunt; & quid, si congruo tempore possint omnibus satisfacere?

XII. Quid, si offerens eleemosynas, audito impedimento, consentiat, ut Sacerdos Missam celebret, cum primum poterit?

XIII. An pœna interdicti, & aliæ appositæ in eodem Decreto afficiant, tam eos, qui accipiunt eleemosynas contra formam ibi præscriptam, quam eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesiis, ut ibidem præcipitur.

XIV. An in hoc Decreto comprehendantur illæ capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesiis in die Commemorationis omnium Sanctorum, & vulgo dicuntur *Casse de Morti*.

XV. An

XV. An Administratores Ecclesiæ magnæ devotionis, & concursus possint eleemosynas pro Missis celebrandis accipere, si iisdem Missis nonnisi post longum tempus satisfacere valeant, ne alias cultus Ecclesiæ, & devotio, ac concursus fidelium, ut ajunt, minuantur?

XVI. Quia prohibitio dicti Decreti videtur aliquibus directa solis Capitulis, Collegiis, Societatibus, Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiarum, piorum locorum, tam secularium, quam regularium Superioribus, de quibus fit expressa mentio, non autem privatis Sacerdotibus; qui tamen comprehendi videntur sub clausula generali (*& aliis, ad quos pertinet*) supplicatur pro opportuna declaratione?

XVII. Super septimo ejusdem Congr. Decreto, quo cavetur, ut in singulis monasteriis Religiosorum præfigatur numerus, qui ex consuetis redditibus, aut eleemosynis commode possint sustentari.

Quæritur, an, ubi hæc præfixio facta jam fuit in vim similis Decreti Sanctæ memor. Pauli V. absque tamen computatione redditum cujusque Religiosi, sit denuo facienda, nec ne?

XVIII. An Novitii, ad habitum regularem admissi, possint admitti ad professionem in monasteriis, in quibus habita, ut supra, præfixione numeri, commode ali non possunt?

XIX. Super ultimo, quo cavetur, ut nullibi recipiantur conventus Regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem Fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, itaut alioquin subsint jurisdictioni Ordinarii.

Quæritur; an hoc Decretum, quod videtur editum in ordine ad celebrationem Missarum, comprehendat eas Religiones, quæ non consueverint onera Missarum recipere, ut sunt Religiones Capuccinorum, ac Societatis Jesu?

XX. An idem Decretum, ubi disponit, ut nullibi recipiantur monasteria, nisi &c. habeat locum in Italia dumtaxat, ad quam est restrictum Decretum proxime antecedens; an vero etiam extra Italiam.

DECLARATIONES, AUT RESPONSIONES AD SUPRADICTA DUBIA.

§. XXII. Sacra Congreg. Cardinalium Conc. Trident. Interpretum, auctoritate sibi a Sanctissimo Domino nostro attributa, ad singula dubia superius proposita, ad hunc modum respondit, videlicet.

Ad I. Etsi legatum sit adeo tenue, nihilominus pro reductione oneris, ut supra impositi, ab iis, ad quos pertinet, Sedem Apostol. esse adeundam, quæ absque ulla impensa id statuet, quod magis in Domino e re esse judicaverit. Verumtamen, si ipsa in beneficii erectione expresse cautum fuerit, ut liceat Episcopo injunctum onus reducere, ac moderari, legem hanc fundationis, quam decreta hac de re edita non sustulerunt, esse validam, & observandam.

Ad II. Esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui eleemosynam tribuit, non autem ab Ordinario. Quod si tribuens eleemosynam numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit Ordinarius, secundum morem civitatis, vel provinciæ.

Ad III. Teneri.

Ad IV. Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficii, seu capellæ, legati, aut salarii, si eleemosynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa utrique obligationi satisfacere.

Ad V. Censuit, ubi nullam certam eleemosynam testator reliquit, esse ab Episcopo præscribendam eleemosynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundum morem civitatis, vel provinciæ.

Ad VI. Ita esse intelligenda.

Ad VII. Respondit, permittendum non esse, ut Ecclesia, ac loca pia, seu illorum Administratores, ex eleemosynis Missarum celebrandarum ullam, utcunque minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi

cum Ecclesiæ, & loca pia alios non habent redditus, quos in usum earumdem expensarum erogare licite possint: & tunc, quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum Missæ Sacrificio necessario sunt subeundæ; & nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecuniis, quæ superfunt, expensis, ut supra, deductis, absolute tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus eleemosynas.

Ad VIII. Non habere locum, sed satis esse, ut Rector beneficii, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam, secundum morem civitatis, vel provinciæ, nisi in fundatione ipsius beneficii aliud cautum fuerit.

Ad X. Debere absolute integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

Ad XI. Respondit, non prohibere absolute: ac proterea, etsi oneribus jam susceptis non satisfecerint, posse tamen nova etiam onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodo infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

Ad XII. Quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynam pro aliarum Missarum celebratione id sciat, & consentiat, ut illæ tunc demum celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit, Decretum non prohibere, quominus eo casu eleemosyna accipiatur pro iisdem Missis, juxta benefactoris consensum celebrandis.

Ad XIII. Has pœnas non habere locum, nisi in suscepturis onera perpetua Missarum celebrandarum sine licentia Episcopi, vel ejus generalis Vicarii, aut Generalis, vel Provincialis.

Ad XIV. Comprehendi.

Ad XV. Non posse, nisi de consensu eorum, qui eleemosynas tribuunt, ut supra in responsione ad XII.

Ad XVI. Comprehendi etiam privatos Sacerdotes.

Ad XVI. Numeri præfixionem esse iterum faciendam, servata forma ultimi Decreti, hac de re editi.

ad XVIII. Esse admittendos ad professionem, si alias habiles existant, ac deinde in aliquo alio monasterio ejusdem Religionis esse collocandos, ubi commode ali possint.

Ad XIX. Censuit comprehendere.

Ad XX. Hebere locum extra Italiam.

Cosmus Card. de Torres. *Prosp. Fagnan. Congr. Secr.*

§§. XXII. XXIII. & XXIV. . . . .

§. XXV. Insuper, ut in re tanti momenti consultius, ac majori, ut par est, circumspectione procedatur: si qui forsan fuerint, vel sint, qui suis pravis, & erroneis intentionibus, seu opinionibus blandiri volentes, Missarum celebrationem omittant sub malitiosa, vel irrationabili spe earumdem condonationem, vel reductionem a Sede Apostol. vel compositionem a Reverenda Fabrica Sancti Petri de Urbe obtinendi; Congregatio prefata, tum eosdem, tum quoscunque alios, qui posthac in adeo detestabiles abusus ausi fuerint offendere, certiores fieri, & monitos esse voluit, præfatas condonationes, & reductiones ab eadem Sede, nonnisi ex rationabili causa, seu æqua commiseratione, compositiones vero a dicta Fabrica utente suis facultatibus, & privilegiis, nonnisi ex causa pariter rationabili, & cum clausulis opportunis, & præsertim cum illa: *Dummodo malitiose non omiserint animo habendi compositionem, alias gratia nullo modo suffragetur*, admitti consuevisse, & solere; quapropter, ut locus omnis in posterum hisce prætextibus præcludatur, memorata Congregatio tales intentiones, opiniones, seu spes, ac eleemosynarum, sive in toto, sive in parte versiones in alium, quam præfatarum Missarum usum, seu satisfactionem, & quascunque alias directas, vel indirectas, immediatas, vel mediatas contraventiones, seu circumventiones, declarat prorsus irrationabiles, injustas, & illicitas, illasque omnino reprobat, & damnat, & interdicit.

§. XXVI. Cumque hujusmodi absurda ex eo plerumque proveniant, quod onera Missarum supra vires suscipiantur, caveant omnes, & singuli Rectores, Superiores, & Mini-

ftri quarumcunque tum fecularium, tum regularium Ecclefiarum, feu illarum Capitula, ne onera, feu Miffas, tum perpetuas, tum temporales, tum etiam manuales, quarum fatisfactioni impares fuerint, quoquomodo fufcipiant; utque idipfum, quoad fieri poterit, pateat, teneantur iidem conficere, femperque in loco magis patenti, & obvio retinere tabellam onerum perpetuorum, & temporalium literis perfpicuis, & intelligibilibus defcriptorum, quorum implemento, fi moraliter, & intra præfcriptum, feu breve tempus fatisfacere non poffe, feu illa dumtaxat, & non ulteriora adimplere poffe crediderint, feu credere debuerint, alias Miffas, five perpetuas, five temporales, five manuales, per fe, vel per interpofitas perfonas quoquomodo recipere, feu acceptare omnino defiftant, feu abftineant; & ulterius tali cafu in eadem tabella fimiliter exprimant, fefe propterea aliis Miffis acceptandis, & celebrandis impares effe.

§. XXVII. Iidemque teneantur pariter in facrario duos libros retinere, ac in eorum altero fingula onera perpetua, & temporalia, in altero autem Miffas manuales, & tam illorum, quam iftarum adimplementum, & eleemosynas diftincte diligentet annotare, & annotandas, feu annotanda curare, fingulifque annis de fupradictis adimplementis, eleemosynis, & oneribus pariter exactam rationem fuis Superioribus reddere, ac omnes, & fingulas rationes hujufmodi in præfatis refpective libris fimili diftinctione, & diligentia, tam præfati, a quibus rationes debent reddi, quam Superiores, quibus reddendæ erunt, defcribere, five annotare, five defcribendas, vel annotandas refpective curare.

§. XXVIII. Quibus femper falvis, debeant ulterius Regulares prædicti omnes, & quafcunque eleemosynas, tum manualium, tum perpetuarum, & temporalium Miffarum reponere in capfa particulari fub duabus clavibus; quarum una penes Superiorem localem, altera vero penes alium a Capitulo conventuali deputandum retineatur, ac de iifdem eleemosynis, & celebratione Miffarum coram Patribus difcretis, feu Confiliariis, vel alio fimili modo nuncupatis, fingulis menfibus diftrictam rationem exigere, & refpeictive reddere.

§. XXIX. Quod fi prædicti, ad quos cura tabellæ, capfæ, & librorum præfatorum refpective pertinet, feu pertinere debet, fuam operam præmiffis, ut præfertur, minime navaverint, & Superiores, tum fecularium, tum regularium Ecclefiarum rationem prædictam non exegerint, feu non invigilaverint, quod præfati, qui in curam tabellarum, & librorum incumbunt, fuo muneri, ut præfertur, fatisfaciant, in fingulis refpective cafibus, feculares pœnam fufpenfionis incurrant, Regulares vero voce activa, & paffiva, ac gradibus, & officiis, quæ obtinent, ipfo facto, & abfque alia declaratione privati fint, & intelligantur, necnon ad hujufmodi gradus, & officia obtinenda fimiliter inhabilitentur, & inhabilitati fint, & intelligantur.

§. XXX. Porro, ne ullo unquam tempore omnia, & fingula decreta prædicta in oblivionem, feu defuetudinem abeant, Rectores, Superiores, feu Capitula Ecclefiarum fecularium illa retineant publice expofita in eorum facrario; Superiores vero locales cujufcunque monafterii, conventus, ac domus regularis curare, & efficere teneantur fub pœna privationis officiorum, quæ obtinent, vocifque activæ, & paffivæ ipfo facto incurrenda, ut in perpetuum fexto quoque menfe, ideft, feria fecunda poft primam Dominicam Adventus, & feria fexta poft octavam Corporis Chrifti, omnes, & fingulæ præmiffæ, tum infertæ, feu confirmatæ, tum in præfens factæ ordinationes una cum dictis declarationibus in publica menfa perlegantur.

§. XXXI. Meminerint igitur, & fatagant Ordinarii, ut a perfonis, & in Ecclefiis quoquomodo, etiam in vim decretorum Conc. Trid. fibi fubjectis, Miffæ, ea, qua par eft, fide, & diligentia celebrentur; & cuncta, & fingula decreta hujufmodi omnimodæ executioni demandentur, nedum juftitiam recurrentibus, feu inftantibus reddentes, fed ex officio, tum in vifitationibus, tum in aliis actibus, & modis, quos expedire, & convenire toties, quoties judicaverint, inquirentes, ne aliquid committatur, pervertatur, differatur, vel omittatur, quod his omnibus, & fingulis decretis adverfetur.

§. XXXII. Caveant etiam refpective omnes Regulares, tum fubditi, tum Superiores quicunque, nedum locales, fed etiam Provinciales, & Generales, ne Miffarum celebratio, & omnium decretorum præmifforum executio, cum pernicie propriarum anima-

rum

rum, cum præjudicio illarum, quibus Misſæ ſunt applicandæ, & cum magno christifidelium ſcandalo quoquomodo omittantur, differantur, negligantur, ſeu pervertantur; alioquin ultra propriæ conſcientiæ onerationem, pœnam privationis vocis activæ, & paſſivæ, ac graduum, & officiorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad hujuſmodi gradus, & officia obtinenda prorſus incurrant.

XXXIII. Curent propterea præfati Superiores regulares in omnes, & ſingulos contravenientes debitis pœnis diligenter, & prompte, etiam per inquiſitionem, animadvertere; & inſuper teneantur omnes, & ſinguli Superiores locales, in provincialibus Capitulis, ſeu Congregationibus exhibere atteſtationem, ſeu fidem ab omnibus Sacerdotibus conventus, monaſterii, ſeu cujuſcunque domus regularis, ſubſcriptam, & juratam, quod omnibus, & ſingulis, tam perpetuis, tam manualibus Miſſarum oneribus, ſeu obligationibus, ad limites, & tenorem præſentium decretorum tempore eorum regiminis fuerit omnino, & integraliter ſatisfactum; vel deficiente aliqua modica ſatisfactione, poſſit etiam hujuſmodi reſiduali implemento Miſſarum, diſtincte referendarum, intra breve tempus moraliter ſatisfieri ☞ ea adjecta, & omnino adimplenda conditione, quod ante præfatæ atteſtationis exhibitionem quicunque Superiores locales prædicti vocem activam, ſeu paſſivam in memoratis Capitulis, ſeu Congregationibus omnino habere non valeant.

§. XXXIV. Propterea Provinciales, Vicarii, & Viſitatores Provinciarum, ſeu Congregationum debebunt in fine eorum regiminis Superioribus Generalibus in forma probante oſtendere, quod executioni præſentinm decretorum ſedulo invigilaverint, & ad eorum tenorem in omnibus, & ſingulis conventibus, ſeu monaſteriis, vel domibus regularibus Provinciæ, ſeu Congregationis, de omnibus, & ſingulis oneribus, & obligationibus, ac inſimul ſatisfactionibus Miſſarum, exactam, & diligentem rationem exegerint; ac contra delinquentes ad declarationem, & executionem reſpective pœnarum in Decretis contentarum proceſſerint, & de adimplemento circa ea, quæ in præmiſſis ad ipſos ſpectant, legitime docuerint ☞ alias ad vocem activam, & paſſivam in Capitulis generalibus nullatenus admittantur.

§. XXXV. Cæterum, quia etiam ad quamplures Archiconfraternitates, Confraternitates, Societates, Congregationes, Hoſpitalia, Altaria, Capellas, Oratoria, & Eccleſias, ac alia loca, & opera pia, quomodolibet nuncupata, quæ cuicunque curæ, ſeu regimini, aut adminiſtrationi, vel directioni laicorum cujuslibet gradus, ſtatus, conditionis, & præeminentiæ, etiam ſpeciali, & individuali nota dignorum dumtaxat, vel quorumcunque eccleſiaſticorum, & laicorum hujuſmodi mixtim commendata, annexa, ſeu quomodocunque commiſſa, vel attributa ſunt, onus, ſeu cura celebrationis Miſſarum, ſive manualium, ſive ad tempus, vel in perpetuum pertinent: hinc, ſalvis ſemper iis, quæ in præinſertis Decretis continentur, omnes, & quicunque hujuſmodi Archiconfraternitatum, Societatum, Congregationum, Hoſpitalium, Altarium, Capellarum, Oratoriorum, & Eccleſiarum, ac aliorum locorum, & operum priorum Rectores, ſeu Adminiſtratores, vel Directores, & alii hujuſmodi Officiales, necnon ii, ad quos cura tabellæ, & librorum in præmiſſis ſpectat, tabellam, libros, & hæc Decreta reſpective, juxta modos ſuperius expreſſos, ſimiliter retinere, necnon de oneribus, ac celebrationibus, & eleemosynis dictarum Miſſarum ſingulis annis rationem exigere, & reſpective iis, ad quos pertinet, reddere, ſub pœnis arbitrio, & in ſubſidium excommunicationis, teneantur. Sequuntur clauſulæ derogatoriæ.

Cum autem poſt hec Decreta quædam pravæ Doctorum opiniones vulgatæ fuerint, in ſequentibus Propoſitionibus expreſſæ, videlicet = Poſt Decretum Urbani poteſt Sacerdos, cui Miſſæ celebrandæ traduntur, per alium ſatisfacere, collato illi minori ſtipendio, alia parte ſtipendii ſibi retenta = Duplicatum ſtipendium poteſt Sacerdos pro eadem Miſſa licite accipere, applicando petenti partem etiam ſpecialiſſimam fructus ipſimet celebranti correſpondentem, idque poſt decretum Urbani VIII. = Non eſt contra juſtitiam pro pluribus Sacrificiis ſtipendium accipere, & Sacrificium unum offerre: neque etiam eſt contra fidelitatem, etiamſi promittam promiſſione, etiam juramento firmata, danti ſtipendium, quod pro nullo alio offeram =. Annuum legatum pro anima relictum, non durat pluſquam per decem annos = Quæ omnes Propoſitiones *die 24. Septembris 1665*, proſcriptæ fuerunt ab Alexandro VII.

His tandem Decretis, & S. Congregationis

respon-

responsis, ad tollendum execrabilem abusum circa Missarum eleemosynas, sive a Sacerdotibus, sive ab ecclesiasticis quibuscunque, sive etiam a laicis collectas, accessit sequens Const. Bened. XIV. sub *die 30. Junii 1741.*

Quanta cura adhibenda sit, ut sacrosanctum Missæ Sacrificium non solum omni Religionis cultu, ac veneratione celebretur; verum etiam, ut a tanti Sacrificii dignitate cujusvis generis mercedum conditiones, pacta, & importunæ, atque illiberales eleemosynarum exactiones potius, quam postulationes, aliaque hujusmodi, quæ a simoniaca labe, vel certe a turpi quæstu non longe absunt, e medio tollantur, nemo est ex catholicæ Fidei cultoribus, qui ignoret. Verum eousque tandem progressa est, sicut non sine ingenti cordis nostri mærore undique accepimus, nonnullorum, sive ecclesiasticorum, sive laicorum virorum avaritia, quæ est idolorum servitus, ut eleemosynas quidem, seu stipendia propter Missarum celebrationem, juxta locorum consuetudines, vel diæcesanarum Synodorum sanctiones, in subsidium alimentorum uniuscujusque Sacerdotis dumtaxat, pro regionum opportunitatibus præscripta, colligant; Missas vero celebrari curent alibi, ubi eleemosynæ, seu stipendia, vel consuetudine, vel synodali lege, pro singulis Missis attributa, sunt minoris pretii, quam illic, ubi accipiuntur, darentur. Id quam obsonum sit, atque alienum ab ipsa, sive expressa, sive tacita pie offerentium voluntate, omnes plane intelligunt. Nec aliter existimandum est; in illa enim potius Missas esse celebrandas quisque vult, ad quam, Religionis, & pietatis stimulis ductus, & eleemosynas confert, aut in qua quispiam fortasse tumulatus est, quam in alia Ecclesia sibi prorsus ignota. Quod sane, veluti mercaturis faciendis a turpis lucri cupiditate inductum, non solum ab avaritiæ suspicione, & vitio, verum etiam a furti crimine, unde restitutioni subjaceat, haud immune, in causa est, ut bonorum quamplurimi, ad quorum notitiam mercatura hujusmodi venit, graviter offensi, ab eleemosynis ad celebrandas Missas amplius offerendis sese abstineant. Execrabilem hujusmodi abusum alicubi sensim irrepentem detestantes Romani Pontifices Prædecess. Nostri, de consilio tum Congregationis S. R. E. Cardinalium Universalis Inquisitionis contra hæreticam pravitatem, tum Congr. Conc. Trid. Interpretum, decretum voluerunt, nimirum a quolibet Sacerdote stipendio, seu eleemosyna majoris pretii pro celebratione Missæ a quocunque accepta, non posse alteri Sacerdoti Missam hujusmodi celebraturo stipendium, seu eleemosynam minoris pretii erogari, etsi eidem Sacerdoti Missam celebranti, & consentienti, se majoris pretii stipendium, seu eleemosynam accepisse indicasset... Quoniam autem ita comparatum est, ut præsentis pœnæ metu salutaribus monitis facilius obtemperetur, per Edictum in vestris diœcesibus proponendum affigendunque, universis notum facite, quemcunque, qui eleemosynas, seu stipendia majoris pretii pro Missis celebrandis, quemadmodum locorum consuetudines, vel synodalia statuta exigunt, *colligens*, & Missas, retenta sibi parte earumdem eleemosynarum, seu stipendiorum acceptorum, sive ibidem, sive alibi, ubi pro Missis celebrandis minora stipendia, seu eleemosynæ tribuuntur, celebrari fecerit: *laicum quidem, seu secularem*, præter alias arbitrio vestro irrogandas pænas, *excommunicationis* pœnam: *Clericum* vero, sive quemcunque *Sacerdotem*, *pœnam suspensionis ipso facto incurrere*, a quibus nullus per alium, quam per Nos ipsos, seu Romanum Pontificem pro tempore existentem, nisi in mortis articulo constitutus, absolvi possit.

Nota I. Quod cum in responso S. Congr. ad X. dubium caveatur = Sacerdotem, cui offertur eleemosyna major solita pro Missa celebranda, teneri illam integram tribuere alteri Sacerdoti, si huic forte eamdem celebrandam committat, nulla parte sibi retenta = nullatenus mentio fiat pœnarum contra transgredientem inflictarum, juvat refere tria excitata dubia super hoc eodem Decreto coram Congr. Conc. 5. *Julii 1664. in Anconitana Eleemosynæ*.

I. An Sacerdos illud transgrediens, peccet mortaliter.

II. An muneri suo satisfaciat.

III. An ad restitutionem teneatur.

Ad quæ S. Congreg. respondit.

Ad I. Peccare mortaliter. Ad II. Negative, in casu, & ad effectum, de quo agitur, hocest, non satisfacit muneri suo, quoad distributionem eleemosynæ, licet satisfaciat, quoad Sacrificium Missæ. Ad III. Affirmative.

Si autem quæras, cui facienda sit restitutio (ad quam quidem tenetur ex mente Summorum Pontificum, & præsertim laudati Benedicti, ut supra) an Sacerdoti celebranti? dico faciendam esse huic: cum enim in hunc transtulerit onus celebrandi, transtulit quo-

quoque jus ad integrum ſtipendium ; ac proinde hunc eumdem læſit, vide Mattheuc. *cap. X. §. XI. Official. Curiæ, quoad celebr. Miſſarum num. 49.*

Nota II. Quod cum in reſponſo ejuſdem Sacr. Congr. ad dubium XI. declaretur = Poſſe nova onera Miſſarum manualium, & quotidianarum recipi, licet oneribus jam ſuſceptis non ſatisfactum fuerit, ſi intra modicum tempus poſſit omnibus ſatisfieri = nonnulli DD. hujuſmodi temporis ſpatium protrahendum cenſuerunt ad duos, vel tres menſes : imo alii, & quidem nimis laxe, ad biennium, & etiam ad triennium. Verum ex Decreto Congr. Conc. declaratum eſt, reſtringi ad unum menſem : *die enim 17. Julii 1755. ut ex lib. XIX. Decret. ejuſdem Congr. pag. 497.* ad dubium ſibi propoſitum, hoc dedit reſponſum, ibi = Cum in declaratione undecimi, impreſſa ſuper decretis de celebratione Miſſarum, permittatur receptio aliorum onerum Miſſarum celebrandarum, dummodo infra modicum tempus poſſit omnibus ſatisfieri, hodie nonnulli Superiores regulares pro conſcientiarum, ut inquiunt, quiete, denuo quærunt, an dictum modicum tempus celebrandi Miſſas reputetur tempus duorum, vel trium menſium. Sacra &c. reſpondit ☞ *Modicum tempus intelligi infra menſem.*

Adverte tamen, hoc Decretum non poſſe habere locum, quoties opus poſterius receptum adimplendum eſſet pro aliqua certa cauſa v.g. pro præſenti infirmitate, vel felici expeditione alicujus negocii & ſimilibus, cum tunc eſſet contra claram committentis mentem : & Sacerdos celebrationem differens, peccaret mortaliter, & teneretur, vel poſt mortem dantis, vel poſt negocii jacturam ſub mortali eleemoſynam reſtituere ; quamdoquidem ſi non ratione materiæ, ratione tamen finis in re gravi ipſum dantem defraudavit, Mattheuc. *Offic. Cur. c. X. §. II. n. 47.*

S E C T I O L X V I I I.

Eadem Seſſio XXII. Proſequitur idem Decretum de obſervandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.

DEinde, ut irreverentia vitetur, ſinguli in ſuis diœceſibus interdicant, ne cui vago, & ignoto Sacerdoti Miſsas celebrare liceat (juncto ſimili Decreto, contento in *cap. XVI. ſeſſ. XXIII. de reform.*)

Nullus præterea Clericus peregrinus ſine commendatitiis ſui Ordinarii literis ab ullo Epiſcopo ad divina celebranda, & Sacramenta miniſtranda admittatur.

Cum nonnulli falſo autumaverint, hujuſmodi Tridentini prohibitionem non extendi ad Sacerdotes regulares, utpote expreſſe non nominatos, S. Cong. Univerſalis Inquiſitionis declaravit ſuis literis encyclicis *datis die 20. Febr. 1649. & 26. Jan. 1692.* in quibus tam Epiſcopi, quam Vicarii generales, & Foranei admonentur, ne Sacerdotes advenas tam regulares, quam ſeculares ad Miſſæ celebrationem admitti patiantur = Niſi literas Epiſcopi, ac Prælati regularis prius oſtendant, quibus Sacerdotes ita probentur, ut nulla falſitatis umbra, vel ſuſpicio relinquatur = Ita autem hoc Tridentini, & dictæ S. Cong. Decretum ſervandum eſt, ut neque ipſis Regularibus privilegium ullum ſuffragetur, quin prohiberi poſſint ab Epiſcopo, ne Sacerdotes ſeculares exteros ad ſacrum peragendum in ſuis Eccleſiis admittant, niſi prius horum literæ commendatitiæ recognitæ, & approbatæ fuerint per Ordinarium; ut declaravit Congr. Conc. *die 17. Novembr. 1594. lib. VIII. Decretor. pag. 78.*

His Concilii, & Congregationum laudatarum Decretis derogatum eſt Decretali Innocentii III. relatæ in *cap. III. Tuæ fraternitatis, de Cleric. peregrin.* in qua Patriarchæ Hieroſolymitano reſcripſit, ut Sacerdotibus ad eas partes ſine commendatitiis ſuorum Ordinariorum accedentibus permitteret ſecreto duntaxat celebrare : ſive enim publice, ſive ſecreto ſine dictis commendatitiis quis celebraret, non ſatis conſtare poſſet, vel quod eſſet Sacerdos, vel aliquo canonico impedimento irretitus ; quod quidem fuit Tridentini finis, ut notavi par. I. pag. 86, & 87.

S E C T I O L X I X.

Eadem Seſſio XXII. Proſequitur idem Decretum de obſervandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.

NEminem præterea .... patiantur (loquitur ad Epiſcopos) privatis in domibus, atque omnino extra Eccleſiam, & ad divinum tantum cultum dedicata Oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitanda, ſanctum hoc Sacrificium a ſecularibus, aut Regularibus quibuſcunque peragi.

In

In hoc Decreto prohibet Concilium, ne permittatur ab Episcopo, ut Missæ Sacrificium peragatur a Sacerdotibus, tam secularibus, quam regularibus in domibus privatis, & extra Ecclesiam, aut publica Oratoria. Olim quidem poterant Episcopi concedere suis diœcesanis facultatem Missam celebrandi in locis extra Ecclesiam, in Oratoriis videlicet privatis, ex *Can. XII. Missarum*, *de Consecrat. distin. I.* (qui a Gratiano tribuitur Concilio Triburiensi, cum potius tribuendus sit Concilio Moguntino, celebrato an.888. quandoquidem continetur in ejus cap.IX unicus cum *Can. XXX. Concedimus*, *ead. distin.*) hodie tamen hujusmodi potestas ex allato Conc. Decreto adempta est Episcopis, ut iisdem significavit Congr. Conc. per literas encyclicas, jussu Pauli V. an. 1615. his verbis, relatis a Bened. XIV. *de Sacrificio Missæ*, *lib. III. cap. VI. num. 2.*

= Tametsi sacra Cardinalium Congr. Conc. Trid. Interpretum optimis innixa rationibus sæpissime responderit, celebrandi licentias in privatis Oratoriis, non nisi a Sede Apostolica esse concedendas &c. Illustrissimi Patres &c. Sanctissimi Domini nostri jussu signandum, duxerunt, facultatem hujusmodi licentias dandi ipsius Conc. Decreto unicuique ademptam esse, solique Beatissimo Romano Pontifici esse reservatam =.

Hoc tamen conciliari decreto nihil detractum est Episcoporum privilegio (etiam Titularium, ut tradit Monacellus *Formul. par. II. form.I. n.2. Adnot. ad Decret. Commun. quotid.*) quo in suis domibus privatum Oratorium habere possint, in eoque Missam celebrare, aut celebrari facere, ut anno 1623. eadem Congr. explicans allatam potestatis restrictionem, declaravit per hæc verba = Proindeque Capellas, & Oratoria ad illorum usum ubique locorum extructa minime comprehendi in prohibitione Constitutionis, jussu san. mem. Pauli V. jampridem editæ de non celebrando in privatis Oratoriis = Ita ut in eo plures Missæ celebrari possint, etiam a Sacerdotibus, qui non sunt ex familia, licet Episcopus absens sit; eamque audientes diebus festis quicunque, tametsi externi, ecclesiastico præcepto satisfaciant.

Nec quidquam detractum est eorum ordinariæ potestati, quin impertiri possint facultatem celebrandi Missam in Oratoriis erectis in quibusdam domibus, dummodo ab his ita sint separata, ut per eas ad illa non pateat ingressus, & a via publica cunctis pateat accessus, ut declaravit S. Congr. Episcop. & Regul. *in Coimbricensi*, 1. *Julii* 1616. & Congreg. Conc. *in Nullius*, 13. *Junii* 1626. *& in Placentina*, 24. *Novemb.* 1626. *lib. XIII. Decretor. pag.* 18. *&* 147.

Hujusmodi privilegium competens Episcopis, eorumque privatis Capellis, etiam extenditur ad Oratoria, seu Capellas privatas Cardinalium, licet non sint Episcopi, ut docet laudatus Benedictus *loc. cit.* & declaravit Congr. Conc. 18. *Febr.* 1623. *lib. XII. Decretor. pag.* 121.

Extenditur pariter ad Oratoria, seu Capellas Seminarii ex decreto ejusd. Congr. *in Viterbien.* 18. *Martii* 1686. *lib. XXXVI. Decretor. pag.* 185.

Sicuti & ad Capellas Carcerum, non autem palatii Magistratus, ut censuit *in Calaritana*, 14. *Novemb.* 1648. *lib.XVIII. Decretor. pag.*543.

Item ad Capellas sitas intra claustra Regularium, ut declaravit Congr. Episcop. & Regul. *in Bononien.* 31. *Maii* 1602. *& in Tarant.* 25. *Maii* 1618. *ac Congr. Conc. in Neapolitana, & Brundusina*, 18. *Augusti* 1615. quam declarationem refert Lucius Ferraris, *Prompta Bibliotheca, art. XVI. verb. Missa num.* 12. & quamvis Fagnanus *in cap. XXX. In his*, *de Privileg. num.* 15. senserit, extendi quidem, si præcesserit licentia, & approbatio Ordinarii, qui locum visitaverit, aptumque divino cultui compererit; id colligens ex textu Trident. *verb. Neve patiantur*, quo sustulit omnia privilegia celebrandi extra Ecclesiam, & publica Oratoria, etiam quoad Sacerdotes regulares, cum tria ibi interdicat. I. Nempe, ne Episcopi permittant Missam ab ullo celebrari in privatis domibus. II. Ne id fieri permittant in locis, quæ sunt omnino extra Ecclesiam, & Oratoria, divino tantum cultui dicata. III. Præcepit, ut dicta Oratoria designentur, & visitentur ab Ordinario: idem tamen *num.* 23. prout animadvertit Mattheuccius *Offic. Curiæ cap. X. §.III. num.* 81. refert, = Quod Sac. Congr. olim respondit, Oratoria existentia in monasteriis, vel hospitalibus, ordinaria, vel Apostolica auctoritate fundatis non comprehendi in prohibitione Conc. *vers. Neve patiantur*. Propterea passim videntur hæc Oratoria erecta in Infirmariis, vel aliis locis monasteriorum, quin præiverit Ordinariorum consensus, & visitatio. Siquidem de illis non verificatur, quod sint omnino extra Ecclesiam; cum appellatione Ecclesiæ aliquando veniant Religiosorum conventus, ut colligitur ex *cap. Alma mater*, *de Sent. excommun. in VI. cum sua Gloss. verb. Monasteriis*, *& can. Abbatis*, §. *Hae autem*, *LIV. dist.* minusque, quod sint in ædibus privatis, cum sint in loco religioso. Et facilius hic per Petram *num.* 47. = Intrat communicatio privilegiorum, præsumiturque verisimilis voluntas Pontificis concedentis; maxime, quia ex communi usu, & praxi, ut dictum est, similia Oratoria fixa videntur in claustris, & Infirmariis erecta. Et inde videtur mens Sanctæ Sedis esse, ut in casu Indultum per communicationem participetur. Cæterum Superiores caute debent procedere, & non nisi in locis decentibus, aliis usibus non deputatis, & pro præcisis necessitatibus, Oratoria cum Altari fixo ad celebrandum erigere. Cujus generis videntur esse Capellæ in Infirmariis constructæ, quæ deserviunt, ut in eis Missam audiant senes, & impotentes ad accedendum ad Ecclesiam =.

Gatticus tamen *de Oratoriis privatis cap. XVIII num.2.* opinatur, pro erectione hujusmodi Oratoriorum prærequiri Episcoporum consensum, ibi = Licet autem, quantum ad licitam celebrationem pertinet, Tridentinum Concilium religiose domus privata Oratoria non excluserit; nonnihil tamen arctavit antiquam Regularium potestatem, ut ita magis reverentiæ Sacrificii consuleretur. Equidem ante Concilium pene omnes Regulares, vel ex concessionibus Roman. Pontificum, vel ex indulgentia, aut tolerantia Episcoporum ad libitum in propriis domibus privata illa Oratoria erigebant. Attamen id non placuit Concilio, cui etsi opportunum visum fuerit permittere Missarum celebrationem extra privatas domos in Oratoriis quibuscunque, ad divinum tantum cul-

cultum dedicatis; adhuc omnia Oratoria visitationi, & designationi Ordinariorum subesse voluit. Quapropter in hac parte antiqua privilegia Regularibus concessa, a Concilio abolita fuisse non ambigo, ita ut qui nova iterum a Romanis Pontificibus non impetraverunt, Episcoporum consensum postulare teneantur, ut licite in monasteriorum privatis Oratoriis Missæ peragi possint. = Quod tamen sive ex tolerantia Episcoporum, sive ex participatione privilegiorum quoad hoc Societatis Jesu, ut supra innuimus, videtur esse contra usitatam praxim.

Non autem extenditur ad Capellas sitas in prædiis, seu domibus ruralibus eorumdem Regularium, sive pro animi recreatione, sive pro agrorum cultura instructis: proposito enim Dubio Cong. Conc. 1. *Martii* 1687. *his verbis expresso* = In quadam domo rurali, sita in loco ubi plures degunt habitatores, & adest etiam Ecclesia parochialis, commoratur unus Sacerdos regularis, qui præest administrationi, & culturæ bonorum conventus in d. loco existentium. Cum autem dictus Regularis, licet reluctante Ordinario loci, prætendat in dicta domo Missam celebrare, fretus opinione nonnullorum Auctorum, præsertim Regularium, firmantium, a S. Conc. Trident. numquam derogatum fuisse privilegiis concessis habendi Oratoria in Grangiis conventuum, recreationi, vel bonorum administrationi destinatis: dubitari contingit. An Sacerdos regularis absque peculiari Sedis Apostol. indulto possit in dicta domo celebrare = S. Congt. respondit *Negative* = Quam sententiam ex hoc eod. Decreto tuetur Card. Petra in Commentar. ad Constit. VIII. Honori III. *tom. II. Sect. unic. numer.* 53. & Matheuccius *loc. cit. n.* 83. cum hujusmodi loca sint Grangiæ simpliciter, & in sensu proprio nec vocari possint sacra, nec religiosa, nec pia, ad differentiam Grangiarum inproprie dictarum, quæ sunt nonnisi parvi conventus, numquam supressi, dependentes ab aliquo principali monasterio, cujus sunt membra, in quibus ob redditum tenuitatem sustentari nequeunt Religiosi in sufficenti numero ad disciplinam regularem servandam, ut inter unam, & alteram Grangiam distingunt DD. apud Fagnan. *in cap. XXVII. Auctoritate, de Censibus, in Opusculo de Grangiis num.* 2. & Card. Petram *loc. cit.*

Licet enim ex dicto cap. possent Regulares in Grangiis primæ speceі habere privata Oratoria, in iisque Missam celebrare, bodie tamen tam ex sæpe laudato Tridentini decreto, quam ex allata Congr. declaratione illud abrogatum est, ut etiam notavit Matheuccius dicto *num.* 83. Sicuti & abrogatum est *cap. I. de Capell. Monac.* in quo Honorius III. eamdem facultatem indulsit Abbati, & conventui Aquinatensi. Quod tamen caput non reperitur in Codice Gregoriano, sed dumtaxat ex Cirone refertur a Gonzalez *in Commentario ad cit. cap. Auctoritate*, & a Card. Lauria *verb. Grangia*.

In eadem negativa sententia est Gatticus, *capit. XVIII. de Oratoriis domesticis num.* 24. qui probat, neque suffragari posse episcopalem licentiam, sed requiri pontificiam, ad boc, ut in iisdem Oratoriis Missa celebrari queat, nisi Regulares communicent cum privilegiis Societatis Jesu, in quo casu sentit num. 3. participare posse etiam de privilegio eidem Societati concesso a Gregorio XIII. *die* 3. *Maii* 1575. ut scilicet = In Oratoriis (sunt verba Constitutionis Gregorii) & Capellis, quæ ipsius Societatis Provinciales per se in domibus, collegiis, & aliis locis, ubi aliqui Societatis residebunt, approbaverint, & ad divinum dumtaxat cultum deputaverint, Missæ, & alia divina officia, alterius licentia minime requisita celebrari possint = Magna (ut prosequens, animadvertit idem Auctor) profecto est hujusmodi privilegii amplitudo, cum neque Capellarum numerum coarctet, neque certas determinet domus religiosas; sed ad omnia loca, ubi resident aliqui Societatis illius, late extendatur. Imo neque limitat numerum Residentium: ac demum nihil de tempore ipsius residentiæ præscribit; ita, ut, inspecto verborum rigore, sufficiat, quod aliquo tempore in eo loco aliqui residere soleant; dummodo locus ipse Patrum Societatis residentiæ fuerit destinatus =.

Circa celebrationem Missæ tam in Altari portatili (seu, quod idem est, cum Petra consecrata) quam in Oratoriis privatis laicorum, attendendum est sequens Decretum Clementis XI. transmissum ad Ordinarios per loca tam intra, quam extra Italiam.

= Quoniam Sancta sancte tractanda sunt, ac præsertim tremendum incruenti Sacrificii Mysterium, quod omni religionis cultu, & veneratione peragendum est. Propterea super observandis, & evitandis in celebratione Missarum in Sacrosanctis Occumenicis Conciliis, ac præsertim Tridentino, sub *cap. unico sess. XXII.* inter cætera statutum est, ut tantum Sacrificium solummodo in Ecclesiis, aut Oratoriis, divino tantum cultui dicatis celebraretur, præcipiendo Episcopis, & locorum Ordinariis, ne privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesias peragi paterentur. Ac subinde Sacr. Congr. Eminentiss. & Reverendiss. S. R. E. Cardinalium ipsius Conc. Trident. executioni, & interpretationi præpositorum, sæpe sæpius per opportuna Decreta obrepentes abusus eliminavit. Modernia tamen temporibus innotuit Sanctissimo Domino nostro, quod nonnulli Episcopi, sub prætextu privilegiorum, Capellis episcopalibus competentium, & complures Regulares, sub prætextu privilegiorum, quæ ipsis a S. Sede indulta noscuntur, per hujusmodi privilegiorum dilatationem, seu potius excessum, & abusum in nonnullis diœcesibus, præsertim Regni Neapolitani, ac in ipsa Neapolis civitate, ea sibi licere putant, quæ permissa non sunt, quinimo prohibita. Siquidem nonnulli Episcopi, etiam in aliena diœcesi, & extra domum propriæ habitationis in privatis laicorum domibus erigi faciunt Altare, ibique per unum, aut plures ex suis Capellanis vivificam Christi Hostiam immolare; Regulares vero in quibusdam Magnatum, seu aliarum nobilium personarum privatis Oratoriis, quæ certis quandoque ex causis a S. Sede Apostol. concedi solent, celebrare audent, vel plures Missas, quam in ipsis celebrare sit indultum, vel absque præsentia personarum, quarum contemplatione gratiosa concessio emanavit, vel extra debitas horas, & post meridiem, vel illis etiamdiebus, quibus per Constitutiones diœcesanas, aut etiam per Decreta Sacr. Congr. Conc. celebrari prohibetur, aut quæ in ipsismet Indultis Apostol. excipiuntur, quominus in iis celebrari possit, aut etiam Altari portatili uti non verentur, in sanctarum sanctionum contemptum, & Sancti Sacrificii irriverentiam.

Quamo-

Quamobrem ad abusus hujusmodi eliminandos, & ad instaurandam venerationem tremendo ministerio debitam, idem SS. Dominus Noster ex unanimi voto S. R. E. Cardinalium Conc. Trident. Interpretum, inhærendo declarationibus, alias hac de re editis, expresse declarat, Episcopis, & his majoribus Prælatis, etiamsi Cardinalatus dignitate fulgentibus, neque sub prætextu privilegii clausi in corpore Juris, neque alio quocunque titulo, ullo modo licere extra domum propriæ habitationis in domibus laicis, etiam in propria diœcesi, quod fortius intelligitur in aliena, etiamsi diœcesani consensus adhiberetur, erigere Altare, ibique Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, seu celebrari facere: ac pari modo in Oratoriis privatis, quæ per S. Sedem concessa fuerint, non licere Regularibus cujusvis Ordinis, aut Instituti, seu Congregationis, etiam Societatis Jesu, aut etiam cujuscunque Ordinis Militaris, etiam S. Joannis Hierosolymitani, aut aliis quibuscunque Sacerdotibus, etiamsi essent Episcopi, in iis celebrare in diebus Paschatis Sanctissimæ Resurrectionis, Pentecostes, Nativitatis Domini nostri Jesu Christi, aliisque anni festis solemnioribus, ac diebus in Indulto exceptis. In reliquis vero diebus, prædictis Regularibus, seu Sacerdotibus quibuscunque, etiam Episcopis, in præfatis Oratoriis celebrare non licere, ubi etiam unica Missa, quæ in Indulto conceditur, celebrata fuerit, super quo celebraturus teneatur diligenter inquirere, & de eo se optime informare. Atque illa etiam in casibus permissis celebrari nequeat post meridiem: demandando propterea ulterius, ac declarando in omnibus hujusmodi casibus, personas quascunque, dictas Missas audientes nullatenus Ecclesiæ præcepto satisfacere. Quo vero ad Altare portatile, iterum inhærendo declarationibus supradictis, censuit licentias, seu privilegia concessa nonnullis Regularibus *in cap. In his, de Privil.* & per aliquos Summos Pontifices aliis Regularibus communicata, utendi dicto Altari portatili, in eoque celebrandi absque Ordinariorum licentia in locis, in quibus degunt, omnino revocata esse per idem Sacrum Concilium, & propterea eosdem Regulares prohibendos, ne illis utantur, ac mandandum, prout præsentis Decreti tenore mandat Episcopis, aliisque Ordinariis locorum, ut contra quoscunque contravenientes, quamvis Regulares, procedant, etiam tamquam Sedis Apostol. Delegati, ad pœnas præscriptas per idem Sacrum Conc. in dicto Decreto *sess. XXII.* usque ad censuras latæ sententiæ; tributa etiam eisdem facultate per hoc Decretum ita procedendi, perinde acsi per S. Sedem specialiter concessa fuisset. Et ita Sanctitas sua declarat, & servari mandat.

Romæ hac die 15. Decembr. 1703.

B. Card. Panciaticus Præfectus.

Jo: Dominicus Thomatus Episcopus Cyrnen. S. C. C. Secret.

Huic tamen Decreto, in eo, quod tangit Episcopos, accessit sequens declaratio, contenta in Constitutione Innocen. XIII. *Apostolici ministerii 13. Maii* 1723. §. *XXII* (quam Bened. XIII. confirmavit, Constit. *In supremo*, 23. *Septem.* 1724.) ibi,

Cumque circa Missarum celebrationem in privatis Oratoriis, necnon circa usum Altaris gestatorii, a rec. mem. Clemente Papa XI. Prædecessore etiam nostro, opportunum Decretum promulgatum fuerit die 15. Decembr. anni 1703. Episcopi dent operam, ut omnia ibidem statuta, etiam in Regnis Hispaniarum serventur, idemque Decretum in suis respective diœcesibus, ut facilius omnibus innotescat, publicari faciant; addita etiam prohibitione, ne in privatis Regularium cellis, sive cubiculis erigatur Altare pro re sacra ibidem facienda, & contra quoscunque contravenientes censuris etiam ecclesiasticis procedant, adhibita, quoad Regulares, auctoritate Sedis Apostol. in memorato Decreto ipsis delegata, remotaque quacunque contraria consuetudine, etiam immemorabili. Declaramus tamen, quod cum in prædicto Decreto statuatur, non licere Episcopis extra domum propriæ habitationis in domibus laicis erigere Altare, ibique sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrare, sive celebrari facere, hujusmodi prohibitio intelligenda non sit de domibus etiam laicis, in quibus ipsi Episcopi forte occasione Visitationis, vel itineris, hospitio excipiantur; ut nec etiam quando Episcopi in casibus a jure permissis, vel de speciali Sedis Apostol. licentia absentes a domo propriæ ordinariæ habitationis, moram idcirco faciant in aliena domo per modum similis habitationis, iis enim casibus licita iis erit erectio Altaris ad effectum prædictæ celebrationis, non secus, ac in domo propriæ ordinariæ habitationis.

Per allatum Clementis Decretum derogatum est Decretali Bonifacii VIII. relatæ *in cap. XII. Quoniam de Privileg. in VI.* in qua indulsit Episcopis (quos maxime decet quotidie Missam celebrare, aut saltem audire) ut ubique indiscriminatim Altare mobile in hunc usum secum haberent: unde hodie neque amplius attendenda est declaratio Cong. Conc. quæ, = Censuit., Cardinales non secus, ac Episcopos sine ulla Episcopi diœcesani licentia uti posse privilegio Altaris portatilis ad præscriptum Constitutionis fel. record. Bonifacii VIII. quæ incipit, *Quoniam Episcopi*, nec hujusmodi privilegium sublatum fuisse Conc. Decreto *cap. unic. sess. XXII.* = prout legitur *lib. XII. Decretor. pag.* 122.

Abrogata est etiam Decretalis Honorii III. relata in *cap. XXX. In his, de Privil.* in qua insertum est privilegium, quo Fratres Prædicatores, & Minores uti poterant Altari portatili, in eoque ubique Missam celebrare absque Ordinariorum licentia: cui privilegio cæteroqui jam derogatum fuerat a Tridentino in

ſupra allato Decreto, ut declaratum eſt in mox tranſcripto Clementis decreto: ſicut jam declaraverat etiam Gregorius XIII. Conſtit. *Uſum*, 1. *Octob.* 1579. in qua concedens Patribus Societatis Jeſu, cum ad Miſſiones ab eorum Superioribus mittuntur, facultatem utendi Altari portatili, ſeu viatico, derogavit ejuſdem Tridentini Decreto. Quo indulto frui nullatenus poſſunt cæteri Regulares per communicationem privilegiorum cum ipſis Patribus, ut ſolidiſſime probat Mathæucius, contra Peyerinum *loc. cit. num.* 80.

Præter laudatum Clementis Decretum quoad Oratoria privata ex conceſſione Sedis Apoſtol. in domibus laicorum erecta cum facultate Miſſam celebrandi, & ſatisfaciendi eccleſiaſtico præcepto, eam ab indultariis diebus feſtis audientibus, attendendæ ſunt ſequentes declarationes Bened. XIV. contentæ in cit. Epiſtola *Magno*, ibi.

In ordinariis Brevibus, ut plurimum duobus conjugibus licentia conceditur faciendi, ut in privato Oratorio Miſſa celebretur, exprimiturque, ut Miſſa celebrari poſſit tum iiſdem præſentibus, tum eorum filiis, conſanguineis, atque affinibus, qui una cum ipſis in eadem domo habitationem habent. Nunquam exorta difficultas eſt; an, cum aut vir, aut uxor Miſſæ interſunt, ſi conſanguinei, & affines, qui in eadem domo habitant, præſentes pariter adſint, eccleſiaſtico præcepto diebus feſtis ſatisfaciant: id tamquam tutum, ac Brevis literæ cohærens habitum eſt. Summa autem difficultatis eo ſemper rediit, ut diſpiceretur, num, cum neuter conjugum adſit, ſed unus ex conſanguineis, aut affinibus in eadem domo habitantibus, poſſet, eo jubente, in privato Oratorio Miſſa celebrari; & num alii, qui in domo illa habitant, conſanguinei, & affines, eamdem audientes feſto die, eccleſiaſtico præcepto audiendi Miſſam ſatisfaciant. In hoc autem diviſæ de more Auctorum opiniones erant; verum cum hujuſce difficultatis punctum in Congr. Conc. die 3. Decembris 1740. in cauſa, cujus inſcriptio erat, *Marſicen. Oratorii*, propoſitum, ac diſcuſſum eſset; deciſum fuit, non poſse in privato Oratorio Miſsam celebrari, niſi Indultariorum præſentia ibidem haberetur; quod idem eſt, acſi dicatur, viri, vel uxoris, ad quos Breve directum erat; quemadmodum *in tom. IX. Reſolutionum Conc. anni* 1740. *ad pag.* 89. *& ſeqq.* videre eſt.

Cum autem Decreti hujuſce facta Nobis relatio eſset, idem per Nos ſub die 7. Januarii 1741. confirmatum fuit; ac præterea demandatum, ut in hujuſmodi Brevibus, in quibus certis quibuſdam, ac determinatis perſonis conceſſio fit, ut unam in privato Oratorio Miſſam celebrari facere poſſint, quæ Miſſa pro filiis, conſanguineis, & affinibus valeat, majoris claritatis gratia, ſubjecta clauſula adjungatur: *Volumus autem, quod nati, ac conſanguinei, & affines prædicti unicam dictam Miſſam, vobis quidem præſentibus, audire tantummodo, nunquam vero celebrari facere audeant*: Ut autem, quæ Indultariæ perſonæ ſint, facilæ agnoſci poſſet, ſine quarum præſentia Miſſa celebrari non poteſt, neque, qui eamdem audit, præcepto ſatisfacit; adjunximus, ut pro Indultariis perſonis illæ haberentur, quæ in fronte, ſeu inſcriptione Brevis nominatæ forent, cum ad eaſdem ipſas Breve dirigatur.

Nos ab hujuſmodi norma minime recedimus. Verum quia aliqua interdum in corpore Brevis perſona nominatur, qua præſente, conceditur, ut Miſſa celebrari poſſit, & quod alii affines, conſanguinei, vel familiares eamdem audientes, præcepto ſatisfaciant, etiamſi prædicta perſona in fronte Brevis minime nominetur; hinc eſt, quod, firma ſemper ea regula manente, ut poſſit in privato Oratorio Miſſa celebrari, dum aliqua ex Indultariis perſonis adſiſtit, quæ in fronte, ſeu inſcriptione Brevis nominatur; dicimus, poſſe Miſſam celebrari, etiamſi nulla earum perſonarum præſens adſit, quæ in fronte, ſeu inſcriptione Brevis nominantur, dummodo illa præſens ſit, cui in Brevis corpore nominatim, & expreſſe facultas tribuitur, ut poſſit in privato Oratorio, tum, cum ipſa adſiſtat, facere, ut Miſſa celebretur.

Atque, ut res exemplo magis pateat. Datur viro, & uxori facultas faciendi, ut in privato Oratorio Miſſa celebretur, atque ad hos Breve dirigitur. Hic autem vir ſuperſtitem habet matrem; hæc vero in fronte, ſeu inſcriptione Brevis minime nominatur; verum cum in Brevis corpore dicatur, quod ipſa quoque mater eamdem Miſsam celebrari facere poſſit, & valeat; id ſufficiens eſt, ut ſola matris præſentia adhibita, Miſsa in Oratorio celebrari poſſit, etiamſi mater in fronte, ſeu inſcriptione Brevis nominata non ſit.

Ex

Ex Decreto Congr. Conc. 13. *Jan.* 1725. relato in hac eadem Epistola §. *XVIII.* & *in tom. III. Thesauri Resolution. ejusd. Cong. pag.* 116. in Oratorio privato die Nativitatis Domini celebrari possunt tres Missæ ab eodem Sacerdote.

Declarat tandem Benedictus in laudata Epistola a §. XX. ad totum XXVI. = In his Oratoriis administrari non posse Sacramenta Pœnitentiæ, & Eucharistiæ, etiam extra tempus paschale, sine Ordinariorum licentia, comprehensis etiam Regularibus exemptis.

An autem aliquando liceat Missam celebrare extra Ecclesiam, & publica, vel privata Oratoria, laudatus Benedictus *lib. III. cap. VI. de Sacrificio Missæ, num.* 7. *ad* 9. ex Canonibus *Sicut XI.* & *Concedimus XXX. de Consecrat. distin. I.* & unanimi DD. sensu licere probat: semper tamen in loco honesto, & super petra consecrata, si ita necessitas postulet: quam restringit ad tria personarum genera, videlicet. I. Ad pergentes in exercitu. II. Ad navigantes, qui diu Missa caruerunt, dummodo celebretur in maris littore. III. Ad iter facientes per Infidelium regiones, in quibus catholicæ Religionis usus prohibetur. Negat tamen num. 10. & 11. celebrari posse in mari, vel supra fluvium sine dispensatione Apostol. a qua concedi non solet, nisi his conditionibus, nimirum, si = tutum navigium sit, ac longe absit a litture, tranquillumque sit mare, & celebranti adsit etiam alter, vel Sacerdos, vel Diaconus, qui, si quis cooriretur motus, quo periculum esset, ne Calix everteretur, possit manu Calicem ab hujusmodi periculo eripere.

SECTIO LXX.

Eadem Sessio XXII. in Decreto de observandis, & vitandis in celebratione Missæ.

AB Ecclesiis vero musicas eas, ubi sive organo, sive cantu lasciuum, aut impurum aliquid miscetur; item seculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant, ut domus Dei, vere domus orationis esse videatur, ac dici possit.

Huic Decreto, ad musicam lascivam quod spectat, accessit prohibitio Bened. XIII. in Conc. Romano, celebrato *an.* 1725. *a quo tit. XV. de Celebr. Missæ, Sacram. Eucharist. & Divin. offic. cap. VI.* innovatur Extravag. Joannis XXII. *Docta Sanctorum, inter communes, de Vit. & honestat. Cleric.* ac Constitutio Alexandri VII. musicoque cantui in Ecclesiis modus imponitur, ibi.

Pro eo autem, quod musicam in Ecclesiis spectat, præter Extravagantem *Docta, de Vita, & honestate Clericorum*, Edictum pariter fel. rec. Alexandri VII. innovandum esse statuimus, prout hoc nostro Decreto innovamus: ulteriusque prohibendum ducimus, ne in Missis Defunctorum, diebusque Adventus, & Quadragesimæ, festis dumtaxat exceptis, organa pulsentur, nec aliud quodvis musicum instrumentum adhibeatur: quo tempore, Dominica scilicet Adventus tertia, dicta *Gaudete*, & Quadragesimæ quarta, nuncupata *Lætare*, pulsari organa permittuntur in Missa tantummodo conventuali: sub pœnis interea, in præcitata Extravaganti, & Edicto inflictis cohibeant Episcopi musicæ Magistros, Organistas, & Cantores, aliosque quoscunque a quibusvis in Ecclesia indecori cantus modulationibus, ne fidelium magis videantur auribus prurire, quam pios in Deum affectus excitare.

In citata autem Extravaganti Joannis nedum reprobatur lasciva melodia, & decantatio motetorum vulgari lingua; sed etiam præcipitur, delinquentes musicos suspendendos ab officio per octo dies, non exemptos per Ordinarios; exemptos vero ab eorum Prælatis.

In Constitutione vero Alexandri VII. *Piæ sollicitudinis*, 23. *April.* 1657. edita pro Urbe Romæ, hæc subsequentibus pœnis prohibentur, ibi.

Itaque de Venerab. Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, ac dilectorum filiorum Romanæ Curiæ Prælatorum Congregationis super negociis Visitationis Apostol. a Nobis institutæ consilio, omnibus, & singulis Archipresbyteris, eorumque Vicariis, ac Capitulis, & Canonicis, choroque Præfectis quarumvis Ecclesiarum, & Basilicarum, etiam patriarchalium, necnon Prælatis, Superioribus, Rectoribus, Administratoribus, Custodibus, Guardianis, aliisque Officialibus, quocunque nomine nuncupentur, quorumvis

vis monasteriorum utriusque sexus, domorum, conventuum, & collegiorum tam secularium, quam regularium, ac Congregationum, Confraternitatum, Archiconfraternitatum Hospitalium, Archiospitalium, & locorum piorum, etiam laicorum dictæ Urbis, Apostolica auctoritate tenore præsentium sub poena excommunicationis latæ sententiæ, necnon privationis fructuum unius mensis, ac suspensionis ab officio respective prohibemus, ne in eorum Ecclesiis, & Oratoriis, dum officia divina celebrantur, vel Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum manet expositum, quidquam cantari permittant præter ea verba, quæ a Breviario, vel Missali Romano in officiis de proprio, vel de communi pro currenti cujusque diei festo, vel Sancti solemnitate præscribuntur, vel quæ saltem a sacra Scriptura, aut Sanctis Patribus desumpta sint, quæ tamen prius a Congregatione Venerab. etiam Fratrum nostrorum ejusdem S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum specialiter approbentur, exclusis modulis iis, qui choreas, & prophanam potius, quam ecclesiasticam melodiam imitantur.

Quod ut exactius servetur Superioribus, & Officialibus, aliisque prædictis, ad quos spectat, sub eisdem poenis injungimus, ne musicæ Præfectos ad hujusmodi munus recipiant, vel receptos in posterum admittant, nisi prius præstito ab eisdem juramento de observandis præsentibus literis, cui juramento si contravenerint, a dilecto filio nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis Vicario in Urbe prædicta in spiritualibus generali, tanquam perjurii, etiam corporaliter puniantur, ac exercitio officii hujusmodi perpetuo privati remaneant, absque spe reintegrationis, quæ a nemine, quacunque auctoritate prædito, etiam specialem expressionem requirente, præterquam a Nobis, & Romanis Pontificibus Success. nostris concedi possit.

Verum circa allatam Alexandri Constitutionem Benedictus XIV. in Epistola encyclica ad omnes Episcopos ditionis ecclesiasticæ, incipien- *Annus*, 19. *Febr.* 1749. §. *VIII.* hæc refert, ibi,

Porro ex hujusmodi pontificia Constitutione videtur cantus motetorum, quæ servata ratione ab eodem Alexandro Prædecess. nostro præscripta, composita, & a Sac. Congreg. recensita, & probata sunt, procul dubio approbatus fuisse. Alexandri Constitutionem Venerab. Servus Dei Innocent. XI. Decreto suo die 3. Decembr. 1678. confirmavit. Aliqua tamen dubitatione exorta in intelligenda, atque interpretanda Const. Alexandri, & Decreto Innoc. XI. fel. rec. Innocentius XII. Prædecessor. Noster die 20. Augusti 1692. aliud Decretum promulgavit, *quod est num. 76. in ejus Bullario*. In eo autem, offusis variarum interpretationum tenebris penitus dispulsis, remottam aperiens, ac declarans, generatim quarumcunque cantilenarum, seu motetorum cantum prohibuit. In sacratum autem Missarum solemnibus solummodo permisit ultra cantum Gloriæ, & Symboli, ut cani posset Introitus, Graduale, & Offertorium: in Vesperis vero, nulla mutatione, etiam minima, facta, Antiphonæ, quæ initio cujusque Psalmi, vel in ejus fine dicuntur. Insuper voluit, & jussit, ut cantores musici omnino legem chori sequerentur, & cum eo prorsus convenirent, & quemadmodum in choro fas non est aliquid addere officio, vel Missæ, ita etiam musicis noluit id licere, & illud dumtaxat concessit, ut ex Officio, & Missa quæ in solemnitate Sanctissimi Sacramenti Corporis Domini celebrari solet, nimirum ex hymnis S. Thomæ, vel ex Antiphonis, aliisque relatis in Breviario ex Missali Romano, carmen aliquod, seu motetum, nulla verborum varietate, desumi, & cantari posset ad fidelium devotionem excitandam, dum sacra Hostia elevatur, vel publice veneranda, & colenda exhibetur.

Hoc idem Conc. Decretum, prohibens in Ecclesiis omnes seculares actiones, vana, & prophana colloquia, strepitus, & clamores, ampliatum est a S. Pio Constit. *Cum primum*, 1. *Aprilis* 1566. sequentes pœnas addente, ibi,

Ut igitur Deo Optimo Maximo, gloriosæ Virgini, & Sanctis omnibus debitus honor deferatur, Gregorii X. Prædecess. nostri Constitutionem innovantes, ac statuta in Trident. Conc. observari volentes, statuimus, & ordinamus, ut ad Ecclesias sit humilis, & devotus ingressus, quieta conversatio, devotis orationibus insistant, & omnes genibus flexis Sanctissimum Sacramentum adorent, ad nomen Jesu Christi Domini nostri cum exhibitione reverentiæ caput inclinent, nullus in dictis Ecclesiis seditionem faciat, tumultum excitet, clamores moveat, impetumve committat, cessent vana, fœda, & prophana colloquia, risus immoderati, & strepitus omnes judiciorum, & alia quæcunque, quæ divinum officium perturbare possunt. Nullus intra Ecclesias deambulare audeat, sive præsumat, dum celebrantur sacra Missarum mysteria, & alia divina officia. Qui vero prædicta petulanti animo contempserint, præter divinæ ultionis acrimoniam, nostri quoque arbitrii pœnas incurrent, quæ omnia locorum quoque Ordinarii in suis Ecclesiis facient observari. Quicunque vero in Ecclesiis, dum ibi Sacrificium Missæ, & divina celebrantur officia, aut verbum Dei prædicatur, deambulare, vociferari, aut verso tergo ad Sanctissimum Sacramentum irreverenter sedere, aut aliquid, quod scandalum generet, aut divina perturbet officia, facere præsumpserit, pœnam vigintiquinque ducatorum incurret, præter alias arbitrio nostro imponendas, & moderandas pœnas, & qui non habebit ære, luet in corpore, aut exilio multabitur. Qui vero in Ecclesiis cum mulieribus impudicis, sive etiam honestis colloquium scurrile habuerit, aut alios inhonestos actus fecerit, vigintiquinque ducatorum pœnam incurrat, & carceris per mensem. Qui in Ecclesiis, ut supra, obscænis, & inhonestis verbis, aut signis usus fuerit, aut alia fœda colloquia cum personis quibuscunque habuerit, decem aureorum pæna multetur, aut alias corporaliter puniatur. Mandamus præterea omnibus, & singulis cathedralium, collegiatarum, & parochialium Ecclesiarum Capitulis, Rectoribus, Vicariis, Sacristis, Ostiariis, & aliis ipsarum Custodibus, quatenus præfatos omnes in Ecclesiis delinquentes admoneant, & ut in eis vetita fieri non permittant, vel saltem ipsis Ordinariis, vel Officialibus nostris puniendos deferant; quod si facere neglexerint, pœnam duorum aureorum vice qualibet incurrent.

Pauperes quoque mendicantes, seu eleemosynas petentes per Ecclesias tempore Missarum, prædicationum, aliorumque divinorum officiorum ire non sinant, sed eos ad valvas Ecclesiarum stare faciant, sub pœna duorum aureorum Capitulis infligenda pro qualibet vice, nisi eos eiici curaverint, & parochis dimidii aurei. Religiosis etiam claustralibus, sive Regularibus præcipimus in virtute S. obedientiæ, ut in Ecclesiis suis deputent aliquem, qui tales ejiciat, & si negligentes fuerint, gravissime ab Ordinario corripiantur: quod si illi parere recusaverint, gravissimas pœnas incurrent, & pro qualitate personarum, etiam corporaliter punientur arbitrio nostro, sive Superiorum.

S E C T I O L X X I.

Eadem Sessio XXII. Prosequitur idem Decretum de observandis, & vitandis in celebratione Missæ.

POstremo, ne superstitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propositis caveant, ne Sacerdotes aliis, quam debitis horis, celebrent, neque Ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia probatæ, ac frequenti, & laudabili usu receptæ fuerint.

Quod ad horam Missam celebrandi spectat, cum in hoc Decreto non statuatur, qua hora celebrari possit, accessit Rubrica Missalis Romani (quod S. Pius V. & Clemens VIII. circa hujus mysterii celebrandi rationem, & preces recognosci, & instaurari curaverunt, iterum ab Urbano VIII, examinatum, & approbatum fuit) in qua §. *XV. De hora celebrandi Missam*, hoc tempus præscribitur = Missa privata, saltem post matutinum, & laudes quacunque hora ab aurora usque ad meridiem dici potest = Cui Rubricæ, ut morem gererent Sacerdotes omnes tam seculares, quam regulares idem S. Pius V. Constit. *Sanctissimus*, 29. *Martii* 1566. revocavit privilegia quibuscunque concessa celebrandi Missam vespertino tempore, & potissimum in pervigilio Nativitatis Domini, adjecitque pœnas in aliter facere præsumentes, ibi.

Hac præsenti perpetuo valitura Const. quibusvis Prælatis, Capitulis, Clericis, Fratribus, aliisque Superioribus, & personis eorumdem Ecclesiarum, monasteriorum, conventuum, domorum, & aliorum piorum locorum in virtute S. obedientiæ, & sub indignationis suæ, ac perpetuæ suspensionis a divinis pœna districtus inhibens, ne deinceps Missas vespertino tempore, hujusmodi licentiarum, & facultatum, aut alio quovis prætextu celebrare, vel celebrari facere præsumant. Ac mandans locorum Ordinariis, ut eamdem præsentem Const. sub prædictis, & aliis sibi benevis pœnis per quoscunque Prælatos, Capitula, Clericos, Fratres, Superiores, & personas hujusmodi inviolabiliter observari faciant, contradictores quoslibet auctoritate Apostol. compescendo. Non obstantibus &c. Sequitur derogatio quarumcunque Apostolicarum concessionibus, ac privilegiis &c.

An autem aliquo temporis spatio ante auroram, aut post meridiem Missa celebrari possit, Benedictus XIV. *Institutione ecclesiastica XIII.* hæc refert, = Clemens XI. in conventu plurimorum Cardinalium, ac Præsulum hanc rem sedulo examinandam mandavit; & licet ipsis tertia pars horæ ante auroram, & post meridiem permitti Sacerdotibus posse videretur, Pontifex tamen eam sententiam probandam non censuit, ac Decretum his verbis promulgavit: *Mandamus, ne Missarum Sacrificia ante auroram celebrentur, & usque ad meridiem solum protrahantur*. Ita se res habuit omnino, donec Innoc. XIII. Pontificatum obtinuit, tandem, Bened. XIII. Pontifice, iterum res in examen adducta fuit, & facultas tertiæ partis horæ, de qua paulo ante sermonem fecimus, novo Decreto permissa est, cui pariter Edictum Clementis XII. feliciter regnantis conformatur =.

Quapropter hodie non licet hos terminos præterire = nisi fortasse (ut idem Benedictus ibidem animadvertit) ex Apostol. beneficio nusquam abrogato aliquis Sacerdos, vel Ecclesia post elapsam horam a meridie, ad Sacrum perficiendum non impediatur. Sic enim Romæ templum Gallorum a S. Ludovico, a SS. Apostolis, a S. Jacobo, Templum Lusitanorum a S. Antonio, a S. Carolo in via Flaminia, a Piis Operariis, a Capuccinis nuncupatum pro hac re literas Apostol. obtinuerunt =.

SECTIO LXXII.

Eadem Sessio XXI. Prosequitur idem Decretum de observandis, & vitandis in celebratione Missæ.

QUarundam vero Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis a superstitioso cultu, quam a vera religione inventus est, omnino ab Ecclesia removeant.

Sacra Rituum Congregatio, inhærendo huic Conc. Decreto, statuenti, prohibendum esse certum numerum Missarum, superstitionem potius, quam veram religionem præseferentem, penitus abrogavit triginta numero Missas, quas quidam Auctor non multo post S. Gregorium sine nulla auctoritate temere a se conscriptas in lucem edidit; ineptas quidem, & rebus non convenientibus refertas, quæ a S. Gregorio nuncupabantur: quas etiam diligenter expendit Thyers *in tract. Superstitionum tom. III. lib. IV. cap. IV.* ac proinde compertum fuerit ex veteribus testamentis nonnullos pietate ductos præcepisse, ut hæ eædem Missæ pro ipsorum expiatione celebrarentur. Non autem a Tridentino, aut a Sac. Congr. abrogatæ sunt Missæ illæ numero triginta, de quibus mentionem facit S. Gregorius *lib. IV. cap. V. de Dialogis*, in quo tradit, quod defuncto justo Monacho, hic Pretioso pariter Monacho hæc demandaverit = *Vade itaque, ab hodierna die diebus triginta continuis offer pro eo Sacrificium: stude, ut nullus prætermittatur dies, quo pro absolutione illius Hostia salutaris non offeratur* = quodque dicto Missarum numero absoluto idem Justus apparuerit alteri monacho nomine Copioso, & nunciaverit, se eodem tempore ereptum fuisse Purgatorii cruciatibus = Fratres vero (inquit S. Gregorius *loc. cit.* solicite computa-

putarunt dies, & ipse dies extiterat, quo pro eo trigesima oblatio fuerat impleta = Hæc omnia Benedictus XIV. *de Sacrific. Missæ, lib. III. cap. XXIII. num. 2. & 3. ac Instit. ecclesiast. XXIV.* Hinc igitur Missarum usus dimanavit, quæ a S. Gregorio nuncupantur, a fidelibus omni seculo ad præsentem usque diem receptus; quem Cluniacense monasterium, ut refert Uldericus Regularis Benedictinus *lib. III. cap. XXIX.* inter suas consuetudines adscivit.

= Cavendum tamen (sunt verba Benedicti *cit. num. 3.*) est, si eo dierum spatio pro defunctis Sacrum fieri nequeat, eam Missam, quæ tunc ab Ecclesia præscribitur pro defuncto peragendam, cum præsertim S. Gregorius Missas, quæ pro defunctis agi solent, minime indixeris. Quod si intra trigesimum dierum numerum postremi tres dies Majoris Hebdomadæ occurrant, diebus insequentibus numerus absolvatur. Idem per consuetudines allatas Cluniacensis monasterii indicatur =.

SECTIO LXXIII.

Eadem Sessio XXII. caput I. de reformatione.

Nihil est..., statuit S. Synodus, ut quæ alias a summis Pontificibus, & a sacris Conciliis de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, comessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscunque criminibus, necnon secularibus negociis fugiendis copiose, ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum iisdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, observentur.

Hoc Decretum, præcipiens observanda esse quæcunque statuta sunt a summis Pontificibus, & Conc. contra Clericos secularibus negociis se immiscentes, sub pœnis ab iisdem impositis, & etiam majoribus arbitrio Ordinariorum, ampliatum est a Benedict. XIV. Constit. *Apostolica servitutis commissum nobis*, 25. *Febr.* 1741. dictas pœnas extendente ad Clericos illicite sub alieno nomine negocia exercentes, perinde, ac si per se, & proprio eorum nomine eadem exercerent. Decernente insuper, I. Ut omnia, & singula bona sic ab eis alieno nomine acquisita sub spolii pœna subjiciantur juxta Constit. Pii IV. *Decens*, 5. *Novemb.* 1560. II. Ut negocia per laicos prius inchoata, & ad ipsos Clericos delata continuari nequeant sub iisdem pœnis, nisi urgeat necessitas, & de licentia Cong. Conc. aut etiam Ordinarii extra Italiam, ad tempus dumtaxat concedenda: ita tamen, ut pertractentur per interpositam laici personam. III. Ut exempti a spolio ad effectum testandi, aut transmittendi in hæredes, ab eo non eximantur quoad bona sic acquisita, non obstante Indulto Pii IV. Constit. *Romanus Pontifex*, 5. *Feb.* 1560. & Pauli V. *In eminenti*, 8. *Aprilis* 1606. favore Curialium, incolarum, & originariorum Urbis; etiam Presbyterorum in ipsa Urbe, & ejus districtu intra decem milliaria, quibus Constitutionibus in hac parte derogatur, ibi.

Cum itaque... Nos.... omnes, & singulas Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum prædictorum Constitutiones, illarumque quamlibet contra quoscunque Clericos illicitos negociatores desuper quomodolibet respective, cum omnibus, & singulis pænis contra eosdem Clericos illicite negociantes editas, quas Constitutiones hujusmodi, ac earum quamlibet præsentibus de verbo ad verbum, nihilo penitus omisso, pro insertis haberi volumus, motu proprio, innovamus, confirmamus, & approbamus, eisque, & earum cuilibet novum Apostolicæ firmitatis, & inviolabilis observantiæ robur adiicimus, illasque sic innovatas, confirmatas, & approbatas, cum omnibus, & singulis pænis in eis, & earum qualibet adversus Clericos illicitos negociatores hujusmodi contentis, ad Clericos illicite sub alieno laici nomine quomodolibet negociantes, perinde, acsi per se ipsos, ac proprio eorum nomine negocia ipsa illicita exercerent, omnesque, & singulæ Constitutiones, earumque quælibet adversus eos desuper editæ fuissent, & in eis, & earum qualibet expressi, & denominati reperirentur, motu, & potestatis plenitudine præfatis perpetuo extendimus, & ampliamus, illorumque omnia, & singula bona, sic ab eis alieno nomine illicite acquisita sub inevitabili spolii pæna, ad formam Const. fel. rec. Pii Papæ IV. similiter Prædecessoris nostri, quæ incipit *Decens esse*: subjicimus, & subjecta esse volumus, & declaramus.

Insuper... decernimus, ac pariter declaramus, quod si aliquod negocium ecclesiasticis illicitum personis, licet ab eis minime institutum, sed a laica persona inchoatum, & ad eosdem Clericos, sive hæreditario jure, aut quocunque alio titulo, sive sin-

gulariter, sive communiter, sive separatim, sive conjunctim cum aliis bonis, & aliis cohæredibus, vel sociis laicis existentibus delatum fuerit, vel per se ipsos, eorumque nomine proprio, vel per alios, aut alieno nomine, etiam per suos cohæredes, aut socios prosequuti sint, illud statim dimittere teneantur. Si vero negocium hujusmodi sine ipsius Clerici temporali detrimento statim dimitti nequeat, tunc, si intra Italiam, Insulasque adjacentes existat Clericus, a Venerabil. Fratr. nostrorum S.R.E. Card. Decretor. Conc. Trid. interpretum Congregat., si vero extra Italiam, ab eadem Congr. vel ab Ordinario loci licentiam illud ad aliquod tempus retinendi: proviso interim, quod negocium hujusmodi a laico administretur, impetrare teneantur; dictaque Congregatio, aut Ordinarius loci, perpensis singulorum casuum circumstantiis, licentiam impertiatur, tempusque in eo ad idem negocium dimittendum præscribat: & si Clericus negocium præfatum, licet a laico, ut præfertur, institutum, absque licentia hujusmodi gratis semper sibi impertienda, aut illud ultra tempus permissum retinuerit, vel etiam intra tempus prædictum negocium per se ipsum administraverit, pro negociatore illicito haberi, illumque omnibus, & singulis etiam spolii pœnis præfatis subjectum esse, motu, & potestatis plenitudine dictis perpetuo volumus, & definimus.

Ac demum, eo quod fel. rec. Prædecessor noster Pius Papa IV. per suas literas, quarum initium est *Romanus Pontifex*, declaravit, præfata Constitutione super spoliis Clericorum ob illicitam negociationem a se edita, Prælatos, Officiales, ac alios seculares, & cujusvis Ordinis regulares Clericos, aliosque cujuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ in Urbe, & Curia, ejusque districtu decedentes, testandi tamen, codicillandi, & alias de bonis suis quibuscunque quomodolibet disponendi, vel ad ipsorum proximiores, decedentibus illis ab intestato, transmittendi facultatem ex speciali Sedis Apostol. indulto, vel suorum officiorum privilegio, vel alio quovis titulo obtinentes, nullatenus comprehendi, & quod Paulus Papa V. pariter Prædecessor noster per suas literas, quæ incipiunt: *In eminenti*, Clericos Cives, & Curiales, sive incolas hujus nostræ Almæ Urbis, tunc suæ, exemit a spolio quoad bona in eadem Urbe, ejusque districtu intra decem milliaria consistentia, etiam ex redditibus ecclesiasticis per eos acquisita, unde dubitari contingit, an suffragetur quoque ad evitandum spolium Cameræ nostræ Apostolicæ competens pro bonis ex illicita negociatione provenientibus. Nos Constitutiones Pii, & Pauli Prædecess. nostrorum præfatas, quoad bona ex illicita negociatione hujusmodi a Civibus, & Curialibus, sive incolis Clericis cujuscunque ordinis, ac dignitatis, quibuscunque indultis, ac privilegiis munitis, comparata, & in Urbe, ejusque districtu præfatis, & ubicunque existentia, minime ad præmissorum effectum suffragari, sed illa sic provenientia Cameræ nostræ Apostol. vero jure spolii deberi, perinde, acsi Constitutiones Pii, & Pauli Prædecessorum hujusmodi ad præmissorum omnium, & singulorum effectum impediendum minime emanatæ fuissent, motu simili pariter declaramus, & statuimus, dictasque Pii, & Pauli Prædecessorum Constitutiones, quoad præmissorum effectum sortiendum, plenarie abrogamus, & abolemus.

Præter hanc Benedicti Constitutionem attendenda sunt sancita, & declarata in Epistola Clementis XIII. ad Patriarchas &c. *Cum primum*, 17. *Sept.* 1759. In ea itaque, prout jam retuli in Additionibus meis ad *Thesaurum de pœnis pag.*446.

I. Confirmantur, & innovantur omnes, & singulæ canonicæ leges, & Prædecess. Pontificum Constitutiones cum omnibus pœnis, & censuris, per eas respective in dictis, contra Clericos negociatores, & secularibus negociis se immiscientes, præsertim Pii IV. Urbani VIII. Clem. IX. & Bened. XIV.

II. Declaratur = prædictis omnibus legibus, ac pœnis subjici, ac subjectas censeri debere omnes, & singulas personas ecclesiasticas, non solum e seculari clero, sed etiam e regulari, cujuscunque sint Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti, amplissimis licet, & singularibus indultis, privilegiis, & exemptionibus muniti; & cujus etiam expressam, & individuam mentionem fieri oporteret; itaut quicunque adversus hujusmodi leges deliquerint, statutas in ipsis pœnas incurrant, ac respective ab iis, ad quos pertinet, juxta casuum distinctionem, & procedendi methodum, alias a Trident. Synodo, seu ab Apostolica Sede præscriptam, cum effectu multari, & puniri debeant =.

III. Hortantur Ordinarii, ut non omittant omni severitate, & etiam ex officio, procedere ad formam eorumdem Canonum, & Constitutionum in delinquentes Clericos, tam ordinario, quam delegato jure sibi subjectos.

IV. Prohibentur, ne cum eorum se ad trutinam revocari contingat Clericorum secularium, aut regularium negociationem, sinant valere privatas opiniones: sed, si quæstio est, num aliquis contractus

sit

ſit licitus, vel potius interdictus cenſeri debeat, recurrant ad S. Sedem pro declaratione.

V. Definitur, cambium activum eſſe actum veræ, & propriæ negociationis; ideoque vetitum Clericis, tam ſecularibus, quam regularibus, tum proprio, tum alieno nomine, ſub pœnis in Clericos negociatores inflictis.

VI. Statuitur, ne cuiquam eccleſiaſticorum ſuffragetur, nec a Superiore eccleſiaſtico admittatur excuſatio, quominus dictis pœnis ſubjaceat, quod ſe ſecularibus negociis immiſcuerit ad ſubveniendum indigentiæ, aut parentum, aut ſororum, aliarumve perſonarum, quibus ex naturæ debito opem ferre teneantur = niſi doceat, ſi antea præfatas neceſſitates, Apoſtol. Sed. ſi intra Italiam, & Inſulas adjacentes exiſtat, ſi vero in remotioribus regionibus verſetur, ſaltem Ordinario loci expoſuiſſe, earumque intuitu opportunam diſpenſationem, & facultatem prædictas perſonas induſtria ſua juvandi, vel ab eadem Apoſtol. Sede, vel reſpective ab Ordinario, impetraſſe =.

VII. Prohibetur dictarum diſpenſationum conceſſio tam in Urbe, quam extra = niſi cum ea conditione, quatenus adductæ cauſæ veritati nitantur, & niſi ſimul conſtet, prædictas indigentias nulla alia ratione levari poſſe; eoque etiam caſu nunquam eccleſiaſticis permittatur ejuſmodi negociationis genus aſſumere, cujus adminiſtratio clericalem ſtatum, & characterem dedeceat: quinimo in ipſis indultorum reſcriptis, & literis indicentur, ac præſcribantur honeſtiores modi, quibus Clericus, juſta moderatione ſervata, & intra veræ indigentiæ menſuram, pauperibus conſanguineis opem præſtare valeat....

Hoc inſuper addentes, ne ea, quæ vel ab ipſis (*Ordinariis*) vel ab Apoſtol. Sede peculiaribus quibuſdam Clericis hoc in genere aliquando permiſſa, & juſtis concurrentibus cauſis, frequentius forſan indulta dignoſcuntur (exempli gratia, ut Eccleſiarum fundos certa annua penſione conventa, colendos, exercendoſque conducerent) eadem a reliquis eccleſiaſticis, tanquam generaliter omnibus conceſſa, abſque juſta cauſa, & ſine ſpeciali indulto uſurpentur =.

VIII. Declaratur, dictas facultates, ut ſupra conceſſas, eſſe irritas, & revocatas ipſo jure, quoties allegatæ conjunctorum indigentiæ ceſſaverint, vel alia via eiſdem provideri poſſit: ſuper quorum executione, & obſervantia Ordinariorum conſcientiam Pontifex re ipſa oneratam fore denunciat.

IX. Monentur dicti Ordinarii, ut debitis pœnis, etiam cenſurarum, puniant Clericos, quos ſibi conſtiterit quidquam admiſiſſe, quod clericalem ſtatum dedeceat, etiam in ſuorum bonorum adminiſtratione, rerumque ad proprios uſus exemptione.

X. Injungitur iiſdem, ne patiantur, tam Clericos, quam Sacerdotes, in laicorum domibus obſequiis, abjectiſque ſervitiis addictos, licet ſub quovis honeſtiori titulo ſuſceptum ſervitii genus obtegere nitantur, quietos in ſuo dedecore inſordeſcere, ſed curent, quatenus opus ſit = tota ordinariæ, ac delegatæ Juriſdictionis auctoritate, ſervatis, ſervandis, eoſdem ad eccleſiaſticæ vitæ inſtituta, & ad clericalis militiæ munera = revocare.

XI. Tandem, ut liberum ſit dictis Ordinariis, = in hoc rerum genere inordinata quæque corrigere, & reformare = hæc habet Pontifex.

Quodcunque diſpenſationis, aut facultatis indultum circa præmiſſa a quolibet Romanæ Curiæ officio hactenus conceſſum, prudenti arbitrio veſtro moderandum permittimus: nullum vero in poſterum concedi volumus, niſi auditis prius Fraternitatum veſtrarum relationibus, & votis, adjectiſque eidem indulto ejuſmodi formulis, & conditionibus, per quas integrum vobis relinquatur arbitrium de illius executione, & effectu ita cognoſcendi, ut nulli eccleſiaſticorum liceat, *illius* prætextu, negocium ullum, aut miniſterium minus honeſtum contra interdictum veſtrum aſſumere, aut ſuſceptum retinere, & protrahere.

Ex Conſtitut. Clement. VIII. *Inter multiplices*, 4. *Decembr.* 1600. licitum eſt in terris propriis in agro romano ſitis (non vero conductis) agriculturam exercere tam per ſe ipſos, quam per alios, ibi.

Statuimus etiam, quod Clerici, in caſalibus tamen propriis, & non conductis, poſſint dictam artem agriculturæ per ſe, vel alios exercere, & exerceri facere, nec eis, vel eorum hæredibus per Cameram Apoſtol. ſeu illius miniſtros objici, aut imputari poſſit, quod illicitam negociationem fecerint, aut ſpoliis aliqua ex cauſa præfata ſubjaceant. Declarantes dictam artem agriculturæ etiam ipſis Clericis in eorum caſalibus licitam, & permiſſam.

DUBIA SAC. CONGREGATIONI CONCILII

A Clericis Dioecesis Caputaquensis proposita, una cum responsionibus ad singula ab eadem S. C. traditis.

CIRCA NEGOCIATIONEM CLERICORUM

Ex Barbosa lib. XI. Jur. Eccles. univers. cap. I. num. 127.

I. AN liceat eis terras patrimoniales, & beneficiales per laicos colere?

II. An pro necessario culturæ usu possint emere boves, & alia animalia, & fœtus illorum vendere?

III. An ii, qui in propriis terris habent quercus, & castaneas, quarum fructibus sues vescuntur, possint sues emere, eosque alere, & pro familiæ sustentatione vendere?

IV. An iidem Clerici cum foliis suarum arborum possint in propriis ædibus arti sericæ operam dare, vel idem opus dare ad medietatem, seu ad quartum, & fructus inde percipiendos vendere absque reatu illicitæ negociationis?

V. An Clerici pauperes ad suam, suæque familiæ sustentationem possint terras Ecclesiæ conducere?

VI. An possint locare boves, oves, & animalia, quæ habent ex successione, vel aliis debitis, vel decimis, eorumque fructus vendere?

VII. An liceat ex ovilibus, vineis, quercubus, & aliis arboribus existentibus in terris patrimonialibus, & beneficialibus, & aliis obtentis vendere oleum, vinum, glandes, & alios fructus ad sustentationem suæ familiæ; item, & granum, & frumentum hujusmodi ex bonis patrimonialibus, aut beneficialibus.

Sac. Congr. Eminentissimor. &c. prævia matura consideratione, & inhærendo declarationibus alias factis.

Ad I. Respondit, licere Clericis agros beneficiorum, & bonorum patrimonialium laicorum opera colere absque metu illicitæ negociationis.

Ad II. Posse similiter Clericos pro culturæ usu boves, & alia animalia necessaria emere, illorumque fœtus justo pretio, & honesta ratione vendere, nec ob id prohibitæ negociationis prætextu vexari posse, aut debere.

Ad III. Item & posse Clericos habentes in propriis bonis quercus, & castaneas, sues emere, eosque alere pro sua, & familiæ sustentatione, dummodo tamen in emendis, alendis, distrahendisve nihil sordidum, aut indecens Ordini clericali exequantur.

Ad IV. Licere Clericis folia arborum in propriis bonis existentium alicui laico concedere, eo pacto adjecto, ut lucrum ex bombicibus inter utrumque dividatur; & pariter eisdem licere earumdem arborum foliis per se ipsos absque officii eorum detrimento arti sericæ operam dare pro sua, & familiæ sustantatione, dummodo tamen artificio hujusmodi personas non suspectas adhibeant, & quoad hoc Episcopi licentia, quæ gratis sit concedenda, obtineatur.

Ad V. Clericos puperes ad suam, suæque familiæ sustentationem posse terras Ecclesiæ conducere absque reatu illicitæ negociationis; bona vero laicorum non posse, nisi ex mera, & præcisa necessitate.

Ad VI. Posse retinere, & locare boves, & oves, & alia animalia, quæ habent ex successione, vel decimis, necnon fructus illorum vendere absque reatu illicitæ negociationis.

Ad VII. Eosdem posse vendere granum, hordeum, & alios fructus recollectos ex bonis patrimonialibus, vel ecclesiasticis pro sua, & familiæ sustentatione.

R. Card. Ubaldinus.

Franciscus Paulutius Sac. Congreg. Conc. Trident. Secr.

Eadem ratione responsum fuisse Clericis Terræ Maidæ *Nicostraten. diac. an. 1617.* refert Fagnanus in *cap. Multa sunt negocia I. = Ne Clerici, vel Monachi num. 34. & seqq.* adducens ipsam declarationem.

SIMILIA DUBIA

PROPOSITA A SACERDOTIBUS, ET BENEFICIATIS

Diœces. Alexand. & Ugent. cum responsionibus ejusd. S. C. ex eod. Barbosa cit. loc.

I. AN Sacerdotes, & Clerici beneficiati possint operas suorum bovum, quos pro laborandis prædiis suis patrimonialibus, seu beneficialibus retinent, dum sibi vacant, aliis locare pro certa mercede absque periculo spolii, & pœnarum Clericis negociatoribus impositarum.

II. An possint, si boves emerint, vel in suis prædiis natos educaverint, & instruxerint, concedere, ut vulgo dicitur, *a giovatico*, pro certa tritici quantitate, quolibet anno persolvenda.

III. An possint oves centum, vel saltem quadraginta simili actione concedere pro certa caseorum quantitate pro eorum, & suæ familiæ usu.

IV. An in suis molendinis pro tritico, & pistrinis

ſtrinis pro oleo, poſtquam ſuum triticum, & olivas moluerint, alienum triticum, & alienas olivas, certa mercede conſtituta, molere poſſint; ſuppoſitis infraſcriptis; quod id ab immemorabili tempore ſemper fuerit factum, & obſervatum; quod ſingulis annis non expedit pro ſolo ſervitio proprio triginta, vel quadraginta ducatos impendere in conficiendis priſtinis, nam fiunt ex juncis, & aliis materiis, quæ menſibus quinque, aut ſex corrumpuntur; & in uno equo, & quatuor perſonis inſervientibus ipſis piſtrinis; & quod molitura olivarum durat per quatuor, quinque, vel ſex menſes, juxta annorum fertilitatem.

V. An poſſint aſſumere onus colligendi, & faciendi a ſua familia colligere olivas pro certa olei portione domino oliveti reddenda, ſuppoſita in hoc immemorabili conſuetudine.

VI. An poſſint in bonis amicorum, & propinquorum operas diurnas præſtare, ut illis eaſdem in prædiis reſtituant.

Ad Dubia propoſita reſponſum fuit, ut ſequitur.

Ad I. Affirmative, ſi tot juga bovum retineantur, quot ſunt pro prædiis neceſſaria, vel ſi ultra neceſſitatem boves illi nati ſint ex vaccis, quæ pro neceſſitate culturæ prædiorum, vel alio licito modo tenentur, per doctrinam Molinæ, loco infra citando.

Ad II. Quoad boves emptos negative, quo vero ad boves proprios, affirmative; P. Molina *de Contract. diſp. 342. ſub num.* 4. quam refert, & ſequitur Quaranta *in verb. Vectigal. §. Similiter ad illicitæ.*

Ad III. Affirmative, ſi oves propriæ fuerint, & non emptæ ad illum effectum, ex præcedenti Molinæ doctrina, & ſi emptæ, dummodo ad comparandum neceſſaria ad victum, & non ad lucrum.

Ad IV. Affirmative, duobus concurrentibus, videlicet, dummodo ob hanc cauſam non ſe ſubtrahant ab iis, in quibus ex officio clericali incumbere debent, & dummodo non ad lucrum, ſed ad neceſſaria vitæ comparanda pro ſe, & ſua familia: non enim hujuſmodi artificium ſordidum videtur, aut inhoneſtum in illis partibus, cum per unum equum, & quatuor famulos, ſeu operarios fiat, & non per ipſos Clericos, Quaranta ubi ſupra, poſt alios, §. *Difficultas verſatur, circa med. & fin.*

Ad V. Negative, niſi proprii redditus ſibi, ſuæque familiæ non ſufficiant; nam hoc caſu ad comparandum victum etiam aliena prædia conducere licet, Gloſſ. *in Can. Pervenit, in Gloſſ. Conductores 86. diſtinct.* quod eſt de mente omnium DD. ut teſtatur Quaranta, *ubi ſupra*, §. *Quæritur, in fine.*

Ad VI. Si opera non ſint ſordida, & inhoneſta, poſſunt fieri hujuſmodi commutationes per ea, quæ ſcribit Quaranta, *ubi ſupra*, §. *Difficultas, in fine, ex doctrina Silveſtri.*

Adnectuntur hic variæ negociorum ſecularium ſpecies, a Clericis fugiendorum, erutæ ex Concilio Mediolanenſi I. relatæ in Conſtitutionibus ſelectis Benedicti XIV. Romæ typis editis 1766. expenſis Jo: Baptiſtæ Novelli Typographi, ac Bibliopolæ Veneti, pagina 18.

QUi Deo militat, implicare ſe negociis ſecularibus prohibetur, idcirco edicimus.

Ne Clericus ſacris initiatus, aut eccleſiaſtico beneficio præditus, coram Judice ſeculari Advocati, aut Procuratoris nomine cauſas agat, niſi ab aliis in judicium vocatus, ſuam, vel Eccleſiæ ſuæ, propinquorum etiam, ſi neceſſe erit, & miſerabilium perſonarum cauſas, ab Epiſcopo facultate prius ſcripto conceſſa, tueatur.

Ne in prophanis negociis officium tabellionis exerceat.

Ne artem medendi faciat.

Ne in negociationibus, & mercaturis ſe interpretem, & medium interponat.

Negociationem etiam omnis generis omnino prohibemus.

Artes vero honeſtas concedimus, ut aliquod manibus ſuis lucretur, quo ſibi, quæ ad victum neceſſaria ſunt, comparare poſſit.

Ne aliena prædia lucri cauſa conducat.

Ne aliorum tutelam, aut curam ſuſcipiat.

Ne pro aliis fidejubeat.

Ne alicujus Principis, aut alterius negociorum procurator ſit ſine facultate, ab Epiſcopo prius per literas impetrata, ſingulis annis renovanda.

Neve parum memor Ordinis, ac dignitatis ſuæ, ſit in famulatu laicorum, etiam Principum, eorumve quibuſvis aliis obſequiis; niſi cui ex cauſa, & ad officium ſacerdotali munere non indignum Epiſcopus hujus rei poteſtatem ante ſcripto fecerit. Hujuſmodi autem licentiæ ſcripto permiſſæ quotannis renoventur: alioquin irritæ, ac nullæ ſint.

Neve præcurſor, aut aſſecla fœminarum, aut eis diſcumbentibus adſiſtat, aut ancilletur.

Qui autem hujuſmodi ſecularia negocia exercendi facultatem, ſeu diſpenſationem impetrarit, intra duos menſes Epiſcopo exhibeat.

Quæcunque in hac univerſa, quæ ad vitam, & honeſtatem Clericorum pertinent, parte, variis titulis expreſſa præcepta continentur, efficiat Epiſcopus, ut ea omnia ab omnibus, ad quos ſpectat, diligenter, & inviolate ſerventur.

Qui vero Clericus, cujuſvis etiam gradus, ordinis, dignitatis in aliqua re iis non obtemperarit, is aut ſalutari pœnitentia, aut pecunia, aut ſuſpenſione ab Ordinum munere, & beneficiorum adminiſtratione, aut etiam beneficiis, aut carcere, aut exilio, aut pluribus ſemel ex iis pœnis, aut etiam gravioribus pro modo culpæ Epiſcopi arbitratu mulctetur.

Qui iterum in eadem re peccarit, duplicata is pœna pro ratione criminis ab eodem plectatur.

Quæ

Quæ in Concilio provinciali I. fis,qui facris Ordinibus, & Sacerdotio initiati funt, quique ecclefiafticum beneficium obtinent de fecularibus negociis fugiendis conftituta funt, eadem pœnis iifdem, vel aliis, quas arbitratu fuo Epifcopus edixerit, irrogaritve, illis præfcribimus, qui Minorum Ordinum Clerici funt, etiam fi nullum beneficium obtinent, fi modo clericalem veftitum deferunt: cum præfertim jam inde ufque a teneris annis fe religionis, pietatifque inftitutis, & difciplinæ ecclefiafticæ moribus imbuant oportet, qui in fortem Domini vocat funt. Atque in iis quidem, quę illis vitanda funt, hæc etiam cautio fit, ne fine Epifcopi confenfu, eoque literis exarato, laicis in fervitute, famulatuve operam navent.

Nec vero cuiquam Clerico eam facultatem det Epifcopus in aliqua re inferviendi, quæ clericalis vitæ rationibus, pietatifque officiis non admodum conveniat.

SECTIO LXXIV.

Eadem Seffio XXII. cap. II. juncto cap. I. feff. VII. de Reformat.

Quicunque pofthac ad Ecclefias cathedrales erit affumendus, is non folum natalibus, ætate, moribus, vita, ac aliis, quæ a facris Canonibus requiruntur, plene fit prædítus, verum etiam in facro Ordine antea, faltem fex menfium fpatio, conftitutus.

Hoc Decretum, ftatuens, ut præter alias qualitates promovendi ad Epifcopatum fit in facro Ordine antea, faltem fex menfium fpatio, conftitutus, declaratum eft a Gregorio XIV. Conftit. *Onus*, 15. *Maii* 1591. expreffe decernente §. IX. ut faltem antea fex menfes initiatus fit facris Ordinibus, ibi.

Quamvis autem qualitates omnes promovendorum .... probe cognitę effe debeant iis, quibus inquifitionis officium demandatum eft, quales funt, natum ex legitimo matrimonio.... facris Ordinibus, faltem ante fex menfes initiatum effe.

Ex qua plurali Gregorii locutione infert Barbofa ad hoc idem Trident. cap. oportere, eum omnibus facrisOrdinibus initiatum fuiffe ante fex menfes & ex hac Pontificis declaratione fortaffe ortum habuit mos apponendi in Bulla Subdiaconi promovendi ad Epifcopatum claufulam = *Poftquam tamen ad facros Diaconatus, & Presbyteratus Ordines te promoveri feceris* = de qua mentionem facit Riganti *ad regulam* 24. *Cancellariæ tom II. ƒ. I. n.* 17. Nec ullum etiam ante Tridentinum, & Gregorium repertum eft exemplum Epifcopatus non Præsbytero collati, ut oftendit Morinus *de Sac. Ordinationibus par. III. exercit. cap II.* quamvis Subdiaconus eligi poffit in Epifcopum juxta *cap. A multis IX. De ætat. & qualit. præficiend.*

SECTIO LXXV.

Eadem Seffio XXII. de Reform. profequitur, idem cap. II. juncto cap. I. feff. XXIV.

Quarum rerum inftructio (de quibus fcilicet in præcedenti hujus Capituli §. dictum eft) fi ejus (promovendi videlicet ad Epifcopatum) notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apoftol. Legatis, feu Nunciis provinciarum, aut ejus Ordinario, eoque deficiente, a vicinioribus Ordinariis fumatur.

Hoc Decretum confirmatum, ampliatumque fuit a Greg. XIV. cit. Conftit. *Onus*. Verum hodie hujufmodi inftructio defumenda eft a Cong. quinque Cardinalium una cum Auditore Sanctiffimi, non paucıorum, aut plurium, quam erexit Bened. XIV. ut ex ejus Conftit. *Ad Apoftolicæ fervitutis*, 17. *Octobris* 1740. cum onere fervandi fub fecreto, quæ in ea de promovendis ad patriarchales, primatiales, archiepifcopales, & cathedrales Ecclefias examinata funt; ficuti & de caufis pro translatione Epifcoporum, ab una ad alteram Ecclefiam, quas ab eadem Cong. Pontifex examinandas præcepit §. VI.

Utque

Utque hæc omnia in antedicta Congregatione liberius, perfectiusque adimpleantur, secretum adinstar illius, quod pro negociis ad S. Inquisitionem pertinentibus servatur, singulis prædictis Cardinalibus, necnon Auditori nostro injungimus; cum facultate tamen communicandi de rebus ad ipsam Congr. spectantibus sub simili secreti lege cum uno cujusque ipsorum Auditore, sive studiorum Adjutore, & uno amanuensi, necnon cum iis, quos iisdem de rebus interrogandos, vel consulendos censuerint, ad assequendas notitias in eum scopum conducentes, quosque eidem pariter secreto obnoxios esse debere statuimus.

Per quam Constitutionem circa hæc duo capita derogatur laudatæ Constitutioni Gregorii, cujus tenorem hic omitto, cum integra inspectio eorum, quæ ibidem statuuntur, hodie privative pertineat ad dictam Congregationem.

SECTIO LXXVI.

Eadem Sessio XXII. de Refor. prosequitur idem caput II.

IDdeoque antea in Universitate studiorum magister, sive doctor, aut licentiatus in sacra theologia, vel jure canonico, merito sit promotus; aut publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur.

Huic Decreto, statuenti, ut promovendus ad Episcopatum inter alias qualitates debeat esse Magister, sive Doctor, aut licentiatus in sacra theologia, vel jure canonico in aliqua studiorum Universitate, vel publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos repertus, accessit Constitut. S. Pii V. *Quamvis*, 1. *Jun.* 1568. revocantis indulta, & privilegia creandi ad dictum effectum Doctores, Licentiatos, & Magistros quomodolibet concessa Comitibus Palatinis, ac quibusvis Collegiis Officialium Romanæ Curiæ, & aliis, ibi §. II.

Nos.... omnia, & singulas facultates, & indulta eisdem Comitibus (Palatinis) ac etiam quibusvis Officialium Romanæ Curiæ Collegiis, singulisque aliis personis, cujuscunque status, gradus, ordinis, & præeminentiæ existentibus, ad doctoratus, licentiaturæ, & magisterii gradum promovendi per quoscunque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem Apostol. ac etiam nos etiam, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus quomodolibet concessa, confirmata, & innovata, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, auctoritate Apostol. tenore præsentium perpetuo revocamus, cassamus, & annullamus.

Ac Decretis Conc. Tridentini inhærentes, decernimus, & declaramus, eos qui a Comitibus, & aliis præfatis promoti fuerunt, quoad dignitates, cęteraque beneficia ecclesiastica, nulla gradus prerogativa frui, & gaudere posse, vel debere.

Nota, quod licet promovendus sit Licentiatus, ut supra, non inde tamen ex cit. Constit. Gregorii eximitur ab examine, quoad doctrinam.

SECTIO LXXVII.

Eadem Sessio XXII. de Reform. prosequitur idem caput II.

QUod si Regularis fuerit (promovendus scilicet ad Episcopatum) a Superioribus suę Religionis similem fidem habeat.

Hoc

Hoc Decretum, statuens, Regularem promovendum ad Episcopatum debere & ipsum habere testimonium sufficentis doctrinæ a Superioribus suæ Religionis, declaratum est ab eodem Gregorio in mox citata Constit. *Onus*, in qua §. IX. designat quinam debeant esse isti Superiores, ibi.

Declaramus, nomine Superiorum, eos dumtaxat intelligendos esse, qui nullum sui Ordinis Superiorem agnoscunt: sive ii cujusvis Ordinis Abbates, Magistri, aut Ministri, Præpositi generales, aut quarumlibet Congregationum Præsidentes, sive Definitores, aut Visitatores capitulum generale repræsentantes, sive alii quocunque vocabulo nominentur, & in eorum absentia ipsorum Vicarii, seu Commissarii generales, vel in Romana Curia Procuratores Ordinum, aut Congregationum generales in hac parte succedant.

SECTIO LXXVIII.

Eadem Sessio XXII. caput IV. de Reform.

Quicunque in cathedrali, vel collegiata, seculari, vel regulari Ecclesia divinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine saltem constitutus non sit, vocem in hujusmodi Ecclesiis in Capitulo non habeat, etiamsi hoc sibi ab aliis libere fuerit concessum.

Huic Decreto accesserunt sequentes declarationes Congr. Conc.

I. *In Ragusina*, 1. *Maii* 1607. Congreg. sæpius declaravit *cap. IV. sess. XXII.* quo statuitur, neminem in cathedrali, vel collegiata Ecclesia debere vocem in Capitulo habere, nisi sit constitutus saltem in Ordine Subdiaconatus, non vendicare sibi locum in monasteriis Regularium, *& die* 16. *Decembr.* 1618. *ad dubium* = An habeat vocem non tantum definitivam, sed etiam electivam in Capitulo Regularis, qui non est in Sacris, vel nullam vocem habeat =. Congr. censuit, si Constitutionibus Religionis caveatur, posse quemlibet Professum vocem habere, non prohiberi a Conc. Trid. quin eam habeat, etiam quod in sacris non sit, quoniam decretum Conc. *sess. XXII. cap. IV.* non comprehendit monasteria Regularium quoad vocem in Capitulo.

II. *In Patavina*, 8. *Augusti* 1620. *ut lib. Memorialium XLII. pag.* 273. = Congr. ad I. respondit, etsi ad obtinendum Canonicatum in collegiata Ecclesia ætas XIV. annorum sufficiat, tamen nec in ea Ecclesia vocem in Capitulo habere, qui in Subdiaconatus Ordine saltem constitutus non sit, quemadmodum disertis verbis statuitur ejusdem Conc. Decret. *cap. IV. sess. XXII.*

SECTIO LXXIX.

Eadem Sessio XXII. prosequitur idem cap. IV. de Reform.

Ii vero, qui dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posterum obtinebunt, quibus onera varia sunt annexa, videlicet, ut alii Missas, alii Evangelium, alii Epistolas dicant, seu cantent; quocunque ii privilegio, exemptione, prerogativa, generis nobilitate sint insigniti, teneantur, justo impedimento cessante, infra annum Ordines suscipere requisitos: alioquin pœnas incurrant, juxta Constitutionem Concilii Viennensis, quæ incipit, *Ut ii, qui*: quam præsenti Decreto innovat. Cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per se ipsos exercere, ac cætera omnia officia, quæ debent in cultu divino præstare, sub iisdem, & aliis etiam gravioribus pœnis, arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in posterum fiat provisio, nisi iis, qui jam ætatem, & cæteras habilitates integre habere cognoscantur, aliter irrita sit provisio.

Ad pœnas quod spectat, quas hic Concilium incurri statuit ab obtinentibus beneficia in Ecclesiis cathedralibus, & collegiatis, nisi infra annum, justo impedimento cessante, promoti fuerint ad Ordinem iisdem beneficiis annexum, Congr. Conc. *die* 25. *Januarii* 1608. = Censuit non induci vacationem ipso jure, præterquam in beneficiis curatis, ob non susceptum Præsbyteratum, vel alium Ordinem

nem facrum annexum infra annum. Cæterum obtinentem dignitatem, & Canonicatum debere, & poffe compelli, etiam fub pœna privationis, ad recipiendum Ordinem facrum, Canonicatui, vel dignitati annexum =.

Quæ declaratio innititur difpofitioni Clementinæ II. *Ut ii, qui, de Ætat. & qualit. Præficend.* hic a Trident. innovatæ, in qua non promoto infra annum, jufto ceffante impedimento, ftatuitur, fubtrahendam effe dumtaxat dimidiam partem diftributionum, quæ dari folent iis, qui certis horis interfunt: quæ pœna ficut & privatio vocis in Capitulo eft latæ fententiæ, quatenus non prærequirit monitionem, fed folam citationem ad dicendum caufam, quare non debat affici pœna dictæ Clementinæ. Quod fi non probaverit, fe legitime impeditum fuiffe, declarabitur effe locum hujufmodi pœnæ, etiamfi interferit divinis Officiis, ut cum communi tenet *Thefaurus de pœnis cap. VI. verb. Beneficium.*

Non promotus autem ex negligentia intra annum, & monitus venuerit promoveri, privari poteft etiam ipfo beneficio, Gloff. *in d. Clementina, verb. In pofterum*, ut etiam declaravit Cong. Conc. 25. *Januar.* 1608.

Eft hic notandum, quod quamvis habere nequeat vocem in Capitulo, qui in Subdiaconatus Ordine non fit conftitutus, etiamfi jufto præpeditus impedimento illum non fufceperit, cum hujufmodi privatio non fit pœnalis, fed definitiva, hæc tamen non incurritur a beneficiatis ex jufto impedimento intra annum non promotis ad certos Ordines eorum beneficio annexos, ut ex claro dictæ Clementinæ, & Tridentini textu, ac ex declaratione Cong. Conç. *in Nepefina, menfe Julio* 1588. juftum impedimentum admittentium.

SECTIO LXXX.

Eadem Seffio XXII. cap. V. de Reform.

Difpenfationes, quacunque auctoritate concedendæ, fi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint. Eæ vero, quæ gratiofe conceduntur, fuum non fortiantur effectum, nifi prius ab eifdem, tamquam Delegatis Apoftolicis, fummarie tantum, & extrajudicialiter cognofcatur, expreffas preces fubreptionis, vel obreptionis vitio non fubjacere.

Circa difpenfationes, quas hic Concilium extra Curiam committendas præcipit Ordinariis, Cong. Conc. *in Urbinaten.* 17. *Novembr.* 1597. = Cenfuit fi Abbatia hujufmodi fit nullius diœcefis, & jurifdictionem quafi epifcopalem habeat, difpenfationes matrimoniales, ac literas monitoriales in forma *fignificavit*, Abbati, five Commendatario Abbatiæ effe committendas = Et 23. *Decembris* 1623. Congreg. fæpius cenfuit, fi Prælatus inferior nullius fit diœcefis, & jurifdictionem omnimodam quafi epifcopalem habeat, literas difpenfationum matrimonialium, & alias ejufdem generis, quæ ejus fubditis a Sede Apoftolica conceduntur, fi illas extra Romanam Curiam committantur, effe utique ipfi Prælato, non autem viciniorbus Epifcopis committendas =. Si vero literæ difpenfationis commiffæ fint a Sede Apoftolica Epifcopo, vel ejus Officiali, has exequi nequit Officialis, feu Vicarius capitularis, Sede vacante, ut ex fequenti Decreto dictæ Congr. *fub die* 24. *Maii* 1621. = Congr. fecuta opinionem Felini in *cap. Eam te, fub num.* 17. *verf. Hæc faciunt ad quæft. de Refcript.* cenfuit Officialem Capituli, Sede vacante, nequaquam potuiffe exequi literas Apoftolicas Epifcopo, feu ejus Officiali directas, ac proinde irrita effe matrimonia in vim dictarum difpenfationum contracta =.

Pro executione dictarum difpenfationum eadem Congr. *ut lib. VI. Memorialium, pag.* 83. *in Burgen. mercedum*, ita declaravit = Non licet Archiepifcopo, aut ejus Vicario occafione difpenfationum, quæ illi committuntur, aliquid accipere, etiam ex immemorabili confuetudine, five ratione taxæ, five ratione figilli, aut cujufvis alterius rei, & claufulæ, quæ in literis difpenfationum matrimonialium apponi folet, ut nihil muneris, aut præmii fponte oblati accipi poffit pro illarum executione, ita intelligitur, ut neque Ordinarius, neque Vicarius quidquam prorfus, etiam pro mercede laboris, quem ex in re fufcipiet, capere poffit. Notariis vero pro examine teftium, quartam partem aurei, feu ducati licebit accipere = Et *fub die* 3. *Augufti* 1572. *ut lib. Memorialium ad feff. XXII. cap. V. pag.* 450. ita legitur = Sanctiffimus Dominus nofter (Greg. XIII.) audita relatione Cardinalium Moroni, & Alciati, nomine totius Congregationis Concilii facta, hæc decrevit. Decretum illud, quod folet poni in literis difpenfationum matrimonialium, ut nihil muneris, aut præmii fponte oblati accipi poffit pro illarum executione, ita intelligendum effe, ut neque Ordinarius, neque Vicarius quidquam, etiam pro mercede laboris, quem in ea re fufcipient, capere poffint. Notarius vero pro examine teftium quartam partem aurei, feu ducati licite accipere poffit. Pro literis autem abfolutionum, & difpenfationum in foro confcientiæ tantum nihil omnino a quoquam accipi poffit, quemadmodum etiam Romæ obfervatur =.

Circa examen, & cognitionem precum pro difpenfationibus gratiofe conceffis, quam ante executionem Concilium hic præcipit fieri debere ab Epifcopo, *die* 2. *Septembris* 1599. *in Patavina*, propofito laudatæ Cong. fequenti dubio =. Quæritur, an obtinentes difpenfationes matrimoniales fub expref-

ſione, quod contrahentes ex honeſtis familiis orti, certis de cauſis animos eorum moventibus cupiunt matrimonio copulari, debeant aliquam cauſam coram Ordinario probare = Cong. cenſuit nullam cauſam eos probare teneri, eaque verba *Mandamus, ut de præmiſſis te diligenter informes &c.* non referri ad cauſas, cum nulla exprimatur, ſed ad nobilitatem gradus, & alia, ſiquæ ſunt in ſupplicatione expreſſa =,

SECTIO LXXXI.

Eadem Seſſio XXII. caput VII. de Reformat.

Legati, & Nuncii Apoſtolici, Patriarchæ, ac Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpoſitis in quibuſvis cauſis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus poſt appellationem, ſervare teneantur formam, & tenorem ſacrarum Conſtitutionum, & præſertim Innocentii IV. quæ incipit, *Romana*: quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, vel privilegio, in contrarium non obſtantibus: aliter inhibitiones, & proceſſus, & inde ſecuta quæcunque, ſint ipſo jure nulla.

Cum de appellationibus, & inhibitionibus concedendis poſt appellationem ſatis actum ſit ſupra a pagina 204. ad totam 212. *tit. de Appellationibus*, illuc lectorem remitto.

SECTIO LXXXII.

Eadem Seſſio XXII. caput VIII. de Reform. juncto cap. IX. ejuſdem ſeſſ. & cap. XV. ſeſſ. VII. de reformat.

Epiſcopi, etiam tamquam Sedis Apoſtol. delegati, in caſibus a jure conceſſis, omnium piarum diſpoſitionum, tam in ultima voluntate, quam inter vivos, ſint executores; habeant jus viſitandi hoſpitalia, collegia quæcunque, ac Confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſive quocunque alio nomine vocant; non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia: eleemoſynas Montis pietatis, ſive charitatis, & pia loca omnia, quomodocunque nuncupentur, etiam ſi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio ſint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta ſunt, ipſi ex officio ſuo, juxta ſacrorum Canonum ſtatuta cognoſcant, & exequantur: non obſtantibus, quacunque conſuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut ſtatuto.

Circa exceptionem hoſpitalium ſub immediata Regum protectione exiſtentium hic a Concilio factam, Stephanus Vveyms in *Conſtitutiones XXIV. ex antiquo jure deſumptas, & per Trid. innovatas*, *Conſtitutione la XVI. in ordine num. 13.* interpretatur, ideo Concilium excepiſſe a viſitatione Epiſcopi dicta hoſpitalia, quia ſatis videtur confiſum fuiſſe eorum curæ, & ſolicitudini.

Verum præſtat hic referre allegationes, prout leguntur in folio Cong. Conc. 18. *Maii 1726. in cauſa Senogallien.* exarato a Bened. XIV. tunc ejuſdem Cong. Secret. *in Theſaur. Reſolut. tom. III. fol.* 322. §. *Quoad hoſpitalia*, ibi „ Quoad hoſpitalia, & „ Confraternitates, quæ ſunt ſub immediata prote- „ ctione Regum, ea quidem ſunt exempta a viſita- „ tione Epiſcopi juxta *cap. VIII. ſeſſ. XXII. de ref.* „ ſed hæc immediata Regum protectio, quæ eximit „ a viſitatione juxta citatum *cap. VIII.* non eximit a „ redditione rationis; quo circa in ſequenti cap. in „ quo agitur de redditione rationis, nulla ſit mentio „ dictæ regiæ protectionis, uti ponderat Fagnan. in „ *cap. De xenodochiis num. 17. & ſeq. de Religioſis* „ *domibus*; & firmavit *Rota deciſ. 193. num. 7. &* „ *8. coram Cerro* " (Circa hanc rationis redditio- „ nem reſpectu hujuſmodi hoſpitalium monet Gau- „ dentius a Janua, *tom. I. de Viſitatione cap. III.* „ *dubit. 9. Sect. II. num.* 18. attendendam eſſe con- „ ſuetudinem, ne lites excitentur inutiles non ſine „ diſpendiis, & ſcandalo) „ Item regia protectio „ debet implorari in limine erectionis, ut ſuffragetur; „ uti late oſtendunt Cavalcan. *de Brachio regio parte IX. num. 3.* Menoch. *conſ.* 721. Ricciull. *Lucubr.*

„ br. *Eccles. lib. IV. cap. XV. num.* 10. Seraphin. *dec.* „ 1025. & respondit hæc sacra Congregat. *die* 10. „ *Decembr.* 1621. Episcopo Leirien. sacra Limina „ visitanti *tom. XV. Decretor. fol.* 413. Et quamvis „ nonnulli existimaverint, conciliarem exemptionem, „ quæ loquitur de Regibus, extendi etiam ad subli„ mes Principes, qui regalia in suis ditionibus possi„ dent, etiamsi Regis titulum non gerant, uti habe„ tur apud Barbos. *ad cap. VIII. num.* 28. *sess. XXII.* „ *de reform.* alii nihilominus existimant, Concilium „ esse taxative intelligendum de Regibus; ex quo, „ quando voluit comprehendere Reges, & alios su„ blimes, ac supremos Principes, jura imperii in „ suis dominiis habentes, id scivit exprimere; uti „ habetur *cap. IX. sess. XXV. de reform.* & adhæsis„ se videtur hæc sacra Cong. quæ respondit, Epi„ scopum Eugubinum posse visitare hospitale majus „ dictæ Civitatis, licet illud a Sede Apostolica pri„ vilegium obtinuisset, quod gubernari, & regi „ deberet a septem Civibus eligendis, & a Duce „ Urbini confirmandis; quemadmodum plene habe„ tur apud Fagnan. *in cap. Ad hac*, *n.* 15. & *seq.* „ *de Religiosis domibus*.

„ Denique quoad redditionem rationis Episco„ po faciendam ab administratoribus hospitalium, „ excipitur *in cap. IX. sess. XXII. de reformat.* casus, „ in quo aliter cautum fuisset in institutione, & fun„ datione; nisi tamen administratores essent negli„ gentes in adimplenda mente fundatorum: in qui„ bus circumstantiis Episcopus, quamvis in funda„ tione exclusus ab exigenda rationum redditione, „ excludi non posset, uti probat *text. in cap. Tua* „ *nobis*, ibique Fagnan. *num.* 12. & *seq. de Te„ stam.* & *in cap. Ad hac num.* 58. & 59. *de Reli„ giosis domibus*".

Circa bona decedentium in nosocomiis, sive condito, sive non, testamento, vide notata parte I. *ad cap. I. Sed hoc*, *de Successionibus ab intestato pagina* 316.

SECTIO LXXXIII.

Eadem Sessio XXII. caput X. de Reform.

CUM ex notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium oriatur; possit Episcopus quoscunque notarios, etiamsi Apostolica, imperiali, aut regia auctoritate creati fuerint, etiam tamquam delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisque non idoneis repertis, aut quandocunque in officio delinquentibus, officii ejus in negociis, litibus, & causis ecclesiasticis, ac spiritualibus exercendi usum perpetuo, aut ad tempus prohibere: neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii suspendat.

Facultas hic Episcopis a Conc. tributa ex declaratione Congr. Conc. extenditur etiam ad negocia, & lites locorum piorum a laicis administratorum, & ad contractus personarum ecclesiasticarum circa earum bona patrimonialia, ut in *Mediolanen.* 1. *Decembris* 1588. per hæc verba = An facultas prohibendi notariis minus idoneis repertis, ne in negociis, & causis ecclesiasticis, ac spiritualibus eorum officium exerceant Episcopis tributa decreto Conc. *cap. X. sess. XXII.* etiam quoad negocia, & lites locorum piorum a laicis administratorum tributa intelligatur = Item, an eadem facultas extendatur ad contractus personarum ecclesiasticarum, quæ de earum patrimonialibus bonis conficiuntur, præsertim stante consuetudine, quod causæ hujusmodi ratione eorum bonorum ad forum ecclesiasticum spectent.

Ad I. Cong. respondit intelligi tributam. Ad II. Extendi.

Eadem hæc facultas ex declaratione ejusdem Cong. sub dicta die 1. Decembr. competit etiam inferioribus Prælatis, quasi episcopalem jurisdictionem habentibus: ad dubium enim = An facultas tributa Episcopis Decreto Conc. *cap. X. sess.* XXII. in notarios etiam competat inferioribus jurisdictionem quasi episcopalem habentibus? Congr. censuit competere =.

SECTIO LXXXIV.

Eadem Sessio XXII. caput XI. de Reform.

SIquem Clericorum, vel laicorum, quacunque is dignitate, etiam imperiali, aut regali, præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicujus Ecclesiæ, seu cujusvis secularis, vel regularis beneficii, Montium pietatis,

aliorumque piorum locorum jurisdictiones, bona, census, ac jura, etiam feudalia, & & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascunque obventiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates converti debent; per se, vel alios vi, vel timore incusso, seu etiam per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacunque arte, aut quocunque quæsito colore, in proprios usus convertere, illosque usurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiantur: is anathemati tamdiu subjaceat, quamdiu jurisdictiones, bona, res, jura, fructus, & redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocunque, etiam ex donatione suppositæ personæ, pervenerint, Ecclesiæ, ejusque administratori, sive beneficiato integre restituerit; ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si ejusdem Ecclesiæ patronus fuerit, etiam jure patronatus, ultra prædictas pœnas, eo ipso privatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, & usurpationis hujusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subjaceat; necnon quibuscunque beneficiis privatus sit, & ad quæcunque alia beneficia inhabilis efficiatur; & a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem sui Ordinarii arbitrio suspendatur.

Decretum, infligens excommunicationem Papæ reservatam in occupantes bona cujuscunque Ecclesiæ, aut loci pii, ampliatum est a *Bulla Cœnæ*, §. XVII. quem leges in calce hujus Operis, extendente hanc pœnam etiam in usurpantes jurisdictiones, fructus, redditus, vel proventus ad Papam, & Sedem Apostol. & quascunque ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum pertinentes.

Quoad præsumentes convertere in proprios usus bona, & fructus Montium Pietatis, huic Tridentini Decreto accessit Constit. Pauli V. *Onerosa*, 5. *Febr.* 1615. in qua prohibetur pecunias Montis pietatis status Ecclesiæ Romanæ in alios usus converti, quam pauperum, juxta erectionem eorumdem Montium, nisi cum licentia Papæ, & Sedis Apostol. & si quis contravenire præsumpserit, statuit, ut Cardinales, Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi incurrant ipso facto suspensionem; aliæ vero inferiores personæ excommunicationem; & absolutionem Papæ reservavit. Unde Episcopus etiam de jure communi ex *cap. Xenodochiis*, *tit. de Religiosis domibus*, non potest dare licentiam expendendi pecunias Montis Pietatis in alios usus præter destinatos in fundatione.

Accessit etiam Constitut. Bened. XIII. *Ex quo divina*, *idibus Jun.* 1725. io qua excluduntur a privilegio immunitatis ecclesiasticæ, seu asylo loci sacri ministri, Montis Pietatis, vel alterius publici telonii, aut banci pro depositis Principis, privatarumque personarum destinati, furtum, aut falsitatem in prædictis locis committentes cujus ratione arca pecuniaria ita minuatur, ut pœnæ ordinariæ locus sit.

Accessit tandem Const. Bened. XIV *Ad curam* 31. *Octobr.* 1756. extendentis pœnam ultimi supplicii jam inflictam a Pio V. Constit. *Cum nihil magis*, 25. *Octobr.* 1570. & ab Urbano VIII. Const. *In suprema*, *idib. Novembr.* 1627. extensam ad omnes ecclesiasticas habitantes in quibusvis locis intra fines Italiæ, contra præsumentes tam tondere monetam auream, & argenteam, quam fabricare, colorare, vel alias adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas scienter erogare, aut exponere; extendentis inquam ad falsificantes, & alterantes in quacunque summa syngraphis, seu cedulas Montis Pietatis, & mensæ nummariæ S. Spiritus de Urbe, etiamsi falsificatio facta fuerit extra ditionem ecclesiasticam; & ad eas tam falsas quam corruptas, & alteratas scienter expendentes in locis Italiæ S. Sedi immediate, vel mediate subjectis, addendo = Etsi ecclesiastici fuerint, etiam exempti, & privilegiati, ut supra, prævia degradatione Curiæ seculari puniendi tradantur =.

SECTIO LXXXV.

Sessio XXIII. cap. I. de Reform.

CUM præcepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere; *pro his Sacrificium offerre*; verbique divini prædicatione, sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere; pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere; quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt: sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in judicio, & veritate pascant, & regant.

Hæc

Hoc Conc. Decretum, edicens, præcepto divino mandatum esse omnibus, quibus cura animarum commissa est, *pro iis Sacrificium offerre*, declaratum est a Bened. XIV. Constit. *Cum semper ad Italiæ Ordinarios*, 19. *Aug.* 1744. cujus summa est.

I. Parochos, seu alios animarum curam habentes, licet congruis redditibus destitutos, teneri ad applicationem, Missæ pro populo Dominicis, aliisque per annum diebus festis dumtaxat de præcepto, iis etiam comprehensis, quibus populus tenetur Missam audire, licet permissum sit opera servilia exercere, sive redditus sint pingues, sive tenues; non obstante quacunque contraria consuetudine, etiam immemorabili.

II. Teneri etiam Vicarios amovibiles, & temporarios, ac Parochos regulares.

III. Episcopum posse dispensare cum Parochis pauperibus ab hac applicatione diebus festis; ita tamen, ut celebrent in Ecclesia parochiali, ac totidem Missas intra hebdomadam applicent pro populo, quot in diebus festis intra hebdomadam occurrentibus juxta peculiarem intentionem alicujus benefactoris obtulerint.

IV. In Patriarchalibus, Metropolitanis, Cathedralibus, & Collegiatis quotidie applicandum esse pro benefactoribus in genere primam Missam conventualem, contraria consuetudine non obstante: non vero secundam, & tertiam, nisi aliud fuerit usu receptum.

Nota I. Ex Decreto Congr. Conc. *in Ostien.* 29. *Jan.* 1724. *ut in Thesaur. Resolut. ejusdem Congr. tom. III. pag.* 12. Parochos etiam amovibiles teneri ad dictam applicationem, licet nihil percipiant a parochianis, sed exiguos tantum menstruos proventus accipiant a locorum, vel parochiarum dominis.

Nota II. Ex decreto ejusd. Congr. *in Lucana*, 18. *Decembr.* 1688. *lib. Decretor.* XXXVIII. *pag.* 579. *a terg.* Parochis prædictis diebus Missam pro populo non applicantibus imponi posse ab Episcopo pœnam suspensionis ipso jure, & ejus arbitrio.

An vero ad hanc Missæ applicationem pro grege sibi commisso teneatur etiam Episcopus, cui potiori jure, quam parocho, animarum cura commissa est, licet nulla de eo mentio fiat tam in Decretis Congr. Conc. quam in cit. Constit. Bened. XIV. Lucius tamen Ferraris, *Prompta Biblint. verb. Missa art.* 3. *num.* 11. numerat septem Auctores sentientes teneri, & refert verba. Antonii Naldi, *quæ habentur in illius summa verb. Parochus num.* 19. = Revera non magis debet de jure divino obligari Parochus in hoc pro suis ovibus, quam Prælatus regularis pro suis subditis, Episcopus pro sua diœcesi; atque etiam Summus Pontifex pro universali Ecclesia, in quibus proportionaliter esset dicendum quod de Parocho = Quinimo *Aloys. Gherardi Episc. Carnoten.* extendit hanc eamdem obligationem ad Episcopum, nedum pro diebus festis, sed etiam pro singulis, in quibus celebrat.

Circa Prælatos regulares animadvertendum est responsum Congr. Conc. ad dubium, quod iisdem verbis, quibus repetitum legitur in folio ejusdem Congr. sub die 15. Mart. 1710. transcribo =.

„ *Dubium Missæ Pastoralis, seu Parochialis, & Conventualis*. Instante pridem de anno prope „ defluxo Fiscali S. Congr. Visitat. Apostol. coram „ Congr. a SS. D. N. (Clemente XI.) deputata, „ super revisione onerum Missarum Urbis, quatenus compellerentur omnes, & singulæ Ecclesiæ „ Regularium quotidie celebrare, & applicare „ Missam conventualem pro benefactoribus: necnon „ adigerentur omnes, & singuli Prælati regulares, „ tanquam suorum subditorum Pastores, nimirum „ Generales, Provinciales, Guardiani, Priores, „ omnesque alii Superiores locales cujuscunque „ Ordinis, Regulæ, & instituti offerre, & applicare Sacrificium Missæ pro eorum ovibus, scilicet pro eorum religiosis subditis, eodem prorsus modo, quo pro suo populo tenentur Parochi; „ eadem Congr. deputata decrevit, priusquam in „ præmissis resolutionem caperet, exquirendum „ esse oraculum hujus S. Congr. Conc. quo quidem „ Decreto approbato a SS. D. N. sub die 17. Febr. „ prælibati anni, recurrit idem Fiscalis ad hanc „ S. Congr. in qua citatis Procuratoribus Generalibus Religionum, in Congr. diei 1. Junii ejusdem anni 1709. rescriptum prodiit; *Respondebitur in casibus particularibus*.

„ Subinde dicta die 15. Martii: citato specialim per eumdem Fiscalem Procuratore generali „ Ordinis S. Augustini, concordata, & proposita „ fuerunt decidenda hæc tria dubia.

I. An P. Generalis totius Ord. Eremitarum „ S. Augustini, Vicarius generalis, ac omnes, & „ singuli Provinciales, ac Priores, seu Superiores „ locales, & conventuales ejusd. Ordinis teneantur Sacrificium Missæ parochialis, seu pastoralis „ pro eorum ovibus, scilicet pro eorum Regularibus subditis, offerre, & applicare? Et quatenus „ affirmative,

„ *II.* An, & quomodo, & quibus diebus „ hoc idem Sacrificium applicare teneantur.

„ III. An, & quomodo, & quibus diebus „ omnes, & singulæ Ecclesiæ Regularium prælaudati Ord. Eremit. S. Augustini teneantur celebrare, & applicare Missam conventualem pro „ benefactoribus in casu &c.

Sed S. Congr. distulit resolutionem, ad quam nunquam amplius devenit: factis enim perquisitionibus tam a me in regestis dictæ Congr. Conc. tum a moderno P. Procuratore Generali S. Augustini in suo Archivio, nullum repertum est monumentum datæ resolutionis. In Bibliotheca tamen Angelica penes Conventum S. Augustini de Urbe asservantur responsiones ad dictum dubium, contra Promotorem fiscalem.

Parochi Urbis Romæ ex edicto Bened. XIII. 17. *Jan.* 1727. *ut in Statuto Cler. Rom cap. V. De ordine proceden. in funerabil. proces. post* §. *X.* tenentur applicare Missam gratis pro anima defuncti pauperis, præsente cadavere.

Quoad verbi Dei prædicationem, ad quem ex præcepto divino tam Episcopum, quam Parochum teneri edixit allatum Concilii decretum, jam sermonum institui supra parte I. pag. 108. & hac parte II. pag. 815. Sect. VII. & VIII.

Ad Sacramentorum administrationem, quod spectat, quam idem Decretum præcepto pariter divino demandatam esse edixit; hæc adeo Parochum obstrin-

obstringit, ut etiam tempore pestis, & etiam cum periculo vitæ eam quoad Baptismum, & Pœnitentiam omnino obire teneatur, vel per se, vel per alium; & in parochia residere, quemadmodum a S. Congr. Conc. cum approbatione Gregor. XIII. *die 11. & 26. Octobr. ac 6. Decembr.* 1576. declaratum fuisse refert Fagnanus *in cap. XVII. Clericos, de Cleric. non residen. num.37. ad 41.* ,, Unde infert ,, Bened. XIV. *de Synod. diœc. lib. XIII. cap. XIX.* ,, *num.* 2. post hujusmodi rescripta, sive resolutio- ,, nes aditus, locusque amplius relinqui non po- ,, test eorum DD. opinioni, qui affirmarunt, & do- ,, cuerunt, licere ei, qui animarum curam exer- ,, cet, a residentiæ loco abscedere, modo Sacerdo- ,, tem idoneum adinveniat, qui accedente Episcopi ,, licentia, vices ejus adimpleat; veluti recte per- ,, pendit Muratorius, *in suo Tractatu de Peste lib.* ,, *III. cap. IV. pag.* 359. *primæ editionis Mutinen-* ,, *sis* ".

Nec Parochis suffragatur sententia quorundam Theologorum, & Canonistarum, opinantium, quod sicut eis licet non residere propter capitales inimicitias *ex cap. IX. Ad supplicationem, de Renunciat.* ita & propter pestem: optime enim refellitur hujusmodi sententia, discrimenque inter casum, & casum palam fit per ea, quæ Gratianus adnotavit post *Can. XLVIII. Adversitas, caus. VII. quæst. I. §. Hoc tunc servandum*, ibi. *Cum vero (Pastor) specialiter quæritur, fugiat exemplo Christi, quia facie Herodis fugit in Ægyptum; fugiat exemplo Pauli, qui a fratribus per murum submissus est in sporta. Unde Aug. ait: Fugiat minister Christi, sicut ipse Christus in Ægyptum; fugiat, & qui specialiter quæritur, dum per alios firma est Ecclesia salus. Hinc etiam ait Dominus Discipulis: si vos persecuti fuerint in una civitate, fugite in aliam. Hinc etiam idem abscondit se, & exivit de templo, quando Judæi lapides tulerunt, ut jacerent in eum. Cum vero non Prælato tantum, sed generaliter periculum omnibus imminet, & animarum salus salva esse non potest: debet Prælatus animam suam ponere pro ovibus suis.*

Quam doctrinam, & rationem secutus est etiam S. Thomas 2. 2. *quæst.* 185. *art. V.* & novissime Petrus Ballerini in Notis *ad Summam theologicam* S. Antonini *part. I. tit. V. cap. I. col.* 358. *edit. Veron. an.* 1740. ubi paucis complectens celebrem hac in re S. Augustini Epistolam CCXXVIII. *ad Honoratum Episcopum Thiavensem*, ita ex illius mente distinguit ,, Sanctus Doctor universim statuit, ,, Pastoribus illicitum eo in periculo a suis gregibus ,, recedere, idoneis licet Vicariis relictis; tum ,, vero cum solum casum fugæ approbat, ac supplen- ,, di per alios, cum periculum proprium solius Pa- ,, storis est, uti cum Pastor ipse per se ad necem ,, quæritur, non autem cum periculum commune ,, est Pastoris, & ovium ".

Quod autem Gregorius XIII. ex sententia Congreg. indulserit Parochis administrare posse tempore pestis dicta Baptismi, & Pœnitentiæ sacramenta etiam per alios, dummodo personaliter, & formaliter resideant, licet Trident. illis injungat, ut per se ipsos Sacramenta administrent, id ita provisum fuisse advertit Fagnanus *loc. cit. num.* 47. in favorem, & commodum parochianorum, quorum aliqui nondum pesti infecti nollent ea ab ipsis recipere, quos scirent eadem administrasse aliis peste laborantibus.

Non defuere Auctores, inter quos novissime Muratorius, qui *loco supra cit. pag.* 355. censet in praxi licere absolutionem impertiri peste infecto, quamvis integram peccatorum confessionem non expleverit, quoties ex diuturniori mora cum hoc confessarius probabiliter timeat, ne & ipse morbum contrahat. Quam tamen opinionem acriter cum aliis non paucis oppugnat Marchinus *Tract. de Peste parte III. cap. IV. num.* 5. *& seqq.* tum ad rectum efformandum judicium de statu pœnitentis, quod haberi nequit ex dimidiata confessione; tum ad in tuto ponendam sacramenti validitatem, juxta rei naturam, & Pontificum decreta. Et quamvis pœnitens excusetur ab integrigate confessionis, quando grave aliquod damnum, sive sibi, vel alteri probabili fundamento obventurum timeat, quando tamen pœnitens proximus morti integre confiteri cupit, non excusatur confessarius ab onere audiendi integram illius confessionem, etiam cum periculo contrahendæ pestis; quandoquidem ex officio propriam & ipse vitam pro concreditarum sibi animarum salute cuilibet periculo exponere tenetur.

Tenentur itidem Parochi, ut muneri suo satisfaciant, peste infectis alia duo sacramenta, Viatici nempe, & Extremæ Unctionis administrare, ut omnes fatentur; licet non ita ad salutem necessaria, ut est Baptismus, & Pœnitentia. Controverti dumtaxat solet, an ea administranda sint eodem plane modo, quo bene valentibus administrantur; propriis scilicet Sacerdotis manibus, vel aliquo convenienti apto instrumento ad evitandum periculum contrahendæ pestis.

Et quoad Viatici administrationem laudatus Bened. XIV. *loc. mox cit. n.* 26. qui fuerit Cong. Conc. sensus, his verbis refert. ,, Post accuratum rei exa- ,, men rescriptum fuit postulato Vicarii Apostolici ,, Juliæ Cæsareæ; (nunc vulgo Algeri) videlicet ,, advigilandum ipsi esse quam maxime, ut peste ,, correptis Sacramenta ministrarentur: quo vero ,, ad modum administrandæ Eucharestiæ, si Sacer- ,, dotes deprehendisset alienos, atque abhorrentes ,, a ministratione suis manibus peragenda, modum ,, ipse statueret, audito prudentum consilio, atque ,, præ oculis habito decore in tanti Sacramenti ,, administratione servando, ut quidquid eidem re- ,, pugnas deprehenderet, omnino usurpari prohi- ,, beret ".

Qui autem modus adhibendus esset debitus reverentiæ tanti Sacramenti, & magis aptus ad consulendum indemnitati ministrantium; postquam in Ecclesia catholica vetus usitatus modus obsolevit, quo viri in nudas manus, mulieres veros in album pannulum illud accipiebant, ad se eo reficiendum, variant Auctores: alii enim ajunt, recipi posse Eucharistiam ab ægroto propriis suis manibus insertam in panem domesticum, vel inter duas particulas non consecratas, extrema illarum parte madefacta, ut sibi invicem adhæreant, commonefacto ægroto inter illas delitescere SS. Eucharistiæ Sacramentum. Alii admovendam ajunt illius ori vel forcipe argenteo,

vel

vel oblonga lamina, quæ in semicirculi formam desinat. Alii tandem ajunt porrigendam a Sacerdote manu chirothea induta. Qui tamen modi communiter improbantur, tamquam minus decentes, & non satis tuti ad removendum periculum alicujus inconvenientis. Non reprobantur autem sequentes, semper tamen approbandi ab Episcopo, non a ministrantibus pro eorum libito, scilicet, vel apponendi Eucharistiam in mensula decenter parata, ex qua peste infectus ore accipiat, absumatque, vel eam immittendi in vasculo cum haustu aquæ, vel vini.

Quoad modum autem administrandi extremam Unctionem peste infectis, communi DD. calculo relatorum a d. Benedicto *loc. cit. num.* 29. & 30. approbatur usus oblongæ virgæ, cujus extremæ parti alligatus sit gossipi pugillus sacro Oleo imbutus, eoque liniatur organum illius sensus, qui patentior, & magis unctioni expositus Sacerdoti se offerat.

Hactenus de onere Parochorum, quoad horum quatuor Sacramentorum administrationem tempore pestis. Quod si quæratur, an ad ea administranda obstringantur etiam Episcopi, laudatus Benedictus *loc. cit. num.* 6. ad quæstionem ita respondet „ Hoc „ primum asserimus, Parochorum onus id esse pro„ prium, Episcopos vero ad hujusmodi Sacramen„ ta peste afflatis administranda minime obstrictos „ esse, nisi cum nemo alius adesset, qui id præstare „ posset. Episcopi namque se habent veluti univer„ sales causæ, quæ proxime, & per se non operan„ tur effectus illos, qui a causis particularibus in„ duci debent, nisi cum rariores aliqui, urgentio„ resque casus usitatum rerum ordinem immutarunt. „ Parochi vero tamquam particulares causæ sunt „ constituti; ideoque proximi administri Sacramen„ torum, quæ populo ministrari oportet: quemad„ modum recte docet S. Thomas *Quodlibet I. art.* „ *XIV. in corpore, & Quodlibet III. art. XVII.* „ *Ad quintum*, ac in rem nostram pergit Sylvius, „ *in supplemento, sive Additionibus ad III. partem* „ *S. Thomæ, quæst. XXXII. art. III. §. Prinsquam* „ *respondeatur* ".

SECTIO LXXXVI.

Eadem Sessio XXIII. de reform. prosequitur idem cap. I. juncto cap. I. sess. VI. de reform.

NE vero ea, quæ de residentia sancte, & utiliter jam antea sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus a sacrosanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhærendo, declarat sacrosancta Synodus, omnes patriarchalibus, primatialibus, metropolitanis, ac cathedralibus Ecclesiis quibuscunque, quocunque nomine, & titulo præfectos, etiam si Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia, vel dioecesi residentiam, ubi injuncto sibi officio defungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis. Nam cum christiana caritas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ, vel Reip. utilitas aliquos nonnumquam abesse postulent, & exigant; decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas a Beatissimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, vel, eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium Episcopatibus adjunctum: cujus quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eumdem tamen cum Concilio provinciali spectabit judicare de licentiis a se, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo jure abutatur; & ut poenis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ovibus suis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reversuri sunt; sacrosancta Synodus vult, illud absentiæ spatium singulis annis, sive continuum, sive interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere; & haberi rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento: quod, an ita sit, abscendentium conscientiæ relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore; cum Deo corda pateant; cujus opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Dominici Adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Pastoris præsen-

ſentia oves debeant, ipſi ab Eccleſia ſua cathedrali ullo pacto abſint, niſi epiſcopalia munia in ſua diœceſi eos alio vocent.

Si quis autem, quod utinam nunquam eveniat, contra hujus decreti diſpoſitionem abfuerit, ſtatuit ſacroſancta Synodus, præter alias pœnas adverſus non reſidentes ſub Paulo III. impoſitas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum, pro rata temporis abſentiæ fructus ſuos non facere, nec tuta conſcientia, alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe, ſed teneri, aut, ipſo ceſſante, per Superiorem eccleſiaſticum illos fabricæ Eccleſiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacunque conventione, vel compoſitione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur; ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obſtantibus quibuſcunque privilegiis, cujuſque Collegio, aut fabricæ conceſſis.

His Decretis præcipientibus Epiſcopis reſidentiam ſub pœnis, prius latis a Pio IV. Conſtit. *De ſalute*, 4. *Sept.* 1560. & poſtea a Trident. *in cit. cap. I. ſeſſ. VI.* habitæ ſub Paulo III. declaratis, & ampliatis, & poſtremo repetitis in hoc *cap. I. ſeſſ. XXIII.* acceſſit.

I. Ejuſdem Pii IV. Conſtitut. *In ſuprema*, 25. *Novembr.* 1564. in qua ultra pœnas inflictas in dictis duobus Trid. decretis addita eſt altera, privationis ſcilicet a regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, ferendæ tamen ſententiæ, ac ammiſſionis facultatum teſtandi, & diſponendi, ſiquæ reſidentiæ transgreſſoribus competere dignoſcantur, eorumque bona, tam mobilia, quam immobilia, jura, actiones &c. ſubjiciuntur ſpolio Cameræ Apoſtolicæ, ibi.

Nos . . . . omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcunque etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia præfulgentibus, dictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcunque beneficiatis curam animarum habentibus, qui juxta decreti ſuper Reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis Eccleſiis reſidentiam facere tenerentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, ultra pœnas in dicto decreto Concilii contentas, etiam ſub privationis eorum a regimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis Succeſſoris noſtri arbitrio imponen. pœnis, diſtricte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus omni mora ceſſante, in eiſdem ſuis Eccleſiis, juxta formam, & tenorem dicti Concilii perſonaliter reſideant. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro hujuſmodi; quod abſit, non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam cæteri in ſuis Eccleſiis reſidentes exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, etiam in Urbe, vel ejus diſtrictu exiſtentia, & ſemoventia, res, & bona, jura, & actiones cujuſcunque qualitatis, & valoris, ac ubicunque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcunque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſive adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoſcunque beneficiatos, curam animarum habentes, qui extra prædictas Eccleſias, ac diœc. etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & juxta decretum, & formam Concilii hujuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcunque monaſteriorum, prioratuum, præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſecularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtineverint, ac fructuum, redditum, & proventuum eccleſiaſticorum, necnon penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & proventibus reſervatarum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiam ſi facultatem ſpecialem de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponendi, a nobis, & a quibuſcunque aliis Rom. Pontificibus Prædeceſſoribus, & Succeſſoribus noſtris, etiam cum clauſulis, quod facultates hujuſmodi revocari non queant, aliiſque irritantibus decretis, obtinuerint, & in vim illarum literarum deſuper confectarum, de rebus, & bonis hujuſmodi jamque diſpoſuerint, tanquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant,

II. Ac-

II. Accessit decretum Consistoriale Gregorii XIII. relatum ab Urbano VIII. Constit. *Sancta Synodus*, 12. *Decembris* 1634. in quo decreto.

Declaravit, decreta ejusdem Concilii de personali residentia in Ecclesiis prædictis facienda, etiam in S. R. E. Cardinalibus locum habere, quocunque titulo illis præessent: ita ut a reatu, & pœnis in dicto Concilio statutis non excusarentur, nisi absentiæ causa in scriptis approbata foret, scientiaque, vel tolerantia non excusaret eosdem Cardinales, nec alios Episcopos.

III. Item alterum Consistoriale decretum Clementis VIII. relatum pariter in cit. Urbani Constit. in quo addita est pœna inhabilitatis ad majores dignitates, & Ecclesias obtinendas.

IV. Item accessit Regula IX. Cancellariæ, inter alias etiam innovatas, & approbatas a Benedicto XIV. 18. *Augusti* 1740. qua non residentes privantur gratia alternativæ super provisione beneficiorum.

V. Item Urbani Constitutio *Sancta Synodus*, mox citata, in qua Pontifex statuit. I. Non licere Episcopis, eisque majoribus Prælatis, etiam Cardinalibus, a suis Ecclesiis discedere sine licentia Papæ per Breve, vel per literas missivas, sub pœna interdicti ab ingressu Ecclesiæ, ipso facto incurrenda absque alia declaratione, amissionis fructuum pro rata absentiæ, & facultatis testandi, prout statuit Pius IV. ut supra. II. Ut sub eisdem pœnis latæ sententiæ morantes in Curia intra unum mensem a die promotionis, intra duos morantes in Italia, & intra quatuor morantes extra illam, teneantur se itineri committere, & ad residentiam se conferre. III. Ut sub iisdem pariter pœnis sex Cardinales Episcopi suburbicarii residere teneantur non in his Episcopatibus, sed in alio, siquem habeant. IV. Ut nulla causa ab absentia excusentur, quantumvis gravi, & publicum bonum respiciente, excepta causa Synodi provincialis, vel Assembleæ generalis, qui in aliquibus locis interesse solent: & ratione officii Episcopatui adjuncti: sicuti & excepta causa visitandi limina Apostolorum, limitato tamen tempore pro absentia occasione hujus visitationis, quatuor scilicet mensium pro Episcopis existentibus intra montes, vel mare, & septem pro existentibus ultra eosdem montes, vel mare. V. Cardinalibus Episcopis ad Urbem accedentibus pro electione Summi Pontifici conceditur duorum mensium spatium in ea morandi post coronationem ejusdem Pontificis; quibus elapsis, si ad residentiam non se contulerint, omnibus supradictis pœnis subjacere statuitur.

VI. Transcripto Tridentini decreto accessit decretum Benedicti XIII. ut in Concilio Romano celebrato *an.* 1725. *tit. XVII. cap. II. de Cleric. non resident.* in quo concessa est facultas Cardinali Urbis Vicario pro tempore prorogandi ad alios quadraginta dies, & ultra (juxta casuum contigentiam, causa cognita) mensem indultum Episcopis in Curia promotis ab Urbano VIII. ut supra, computandum a die eorum promotionis in Consistorio, quo elapso, ad proprias Ecclesias se conferre deberent, statuerat.

VII. Accessit tandem Const. Bened. XIV. *Ad universæ* 3. *Septembris* 1746. *in qua* §. *Primum itaque*, confirmatis, & innovatis omnibus suorum Prædecessorum legibus, & Constitutionibus ad Episcoporum residentiam spectantibus, hæc statuuntur, &.

I. Circa absentiæ licentiam per tres menses, a Concilio iis indultam §. *Cum vero*, ita Pontifex declarat.

Cum vero idem Urbanus declarasset, se per ea, quæ in suis præfatis literis constituerat, minime sublatam voluisse dictam trium mensium licentiam a Concilio indultam, hinc plures ortæ quæstiones, & varia condita sunt decreta ab eodem Urbano, ejusque Successoribus approbata: cujusmodi sunt, non licere trimestrem absentiam prædictam conjungere, sive cum eo tempore, quo permittitur Episcopis post suam promotionem in Urbe commorari, sive cum eo, quod ad peragendam Sacrorum Liminum Visitationem eisdem concessum fuit: neque fas esse absentiæ tempora ita disponere, ut tres postremi menses unius anni continuentur cum tribus prioribus mensibus anni subsequentis. Sicut etiam vetitum est prædictos menses conjungere cum eo anni tempore, quo propter aeris insalubritatem alicui Episcopo permittitur extra diæcesim degere, ne scilicet continuatis absentiæ temporibus, vernos simul, & æstivos menses, sive æstivos una cum autumnalibus extra diæcesim duci contingat. Denique, ne quis indulgentia Sac. Conc. per fraudem abuti posset, declaratum fuit, prædictam trium mensium vacationem intra cujusque anni limites coerceri, ut qui uno anno usus ea non fuerit, non ideo sequenti anno diutius ab Ecclesia sua abesse valeat.

II. Circa pœnas a Concilio, & dictis suis Prædecessoribus inflictas contra eosdem Episcopos non residentes, §. *Secundo loco*, hanc addit.

Quibus omnibus hoc etiam ſuperaddimus, ut iidem tranſgreſſores omnibus, & ſingulis indultis, & privilegiis, quæ forſan ipſis, tamqnam Pontificio Solio Aſſiſtentibus, conceſsa fuerint, ipſo facto privati eſse cenſeantur. Decernentes, ſub tranſgreſsorum nomine comprehendi non ſolum eos, qui præter tres menſes a Concilio toleratos, abſque legitima cauſa, & expreſsa Romani Pontificis licentia, extra proprias diæceſes commorantur, ſed eos etiam, qui hujuſmodi licentiam falſis, ſimulatiſve cauſis doloſe extorquere non dubitaverint; vel ea ſemel rite, recteque obtenta, præſcriptos in eadem limites, ac præfinitum tempus prætergreſſi fuerint. Quod ſi nihilominus aliqui non minus canonica ſtatuta, quam propoſitas hujuſmodi pænas contemnentes, in ſua contumacia obſirmati perſeverare præſumpſerint; volumus adverſus iſtos ad ulteriora cum effectu procedi, juxta mentem ejuſdem Conc. Tridentini, quod in citato *cap. I. ſeſſ. VI.* Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem hortatur, ut ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate, in hujuſmodi transgreſſores ad ſeveriorem Sacrorum Canonum normam animadvertat, atque etiam Eccleſiis ipſis de utilioribus Paſtoribus provideat, ſicut in Domino noverit ſalubriter expedire.

III. Ad §. *Denique*, uſque ad §. *Qui tandem*, in priſtinum redacta particulari Congregatione ſuper eorumdem Epiſcoporum reſidentia, prius ab Urbano VIII. inſtituta, huic certas leges præſcribit ad cognoſcendas, approbandaſque quaſcunque abſentiæ cauſas, Pontifici poſtea referendas.

IV. §. *Expediuntur*, circa abſentia Epiſcoporum, qui cum auctoritate Apoſtol. delegantur pro Proceſſuum in cauſis Beatificationum, aut Canonizationum compilatione, ita providet.

Quoniam vero non de re agitur, quæ duabus, tribuſve hebdomadibus perfici queat, ſed quæ plurium ſæpe menſium, aut etiam annorum operam requirit; volumus, ut Epiſcopi, qui ejuſmodi delegationem acceptaverint, neceſſariam licentiam abſcedendi a diœceſi, cauſam abſentiæ exprimendo, petere, & impetrare non omittant, ſub pœnis adverſus eos conſtitutis, qui abſque cauſa extra diœceſim commorantur. In hujuſmodi autem licentiis concedendis, ſtatuimus, ut conciliares menſes ſemper comprehendantur, & præter eos, triginta dumtaxat dies, ſi opus fuerit, adjiciantur; nàm & ad plura peragenda quadrimeſtre ſpatium ſufficiens eſt; &, ſi adhuc facienda ſuperſint, quatuor alii menſes ſequenti anno in idem opus inſumi poterunt.

V. Tandem §. *Cæterum*, declarat, ut jam declaravit Concilium, & Urbanus, his omnibus legibus obſtringi etiam S. Romanæ Eccleſiæ Cardinales.

Cæterum intendimus ſub præſentium literarum noſtrarum ordinatione, & diſpoſitione etiam ipſos Venerabiles Fratres noſtros S. R. E. Cardinales, qui patriarchalibus, primatialibus, archiepiſcopalibus, & epiſcopalibus Eccleſiis prædictis ex conceſſione, & diſpenſatione Apoſtalica nunc præſunt, & in futurum præerunt, comprehendi, ac comprehenſos eſſe, & fore.

Nota I. Quod ſtantibus recenſitis Conſtitutionibus, & dicta Congregatione inſtituta ſuper reſidentia Epiſcoporum cum facultate cognoſcendi cauſas abſentiæ, & onere has ſummo Pontifici referendi pro earumdem approbatione, derogatum eſt allato Concilii Decreto, quo ſtatuit Illas = *a Beatiſſimo Romano Pontifice*, *aut* (etiam ſine pontificia approbatione) *a Metropolitano*, *vel eo abſente*, *ſuffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente*, *qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit*, *in ſcriptis eſſe approbandas* = impertiendo eidem Metropolitano cum Concilio provinciali facultatem judicandi de licentiis, a ſe vel a Suffraganeo datis, & invigilandi, ne quis eo jure abutatur.

Nota II. Quod citatæ Urbani Conſtitutioni in ea parte, qua præcepit, ut Cardinales Epiſcopi ſuburbicarii reſidere teneantur, non in his, ſed in alio, ſiquem habeant Epiſcopatum, & per conſequens adminiſtrationem utriuſque, derogatum eſt a Clemente XII. Conſtit. *Paſtorale officium*, in ordine 18. XX. tom. XIIII Bullarii novi Romani, ubi §. VII. Papæ reſervavit animadverſionem, & deliberationem = Utrum expediat eis concedere, adminiſtrationis, ſeu alio nomine, retentionem alterius Eccleſiæ, cui antea præerat = De qua re vide Benedictum XIV. *de Synodo diæc. lib. XIII. cap. VIII. edit. an.* 1755. *num.* 4. *& ſeqq.* ubi etiam *num.* 7. referuntur decreta conſiſtorialia ſub eodem Clemente circa retentionem plurium Epiſcopatuum reſpectu aliorum quorumcunque Epiſcoporum.

Nota III. Dictos ſex Cardinales Epiſcopos ſuburbicarios non teneri ad reſidentiam in his Epiſcopa-

scopatibus ex declaratione Urbani VIII. ut ex sequenti ejus decreto *sub die 28. Novembr. 1633.* impresso post dissertationem Cardinalis Brancacii *de Optione sex Episcopatuum pag. 67.*

Insuper Sanctitas sua declaravit dubium hactenus nullo modo fuisse, nec esse debere, residentiam Cardinalium Archiepiscoporum, ac Episcoporum extitisse, & esse apud alias Ecclesias metropolitanas, seu cathedrales sibi commissas; non autem apud sex Ecclesias cathedrales Titulares eorumdem Cardinalium, in quibus Cardinales ordine priores præesse solent &c.

Quod etiam infertur ex cit. Constit. Clem. XII. *Pastorale officium*, in qua §. IX. aperte supponitur eorum residentiam esse in Romana Curia, ut Pontifici assistant. Ratio autem exemptionis ab hac materiali residentia satis probata visa fuit, tum Brancacio *loc. cit.* tum Benedicto XIV. *lib. XIII. cap. VI. de Synod. diœc. num. 6.* propter continuam assistentiam, quam hi Cardinales præstare debent Pontificii, modica earumdem diœcesum distantia ab Urbe Roma, in qua residentes facile possunt illarum regimini invigilare, atque implere onera, quæ formali saltem residentiæ obnoxia sunt. Quæ ratio visa etiam est satis sufficiens nonnullis Auctoribus relatis a *Thesauro de pæn. cap. I. verb. Residentia*, ad excusandos ab incursu pœnarum Episcopos non residentes, si resideant prope diœcesim in loco non distanti ultra unum miliare, unde nullum præjudicium officio inferatur, cum parum distans, moraliter sit præsens *L. Pro locis*, *L. Mediterranea*, *C. de ann. & trib. lib. X.*

Licet vero dicti sex Cardinales eximantur a materiali residentia, non eximuntur tamen a visitatione suarum Ecclesiarum, ut ex decreto consistoriali Alexandri VII. relato a Brancacio *loc. cit. pag. 53.* subjungens = Post hæc scripta SS. D. noster Alexander VII. Spiritu afflatus divino in Consistorio, 5. idus Octobr. in quo ad optionem admissi fuimus, decreto sanxit, ut omnes sex Episcopi visitare teneantur proprias suas diœceses, ad præscriptum sacrorum Canonum, & Conc. Trident. = Et novissime ex allata Constit. Clementis XII. cit. §. IX. declaratur teneri.

= Ecclesias, & diœceses suas ad præscriptum sacrorum Canonum, & decretorum Conc. Trid. visitare per se ipsos, aut si legitime impediti fuerint, per suum Vicarium in spiritualibus generalem, aliumve probum, & ad id idoneum virum ecclesiasticum, . . . etiamsi in dicta Curia, ut Romano assistant Pontificii, commorentur =.

Item tenentur ad visitationem liminum Apostolorum, & ad relationem status dictarum suarum Ecclesiarum juxta Sixti V. Constitutionem. Quamvis enim exorta olim circa hoc controversia, Cong. Conc. die 9. Januar. 1616. senserit = Agendum esse cum Sanctissimo Domino nostro, ne illos obstringat; sed potius benigne declaret, non teneri ejusmodi onus subire, cum sint quotidie in conspectu Sanctitatis suæ = & summus Pontifex Paulus V. hujusmodi declarationem edere noluerit, sed dixerit = nec velle se illis id oneris imponere, si alias non teneantur; verum expedire, sibique placere, ut & ipsi Constitutionem observent = prout legitur in actia ejusdem Cong. *lib. XIX. Supplicum libellor. pag. 887.* Clemens tamen XII. in sæpius cit. Constit. *Pastorale officium*, expresse declaravit, ipsos omnino teneri ad observantiam Sixtinæ Constitutionis, ac etiam relationem status earumdem Ecclesiarum, & diœcesum, quibus præsunt, ipsi Pontifici, juxta Constitutionem fan. mem. Sixti Papæ V. Prædecessor. quoque nostri, quæ incipit *Romanus Pontifex*, exhibere =.

Nota IV. *Thesaurum de Pænis, loc. cit.* sentire, Episcopum absentem non teneri in foro conscientiæ restituere integros fructus pro rata temporis absentiæ, sed posse retinere partem ob alia munera, v. g. recitationis Horarum, & alia, quæ absens progrege suo obivit. Et quoad hanc partem asserit cum Bonacina, & Passarino, decretum pœnale *cap. I. Tridentini sess. VI.* non obligare in conscientia ante sententiam: ratione autem Horarum canonicarum ait = videtur posse sibi retinere tertiam partem fructuum diebus singulis correspondentem, secundum magis communem sententiam modernorum, quos allegat Bonacina *tract. de Hor. Canonic. part. V. punt. III. num. 2.* =

Nota V. Cum eodem Thesauro, pœnam interdicti ab ingressu Ecclesiæ inflictam tam a Pio IV. in supra cit. Constit. *De salute*, quam ab Urbano in Constit. *Sancta Synodus*, non esse reservatam quoad absolutionem.

SECTIO LXXXVII.

Eadem Sessio XXIII. de Reform. prosequitur idem cap. I. juncto cap. II. sess. VI. de refrm.

EAdem omnino, etiam quoad culpam, ammissionem fructuum, & pœnas, de curatis inferioribus, & aliis quibuscunque, qui beneficium aliquod ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit: ita tamen, ut, quandocunque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse

 con-

contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discendendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendam, ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant.

Huic decreto pariter accessit jam allata Constitutio Pii IV. *In suprema*, easdem respective pœnas infligentis in Parochos, aliosque beneficiatos habentes animarum curam non residentes, ut videre est in ejusdem Constit. textu supra transcripto post §. *His decretis*.

Nota quoad Vicarium relinquendum a Parocho ob legitimam ipsius absentiæ causam, hunc non esse deputandum ab Episcopo, sed ab ipsomet Parocho, prævio tamen Episcopi examine, & approbatione, ut declaravit Cong. Conc. *in Zamoren.* 29. *Septem.* 1591. & 23. *Julii* 1622. ut fusius declaravit etiam Innoc. XIII. Const. *Apostolici ministerii*, quam habes supra pag. 823.

Eidem Trid., & Pianæ sanctioni quoad beneficiatos, seu dignitates, animarum curam annexam habentes accessit etiam Const. S. Pii V. *Cupientes*, 11. *Julii* 1568. eos pari modo ac simplices Parochos ad residentiæ legem obstringentis, ut sequitur.

Hac nostra perpetuo valitura Constitutione, omnes, & singulos Rectores parochialium Ecclesiarum cujuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ fuerint, in quibuscunque Regnis, Provinciis, Civitatibus, diœcesibus, ac aliis christiani Orbis partibus consistentes, qui parochialem Ecclesiam, ac Canonicatum, aut dignitatem, etiam post Pontificalem majorem, seu principalem in quibusvis patriarchalibus, aut metropolitanis, vel cathedralibus, seu collegiatis Ecclesiis, seu aliud quodcunque beneficium ecclesiasticum, etiam quarumcunque dispensationum a Romanis Pontificibus Prædecessoribus nostris, seu etiam a nobis hactenus quomodolibet impetratarum, ac literarum Apostolicarum desuper expeditarum titulo, quas omnes hac præsenti Constitutione abolemus, & revocamus; seu quocunque alio prætextu obtinent, cum prima, & præcipua debeat esse cura animarum, eos ad residendum in Ecclesia parochiali, & ibi in divinis deserviendum, debitoque eorum officio fungendum omnino teneri, & obligatos esse, ac ad id per Episcopos, & aliorum locorum Ordinarios, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegatos, sub sententiis, & censuris ecclesiasticis, ac pecuniariis, arbitrio eorum declarandis, ac etiam privationis dictarum parochialium, & aliorum quorumcunque beneficiorum pœnis, quacunque appellatione remota, cogi, & compelli posse, & debere auctorit. Apost. tenore præsentium statuimus, præcipimus, & ordinamus. Eos tamen sic residentes in Ecclesiis parochialibus, omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus, etiam Canonicatus sui, vel dignitatis, seu alterius cujuscunque beneficii, exceptis dumtaxat quotidianis distributionibus, & aliis, quæ ex justa causa absentes percipere non solent, lucrari volumus.

Quoad eosdem autem in Urbe commorantes, & ad suas Ecclesias redire negligentes, accessit Edictum Innocent. XIII. emanatum an. 1723. & innovatum a Benedicto XIII. *in Concilio Romano, tit. XVII. de Cleric. non resid. cap. VII. ibique insertum*, ut sequitur.

Cæterum pro reliquis, etiam inferioris ordinis, Clericis, tam secularibus, quam regularibus, nostra in hac Urbe existentibus, qui alias in partibus parochias, dignitates, Canonicatus, vel alia quæcunque, quæ resident iam requirunt, ecclesiastica beneficia obtinent, quatenus hinc statim discedere, & ad personalem in iis residentiam se conferre debeant, Edictum innovamus fel. rec. Innocentii XIII. cujus tenoris partem hic subnecti, & observari mandamus.

= Pari modo universis, & singulis Clericis beneficiatis, tam secularibus, quam regularibus, cujuscunque conditionis, & gradus, dignitatis, & præeminentiæ in ea alma Urbe existentibus, qui in suis Ecclesiis parochialibus, dignitatibus, Canonicatibus, vel aliis quibuscunque beneficiis ecclesiasticis de jure, vel consuetudine personalem residentiam facere tenentur, de mandato ejusdem SS. D. N. Papæ (revocando in primis omnes, & quascunque licentias supradictis omnibus quomodolibet concessas) stricte præcipimus, & mandamus, eosque monemus, & requirimus, quatenus infra duodecim dierum spatium, quorum quatuor pro primo, quatuor pro secundo, & reliquos quatuor pro

pro tertio, ultimo, & peremptorio termino eisdem, & cuilibet eorum assignamus, debeant, & quilibet eorum debeat, omni mora, & cunctatione postposita, ab eadem Urbe, & Romana Curia discedere, & ad suas Ecclesias, seu beneficia rectis itineribus se conferre, ibique personalem facere residentiam. Quos si nostris hujusmodi, imo verius Apostoli monitionibus non parverint, ultra pœnas in sacrosancti Concilii Tridentini decretis, & Apostolicis Constitutionibus contentas, eo ipso beneficiati seculares pœnam centum scutorum, applicandam pro medietate piis usibus, pro altera secreto denunciatori; nec non tam seculares, quam Regulares prædicti pœnam carceris ad nostrum arbitrium incurrant. Et si aliquis prædictorum, elapsis terminis præfatis, per mensem neglexerit a Curia recedere, ad effectum se conferendi ad suam Ecclesiam, ibidemque residendi, ut superius est mandatum, ex tunc fructus beneficiorum, residentiam, ut præfertur, requirentium, non faciat suos, nec tuta conscientia, etiam alia declaratione non sequuta, illos sibi detinere possit: sed teneatur illos fabricæ Ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare, aut, ipso non erogante, per Superiorem ecclesiasticum ad dictam erogationem faciendam compellatur. Lapsis vero sex mensibus, & præmissis non adimpletis, ipso facto, & absque alia sententia, eisdem beneficiis, & dignitatibus sit ipso jure privatus, ita ut illa Sedes Apostolica tantum conferre valeat, eademque ab ea respective possint impetrari, & provisiones per ipsam factæ, debitæ exequutioni demandari debeant, quacunque appellatione postposita; verificato dumtaxat coram Executore literarum simplici facto contraventionis. Certificantes omnes, & singulos prænominatos, quod in morosos, & contumaces irremissibiliter procedetur ad præfatarum pœnarum exequutionem, sine tamen præjudicio pœnarum, jam incursarum per eos, qui hactenus contravenerunt.

Nota I. Quod quamvis ex allegatis Concilii verbis perspicue pateat, Parochum abesse non posse a sua parochia etiam ex legitima causa, nisi hæc prius cognita, & approbata sit ab Episcopo, non defuerunt tamen Theologi, & Canonistæ, qui senserunt, eum per duos menses abesse posse, dicta causa durante, absque suorum Superiorum licentia. Hanc vero sententiam Congregat. Conc. reprobavit anno 1573. ut ex sequenti decreto, prout reperitur *lib. I. Decretor. ejusdem Congr. pag.* 202. = Illustrissimi, & Reverendissimi Domini. Sunt multi Rectores in diœcesi Toletana, qui prætendunt juxta formam Conc. Trident. *sess. XXIII. cap. I. de reformat.* posse per aliquod tempus singulis annis a suis parochiis abesse absque suorum Superiorum licentia, dummodo legitimæ absentiæ causæ rationem proponant, & ita, quia quamplurimi gravissimi Doctores tam Theologi, quam Canonistæ sentiunt, aliqui ex prædictis Rectoribus ausi sunt absque Superiorum licentia pro suis negociis gerendis per aliquod tempus, non tamen ultra duos menses, suas parochias relinquere, tradita tamen quoque prius alicui idoneo Sacerdoti cura animarum, & administrationis Sacramentorum, quibus non obstantibus prædicti Rectores, quoties id faciunt, a Vicariis severe punjuntur. Quapropter, ne aliqua injusta consuetudo introducatur, supplicant humiliter ab Illustrissimis DD. VV. Rectores præfati, quatenus prædictum dubium in Sacr. Congregat. Conc. Trident. proponere dignentur, ut, quod in præmissis tenendum sit, patefiat, ne amplius in præfata dubitatione versentur = Sacra Congreg. censuit, non potuisse, nisi causa cognita, & probata ab Ordinario, & ab eodem in scriptis obtenta licentia =.

Imo nec posse per hebdomadam abesse, non petita, vel non obtenta licentia, etiam relicto Vicario idoneo, ab ipso Ordinario approbato = ut declaravit *die 7. Octobr.* 1604. *lib. X. Decretor. pag.* 100. Et quidem licentia debet esse expressa, & non tacita, ut pariter declaravit dicta die 7. = Sacra Congr. censuit, solam distantiam loci etiam cum æqua causa discendendi non excusare Parochum, ut possit abesse a sua Ecclesia sine licentia in scriptis obtenta, nisi talis necessitas repente se offerat, quæ non patiatur dilationem hujusmodi licentiam petendi, quo casu quamprimum de discessu, & de necessitate Ordinarium certiorem faciendum esse, ut de causa cognoscere possit =.

Si autem ageretur de absentia modici temporis, refert Fagnanus *in cap. Relatum, de Cleric. non residen. num.* 32. quod non semel = Etiam S. Congr. permisit, ut in casibus repentinis pro absentia modici temporis sufficeret licentia Vicarii foranei = Exceptis tamen repentinis casibus, non licet Parocho abesse absque expressa licentia ultra biduum, ut etiam declaravit Bened. XIII. *in Conc. Romano, cit. tit. XVII. cap. VI.* ibi.

Sacrosanctæ insuper Tridentini Synodi decreto sancitum esse novimus (*sess. XXIII, cap. I. de reform.*) ut quandocunque Parochos ab eorum cura abesse contigerit, causam ipsi coram Episcopo cognoscendam, & per eum probandam exponant. Prohinde omnibus, & singulis Parochis, & animarum Rectoribus, qui, sacro ut huic relatum est Concilio, per bimestre, absque pœnarum, per sacros Canones inflictarum metu, a cura, Episcopis inconsultis, abesse putant sibi licere, præcipimus, ne ultra biduum, absque Episcopi, sive ejus Vicarii generalis licentia in scriptis, & gratis concedenda, idoneo tamen œconomo relicto, ab episcopali Curia approbato, ullatenus ab illorum parochiali statione discedant. Eos vero, qui contra hujusce decreti dispositionem abesse præsument, Episcopi, pro rata temporis absentiæ, parochialium multent fructuum subtractione; & si in absentia perseveraverint, ad aliarum quoque pænarum executionem pro contumacia procedant.

Nec licet Parocho moram trahere in civitate, aut oppido, quamvis non longe distet a parochia extra illud sit, etiamsi alium Sacerdotem subroget, qui, si forte aliquid contingeret, præsto esset ad operam suam impendendam, ut declaravit eadem Cong. 16. *Januar.* 1638. *lib. XV. Decretor. pagina 649. & 24. Maii 1670. lib. XXVI. pag. 346.* ac magis perspicue in responsis ad hæc dubia sibi proposita *sub die* 10. *Maii 1687.* ab Episcopo Fulgniateosi, relata a Benedicto XIV. *Institut. ecclesiast. XVII.* = Ad eliminandos plures abusus, quos circa residentiam Parochorum in sua diœcesi irrepsisse refert Episcopus, supplicat ab hac Sac. Congregat. declarari.

I. An Rectores Ecclesiarum parochialium a civitate distantium per duo, tria, aut quatuor milliaria circiter possint sine expressa Episcopi licentia abesse a suis Ecclesiis parochialibus, relicto ibidem substituto ab eis deputato, & in civitate tam diurno, quam nocturno tempore jugiter commorari, exceptis solis diebus festis, in quibus ad dictas Ecclesias se conferunt, reveteentes illico ad civitatem.

II. An Parochi, qui nocturno cæteroquin tempore resident apud suas Ecclesias, possint, celebrata summo mane Missa in dictis Ecclesiis, se conferre ad civitatem, & in ea diurno tempore totius, vel majoris partis anni commorari, licet apud dictas Ecclesias adsint eorum substituti.

III. An dicti Parochi, qui cæteroquin diurno tempore resident apud suas Ecclesias, possint nocturno tempore totius, vel majoris partis anni commorari in civitate, licet apud dictas Ecclesias adsint eorum substituti = Sac. Congr. respondit ad I. II. & III. negative =.

Imo tenentur nedum residere in parochia, sed etiam in domo parochiali, si quam habeant = sin secus in domo propinquiori juxta limites parochiæ =, ut respondit *dicta Congr. in Faventina mense Decembr.* 1589. *& die* 10. *Febr. ac* 15. *Martii* 1618. *in Turritana* = respondit; Rectores, si domum parochialem non habent intra limites parochiæ, cogi posse domum sibi construere ex fructibus, & proventibus; aut saltem aliam conducere intra eosdem limites =.

Non videtur tamen teneri ad restitutionem fructuum, ut tenetur Parochus non residens, si non resederint in domo parochiali, aut intra limitea parochiæ, ut censuit eadem Congr. 8. *Junii* 1624. concepto dubio hia verbia = Cum jam decretum sit Parochum teneri residere in ædibus parochialibus Ecclesiæ, seu intra limites parochiæ, an ad restitutionem fructuum teneatur ille Parochus, qui numquam sic resedit, licet Ecclesiæ parochiali deservierit = Congreg. censuit, non teneri, sed cogendum esse in posterum residere in domo Ecclesiæ, vel si Ecclesia eam non habeat, in alia propinquiori intra limites parochiæ =.

Parochi ad nutum amovibiles tenentur residere perinde ac perpetui, ut declaravit *in Elboren.* 26. *Maii* 1612. Et in proposito dubio 6. *Novembris* 1620. = An Canonici, seu dignitates obtinentes parochiales in titulum, distantes a Cathedrali per dimidiam leucam, seu leucam, debat cogi ad residendum in ipsis parochialibus, an vero sufficiat, ut diebus festivis accedant ad parochiales, ibique Sacramenta ministrent = censuit, cogendos esse ad residentiam.

Circa Coadjutores Parochorum attendenda sunt laudatæ Congregationia responsa *sub die* 6. *Novembi* 1620. *in Brixien.* ad sequentia dubia.

Quæritur I. Utrum Coadjutores omnes quomodocunque sint Capellaniæ institutæ, teneantur ad residentiam persunalem eadem lege Conc. *sess.* 23. *cap.* 1. *de reform.* qua Rectures ipsi parochialium tenentur = Congr. censuit teneri =.

II. Quæritur an saltem ab ea lege excipiantur ii, qui ex institutione possunt per alium servire = Cong. censuit hosce dumtaxat excipi =.

III. Utrum Episcopus teneatur cogere ad residentiam illos etiam Coadjutores, quibus nulla expressa personalis residentiæ obligatio injuncta est = Congr. censuit, teneri cogere bos, sicut ipsos Ecclesiæ Rectorea =.

IV. Utrum possit Episcopus eum aliquo ex his Coadjutoribus dispensare super residentia = Cong. censuit, non posse, prout nec cum Rectoribus ipsis potest =.

V. Utrum illi, qui ad beneficia hujusmodi proponuntur admittendi, sint eodem jure examinandi, quo Rectores ipsi earumdem parochialium examinari jubentur ad parochiales Ecclesias ipsas obtinendaa ex *cap.* 18. *sess.* 24. = Congr. censuit, ita esse examinandos =.

VI. Utrum Canonici cathedralis, vel aliarum Ecclesiarum, qui & beneficia hujusmodi onus coadjuvandi annexum habentia obtinent, teneantur, & similiter cogi debeant per Episcopum ad personaliter

ter deservîendum in beneficiis prædictis dimisso servitio eisdem Canonicis ratione Canonicatuum, & Præbendarum in Ecclesiis prædictis imminente, prout in Constit. fel. rec. Pii V. super residentia in parochiali = Cong. censuit, ita esse cogendos =.

Non satis est autem, ut animarum curam habentes resideant intra limites Parochiæ corpore tantum, leviora munera sibi obeunda desumentes, reliqua vero substitutis committendo, sed insuper requiritur, ut per se ipsos ea præstent, ad quæ etiam cogendi sunt, exceptis sequentibus casibus, ob rationabile impedimentum, ut declaravit eadem Cong. *in Spoletana 7. Octobris 1604.* =.

Item censuit, cogendos esse Rectores parochialium ad subeunda per se ipsos, & non per substitutos omnia munia, ad quæ Parochi tenentur: tollerandos autem, ut per substitutos suppleant in illis tantum casibus, in quibus expressis verbis Canonum, decretorumque Conc. permissum est Parochis, ut per Vicarios Coadjutores, vel substitutos possint officio suo fungi, quales sunt *sess. 5. cap. 2. vers. Archipresbyteri, sess. 6. cap. 2. in fin. sess. 21. cap. 4. in princ. sess. 22. de Sacrific. Miss. cap. 8. in fin. sess. 23. cap. 1. vers. Ad eadem omnino, Sess. 24. de reform. matr. cap. 1. vers. qui aliter, & vers. Praeterea eadem, & eadem sess. de refor. cap. 4.*

Qui casus contenti in citatis Tridentini locis sunt.

I. Scilicet contentus *cap. 2. sess. 5.* est, plebem sibi commissam pascere, vel per se, vel per alios, justo cessante impedioento, salutaribus verbis, & docere quæ necessaria sunt ad salutem.

II. Contentus *in cap. 2. sess. 6. & cap. 1. sess. 23. de refor.* est absentia ab Episcopo approbata, & concessa.

III. Contentus *in cap. 4. sess. 21. de reform.* est insufficientia ipsius Parochi pro administrandis Sacramentis ob popoli numerositatem.

IV. Contentus *in cap. 8. sess. 22. de Sacrif. Miss.* est expositio, & declaratio eorum, quæ in Missa leguntur, & potissimum mysterii, quod in ea peragitur, diebus præsertim dominicis, & festis peragenda.

V. Contentus *in cap. 1. sess. 24. de reform. matrim.* est assistentia io matrimoniis contrahendis, & benedictio nuptiarum.

VI. Deoique casus contentus *in cap. 4. sess. 24. de refor.* est prædicatio verbi Dei tempore, & diebus ibidem statutis.

Quod autem spectat ad causas absentiæ ab Episcopo cognoscendas, & probandas ad præscriptum allati Trident. decreti, harum cognitio, & approbatio ita est necessaria, ut S. Congr. Conc. die 7. Octobr. 1604. declaraverit = Nec Parochum habentem justam causam abeundi extra parochiam per duos menses, aut tres satisfacere suæ conscientiæ, si petat licentiam, jurans gravem se habere causam, quam non expediat manifestare, ut sic petita licentia abesse possit, licet Episcopus non concedat. Similiter abesse non posse in casu, quo causam rationabilem expressit, quam vir bonus, & æquus rationabilem judicaret, licet rigidus Prælatus minus æquam judicat, & licentiam denegat, vel quia movetur suspicione, quod ficta sit, cum tamen sit vera, sed habere posse recursum ad Superiorem =

Nec posse per hebdomadam abesse, non petita, vel non obtenta licentia, etiam relicto Vicario idoneo ab ipso Ordinario approbato = Nec esse liberum a culpa, & a pœna amissionis fructuum, qui veluti per quatuor mensium spatium ex urgeoti admodum causa ad curandam suam valetudinem morbo gravi instante recessit, & ad hujusmodi absentiam non petiit liceotiam ab Episcopo, quia bona fide putavit evidentiam causæ satis esse, nisi periculum fuisset in mora petendi licentiam, ut supra dictum est. Nec sufficere licentiam tacitam, sed oportere esse expressam juxta formam ejusdem Concilii *sess. 23. cap. 1.* = ita reperitur *lib. X. Decretor. ejusd. Cong. pag. 100.*

Et notandum, quod facultas tributa Episcopo cognoscendi, & approbandi causas absentiæ, competit etiam Prælatis inferioribus Nullius diœcesis, proprium territorium, & jurisdictionem episcopalem habentibus, ut declaravit eadem Cong. *in Nullius, 26. Januar. 1625.*

Quia vero inter causas absentiæ annumerari solent. I. Aeris intemperies. II. Infirmitas corporis. III. Senectutis incommoda. IV. Inimicitiæ. V. Demum exiguus parochianorum numerus, quibus vicinus Parochus satis consulere potest.

Quoad I. Congr. Conc. *die 7. Julii 1646. ut lib. XVIII. Decretor. pag. 164.* respondit = Aeris intemperiem non excusare Parochum a residentia = etiamsi parochia sub tanta cœli inclementia constituta sit, ut nemo, nisi indigena ibidem absque vitæ periculo immorari possit = ut respondit an. 1573. ad dubium sibi propositum ab Episcopo Regiensi, prout *lib. I. Decretor. pag. 51.*

Quoad II. Licentiam recedendi a parochia sic limitandam esse respondit eidem Episcopo, videlicet = Si tamen Rector infirmus esset, & in loco parochiali curari non posset defectu medicorum, vel medicinarum, tunc posse ab Ordinario dari dilationem trium, aut quatuor mensium, ut in locis viciinioribus maneat recuperandæ sanitatis causa, posito interea ab ipso Ordinario in parochiali idoneo Vicario cum congrua portione ex redditibus ejusdem parochiæ =.

Quoad III. *die 6. Aprilis 1647.* respondit = Nec ætatem senilem, nec malam valetudinem excusare Parochum a residentia personali = *ut lib. XVIII. Decretor pag. 329.*

Quoad IV. Conceditur quidem licentia, non ab Episcopo, sed a S. Congr. Conc. ut eadem respondit mense *Decem. 1589. in Faventina* = Prætextu inimicitiarum minime excusandos esse (Parochos) nisi obtinuerint literas a Congr. Conc. quæ ubi petitæ fuerint, dabuntur juxta formam consuetam =.

Quoad V. Ob parvum numerum parochianorum non excusatur Parochus a residentia: cum enim *die 3. Octobr. an. 1671.* Bernardus Monuzzi Parochus Fogoiani petierit = eximi a residentia, stante parvo numero familiarum, cui vicinus Parochus supplebit, S. Congr. censuit, non esse annuendum, *ut lib. XXVII. Decretor. pag. 229.* Idem confirmat Fagnan. *in cap. Extirpandæ, §. Qui vero, num. 11. de Præben.* his verbis = S. Congr. consulta, an Parochus teneatur residere, etiamsi essent in illa parochia

rochia tres tantum, vel quatuor incolæ, respondit teneri =.

Erat olim & alia causa concedendi Parocho licentiam non residendi per septennium ratione studiorum S. Scripturæ, & juris canonici in publicis Universitatibus ex *cap. Cum ex eo* XXXIV. *de Electíon. in VI.* Verum post Tridentinum hac facultate Episcopi amplius uti nequeunt, ex pluribus declarationibus laudatæ S. Congr. & præsertim *sub die* 1. *Decembr.* 1594. per hæc verba = Congr. censuit, nec etiam causa studiorum licere post Concilium Parochis abesse ab eorum curis, & quoad hoc revocata esse omnia privilegia tum a jure, tum etiam specialiter concessa, ideo Episcopum posse contra absentes procedere juxta formam traditam a Concil. Trid. *cap.* 1. *sess.* 23.

S E C T I O L X X X V I I I.

Eadem Sessio XXIII. de Reform. prosequitur idem cap. I.

Quod si per edictum citati, etiam non personaliter, contumaces fuerint, liberum esse vult Ordinariis, per censuras ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam usque ad privationem, compellere.

Citatio per editum, quam hic Concilium faciendam præcepit contra Parochos sine licentia non residentes, antequam Episcopus deveniat ad sequestrationem, & subtractionem fructuum, ita necessaria est, ut ea non præmissa, hujusmodi sequestratio, & subtractio nulla omnino sit, prout declaravit Congr. Conc. *in Sabinen.* 2. *Septembr.* 1581. = Congr. censuit, sequestrationem, & subtractionem fructuum ex Concilio non potuisse fieri, Rectore non citato ad residendum, ideo fructus relaxandos, & restituendos = Hac autem præmissa, quæ regula in dicta subtractione servanda sit ab Episcopo, palam facit sequens ejusdem Congr. Decretum *sub die* 9. *Augusti* 1602. = Congr. censuit, Episcopum, quoties in pœnam omissæ residentiæ vult Parochis subtrahere partes, quas residendo suas fecerunt, debere servare quoad intervalla, & quoad quotas præscriptum S. Conc *cap.* 1. *sess.* 6. In executione autem facienda super illis fructibus, quos quidem Parochi pro rata temporis absentiæ suos non fecerunt, nec tuta conscientia retinere possent, ex decreto *cap.* 1. *sess.* 23. §. *Si quis autem*, Episcopum non debere sequi intervalla, de quibus in *cap.* 1. *sessione* 6. =

Nec dictos fructus, ita subtractos potest Ordinarius pro libito applicare in alios pios usus, quam a Concilio præscriptos, fabricæ scilicet Ecclesiæ, aut pauperibus loci, ut eadem Cong *die* 8. *Junii* 1624. respondit ad dubium = Cum Concilium *sess.* 23. *cap.* 1. voluerit Parochos non residentes non facere fructus suos pro rata temporis absentiæ, eosque fructus fabricæ Ecclesiæ, aut pauperibus loci erogari, quid agendum de hujusmodi fructibus, si nec fabrica parochialis egeat, nec pauperes intra ejus limites reperiantur, & an Ordinarius fructus ipsos ejus arbitrio in alios pios usus erogare possit = Cong. censuit, debere applicare fabricæ Ecclesiæ, quæ licet nunc non egeat, potest tamen in dies indigere, saltem quoad ornamenta =.

Et quod spectat ad privationem parochiæ pro omissione residentiæ, *die* 16. *Aprilis* 1621. = Censuit, Episcopum posse contra Parochum, ut proponitur, absentem, ad privationem procedere, dum tamen tria edicta publica præcesserint, & lapsi sint sex menses ad præscriptum Const. Innoc. III. quæ incipit *Ex tuæ* = Ac *die* 8. *Junii* 1624. cum quæsitum fuerit = An Episcopus, præmissis tribus monitionibus ad revocandum Parochum ad residentiam, possit procedere ad privationem dictæ parochialis, & sic, an verba, *etiam usque ad privationem*, intelligantur inclusive, vel exclusive = Cong. censuit, intelligenda esse inclusive, dum tamen præcesserint tria edicta publica, & lapsi sint sex menses, juxta *cap. Ex tuæ, de Cleric. non resident.* =

S E C T I O L X X X I X.

Eadem Sessio XXIII. caput II. juncto cap. II. sess. VII. de reformatione.

Ecclesiis cathedralibus, seu Superioribus, quocunque nomine, ac titulo præfecti, etiamsi S. R. E. Cardinales sint, si munus consecrationis intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur. Si intra totidem menses postea id facere neglexerint, Ecclesiis ipso jure sint privati.

Tenor decreti contenti *in cap. IX. sess. VII.*

Ad majores Ecclesias promoti munus consecrationis infra tempus a jure statutum suscipiant, & prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur.

His Decretis accessit prius Breve Urbani VIII. pro reformatione Tribunalis S. Pœnitentiariæ, in quo prohibitum fuit majori Pœnitentiario, cæterisque dicti Tribunalis officialibus dispensare super pœnis hic a Concilio inflictis contra Episcopos differentes ultra præscriptum tempus consecrationem, scilicet, ut non valeant titulum revalidare, vel fructus condonare: ac novissime Constitutio Benedicti XIV. *Pastor bonus*, 13. *April.* 1744. in qua §. XXI. ita legitur.

= Verum a convalidatione titulorum,& condonatione fructuum abstineant quoad illos, qui de Ecclesiis cathedralibus provisi, munus consecrationis intra præfinitum tempus non susceperint =.

Nota I. Quod per hæc Conc. decreta partim ampliata est antiqua SS. Canonum dispositio,partim eidem derogatum. Ampliata quidem, quia tam in *Can. II. Quoniam quidam, relato in distint. LXXV.* excerpto *ex cap. XXV. Conc. Chalcedonensis*, quam in *Can. I. Quoniam quidam*, qui est Pelagii Papæ, & relato in *distint. C.* hujusmodi pœnæ erant sententiæ ferendæ; nunc autem ex Tridentino eo ipso incurruntur. Derogatum vero, quia Pelagius in *cit. Can.* statuit, Episcopum privandum esse Episcopatu, si neglexisset suam consecrationem ultra quinque menses: vice versa Tridentinum declaravit, ipso jure privatum esse, si ultra tres menses, justo cessante impedimento, eam distulerit.

Nota II. Quod onus restituendi fructus ligat in foro conscientiæ ante omnem declarationem: cum enim sit pura pœna, & ex cit. Urbani, & Benedicti Constitutionibus illicti fructus condonari nequeant a majori Pœnitentiario, clare infertur, non opus esse sententia declaratoria; quidquid nonnulli Auctores in contrarium senserint. Ad incurrendam vero pœnam privationis Episcopatus, requiri declaratoriam docet *Thesaurus de Pœnis cap. II. verb Episcopus*, ea ductus ratione, quod non sit pura pœna, sed privatio, seu caducitas ob defectum debitæ impletionis modi, seu conditionis pertinentis ad formam collationis Episcopatus.

SECTIO XC.

Eadem Sessio XXIII. caput III. de Refor.

Episcopis per semetipsos Ordines conferant: quod si ægritudine fuerint impediti, subditos suos non aliter, quam jam probatos, & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

Cum circa hoc decretum *mense Decem.* 1587. ortum fuerit dubium = An Episcopus possit examinare ordinandum jam examinatum, & approbatum per suum Ordinarium ad formam hujus *cap. II.* de qua approbatione constat in literis dimissoriis ordinandi, cum ex dispositione *cap. XI. sess. VII. de refor.* exteri ordinandi non sint ab Episcopis, nisi diligenti prævio examine, & an d. *cap. XI.* loquatur tantummodo de iis, qui obtinent a S. Sede Apost. facultates de promovendo a quocunque, vel etiam de iis, qui literas dimissorias obtinent a suis Episcopis = Cong. respondit non posse, ne a diversis Episcopis approbari, & reprobari contingat; *cap. XI. sess. VII.* intelligendum de facultatibus promovendi concessis a Sede Apost. non ab Ordinario, quæ dimissoriæ appellantur = Die tamen 16. *Jan.* 1595. *in Nullius*, proposito iterum eodem dubio his verbis concepto = An Episcopus ordinans alienos subditos seculares cum dimissoriis proprii Episcopi, asserentis eos examinatos fuisse, & idoneos repertos, teneatur hujusmodi attestationi deferre, vel etiam possit eosdem ordinandos examinare, *responsum fuit*, posse Episcopum ordinantem, si voluerit, attestationi proprii Episcopi deferre, sed non teneri = *ut lib. VII. Decretor. ejusdem Cong. pag.* 80. *a tergo*: quod decretum etiam refertur *tom. II. Resolutionum dicta Cong. pag.* 67. *in Elboren.* cui concordat alia resolutio habita *sub die* 17. *Jan.* 1593. *ut lib. XLIII. Decretor. pag.* 71.

Non videtur tamen conveniens, ut Episcopus, ad quem remissus est ordinandus cum hujusmodi attestatione, utatur facultate eum iterum examinandi, tum ad evitandum absurdum, de quo in allato Decreto an. 1587. tum ad consulendum honori proprii Ordinarii.

Si vero agatur de Episcopo suffraganeo, vel auxiliario deputato ad supplendas vices Episcopi diœcesani, Congr. Conc. *die* 23. *Augusti* 1721. *in cit. Elboren. dubiorum*, ad III. declaravit non teneri iterum examinare eos, quorum ordinatio ab eodem Diœcesano illi committitur, si ab ipso jam examinati fuerint = sed posse, & debere, juxta subsistente causa, se abstinere ab Ordinatione =.

Cæterum potest Episcopus proprius = tum dare literas dimissorias, & ordinandum subjicere suo examini, si ita sibi videbitur: & si (ordinandi) absentes sint, examinis causa ad se vocare: tum si, commodum id non erit, eorum examen committere Or dinario loci, in quo illi degunt, & ordinandi sunt = ut eadem Cong. declaravit dicto *mense Decembri* 1587.

S E C T I O X C I.

Eadem Sessio XXIII. cap. IV. de Reform.

PRima Tonſura non initientur, qui Sacramentum Confirmationis non ſuſceperint, & Fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere, & ſcribere neſciant.

Stante hoc Trident. præcepto, propoſita fuerunt S. Congr. Conc. ſequentia dubia = *in Auguſtana die 27. Septemb. 1601.*

I. Quæritur, an Primam Tonſuram, & quatuor minores Ordines male, vel per ſaltum ſuſcepiſſe dicatur, qui Sacramento Confirmationis ſolum poſt illos ſuſceptos fuit perunctus.

II. Quæritur, an idem, ut ſupra ordinatus, & proviſus de ſimplicibus beneficiis ante Sacramentum Confirmationis, legitime dicta beneficia acquiſiverit, ita ut nulla indigeat nova proviſione.

III. An idem poſſit ad ſacros Ordines aſcendere, nulla petita abſolutione, vel diſpenſatione.

Congr ad I. Reſpondit eſſe male promotum.

Ad II. Minus legitime acquiſiviſſe, atque egere nova proviſione.

Ad III. Non poſſe, niſi prævia Sedis Apoſtol. diſpenſatione.

Cum ergo ita declaraverit S. Congr. cui ſoli a Summis Pontificibus facultas interpretandi Concilium tributa eſt, corrigendi omnino ſunt Canoniſtæ quamplurimi, præſertim Sayrus *in Theſauro Theologiæ Moralis lib. VII. cap. X. num.42.* & Navarrus *in Manuali, cit. de Sacram. Confirm. num. 9. verſ. Quinto peccat*, ac Bellarminus, ad hoc idem caput, ſentientes, initiatum Prima Tonſura, non recepto prius Sacramento Confirmationis, peccare quidem, ſed non mortaliter, niſi ex contemptu illud omittat; nullam tamen incurrere cenſuram, & Fagnanus, cui præſto erant laudatæ Congr. declarationes, quamvis non indicet quo menſe, & anno emanaverint *in cap. XI. Cum contingat, de Ætat. & qualit. præficiend. n. 96.* reprehendit Navarrum circa hoc tamquam incaute ſcribentem. Sayrum, & Navarrum ſecutus eſt etiam *Theſaurus de Pœnis cap. XIII. verb. Ordo limita ſecundo*, cujus contrariam aſſertionem fateor me cenſura præteriiſſe in meis Notis, & acceſſionibus ad eumdem.

Non prohibetur tamen quis tam Prima Tonſura, quam Ordinibus initiari, ſi in manibus Ordinarii juramentum præſtiterit, ſe reminiſci, collatum ſibi fuiſſe Sacramentum Confirmationis, ut eadem Congrega.t declaravit *in Interramnen. 6. Maii 1617.*

Nota, quod hic Concilium nullam præfixit ætatem pro receptione Primæ Tonſuræ neque in cap. XI. ejuſdem ſeſſ. pro receptione Ordinum minorum, ut hanc etiam fuiſſe mentem Cong. Conc. refert Fagnanus ad *cap. XXXV. Super inordinata, de Præbend. n. 21. & 41.* hæc tamen quoad Primam Tonſuram ad ſupplices libellos ſibi porrectos, in quibus expetebatur declarari, an ſufficeret ætas ſeptem annorum inceptorum in cauſa Toletana, & Gaurienſi reſpondit, requiri ætatem ſeptem annorum completorum juxta diſpoſitionem Zozimi Papæ, relatam *in Can. II. In ſingulis, diſtint. LXXVII. ut ex lib. Memorialium XI. pag. 232. & lib. LIX. pag. 10.*

Quoad ætatem vero pro minoribus Ordinibus ſuſcipiendis nihil certi ex mente SS. Canonum, in examen revocatorum a Fagnano *loc. cit. num. 22. & ſeqq.* ervi poteſt, utpote nimis confuſa, & incerta; ideoque attendenda eſt hodie generalis Eccleſiæ obſervantia, ut conferri poſſint quandocumque poſt ſeptennium completum, nulla, niſi pro voluntate Ordinantis annorum, aut Ordinum diſtinctione ſervata. Cui obſervantiæ ſuffragatur Pontificale Romanum, ubi *in Rubrica de Ordinibus conferendis* ita ſtatuitur = Prima Tonſura, & minores Ordines ante ſeptimum annum completum dari non debent =.

Per quod derogatum etiam eſt Decretali Bonifacii VIII. relata *in cap. IV. Nullus Epiſcopus, de Tempor. Ordinat. in VI.* in qua indulgetur, initiari poſſe Prima Tonſura minorem ſeptem annorum, ſi eſt Ordinem regularem ingreſſurus, ſaltem per oblationem parentum, vel tutorum, ut Gloſ. *in verbo Intraret*. De qua oblatione, quæ per plura ſecula viguit, cumulatiſſime, æque, ac erudite verba facit Bened. XIV. in Epiſtola ad R. P. Petrum Hieronymum Guglielmi Cong. S Officii Aſſeſſorem, incipien. *Probe te, 15. Decemb. 1751. §. III. ad totum VIII.*

Neque hic obiici poteſt, quod Trident. præfixerit ætatem pro Prima Tonſura, & Ordinibus minoribus ex teſtimonio Sixti V. in ejus Conſtitutione, *Sanctum, & ſalutare*, aſſerto = Prima Tonſura non initientur, de quibus probabilis conjectura non ſit, eos non ſecularis judicii fugiendi fraude, ſed ut Deo fidelem cultum præſtent, hoc vitæ genus elegiſſe, his verbis *ante ætatem per S. Trid. Conc. decreta Prima Tonſura, & cuique Ordini, præſcripta* = hæc enim verba ex incuria miniſtrorum irrepſerunt, ut animadvertit laudatus Fagn. *n. 41.* Cæterum citata Conſt. abrogata eſt, & redacta ad terminos juris communis, Conſt. Pii II. & Conc. Trid. a Clem. VIII. Conſt. *Romanum Pontificem, pridie Kal. Mart 1595.* exceptis pœnis contra ſimoniace Ordinantes, & ordinatos, ut alibi dixi.

SE-

SECTIO XCII.

Eadem Sessio XXIII. caput VI. de Reform.

NUllus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere.

Attenta hac ætatis præfixione a Conc. præscripta, pro obtinendo beneficio ecclesiastico, & quidem simplici pluries exortum est dubium, an annus XIV. intelligendus sit de incepto, vel completo, S. Congr. Conc. mense Decembr. 1587. respondit = intelligendum esse de incepto, non completo, *ut lib. V. Decretor pag. 72.* Idem respondit *mense Septembr. in Asculana, & 16 Maii 1596. in Nullius.*

Ætas XIV. annorum sufficit etiam ad obtinendum Canonicatum in Ecclesiis collegiatis = Siquidem Conc. Trident. hac in re quoad collegiatas Ecclesias nihil novi juris induxit =; ut eadem Congr. declaravit 12. *Feb.* 1601. sicuti nec ad obtinendas pensiones, pro quibus sufficit ætas septem annorum, quemadmodum ante Concilium sufficiebat, ut declaravit *in Mediolanen.* 11. *Augusti* 1595. *lib. VIII Decretor. pag.* 141. & 6. *Feb.* 1611.

Ætas tamen XIV. annorum nullatenus requiritur pro obtinendo beneficio simplici de Jure patronatus laicorum, si in illius fundatione cautum sit, ut minor ætas sufficiat, prout ex sequentibus Decretis ejusdem Congreg. = *die* 7. *Maii* 1597. Congr. censuit, Conc. *cap. VI. sess. XXIII.* non derogasse fundationi legitimæ, minorem ætatem quatuordecim, & majorem septem requirenti = *die* 15. *Novembr.* 1601. *in Senen.* = Censuit, decretum *cap. VI. sess. XXIII.* ejusdem Conc. requirens ætatem XIV. annorum ad obtinendum beneficium simplex, non procedere in beneficio Jurispatronatus laicorum, in cujus fundatione caveatur, ut minor ætas sufficiat = *& in Regien.* 8. *Martii* 1625. *ut lib. XII. Decretor. pag.* 264 = Thomas de Spinellis instituit beneficium Jurispatronatus descendentium Balthasaris, & fratrum de Spinellis, cum declaratione, quod Rector eligendus sit Sacerdos, his tamen demptis, qui forent de stirpe, & progenie prædictorum de Spinellis, quos eligi posse voluit in Rectores, eti amsi non essent nisi in minoribus, & puri Clerici. Quæritur, an Patronus beneficii possit præsentare suum filium Clericum ætatis annorum decem circiter, non obstante Conc. Trident. *sess. XXIII. cap. VI.* = Sac. Congreg. censuit, ex lege fundationis hujusmodi, quam non sustulit illius Conc. decretum *cap. VI. sess. XXIII.* ad beneficium prædictum presentari posse Patroni filium, qui Clericus, in aliquo saltem ex minoribus Ordinibus constitutus, & alioquin idoneus reperiatur, etiamsi decimum suæ ætatis annum non excesserit =.

Dubitatum olim fuit, an ætas a Trident. hic requisita computari debeat a die nativitatis, non autem a die suscepti baptismi S. Congr. Conc. censuit, computandam esse a die nativitatis *in Spoletana* 18. *Decembr.* 1627. *Decretor. lib. XIII. pag.* 364.

SECTIO XCIII.

Eadem Sessio XXIII. de Reform. prosequitur idem caput VI.

IS etiam (Tonsuratus nempe, vel Minorista) fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium ecclesiasticum habeat, aut clericalem habitum, & Tonsuram deferens, alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inserviat, vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel Universitate, de licentia Episcopi, quasi in via ad majores Ordines suscipiendos versetur. In Clericis vero conjugatis servetur Constitutio Bonifacii VIII. quæ incipit, *Clerici, qui cum unicis*: modo hi Clerici alicujus Ecclesiæ servitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem Ecclesiæ serviant, vel ministrent, & clericali habitu, & Tonsura utantur: nemini, quoad hoc, privilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.

Circa hoc Decretum plura exorta fuerunt dubia, &.

I. An Clericus non deferens habitum, & Tonsuram, eo ipso, etiam nulla praeedente monitione, remaneat spoliatus fori privilegio.

II. An eo potiatur, si habitum a se gestari solitum ad breve tantum tempus deponat.

III. An præter amissionem dicti privilegii intelligatur privatus, etiam privilegio Canonis, & beneficio capituli *Odoardus*.

IV. An amittat, si clericatui omnino renunciaverit animo v. g. contrahendi matrimonium, vel dan-

danpo nomen militiæ; & postea mutato consilio habitum clericalem reassumat.

V. An, si inserviat alteri Ecclesiæ, quam ei, cui ex mandato Episcopi fuit adscriptus, gaudeat eodem privilegio fori.

Quibus dubiis Congregationi Conc. propositis, eadem censuit.

Ad I. *In Mediolanen. die 11. Augusti 1595. ut lib. VIII. Decretor pag. 41.* Nullam requiri monitionem, ut illud amittat.

Ad II. *die 6. Octob. & 1. Decemb. 1612.* potiri = Et si beneficiatus sit, nequaquam incidisse in pœnam privationis a *Sixti* V. Constitutione impositam. Quemadmodum declaravit etiam Innoc. XIII. Constit. *Apostolici ministerii*, *13. Maii 1723.* super ecclesiastica disciplina in Regnis Hispaniarum; quam Benedictus XIII. confirmavit Constit. *In supremo 23. Septembris 1724.* in dicta enim Innoc. Const. §. VI. ita legitur.

Decernimus, quod, si qui sunt Clerici, aut *Prima* Tonsura, aut Ordinibus minoribus initiati, nullumque ecclesiasticum beneficium possidentes, qui, neglectis Concil. Trident. decretis, habitum clericalem, ac Tonsuram non deferant, vel si etiam deferant, non tamen certæ Ecclesiæ, aut loco pio, cui ex mandato Episcopi adscripti fuerint, inserviant, sive in seminario ecclesiastico, vel in aliqua schola, aut Universitate de licentia sui Ordinarii non versentur; Episcopi, nulla etiam præmissa monitione, eos privilegio fori privatos declarent, eorumque adscriptionem servitio certæ Ecclesiæ antea factam deleri jubeant.

Ad III. *in Aquen. mense Feb. 1589. ut lib. V. Decretor. pag. 257.* = Non intelligi privatos privilegio Canonis = Et *die 15. Septem. 1595. in Nullius* = gaudere privilegio cap. *Odoardus* = & clarius, cum die 3. *Decemb. 1622.* quæsitum fuisset = An, ut Clericus uti posset beneficio capituli *Odoardus*, requirerentur conditiones præscriptæ a S. Conc. *sess. XXIII. cap. VI. responsum fuit* = Decretum Concilii non ademisse Clericis non habentibus qualitates, quæ exprimuntur *cap. VI. sess. XXIII.* nisi privilegium fori: & cætera firma remanere sub dispositione juris = *lib. XII. Decretor pag. 115.*

Ad IV. *in Neapolitana mense Junio 1587. & in Meliten. fori 7. Maii 1671. ut lib. XXVII. Decretor. pag. 379.* gaudere.

Quod si quæras, an Clericus, tam cælebs, quam conjugatus non implens conditiones a Concilio hic præscriptas, declinare possit forum sæculare, & an a Judice laico comprehensus propter aliquod delictum, eo tempore commissum, quo laicorum more indutus incedebat, repeti possit ab Episcopo, debitisque in eum pœnis animadvertere: pro responso ad utrumque dubium Benedictus XIV. *de Synodo diœc. lib. XII. cap. II. num. 4.* sequens refert decretum, alias editum, & Archiepiscopo Neapolitano, Sacra limina visitanti datum „ *Ad tertium facta relatione SS. D. nostro* (Urbano VIII.) *super causa Leodien. die prima ejusdem in S. Congr. Conc. proposita, & resoluta, Sanctitas sua approbavit opinionem eorum, qui majores numero fuerunt in voto, Clericos, etiam non habentes requisita* cap. VI. sess. XXIII. de reform. *licet ipsi tamquam contravenientes ordinationi S. Conc. non possint pro se allegare privilegium fori, nihilominus subesse jurisdictioni Episcoporum, seu Ordinariorum, illorumque cognitioni, nedum in causis, in quibus iidem Episcopi, seu Ordinarii prævenerunt, verum etiam in quibus non prævenerunt, sed illos e manibus Judicis laici repetunt, quando Clerici adhuc Clerici permaneant, videlicet, si neque a jure, neque ab homine, per declarationem, servatis servandis, factam, privilegiis clericalibus denudati, seu privati sint: die 9. Novembr. 1630.* lib. XIV. Decretor. pag. 346. = Die vero (prosequitur Benedictus) 1. Augusti 1634. *occasione propositionis facta relationis status Ecclesiæ Neapolitanæ, Sanctitas sua, ad removendam omnem difficultatem, jussit, omnino servari supradictam opinionem* = Id ipsum fuerat antecedenter conclusum *die 18. Decembr. 1595. lib. VIII. Decretor. pag. 153. die 12. Junii 1608. lib. II. Decretor. pag 35. & die 14. Martii 1620. lib. XII. Decretor. pag. 37.*

Quod vero speciatim attinet ad Clericos conjugatos, extat responsum ejusdem Sac. Congregationis *in Alatrina jurisdictionis*, die 17. *Martii 1683.* cujus verba sunt = *In carceribus Frusinonis detinetur, nomine Curiæ episcopalis Alatrinæ, Dominicus Colaiacco Clericus conjugatus, ut prætensus homicidii reus. At prætendente Fisco Curiæ sæcularis, carceratum esse ad hunc remittendum, tamquam non habentem requisita Sacri Concilii ad effectum gaudendi privilegio fori; controversia delata fuit ad Sac. Congr. Immunitatis, & cujus decreto resolvendum proponitur dubium: An, præveniente Episcopo, vel volente vendicare Clericum, possit, licet non habeat requisita; Sacra &c. respondit: Affirmative.*

Advertendum tamen est, ne Clericus reassumat habitum, & Tonsuram in fraudem; alias privilegium fori ei non suffragatur, ut sæpius declaravit eadem Congr. & signanter *in Nuscana, 19. Decembris 1584.* sequenti decreto, relato a laudato Benedicto *loc. cit. cap. III. num. 1.* = Sacra &c. respondit, Clericum conjugatum, qui post dimissum habitum, & Tonsuram clericalem, deliquit, quamvis pro eo delicto in curia laicali citatus, & in contumaciam condemnatus fuerit, si deinde, modo non in fraudem, reassumpto habitu, & Tonsura Ecclesiæ inserviat, juxta decretum Sac. Conc. *cap. VI. sess. XXIII.* non posse a Judice laico propter eumdem delictum in carcerem conjici, aut personaliter distringi = Idem respondit *in Nullius, 19. Decembris 1596.*

Reassumere autem in fraudem præsumitur =

„ Cum

„ Cum (ita prosequitur Benedictus) illum induit, postquam a potestate seculari comprehensus, atque in carcerem conjectus, ex eo se per fugam subtraxit, aut postquam e carceribus, præstita cautione parendi Judicis sententiæ, dimissus fuit, inquit Fagnanus, *in cap. Magnus*, *num.* 73. *de Oblig. ad rationem.* in quo tamen rerum eventu, non secularis, sed ecclesiastici judicis esse inspicere, ac decernere, an revera fraus adfuerit, docet ibidem Fagnanus *num.* 74. & respondit Sac. Congregatio in una *Aquilana*, apud Pignatellum *cad. consult. XLV. num.* 6. & *num.* 2. ait = Disputatur dumtaxat, num de fraude constare debeat, etiam, ut Judex laicus possit contra præfati Clerici bona *realiter* procedere, vel solum, ut in ejusdem personam animadvertere queat. Non enim, quoad hoc semper in eadem sententia perstitisse visa est S. Congr. Ea quippe quandoque propendere visa est in opinionem, quæ fraudem necessariam putat, ut potestas secularis possit manum injicere in personam Clerici, qui post patratum delictum clericalem habitum resumplit; sed de fraude nequaquam inquirendum autumat, ut contra delinquentis bona libere procedat, ad quod satis esse arbitratur, clericalem habitum fuisse post delictum resumptum, quin sit investigandum quo animo id factum fuerit: uti videre est apud Fagnanum *cit. loc.* Passerinum *in cap unic. de Cleric. conjugat. in VI* & Oril. *in Observ. ad resolution. IV. Campanæ num.* 18. Aliquando autem eadem visa est fraudem exigere in utroque casu; itaut, ea seclusa, nequeat Judex laicus, neque in personam, neque in bona procedere Clerici, qui habitum resumpsit. Ita quippe colligitur ex ejusdem responso dato in causa *Papien.* 23. *Maii* 1626. *lib. XIII. Decretor. pag.* 7. quod allegant etiam del Bene *de Immunitate tom. I. cap. IV. dub. XXV. num.* 11. & Tondut *de Præventione part. II. cap. LIII. num.* 5. Quamvis, si contra Clericum agatur tantum civiliter, seu ad solam pœnam pecuniariam, longe facilior admittatur fraudis probatio: si enim ipse habitum resumat, postquam citatus fuit ad tribunal seculare, censetur illum resumere in fraudem, & propterea non potest in eo judicio civili forum declinare laicale, quod docent Oril. ubi supra *num.* 27. Fermosin. *in cap. Proposuisti*, *quæst. VII per tot.* & signanter *num.* 7. *de Foro competenti*, censuitque S. Cong. Conc. *in Sabinen. privilegii fori*, 30. *Martii* 1686. “

Advertendum est etiam sequens monitum, quod idem Benedictus ad evitandas Clericorum fraudes in hujusmodi reassumptione *num.* 4. suggerit Episcopis „ Præcipiant itaque Clericis, vel per publicum edictum, vel per citationem singulis factam, ut incedant in habitu, & Tonsura, atque alicui inserviant Ecclesiæ, præfinito congruo tempore ad utrumque præstandum: hoc autem elapso, ter illos commoneant, ut præcepto obtemperent, ad normam textus *in cap. Contingit II. de Sentent. excommunic.* advertant tamen, hac in re non satis esse unicam monitionem, quæ tribus æquivaleat, sicuti observat Glossa *in Clementina I. verb. Tertio*, sed requiri tres distinctas, ut, aliis citatis, docet Fagnanus *in eod. cap. Contingit. n.* 8. Post trinam vero monitionem, adversus inobedientes, in sua persistentes contumacia, sententiam ferant, qua declarent, eos propria culpa excidisse clericalibus juribus, neque deinceps restituendos fore ad privilegia, quorum, sua pervicacia se præbuerunt indignos. Quod si, post hanc sententiam, clericales vestes iterum induere præsumant, non propterea tamen a seculari foro se subtrahent, sed remanebunt eidem subjecti, perinde ac laici: quemadmodum tradit Fagnanus *loc. cit.* atque ex sententia S. Congreg. Immunitatis confirmat Monacell. *in Formul. legal. pract. tom.* 2. *tit. XV. formul. IV. cum tribus seq.*

Quod vero speciatim spectat, ad Clericos conjugatos, adnectimus sequentia laudatæ Cong. Conc. decreta, *die* 7. *Maii* 1597. „ Congr. censuit, Clericum Prima Tonsura, & altero ex minoribus Ordinibus initiatum, qui contracto matrimonio habitum clericalem dimisit, ac deinde reassumpto habitu, & Tonsura Ecclesiæ de mandato Episcopi inservivit, debere utique in causis criminalibus gaudere fori privilegio, nisi in fraudem habitum reassumpserit, quod Judex ecclesiasticus despicere debebit, ac præterea si de hujusmodi fraude constiterit, Judicem secularem eatenus in eum jurisdictionem habere, quatenus a sacris Canonibus permissa est illi jurisdictio in eos, qui post delictum in fraudem Ordinibus initiati sunt. Cæterum, an eodem privilegio gaudeat in civilibus, ubi de crimine non agitur, maturius esse deliberandum, *in Alatrina jurisd.* 17. *Martii* 1683.

Ad V. Dubium quod spectat, an scilicet Clericus inserviens alteri Ecclesiæ, cui ex mandato Episcopi non fuerit adscriptus, gaudeat privilegio fori, opportunum duco transcribere animadversa a dicto Benedicto *loc. cit. lib. XII. cap VI. n.* 5. & 6. ibi „ Sacra quippe Congr. Conc. jam alias decidit, Clericum fori privilegium non amittere, etiamsi Ecclesiæ inserviat sine mandato Episcopi, aut non illi, quam Episcop. designavit, sed alteri famuletur Ecclesiæ: quamvis enim Tridentin. voluerit, eum inservire Ecclesiæ *ex mandato Episcopi*; hæc tamen conditio *mandati Episcopi*; adeo levis visa est S. Congregationi, ut illius defectus non satis sit ad spoliandum fori privilegio Clericum, cætera, quæ potiora sunt, ab eodem Trid. præscripta exacte adimplentem: uti videre est apud Fagnan. *in cap Si quis*, *num.* 21. & *seqq. de Foro competenti*, & adhuc clarius constat ex responso ab eadem S. Congr. dato *in Senogallien. die* 21. *Januar.* 1603. *lib. X. Decretor. pag.* 54. cujus verba sunt = Sacra &c. censuit, oratorem, clericalem habitum, & Tonsuram deferentem, quamvis alteri Ecclesiæ, quam illi, cui ex mandato Episcopi ad inserviendum adscriptus fuit, inserviat, nihilominus privilegio fori gaudere “. Atque iterum *in Neapolitana*, *die* 1. *Feb.* 1614. *lib. XI. Decretor. pag* 139. cum eadem Congregatio fuisset consulta = An Clericus in minoribus Ordinibus constitutus, clericalem habitum, & Tonsuram deferens, atque Ecclesiæ inserviens, gaudeat privilegio fori, si alicui Ecclesiæ ab Episcopo adscriptus non sit = respondit, *Gaudere*.

VI. Ne-

,, VI. Neque hæc sacræ Congr. responsa alteri adversantur Triden.decreto *ejusd. sess. XXIII. cap. XVI.* de quo nos ipsi superius egimus *lib. XI. cap. II.* ubi nimirum vestigiis inhærens sexti Canonis Conc. Chalcedonensis, neminem in posterum Ordinibus initiandum decrevit = *qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cujus necessitate, aut utilitate assumitur, non ascribatur, ubi suis fungatur muneribus* = simulque sacris interdicendum præcepit, qui, inconsulto Episcopo, ab Ecclesia se proripit, cui fuit alligatus. Aliud siquidem est, Clericum posse compelli ad inserviendum Ecclesiæ ab Episcopo designatæ; aliud, posse fori privilegio ideo privari, quod non illi, sed alteri Ecclesiæ suum servitium impendat. Primum certe, non itidem alterum, ex allegato Trid. textu consequitur, quinimo ex hoc aperte conficitur, sola suspensione a Divinis, aut interdictione ascensus ad superiores Ordines, ejus esse puniendam contumaciam, qui, inconsulto Episcopo, ab Ecclesia recedit, cui in sui Ordinatione fuit mancipatus; uti in suis suffragiis hac super re diligenter elucubratis concluserunt Carolus de Vecchiis, & Prosper Fagnanus, celebres olim sacræ Congr. Conc. Secretarii, quæ extant *lib. Memorialium LII. pag. 16.* "

S E C T I O X C I V.

Eadem Sessio XXIII. caput VII. de Reform.

Sancta Synodus, antiquorum Canonum vestigiis inhærendo decernit, ut, quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem Sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter investiget, & examinet.

Scrutinium, quod hic Trident. ab Episcopo peragendum præcepit de promovendis ad Ordines sacros, totidem fere verbis præceptum legitur *in Can. Quando V. distin.* XXIV. excerpto *ex cap.* XI. *Conc. Nannatensis* (quod, an fuerint primum celebratum anno 656. vel 658. an secundum, celebratum an. 890. diffident Eruditi. Quæ salutaris scrutinii faciendi institutio, cum temporum malitia, & Episcoporum incuria desuevisset, eam, etiam ante Triden. instaurandam curaverat Paulus III. cum enim delegisset) ita refert. Benedictus XIV. *lib.* V. *cap.* III. *de Synod. diæc. n.* 3.) ,, Cardinales, & Præsules, ut nimirum collato studio ea ipsi suggererent, quæ ad reformandam Ecclesiam necessaria reputarent, in celebri consilio, anno 1538. eidem Pontifici in scriptis exhibito, inter cæteros corrigendos abusus, hunc, tamquam gravissimum, primo loco recensuere = *Primus abusus in hac parte est Ordinatio Clericorum, & præsertim Presbyterorum, in qua nulla adhibetur cura, nulla adhibetur diligentia, quod passim quicumque sint, impertissimi sint, vilissimo genere orti sint, malis moribus ornati sint, adolescentes admittantur ad Ordines sacros, & maxime ad Presbyteratum, ad characterem inquam Christum maxime exprimentem: hinc innumera scandala, hinc contemptus Ordinis ecclesiastici, hinc divini cultus veneratio non tantum diminuta, sed etiam prope jam extincta*".

Hæc eadem Tridentina sanctio luculentius explicata, religiose custodiri præcipitur a Clemen. VIII. Constit. *Dives in misericordia*, 20. *Augusti* 1599. §. VII. ibi.

Hinc illa veterum SS. Patrum, & sacrorum Conciliorum tam exquisita diligentia, & veluti anxietas, quam in hac ipsa ordinandorum materia, ab omni Ecclesiæ antiquitate observare licet, ut statutis anni temporibus, quando Spiritus Sancti gratia per totius fidelis populi orationem, & jejunium præcipue imploratur, ordinationes habeantur; ut in cathedrali, & primaria Ecclesia a proprio Episcopo publice ritu solemni celebrentur, ut non nisi probati, & examinati initientur, ita ut Episcopus ipse piis, & prudentibus Sacerdotibus, & divinæ legis peritis, atque in ecclesiasticis functionibus exercitatis, secum adhibitis, de ordinandorum genere, natalibus, ætate, institutione, vita, moribus, doctrina, & fide diligenter inquirat, atque investiget, ut non nisi digni, & probati, bonum testimonium habentes, qui, Deo auctore, sperent se continere posse, qui pie, & fideliter in ministeriis ante actis se gesserint, paulatim, & per temporum intervalla ad altiores gradus assumantur, & ad sacratissima mysteria, quibus nihil est divinius merito admittantur.

Ab Alexandro vero VII. certis aliis conditionibus ampliata legitur in ejus Constit. *Apostolica sollicitudo*, 7. *Aug.* 1662. pro promovendis ad Ordines in Urbe, & in sex Episcopatibus suburbicariis Cardinalitiis, ibi.

Motu...., mandamus, & ordinamus, ut quicunque in eadem Urbe ratione originis, vel beneficii ecclesiastici, aut domicilii, vel cum literis dimissoriis proprii Ordinarii, ad minores, vel sacros Ordines promoveri volent, per mensem ante generales ordinationes dilectum filium nostrum, & pro tempore existentis Romani Pontificis in dicta Urbe Vicarium in spiritualibus generalem adeant, & de ipsius mandato ab Examinatoribus ad hoc deputatis, non paucioribus, quam tribus, ac simul congregatis, super scientia ad unumquenque Ordinem requisita sedulo examineutur, & peracto examine, renuncientur quotcunque ab his idonei judicati fuerint.

Deinde ad minores quidem Ordines promovendi bonum a Parocho, & a Magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant, de quo publicum eidem Vicario exhibeant documentum. Pro iis vero, qui ad singulos majores Ordines erunt assumendi, idem Vicarius Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Basilica Lateranensi, & in propria cujusque parochiali Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, genere, ætate, moribus, & vita, Ordinibus ante susceptis, titulis, ad quos promoti sunt, vel promoveri cupiunt, cæterisque qualitatibus requisitis juxta sacrorum Canonum, & Conc. Trid. dispositionem a fide dignis diligenter inquirat, & literas testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Vicarium quamprimum transmittat.

Et nihilominus, quoties aliquem ex sacris Ordinibus suscipere voluerint, ad Sacerdotes, in id deputatos personaliter se conferant, a quibus decem saltem dierum spatio ante ordinationem in eorum domo inclusi de omnibus ad digne suscipiendos, & rite exercendos Ordines requisitis erudiantur, & de hoc testimoniales eorumdem Sacerdotum ad ipsum Vicarium deferant, nec sine hujusmodi literis quisquam ad ullum sacrum Ordinem promoveatur, nec cum aliquo super examine, & inclusione hujusmodi dispensari possit, nisi consultis Nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente.

Denique in sex Episcopatibus prope Urbem, in quibus non sunt Suffraganei, quicunque ad minores, vel sacros Ordines volent promoveri, cum literis dimissoriis sui Ordinarii ad memoratum Vicarium, & non ad alium Antistitem directis, ad Urbem accedant, ibique, & non alibi ordinentur, servata in omnibus forma superius præscripta. Ubi vero sunt Suffraganei, nemo ad aliquem ex majoribus Ordinibus assumatur, nisi prius, præter ea, quæ a sacris Canonibus, & ejusdem Conc. decretis sancita sunt, ad minus per decem dies a dictis Sacerdotibus in Urbe deputatis in eorum ædibus inclusus, ut supra, fuerit eruditus, ac literas testimoniales eorumdem Sacerdotum ad ipsum Suffraganeum detulerit. Suffraganeus autem, qui contrafecerit, ab exercitio Pontificalium per annum; promoti vero tam ab eisdem Suffraganeis, quam etiam in Urbe, non servata forma præsentis Constitutionis, ab executione Ordinum sic susceptorum, donec Nobis, & Successoribus nostris Romanis Pontificibus visum fuerit, ipso jure sint suspensi.

Ampliata est tandem laudata tridentina sanctio ab Innocentio XIII. in Constit. *Apostolici ministerii*, supra jam relata, in qua §. IV. circa examen promovendorum ad Presbyteratum hæc præscribuntur, ibi.

Qui vero ad Presbyteratum erunt assumendi, idonei prius per accuratum similiter examen comprobentur ad ministranda Sacramenta, & ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem: quod quidem, ut recte præstari possit, eosdem Episcopos in Domino hortamur, ut quantum fieri potest, eos tantum ad Sacerdotium assumant, qui saltem Theologiæ moralis competenter periti sint.

Ea-

Eadem totidem fere verbis sancita leguntur in Conc. Romano celebrato sub Bened. XIII. an. 1725, *titulo VI. de Ætate, & qualitat. Præficiendor. cap. III. ibi*.

Quapropter Episcopi nonnisi illos ad sacros Ordines promoveant, quam quos vere dignos, & habiles, requisita etiam habentes, a sacra ipsa Trident. Synodo præscripta, per diligentem inquisitionem compererint. Verum, qui ad Presbyteratum erunt assumendi, idonei prius ad Sacramenta ministranda per diligens examen comprobentur, & ad ea populum docendum, quæ scire omnibus pertinent ad salutem: quod quidem, ut recte præstari possit, eosdem Episcopos in Domino exhortamur, & quantum fieri potest, eos tantum ad Sacerdotium assumant, quos saltem Theologiæ moralis competenter peritos agnoscant.

Prædictum ad sacros Ordines promovendorum scrutinium, quod hodie ex præscripto laudati Concilii Nannatensis, & Trident. ab Episcopo fieri debet ope Examinatorum a se delectorum, olim committebatur Archidiacono, quod quidem incepit usque e seculo IV. ut ex Epistola D. Hieronymi ad Evangelum *tom. 1. Oper. col.* 1077. atque in actu Ordinationis interogabatur ab Episcopo, an sciat esse dignum, quem ordinandum exhibet. Cujus antiquissimæ disciplinæ (de qua etiam testatur D. Cyprianus *dist.* XXXIII. & Lampridius in Alex.) ut vestigium aliquod remaneret, adhuc in præsens Episcopus Diaconatum, & Presbyteratum collaturus, prius populi testimonium his verbis exquirit: *Quid de eorum actibus, aut moribus noveritis, quid de merito sentiatis, libera voce pandatis..... Si quis habet aliquid contra illos, pro Deo, & propter Deum, cum fiducia exeat, & dicat* = Postea Archidiaconum, an sciat esse dignum, quem ordinandum exhibet, cui Archidiaconus respondet = *Quantum humana fragilitas nosse sinit, & scio, & testificor, ipsum dignum esse ad hujus onus officii* =. Quæ attestatio, attento hodierno scrutinii modo antea per Episcopum habiti, nunc est merus ritus, & cæremonia. Nec propterea Archidiaconus, ita respondendo, culpæ reus habendus esset, quamvis ignoraret, an Ordinandus revera dignus existeret, = dum hoc modo contra conscientiam non loquitur, quia non simpliciter illum asserit esse dignum = ut respondet Innocentius III. ad Auriensem Episcopum *Epistola XXXIII. lib. IX.* ex qua excerpta est Decretalis relata in *cap. unic. Ex parte, tit. de Scrutin. in Ordine faciend.* quam habes *part. I. pag.* 62.

S E C T I O X C V.

Eadem Sessio XXIII. cap. VIII. de Reform.

ORdinationes sacrorum Ordinum statutis a jure temporibus, ac in cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusque ad id Ecclesiæ Canonicis, publice celebrentur: si autem in alio diœcesis loco, præsente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur.

Huic Decreto de conferendis sacris Ordinibus, nonnisi statutis a jure temporibus (videlicet in sabbatis quatuor temporum, aut sabbato ante Dominicam Passionis *cap. De eo III. de Tempor. Ordinat.*) accesserat Constitutio Sixti V. *Sanctum, & salutare*, 5. *Januar.* 1588. in qua §. II. & III. has pœnas, tam in dictos Ordines extra tempora conferentes, quam in recipientes inflixerat, ibi.

Statuimus, & ordinamus, ut si in posterum Antistes aliquis, episcopali, archiepiscopali, primatiali, vel etiam patriarchali dignitate præfulgens, aut Abbas ad Primam Tonsuram, minoresque Ordines suis subditis conferendos a Sede Apostolica auctoritatem habens, quemcunque secularem, vel cujusvis Ordinis, aut militiæ Regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, seu alias inhabilem, vel irregularem existentem, vel extra tempora a jure statuta, vel absque veris dimissoriis sui Ordinarii literis, aut per saltum, vel furtive, aut, quoad seculares, sine titulo sufficientis beneficii, vel patrimonii, aut ante ætatem per sacri generalis Trid. Concilii decreta, Primæ Tonsuræ, ac cuique Ordini præscriptam, aut non servatis temporum interstitiis; ita ut aliquis unico die, seu continuatis diebus, ad plures Ordines sacros, vel post unum Ordinem susceptum sine causa rationabili antequam tempus ad eodem Concilio Tridentino præfixum

xum elabatur, ad alium Ordinem promoveatur fine dispensatione, aut indulto Apostolico, clericali characterе non legitime insigniverit, aut ad Ordines minores, vel sacros, ut præfertur, vel alias male promoverit, sive id scienter, sive ignoranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita justus error, & probabilis facti ignorantia eum excuset; ut in quo deliquit, in eo puniatur, a quorumcunque Ordinum, atque adeo ipsius Tonsuræ, & ab executione omnium munerum pontificalium eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus existat, aliisque gravioribus penis, nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis arbitrio puniatur. Quod si spreta hujusmodi suspensione, & interdicto, in præmissis se temere ingesserit, etiam a regimine, & administratione suæ Ecclesiæ, seu monasterii, & a perceptione fructuum mensæ ejusdem, ac quorumcunque beneficiorum per eum, in titulum, vel Commendam, seu alias obtentorum suspensionem eo ipso incurrat, ejusque interdicti, aut suspensionis relaxactionem, aut penarum remissionem ab alio, quam a Romano Pontifice pro tempore existente nequeat obtinere.

Et nihilominus fel. record. Pii II. & aliorum Romanorum Pontificum nostrorum Prædecessorum, qui per suas Constitutiones, aut in Cancellaria Apostol. publicatas regulas, contra hujusmodi Clericos male promotos, diversas penas inflixerunt, vestigiis inhærentes, eosdem Clericos posthac male promotos ab executione, ministerio, & exercitio Ordinum susceptorum, & ab omni spe, & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuo suspensos declaramus. Et si in eis ministrare præsumpserint, illos sic irregulares effectos, omnibus, & quibuscunque per eos, in titulum, Commendam, aut alias obtentis dignitatibus, officiis, & beneficiis ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, quomodocunque qualificatis, secularibus, vel cujusvis Ordinis, aut Militiæ regularibus, ac etiamsi ipsi Clerici regulares fuerint, activa, & passiva voce, ipso facto privamus, & iis privatos, eosque ad illa, & alia similia, vel dissimilia in posterum obtinenda in perpetuum inhabiles, & incapaces esse decernimus, & declaramus: dignitatum, officiorum, & beneficiorum hujusmodi, sic pro tempore vacantium dispositionem nobis, & Apostol. Sedi perpetuo reservantes.

Hæc Constitutio moderata fuit, quoad hoc a Clemente VIII. Constit. *Romanum Pontificem*, 28. *Febr.* 1595. & redacta ad terminos Juris communis, Bullæ Pii II. *Cum ex sacrorum*, & Concilii Tridentini, ibi.

Nos animadvertentes in dictis literis nihil fere, quoad ea, quæ in Ordinum collatione servanda sunt, disponit, ultra id, quod in sacris Canonibus, & in Conc. Trident. decretis, ac aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutionibus dispositum fuit, sed diversas pœnas, & censuras ecclesiasticas contra Episcopos, & alios Prælatos in Ordinum collatione peccantes, & similiter contra Clericos, tam seculares, quam cujusvis Ordinis, Instituti, & Militiæ Regulares male promotos constitui, absolutionemque, & dispensationem Sedi Apostolicæ reservari, & alias, sicut in præfatis literis continetur: considerantesque, tam promoventes, quam eos, qui ad dictos Ordines promoventur, sæpe censuris, & pœnis hujusmodi, ob illarum multiplicitatem in eorum perniciem animarum, variis modis illaqueari, nonnullos ex Prælatis, & Episcopis in conferendis hujusmodi Ordinibus nimis scrupulose procedere, multosque metu pœnarum, & censurarum præfatarum, ab Ordinum collatione prorsus deterreri, adeo, ut Clericorum, & Sacerdotum numerus propterea aliquibus in locis valde imminutus sit, omnium in præmissis securitati, ac animarum saluti, paterna charitate prospicere volentes, motu proprio, hac nostra perpetuo valitura Constitutione supradictas literas ad terminos sacrorum Canonum, ac Constitutionis rec. mem. Pii Papæ II. etiam Prædecessoris nostri, quæ incipit, *Cum ex sacrorum Ordinum*, sub dat. videlicet XIV. Kal. Decembris, Pontificatus sui Anno IV. cujus tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, & ad dispositionem decretorum sacri Trident. Conc. restringimus, & reducimus, necnon censuras, & pœnas in eisdam Sixti literis contra quoscunque, præterquam contra simoniace ordinantes, & ordinatos inflictas, quas volumus in suo robore permanere (aliis etiam pœnis

pœnis, & censuris per eosdem Canones, ac Constitutionem Pii II. Conciliumque Trid. injunctis salvis, & firmis remanentibus) moderamur, & abolemus.

Si autem quæras, quas pœnas de jure communi incurrat promotus extra statuta tempora sine Apostolica dispensatione, ad sacros Ordines, ex Decretali Alexandri III. ad Episcopum Hesfordensem in Brittannia, relata *in cap.* II. *Sane*, *de Tempor. Ordinat.* non erat permittendus in susceptis ministrare. Et olim ex posteriori Decretali Urbani III. ad Pisanum Archiepiscopum, relata *in cap.* VIII. *Cum quidam*, *eod. tit.* suspensus permanebat, donec a Sede Apostolica restitutionis gratiam meruisset obtinere. Verum postea ex Decretali Gregorii IX. ad Archiepiscopum Barensem, relata *in cap.* XVI. *Consultationi*, *dicto tit.* indultum fuit, ut dispensari posset ab Episcopo post pœnitentiam peractam, quatenus in susceptis Ordinibus ei ministrare liceret. Quod tamen indultum *Thesaurus de Pœnis cap.* XIV. *verb. Ordo*, cùm DD. ibi cit. docet, intelligendum esse respectu Episcopi, qui non fuerit culpabilis in tali Ordinatione.

Dissidebant etiam DD. ab eodem Thesauro relati, an dicta suspensio esset latæ, vel ferendæ sententiæ; sed hodie ex cit. Constit. Pii II. edita 17. *Novemb.* 1461. dirempta est controversia; in ea enim declaratur, esse latæ sententiæ: & si in tali suspensione in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserit, eo ipso irregularitatem incurrit, ecclesiasticisque beneficiis privari potest, ibi.

Nos .... statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singuli, qui absque dispensatione canonica, aut legitima licentia, sive extra tempora, a jure statuta, sive ante ætatem legitimam, vel absque dimissoriis literis, etiam Citramontanis (præterquam, si in hoc ultimo casu per Cameram Apostol. juxta illius stylum ordinati fuerint) ad aliquem ex sacris Ordinibus se fecerint promoveri, a suorum Ordinum executione ipso jure suspensi sint; & si, hujusmodi suspensione durante, in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant. Præterea, ultra alias pœnas in tales generaliter a jure inflictas, beneficiis ecclesiasticis possint jure privari.

Nota I. Hanc suspensionem esse tantum ab Ordine, sic male susceptum, ejusque absolutionem hodie non esse amplius Papæ reservatam, ut animadvertit idem Thesaurus *loc. cit.*

Nota II. Ordines sacros extra tempora conferentem, nec ex jure communi, nec ex jure novo ullam censuram ipso facto incurrere. Non ex jure communi, quia, tam in mox *cit. cap. Sane*, quam *cap. Cum quidam* præcipitur, suspendendum esse a potestate Ordines conferendi. Non ex jure novo, cum superius allata Sixti Constitutio, etiam quoad sic ordinantem moderata sit, ut jam dixi.

Nota III. Quod concesso etiam, Episcopatum esse Ordinem substantialiter distinctum a Sacerdotio, & non tantum extensive, ac per modum complementi, ut verior est sententia, fundata in Tridentino, septem dumtaxat Ordines enumerante in *cap.* II. *sess.* XXIII. *de Sacram. Ord.* inter quos nulla mentio fit de Episcopatu, certum est conferri posse quocunque die Dominico. Et quamvis S. Leo Papa, in Epistola ad Dioscorum Episcopum Alexandrinum, relata a Gratiano *in Can. V. Quod die*, *distin.* LXXV. statuerit, conferendum esse die dumtaxat de Dominicæ Resurrectionis; hodie tamen ea usu ab Ecclesia ubique recepto, quocunque die Dominico conferri potest; ea potissimum ratione invecto, quod cum maxima semper fuerit SS. Patrum solertia, ut vacantibus Ecclesiis, quamcitissime consuleretur, id sane præstari non potuisset, si solo die Paschatis Episcoporum consecrationes celebrandæ fuissent.

Nota IV. Circa dubium, an Regulares habentes privilegia recipiendi Ordines extra tempora, attendenda esse tradita a P. Gaudentio a Janua, ibi,
„ His itaque, aliisque rationibus circa præsens du-
„ bium, mature perpensis, Congregatio specialis
„ plurium Eminentissimor. Ottoboni, Laurentii
„ Corsini, adhuc Cardinalis, Ptolomei, de Mar-
„ rinis, Pipiæ, & Pereyro, cum interventu item
„ D. Tedeschi S. Congregationis Rituum tunc Secre-
„ tarii; nec non plurium Theologorum, a piæ me.
„ Benedicto XIII. Pontifice maximo super hoc spe-
„ cialiter deputata, clarissimum, & indubium de-
„ cretum edidit sub expressis, quæ sequuntur,
„ verbis.

„ *Privilegia a summis Pontificibus tam ante,*
„ *quam post Tridentinum, sive expresse, sive via*
„ *communicationis Regularibus concessa suscipien-*
„ *di sacros Ordines extra tempora, persistere in suo*
„ *robore, nec iis fuisse unquam derogatum, ac pro-*
„ *inde tuto posse Regulares ordinari extra tempora*
„ *absque novo indulto Apostolico*: die 16. Maii
„ 1725. Ex voto typis edito Eminentissimi de Ma-
„ rinis in fine.

„ Ac subinde incohato Lateranensi Concilio,
„ præsidente, & assistente eodem S. M. Bened. XIII.
„ *tit. V. de Temporibus Ordinationum*, *cap. II.* cui
„ titulus pariter fuit absolute appositus, ibi = Re-
„ gulares vigore suorum privilegiorum tuto absque
„ novo indulto Apostolico extra tempora sacris ini-
„ tiantur, prodiit Decretum sequens. =

„ *Quo vero ad Regulares, privilegia a summis*
„ *Pontificibus habentes, sive expresse, sive per*
„ *viam communicationis concessa, sacros videlicet*
„ *Ordines extra tempora suscipiendi: cum privile-*
„ *gia ipsa in suo robore persistant, nec iis deroga-*
„ *tum fuisse constet, decernimus proinde, Regula-*
„ *res eosdem absque novo indulto Apostolico tuto*
„ *posse extra tempora ordinari.*

„ Ex

„ Ex quibus omnibus mirum pro certo apparet, „ quomodo adhuc super existentia, & subsistentia „ ejusdem privilegii pro Regularibus omnibus apud „ aliquos, tum opinantes peculiares, tum Antisti„ tes scrupulosos possit cadere dubium ".

Laudato huic Auctori & ipse subscribo: & quamvis in Additionibus meis ad *Instit. Canonic. Remigii Maschat. tit. de Temporib. Ordinat.* §. II. *post quæst.* 5. itidemque in Additionibus *ad Thesaurum de pœnis ecclesiast. post cap. XIV. verb. Ordo*, notaverim ex Constit. Bened. XIV. *Impositi*, 27. *Septem.* 1747. referendo verba hujus Constit. = Illis solis Regularibus (hæc privilegia) suffragari, quibus post Trident. nominatim, atque directe, non vero per communicationem concessa fuerint, & hæc indulta non censeri, nisi vel post ipsius Trid. confirmationem re ipsa fuerint concessa; vel quatenus antea concessa, & postea confirmata esse afferantur, hujusmodi confirmationes in forma specifica cum literali veteris indulti insertione, ejusque expressa innovatione facta dignoscantur: ac .... alterius generis confirmationes, quæ in forma communi nuncupantur, nemini ad prædictum effectum suffragari = re melius considerata, inspectoque integro d. Constit. contextu, animadverti, hanc Benedicti declarationem relationem habere ad privilegia, quibus fruuntur Regulares, ut promoveri possint ad Ordines a quocunque Episcopo in casu impedimenti, vel absentiæ Episcopi diœcesani, non ad privilegium recipiendi Ordines extra tempora.

Quod quamvis firmum remaneat, eo tamen Episcopos diœcesanos non arctari ad eosdem Regulares ordinandos extra tempora, Benedictus in cit. Constit. declaravit §. *Præterea* = Hoc enim expresse declarari opus est, ad excludendam nonnullorum arrogantiam, qui cum privilegio gaudeant suscipiendi Ordines extra tempora, existimarunt, Episcopos ipsorum voluntati adeo addictos esse debere, ut si, quandocunque ipsis placuisset ad Ordines promoveri, non statim, ipsoque die ab ipsis designato, voti compotes fierent, jam dici posset, Ordinationem ab Episcopo non haberi, proindeque alius Episcopus pro suscipiendis Ordinibus adeundus esset =.

Idem etiam declaravit Innocentius XII. respectu aliorum quorumcunque, cum hujusmodi Indulta a Sede Apostolica obtineri contigerit, ut ex sequentibus decretis.

DECRETA CONGREGATIONIS

A Sanctissimo Domino nostro specialiter deputatæ

SUPER MODERATIONE INDULTORUM SUSCIPIENDI ORDINES EXTRA TEMPORA, A JURE STATUTA.

Sanctissimus Dominus noster Innocent. Papa XII. pro pastorali suo in commissum sibi gregem dominicum zelo, ac tuendæ disciplinæ ecclesiasticæ studio prospicere volens, ne Indulta suscipiendi extra tempora a jure statuta Ordines nimis facile concedantur, Congregationi particulari EE. DD. Cardinalium Carpinei, Casanatis, Marescotti, Colloredi, Panciatici, & Albani, necnon Illustrissimorum DD. Sperelli, Ciampini, Sacripantis, meique Secretarii infrascripti specialiter deputatæ, expendendas commisit causas, ex quibus præfata Indulta tribui solent, ut Sanctitati suæ referri possent, quæ ratio deinceps ineunda, modusque adhibendus videretur in concessione similium Indultorum.

Quæ quidem Congregatio in ædibus præfati Eminentissimi Carpinei die 10. Novem., atque iterum 7. Decem. anni currentis habita, re mature discussa, censuit, Indulta hujusmodi, si Sanctissimo placuerit, concedi posse ex causis infrascriptis, videlicet.

Ut quis beneficio, vi cujus arctatur ad presbyteralem Ordinem suscipiendum, vel alteri etiam perpetuo beneficio, quod obtinet, vel Cappellaniæ ad vitam sibi concessæ per se ipsum inservire possit. Ob penuriam Sacerdotum in illis partibus, vel in monasterio pro Regularibus. Ob solatium patris, vel matris, dummodo quinquaginta ætatis annos excedant, & Orator saltem per triennium in clericali habitu honeste, & laudabiliter vixerit. Item concedi posse censuit eadem Indulta Referendariis utriusque Signaturæ, Familiaribus Summi Pontificis, Canonicis cathedralis, vel etiam collegiatæ Ecclesiæ, eorumque Coadjutoribus, Magistris, sed etiam Baccalaureis in sacra Theologia: Doctoribus utriusque, vel saltem canonici juris, seu Licentiatis, dummodo singulos præfatos gradus in publica, & approbata Universitate obtinuerint: iis etiam, qui saltem per triennium ferulam Theologiæ studiis operam navaverint, ac tandem XXVI. ætatis annum excedentibus, si per triennium in clericali habitu honeste, & laudabiliter vixerint.

E contra censuit, non expedire, ut eadem Indulta concedantur ex eo, quod quis Diaconus, Subdiaconus, literarum Apostolicarum scriptor sit, seu Magister in artibus, nobilis, aut præsens in Curia, vel quod Philosophiæ cursum absolverit, aut alicui Ecclesiæ adscriptus fuerit, ad cujus servitii titulum ex Apostolico Indulto Clerici ordinari possunt, aut onus Missarum, non tamen ex beneficio ecclesiastico proveniens, habere se doceat.

Insuper censuit, Indulta hujusmodi deneganda esse iis, qui aliqua dispensatione indigent impedimenti ex eorum delicto provenientis, & Sede episcopali vacante, infra annum a die vacationis minime danda iis, qui beneficii ecclesiastici recepti, seu recipiendi occasione arctati non fuerint.

Item numquam concedenda pro festivis diebus continuis, sed semper pro interpolatia aliquo temporis spatio, arbitrio Episcopi definiendo.

Denique censuit, Episcopos omnes, ac etiam Apostolicos Nuncios, & Legatos literis in forma Brevis circularibus admonendos, decrevisse Sanctitatem suam, Indulta prædicta non ita passim, sed ex certis tantum, legitimisque causis concedere, nec Episcopos ad eorum exequutionem adstringere, sed illam semper ipsorum arbitrio, onerata eorumdem conscientia, relinquere. Item per eadem Indulta licentiam non tribui promovendi quempiam ad patrimonii titulum, nisi ad normam Conc. Trident. *sess.* XXII. *cap.*II. Eos vero omnes, qui ab Apostolica Sede facultates obtinent conferendi Ordines extra tempora, vel aliis respectivè tribuendi licentiam, ut conferant, maxime cavere debere, ne præscriptos sibi in iisdem facultatibus limites, cujusvis consuetudinis, aut exempli prætextu transgrediantur.

Hæc autem omnia, & singula suprascripta decreta, audita ex me integra eorum relatione, SS. D. N. laudavit, & approbavit, ac tam in Dataria, & Secretaria Brevium, quam a cæteris omnibus ministris, & officialibus Curiæ, ad quos pertinet, perpetuo, & inviolabiliter servari mandavit, sublata omnibus quacunque facultate prædicta Indulta aliter, quam ad formam eorumdem decretorum in posterum expediendi. Hac die 14. Decembr. 1693.

Carolus Augustinus Fabronus Secr.

Quod autem spectat ad præceptum publice peragendi Sacror. Ordinum collationem in Ecclesia cathedrali, vel in alio diæcesis loco, ut injungitur in mox transcripto *cap.* VIII. *Tridentini*; Sac. Congr. Conc. *in Meliten.* 20. *Novembr.* 1592. = Censuit, si non fuerit Ordinatio generalis, sed tantum aliquarum personarum, potest ubique Episcopus eam habere etiam in Capella sua privata = *ut lib.* VII. *Decretor. pag.* 96.

S E C T I O   X C V I.

Eadem Sessio XXIII. de Reform. prosequitur idem cap. VIII.

Unusquisque autem a proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis, aut specialis rescripti, vel privilegii prætextu, etiam statutis temporibus, permittatur, nisi ejus probitas, ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur. Si secus fiat, Ordinans a collatione Ordinum per annum, & ordinatus a susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

Hoc Decretum, quo præcipitur, neminem ordinandum esse, nisi a proprio Episcopo, explicatum est ab Innocentio XII. Constitutione *Speculatores*, 4. *Novembr.* 1694. declarante, illum esse proprium Episcopum ordinandi, qui ei subditus sit, vel ratione originis, vel ratione domicilii; de subjectione enim jurisdictioni alterius Episcopi ratione beneficii obtenti in illius diœcesi, de qua idem Pontifex in hac Constitutione agit, sermonem jam instituimus, *pag.* 873. & 874. *ad caput* II. *sess.* XXI. *de refor.*

Quod igitur spectat ad subditum ratione originis, ita declaravit.

Cæterum subditus ratione originis, is tantum sit, ac esse intelligatur, qui naturaliter ortus est in ea diœcesi, in qua ad Ordines promoveri desiderat, dummodo tamen ibi natus non fuerit ex accidenti, occasione nimirum itineris, officii, legationis, mercaturæ, vel cujusvis alterius temporalis moræ, seu permanentiæ ejus patris in illo loco, quo casu nullatenus ejusmodi fortuita nativitas, sed vera tantum, & naturalis patris origo erit attendenda. Quod si quis tanto temporis spatio in eo loco, in quo ex accidenti, sicut præmittitur, natus est, moram traxerit, ut potuerit ibidem canonico aliquo impedimento irretiri, tunc etiam ab Ordinario ejus loci literas testimoniales, ut supra obtinere, illasque Episcopo ordinanti, per eum in collatorum Ordinum testimonio similiter recensendas præsentare teneatur. At si pater in alieno loco, ubi ejus filius natus est, tamdiu, ac eo animo permanserit, ut inibi vere domicilium de jure contraxerit, tunc non origo patris, sed domicilium per patrem legitime, ut præfertur, contractum pro ordinatione ejusdem filii attendi debet.

Quod vero spectat ad subditum ratione domicilii, quis is dumtaxat censeatur, palam faciunt sequentia ejusdem Constitutionis verba.

Sub-

Subditus autem ratione domicilii, ad effectum suscipiendi Ordines, is dumtaxat censeatur, qui licet alibi natus fuerit, illud tamen adeo stabiliter constituerit in aliquo loco, ut vel per decennium saltem in eo habitando, vel majorem rerum, ac bonorum suorum partem, cum instructis ædibus in locum hujusmodi tranferendo, ibique insuper per aliquod considerabile tempus commorando, satis, superque suum perpetuo ibidem permanendi animum demonstraverit: & nihilominus ulterius in utroque casu, se vere, & realiter animum hujusmodi habere, jure jurando affirmet. Si quis autem a propriæ originis loco in ea ætate discesserit, qua potuerit alicui canonico impedimento obnoxius effici, etiam Ordinarii suæ originis testimoniales literas, ut supra, afferre debebit, ac de illis expressa similiter mentio in susceptorum Ordinum literis facienda erit.

Si autem aliquem subditum ratione tam originis, quam domicilii ordinari contigerit ab alieno Episcopo de licentia proprii Episcopi, hæc omnino servanda præcepit sub pœnis expressis §. VII. ibi.

Porro, ut quibuscunque fraudibus aditus omnino præcludatur, volumus, & Apostolica auctoritate statuimus, atque decernimus, ut Episcopus quilibet suos ratione originis, seu domicilii subditos Clericos quoscunque, ab alienis Episcopis, quavis auctoritate, etiam cum suis commendatitiis literis promotos, nedum ad formam Conc. Trident. supradicti, *sess. XIV. cap. III. de reform.* quoad scientiam examinare valeat; verum etiam Ordinum eis collatorum testimoniales literas, gratis tamen, recognoscere, ac diligenter perquirere, an quoad illos præsentis Constitutionis forma, & dispositio adimpleta fuerit, assignato sic promotis termino competenti ei magis beneviso, ad docendum de ejusmodi adimplemento, ita, ut quos, eo termino elapso, id minime præstitisse compererit, a susceptorum Ordinum exercitio, si ita, & quandiu ei expedire videbitur, suspendere, illisque, ne in Altari, aut in aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.

Nota I. circa subditum ratione originis, quod quando dubitatur, an in loco, ubi filius natus est, pater domicilium continuaverit, ibique dictus filius baptizatus fuerit, dici posset originarius loci baptismi, ad tradita per *Morenum in tract. moral. tit. Orig. q. 11. dub. IV. n. 128.* eum præsumi debeat, baptiaatum fuisse in loco paterni domicilii. Si vero pater tempore nativitatis filii nullibi domicilium contraxerit, hic tunc erit originarius loci, ubi pater naturalitar ortus est. Probabilie est etiam juxta *Lamperez num. 400.* quod filius natus ex Judæis, & Turcis dici possit originarius loci, in quo baptizatus est.

Nota II. Probabile itidem esse, ut dici possit originarius loci matris catholicæ, si natus sit ex accidenti in loco, ubi pater nondum contraxit domicilium, & locus, in quo hic natus est, vel Episcopo careat, vel idem Episcopus schimaticus sit; eo pari modo, quo attendendus est locus originis matris, quando filius est illigitimus, ut mox dicetur. Si vero mater schismatica fuerit, recurrendum esset ad S. Cong. Conc. pro assignatione Episcopi originis, si filius promoveri vellet ad Ordines.

Circa locum originis illegitimorum placet hic per extensum referre tradita a Canonico Romualdo Honorante *in Praxi Secretariæ Urbis Vicarii cap. 5. Nota IX. §. Dupliciter pag. 17.* ibi.

Secundum Dubium. Quenam erit origo illegitimorum.

„ Dupliciter horum nativitas contingere valet, vel enim ipsorum ortus, in loco domicilii parentum accidere potest, vel extra, ita ut parentes „ nullibi domicilium habeant, vel si habeant, diversum sit, patris scilicet in una diæcesi, matris „ in alia. Item pater potest esse notus, aut ignotus: in his ergo, & similibus eventibus, quæritur, quis sit prædictorum illegitimorum locus originis, ut promoveri valeant.

„ Pro quo adnotandum, in præmemorata „ Constitutione (*speculatores*) duplicem dispositionem legi, aliam pro nativitate filii propria, „ aliam pro fortuita, ac casuali, diversamque originem ad Ordines pro diversitate nativitatis assignari. Item in dicta Constitutione statuitur, quod „ si pater in loco, ubi filius ex accidenti natus est, „ domicilium contraxerit, filius originarius sit loci novi domicilii paterni. Difficultas ergo est, an „ omnes istæ dispositiones comprehendant in suo respective casu illegitimos filios.

„ Responsio hujus difficultatis ab alia pendet, „ scilicet, an quando leges aliquid circa filios disponunt, nomine filiorum intelligantur illegitimi, „ de qua Barbos. *de appellat verb. appellat XC. numer. 35. & 36.* ubi in affirmativam inclinat, quando ratio legis certa est, & omnibus filiis æqualiter convenit. Unde in præsenti triplex erit quæstio. I., an quando illegitimus oritur in loco, ubi „ parentes habent domicilium, originarius sit ejusdem loci. II., an deficente in parentibus domicilio, illegitimus sequatur originem paternam, an „ maternam. III., an si pater, & mater illegitimi „ domicilium contrahant in loco, ubi dictus filius „ natus est, ratione illius domicilii sit originarius „ loci novi domicilii parentum.

„ Re-

,, Respondetur I., quod illegitimus natus in lo-
,, co, ubi ejus parentes habent domicilium, esto de
,, patre certo constet, esse originarium loci domici-
,, lii materni: ita Joannes Præpositus apud Dianam
,, *part.* VIII. *tract.* II. *resolut.* XVIII. cujus sen-
,, tentia, etiam in terminis dictæ Innocentianæ
,, Constit. tenenda videtur, quia leges, cum de fi-
,, liis loquuntur, non comprehendunt illegitimos,
,, quando eorum ratio æqualiter non convenit legi-
,, timis, & illegitimis: at sic est in præsenti; nam in
,, legitimis eorum parentes idem habent domicilium,
,, cum pro eadem persona reputentur propter unio-
,, nem matrimonii: non sic in fornicariis, quilibet
,, enim eorum habere posset diversum domicilium,
,, & in diversa diæcesi: ex quo fieret, quod si ille-
,, gitimus domicilium utriusque parentis sequere-
,, tur, duplicem haberet originem ad Ordines, con-
,, tra Innocentianam Constit., quæ duplicem origi-
,, nem non admittit.

,, Unde si mater, tempore, quo illegitimus
,, nascitur, nullibi domicilium haberet, censetur
,, natus ex accidenti, etiamsi de patre certo con-
,, stet, habeatque domicilium; quia ex dictis condi-
,, tionem matris sequitur. Similiter si mater illegi-
,, timi domicilium in aliqua diæcesi habens, extra
,, illam eum in lucem daret, originarius erit ad Or-
,, dines loci materni domicilii.

,, Respondetur II., illegitimum natum ex acci-
,, danti, eo quod mater nullibi habeat domicilium,
,, originarium ad Ordines esse loci naturalis mater-
,, næ originis, etiam si de patre certo constet, quia
,, Jus civile, *leg.* 1. *in fin. ff. ad municip. & leg.*
,, *ejus, qui ff. eodem*, illegitimos filios, matris filios
,, agnoscit, eo quod ab illa certius procedant. Nec
,, obstat, quod Constit. Innocentiana pro origine fi-
,, lii causaliter nati, locum naturalis paternæ origi-
,, nis assignet; nam ly *patris*, late sumitur, & com-
,, prehendit matrem in casibus, quibus secundum
,, jus ad patrem nequit recurri; & hanc senten-
,, tiam tenet Barbosa *de Potest. Episc. alleg.* IV.
,, *num.* 15. Diana *part.* VIII. *tract.* II. *resolut.* XII.
,, Trullench *tom.* III. *lib.* IV. *cap. unico*, *dubio* VI.
,, *n.* 7. & alii ab illis citati.

,, Ad III. difficultatem, an scilicet, si mater do-
,, micilium de jure contrahat in loco, ubi illegitimus
,, natus est, amittat ille originem loci maternæ origi-
,, nis, fiatque originarius loci novi materni domicilii?
,, Negative respondendum censeo, quia Constit. Inno-
,, centiana de solo patre domicilium, nato filio, eli-
,, gente loquitur, valdeque dubium in jure est, quod
,, domicilium, matris tribuat filiis natis domicilium,
,, esto cum illa morentur, animo perpetuo ibidem
,, habitandi, ut allegat Navarrus *lib* I. *consil. de*
,, *temporibus* Ordin. *Consil.* II. *n.* 5. & 6. ,,

Nota III. locum originis expositorum, quorum scilicet parentes, & nativitatis locus ignoratur, quique hospitali pro ipsis designato consignantur, esse ipsumet locum, in quo expositi fuerunt, ad hoc, ut promoveri possint ad Ordines, *Barbosa de Potest. Episc. allegat.* IV. *n.* 37. & clarius Campanil. apud *Trullench. tom.* VIII. *lib.* IV. *cap. unic. dub.* VI. *n.* 52. *ibi*. = Expositi ordinari possunt ab Episcopo, qui est ordinarius loci, in quo expositi sunt: nam eo quod parentes ignorantur, sine dubio illius loci effecti sunt cives. = Quod si pluribus in locis expositi fuerint, attendendum erit, non locus, ubi primo expositi, & baptizati fuerunt; cum in isto quasi ex accidenti fuerint expositi, sed locus hospitalis, cui alendi, & educandi consignati fuerint. Qui locus iidem attendendus erit, licet constet de loco, ubi orti sunt, & non de eorum parentibus; quia horum ignorantia magnam inducit præsumptionem, ibi natos esse ex accidenti: cum cæteroqui impossibile videretur eosdem parentes ignorari, si in eo loco domicilium contraxissent. Si vero constet de loco originis, vel domicilii solius matris, hic attendendus erit, Honoranti *loc. cit.* §. *Tertium dubium*.

Quamvis autem expositorum originarius locus attendendus sit in terminis, & casibus supra expressis, non inde sequitur, eos promoveri posse hoc titulo ad Ordines, nisi obtinuerint dispensationem: cum enim, si non constet de eorum parentibus, communiter apud Amostaz de causis piis *lib.* IV. *c.* XI. *n.* 73. pro spuriis, & illegitimis, habeantur sunt irregulares, & ut tales repellendi ab Ordinibus juxta Decretalem Bonifacii VIII. relatam in *cap.* I. *Is, qui in* VI. Quidquid in contrarium sentiant Menochius, Gonzales, & alii, asserentes, præsumendos esse potius legitimos, quam illegitimos: ajunt enim, frequenter solere exponi etiam legitimos ob egestatem, vel aliam causam; & sic illorum legitimatio est dubia, & in dubio attendenda est præsumptio, & conditio, proli favorabilis, *cap.* XIV. *Ex tenore, qui filii sint legitimi*. Quam opinionem refellunt Covarrujas, Suarez, Garaias, & novissime Cardinalis Petra *in Commentar. ad Constit.* XXII. *Sixti* V. *n.* 2. probans, tenendam esse tutiorem; proindeque saltem quoad Ordines suscipiendos indigere dispensatione, cum requiratur probatio legitimitatis, pro qua non sufficit præsumptio. Dispensatio autem quoad Ordines minores obtinendam esse ab Episcopo; quoad majores vero a Papa, prout statuit cit. Bonifaciana Decretalis.

Nota IV. Derelictos, qui scilicet parentum nomen, & patriam semper ignorarunt, propterea quod hi mortui sint, vel peregrinando, vel militando, esse originarios loci, in quo domicilium primo contraxerunt, licet postea ad aliam diœcesim illud transferant; cum illud primum sit veræ originis, quod ex sui natura est invariabile, *Lamperez n.* 404. Quod si nullibi domicilium elegissent, recurrendum esset ad S. Cong. Concilii pro designatione loci.

Nota V. Libertos manumissos, nempe postquam fuerunt servi, sive nati fuerint in loco, ubi Episcopus non extat, vel est Titularis tantum, qui ex Trident. *Sess.* XIV. *cap.* II. *de Refor.* ad Ordines promovere nequit, vel in locis catholicorum, sed ex accidenti, v. g. ratione itineris, esse originarios loci, ubi Patronus habet veram, & naturalem originem, non vero domicilium, *Trullench n.* 12. ibi: = Liber-
,, tus, quando potest promoveri, ordinandus est ab
,, Episcopo loci, a quo Patronus trahit originem,
,, quia illius loci est libertus, municeps, & non ab
,, Episcopo, ubi Patronus habet domicilium. = Et ratio est, (ut animadvertit laudatus Honoranti §. *Quartum dubium*,) quia cum liberti parentes,
,, nullibi domicilium, utpote servi, acquirant, filii
,, censentur ex accidenti nati, & cum alias natura-
,, lis origo parentum nequeat suffragari, supponitur
,, enim

„ enim inibi Episcopo carere; recurrendum est ad „ originem naturalem Patroni, quæ invariabilis „ est. =

Nota VI. Libertinos, procreatos videlicet ex parentibus a servitute manumissis, antequam nascerentur, & numquam servierunt, esse originarios quoad Ordinea suscipiendos loci paterni, ubi eorum parentes tempore nativitatis domicilium contraxerunt. Si vero tunc iidem parentes domicilio carebant, attendendus erit locus originis Patroni eorumdem parentum; non vero locus originis accidentalis; *Pax Jordan. votum.* I. *lib.* III. *tit.* VI. *n.* 43.

Nota VII. Neophytos, recens nimirum ad Fidem conversos, sive ex Gentilibus, sive ex Judæis orti sint, esse originarios loci, in quo baptizantur ex Const. Pauli III. *Cupientes* 21. *Mart.* 1542. §.III. ibi.

Et quoniam per gratiam baptismi cives sanctorum, & domestici Dei efficiuntur, longeque dignius existit regnare spiritu, quam nasci carne, eadem Constitutione statuimus, ut civitatum, & locorum, in quibus sancto baptismate pro tempore regenerabuntur, vere cives sint, & privilegiis, ac libertatibus, & immunitatibus, quæ alii ratione nativitatis, & originis dumtaxat consequuntur, gaudeant,

Qui tamen Neophyti, ut promoveri possint, indigent dispensatione Apostolica propter irregularitatem inductam a *Can.* II. *generalis Concilii Nicæni* I. relato a Graziano *Dist.* XLVIII. *Can.* I. *Quoniam*, & *Can.* III. *Non oportere*, Synodi Laodicenæ sub Damaso Papa celebratæ. Et quamvis recensiti Canones prohibeant dumtaxat, ne promoveantur ad Presbyteratum, & Episcopatum (quemadmodum, etiam legimus I. *ad Timotheum* III. ubi Apostolus vetuit in Episcopum ordinari Neophytum, = *ne in superbiam elatus, in judicium incidat diaboli* = ex communi tamen Canonistarum sententia, & constanti Ecclesiæ praxi hujusmodi prohibitio extenditur ad quoscunque Ordines, & etiam Primam Tonsuram.

Et hic obiter monitos velim Episcopos, dictam prohibitionem non extendi ad descendentes, sive per paternam, sive per maternam lineam a Judæis, & aliis Infidelibus; multoque minus ad eorum nepotes, pronepotes, & abnepotes, quos SS. Canones nequaquam dixerunt irregulares: imo eosdem expresse declararunt capaces, tum Ordinum, tum beneficiorum, ut ex claro textu Decretalis Alexandri III. ad Episcopum Tornacensem Provinciæ Belgicæ, relatæ in *cap. VIII. Eam te de Rescript.* & quemadmodum etiam declaravit S.Cong. Conc. 13. *Feb.* 1683. & 13. *Jan.* 1685. ut refert Bened. XIV. *de Synod. Diæc. edit. an.* 1755. *lib. XII. cap. I, num.* 5. quamvis non sine magno delectu sint admittendi. Secus est de filiis Hæreticorum; cum limitatione tamen ut alibi notavi, & de filiis Patroni, occidentis Rectorem Ecclesiæ, cujus juspatronatum obtinebat, ut pariter alias notavi.

Excipiuntur tamen a mox allata juris communis dispositione favente descendentibus a Judæis, & aliis Infidelibus, descendentes a Judæis Nationis Portugalliæ ob Constit. Sixti V. sub die 15. Jan. 1588. confirmatam a Clemente VIII. id prohibentis. Cujus Constit. executionem observandam etiam præcepit Congregatio S.Officii, Epistola ad Collectorem ejusdem Regni, data an. 1611. prout refert laudatus Benedictus loc. cit. n. 4.

Diximus Neophitos, seu recens conversos, ut promoveri possint ad Ordines indigere dispensatione; sed hæc indulgeri non solet, nisi juxta cit. Canonem II. Concilii Nicænii, post longam probationem, & experimentum in Fidei constantia. Quod si quæras, quantum temporis huic probationi sit remittendum; respondeo cum mox laudato Bened. n. 6. = Non conveniunt DD. Alii unum annum satis esse putant, quia miles in jure civili, exacto militiæ anno, dicitur *veteranus*: alii biennium requirunt; quia Gregorius Magnus *Oper. tom.* II. *col.* 1056. *lib.* X. *Indict.* III. *epist.* XXIV. relata in *Can.* VI. XIX. *quæst.* III. conversos ad Religionem vetuit ordinari, *priusquam biennium in conversione compleant*: alii exigunt decennium, quoniam decennium in jure dicitur longum tempus, & infra illud non reputatur, *l. super longi, Cod. de præscript., long. temp.* ubi Interpretes: alii demum cum Covarruvia, & Gibalino *de irregul. cap.* III. *quæst.* III. cum nullum hac de re sit certum tempus definitum a jure, id relinqui autumant arbitrio Episcopi, cujus est perpendere, an recenter ad Fidem conversi tantæ sint virtutis, atque in Fide constantiæ, ut ecclesiastica ministeria illis tuto committi valeant. =

Cum non minus seculares a proprio Episcopo, quam Regulares promoveri debeant ad Ordines ab Episcopo, intra cujus diæcesim eorum monasteria sita sunt, & in quibus de familia degunt, ne errent in usu privilegii, quo fruuntur, ut promoveri possint a quocunque catholico Antistite, transcribimus hic pro norma novissimam Constitutionem Benedicti XIV. dat. sub die 27. Februarii 1747. =

Olim de Ordinationibus Regularium controversia viguit, an scilicet Regulares a quocunque catholico Antistite indistincte ordinari possent, an vero id juris privative pertineret ad Episcopum illius diæcesis, intra quam sita est religiosa domus, quam Regularis ad Ordines promovendus inhabitat, providis Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutionibus, & declarationibus jamdudum sublata fuit. In qua quidem controversia Episcopi locorum Ordinarii jura sua fundantes in generalibus Canonum statutis, & in ipsis exemptionum privilegiis, quæ Regularibus indulta sunt, ajebant, ipsorum Ordinationes, utpote diæcesanis Episcopis expresse reservatas, neque spectare posse ad Ordinarios

narios eorum originis, quam Regulares a se abdicant, dum seculo nuntium remittunt; neque porro ad Ordinarios beneficii, quoniam ipsi ad titulum beneficii non promoventur; proindeque unice spectare ad Episcopos ordinarios eorum domicilii, nimirum illius diœcesis, ac loci, in quo ipsi Ordinandi commorantur. Contra vero Regulares Apostolicis privilegiis innixi, quæ certis Ordinibus recentius elargita, ac deinceps per viam communicationis ad omnes extensa fuerant, licitum sibi esse contendebant sacros Ordines a quocunque catholico Antistite, juxta eorum privilegiorum tenorem, pro arbitrio suscipere.

Verum cum fel. record. Prædecessor noster Gregorius Papa XIII. per suam Apostolicam Constitutionem, quæ incipit = *In tanta rerum* = datam apud S. Petrum anno Incar. Domin. MDLXXIII. Kalendis Martii, justis, gravibusque de causis, alteram Constitutionem sui, nostrique pariter Prædecessoris S. Pii Papæ V., cujus initium est = *Et si Mendicantium* = ad juris communis, & Sac. Conc. Trident. terminos reduxisset; eodem quoque anno in causa Monachorum Ordinis Chartusiani decretum edidit, quo ipsos ab Episcopis diœcesum, in quibus eorum monasteria respective sita sunt, vel nonnisi de istorum licentia, ab aliis quibusque Episcopis ordinandos esse declaravit; quemadmodum legitur lib. I. Decretor. Congr. Conc. pag. 75. a terg. Dub. = An nostri Ordinandi obligentur habere expressam licentiam Ordinarii, in cujus diœcesi sunt, pro Ordinibus conferendis ab Episcopo alterius diœcesis: Sanctissimus Dominus Noster, etiam ex sententia Sacr. Congr. Conc., declaravit, obligari.

Contigit autem, sub illius successore Sixto Papa V. eamdem quæstionem retractari, instante universo Ordine Fratrum Prædicatorum. Qua de re idem Prædecessor, post maturum causæ totius examen in præfata Congr. Conc. habitum, constituit, licere Superioribus Regularibus literas dimissoriales concedere suis respective subditis ad Ordines suscipiendos; sed eas tamen diœcesano dumtaxat Episcopo directas, nec alteri unquam, nisi cum forte is a diœcesi abfuerit, aut quatenus in diœcesi extiterit, Clericorum tamen Ordinationem non sit habiturus. Ita relatum habemus lib. IV. prædictor. Decretor. pag. 108: Sanctissimus Dominus noster Xistus V. ex sententia Congregationis respondit = Regulares posse concedere Dimissorias ad Episcopum diœcesanum, eoque absente, vel etiam præsente, & Ordinationem non tenente, ad quemcunque; dummodo ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinentur quoad doctrinam.

Demum a san. mem. Prædecessore quoque nostro Clemente Papa VIII., ad hujusmodi controversias perpetuo extinguendas sequens decretum editum fuit = De mandato Sanctissimi Domini nostri Clementis Divina Providentia Papæ VIII. tenore præsentium mandatur omnibus, & singulis quorumcunque Regularium Superioribus, ut de cætero observent, & observari faciant ea, quæ in decreto Sacræ Cong. Conc. Trident. continentur, cujus tenor est talis: Congregatio Concilii censuit, Superiores Regulares posse suo subdito itidem Regulari, qui præditus qualitatibus requisitis Ordines suscipere voluerit, literas dimissorias concedere, ad Episcopum tamen diœcesanum, nempe illius monasterii, in cujus familia ab iis, ad quos pertinet, Regularis positus fuerit; & si Diœcesanus abfuerit, vel non esset habiturus Ordinationes, ad quemcunque alium Episcopum; dum tamen ab eo Episcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipsi Regulares non distulerint de industria concessionem Dimissoriarum in id tempus, quo Episcopus diœcesanus, vel absuturus, vel nullas esset habiturus Ordinationes. Verum, cum a Superioribus Regularibus, Episcopo diœcesano absente, vel Ordinationes non habente, literæ dimissoriæ dabuntur, in eis utique hujusmodi causam absentiæ diœcesani Episcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, exprimendam esse. Quod qui non fecerint, officii, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis activæ, & passivæ privationis, ac alias arbitrio ejusdem Sanctissimi Domini nostri Papæ reservatas pœnas incurrant. In quorum fidem &c. Datum Romæ die 15. Mensis Martii 1596.

Hoc emanato Pontificio decreto, eoque tam claris verbis concepto, jure sperandum videbatur hujus generis lites non amplius auditum iri; sed contra accidit, dum ex una parte nonnulli Episcopi ultra montes constituti contendere cœperunt, necessarias esse Regularibus Dimissorias etiam Ordinariorum eorum originis, quo possent ab Episcopis aliorum locorum ad sacros Ordines promoveri; ex altera vero Regulares obtendentes, in pre-

præfato Clementis VIII. decreto derogatum non fuisse Apostolicis privilegiis, quæ eorum Ordinibus, sive directe, sive per communicationem indulta fuerant, ut scilicet a quocunque catholico Antistite ordinari possent, hujusmodi decreti vim, & observantiam declinare se posse putarunt.

Verum, quod attinet ad Episcopos, ipsa Congregatio Concilii die 28. Febr. anni MDCLIV., ut notatum reperitur libro XIX. ipsius Decretor. pag.316: ita rescripsit = Regulares volentes se promovere ad Ordines, non teneri ostendere Dimissorias Ordinariorum propriæ originis, sed sufficere, ut observent formam præscriptam in decreto san. mem. Clementis VIII. = Quod etiam amplissime confirmatum fuit in alio decreto edito die 17. Martii anni MDCLXXIV. Decretor. Lib. XXVIII. pag.261. & seqq.

Quod vero spectat ad Regulares; cum eorum præsumptum jus, una cum rationibus ab ipsis plenissime deductis in quadam Congregatione particulari nonnullorum S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalium a fel. recor. Prædecessore nostro Innocentio Papa XIII. deputata, cui nos.... diligenter expensum, & examinatum fuisset; cumque ad hujusmodi quæstionem definiendam, id potissimum visum esset in jure statuendum, an ad effectum eximendi Regulares a præfati decreti Clementini observantia sufficeret, quod privilegia suscipiendi Ordines a quocunque, ipsis concessa fuissent post Concilium Trident., a quo hujusmodi antiqua privilegia abrogata fuisse satis constat; an vero oporteret eadem concessa fuisse post ipsum Clementis Prædecessoris decretum: ac præterea an hujusmodi privilegia æque suffragarentur iis, ad quos per viam communicationis extensa dicerentur; ac iis, quibus directe, & expresse indulta fuerant; idem Innocentius Prædecessor, audito præfatæ Congregationis particularis consilio, decrevit, satis esse ad supradictum effectum, quod hujusmodi privilegia post Conc. Trident. concessa fuerint, quamvis præfato Clementino decreto posteriora non sint; dummodo tamen directe concessa fuisse constet, non vero in communicationem privilegiorum de uno in alium Ordinem derivata asserantur; quemadmodum ipse Innocentius in suis Apostolicis literis, incipientibus *Apostolici Ministerii*, die 30. Maji anno MDCCXXIII. datis, ac deinde confirmatis a san. mem. Prædecessore pariter nostro Benedicto Papa XIII. per alias similes literas datas die 23. Septembris anni MDCCXXIV., quarum initium est = *In supremo* = aperte declaravit, his verbis: Quoties ergo Regulares ad Ordines erunt promovendi, servetur omnino decretum Congregationis Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum a piæ mem. Clemente VIII. Prædecessore etiam nostro confirmatum die 15. Martii 1596: quo sancitur ad Episcopum diæcesanum literas dimissorias pro eorumdem Ordinum susceptione a suis Superioribus esse dirigendas, præterquam in casu, quo Diæcesanus a diæcesi abesset, vel Ordinationes non esset habiturus, quo etiam casu in literis dimissoriis ad alium Episcopum dirigendis expressa fieri debeat mentio, vel de prædicta Episcopi diæcesani absentia, vel de illa alia causa, videlicet quod Ordinationes non sit habiturus: exceptis tamen, quoad prædicta, Regularibus illis, quibus per speciale privilegium a sede Apostol. post Concilium Tridentinum fuerit concessum, ut a quolibet catholico Antistite Ordines suscipere possint, super quo indulto nihil per præsentes innovare intendimus.

Porro, si aliqui vigilias, laboresque suos, non tam in extricandis inutilibus quæstionibus, vel forte in rebus profanis, & ab ecclesiastica professione alienis addiscendis consumerent, quam in studio sacrarum legum, quibus ecclesiastica disciplina continetur, utiliter collocarent; ac nisi aliquibus arbitrium pro lege, præjudicata opinio pro ratione, atque in legum etiam clarissimarum interpretatione, suus cuique sensus pro auctoritate esset; nec olim nobis in nostro Bononiensi Archiepiscopatu residentibus contigisset, ut Regularis quidam ex ea Urbe repente digressus, suique Superioris Dimissorias ad Episcopum finitimum deferens, tametsi nullo pacto docere posset, nos Clericorum Ordinationem non habituros, sacrum Presbyteratus Ordinem susciperet, nullaque interjecta mora Bononiam ad primum Sacrificium non sine pompa offerendum reverteretur. Quam tamen intolerandam audaciam nos ad canonicarum sanctionum rigorem exigere, atque etiam, servata pastorali mansuetudine, vindicare non prætermisimus, ut videre est in Monito pastorali a nobis tunc edito, inter impress. Monit.3. lib. II. Neque rursus, ex quo ad universalis Ecclesiæ regimen, Deo sic disponente, assumpti fuimus, plurium Episcoporum

Fratrum nostrorum querelæ ad Apostolatum nostrum delatæ fuissent; qui nimirum, non sine magno animi nostri dolore, apud nos expostulare non desinunt, a pluribus sæpe Regularibus in eorum diæcesibus respective commorantibus similia perpetrari, in spretum ecclesiasticarum legum, atque pænalium sanctionum, quibus ipso facto adstringuntur, (siquidem in authographo supra relati Clementis decreti distincte legitur, *incurrant*, non autem, quod falso nonnemo asseruit, *incurrent*), dum scilicet Superiores Regulares, qui subditis suis non ad præscriptum ejusdem decreti dimissorias literas concedunt, suorum officiorum, ac dignitatum, & vocis activæ, atque passivæ amissione multantur, Ordinati vero suspensionis pænam, atque etiam, si in suscepto Ordine ministraverint, irregularitatem incurrunt; ac denique Antistites, qui ipsis manus imponunt, non facile effugiunt canonicas poenas adversus eos propositas, qui alienos subditos absque sufficientibus Dimissoriis ordinare præsumunt. Qui etiam plerumque culpa non vacant in eo, quod, cum ex usu rerum intelligere possint, complures Regulares non alia de causa, proprio domicilio relicto, iter arripere, quam ut se subducant examini Episcopi diæcesani, cujus hac in re jurisdictionem, aut nimium rigorem perhorrescunt, aliumque inveniant, qui vel nullo, vel admodum levi præmisso examine, Ordines ipsis impertiatur; quoties hujusmodi facilitate erga illos utuntur, toties adversus consultissima Tridentinæ Synodi decreta delinquant: Ea siquidem *sess. 23. cap.* 12. de reform., sic statuit: Regulares quoque, nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, privilegiis quibuscunque quoad hoc penitus exclusis.

Nos autem consueta sedis Apostol. clementia uti volentes, libenter abstinemus a designandis, aut nominandis hoc loco Regularibus, de quorum excessibus in hoc rerum genere graves Episcoporum querimoniæ ad nos delatæ fuerunt. Quæcunque etiam hac in re inordinate ad hunc diem admissa sunt, a districtioris judicii inquisitione liberamus. Quin immo omnes, & singulos in hoc delinquentes, sive Superiores Regulares, sive Regulares ad Ordines promotos, sive Antistites, qui eos ordinaverint, a quibuscunque sententiis, censuris, & pænis ecclesiasticis, quas hac de causa respective antehac incurrerint, quibusque innodati forsan existant, auctoritatis nostræ plenitudine, ac de Apostol. benignitate, tenore præsentium absolvimus, & absolutos esse censeri decernimus, & cum iisdem super quacunque irregularitate per eos forsan, causa, & occasione præmissis, quomodolibet contracta, ad omnes etiam sacros, & Presbiteratus Ordines, eorumque exercitium, atque ad omnia, & singula eorum respective Religionum munera, pari auctoritatis plenitudine dispensamus. De cætero tamen infrascriptas leges in posterum omnino observandas, motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac matura deliberatione præmissa edicimus atque statuimus.

Quæcunque nimirum hac in re a præfatis Prædecessorlbus nostris Gregorio XIII; Sixto V., Clemente VIII., & Innocentio XIII. in supra citatis ipsorum literis, seu decretis statuta, mandata, definita, atque sancita fuerunt, ea omnia, & singula, motu, scientia, & potestatis plenitudine præfatis, eorumdem præsentium serie, confirmamus, roboramus, & innovamus; atque ab omnibus, ad quos spectat, seu quandocunque in futurum spectabit, inviolabiliter observari præcipimus & jubemus; transgressores quoque omnibus pænis in præmissis contentis, aliisque per Apostol. Constitutiones, & per sacros Canones latis, atque statutis, cum effectu subjacere, easque ipso facto, & absque aliqua declaratione incurrere decernimus; Superiores uimirom Regulares eas omnes, quas, ut præfertur, supradictus Clemens VIII. Prædecessor constituit, & sanxit; Regulares autem, qui contra illius decreti præscriptum promoti fuerint, & Antistites eos promoventes, canonicas pænas, atque censuras, quæ adversus sacram Ordinationem suscipientes ab Episcopo, qui proprius ad hunc effectum dici, & haberi nequit, necnon adversus Episcopos, alienos subditos indebite ordinantes, iu jure canonico, & in Constitutionibus Apostol. statutæ habentur.

Præterea volumus, atque decernimus, ut Superiorum Regularium Dimissoriæ, quæ ideo ad alium Antistitem directæ fuerint, propterea quod Episcopus diæcesanus extra diæcesim commoretur, vel Ordinationem non sit habiturus, nullius sint roboris, & momenti, nisi illis juncta fuerit authentica attestatio Vicarii generalis, vel Cancellarii, aut

Secretarii ejusdem Episcopi diæcesani, ex qua constet, vel ipsum a diæcesi abesse, vel Clericorum Ordinationem habiturum non esse proximo legitimo tempore, per ecclesiasticas leges ad hunc effectum statuto. Hoc enim expresse declarari opus est, ad excludendam nonnullorum arrogantiam, qui cum privilegio gaudeant suscipiendi Ordines extra tempora, existimarunt Episcopos ipsorum voluntati adeo addictos esse debere, ut si, quandocunque ipsis placuisset ad Ordines promoveri, non statim, ipsoque die ab ipsis designato, voti compotes fierent, jam dici posset, Ordinationem ab Episcopo non haberi, proindeque alius Episcopus pro suscipiendis Ordinibus adeundus esset. Quod si aliquis Antistes regularem virum, in sua diæcesi proprium domicilium non habentem, solis ipsius Superioris dimissorialibus literis contentus, sine adjuncta præfata attestatione in forma probante, ad Ordines promovere præsumpserit; decernimus, & declaramus, hunc ipso facto incurrere in pœnas canonicas adversus eos constitutas, qui alienum subditum legitimis dimissoriis destitutum ordinaverint.

Quemadmodum vero eorum Ordinum Regularium privilegia firma, & rata esse volumus, quibus ab Apostol. sede reperitur indultum, ut eorum Alumni a quolibet catholico Antistite ipsius Sedis gratiam, & communionem habente ordinari valeant; dummodo hujusmodi privilegia post Trident. Conc., & ipsis Ordinibus nominatim, atque directe, non autem per communicationem concessa fuerint; ita porro omnia similia privilegia, quæ aliis Ordinibus ante prælatum Conc. Trident., ab ipsa etiam Apostol. Sede, & sub quibuscunque tenoribus, & formis indulta sint, vel etiam post ipsum Concilium non ipsis directe concessa, sed per communicationem ad eos extensa esse dicantur, iisdem auctoritate, & tenore, nulla, & irrita, omnique vigore, ac robore, ad effectum, de quo agitur, penitus destituta, & vacua esse volumus, & statuimus. Decernentes hujusmodi privilegia nequaquam post Conc. Trident. indulta censeri, nisi, vel post ipsius Concilii confirmationem reipsa fuerint concessa, vel quatenus antea concessa, & posterius confirmata esse asserantur, hujusmodi confirmationes in forma specifica cum literali veteris indulti insertione, ejusque expressa innovatione factæ dignoscantur; ac declarantes, alterius generis confirmationes, quæ in forma communi nuncupantur, nemini ad præmissum effectum ullo pacto suffragari. Quod vero spectat ad eorumdem privilegiorum usum, & exercitium, monendi sunt ii, quibus eadem, juxta præmissa, pleno jure competere dignoscuntur, ut non sine justa causa, nec extra debitas circumstantias, pro libito ipsis utantur, minime vero ad ostentandam dumtaxat ipsorum privilegiorum singularitatem; quemadmodum aliquibus in more positum esse novimus, qui pridie illius diei, quo ab Episcopo diæcesano Clericorum Ordinationes publice habendæ sunt, ad alterius Episcopi diæcesim consulto migrant, moxque suscepto ibidem Ordinationis munere, ad pristinum domicilium redeunt; idque se facere ajunt, ut jurium suorum indemnitati consulant; quasi vero Apostolica privilegia, nonnisi cum aperto Episcopi diæcesani contemptu, suam vim, & robur habitura forent.

Denique tam Venerabiles Fratres Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, quam dilectos filios omnium Regularium Ordinum Professores, quam maximo possumus Apostolicæ voluntatis studio, per misericordiam Dei nostri, & per charitatem Sancti Spiritus hortamur in Domino, & obtestamur, ut tam in hoc negocio, quam in cæteris omnibus, soliciti sint unitatem spiritus, & sinceræ dilectionis concordiam servare. Meminerint Regulares, quo loco Spiritus Sanctus posuerit Episcopos regere Ecclesiam Dei: quod ipsis a sacrosancta Æcumenica Lateranensi Synodo sub Leone X. habita, inculcatum fuit, per hæc verba = Eosdem insuper Fratres in virtute S. obedientiæ, ut eosdem Episcopos loco SS. Apostolorum subrogatos, pro debita, & nostra, ac Apostolicæ Sedis reverentia, congruo honore, & congruenti observantia venerentur = Neque obliviscantur Episcopi, regulares viros ipsis datos esse adjutores in dominicæ vineæ cultura (subdit enim eadem S. Synodus) = Ipsos quoque Episcopos hortamur, ac per viscera misericordiæ Dei nostri requirimus, ut Fratres ipsos affectu benevolo prosequentes, charitative tractent, ac benigne foveant &c., & tamquam in agro Dominico cooperatores, eorumque laborum participes, prompta benignitate recipiant = Demum & Episcopi, & Regulares simul animum advertant ad id, quod ibidem subjicitur: = Una est Regularium, & secularium Prælatorum, & sub-

& fubditorum, exemptorum, & non exemptorum univerfalis Ecclefiæ, extra quam nullus omnino falvatur, eorumque omnium unus Dominus, una Fides, & propterea decet eos, qui ejufdem funt corporis, unius etiam effe voluntatis. =

Hæc profecto chriftianæ veritatis, & charitatis documenta cum utrimque fervata fuerint omnibus in rebus, adeoque in hac etiam Ordinationum materia importunæ partium querelæ penitus conticefcent. Neque enim Regulares conqueri poterunt, quod recufantibus Epifcopis facram Ordinationem adminiftrare, præterquam in temporibus ab Ecclefia ftatutis, eorum privilegia de Ordinibus extra tempora fufcipiendis effectu vacua remaneant; Epifcopi enim alios etiam opportunos dies ordinandis Regularibus facile invenient. Epifcoporum autem ceffabunt querelæ, quod Superiores Regulares ad eludendam decreti Clementini obfervantiam, advenientibus Ordinationum temporibus, fubditos fuos domicilio moveant, eofdemque ftatim poft fufceptos Ordines, falfis de caufis ad priftinum monafterium reverti jubeant; fiquidem Regulares hujufmodi agendi rationem (quam & alias in foro externo graviter vindicatam fuiffe, & in pofterum diftricte coercendam fore noverint), tum a probi viri honeftate, & fide alienam, tum etiam debitæ erga facros Ecclefiarum Antiftites obfervantiæ contrariam effe, ipfi per fe facile cognofcent &c.

SECTIO XCVII.

Eadem Seffio XXIII. cap. IX. de Reform.

EPifcopus familiarem fuum non fubditum ordiuare non poffit, nifi per triennium fecum fuerit commoratus; & beneficium, quacunque fraude cefsante, ftatim re ipfa illi conferat: confuetudine quacunque, etiam immemorabili, in contrarium non obftante.

Hoc decretum declaratum, & ampliatum eft ab Inoocentio XII. cit. Conftit. *Speculatores*, in cujus §. VI. ita difponitur.

Ad hæc nullus Epifcopus alienæ diæcefis fubditum familiarem fuum ad aliquos facros, feu minores Ordines, vel etiam Primam Tonfuram promovere, feu ordinare præfumat, abfque ejus proprii, originis fcilicet, feu domicilii, Prælati teftimonialibus literis, ut fupra, & nifi ad præfcriptum Conc. Trident. præfati familiarem prædictum, per integrum, & completum triennium in fuo actuali fervitio fecum retinuerit, ac fuis fumptibus alverit. Beneficium infuper, quod ei ad vitam fuftentandam, juxta modum fuperius præfinitum, fufficiat, quacunque fraude ceffante, ftatim, hoceft faltem intra terminum unius menfis a dic factæ Ordinationis, re ipfa illi conferat, ac in Ordinationis hujufmodi teftimonio expreffam itidem familiaritatis, ac literarum prædictarum mentionem facere teneatur.

Nota I. Literas teftimoniales Epifcopi originis, aut domicilii, de quibus in allato Conftit. textu, (quæ requiruntur etiam pro Prima Tonfura, & minoribus Ordioibus conferendis) exarandas effe juxta fequentem formulam.

Univerfis, & fingulis &c. (vel Illuftriffimo, & Reverendiffimo Domino Epifcopo N.) Dilectus nobis in Chrifto filius N. oriundus ex oppido N. hujus noftræ diæcefis, nobis expofuit, (vel exponi nobis fecit,) quod ipfe eft io actuali fervitio Illuftriffimæ dominationis veftræ, ac Prima clericali Tonfura, Ordinibufque infigniri pro arctiori Dei famulatu defiderat; cumque ad effectum hujufmodi confequendum, noftris teftimonialibus literis, ad præfcriptum Bullæ S. M. Innocentii Papæ XII. quæ incipit *Speculatores*, indigeat, fuppliciter exoravit, ut eas ipfi concedere dignaremur. Hinc nos, quia veritatis teftimonium proferre juftum, & congruum effe ducimus, ejus precibus humiliter porrectis, ac pio defiderio annuentes, legitima informatione præmiffa, notum facimus, & atteftamur, fupradictum N. effe filiuto legitimum, & naturalem N. & N. incolarum dicti oppidi de N. hujus noftræ diæcefis, ex chriftianis, & honeftis (vel nobilibus) parentibus effe procreatum, & in ætate .... annorum conftitutum, Primaque Tonfura, (vel Acolytatus Ordine) rite, & recte infignitum, nec non pro tempore, quo in hac noftra diæcefi moras duxit, nempe a nativitate, ufque ad menfem N. anni N. femper fuiffe virum bonæ vitæ, honeftæ famæ, ac conver-

fatio-

fationis, nec unquam in nostra Curia fuisse processatum, suspensum, interdictum, excommunicatum, alioque canonico impedimento (quod nobis constet) irretitum, quominus ad ulteriores Ordines, servatis alias, juxta Sac. Concil. Trid. & præfatæ Bullæ decreta servandis, promoveri possit, prout de prædictis omnibus, nobis constitit, & constat. In quorum fidem &c. Datum &c.

Nota II. hoc privilegio promovendi ad Primam Tonsuram, & Ordines familiarem gaudere Episcopos dumtaxat, Clerum, & populum habentes, non Titulares, quibus hujusmodi facultas expresse sublata est a Trident. Sess. XIV. cap. II. de Refor.

An autem hæc eadem facultas competat S.R.E. Cardinalibus, placet hic referre, quod legitur in libro LXXXVII. Memorialium penes regesta Cong. Conc. pag. 453.

= An S. R. E. Cardinales eorum familiaribus triennalibus dimissorias, ad Ordines suscipiendos concedere possint, tametsi illis, neç ante, nec statim postea conferant beneficium.

Die 22. Januarii 1604. cum hoc dubium, de quo Sac. Congr. Episcoporum consulebat, ut propositum esset in Congregationi Concilii, adducebatur decisio Rotæ, quæ habetur in impressis *part. I. decis.* 731. quæ si vera esset, facultas Cardinalium quoad concessionem dimissoriarum ad nihilum redigeretur. Nam si Cardinales tenerentur statim conferre beneficium familiari triennali, hoc beneficium deberet esse aliquod ex his, quæ habent in suo titulo, ut ejus ratione familiaris de suo foro efficiatur juxta notata in *cap. Si nullus de tempor. ordinat. in* VI. Pauca autem sunt beneficia Cardinalium in titulis. Itaque cum materia videretur valde præjudicialis, Congregatio supersedit a dubii disputatione, voluitque considerare, an hic casus esset decisus in infra notata decisione, scripta manu bo. me. Cardinalis Caraffæ, & desumpta ex lib. Congregationis confecta tempore bon. me. Cardinalis Alciati, in quo est pagina, habens hanc inscriptionem. Videlicet.

Examinata in Congregatione Officialium coram Illustrissimis Simonetta, & Vitellio, & inde etiam in Congr. coram Illustrissimis Cardinalibus, pro expeditione negociorum, & pro executione decretorum Concilii.

Et postea in eadem pagina subjungitur hæc declaratio = Quicunque per decem annos, sive in Curia, sive alibi resederit, possit ibidem a Vicario SSmi, sive ab Ordinario loci de licentia SSmi ordinari. Familiares vero, seu Officiales Papæ, ac familiares Cardinalium, atque etiam Episcoporum in Curia residentium, qui saltem per triennium habitaverint in Urbe, cum illis possint de licentia ipsorum dominorum, ab eodem Vicario SSmi promoveri, dum tamen supradicti omnes sufficientem titulum, & alia habeant a jure requisita.

Itaque Illustrissimi DD. mandarunt agi cum SS. D.N. (Clemen.VIII.) ut supra notata sive decisio, sive decretum debeat observari, absque alia disputatione.

Die 27. Januar. 1604. Illustrissimus D. Card. S. Marcelli supradicta omnia retulit S. D. N. ponderavitque, quod in supradicto decreto non attribuitur facultas ordinandi Cardinalibus, sed Vicario Urbis de licentia Cardinalium, & Sanctissimus mandavit investigari decretum, an supradictum fuerit in usum inductum statim ab initio, quo editum fuit. Quod si constiterit, dixit se velle, ut etiam in futurum debeat observari. =

Nota III. ex sequentibus decretis Cong. Conc. in triennio familiaritatis, tam a Trident., quam ab Innocentio præscripto computari posse tempus, quo familiaris commoratus fuerit cum Episcopo, antequam ad Episcopatum esset promotus. = *Cathanien. 9. Novembris 1589.* = Episcopus non potest juxta cap. IX. sess. XXIII. familiarem suum non subditum ordinare, nisi per triennium secum fuerit commoratus. Oritur difficultas, an in hujusmodi triennio possit computari tempus, quo secum fuerit commoratus, antequam ad Episcopatum esset promotus. Ideo supplicat pro resolutione. Congr. Conc. respondit, utique computari. =

In Brugniaten. 28. Julii 1580. = Quæritur, an sufficiat, quod quis inservíverit per triennium Episcopo, computato tempore, quo ipsi inservivit ante adeptum Episcopatum, Cong. censuit sufficere. =

In antiquo Codice resolutionum ejusdem Congreg. *ad Sess. XXIII. cap. IX. de Refor.* aliud decretum his verbis conceptum legitur = Cum Episcopus Cephaluden.creatusEpiscopus confestim quemdam familiarem suum, qui per decennium secum commoratus fuerat antequam esset Episcopus, ordinasset, dubitatum fuit in S. Cong. Conc., an illum ordinare potuerit vigore *cap. IX. Sess. XXIII. de Refor.* licet postquam erat Episcopus secum per triennium non esset commoratus. S.Cong. censuit, potuisse: & facta relatione Sanctissimo, approbavit Sanctissimus sententiam Congr. ob identitatem rationis, & firmant communiter DD., etiam in terminis Constitutionis Innocentianæ, ut diffuse refert = Riganti *in Regul. Cancel. Regul.*XXIV. §.III. *fol.*398. *n.* 140. contra Lamperez, & alios, sentientes dictum tempus non esse computandum, ea ductus ratione, quod hujusmodi privilegium sit concessum dignitati, non personæ. Verum cum eorum opinio privata sit, non est præferenda declarationi Sac. Cong. quæ auctoritate Papæ Concilium Trident. interpretatur.

Nota IV. non deesse Auctores affirmantes, non requiri, ut hoc triennium sit continuum, dummodo fuerit integrum, v.g. si familiaris ob aliquam causam familiaritatem intermiserit, & postea reassumpserit, puta ob infirmitatem, vel quia dimissus est ab Episcopo, & deinde in familiarem iterum receptus: tum quia hoc privilegium concessum est in favorem Episcopi, non familiaris; tum quia intermissio non facit, quin triennium non sit integrum, seu completum; potissimum, cum nec Trident. distinguat, an debeat esse continuatum, aut interpollatum: ideoque neque dicti privilegii Interpretes distinguere debent.

Nota V. illum dici familiarem Episcopi ad effectum gaudendi hoc privilegio, qui degit intra ædes ipsius Episcopi, ejusque sumptibus alitur: alias non verificaretur illa clausula, tamquam conditio, sine qua non, apposita, tam a Trident., quam ab Innocentio = *nisi per triennium secum fuerit commoratus*, = & altera addita a dicto Innoc., = *ac suis sumpti-*

sumptibus aluerit. = Quapropter Nepotes Episcopi, qui suot alterius diæcesis, nequeunt ab eo ordinari, etiamsi per triennium secum conmorati fueriot, = nisi illi inservierint, itant sint familiares, ut declaravit Coug. Conc. *in Brixien*, 11. *Septembris* 1608.

Nota VI. ex declaratione ejusd. Congreg. 29. *April.* 1604. Episcopum Sacros Ordines conferentem in aliena diæcesi de licentia Ordinarii, posse etiam ibidem ad Ordioes promovere familiarem sibi non subditum; in quo tamen alioqui requisita ex dispositione Tridentini concurrant. Quæ Congregatio, *in Camerinen. die* 22. *Junii* 1613. etiam = Censuit, Episcopum posse familiari suo triennali, alias ad titulum patrimonii ad Subdiaconatus Ordinem legitime jam promoto reliquos Diaconatus, & Presbyteratus Ordines conferre, servata tameo forma ab ejusdem Concilii decretis præscripta,

Nota VII. satis esse, quod beneficium conferendum familiari intra mensem, sit etiam simplex; cum tam Trident., quam laudata Constit. *Speculatares* nullam limitationem faciat de qualitate beneficii; dummodo sit sufficiens ad honeste vivendum, juxta taxam diæcesis Episcopi ordinantis; vel ea deficiente, juxta morem regionis: quin suppleri possit, si iosufficiens esset, additione patrimonii, vel pensionis, tam intra illam eamdem diæcesin, quam extra: sufficientia enim ex cit. Constit. commensuranda est ex redditibus beneficii, oon patrimonii, aut pensionis. Insuper ex eadem Constit. hujusmodi beneficium eidem familiari intra mensem conferendum est, etiamsi jam sit provisus beneficio in alia diæcesi; & etiamsi promoveretur ad solam Primam Tonsuram, & Ordines minores, ut ex clarissimo illius textu, quin suffragetur familiari dispositio *cap.* II. *Sess.* XXI. *de Reform.* exigens congruam dumtaxat pro Ordinandis in Sacris; cum jus hoc novum hujusmodi regulæ exceptionem inducat.

Quod si quæras, ao familiaris sic ordinatus remaneat suspensus, si ante collatum beneficium, mense nondum elapso, moriatur Episcopus; respondendum omnino crederem, non esse suspensum in foro conscientiæ, cum ex nulla illius culpa id provenerit; eo pari modo, quo communiter a DD. relatis a Thesauro *de Pœnis cap.* XI. §. *Limita pœnam hanc* verb. *Ordo* omoino excusatur a suspensione, qui postquam ordinatus est bona fide, putaos, se habere titulum validum, hic postea detegeretur nullus, v.g. si beneficium, vel patrimonium evictum esset. Verum tameo est, quod si promotus fuisset ad minores tantum Ordines nun posse promoveri ad Sacros sine titulo. Si vero promotus fuisset ad sacros, praxis est pro foro externo, ut recurratur ad sacr. Pænitentiariam, quæ juxta casuum circumstantias benigne, indulgere solet, ut mioistret in isdem addita conditione, ut interim curet sibi providere de titulo.

Nota VIII. quod, non obstante allata Trident., & Innoc. limitatioue de ordinando familiari cum solius beneficii titulo, potest Episcopus illum ordinare etiam ad titulum pensionis, vel patrimonii, si judicaverit, ita expedire necessitati, vel commoditati suarum Ecclesiarum, eumdemque illis adscribat; ut ex tribus sequentibus, & quidem conformibus, laudatæ Cong. Conc. resolutionibus. = Mense *Decem.* 1584. *in Hieracen.* Cong. censuit Episcopum juxta terminos *cap.* IX. *Sess.* XXIII. familiarem suum ad titulum pensioois ordinare posse, si modo ordinandum illum judicaverit pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum juxta præscriptum *Concil. Sess.* XXI. *cap.* II. Quibus Ecclesiis adscribere eum debebit, ut in iis suo fungatur munere, quemadmodum sancitum est alio Conc. decreto *Sess.* XXIII. *cap.* VI. = *Mense Jan.* 1585. Cong. censuit, Episcopos juxta terminos *cap.* IX. *Sess.* XXIII. familiarem suum ad titulum pensionis ordinare posse, si modo ordinandum illum judicaverit pro necessitate, vel commoditate suarum Ecclesiarum, juxta præscriptum *Decr. Conc. Sess.* XXI. *cap.* II. Quibus Ecclesiis adscribere eum debebit, ut in eis suo fungatur munere, quemadmodum sancitum est alio Concilii decreto *Sess.* XXIII. *cap.* VI. = In Cajetana 24. *Septem.* 1592. Congr. scripsit ad Episcopum Alatrinum. Episcopum familiarem suum, qui per triennium secum commoratus fuerit, ad titulum patrimonii ordioare posse, si modo Episcopus judicaverit illum pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum, juxta *cap.* II. *Sess.* XXI. ordinandum esse, quibus Ecclesiis eum adscribere debebit, ut in eis suo fungantur munere, sicuti *cap.* XVI. *Sess.* XXIII. dispositum reperitur. =

Nec hujusmodi resolutiones adversantur posteriori Innocentianæ Constitutiooi: hæc enim decreto Tridentini (quod S. Cong. in his edendis præ oculis habuit), quoad hoc addidit dumtaxat declarationem I. Ut dictum decretum locum babeat etiam in collatione Primæ Tonsuræ, & quorumcunque Ordinum. II. Ut triennium sit integrum, & completum: III. Ut tam Prima Tonsura, quam Ordines non cooferantur sine litteris testimonialibus proprii Prælati, sive originis, sive domicilii. IV. Ut beneficium conferatur iafra mensem post Ordinationem. V. Ut hoc sit sufficiens ad vitæ ipsius ordinandi sustentationem, juxta taxam synodalem, (& hic intellige diæcesis Ordinantis, ut supra dictum est,) vel ea defficiente, juxta morem regionis, VI. Demum, ut io Ordinationis testimonio expressa familiaritatis, ac litterarum testimonialium proprii Prælati mentio fiat. Aliud enim est ordinare familiarem ad titulum patrimonii; vel pensioois pro necessitate, & utilitate Ecclesiæ, ejusque servitio illum addicere: aliud sine ulla necessitate, aut utilitate, & absque onere eidem Ecclesiæ inserviendi. quod quidem tam a Tridentino, quam ab Innocentio inhibitum est Episcopo, ut etiam eadem Coog. respondit ad dubium sibi propositum die 10. *Novem.* 1605. = An Episcopus familiarem suum triennalem, oon subditum ordinare possit ad pensionem, quam obtinet in diæcesi, vel beneficii titulum, quod possidet in aliena, absque Ordinarii sui litteris dimissoriis. Cong. censuit, neutro casu posse, neque ad titulum pensionis, neque ad titulum beneficii sibi ab Episcopo non collati. = *Et die* 6. *Aug.* 1611. = Item censuit, familiarem utcunque triennalem non potuisse ab Episcopo ad titulum patrimonii ordinari, & sic ordinatum esse suspensum, quamdiu videbitur ejus Episcopo diæcesano, nec ullam hac de re diversam decisionem extare in libris authenticis Congregationis.

SECTIO XCVIII.

Eadem Sessio XXIII. cap. X. de Reform.

Abbatibus, ac aliis quibuscunque, quantumvis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicujus diæcesis consistentibus, etiam si nullius diæcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre.

Cum hoc decretum comprehendat nedum Abbates regulares, sed etiam quoscunque alios, quorum quibusdam ex jure antiquo licebat omnibus indistincte, & promiscue conferre Primam Tonsuram, & minores Ordines, antequam referamus pontificias declarationes, quæ huic eidem decreto accesserunt; pro majori claritate præmittendam duximus notionem de Abbatum, seu Prælatorum inferiorum speciebus, prout illas distinguit Benedictus XIV. *de Synod. Diæc. edit. an. 1755. lib. 77. cap.* XI. *pag. 43. col.* I. *ibi*. =

,, Prima est eorum, qui certo præsunt generi
,, personarum existentium intra septa alicujus Eccle-
,, siæ, monasterii, seu conventus, cum passiva
,, exemptione a jurisdictione Episcopi. Ejusmodi
,, sunt Superiores regulares, & nonnulli Prælati se-
,, culares, qui una cum Ecclesia, ejusque Ecclesiæ
,, Clericis & Administris, quibus præficiuntur,
,, subsunt inmediate Romano Pontifici.

,, Secunda species est Prælatorum habentium
,, jurisdictionem activam in Clerum, & populum
,, certi loci, qui tamen locus est intra Episcopi diæ-
,, cesim, a qua undique circumscribitur. Et ejus-
,, modi Prælati, improprio tantum, & lato quo-
,, dam loquendi modo, dicuntur esse *Nullius*.

,, Tertia species est Prælatorum, qui jurisdi-
,, ctionem activam babent in Clerum, & populum
,, alicujus loci, seu oppidi, aut plurium locorum,
,, & oppidorum, quæ omnino avulsa, & separata
,, sunt a cujuslibet Episcopi diæcesi; quapropter
,, dicuntur constituere quamdam quasi diæcesim, ubi
,, Prælatus, iis exceptis, quæ Ordinis episcopalis
,, sunt, omnia exercet, quæ cæteroqein ad epi-
,, scopalem jurisdictionem pertinerent. Hujus ge-
,, neris Prælati inter inferiores nobilissimi sunt; di-
,, cuntur vere, & proprie *Nullius*; & veris annu-
,, merantur Ordinariis locorum. =

His prænotatis, vigore allati Tridentini decreti, complectentis omnes Abbates, seu Prælatos inferiores, etiam seculares, licet sint tertiæ speciei, habentes videlicet proprium territurium separatum a cujuscunque Episcopi diæcesi, cum Clero, & populo, in quem pleno jure exercent jurisdictionem activam, & quasi episcopalem, adempta est eis facultas, siquam olim habebant, conferrendi Tonsuram, & minores Ordines suis subditis secularibus: ita ut horum ordinatio spectet ad Episcopum viciniorem; & ad Episcopum diæcesis, si Abbatia, seu territorium Abbatis, quantumvis exemptum, situm sit intra fines ejusdem diæcesis: nisi forte hujusmodi potestatem iterum post Tridentinum impetraverint a Sede Apostolica cum expressa ejusdem Concilii derogatione.

Item adempta est Abbatibus regularibus, qui hodie solis suis regularibus subditis, & quidem professis, dictos Ordines, & Tonsuram conferre possunt, ut ex clarissimo allato Tridentini textu, & ex declaratione Cong. Conc. relata a Fagnano in *cap. Significasti, de Offic. Archid.* quæ comprehendit Abbates, tam seculares, quam regulares, qua stante = Nullus (ita concludit Fagnan. loc. cit. *n.* 24.) Prælatus inferior regularis, aut secularis hodie reperitur, cui liceat Tonsuram, & minores Ordines conferre personia secularibus, tametsi omnimodam jnrisdictionem ordinariam, & quasi episcopalem, ac etiam temporalem habeat in Clerum, & populum, exclusis Episcopis, & sive illorum territorium sit intra fines alicujus diæcesis, sive extra. =

Insuper iisdem Abbatibus regularibus interdictum est præfatos Ordines, & Tonsuram conferre Regularibus alterius Ordinis, licet habeant dimissorias suorum Superiorum, & consensum Ordinariorum, intra quorum diæcesim fines ipsi Regulares ordinandi existant: & multo minus secularibus, etiam cum dimissoriis suorum Ordinariorum: quamvis enim olim id facere potuissent ex declarationibus dictæ Cong. Conc. in *Bononien.* 11. *Julii* 1572. *ut lib. Memorialium* 10. *pag.* 490. *& lib.* 1. *Literarum laudatæ Cong. pag.* 456, *ac in Parmen. Mense Aug.* 1586. *ut lib. IV. decretor. pag.* 171. *ad* 1. verum eadem Cong. contrarium postea tenuit *in Papien.* 30. *Martii* 1594. *ut lib.* VIII. *decretor. pag.* 29. Imo, stantibus multiplicibus Ordinationibus hoc modo factis ab hujusmodi Abbatibus, sequens decretum edidit in *Catanien.* 15. *Feb.* 1640. *prout videre est lib. decretor.* XVII. *pag.* 1 *ibi*.

= In causa Catanien. Juris conferendi Ordines minores inter Episcopum Catanien ex una, & Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinensis, ac aliis, ex altera *die* 23. *Novemb.* 1641. S. Cung. Conc. utraque parte informante ore, & scriptis, ac rationibus hinc inde deductis mature examinatis, inhærendo decisioni Rotæ Romanæ sub die 27. *April.* 1592. *coram bo. me. Cardinali Seraphino* factæ, nec non declarationibus ejusdem S. Congregationis dictæ decisioni conformibus subsecutis, censuit, improbata opinione contraria, Abbates regulares benedictos ejusdem Congregationis Cassinensis, seu alterius Cong., vel Ordinis, aut Instituti, habentes etiam jura episcopalia. usumque Mitræ, Baculi, & benedicendi, ac facultatem Primam Tonsuram, & minores Ordines conferrendi, non posse dictam Primam Tonsuram, & minores Ordines nisi suis subditis regularibus conferre,

non

non autem Regularibus alterius Ordinis, Congregationis, aut Instituti, etiamsi habeant dimissorias suorum Superiorum regularium, & consensum Ordinariorum, intra quorum diœcesum fines ipsi Regulares ordinandi existunt, & multo minus personis secularibus, & habentibus literas dimissorias a suis Ordinariis: ac propterea inhibuit Archiepiscopis, Episcopis, & aliis Prælatis inferioribus, tam secularibus, quam regularibus, ut in futurum concedere non audeant literas dimissorias supradictas, hujusmodi Abbatibus directas, nec ab ipsis recipi; Quod si secus fiat, tam concedentes, quam Ordinantes a collatione Ordinum suspensi ipso jure remaneant, præter alias pœnas arbitrio ejusdem S. Cong. reservatas. Quam declarationem Urban. VIII. *die* 17. *Jan.* 1642. ad se delatam approbavit, & inviolabiliter observari jussit, convalidando Ordinationes Primæ Tonsuræ, & Ordinum minorum hucusque factas ab hujusmodi Abbatibus cum literis dimissorialibus Ordinariorum, & absolvendo a quibuscunque pœnis hac de causa incursis. =

Die 25. *Januar.* ejusdem anni, S. Congregat. censuit supradictum decretum esse publicandum, facto iterum verbo cum SSmo D.N. cui prælecto eodem decreto, approbavit, convalidavit, & observari mandavit, ut supra.

Die 15. *Feb.* 1642. facto iterum verbo in Sac. Cong. de omnibus supradictis, jussit omnino publicari, & inviolabiliter observari debere.

Ad formam supradicti decreti successive respondit in *Conimbricen.* 26. *Jun.* 1655. *decis.* 19. 484. *& in dubio* 11. *Maji* 1658. *decis.* 21. 249. =

Si autem quæras, an Ordinatio facta a prædictis Abbatibus contra tenorem dictæ declarationis Cataniensis sit illicita tantum, aut etiam invalida, pro responso transcribimus allegata cum debita distinctione a Benedicto XIV, *lib.* II. *cap.* XI. *de Synod. Diœc. n.* 13. *ibi*. =

,, Quod autem ad alteram pertinet quæstio-
,, nem de Ordinationis validitate, jam plerique
,, DD. sustineri docuerant, primam Tonsuram, Mi-
,, noresque Ordines a prædictis Abbatibus colla-
,, tos, aut Regularibus sibi non subjectis, aut se-
,, cularibus in suis privilegiis non comprehensis.
,, Ita quippe diserte asseruere *Tambur. de Jur.*
,, *Abbat. tom.* II. *disp.* II. *quæst.* VIII. *per tot. Suarez*
,, *de Relig. tom.* IV. *tract.* VIII. *lib.* II. *cap.* XXIX.
,, *n.* 21. *Peirin. Oper. tom.* II. *quæst* III. *cap.* VII. *n.* 23.
,, *FERMOSIN. in cap. Cum contingat, part.* II. *n.* 9.
,, *& seqq. de ætat. & qualit. Fagnan. in cap. Sta-*
,, *tuimus, a n.* 11. *de suppl. neglig. Prælator.* Huic
,, vero sententiæ calculum subinde adjecit S. Cong.
,, Conc., quæ illicitam quidem habuit, sed vali-
,, dam semper pronuntiavit Ordinationem, de qua
,, disserimus: etenim, cum in causa = *Conimbri-*
,, *cen.* 26. *Junii* 1655. quæsitum fuisset = An Ab-
,, bates Congr. S. Bernardi, & S. Benedicti confer-
,, re potuerint Ordines minores Regularibus (sibi
,, non subditis, nec non secularibus etiam habenti-
,, bus literas dimissorias suorum Superiorum, =
,, respondit sane, id fieri nequaquam potuisse, sed
,, simul addidit: = Promotos ab illis non indigere
,, alia collatione dictorum Ordinum, sed absolutio-
,, ne, & rehabilitatione a Sanctissimo obtinenda =
,, quod habetur *lib.* XIX. *Decretor. pag.* 484. Simi-
,, liter in causa *Panormitana collationis Ordinum,*
,, *die* 16. *Martii* 1647. disceptato articulo = An
,, Ordines minores per Abbatem regularem non be-
,, nedictum collati non suis subditis, sint validi, si
,, Abbas habeat privilegium illos suis subditis con-
,, ferendi = prodiit decisio alteri conformis, quæ
,, antea emanaverat *in causa Catanien.* 23. *No-*
,, *vembris* 1641. cujus verba sunt = Collationem
,, autem Ordinum supradictis non suis subditis,
,, etiam Regularibus, factam, si fuerit de Ordini-
,, bus etiam minoribus, & dictus Abbas non bene-
,, dictus non habeat privilegium Apostolicum, Or-
,, dines collatos remanere invalidos, & Ordinatos
,, indigere alia Ordinatione; si vero Abbas, non
,, benedictus habeat dictum privilegium, & Ordi-
,, nes minores tantummodo contulerit suis non sub-
,, ditis, Ordinatos non indigere alia Ordinatione,
,, sed solummodo absolutione, & rehabilitatione
,, a Sede Apostol. obtinenda = uti habetur l. XVIII.
,, *Decret. pag.* 311. Denique, cum in causa *Luca-*
,, *na*, proposita 16. *Martii* 1726. disputaretur de
,, privilegiis concessis Abbati S. Barbaræ civitatis
,, Mantuanæ, & speciatim res esset de Clerico, ab
,, eodem Abbate ad minores Ordines promoto,
,, quamquam promotus non recenseretur inter per-
,, sonas in Abbatis privilegio expressas, S. Congr.
,, Ordinationem illicitam dixit, Clericumque Mino-
,, ribus initiatum, suspensione irretitum declaravit;
,, non tamen Ordines eidem iterum conferendos
,, jussit, *Thesaur. Resol. tom.* III. *pag.* 288 *&* 296.
,, Quare, ut, quam versamus, controversiam pau-
,, cis absolvamus, aut Abbas nullo fruitur privile-
,, gio conferendi Primam Tonsuram, & minores
,, Ordines, aut privilegio potitur illos conferendi
,, certo personarum generi. Si primum, nec licite,
,, nec valide potest quemquam ad Primam Tonsu-
,, ram, minoresque Ordines promovere. Si alte-
,, rum, illicite profecto, attamen valide Primam
,, Tonsuram, minoresque Ordines etiam aliis con-
,, fert, qui cæteroquin inter personas non nume-
,, rantur in privilegio designatas. =

De Benedictione recipienda ab Abbatibus, antequam munia eis competentia exerceant, jam egimus *part.* I. *pag.* 48.

S E C T I O   X C I X.

Eadem Sessio XXII. de Reformat. prosequitur idem cap. X.

Nec ipsi Abbates, & alii exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcunque, etiam Ecclesiarum cathedralium, literas dimissorias aliquibus Clericis secularibus, ut ab alii

aliis ordinentur, concedant, sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus, quæ in hujus S. Synodi decretis continentur, ad Episcopos, intra quorum diœcesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibusvis privilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Attento hoc clarissimo Trident. textu, nemo unquam in dubium revocavit prohibitionem concedendi dimissorias Clericis secularibus, ut ab alio Episcopo ad Ordines promoveantur, comprehendere Abbates, seu Prælatos primæ, & secundæ speciei; quorum Abbatia, seu territorium, etiam cum qualitate *Nullius*, situm est intra fines alicujus diœcesis. Verum cum Concilium de his tantum hic loquatur, orta est controversia, an comprehendat etiam Abbates tertiæ speciei, nempe cum qualitate vere *Nullius*, quorum territorium, in quod exercent jurisdictionem quasi episcopalem, a qualibet diœcesi est omnino sejunctum, & separatum. Et quamvis ex his quamplurimi se ab hac prohibitione immunes existimaverint, ea ducti ratione quod eorum territorium situm sit non intra, sed extra fines cujuscunque diœcesis, allegantes in sui favorem duas potissimum S. Rotæ Decisiones, in *Caven.* nempe *Collationis Ordinum 26. Junii 1659. coram Verospio Decis.* XXXI. & in *Marsicana, seu Nullius jurisdictionis coram Mutopost Toudutum de Pension.* ex posterioribus tamen ejusdem Rotæ Decisionibus, & plurimis declarationibus Cong. Conc. cumulatissime relatis, tum a Fagnano *in cap. Significasti de Offic. Archid. a n.27. ad* 34. tum a Card. Petra *ad Const.* IV. *Calestini* III. *a n.* 67. *ad* 72. & novissime a Benedicto XIV. *de Synod. Diœc. lib.* II. *cap.*XI. *n.* 15. comprehenduntur & ipsi, nisi ex speciali privilegio post Trident. obtento id eis competat. Ideoque dimissorias eorum subditis elargiri ad viciniorem Episcopum unice pertinet, ut præ cæteris dictis declarationibus id probat, quæ emanavit usque ab anno 1602. his verbis extensa *lib.* V. *Decretor. dictæ Congreg. pag.*66. = Censuit facultatem ordinandi, ad Episcopum intra cujus diœcesis fines Abbatia consistit, pertinere; quod si intra Nullius diœcesis fines posita sit, ad viciniorem Episcopum. Vicinitatem autem ratione Ecclesiæ, non territorii esse attendendam = ac altera *in Ordinis Calestinorum* 22. *Februarii* 1631. = Licere Episcopis vicinioribus Ordines conferre subditis secularibus Abbatum, & aliorum Inferiorum, etiam Nullius diœcesis, sine consensu eorum Abbatum, & aliorum Inferiorum. = Quare nec literæ testimoniales pro Ordinibus suscipiendis ab alieno Episcopo concedendæ sunt suis subditis secularibus a Prælato Nullius, nisi requirente Episcopo viciniore, ad quem pertinet eos ordinare, ut declaravit eadem Cong. *in Beneventana 17. Novem.* 1605. *lib.X. decret. pag.* 138. Imo dictæ literæ tam super vita, & moribus, quam super patrimonio, & titulo beneficii sunt concedendæ ab eodem Episcopo viciniore, ut *in Anglonen. jurisdictionis* 30. *Januarii* 1717. *lib.* LXVII. *& in Illarden. lib.* II. *pag.* 258. *a tergo:* quemadmodum etiam, si Abbatia sita est intra fines alicujus diœcesis, concedendæ sunt ab Episcopo ejusdem diœcesis, prout in eadem causa *Illarden.* declaratum est.

Possunt tamen Prælati inferiores, habentes Abbatiam tam intra fines alicujus diœcesis, quam extra, seu Nullius, concedere suis subditis secularibus literas commendatitias ad eosdem respective Episcopos, ut laudata Cong declaravit *in Regien. 4. Feb.* 1634. *lib.* XV. *decretor. pag.*39. & etiam in dubio *ad cap.* X. *Sess.* XXIII. *de Refor. posit.* LIV.

Nota I. hoc privilegio, concedendi scilicet dimissorias dictis subditis secularibus, obtento ab Apostolica Sede, præter alios quamplurimos fruuntur, ut refert, Benedictus XIV. loc. cit. *n.* 16. Abbates, Farfensis, & Nonantulanus ex concessione Urbani VIII. Cassinensis ex concessione Sixti V. Cavensis ex concessione Pauli V. & Capitulum S. Petri de Urbe ex concessione Benedicti XIII. pro Abbatia S.Rufilli sita in Castro fori Pompili, quæ a Rotæ Auditorio declarata fuit esse territorium separatum a diœcesi Bretinoriensi, vigore cujus privilegii concedere possunt suis subditis literas dimissorias nedum ad Ordines minores, sed etiam ad sacros; itaut nulli Episcopo liceat dictos subditos ad Ordines promovere absque eorumdem Abbatum dimissoriis.

Nota II. quod si controvertatur, quænam diœcesis sit vicinior Abbatiæ habenti territorium separatum a quacunque diœcesi, concessio dimissoriarum, seu Ordinatio subditorum dictæ Abbatiæ committi solet a Cong. Conc. alteri Episcopo, ut fecit in *Nullius mense Martio* 1588. sine tamen præjudicio Episcoporum contendentium, prout in *lib.* V. *decretor. pag.* 110. Et die 6. *Martii* 1621. eadem Congregatio declaravit, sicuti jam prius declaraverat an. 1602. vicinitatem attendendam esse non ratione territorii, sed Ecclesiæ.

SECTIO C.

Eadem Sessio XXIII. de Refor. prosequitur idem caput X. juncto cap. X. Sess.VII. de Refor.

PŒnam quoque impositam his, qui contra hujus S. Synodi sub Paulo III. decretum, a Capitulo, episcopali Sede vacante, literas dimissorias impetrant; ad illos, qui easdem literas non a Capitulo, sed ab aliis quibusvis in jurisdictione Episcopi loco Capituli, Sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum sint ipso jure suspensi.

In *cap.* X. *Sess.* VII. (cujus textus jam transcriptus est pag.831.) statuerat Trident., ne liceret Capitulis Ecclesiarum intra annum a die vacationis Sedis ordinandi licentiam, aut literas dimissorias, seu Reverendas alicui concedere vigore tam juris communis, quam privilegii, aut consuetudinis, nisi illis, qui beneficii ecclesiastici recepti, seu recipiendi occasione arctati fuerint: si secus fieret, Capitulum contraveniens ecclesiastico subjiceretur interdicto: & sic Ordinati, si in minoribus Ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus, gauderent: majoribus vero Ordinati ab executione Ordinum ad beneplacitum futuri Prælati essent ipso jure suspensi.

In hoc autem *cap.* X. *Sess.* XXIII. statuit, ut promoti, literis dimissoriis obtentis a quovis in jurisdictione Episcopi loco Capituli, Sede vacante, succedente in easdem pœnas incidant contentas in dicto cap. X. Sess. VII. concedentes autem dimissorias contra formam dicti decreti, sint ipso jure suspensi per annum ab officio, & beneficio.

Antequam vero afferamus declarationes Cong. Conc. quæ his decretis accesserunt, præmittendum est, quod quamvis in allato primo decreto Concilium prohibeat sub ibi enunciatis pœnis Capitulo Cathedralis, Sede vacante, concedere intra annum dimissorias non arctatis, quia tamen idem Concilium *cap.* XVI. *Sess.* XXIV. *de refor.* præcipit Capitulo Cathedralium, ut infra octo dies post mortem Episcopi constituat Vicarium capitularem, ideo dictas dimissorias concedere nequit per se ipsum tam arctatis intra annum, quam non arctatis post annum, sed dumtaxat per electum a se Vicarium, ad quem privative, non cumulative cum eodem Capitulo hujusmodi jurisdictio spectat, ut ex declaratione Cong. Conc. in *Nerritonen.* 17. *Septem.*, & *Hydruntina* 1. *Octob.* 1655. etiamsi electus fuisset, (ut olim ex sensu ejusdem Cong. vigebat opinio,) cum hac, vel alia restrictione facultatis, quam hodie Capitulum, attentis posterioribus ipsius Cong. resolutionibus, relatis a Benedicto XIV. *de Synod diæc. edit. an.* 1755. *lib.* IV. *cap.* VIII. *n.* 10. nequit coarctare, neque sibi in minima quidem parte reservare.

His prænotatis, plura orta sunt dubia circa dimissorias concedendas a Vicario capitulari intra annum Sedis vacantis, &

I. An eas concedere possit ad Primam Tonsuram non arctato.

II. An itidem pro assequenda pensione.

III. An laico præsentato ad beneficium simplex de jure patronatus, sub conditione, quod intra quadrimestre Tonsura initietur.

IV. An habenti beneficium cum onere, & lege Fundatoria Missas per se ipsum celebrandi.

Ad I. Cong. Conc. in *Burgen.* 10. *Feb.* 1594. censuit = posse, = & hoc attenta ejusdem Cong. mente, qua, prout refert Galemart. *ad cap.* X. *Sess.* VII. censuit, caput hoc non comprehendere Primam Tonsuram.

Ad II. Censuit = non posse = etiam de licentia Nuncii Apostolici, dummodo hic specialem hanc facultatem non habuerit: in *Burgen. mense Maji*, *ut lib. IV. decretor. pag.* 265. Et merito quidem, cum enim Concilium impertiatur Vicario capitulari facultatem concedendi dimissorias intra annum Sedis vacantis arctatis dumtaxat ratione beneficii, recepti, vel recipiendi, pensio vere, & proprie non est beneficium, nec regulariter, præcipue in materia odiosa, & stricte intelligenda, non venit beneficii appellatione *cap.* IV. *Quamvis de Præben. in* VI. ideoque consecuturus pensionem non dicitur arctatus ratione beneficii, ut præscribit Tridentinum.

Ad III. *In Squillacen.* 1594. respondit = affirmative = Nec videtur ullum fuisse dubitandi locum, quandoquidem Tridentinum indistincte loquens de arctato ratione beneficii, non exclusit beneficium simplex. Cæterum cum agatur de sola Prima Tonsura, jam satis provisum fuisset in allato responso ad I. dubium.

Ad IV. *In Ripana mense Martii* 1634. respondit = posse, = *ut lib.* XVI. *decret. pag.* 516.

Nota I. posse eas expedire intra dictum annum iis, quibus ab Episcopo in mortis articulo concessæ fuerint ad effectum se promovere faciendi, etiam intra præfatum annum, ut declaravit Cong. Conc. in *Mexicana literarum dimissorialium* 24. *Apr.* 1700. *decretor. lib.* L. harum enim concessio, cum sit gratia, non expirat per mortem concedentis, vel per renunciationem Episcopatus, ex declaratione Cong. Episcopor. *in Orien.* 12. *Novem.* 1600. relata a Passerino in cap. *Cum nullus num.*142. *de temporib. Ordinat. in* VI. Sicuti non expirant, si concessæ fuerint ab eodem Vicario capitulari, licet cessaverit ejus jurisdictio, nisi per successorem in Episcopatu revocentur: quod tamquam definitum a Cong. Conc. tradit cum Barbosa, & Navar. idem Passerinus loc. citat.

Nota II. Eumdem Vicarium, elapso anno Sedis vacantis, posse dispensare super Interstitiis, sicuti & cum arctatis infra annum, ex declaratione Cong. Conc. *in Asloricen.* 21. *April.* 1591. & *in Acheruntina* 26. *April.* 1602.

Nota III. Non posse autem, etiam elapso anno, dimissorias concedere Ordinandis ad titulum patrimonii, vel pensionis, cum id reservatum sit Episcopo a Trident. *cap.* II. *Sess.* XXI. *de Refor.*, quamvis id ubique non esse receptum cum Garzia notat Barbosa *in summa Constitutionum Apostol. decis.*V. *cap. sede vacante n.* 12. Neque easdem concedere infra annum, licet Capitulum haberet territorium distinctum, & separatum, vigore cujus exerceret ordinariam jurisdictionem, prout definitum fuisse refert a Congreg. Concil. Quaranta *in summa Bullarum, verb. Capitulum Sede vacante* §. XIV. Quas neque infra annum concedere posse decrevit d. Congr. *in Gerunden.* 28. *Julii* 1583. dignitatem aliquam Capituli, succedentem vigore immemorabilis consuetudinis, aut privilegii Apostol. in omnimodam Episcopi jurisdictionem, teste Riganti *in comment. ad Regul. Cancel. tom.* II. *Regula* XXIV. §. III. *pag.* 411. 189.

Nota IV. Vicarium capitularem concedentem intra annum dimissorias non arctato, incurrere pœnam interdicti juxta decretum *cap.* X. *Sess.* VII. etiamsi is, cui concessit, illis non usus fuerit, nam actus fuit perfectus respectu concedentis, per quem non stetit, quin sequeretur effectus. Quæ pœna est latæ sententiæ propter verbum illud = *subjaceat* =

quod

quod est præsentis temporis: *Thesaurus de Panis cap. XIX. verbo Ordo*. Et licet non sit reservata, non potest tamen absolvi a simplici confessario, sed ab Episcopo successore, idem Thesaurus ibidem.

Nota V. ex eodem Thesauro, ordinatos in Minoribus contra hæc Trident. decreta, non incurrere suspensionem tamquam ordinati fuissent sine licentia proprii Episcopi, sed privationem dumtaxat privilegii clericalis, in quam suspensio commutata est a Concilio. Hæc autem privatio non afficit ante declarationem; & non desunt Canonistæ, a d. Thesauro ibidem relati, asserentes esse sententiæ ferendæ.

Nota VI. quod ubi Tridentinum non est receptum, poterit Vicarius intra annum sedis vacantia concedere dimissorias etiam non arctatis ex dispositione juris communis expressa in Decretali Bonifacii VIII. relata in cap. III. *Cum nullus de Tempor. Ordinat. in VI.* Cui tamen Decretali, ubi Tridentinum est receptum, derogatum fuisse ab eodem Trident. notare omisi part. 1. pag. 61.

SECTIO CI.

Eadem Sessio XXIII. caput XI. de Reformat. junctis cap. XIII. & XIV. ejusdem Sess.

MInores Ordines iis, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur, ut eo accuratius, quantum sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri, ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi se exerceant; idque in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia; nisi forte ex causa studiorum absint..... Hi vero non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promoveantur; nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud exposcat.

Textus Cap. XIII.

Promoti ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur.

Textus Cap. XIV.

Qui pie, & fideliter in ministeriis ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium, & hi sint, qui non modo in Diaconatus ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint.

In his tribus Capitulis Concilium præcipit, a promovendis ad Ordines servanda esse temporum interstitia, quorum remissionem reliquit judicio Episcopi, si necessitas, aut Ecclesiæ utilitas id expostulaverit. Hæc interstitia (quorum appellatione = non veniunt quatuor anni tempora, sed illud temporis curriculum, quod ex canonicis sanctionibus olim inter unum, & alterum Ordinem debebat intercedere, = ut declaravit Cong. Conc. 17. *Maji* 1591.) originem agnoscunt ab Osio praeclaro Episcoporum lumine, qui primus in Concilio generali Sardicensi, celebrato sub Julio I. *an.* 347. in Civitate Sardica in Illirico ad confinium Misiæ Superioris, illorum legem proposuit, ut ex *Can.* X. ejusdem Conc. relato a Gratiano *Distin.* LXI. *Can.* X. *Osius*.

Horum spatia præfixa fuerunt a Siricio Papa (hic Pontificatum gessit *ab an.* 385. usque *ad* 398.) ut nempe per biennium permoraretur in Lectoratu, & Exorcistatu; per quinquennium in Acolytatu, & Subdiaconatu, per alterum quinquennium, & ultra in Diaconatu, antequam quis ascenderet ad Presbyteratum, prout legitur in Epistola ejusdem Pontific. ad Himerium Episcopum Tarraconensem, relata a Gratiano *Can.* III. *Quicunque Distin.* LXXVII. Quæ postea temporum intervalla a Gelasio I. (qui universali præfuit Ecclesiæ ab an. 462. usque *ad* 496.) ob exiguum Clericorum numerum tunc in Italiæ regionibus existentem propter Barbarorum vastationem, redacta fuerunt ad annum cum dimidio a Lectoratu ad Sacerdotium pro Clericis secularibus, pro Regularibus vero ad unum annum: qua indulgentia uti permisit Episcopis, per Siciliam, Brutios, & Lucaniam constitutis, ut ex ipsius Epistola cujus fragmentum refertur a Gratiano *Can.* IX. *Monachus cit. Distin.* LXXVII.

Hactenus de antiqua Ecclesiæ disciplina circa temporum intervalla servanda inter unum, & alium Ordinem suscipiendum. Verum hodie aliquantulum emollitus est illorum rigor: Concilium enim Trident. inter Acolytatum, & Subdiaconatum, sicuti, & inter Subdiaconatum, & Diaconatum, ac inter hunc,

hunc, & Presbyteratum unum dumtaxat annum (ecclesiasticum, non naturalem ex declaratione Cong. Conc. in *Palentina 5. Feb. 1593. lib.* VII. *decretor. pag. 50. & 92.*) servandum præscripsit, ut in allatis *Capp.* XIII. & XIV. Inter unum vero, & alterum ex minoribus Ordinibus quamvis nullum intervalli tempus præscripserit, eos tamen in cit. *cap.* XI. conferri præcepit = per temporum interstitia = Quo clarissimo attento præcepto, improbanda penitus est assertio quorundam Canonistarum, nescio quo jure, dictitantium, nulla pro his suscipiendis requiri interstitia: quandoquidem, ut Conc. menti satisfiat, si non requiruntur interstitia unius anni, servandum est saltem interstitium, quod est inter singula quatuor tempora, seu alia pro generalibus Ordinationibus a jure assignata, ut etiam notat Bellarminus ad hoc idem *cap.* XI. nisi aliter obtineat consuetudo conferendi eodem die omnes quatuor; quæ nec ab ipsa Cong. Conc. improbata est, ut declaravit 31. *Maji 1597. in Lucen.* per hæc verba = Censuit Episcopum ita demum interstitia minorum Ordinum posse remittere, si et magis expedire visum fuerit: Cæterum ubicunque satius esse putaverit illa remittere, quatuor minores Ordines non aliter posse eadem die uni conferre, quam si ita in loco hodie consueverit. =

Hic tamen notanda est praxis, Romæ vigens, quoad Primam Tonsuram eodem die una, cum Ordinibus minoribus conferenda, quod licet Innoc. XI. prohibuerit, ne conferretur unica vice cum quatuor minoribus, sed cum duobus dumtaxat, ut ex vivæ vocis oraculo facto Card. Carpineo Urbis Vicario sub die 20. *Feb.* 1676. prout videre est *tom.* IV. *Variar. Memoriar.* in Secretaria Tribunalis ejusdem Vicarii, Benedictus tamen XIII. in Ordinatione generali ab ipso habita 26. *Martii* 1725. in Sacrosancta Lateranensi Basilica, immediate ante dictam Ordinationem mandavit, ut in posterum in qualibet Ordinatione, sive generali, sive particulari, Prima Tonsura dumtaxat absque ullo alio Ordine tam secularibus, quam Regularibus eodem die conferri deberet. Ita Canonicus Honoranti in *Praxi ejusdem Secretaria rap.* I. 5. *Nota* VI.

His præmissis, refero declarationes laudatæ Congregationis, quæ in hac interstitiorum materia Tridentini sanctionibus accesserunt, & I. Cum pluries exorta fuerit controversia, an judicium remittendi temporum interstitia quoad Regulares pertineat ad solum Episcopum, an autem ad Generales, aut Provinciales, Congregatio in Esina 20. *Decemb.* 1581. censuit = Bullam fel. rec. Sixti V. contra Clericos male promotos (nempe *Sanctum, & salutare*, quæ redacta fuit ad terminos juris communis, & Conc. Trident. a Clem. VIII. Constit. *Romanum Pontificem* 28. *Feb.* 1595. ut alias notavi) non adimere facultatem a Conc. Trident. Episcopis tributam remittendi temporum interstitia in casibus ab eodem Concilio expressis *cap.* XI. XIII. & XIV. *Sess.* XXIII. judiciumque cognoscendi, an simus in prædictis casibus, non spectare ad Superiores regulares, sed ad Episcopos diœcesanos ordinantes, in quorum diœcesibus sunt monasteria, in quibus ipsi ordinandi degunt = Idem censuit in *Brugnaten.* 17. *Maji* 1593. Episcopos autem = de causis remissionis teneri fidem adhibere, & deferre testimonio Superioris regularis. In eodem sensu fuit in *Aquen. mense Julii 1589. & in Nullius 31. Junii 1587. lib.* VI. *derretor. pag.* 18. & 12. *Septemb.* 1609. *lib.* XI. *decretor. pag.* 75.

Si autem agatur de Regularibus, quibus Sedes Apostolica post Tridentinum concessit privilegium exemptionis ab interstitiis, judicium eam remittendi nullatenus spectat ad Episcopum.

II. Cum eadem controversia excitata fuerit quoad subditos inferiorum Prælatorum, *in Fanen.* 6. *Julii* 1592. censuit = dispensandi super interstitiis facultatem ad solum Episcopum pertinere ex causis in decretis Concilii comprehensis, de quibus debet judicium suum formare quoad subditos Inferiorum ex ipsorum Inferiorum attestatione.

III. Ortum est etiam dubium an eadem facultas remittendi interstitia ex Tridentini decretis competens Episcopo transiret in Vicarium Capituli, Sede vacante, *in Asturicen.* 21. *Aprilis* 1591. censuit = transire = Qua facultate *die 3. Aprilis* 1593. *in Neapolitana, & die 7. Novemb.* 1596. *in Theatina* uti posse censuit etiam Vicarium generalem, si habeat mandatum generale, vere tamen existentibus causis, contentis in tribus allatis Tridentini capitulis.

IV. *Die 3. Maji* 1620. propositum fuit eidem Cong. sequens dubium = Decretu Concilii *cap.* XIV. *Sess.* XXIII. statuitur, ut ad Presbyteratum non promoveatur, qui per annum integrum in Diaconatu non ministraverit, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem, alias Episcopo videretur. Dubitatur, an ea verba *ob utilitatem, ac necessitatem* sint intelligenda copulative, an disjunctive, itaut possit Episcopus dispensare super interstitiis ob solam Ecclesiæ utilitatem. = Sacra &c. censuit ea verba esse intelligenda disjunctive, non autem copulative. =

Pro pleniori Episcoporum notitia, juxta casuum opportunitatem relatis declarationibus juvat = ethas addere, emanatas *in Cæsaraugust.* 26. *Jan.* 1581, quarum aliquæ relatæ sunt etiam a Fagnano ad caput. *De eo* III. *de tempor. Ordin.* n. 41. =

Quæritur I. præsupposito, quod quatuor minores Ordines possint conferri diebus festivis, & dominicis, an sub dicto die festivo comprehendantur quilibet dies festivi, de quibus in Ecclesia sit Officium, an vero debeat esse festum a populo colendum, & an idem sit respectu dispensatorum extra tempora.

Cong. censuit intelligi debere de diebus festis, qui a populo serventur. = *Et in Brixien. Ordinationis* 15. *Jan.* 1689. = Episcopus supplicat declarari, an diebus festis duplicibus, non tamen de præcepto, possint Ordines sacri conferri habentibus Breve dispensationis Apostolicæ super interstitiis, vel extra tempora = S. Cong. Conc. respondit = Negative, sed tantum diebus festis de præcepto, = *ut lib.* XXXIX. *derretor. pag.* 14. In eadem Cesaraugustana item quæsitum fuit, = an consuetudo quod ordinandi ad SS. Ordines suscipiant quatuor minores Ordines die Veneris immediate ante diem Sabbati, qua Sacros sunt suscepturi, suffragetur eisdem, præsupposita tamen necessitate, vel utilitate Ecclesiæ juxta *cap.* XI. *Sess.* XXIII.

Cong.

Cong. censuit, licere Episcopum, si dies Veneris sit dies festiva, etsi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas judicio Episcopi id exposcat juxta decretum cap. XI. *Sess.* XXIII. non tamen in publicis ordinationibus, sed private, & aliquibus, prædictos quatuor Ordines conferre. Cong. censuit, præsupposita consuetudine, posse Episcopum etiam eadem die ad quatuor minores Ordines aliquem promovere, ut alias censuit Cong. =

Nota I. cum Bened. XIV. *de Synod. Diac. lib.* XI. *cap.* II. *n.* 16. *edit. an.* 1755. circa interstitiorum dispensationem, quod = quamvis in citatis Con„ cilii capitibus (idest XI. XIII. & XIV.) Episcopo „ tribuatur auctoritas dispensandi super eorumdem „ interstitiorum observantia; hujus tamen auctori„ tatis usus, non quidem ex mero arbitrio dirigen„ dus est, sed habita dumtaxat ratione necessitatis, „ aut utilitatis Ecclesiæ: quemadmodum ab eodem „ Conc. expresse indicatur sequentibus verbis. = „ *Nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio* „ *Episcopi, aliud exposcat*: = qua de re a nobis „ etiam est, actum in nostra *Instit.* LVIII. =

Necessitas autem, & utilitas, ita in cit. Institu„ tione exemplificatur = Tum quidem necessitas „ intervenit, cum peculiari Ecclesiæ Ministri de„ sunt, nec alii Ordinibus præditi sufficere viden„ tur, ut eadem munera sustineant: utilitas autem „ ostenditur, cum in aliqua Ecclesia parum idonei „ Ministri versantur, vel si de aliquo viro res aga„ tur ætate jam matura, sed doctrinæ laude præ„ stanti, quæ satis legitimæ causæ a Scriptoribus „ judicantur. Utilitas pariter ex eo proficiscitur, „ si aliquis parochiam, aut beneficium obtinuerit „ ea conditione, ut infra annum juxta decreta „ S. Cong. Presbyteratum, aut Sacrum Ordinem „ suscipere teneatur. =

Nota II. Nulla interveniente necessitate, aut utilitate Ecclesiæ, non teneri Episcopos interstitia remittere, etiamsi agatur de illis, qui obtinuerunt a Sede Apostolica Breve, seu privilegium accipiendi Ordines extra tempora, cum ex declaratione Innoc. XII. qua confirmavit decretum Congregationis particularis super concessione Indultorum suscipiendi Ordines extra tempora, ut in ipsius Constit. LXX. VIII. *Sanctissimus Dominus* sub die 14. *Decem.* 1693. non cogantur iidem Episcopi ad Ordines quemquam assumere extra præscripta tempora, sed ipsorum arbitrio relinquitur, si id cum utilitate conjunctum arbitrentur §. ibi.

Denique censuit, Episcopos omnes, ac etiam Apostolicos Nuncios, & Legatos literis in forma Brevis circularibus admonendos, decrevisse Sanctitatem suam Indulta prædicta non ita passim, sed ex certis tantum, legitimisque causis concedere, nec Episcopos ad eorum executionem adstringere, sed illam semper ipsorum arbitrio, onerata eorumdem conscientia, relinquere. Item per eadem Indulta licentiam non tribui promovendi quempiam ad patrimonii titulum, nisi ad normam Conc. Trident. *Sess. XXI. cap. II.* Eos vero omnes, qui ab Apostolica Sede facultatem obtinent conferendi Ordines extra tempora, vel aliis respective tribuendi licentiam, ut conferant, maxime cavere debere, ne præscriptos sibi in iisdem facultatibus limites, cujusvis consuetudinis, aut exempli pretextu transgrediantur.

Juvat tamen hic transcribere animadversa circa hæc Indulta a Gaudentio a Janua *tom.* 1. *de Visit. Regul. cap. IV. dub. X. Sect. III. n.* 25. ibi. = Ad dit. P. Mattheucc. Off. cur. *cap. XXXV. sub* n. 15. sequens Monacellum *par. II. form. IV. tit. XIII. n.* 38. = „ Quod Indulta S. Sedis dispensantia super intersti„ tia in Ordinibus sacris, simulque, quod possint „ suscipi extra tempora, non obligent ita Episco„ pos, quin valeant, inter unum, & alium Ordi„ nem sacrum conferendum, aliquod spatium serva„ re, secundum prudens arbitrium, onerata eo„ rumdem conscientia; ad normam Decreti S. M. „ Innoc. PP. XII. 14. *Decem.* 1693. Quod sane ar„ bitrium, ajunt hi Auctores, debere esse a jure „ regulatum; taliter, ut interpolatio intercedat ab „ uno ad alium sacrum Ordinem, saltem trium, „ aut quatuor mensium = Verum hæc locutio ge„ neralis Indultum a Sede Apostolica datum, ut „ quis possit ordinari = *in tribus diebus festivis* „ *extra tempora*, = redderet, ut plurimum ina„ ne, & inutile prorsus; nam interpolatio trium, „ vel quatuor mensium contingit regulariter inter „ tempora ipsa ordinationis, assignata infra annum, „ & praxis generalis docet, quod similia Indulta „ operentur, ut quis inter una, & alia tempora im„ mediate t ex. gr. inter illa post Pentecosten, & „ alia post Exaltationem S. Crucis de Septem„ bri, omnibus Ordinibus sacris initietur, data „ tamen interpolatione prudenti inter unum, & „ aliud festum; attento etiam commodo Episcopi „ ordinantis. Quod si Indultum Apostolicum di„ spensaret præcise = *super interstitia* = ad sa„ cros Ordines necessaria, & non, quod possent „ *extra tempora* consueta suscipi, superflua red„ ditur advertentia de spatio trium, vel quatuor „ mensium servando; quia non aliter possent su„ scipi dicti Ordines sacri, quam temporibus de„ bitis, quæ interpolationem trium, vel quatuor „ mensium regulariter important, Quoties vero „ conscientia dictaret, aliquem fore Indulto obten„ to indignum propter defectum scientiæ, sive „ morum inhonestatem; utatur quidem Episcopus „ jure suo, habita semper reverentia Summo Pon„ tifici, qui defectibus compertis, non esset verisi„ militer Indulta concessurus. = Ex *cap. Licet Ro*„ *manus de Constit. in* VI. *Regul. jur.* in VI. *n.* 81. „ *Barbos. in cap. Ad nostram per tot. de Confirm.* „ *utili.* = At cessant hi scrupuli in Episcopis respe„ ctu Regularium ordinandorum, quorum qualita„ tes, ad hoc, ut fruantur Indultis, si quæ habent,

„ bent, vel obtinent, examinari debent a Superioribus propriis, secundum horum oneratam conscientiam; quibus proinde semper agit prudenter Episcopus, principaliter deferendo; præterquam quoad experimentum scientiæ, quam calleant, visis, & consideratis dimissoriis in casu; ut præter superius allegata insinuant *Navar. lib.* II. *cap.* XXII. *&* XXIII. *Henriquez lib.* VII. *Indulg. cap.* XXVI. *Dian. tract.* VI. *Miscellan. resol.* XV. = & est in communi praxi apud Episcopos absque controversia.

Nota III. cum Episcopatus, juxta veriorem sententiam, substantialiter non distinguatur a Presbyteratu, præcipue per relationem ad Corpus Christi verum, sed extensive quoad potiorem jurisdictionem, habito respectu ad Corpus Christi misticum, prout asserit *S. Thomas lib. IV. sententiarum dist. VII. q. III. art. I. quæstiunc. III.* nullum requiri intervallum inter ipsius consecrationem, & Presbyteratum: ideoque licitum est die Sabbati competenti promoveri ad Presbyteratum, & die Dominico sequenti, etiam non continuato jejunio, ad Episcopatum; Abbas *in cap. XIII. Literas, de Tempor. Ordinat.*

SECTIO CII.

Eadem Sessio XXIII. cap. XII. de Reform.

NUllus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante XXII. ad Diaconatus ante XXIII., ad Presbyteratus ante XXV. ætatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos in ea ætate constitutos debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit.

Huic decreto, quo correcta est Decretalis Clementis V. quoad ætatem Subdiaconi, & Diaconi, relata in cap. III. *Generalem, de ætat. & qualit. præficiendor. in Clementinis*, ut notavi part. I. pag. 71. accesserat Constitutio Sixti V. *Sanctum, & salutare 5. Jan. 1588.* varias pænas Papæ reservatas infligens tam in promoventes, quam in promotos ad Ordines, etiam minores, ante legitimam ætatem; sed correcta, & redacta fuit, ut pluries notavi, ad terminos juris communis, & Constitutionis Pii II. *Cum ex Sacrorum 17. Novembr. 1461. a Clemente VIII. Const. Romanum Pontificem 28. Febr. 1595.* In Pii Constitutione hæ pænæ leguntur in promotos dumtaxat ante legitimam ætatem ad aliquem ex solis sacris Ordinibus ibi.

Cum itaque (sicut dignorum relatione, non nisi moleste accepimus) nonnulli Clerici, extra tempora a jure statuta, quidam ante ætatem legitimam, aliqui vero sine dimissoriis literis, contra sanctiones canonicas se faciunt ad sacros Ordines promoveri. Nos eorumdem temeritatem tali castigatione reprimentes, ut aliis in posterum committendi similia aditus præcludatur, auctoritate Apostol., hac Const. perpetuo valitura, statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singuli, qui absque dispensatione canonica, aut legitima licentia, sive extra tempora a jure statuta, sive ante ætatem legitimam, vel absque dimissoriis literis, etiam Citramontanis (præterquam si in hoc ultimo casu per Cameram Apostol., juxta illius stylum ordinati fuerint) ad aliquem ex sacris Ordinibus se fecerint promoveri, a suorum Ordinum executione jure suspensi sint:. & si, hujusmodi suspensione durante, in eisdem Ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant; præterea, ultra alias pænas in tales generaliter a jure inflictas, beneficiis ecclesiasticis possint jure privari.

Nota I. hanc suspensionem esse solum de Ordine male suscepto scienter, seu mala fide, & ignorantia crassa, non de aliis rite susceptis, *Thesaur. de Pænis cap. I. verb. Ordo.*

Nota II. ex eodem Thesauro neque esse reservatam, ut patet ex iisdem Constitutionis verbis; & non est perpetua pæna, sed proprie censura.

Nota III. quod annus XXII. pro Subdiaconatu, & XXIII. pro Diaconatu, ac XXV. pro Presbyteratu sufficit, ut sit inceptus, idem Thesaur. ibidem: & declaravit etiam Congr. Conc. in *Fanen. 7. Septembr. 1594. ut lib. VIII. Decretor. pag. 57.* = Cong. censuit, sufficere annum XXV. fuisse ceptum, ut quia ad Presbyteratus Ordinem, cæteris requisitis concurrentibus, promoveri possit. = Hæc in dubio *susceptionis Ordinum 16. Martii 1675. lib. XXIX. Decretor. pag. 30. a tergo.*

SECTIO CIII.

Eadem Sessio XXIII. cap. XIII. de Reform.

Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur., privilegiis quibuscunque quoad hoc penitus exclusis.

Huic decreto, in quo præcipitur servandam esse debitam ætatem etiam in promovendis Regularibus ad Sacros Ordines, accessit Constit. Alexandri VII. *Creditæ nobis* 30. *Maji* 1663. declarantis eamdem requiri etiam in Fratribus Ordinis Prædicatorum, ubique terrarum existentibus, eorum privilegiis quibuscunque non obstantibus.

Ad eorumdem vero Regularium Ordinationem quod spectat, quæ pontificiæ declarationes emanatæ fuerint ante Benedictum XIV., ab eodem cumulate referuntur Constit. *Impositi nobis* 27. Feb. 1747, jam transcripta supra post cap. VIII. Sess. XXIII. pag. 951.

Pœnæ, quas incurrunt Regulares, aliique promoti ab Episcopo non proprio, & Episcopi indebite promoventes alienos subditos, de quibus mentionem facit Benedictus §. *Quæcunque*, sunt. Quoad promotos suspensio ipso facto ab executione Ordinum sic susceptorum, quandiu proprio Ordinario videbitur expedire, *Trident. Sess.* VI. *cap.* V. & *Sess.* XXIII. *cap.* VIII. *de Refor.* Quam suspensionem inflixerat etiam Pius II. Constit *Ex Sacrorum* transcripta præcedenti Sectione contra recipientes Ordines dumtaxat Sacros: Tridentinum vero contra recipientes etiam minores; licet enim in principio cit. *cap.* VIII. loqui videatur de solis sacris; postea tamen generaliter loquitur, sicuti & in *cap.* V. *cit. Sess.* VI. Imo quamplures DD. relati a *Thesauro de Pœnis cap.* XVI. *verb. Ordo*, sentiunt hanc pœnam incurri etiam ab initiato Prima Tonsura, quamvis alii negent.

Quoad promoventes vero, de jure antiquo suspensi erant per annum a celebratione Missæ *Can.* XXVIII. *Episcopus in diœcesim Caus.* VII. *q.* I. (qui cæteroquin Canon falso a Gratiano tribuitur Anacleto,) sed desumptus est a Decretali Gregorii X, in generali Concilio Lugdunensi edita, & relata in cap. II. *Eos, qui de tempor. Ordinat. in* VI. si id fecerint ex præsumptione, idest scienter, seu ex ignorantia affectata, suspensi sunt per annum a collatione Ordinum, & quidem non sic collatorum tantum, sed omnium juxta communiorem sententiam. Eamdem pœnam innovavit Trid. *cit. cap.* VIII. *Sess.* XXIII. & juxta hoc caput ad eam incurrendam non requitur præsumptio, sed sufficit ignorantia crassa, vel supina. Ex Constit. Innoc. XII. *Speculatores* 4. *Novem.* 1694. hujusmodi pœna eo ipso ligatur Episcopus, etiamsi ordinet in propria diœcesi sibi subditum sine dimissoriis Ordinarii loci, in quo dictus subditus adultus moratus est, ita ut juxta præfatam Constit. ibidem contraxerit domicilium.

Si quem autem alienum subditum initiaverit Prima Tonsura absque licentia proprii Ordinarii, suspensus erit a collatione dictæ Tonsuræ, ex Decretali Bonif. VIII. relata in *cap.* IV. *Nullus de tempor. Ordin. in* VI.

Omitto referre pœnas contra eosdem sic ordinantes inflictas a Sixto V. Constit. *Sanctum*, & *salutare*, cum ut jam mox dixi, hæc Constitutio redacta fuerit ad terminos juris communis.

SECTIO CIV.

Eadem Sessio XXIII. cap. XIV. de Refor.

Qui pie, & fideliter in ministeriis ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium; & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint, sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur, atque ita pietate, ac castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut ii saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus; si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. Cum promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

Qualis debeat esse scientia, quam præter alia hic requirit Tridentinum in iis, qui Sacerdotes fieri peroptant, uberius explicata est ab Innoc. XIII. in Constitutione super Ecclesiastica disciplina pro Re-

gnis

gnis Hispaniarum *Apostolici ministerii* 13. *Martii* 1723. confirmata, ac cæteris omnibus Episcopis proposita tamquam norma, a Bened. XIII. Constit. *In Supremo militantis sub die* 23. *Septemb.* 1724. et scilicet Theologia saltem morali sufficienter instructi sint, ibi.

Qui vero ad Presbyteratum erunt assumendi, idonei prius per accuratum similiter examen comprobentur ad ministranda Sacramenta, & ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem: quod quidem, ut recte præstari possit, eosdem Episcopos in Domino hortamur, ut quantum fieri potest, eos tantum ad Sacerdotium assumant, qui saltem Theologiæ moralis competenter periti sint.

Cum autem in fine hujus capituli Concilium præcipiat, ut Episcopi curent, = ut ii (idest Sacerdotes) saltem diebus Dominicis, & festis solemnibus . . . . . *Missas celebrent* = dubitatum fuit, an = hoc facere debeant solis adhortationibus, & admonitionibus; an vero possint monere sub pænis, & censuris, ut legitime non impediti, debeant celebrare = *die* 25. *Feb.* 1617. Congregatio censuit = *non posse, ex cap.* XIV. *Sess.* XXIII. = Hanc declarationem refert etiam Fagnan. ad *cap. IX. Dolentes de Celebrat. Missar. n.* 14.

Cæterum communior DD. opinio est, quam inferunt ex D. Thoma *in* 4. *Dist.* 13. *q.* 1. *art.* 2. *quæstiun.* I. *in corp. &* 3. *part. q.* 82. *art.* 10. *in corp.* Sacerdotem teneri sub mortali tam jure divino, quam ecclesiastico Missam celebrare quater saltem in anno, imo etiam pluries. Jure quidem divino *ex Hæbreor.* V. = *Omnis namque Pontifex, ex hominibus assumptus pro omnibus constituitur in iis, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona, & Sacrificia pro peccatis*, = ideoque cum in sua Ordinatione id munus susceperit, pluries in annum non celebrando, deficeret in re gravi, & sic mortaliter peccaret. Jure autem ecclesiastico; quia Concilium Lateranense IV. celebratum sub Innoc. III. *an.* 1215. & relatum in cit. cap. *Dolentes*, recenset inter gravia delicta Sacerdotum, quod = *Missarum solemnia vix celebrant quater in anno* = Et circa hanc opinionem maxime notandum est, quod S. Pius V. (ut referet Bened. XIV. *Institut. Ecclesiast.* LV. §. *Non ignoramus*) deleri jusserit ex libris Cardinalis Cajetani opinionem asserentem = *levi culpæ solum obnoxios esse, qui nulla animarum cura præditi, numquam per anni cursum Sacrificium Missæ celebraverint*.

Nec adhærendo opinioni mortale peccatum admittenti, recedendum crederem a sententia quamplurium DD. asserentium ex d. cap. *Dolentes*, Sacerdotem in hoc delinquentem posse ab Episcopo sub pæna suspensionis ad quater, vel quinquies in anno ad celebrandum cogi: cum Episcopus teneatur juris remediis suos subditos a peccatis removere, potissimum gravioribus, & cum populi scandalo conjunctis, ut esset istud. *Can.* I. *Si quis Episcopus, & Can.* II. *Nemo quippe, distin.* LXXXIII. *Can.* XXIII. *Quid autem Caus.* VIII. *q.* I. *Can.* XXXIII. *Est injusta Caus.* XXIII. *q.* 4. *& cap.* I. *Romana* §. *Sane de Excess. Prælator.* Et licet Cong. Conc. contrarium, ut supra, declaraverit, hæc tamen declaratio videtur habere locum respectu illorum Sacerdotum duntaxat, qui diebus Dominicis, & festis solemnibus non celebrarent: in quibus omnibus quidem diebus nemo dicet, eosdem ad Missæ celebrationem teneri: non respectu illorum, qui eam vix semper intra annum omitterent, aut rarissime celebrarent.

De cit. Decretali *Dolentes* vide notata par. I. pag. 434. & seq.

S E C T I O C V.

Eadem Sessio XXIII. caput XV. de Reform.

QUamvis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absolvendi potestatem accipiant; decernit tamen S. Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis, per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat: privilegiis, & consuetudine quacunque, etiam immemorabili, non obstantibus.

Huic saluberrimæ, & juri communi penitus conformi Tridentinæ sanctioni (qua innovata est Decretalis Bonif. VIII. relata in *cap.* II. *Super Cathedram de Sepultur. in Extrav. commun.*, ut notavi par. I. pag. 326) & correcta est Decretalis Innoc. III. relata in *cap.* XII. *Omnis utriusque sexus de Pænit. & Remission*, vi cujus poterat parochus delegare facultatem audiendi suorum parochianorum confessiones alieno Sacerdoti, (ut pariter notavi eadem part. I. pag. 746.) accessit primum Constitutio S. Pii V. *Romani Pontificis* 6. *Augusti* 1571. qua ab eodem, revocata Constitutione *Etsi mendicantium*, quam favore Fratrum, & Monialium Ordinum mendicantium ediderat quoad exemptionem ab exami-

ne,

ne, & approbationem Confeſſariorum ab Ordinariis faciendam, 16. *Maji* 1567. declaratum eſt, hanc eamdem ſanctionem extendi ad quoticunque Regulares, tam Mendicantes, quam non Mendicantes, quamvis Lectores, atque Magiſtri in S. Theologia præfulgerent, & poteſtas excipiendi ſecularium confeſſiones ipſis data fuerit ab eorum Superioribus, ibi.

Romani Pontificis providentia circumſpecta nonnunquam geſta per eum, rationabilibus, & honeſtis ſuadentibus cauſis, moderatur, & commutat in melius, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Nuper ſiquidem quaſdam declarationes, & moderationes circa nonnulla Conc. Trid. decreta regulares perſonas Ordinum Mendicantium, eorumque inſtituta concernentia edidimus, & promulgavimus. Et quia, uti accepimus, illarum vigore ſacerdotes regulares prædictorum Ordinum quandoque minus idonei, & inhabiles confeſſionibus ſecularium audiendis ab eorum Superioribus præpoſiti, abſque aliqua Epiſcoporum, ſed ſola Magiſtri Ordinis generalis, aut Provincialium miniſtrorum approbatione admittuntur.

Nos ſuper his pro debito paſtoralis officii, prout tenemur, ſalubriter providere volentes, tenore præſentium hac noſtra Conſt. perpetua ſancimus, decernimus, & declaramus, Decretum Conc. Trident. de approbatione Regularium audiendis confeſſionibus ſecularium præpoſitorum ab Epiſcopis facienda, obſervari debere etiam in omnibus Regularibus, quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, etiam ſub regulari diſciplina viventibus, etiam ſi ſint Lectores, aut in Theologia, etiam de Superiorum ſuorum licentia graduati, vel promoti, vel a ſuis Magiſtris Generalibus, vel Provincialibus miniſtris ſecularium confeſſionibus audiendis expoſiti. Volumus tamen eos, qui ſemel ab Epiſcopo in civitate, & diœceſibus, ſuis prævio examine, approbati fuerint, ab eodem Epiſcopo iterum non examinari. Ab Epiſcopo autem ſucceſſore pro majori conſcientiæ ſuæ quiete examinari de novo poterunt.

Inhibentes quibuſcunque Regularibus quorumvis Ordinum, etiam Mendicantium, ut præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eiſdem Magiſtris, & Miniſtris Provincialibus, etiam quod illarum occaſione ab Ordinariis hucuſque tolerati fuerint, abſque ſpeciali in poſterum licentia, & approbatione ab Ordinariis obtinenda, ſecularium confeſſiones audire præſumant. Decernentes irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Qua lege nedum Lectores, & Magiſtri regulares obſtringuntur, ſed etiam ſeculares donati laurea S. Theologiæ, & Juris Pontificii, juxta preſcriptionem contrariæ ſententiæ factam ab univerſalis Inquiſitionis Tribunali *an.* 1640 ut refert Bened. XIV. *Inſtitut. Eccleſiaſt.* LXXXXVI. §. *Secundo loco*.

Urbanus deinde VIII. Conſtit. *Cum ſicut accepimus* 12. *Septem.* 1628. abrogavit quodcunque privilegium quibuſvis Ordinibus regularibus hactenus conceſſum audiendi ſecularium confeſſiones ſine prævio Ordinarii examine, & approbatione, nominatim etiam eos Regulares recenſens, qui niſi expreſſe nominati fuerint, non intelliguntur comprehenſi; idque ad eum finem, ne ab eadem Conſtitutione immunes ſe jactarent, ibi.

Cum, ſicut accepimus, aliquibus Religioſis quorundam Ordinum, ſeu Congregationum a Sede Apoſtol. indultum fuerit, ut ſacramentales perſonarum ſecularium confeſſiones audire valeant, etiamſi ab Epiſcopis diœceſanis ad id examinati, & approbati non fuerint; nec deſint, qui temere aſſeverent, hoc ipſum privilegium cæteris quoque aliorum Ordinum Regularibus competere ex ampliſſimis privilegiorum communicationibus, quas ab eadem Sede Apoſtol. obtinuerunt, & hinc ſaluberrimum S. Conc. Trident. decretum deſuper ſancitum penitus evertatur. Nos huic malo opportune providere volentes, omnia, & ſingula indulta hujuſmodi audiendi ſecularium confeſſiones abſque Ordinarii examine, & approbatione, quibuſvis Collegiis, Capitulis, Religionibus, Societatibus, & etiam Societati Jeſu, Congregationibus, & Ordinibus, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, necnon Monachorum quorumcunque, etiam S. Benedicti, Ciſtercien. & Carthuſien. ac etiam quibuſvis Militiis, etiam Hoſpitalis S. Joan. Hieroſolymitani, ac quibuſcunque Eccleſiis, etiam patriarchalibus, & metropolitanis, monaſteriis, cæteriſque

locis piis, ſive eorum, & earum reſpective Abbatibus, Præpoſitis, Decanis, Magiſtris, Miniſtris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, etiam Generalibus, vel Provincialibus, Capellanis, Confeſſariis, aut aliis, quocunque nomine nuncupatis, Superioribus, & perſonis quibuſcunque, etiam quomodolibet exemptis, ac Sedi Apoſtol. immediate ſubjectis, cujuſcunque dignitatis, præeminentiæ, & conditionis exiſtentibus, & quovis privilegio munitis, & tam ad ſupplicationem partium, quam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtol. poteſtatis plenitudine hactenus quandocunque, & qualitercunque ex quavis, etiam de neceſſitate exprimenda cauſa, & alias quomodolibet conceſſa, Apoſtol. auctoritate, tenore præſentium revocamus, caſſamus, tollimus, abrogamus, & annullamus, viribuſque, & effectu evacuamus, ac revocata, caſſa, ſublata, abrogata, & annullata, viribuſque, & effectu vacua eſſe, & fore, nec Religionibus, Societatibus, etiam Societatis Jeſu, Congregationibus, Ordinibus, ac Militiis, & Eccleſiis, monaſteriiſque prædictis, eorumque Superioribus, & perſonis quibuſcunque in poſterum ullo modo ſuffragari, minuſque illos, & illas, etiamſi de iis ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, indultis hujuſmodi uti poſſe,

Eadem Tridentina ſanctio ampliata eſt etiam a Gregorio XV. Conſtit. *Inſcrutabili 5. Feb. 1622.* ſtatuente, Regulares ne audire quidem poſſe confeſſiones Monialium iiſdem ſubjectarum ſine dicta approbatione: poſſe vero Epiſcopos Confeſſarios ſic deputatos, toties, quoties opus fuerit, amovere, ſi eorum Superiores moniti detrectaverint; vel negligentes fuerint in illis removendis, ibi. §. V.

Confeſſores vero, ſive ſeculares quomodocunque exempti, tam ordiuarii, quam extraordinarii, ad confeſſiones Monialium, etiam Regularibus ſubjectarum, audiendas nullatenus deputari valeant, niſi prius ab Epiſcopo diæceſano idonei judicentur; & approbationem, quæ gratis concedatur, obtineant .... Liceatque, Epiſcopo, ex rationabili cauſa Superiores Regulares admonere, ut ejuſmodi Confeſſores, atque Adminiſtratores amoveant; iiſque Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amovendi, quoties, & quando opus eſſe judicaverit. =

Imo approbati in Confeſſonarios ordinarios pro uno monaſterio, non intelliguntur approbati pro alio, nec approbati pro una vice, expleta deputatione, audire poſſunt ſine nova approbatione, toties, quoties, earumdem Monialium confeſſiones ex declaratione Clementis X. Conſt. *Superna 21. Junii 1670.* ut in §. IV. ejuſdem Conſtit. mox tranſcribendæ.

Qua tamen Epiſcopi approbatione, juxta aliquos, ne pro prima quidem vice indigent Generales, & Provinciales, ex indulgentia Bened. XIII. Conſt. CXIX. = *Paſtoralis officii ſolicitudo* = ſub die 27. *Martii 1726.* §. VIII. ibi.

Ab hujuſmodi tamen lege, & ordinatione ad ſupplicationem dilecti filii noſtri Ludovici S. R. E. Card. Beluga, & Moncada nuncupati ..... eximimus Superiores Generales, ſive Provinciales cujuſvis Ordinis regularis, quibus, ut confeſſiones Monialium, ſibi tamen ſubjectarum dumtaxat, abſque hujuſmodi ſpeciali approbatione Epiſcopi diæceſani, audire licite, & valide poſſint, permittimus, & indulgemus.

☞ Verum circa hoc Indultum hæc habet Cenſor in nuperrimis Additionibus ad Promptam Bibliothecam Lucii Ferraris, verbo = *Approbatio art.* III.
,, *n.* 15. = Ex quo Benedictus XIII. in Bulla incip.
,, *Paſtoralis officii*, ut notat clariſs. Auctor (quam-
,, quam mihi percurrenti Conſtitutiones præfati
,, Pontificis nullatenus occurrerit) pro Regnis Hi-
,, ſpaniarum indulſerit Generalibus, aut Provincia-
,, libus ſuperioribus, ut Monialium ſibi ſubjectarum
,, confeſſiones abſque Epiſcopi approbatione audire
,, poſſint: quomodo inde regula generalis firmetur,
,, idem eis ubique locorum licere, non video. At,
,, inquit., Benedictus XIV. Conſtitutiones = *Supre-*
,, *ma*, & *Ubi primum* = editas pro Portugalliæ di-
,, tionibus, in alia Conſtitut. = *Ad eradicandum* =
,, declaravit, ubique locorum definitionis vim ſibi
,, vindicare. Verum inclytus Canoniſta non igno-
,, rat differentiam, quæ intercedit inter Conſtitu-
,, tiones, quæ pravum aliquod dogma, vel repro-
,, bandam aliquam conſuetudinem rectæ Sacra-
,, mentorum adminiſtrationi adverſantem damnant,
,, & Conſtitutiones aliquod ſpeciale privilegium
,, largientes. Priores firmam, & immobilem ubi-
,, que locorum habent auctoritatem. Aliæ vero
,, Provinciarum limites, in quorum favorem con-
,, ceſſæ ſunt, non excedunt. Hæc vel ipſis tironi-
,, bus notiſſima ſunt. Ex his prudens diſcere poteſt
,, lector, non omnia privilegia, quæ nonnumquam

a qui-

„ a quibuſcunque venditantur, ſecluſo examine, „ eſſe admittenda .= Cæterum cit. Conſtit. impreſſa legitur *Tom. XII. Bullarii Romani Romæ editi an. 1736. pag. 82.* eſtque la CXIX. in ordine.

A Gregoriana Conſtit. obſervatione neque eximuntur Confeſſarii, tam ordinarii, quam extraordinarii Monialium Cardinalibus Protectoribus ſubjectarum, qui licet ſpecialiter in ea nominati non ſint, intelliguntur tamen in eadem comprehenſi, ut declaravit Alexander VII. per organum S. Viſitationis Apoſtolicæ, ſequenti decreto.

= Cum nuper S. Congregat. Viſitationis Apoſtol. innotuerit, in quampluribus monaſteriis, & domibus Monialium Urbis minime ſervari Conſtit. fel. rec. Gregorii XV. de exemptorum privilegiis, quæ incipit = *Inſcrutabili Dei providentia*, editam anno 1622. *Non. Febr.*, & Urbis Vicarium in iiſdem monaſteriis, ac domibus omiſiſſe *electionibus Abbatiſſarum intereſſe, ac præſidere, ab illorum Adminiſtratoribus adminiſtrationis rationes exigere*, = *CONFESSORES APPROBARE*, = & alia facere, quæ in eadem Conſt. provide ſancita ſunt, his ad SS. D. Noſtrum delatis, Sanctitas ſua ex ipſius Congregationis ſententia innovandam duxit, & præſenti decreto innovavit memoratam Conſtit., juſſitque eam in omnibus, ac ſingulis monaſteriis, & domibus Sanctimonialium Almæ Urbis, a quibuſvis perſonis, cujuſcunque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtant, etiam S. R. E. Cardinalibus eorumdem monaſteriorum, & domorum, vel Ordinum, ſeu Congregationum Regularium apud Sedem Apoſtolicam Protectoribus inviolate obſervari, non obſtantibus indultis, exemptionibus, & privilegiis, aliiſque omnibus, quæ Conſtitutio ipſa voluit non obſtare: quibus omnibus, & ſingulis, quoad ea, quæ prædictæ Conſtitutioni, aut præſenti decreto quomodolibet adverſantur, illis alias in ſuo robore permanſuris, Sanctitas ſua ſpecialiter, & expreſſe derogavit, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Datum Romæ *die 29. Septemb.* 1660.

Proſper Fagnan. S.C. Secret.= Quod decretum Romualdus Honoranti *in Praxi Secretariæ Tribunalis Cardin. Urbis Vicarii cap. XXI.* teſtatur eſſe in viridi obſervantia *ex libro Regeſtorum Confeſſariorum approbatorum pro Monialibus penes Secretariam Tribunalis ejuſdem Vicarii*.

Ab hac tamen lege eximuntur Confeſſarii Monialium Annunciationis prope arcum, vulgo *de Pantani*, & Barbarinarum de Urbe, qui approbantur ab ipſis dumtaxat Cardinalibus Protectoribus, cum ſubjectæ ſint eorumdem omnimodæ juriſdictioni quoad exercitium juriſdictionis, cum clauſula *in ſpiritualibus*, & *temporalibus*, ut ex Brevi Alexandri VII. ſub *die 6. Maji* 1663. pro primis, & Clementis IX. pro ſecundis ſub *die 16. Jan.* 1668. cum derogatione cit. Gregorianæ Conſtitut. & decreti Congreg. Viſitationis.

Redeundo ad cit. Clementis X. Conſtitutionem, hæc circa Confeſſariorum Regularium approbationem ſanciuntur, ibi.

Ad hæc Religioſos ab Epiſcopo ad confeſſiones ſecularium in ſua diæceſi audiendas approbatos, non poſse in alia diæceſi eas abſque Epiſcopi diæceſani approbatione audire, quamvis pænitentes ſubditi ſint ejus Epiſcopi, a quo ipſi Religioſi jam fuerant approbati. Et generaliter approbatos ab Epiſcopo ad perſonarum ſecularium confeſſiones audiendas, nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas confeſſiones Monialium ſibi ſubjectarum; ſed egere quoad hoc ſpeciali Epiſcopi approbatione; atque approbatos pro audiendis confeſſionibus Monialium unius monaſterii, minime poſse audire confeſſiones Monialium alterius monaſterii. Itidemque Confeſsores extraordinarios ſemel deputatos, atque approbatos ab Epiſcopo ad Monialium confeſſiones pro una vice audiendas, haud poſse, expleta deputatione, in vim approbationis hujuſmodi illarum confeſſiones audire; ſed toties ab Epiſcopo eſse approbandos, quoties caſus deputationis contigerit. Cæterum in monaſteriis, ac etiam Collegiis, ubi juxta regularia inſtituta vivitur, poſse tam Prælatos Regulares, quam Confeſsores Regularium eorumdem monaſteriorum, ſeu Collegiorum audire confeſſiones ☞ illorum ſecularium, qui inibi ſunt vere de familia, & continui commenſales, non autem illorum, qui tantum ipſis deſerviunt. Illos autem Religioſos, qui ad confeſſiones audiendas idonei generaliter reperti fuerint ab Epiſcopis, ☞ generaliter quoque, & indiſtincte abſque aliqua limitatione temporis, certorumque locorum, aut generis perſonarum in diæceſi propria admittendos. Quoad ceteros vero, qui non adeo idonei reperiuntur, ſi petierint ſe admitti, arbitrio Ordinariorum relinqui ipſos cum limitata facultate, prout eiſdem Ordinariis magis expedire videbitur, probare, & admittere. Semel autem ſimpliciter approbatos poſse in diæceſi Epiſcopi approbantis quovis anni tempore etiam paſchali, & quorumcunque etiam infirmorum confeſſiones audire ☞ abſque ulla parochorum, vel ipſius Epiſcopi licentia. De qua tamen confeſſione teneri dictos Religioſos eorumdem infirmorum parochum illico certiorem reddere; & hoc poſse illis ab Epiſcopo ſub pæna ſuſpenſionis a facultate audiendi confeſſiones præcipi: ſufficere tamen, ut certioratio hujuſmodi fiat ſaltem per ſcripturam apud ipſum infirmum relinquendam.

Et eos, qui dictis Religiosis simpliciter approbatis paschali tempore confessi fuerint, Constitutioni, quæ incipit *Omnis utriusque sexus*, quoad confessionem dumtaxat satisfecisse censendos. Regulares vero ad ejusmodi confessiones audiendas, prævio examine, simpliciter, & absque ulla temporis præfinitione ab ipsomet Episcopo; secus autem si ab ejus Vicario, aut ab antecessoribus Episcopis approbatos, non posse ab eodem, qui sic approbavit, iterum examinari, aut ab eisdem confessionibus audiendis suspendi, seu licentias illi concessas revocari, ☞ nisi nova superveniente causa, quæ ipsas confessiones concernat (Idem declaraverat Innocentius X. Const. *Cum sicut* 14. *Maji* 1647. in responso ad Dubium II. pro parte Religiosorum Societatis Jesu propositum) de qua tamen (*causa*) haud necessarium esse, ut in actis constet; uec eam teneri Episcopum ipsis Regularibus significare, sed Sedi Apostolicæ dumtaxat, ubi eam sibi aperiri postulaverit.

Porro, si Regulares cum scandalo, aut alias inhoneste vivant; vel aliquod delictum committant, per quod rationabili Episcopi judicio videantur a confessionibus suspendendi, in quo ipsius Episcopi conscientiam oneratam esse volumus, cum præcipua Ministri Sacramenti pænitentiæ qualitas sit vitæ integritas, ac morum honestas, utique eam causam ad confessionis ministerium pertinere, ac proinde nihil obstare, quominus ob eam possit Episcopus Regulares a semetipso approbatos suspendere, aut repellere a confessionibus audiendis, ☞ Attamen confessiones audiendi facultatem omnibus simul unius conventus Regularibus Confessoribus adimi ab Episcopo, inconsulta Sede Apostol., nullatenus posse. Ex facultatibus per Mare Magnum, aliave privilegia Regularibus cujuscunque Ordinis, Instituti, aut Societatis, etiam Jesu, concessis, factam, eis non esse potestatem absolvendi in casibus ab Episcopo sibi reservatis. Et per confirmationes dictorum privilegiorum, quas Regulares a Sede Apostol. post Sacr. Concilium Trident. obtinuerunt, nequaquam revixisse privilegia prius ab eodem Concilio, aut deinde Apostolicis etiam Decretis sublata, atque extincta, si quæ habebant, absolvendi a casibus, Episcopo reservatis.

Et habentes facultatem absolvendi ab omnibus casibus Sedi Apostol. reservatis, non ideo a casibus Episcopo reservatis posse absolvere. Posse autem Regularem Confessorem in ea diœcesi, in qua est approbatus, confluentes ex alia diœcesi a peccatis, in ipsa reservatis, non autem in illa, ubi idem Confessor est approbatus, absolvere, nisi eosdem pœnitentes noverit in fraudem reservationis ad alienam diœcesim pro absolutione obtinenda migrasse. Vigore supradictorum privilegiorum nequaquam licere Regularibus, etiam satisfacta parte, absolvere pænitentes a censuris quoad externum, & judiciale forum, & absolutos ab eis in foro pænitentiali, utique non censeri absolutos in exteriori judicio, & contentioso. Quinimo censuris ecclesiasticis irretitos, & denunciatos ab Episcopis cogi posse gerere se pro talibus, etiamsi a Regularibus fuerint absoluti. Quoties exhibitis aliquibus Regularium Apostolicis privilegiis coram Episcopo, ab eo judicetur ipsa non suffragari casui, de quo agitur, si dictorum privilegiorum verba obscura sint, & ambigua, non esse ad Metropolitanum provocandum, sed cum ejus sit interpretari, cujus est condere, dictorum privilegiorum interpretationem Sedis Apostol. judicio, prout alias Constitutione Prædecessoris nostri fel. rec. Clem. IV. statutum fuit; esse requirendam.

Huic Clementinæ Constitutioni, quoad Confessarios ordinarios, & extraordinarios Monialium, accessit Const. Benedicti XIV. *Pastoralis curæ* 5. *Aug.* 1748. in qua prohibetur Confessario ordinario Monialium, ac etiam cujuscunque piæ domus, durante Confessario extraordinario, qui deputari debet, ut intra, audire confessionem cujusque monialis, sive Superiorissæ, sive novitiæ, sive conversæ, aut alterius cujuscunque personæ intra monasterium, aut piam domum commorantis, juxta disposita a Clemente XI. in suo edicto publicato pro Sanctimonialibus quorumcunque monasteriorum Almæ Urbis die 12. Decem. 1708. quod est XV. in secunda parte ipsius Bullarii, quodque hic Benedictus confirmat. Insuper in hac ead. Constit. præcipitur tam Episcopis, quoad domos, aut monasteria eorum regimi subjecta, quam Superioribus regularibus quoad illas communitates, quibus præsunt, ut meritis pœnis contravenientem coerceant, & afficiant.

Pæna statuta in laudato edicto, ad quod Pontifex se refert, contra Confessarium, est privatio ab hujusmodi officio: contra moniales vero apud ipsum confessionem sacramentalem peragentes, quoad Superiorissam privatio ab officio, quoad moniales vocis activæ per unum annum, quæ tamen pænæ sunt ferendæ sententiæ.

Con-

Confessariis vero extraordinariis deputatis alicui communitati generaliter, vel peculiariter alicui personæ distinctæ, inhibetur = sub pœnis = (sunt verba Benedictinæ Constitutionis) adversus accedentes ad monasteria monialium, & cum ipsis conversantes, præsertim Regulares, a Prædecessoribus nostris quomodocunque statutis, (quas etiam præsentium vigore confirmamus, & innovamus) ne postquam suum officium impleverint, ad idem monasterium ulterius accedere, aut ullius generis commercium intra ipsum quomodocunque continuare, & fovere, etiam sub spiritualis causæ, aut necessitatis obtentu, & colore audeant, aut præsumant = In cit. Clementis edicto contra hos statuta est pœna Carceris, ac aliæ arbitrariæ, si expleto officio, se ingerant in directione spirituali, etiam per literas, quarumcunque ex supra enunciatis intra septa monasterii degentibus: contra Superiorissam vero, & moniales pœna privationis officii, & respective vocis activæ, & passivæ, ut supra.

Pœnæ autem, quibus hic Pontifex subjacere declarat accedentes ad monasteria monialium, & cum ipsis conversantes, præsertim Regulares, relatæ sunt par. 1. pag. 217.

Ad prohibitionem absolvendi a casibus Episcopo reservatis quod spectat, de qua in principio hujus §. *Et habentes*, attendenda est sequens Propositio proscripta ab Alexandro VII. sub die 24. Septem. 1665. la XII. in ordine = *Mendicantes possunt absolvere a casibus Episcopis reservatis, non obtenta ad id Episcoporum facultate* =.

Cæterum, si Regulares ab Episcopo jam fuerint approbati ad audiendas confessiones Monialium sibi subjectarum juxta Const. Greg. XV. has a casibus ipsi reservatis absolvere possunt cum sola facultate suorum Prælatorum = præterquam quoad casus, quos Episcopus sibi reservaverit in materia clare spectante ad jurisdictionem delegatum = ut declaravit Cong. Conc. in Colonien. ad II. 16. *Novembr.* 1720. *in Thesaur. Resolut. ejusd. Congreg. Tom. I. pag.* 393.

Ad tramites Clementinæ sanctionis contentæ in allato §. *Ad hoc*, Alexander VII. *die* 30. *Januar.* 1695. declaravit, falsam, temerariam, scandalosam, & erroneam hanc Propositionem = Non possunt Episcopi limitare, seu restringere approbationes, quas Regularibus concedunt ad confessiones audiendas, neque ulla ex parte revocare, = quæ Propositio relata est a Bened. XIV. *lib. IX. de Synod. Diœc. cap. XVI. n.* 7. *& Instit. Ecclesiast. LXXXVI. §. Tertio facultatem*.

Cui accessit etiam declaratio Innoc. XIII. Constit. *Apostol. Ministerii* 13. *Maji* 1723. super Ecclesiastica disciplina in Regnis Hispaniarum, quam, ut alias dixi, Bened. XIII. Const. *In supremo militantis die* 23. *Septembr.* 1724. confirmavit, & omnibus Episcopis pro norma proposuit §. XVII.

Declaramus, Sacerdotes, tam seculares, quam regulares, qui ab Episcopis obtinuerint licentiam audiendi confessiones limitatam, vel quoad locum, vel quoad genus personarum, vel quoad tempus, non posse Pœnitentiæ sacramentum administrare extra tempus, vel locum, vel genus personarum, ab ipsis Episcopis præscriptum, quocunque privilegio, etiam in vim Bullæ, quæ appellatur *Cruciatæ Sanctæ*, competente nullatenus suffragaturo. Cumque idem Innoc. XII. Prædecessor per suas die 19. Apr. 1700. expeditas literas decrevit, Sacerdotibus tam secularibus, quam regularibus non licere confessiones eorum, a quibus ex Indulto prædictæ Bullæ Cruciatæ ad id electi fuerint, audire, absque præcedenti approbatione Ordinarii illius loci, in quo ipsi pœnitentes degunt, & Confessores eligunt, etiamsi ab Ordinariis aliorum locorum antea approbati fuissent, ac etiamsi pœnitentes Ordinariis illis, qui Confessores electos approbassent, subditi essent; necnon confessiones aliter factas, ac respective exceptas nullas fore, irritas, & invalidas, & Confessores ipso jure suspensos esse: Nos eamdem Constitutionem approbantes, confirmantes, & innovantes; declaramus insuper, prædictis Sacerdotibus, tam secularibus, quam regularibus ad confessiones excipiendas, vel ex vi prædictæ Bullæ Cruciatæ, vel ex quocunque alio privilegio electis suffragari minime etiam posse, quod approbati alias fuerint ab Episcopo illo, qui aliquando fuerit Ordinarius loci, in qua confessiones audiendæ sint, sed talis tunc temporis amplius non existat, vel quia ab humanis excesserit, aut Episcopatui renuntiaverit, vel quia ad aliam Ecclesiam auctoritate Apostol. translatus reperiatur; sed necessariam omnino esse illius, qui actualiter, & pro tempore ordinariam jurisdictionem in ea diœcesi exerceat, approbationem. Hæc tamen suffragetur, etiam tacita, eaque adesse censeatur, quousque præcedens licentia, sive approbatio duret, & revocata ab eo non fuerit; in quo casu nova, & expresa impetranda erit, si illa præcedenter obtenta, vel per temporis adscripti lapsum expiraverit, vel per posteriorem revocationem sublata fuiset.

Nec Confessarii Regulares quoad locum audiendi fidelium confessiones tueri se possunt allata Clementis X. Constit., quod in ea nulla loci limitatio fiat, ac proinde illas audire possint etiam in privatis eorumdem fidelium domibus, cum idem Pontifex declaraverit in prædicta sua Constit. = nullam facul-

facultatem fuisse tributam Regularibus audiendi confessiones sacramentales in privatis domibus: ac proinde minime licere eisdem Regularibus cujusvis Ordinis &c. Sacramentum Pœnitentiæ administrare in domibus privatis extra casus a jure permissos = Quam declarationem refert Bened. XIV. §. *XX. Constit. Magno* a. *Junii* 1751. de tollendis abusibus ab Oratoriis privatis, quæ sunt in domibus laicorum.

Romæ Confessarii tam seculares, quam regulares audientes fidelium confessiones in privatis domibus sine licentia Eminentissimi Vicarii, vel ejus Vices Gerentis, exceptis domibus Cardinalium, Oratorum Regum, & Magnorum Principum, necnon & Ducum, ac Nepotum Rom. Pontificis qui fuerunt, vel pro tempore erunt, declarantur ipso facto suspensi ab audiendis confessionibus, ex Decreto S. Cong. Visitationis de mandato Urbani VIII. sub die 10. Julii 1625.

In eadem Institutione LXXXVI. §. *Ultimo loco* laudatus Benedictus fuit in sensu, quod Regulares, etiam semel approbati ab eodem Episcopo, eximere se nequeant a novo examine, si ad illud iterum vocentur, cum Gregorii XIII. Constit. *In tanta* 1. *Martii* 1573. redegerit ad tramites Juris communis, & Conc. Trident. Constitutionem S. Pii V. *Romani Pontificis*, ob quam §. II. Regulares semel ad confessiones audiendas ab aliquo Episcopo approbati, examinari amplius ab eodem non deberent, nisi a successore Episcopo pro majori conscientiæ suæ quiete. Verum hoc hodie intelligendum est juxta declarationem allatæ Const. Clementis X. §. *Et eos*. In dicta Gregorii Constitut. redactæ etiam sunt ad eosdem terminos aliæ præfati S. Pii Constitutiones, varia circa hanc materiam Regularium privilegia continentes, videlicet Constit. *Ad hoc sub die* 23. *Septem*. 1571. *Et si Mendicantium* 16. *Maji*, & *Ex supernæ* 16. *Augusti* 1567.

Quod si Regulares, etiam injuste, ab Episcopo reprobarentur, nullatenus secularium confessiones audire possent, ex contrario sensu sequentis Propositionis, la XIII. in ordine, ab Alexandro VII. proscriptæ *die* 24. *Sept*. 1665. = Satisfacit præcepto annuæ confessionis, qui confitetur Regulari, Episcopo præsentato, sed ab eo injuste reprobato. =

His omnibus sanctionibus obstringuntur etiam Regulares Missionarii, ita ut secularium confessiones audire nequeant sine approbatione Vicariorum a Sede Apostol. deputatorum in partibus Infidelium, quibus subjecti omnino esse debent in concernentibus animarum curam, & Sacramentorum administrationem juxta decreta, apostolica auctoritate confirmata, primum ab Innocentio XII. per literas in forma Brevis datas die 5. *Novemb*. 1696. postea a Bened. XIV. per similes literas datas die 2. *Sept*. 1745. de quibus mentionem facit in §. X. suæ Constitutionis *Apostolicum ministerium* 30. *Maji* 1753. continentis regulas observandas a Vicariis Apostolicis in Anglicanis Missionibus, quin idem Regulares Missionarii ab eis se eximere possint intuitu privilegiorum, hactenus ipsis a Romanis Pontificibus concessorum, & præsertim ab Urbano VIII. audiendi scilicet secularium confessiones sine approbatione Superioris ecclesiastici, quantumvis Episcopi Titularis: cum dicta privilegia concessa fuerint antequam prædicti Vicarii Apostolici deputati fuissent cum omnibus facultatibus = quibus Ordinarii in suis civitatibus, & diœcesibus utuntur = ut refert laudatus Bened. *de Synod. Diœc. lib. IX. cap. XVI. n.* 8. & in cit. Const. *Apostolicum ministerium*, in cujus §. VIII. Anglicanis Missionaribus hoc circa examen indulget, ibi.

At vero quoniam Missionarii, & in primis Regulares, longa, & difficilia suscipiunt itinera, relictis cœnobiis, in quibus versantur, ut in Angliam ad obeundas Missiones se conferant, ne dubietas admissionis ad confessiones audiendas in subeundo examine illos ab Apostolico munere deterreat, cavebunt in posterum, antequam relinquant monasteria, in quibus degunt, & in Angliam tendant, cavebunt, inquam, examen ad confessiones secularium audiendas subire coram Ordinario, & Examinatoribus loci, in quo situm est monasterium, & consequi testimonium, quo idonei declarentur; quod insuper poterit indicari Vicariis Apostolicis, in Anglia commorantibus per literas Ordinarii, qui ad examen eos excepit, & peritos, idoneosque judicavit. Quod si cuiquam ex Regularibus commodius, atque itineri opportunius videtur, Bruxellis ante Apostolicum Nuncium propriæ scientiæ periculum facere, id erit eorum in libitu; cum utraque ratione duplex auferatur incommodum; unum scilicet, ne Regulares animum, mentemque dimoveant a Missionibus Anglicanis, eo timore, ne a Vicariis Apostolicis admittantur ad secularium confessiones excipiendas; alterum vero, ne iidem Vicarii destituantur auctoritate adprobandi illos, qui intra limites suæ Jurisdictionis Pœnitentiæ Sacramentum velint administrare.

Et quamvis ex Brevi Urb. VIII. dato Cardinali de Sandoval *an*. 1639. & ex cit. Const. Clementis X. *Superna*, Confessarii munus Regularibus deferri possit sine temporis terminatione, vel cum limitatione, Missionariis tamen Regularibus in Anglia degentibus idem Benedictus in dicta Constitut. §. IX. deferendum decrevit ad sexennium, atque ad aliud sexennium confirmandum sine prævio examine, ibi.

Quæ

Quæ cum ita ſint, ut omni diſſidio aditus occludatur, decernimus, atque ſtatuimus, ut facultas ſuperius expoſita, a Vicariis Apoſtolicis Regulari examinato, & approbato concedenda, ad ſexennium ſine prævio examine confirmetur, cum Regulares Miſſionarii, iis peractis, quæ *num.* XX. exponentur, Anglicanæ Miſſionis exercitium denuo ſuſcipient.

Quæ autem peragenda ſint a dictis Miſſionariis, contenta in enunciato num. XX. ad obtinendam præfatam confirmationem, ſunt, ut quilibet ex iis. =

Poſt ſingula ſexennia ad catholicas Regiones ſeſe reſtituat, propriæ familiæ regularis clauſtra ſubeat, religioſum induat habitum, ibique per tres integros menſes commoretur, atque interim ſpiritualibus exercitiis per quindecim dies ſedulo incumbat. Hinc eſt, quod Vicarii Apoſtolici, quorum arbitrio, atque prudentiæ, uti expoſitum eſt, committitur poteſtas communicandi Miſſionariis facultates *formulæ ſecundæ*, ipſam *ultra ſexennium* non debebunt prorogare, ſed impertiri ad ſummum *ad ſexennium*, *& interim ad libitum*, eamque, ſi conſentaneum judicaverint, ſimili modo reſtituere, cum Regulares, abſoluto jam præſcripti ſeceſſus tempore, ad Miſſionem revertentur.

Tandem examine, & approbatione Ordinarii pro audiendis ſecularium confeſſionibus indiget quilibet Sacerdos, etiamſi agatur de confeſſione venialium, aut letalium alias abſolutorum, ut declaravit Innocentius XI. in decreto de frequenti Communione 12. *Feb.* 1679. ut notavi pag. 890. & ſeq.

Non obſtantibus tamen dictis omnibus Pontificum ſanctionibus, & declarationibus, cavere debent Epiſcopi in impertinenda Regularibus facultate pro audiendis ſecularium confeſſionibus a reſtrictionibus appoſitis in quodam Epiſcopi edicto, quas Cong. Epiſcop., & Regul. moderata eſt ſequenti decreto, relato a Pignatelli = *tom.* X. *conſul.* 71. *num.* 6. = S. Cong. cenſuit, præfatum edictum moderandum, & corrigendum eſſe, prout præſentis decreti vigore moderatur, ac corrigit.... Quoad habitum, quo uti debent Regulares in adminiſtratione Sacramenti pœnitentiæ, declaravit ſufficere, ſi audiant cum habitu eorum ordinario, & ſtola, juxta decretum alias emanatum ſub die 10. *Juli* 1625. a S. Cong. Viſitationis Apoſtolicæ. Quoad locum mandavit auſcultari in Eccleſia, & intra crates, quando tamen neceſſitas, vel rationabilis cauſa aliter non ſuadeat, ac etiam in Sacrario, vel alio decenti loco poterunt audiri. Super quo etiam declaravit, non licere Epiſcopis, neque per ſe, neque per ſuos deputatos viſitare confeſſionaria, ſive loca Regularium, ubi confeſſiones audiuntur, nec etiam ad effectum videndi, an ſint juxta ipſorum decreta, ſed hoc relinquendum eſt omnino viſitationibus ſuorum Superiorum. Similiter, inhærendo aliis decretis ab eadem S. Cong. emanatis, & præcipue 13. *Septemb.* 1641. noluit teneri Regulares petere licentiam ab Epiſcopo, vel Curato accedendi ad infirmos pro Sacramento pænitentiæ adminiſtrando, ſed ſufficere, ſi poſtea fidem habitæ confeſſionis in domo eorumdem infirmorum relinquant. Inſuper mandavit, tolli omnino ab eodem edicto verba illa, quibus de certo genere perſonarum fit mentio. Voluit ſiquidem, ut loquatur abſolute, ac ſimpliciter de omnibus, nulla facta ſpeciali mentione, ita ſcilicet, quod nemini adminiſtretur tale Sacramentum ante ortum, nec poſt occaſum ſolis, niſi tamen neceſſitas, vel rationabilis cauſa aliter ſuaſerit: in quo caſu voluit, & licere, & cum omnibus. Ulterius præcepit pænas omnes tam ſuſpenſionis, quam pecuniarias ab eodem edicto tollendas, caſſandas, & expungendas eſſe. =

Hactenus de Confeſſariis, tam ſecularibus, quam regularibus pro audiendis ſecularium confeſſionibus, cum prævia Ordinarii approbatione: nunc de eo qui parochiale beneficium obtinet, de quo in allato Tridentini decreto.

Cum ſæpius exortum fuerit dubium, an Parochus ſemel approbatus ad curam animarum, ſive parochiam obtinuerit prævio examine per nominationem Patroni laici, ſive per concurſum, iterum examinari poſſit ab eodem Epiſcopo, a quo inſtitutus fuit Parochus, nedum in actu viſitationis, ſed etiam extra, quando ſuperveniat vehemens ſuſcipio, aut ſemiplena probatio de illius imperitia, a S. Cong. Conc. ſub *die* 15. *Jan.* 1667. ad inſtantiam Epiſcopi Pampilonenſis reſolutum fuit, ut legitur *lib.* XXVI. *decretor. pag.* 108. = I. Poſſe Epiſcopum examinare Parochos, & Rectores ſemel approbatos ad curam animarum, quando adeſt vehemens ſuſcipio de illorum imperitia; II. poſſe ad hujuſmodi examen procedere etiam extra viſitationem; III. ad dictum examen faciendum haud neceſſe eſſe, ut judiciales probationes imperitiæ præcedant. = Secus autem, ſi nulla vigeat ſuſcipio ejuſdem imperitiæ, ut eadem Cong. *die* 22. *Septemb.* 1668. reſpondit præfato Epiſcopo.

Multo magis vero revocari poteſt ad examen, ſi agatur de Parocho a prædeceſſore Epiſcopo conſtituto, ut ex ſequentibus laudatæ Congregationis declarationibus, videlicet *die* 26. *Auguſti* 1628. *lib.* XIII. *decretor. pag.* 520. *a tergo*. = Sacra, &c. cenſuit, Epiſcopos ſucceſſores poſſe, ſuperveniente rationabili cauſa, iterum ex officio, etiam extra viſitationem, examinare Parochos alias ad Eccleſias parochiales approbaros. = Et 13. *Jan.* 1635. *lib.* XV. *pag.* 146. *a tergo*. = Sacra, &c reſpondit, Epiſcopos ſucceſſores, ſuperveniente rationabili cauſa, poſſe etiam ex officio iterum examinare tam in viſitatione, quam extra, Parochos, quamvis

Regu-

Regulares, approbatos tempore provisionis parochialium. =

Sæpius etiam exortum est dubium, an statim ac quis legitime parochialem obtinuerit Ecclesiam, censendus sit idoneus ad audiendas confessiones in tota diæcesi, in qua sita est parochia; ad quod eadem S. Cong. respondit *in Tridentina* 17. *Augusti* 1600. = Posse audire confessiones omnium commorantium in Civitate, vel Oppido, in quo sita fuerit parochialis; non autem aliorum diæcesanorum, = ut *lib.* LVI. *Memorialium pag.* 711. idem respondit 23. *Maji* 1585. & 16. *Septemb.* 1613.

Potest tamen nedum ex unanimi DD. sententia, sed etiam ex declaratione ejusdem Cong. Conc. audire confessiones suorum parochianorum extra diæcesim; cum illius jurisdictio sit ordinaria, & voluntaria; non vero aliorum absque licentia Episcopi, ut ex responso Congregationis ad sequens dubium relatum a Benedicto XIV. Instit. *Ecclesiast.* LXXXVI. §. *Primum sane*. = An Curati unius diæcesis vocati a Parochis alienæ diæcesis possint in ista audire confessiones tam suorum subditorum, quam alienorum absque licentia Episcopi? *Responsum fuit* affirmative quoad subditos: negative quoad alios. =

Quæsitum item fuit supradictis diebus 23. *Maji*, & 16. *Septemb.* = An habeatur pro idoneo in ea Civitate, vel Oppido, ubi sita est Ecclesia parochialis, postquam ipsam parochialem dimisit, itaut verbum positum in cap. XV. Sess. XXIII. *beneficium obtinet*, intelligatur, vel obtinuerit: Cong. censuit, non haberi. =

Nota I. Quod cum allatum Tridentini decretum restringatur ad Confessarios secularium dumtaxat, inde sequitur, quod Confessarii regulares pro excipiendis suorum Regularium confessionibus non indigeant approbatione Episcopi, sed Generalis, vel Provincialis, cui utpote habenti jurisdictionem quasi episcopalem in suos subditos competit hujusmodi facultas ex jure communi, cum Tridentinum circa hoc nihil innovaverit. De qua facultate expresse etiam constat ex Constit. Clementis VIII. inserta, & confirmata ab Urbano VIII. Constit. *Sacra Congregatio* 21. *Septemb.* 1624. ubi in decreto super casuum reservatione a Superioribus regularibus observando, §. III. mandatur Superioribus, ut in singulis domibus deputent duos, vel plures Confessarios pro excipiendis suorum Religiosorum confessionibus, ut videre est. pag. 841. =

Clarissime insuper eadem facultas comprobata legitur in alia Constit. dicti Clementis, *Romani Pontificis* 23. *Novem.* 1599. in cujus §. II. ita se declarat, ibi. =

Nostræ intentionis existere, quod iidem Fratres, & Moniales, quantum ad Sacramentum pænitentiæ, seu confessionis administrationem, dispositioni suorum Prælatorum subjecti sint, Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo declaramus.

De Monialibus autem hodie aliter observandum est, ut ex supra relatis Apostolicis Constitutionibus.

Vi hujus facultatis ex unanimi DD. consensu possunt Prælati regulares, idest Generales, & Provinciales (non vero Superiores locales, cum his non competat jurisdictio quasi episcopalis) licentiam impertiri suis subditis, ut tam intra, quam extra claustra degentes (puta occasione itineris, vel concionis habendæ, vel ex alia causa) confiteantur cuilibet Sacerdoti tam seculari, quam regulari alterius Ordinis; approbato tamen ab Ordinario, non vero simplici, ut turba Moralistarum sentit; a quorum opinione omnino recedendum est, attenta novissima declaratione Cong. Conc. in Causa *Hildesimen*: propositis enim sibi dubiis ab Episcopo 16. Septem. 1769. I. an tales confessiones (factæ nempe a Regularibus Sacerdoti simplici, etiam de licentia suorum Superiorum) licitæ sint. II. an, ignorante Episcopo, validæ fuerint. III. an, Episcopo sciente, & contradicente, in posterum peragendæ, validæ futuræ sint, Sac. Cong. die 18. Novemb dicti anni respondit = Negative in omnibus, & amplius. =

An autem Regularis alterius Ordinis debeat esse approbatus ab Ordinario, vel sufficiat, ut approbatus sit a Prælato suæ Religionis, controvertunt DD. Gaudentius a Janua *tom* II. *de Visit. Prælat. Regul. cap.* VII. *dubio* XX. *Sect.* I. n. 5. sustinet, sufficere approbationem Prælati regularis. Gaudentino, cæterisque Auctoribus idem sentienibus favere videtur Benedictus XIV. qui in Constitut. *Quod communi* 30. *Martii* 1742. §. II. declarat, ut quilibet ex Ordine Capuccinorum, sive Sacerdos, sive Conversus cum debita licentia extra claustra degens, si nullum ex dicto Ordine Confessarium reperiat, confiteri possit peccata sua cuilibet Sacerdoti seculari ab Ordinario loci approbato, & etiam Regulari: dummodo approbatus sit = *a suo Superiore Regulari ad sacramentales confessiones excipiendas*. = Verum cum id speciatim indultum sit Religiosis Ordinis Capuccinorum dumtaxat, statui nequit generalis regula pro Religiosis cæterorum Ordinum; ideoque, cum agatur de administratione Sacramenti, sentio, non recedendum esse in praxi pro aliis Regularibus a contraria sententia, utpote tutiori. Licet enim hic agatur de sola opinione probabili circa jurisdictionem ministri, & non de materia, & forma, in quo sensu dumtaaat authumant DD. habere locum hanc Propositionem, Ia prima in ordine, proscriptam ab Innocentio XI. 2. *Martii* 1679. = Non est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id vetet lex, aut conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententia probabili tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis sacerdotalis, aut episcopalis. = repetam tamen hic a me notata in Additionibus ad *Thesaurum de Pœnis cap.* II. *verbo Absolutio* cum clarissimo Auctore Paulo Comitulo Societatis Jesu, *lib.* VI. *Resolution. Moralium q.* 58. *n.* 10. asserente = Sicut in Sacramentis vera requiritur forma, & vera materia, ita versus, non opinatus minister. = Cui adstipulatur etiam Joannes Cardenas, alter ejusdem Societ. Auctor, qui *dissert.* I.

cap. VI.

cap. VI. *art.* 4. *n.* 137. *& seqq.* ad Propositionem I. ab Innoc. XI. proscriptam, luculenter probat, necessario requiri opinionem certam, etiam quoad jurisdictionem in ministro: imo addit, contrariam sententiam subjacere damnationi dictæ Propositionis, ibi = Quamvis non pauci Auctores censere videantur, licite posse absolvi pænitentem a Confessario, cui solum inest jurisdictio probabilis; illud tamen certum supponendum est, opinionem, quæ asserit, absolvi posse cum sola jurisdictione probabili, & esse certo falsam, & huic damnationi subjacere: est enim certo falsum, quod licet exponere frustrationi Sacramentum pænitentiæ: atqui Sacerdos absolvens cum sola jurisdictione probabili, exponit frustrationi Sacramentum pænitentiæ, ergo est certo falsum, quod licet. Major est evidens, & constat etiam ex damnatione: minor patet; nam si coram Deo non est vera ea opinio probabilis de jurisdictione Sacerdotis, ille quidem absolvit sine jurisdictione, atque adeo absolutio est nulla. =

Cæterum nedum in Baptismi, Ordinis sacerdotalis aut episcopalis collatione utendum non est sententia probabili, ut admittit citata Propositio, sed etiam in cæteris omnibus, ubi agitur de salutis nostræ negocio, deque divinæ offensæ periculo.

Nota II. Dixi in præcedenti §. *Vi hujus*, non competere Superioribus localibus facultatem deputandi Confessarios pro excipiendis suorum Religiosorum confessionibus; sed ex concessione cit. Constit. Clementis VIII. ab hac generali regula excipitur casus deputationis Confessarii Novitiorum, semel, vel bis in anno faciendæ, si ita expedire judicaverint, ibi §. XVII.

Magistro soli Novitiorum confessiones audiendi cura committatur. Liceat autem Superiori etiam locali, si ita expedire judicaverit, vel per seipsum, vel per alium ab eo deputandum, semel, aut bis in anno eorumdem Novitiorum confessiones audire.

S E C T I O   C V I.

Eadem Sessio XXIII. cap. XVI. de Reform.

Cum nullus debeat ordinari, qui judicio sui Episcopi non sit utilis, aut necessarius suis Ecclesiis; S. Synodus, vestigiis VI. Canonis Concilii Chalcedonensis inhærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur; qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cujus necessitate, aut utilitate assumitur, non adscribatur, ubi suis fungatur muneribus; nec in certis vagetur sedibus. Quod si locum, inconsulto Episcopo, deseruerit, ei sacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus sine commendatitiis sui Ordinarii literis ab ullo Episcopo ad divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

Primæ hujus decreti parti, in qua statuitur, neminem ordinari debere, quem Episcopus suæ Ecclesiæ utilem, & necessarium non judicaverit, accessit declaratio Congregationis Concilii, confirmata a Gregorio XIII. contenta in responso dato sub die 21. Aprilis 1668. ad Cardinalem Antonium Barberinum, Archiepiscopum Remensem, Apostolica Limina visitantem, prout legitur lib. XVI. *Literarum visitationis sacroum Liminum* pag. 401. tenoris sequentis. = Cum nullus ordinari debeat, quem Episcopus suæ Ecclesiæ utilem, aut necessarium non judicaverit, Congregatio non semel declaravit, ab hujusmodi judicio nullam dari appellationem, sed recursum dumtaxat ad Sedem Apostolicam, quæ juxta ipsius Congregationis sententiam, per Gregorium XIII. fel. record. approbatam, quotiescunque Ordinarius recusaverit quemcunque ordinare, Metropolitano, aut viciniori Episcopi committit, ut ab eodem Ordinario prius requirat causam recusationis, quo legitimam non allegante, licet illi eumdem recusatum ordinare. Itaque, si qui ex diœcesanis Episcoporum Eminentiæ Vestræ provincialium Sedem Apostolicam adiverint, juxta prænarratam formulam, eorum querimoniis consuletur; cui formulæ ut unum in præsens addatur, censuerunt expedire EE. PP. videlicet, ut Metropolitanus, aut vicinior Episcopus, antequam commissas sibi partes exequi aggrediantur, paterne curent, ut illi denuo apud suos Episcopos per tres vices suppliciter petant. =

Observatia vero sanctionis in secunda ejusdem decreti parte contentæ, injuncta legitur §. II. Constit. Innocentii XIII. *Apostolici ministerii* 13. Martii 1723. pro restauranda disciplina ecclesiastica in Regnis Hispaniarum, quam postea Benedictus XIII. Const. *In supremo militantis Ecclesiæ* 23. Septemb. 1724. nedum confirmavit, sed etiam ab omnibus per orbem Episcopis pro norma haberi voluit, ibi. =

Et tam in his, qui ad Primam Tonsuram, quam in aliis, qui promoveri ad Ordines, etiam minores, optaverint, omnino servetur pariter regula ab eodem Concilio Tridentino tradita; nimirum, ut nullus ordinetur, qui judicio sui Episcopi non sit utilis,

aut necessarius suis Ecclesiis, quique illi Ecclesiæ, vel pio loco, pro cujus utilitate, aut necessitate assumitur; non adscribatur, ubi re ipsa functiones muneri suo consentaneas exerceat. Quod si qui modo reperiantur, vel clericali Tonsura jam initiati, vel ad Ordines sive minores, sive majores jam promoti, qui nulli certæ Ecclesiæ, vel loco pio adscripti fuerint, Episcopi adscriptionem hujusmodi, vel a seipsis, vel a Prædecessoribus suis omissam, statim suppleant, non minus quoad omnes in majoribus Ordinibus, etiam Presbyteratus, constitutos, quam quoad eos, qui vel sola Prima Tonsura, vel minoribus Ordinibus initiati, beneficium tamen ecclesiasticum possident. Ex reliquis autem, ut præfertur, vel sola Prima Tonsura insignitis, vel in minoribus Ordinibus constitutis, sed beneficio carentibus, nonnisi eos adscribant, quos Ecclesiis suis utiles, vel necessarios esse judicaverint.

Hanc eamdem adscriptionem, & servitium a Clericis, etiam non beneficiatis, Ecclesiis, quibus adscripti fuerunt, præstandum idem Benedictus postea etiam præcepit in Concilio Romano, ab eo celebrato *an. 1725. Tit. VI. cap. II. de ætat. & qualit. Præficiendor.* ibi. =

Clericali insuper Tonsura nullus initietur, nisi eodem tempore Ecclesiæ illi adscribatur, pro cujus servitio debet ordinari. Si vero sint, etiam minoribus, aut sacris Ordinibus insigniti, qui nulli certæ Ecclesiæ fuerint adscripti, Episcopi adscriptionem hujusmodi, etiam a suis Prædecessoribus omissam, suppleant, & pro arbitrio servitium, toties, quoties opus fuerit, præstandum designent: quam adscriptionem, quoad eos, qui jam promoti, extra diæcesim, vel studiorum causa, vel alia, ab Episcopis probata, commorantur ad tempus, ipsismet Episcopis benevisum, differri posse indulgemus. Ita autem adscripti, etsi Clerici sint, etiam conjugati, aut beneficia, vel officia ecclesiastica non obtineant, ab Ecclesiæ servitio, cui fuerint deputati, festis diebus singulis, præsertim solemnioribus, ne absint; propria ibi munia obituri; alias ad altiores gradus promovendi, non promoveantur, & jam promoti Episcoporum arbitrio pro inobedientiæ gravitate multentur. Crescente vero contumacia, Episcopi, ultra pœnas a Trident. Conc. indictas, post trinam canonicam monitionem, contra inobedientes, & contumaces procedant ad omnium usque privilegiorum clericalium privationem: servata in reliquis nupera super hoc Constitutione nostra, quæ in citata exibebitur Appendice.

Difficultates vero, quæ occurrere possent Episcopis pro executione hujusmodi adscriptionis explanantur a Bened. XIV. *lib. XI. de Synod. Diæc. cap. II. n. 8. & seq. edit. an.* 1755. cujus verba ex integro transcribo. ibi =

= Verum, si temporum circumstantiæ, tum illæ, quæ Chalcedonensis Concilii ætate vigebant, tum aliæ, in quibus res erant, dum Tridentinum decretum prodiit, multoque magis illæ, in quibus nunc versamur, debita consideratione expendantur; unusquisque intelliget, prioribus seculis, cum omnes Clerici, & ministri Sanctuarii, ut superius innuimus, ex illius Ecclesiæ redditibus vivebant, pro cujus servitiis ad Ordines promovebantur, non ita difficile fuisse, præstitutum systema hac in re constanter servare, ut scilicet nullius Ordinatio haberetur, nisi certæ alicujus Ecclesiæ ministerio manciparetur; hic autem neque susceptum officium deserere, nec illud in alia Ecclesia exercere posset, neque demum plures ordinarentur ministri, quam Ecclesiarum usus, ac necessitas postularet. Sed, cum sequentibus temporibus beneficia ecclesiastica, quæ simplicia vocant, erecta fuerint, quorum Rectores residentiæ onere non tenentur; cum ii dumtaxat, si vere loquamur, Ecclesiæ servitio cum perseverandi obligatione nunc adscribantur, qui in metropolitanis, cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis, Canonicatus, atque Præbendas, aliaque perpetua beneficia residentialia obtinent, vel Ecclesiis parochialibus, aliisque beneficiis curatis præficiuntur; præterea cum post Concilium Chalcedonense, & ante Concilium Trident. admissa fuerint Clericorum patrimonia pro sufficienti Ordinationis titulo; atque intra id ipsum temporis curriculum Sacrificiorum numerus, & Communionum, ac Confessionum frequentia magnopere excreverint; quæ omnia plures operarios, atque ministros requirunt: quis unquam, fide bona, contendere valeat, non modo nullam Ordinationem haberi sine ordinati adscriptione ad alicujus Ecclesiæ servitium, sed etiam hujusmodi servitium ab eo deseri non posse, quin pœnas a Chalcedonensi Concilio, aliisque antiquis Canonibus statutas incurrat?

Difficultatem hanc recte animadverterunt, ac diligenter examinarunt duo celebres Secretarii Congregationis Concilii, Carolus de Vecchiis, & Prosper Fagnanus, qui in quibusdam suffragiis suis, magno studio hac super re elaboratis, videntes ex una parte, Concilium Trident. quodammodo innovatam voluisse Chalcedonensis Synodi legem, quod indicant illa verba = *vestigiis sexti Canonis Concilii Chalcedonensis inhærendo* = ex altera vero parte magnam diffe-

differentiam intercedere inter circumstantias rerum, quæ Concilii Chalcedonensis ævo, quæque Trident. Concilii temporibus obtinebant; cum etiam ipsa Tridentina Synodus = in præcedenti *Sess. XXI. cap. II. de Reform.* = Clericorum patrimonia certis in casibus, de quibus infra dicemus, pro sufficenti titulo ad sacram Ordinationem baberi permiserit: fateri coacti sunt, præscriptam quidem fuisse a Trident. Concilio adscriptionem omnium ordinandorum ad alicujus Ecclesiæ servitium, desumpto exemplo ab antiquorum Canonum statutis; sed hanc adscriptionem diversam omnino esse ab illa, quam antiqui Canones, & præcipue sextus Concilii Chalcedonensis, faciendam præscripserant.

Quod si quæratur, quænam igitur Episcopo in synodalibus Constitutionibus sequenda sit regula ad excludendum nimis magnum ecclesiasticorum secularium numerum, ad faciendum idoneorum Clericorum delectum, ad obediendum Concilii Tridentini decreto, de omnibus Clericis certæ alicujus Ecclesiæ servitio adscribendis; hujusmodi autem adscriptionis quæ ratio adhiberi, qui usus instituti possit; an denique sperare liceat, Episcopi studia in hac re ad normam sacrorum Canonum dirigenda, felicem exitum babitura, nec ipsi potius novatoris nomen acquisitura esse? in promptu erit responsio, & immutata rerum, & temporum conditione præcussam non esse viam prudenti Episcopo, quominus synodalibus decretis, aliisque opportunis legibus, & statutis superfluam, atque inutilem turbam ab Ordinatione submovere valeat, nullam novitatis notam incurrendo, sed tum indicatis superius remediis, discreta quadam ratione utendo, tum aliis etiam, quæ ex sacris Ecclesiæ Canonibus, & Apostolicis Constitutionibus desumi possint.

Cum enim ex supra dictis remediis primum sit illud, quod episcopales scholæ, & Seminaria clericalia suppeditant, & hæc quidem, si non in omnibus, at certe in plerisque diæcesibus reperiantur; complures sunt synodales Constitutiones, quibus præscribitur, pluresque sunt diæceses, in quibus pro lege observatur, ut sacri Ordines nemini conferantur, qui vel multos annos, vel saltem definitum aliquod temporis spatium in Seminario non transegerit: ex quo sane duplex utilitas consequitur, nimirum, ut & ordinandorum numerus minuatur, & idonei tantummodo in Clerum adsciscantur, qui vocationis suæ indicia minime dubia præbuerint. Videantur Constitutiones synodales S. Francisci Salesii, a Præsule de Alex, illius successore coordinatæ, & auctæ. Videatur etiam Concilium Romanum sub Benedicto XIII. habitum anno 1725. ubi innovato Canone duodecimo Concilii Turonensis, anno 813. celebrati, ita statuitur = *tit. XXX. cap. II. Omnes ad sacros Ordines promovendos, per sex saltem menses continuos ante Ordinationem, in Seminariis respective, vel Episcopiis apud Episcopos omnino, sacro hoc etiam approbante Concilio, commorari debere decernimus; alias nunc* pro tunc *ab Ordinibus suscipiendis rejectos esse sciant, nec cum eis, nisi prudenti Episcoporum arbitrio, dispensandum.* = Quibus consonæ sunt aliæ complures ecclesiasticæ leges a prædicto Canonico Joanne in unum collectæ = in citata Historia *Seminar. Cleric. cap. VI. num. 15. & seqq.* = In iis itaque diæcesibus, in quibus Seminarium adest, & lex ista jam pridem inducta dignoscitur, ut ii dumtaxat ad Ordines admittantur, qui certo temporis spatio intra Seminarii septa laudabiliter permanserint, satis erit Episcopo hujusmodi legis observantiam constanter, diligenterque tueri.

Omnis igitur difficultas hac in re ad eas diæceses redigitur, in quibus aut Seminaria sunt, sed prædicta lex, & consuetudo locum non habet, aut in quibus Seminarium, vel nimis angustum est, vel omnino non adest. Quod itaque ad priores illas diæceses attinet, oportet, Episcopum suavibus modis suam mentem, ac desiderium unicuique declarare, simulque rationes ostendere, ob quas recta disciplinæ ratio postulat, neminem ad sacros Ordines promoveri, qui in Seminario episcopali assidue, vel aliquot saltem annorum, aut mensium numero commoratus non fuerit. Et quoniam ordinandi hanc excusationem afferre solent, quod ipsi quidem Episcopi voluntati libenter obsecuturi essent, sed ob paupertatem nequeunt alimenta Seminario persolvere; in promptu erit vicissim reponere, prætensam hanc paupertatem subsistere non posse, nisi patrimonium fictum, aut insufficiens sit beneficium, quod pro Ordinationis titulo assignatum fuit: alioquin ex illius fructibus, atque redditibus, vel saltem modica ipsis accessione facta, alimenta prædicta persolvi possent. Sed, quoniam experientia docet, quamlibet laudabilem consuetudinem, ac disciplinam, nonnisi paulatim, & per gradus introduci posse; & quia præterea, ut supra diximus, aliæ quædam diæceses sunt, in quibus, licet Episcopi forsan pro Seminarii erectione, aut ampliatione plurimum adlaboraverint, vel nullum, vel minus capax ad id, Seminarium adest: hoc unum restat in hujusmodi casibus adhibendum remedium, ut aliqua in civitate, ac respective in diæcesi designetur Ecclesia, sive Oratorium, quo omnibus saltem diebus Dominicis convenire teneantur omnes, & singuli, qui in Clerum adscribi, aut ad minores, majoresque Ordines promoveri cupiunt, ibique duabus ad minus in singulos menses vicibus, sacramentali confessione præmissa, sacram Eucharistiam sumere debeant. Hujusmodi autem Conventuum, sive Congregationum moderatores, & directores constituantur idonei, & probi Sacerdotes, seculares, aut regulares, pauciores, aut plures, prout Episcopo magis expediens visum fuerit, qui & pro recto rerum ordine invigilent, & uniuscujusque agendi rationem scrutentur, quique ad congregatos sermonem habeant non tam concionando, quam instructionis, & Cathechismi ritu, iis demonstrando, quibus dotibus, atque virtutibus instructos esse oporteat illos, qui ad Sanctuarii ministeria digne accedere cupiunt; quænam ratio vitæ, tum ex ipso clericalis professionis debito, cum ad proximorum ædificationem servanda ipsis erit, postquam in Clerum adjecti, vel ad minores, aut majores Ordines promoti fuerint. Huic providentiæ, opportunis legibus constabilitæ, si diligens addatur cura, ut omnia exacte, studioseque impleantur, quod facile obtineri poterit, si ab Ordinibus arceantur illi, qui in statutarum legum observantia deficere comperti fuerint; neque negligentiæ, quantum

in ipso fuerit, neque novitatis nomine prudens Episcopus a malevolis argui poterit.

Sequitur, ut videamus de altero ex remediis superius indicatis, nimirum de ordinandis omnibus certæ alicujus Ecclesiæ servitio adscribendis; quod quidem nonnullorum judicio, propter immutatas rerum, & temporum rationes, aut omnino jam fieri non posse, aut nullius fructus, & utilitatis nunc fore videtur. Verum, qui sic existimant, nullam idoneam causam afferre poterunt, cur ab Ordinationibus Clericorum excludi debeat eorumdem adscriptio ad Ecclesiarum servitium. Hæc enim, ut supra dictum est, a sacro Concilio Trid. præscribitur. Hæc ipsa nuperrime a duobus summis Pontificibus Innocentio XIII. & Benedicto XIII. in ejusdem Tridentini decreti executionem facienda statuitur, & inculcatur, tam scilicet quoad illos, qui clericali Tonsura, & minoribus Ordinibus initiantur, quam quoad illos, qui ad majores Ordines provehuntur; hoc insuper adjecto, ut, si omissa fuerit in Ordinationibus, sive a prædecessoribus Episcopis, sive ab ipsis tunc existentibus Præsulibus antea peractis, omissio isthæc per novam, ac generalem Clericorum omnium adscriptionem ad Ecclesiarum ministeria suppleatur. Quod si, præsentibus temporibus adscriptio hujusmodi non eos omnes effectus operetur, ac illa, quæ a Concilio Calcedonensi, aliisque antiquis Canonibus præscripta fuit; non tamen omni utilitate destituta censeri debet, & maxime si parochialis fuerit Ecclesia, cui ordinatus adscribitur, atque huic, quemadmodum par est, injungatur, ut susceptum Ordinem in ea exerceat, ut ecclesiasticis functionibus in eadem celebrandis inserviendo assistat, ut in christiana catechesi exponenda Parocho suppetias ferat, ut eidem Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum ad infirmos deferenti subserviat; collationes de sacris Ritibus, & de casibus conscientiæ cum ipso Parocho habendas, frequentet; neque vero in Clerum admittantur, aut ad superiores Ordines aliqui promoveantur, nisi qui hujusmodi servitium diligenter a se præstitum fuisse Ecclesiis, quibus adscripti fuerint, authenticis testimoniis, & monumentis docuerint. Quia vero lex ista ad continendos quidem in officio inferiores Clericos, & Ministros, qui ad Sacerdotium adspirant, satis valida, & efficax esse poterit; sed parem vim minime habebit quoad Presbyteros jam ordinatos, qui ulteriores sibi gradus ab Episcopo conferendos non esse sciunt: huic tamen alia opportuna media non deerunt, quibus Sacerdotes etiam adducere valeat, ut debitum servitium præstent Ecclesiis, quibus eos in Ordinatione adscripsit, seu aliis, quarum ministeriis, sic exigente diæcesis necessitate, eosdem forsan addixerit. In occurrentibus enim beneficiorum ecclesiasticorum collationibus, aliorumque officiorum, & administrationum provisionibus, atque deputationibus, facile ipsi erit Sacerdotes sibi obtemperantes, ac sedulam ecclesiasticis muneribus operam navantes, inobedientibus, ac desidiosis præferre, ac debito honore remunerari, nec ullam unquam rationem habere illorum, qui sibimetipsis, Ecclesiæque inutiles, satis sibi occupationis esse putant, si quotidie Missarum sacra faciant, in quo idcirco assiduos, & diligentes se præstant, ut quotidianam eleemosynæ stipem non amittant.

Et quidem his omnibus, quæ hactenus dicta sunt, nihil impedimenti afferre potest aut introducta disciplina beneficiorum simplicium, aut recepta consuetudo ordinandi Clericos ad titulum patrimonii. Numquid enim beneficium simplex, aut patrimonium exemptionem alicui tribuere potest, ut Seminarium ingredi non teneatur, aut peculiaris Ecclesiæ ministeriis adscribi, eique inservire nequeat. = Hactenus laudatus Benedictus.

Hoc unum notandum hic superest, quod si Clerici quicunque detrectaverint præstare obsequia illi Ecclesiæ, cui in eorum Ordinatione adscripti fuerunt, non sunt multandi pæna pecuniaria; cum Tridentinum in allato *cap. XVI.* statuat eis esse dumtaxat interdicendum exercitium Sacrorum, ut declaravit Cong. Conc. 19. *Julii* 1618. *lib. LXIV. Memorialium pag.* 653.

Idem exercitium interdici potest, si, inconsulto Ordinario, eamdem Ecclesiam deseruerint, ut dicta Cong. declaravit in *Anconitana* 14. *Februar.* 1609. *lib. XI. decret. pag.* 43. Etiamsi ordinati fuerint ad titulum patrimonii, ut declaravit *in Tinen.* 15. *Martii* 1625. *lib. LX. Memorialium pag.* 254.

Circa prohibitionem admittendi ad Divina celebranda, & Sacramenta quemcunque peregrinum Sacerdotem sine literis commendatiis sui Ordinarii, de qua in tertia dicti capitis parte, jam actum est supra hac eadem parte II. pag. 904.

SECTIO CVII.

Eadem Sessio XXIII. cap. XVIII. de Reform.

CUm adolescentium ætas, nisi recte instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas, &, nisi a teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, numquam perfecte, ac sine maximo, ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio, in disciplina ecclesiastica perseveret: S. Synodus statuit, ut singulæ cathedrales, metropolitanæ, atque his majores Ecclesiæ, pro modo facultatum, & diæcesis amplitudine, certum puerorum ipsius civitatis, & diæcesis, vel ejus provinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in collegio ad hoc prope ipsas Ecclesias, vel alio in loco convenienti ab Episcopo eligendo, alere, ac religiose educare, & ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur.

Erectio Seminariorum, ubi nondum facta reperitur, demandata legitur locorum Ordinariis Italiæ, & Insularum adjacentium a Bened. XIII. Constit. *Creatæ nobis 7. Idus Maji* 1725. & novissime a Benedicto XIV. Constit. *Ubi primum 3. Decembr.* 1740. monentibus Episcopos, ut in Cathedralibus, in quibus Seminaria hactenus erecta non sunt, illa quamprimum erigi, ac omnino institui curent, = *vel jam instituta amplificentur*, = si majori Alumnorum numero pro Ecclesiarum conditione opus sit. =

Imo, si ita exigat earumdem Ecclesiarum necessitas, est in facultate Episcoporum unum, vel plura Seminaria in eadem diœcesi erigendi, juxta dispofita in hoc eodem Cap. XVIII. §. *in Ecclesiis autem*, cum hac tamen limitatione, ut in sequenti decreto Cong. Conc. *in Lucana 21. Jan.* 1617. = Congregatio censuit, posse Episcopum unum, vel plura in diœcesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria, quæ ab illo uno, quod in civitate constitutum fuerit in omnibus dependeant. Ita tamen, ut si unum tantum erigere voluerit, totius diœcesis beneficia taxet pro illius contributione: si autem plura, pro quolibet Seminario taxet beneficia ejus partis diœcesis, quam ipse cum deputatorum consilio pro suo arbitrio, & prudentia designaverit. = Item censuit, hanc ob causam non teneri Synodum congregare, sed satis esse, ut in erectione hujusmodi observet formam a Conc. præscriptam *cap. XVIII. Sess. XXIII.* =

Imo, si duæ Ecclesiæ cathedrales æque principaliter unitæ sint, tenetur Episcopus, ut satisfaciat præcepto Concilii, in utraque Seminarium erigere: cum enim Concilium utatur distributivo verbo = *Singulæ* = refertur ad utramque Ecclesiæ Cathedralem: & ita etiam decisum fuisse refert a S. Congr. Concil. Cardinalis Lanfredini in Respons. XLVI. in *Valven. Erectionis Seminarii n. 3.*

Ne autem eadem erectio, ubi nondum effectum sortita est, variis excusationibus retardaretur, idem Bened. XIII. in d. Constit. statuit, ut sequitur, ibi.

Dum autem, sicut accepimus, Seminaria plerisque in locis ideo erecta minime reperiantur, vel quia Episcopi taxam conficere detrectant, ne illam a semetipsis incohare cogantur, vel quia beneficia simplicia, quorum dispositio ad eos libere spectat, occurrente illorum vacatione, suis Familiaribus, aliisve personis sibi gratis, & benevisis conconferre volunt; hinc est, quod Nos, omnem scopulum, ac obicem impeditivum boni spiritualis ab ejusmodi Seminariorum erectione provenientis, e medio prorsus tollere, ac removere intendentes, motu .... Congregationem, Seminariorum nuncupandam, in qua Venerabiles Fratres Nostri S. R. E. Cardinales, Congregationi super negociis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium, necnon Congregationi Interpretum Concilii Triden. præfecti, utriusque Congregationis Secretarii, Datarius, seu Prodatarius, ac Subdatarius, nunc, & pro tempore existentes esse debeant, tenore præsentium perpetuo erigimus, ac instituimus, ejusdem Congregationis Secretarium illum ipsum, qui Congregationis Concilii prædicti Secretarius pro tempore fuerint, constituimus, ac deputamus; prædictæque Congregationi, ac illius Secretario omnium, & singulorum Seminariorum in locis, ubi adhuc erecta non sunt, erigendorum, & ubi erecta quidem sunt, sed sufficientes non habent redditus, iis pro modo indigentiæ, ut præfertur, augendorum omnimodam curam committimus, ac demandamus; necnon ejusdem Congregationis Deputatis prædictis semel singulis mensibus, & quoties opus fuerit, se congregandi, dictorum Seminariorum erectionem promovendi, jam erectorum statum, & proventus recognoscendi, eorum necessitatibus opportune consulendi, taxas approbandi, reformandi, & augendi, numerum Alumnorum in singulis Seminariis taxandi, & præficendi, eumque pro modo redditum augendi, & minuendi, statuta pro recto, felicique eorumdem Seminariorum regimine, & administratione condendi, eaque mutandi, variandi, corrigendi, ac toties, quoties illis expedire videbitur, de novo faciendi, emergendas controversias summarie, solaque facti veritate inspecta, cognoscendi, & definiendi: Visitatores etiam, qui ejusmodi Seminaria diligenter perlustrent, & an recte, atque fideliter administrentur, ac in iis potissimum regulæ, a Trident. Con. præscriptæ, sedulo adimpleantur, inspiciant; & recognoscant, ubi, quando, & quoties opus esse judicaverint, facto tamen prius verbo cum Romano Pontifice, pro tempore existente, delegandi, ac deputandi, aliaque in præmissis necessaria, & opportuna pro data ipsis a Domino prudentia, decernendi, gerendi, & exequendi, plenariam, atque omnimodam facultatem, potestatem, & authoritatem tribuimus, concedimus, ac impartimur.

Universis itaque Episcopis, quorum in diœcesibus non adsunt, vel congruis redditibus instructa non sunt Seminaria, per præsentes injungimus, & mandamus, ut quamprimum præfatam taxam sedulo conficiant, eamque ad antedictæ Congregationis Secreta-

rium

rium intra sex menses, a die publicationis præsentis Constitutionis computandos, omnino transmittant, una cum distincta, & accurata relatione omnium beneficiorum suarum diæcesum, eorumdem annui valoris, necnon locorum, animarumque, & Ecclesiarum, in illis existentium, cum suis qualitatibus, ad hoc, ut eadem Congregatio, omnibus mature perpensis; statuere possit, an prædicta taxa approbari, necne debeat, simulque numerum Alumnorum, in unoquoque Seminario retinendorum, & summam pro singulorum sustentatione necessariam præscribere, & reliqua tandem omnia, quæ pro recta eorumdem Seminariorum administratione, sedulaque Alumnorum institutione utilia, ac oppurtuna judicaverit, salubriter decernere valeat.

SECTIO CVIII.

Eadem Sessio XXIII. de Reform. Prosequitur idem caput XVIII.

IN hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scribere competenter noverint, & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros. Pauperum autem filios præcipue eligi vult; nec tamen ditiorum excludit, modo suo sumptu alantur, & studium præseferant Deo, & Ecclesiæ inserviendi. Hos pueros Episcopus in tot classes, quot ei videbitur, divisos juxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina ecclesiastica progressum, partim cum ei opportunum videbitur, Ecclesiarum ministerio addicet, partim in collegio erudiendos retinebit, aliosque in locum eductorum sufficiet; ita ut hoc collegium Dei ministrorum perpetuum Seminarium sit. Ut vero in eadem disciplina ecclesiastica commodius instituantur, Tonsura statim, atque habitu clericali semper utentur; grammatices, cantus, computi ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinam discent; sacram Scripturam, libros ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & Rituum, ac cæremoniarum formas edifcent. Curet Episcopus, ut singulis diebus Missæ sacrificio interfint; ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata; & juxta Confessoris judicium sumant Corpus Domini nostri Jesu Christi: cathedrali, & aliis loci Ecclesiis diebus festis inserviant.

Benedictus XIII. in cit. Const. *Creditæ* §. *Postremo* declaravit, ut cantus, quo Tridentinum instrui vult Seminarii Alumnos, sit gregorianus. Insuper præcepit, ut in enunciatis *Tantum* ab eodem Tridentino bonarum artium disciplinis erudiantur, ibi.

Postremo saluberrimæ præfati Concilii dispositioni inhærentes, volumus, præcipimus, & sancimus, ut in omnibus Seminariis, tam hactenus erectis, quam in posterum erigendis, Alumni grammatices, cantus gregoriani, computi ecclesiastici, aliarumque bonarum artium *tantum* disciplina erudiantur, & sacræ Scripturæ, Catechismi, aliorumque ecclesiasticorum librorum, præsertim vero de Sacramentis, sacrisque Ritibus, & Cæremoniis tractantium, lectioni diligenter incumbant, ut cum ad vineam Domini excolendam vocati fuerint, dignos, peritos, utilesque operarios sese probare valeant, fructumque ei redeant uberrimum temporibus suis.

Circa legitimitatem natalium admittendorum in Seminarium juxta mentem Tridentini, adeo servanda est, ut neque legitimati pro recipiendis beneficiis in illud admitti possint, ut ex sequenti declaratione Cong. Concil. in *Bracharen.* 16. *Martii* 1595. = Cong. censuit, illegitimum dispensatum ad beneficia ecclesiastica, Canonicatum, & dignitatem, non propterea dispensatum censeri, ut in Seminarium recipi queat, ideoque nullo modo admitti in ipsum Seminarium ab Episcopo debere. =

Circa servitium præstandum Ecclesiæ a dictis Alu-

Alumnis, ab illis etiam, qui proprio sumptu aluntur, de quibus Tridentinum mentionem facit. notanda est sequens declaratio Congr. Conc. *in Arian.* 11. *Decemb.* 1621. = Sacra &c. censuit, posse quidem Archiepiscopum cogere Clericos propriis sumptibus in Seminario degentes, ut cathedrali, vel aliis loci Ecclesiis diebus festis inserviant, sed in hujusmodi facultate exercenda partes Archiepiscopi fore adeo moderate, ac prudenter se gerere, ut hinc Seminarium ipsum nullum detrimentum patiatur. =

Ex laudata Constit. *Credita*, ampliatum est Tridentini decretum in hoc, quod inhibitum sit Episcopis, ne pro se, vel suis Vicariis, aut familiaribus, habitatione, coquina, famulis, ministris, aut officialibus Seminarii. vel lectoribus, magistris, Sacerdotibus, & Clericis quocunque modo inservientibus eidem Seminario & Alumnis, vel ab eo salariatis, uti audeant, sub pæna interdicti ab ingressu Ecclesiæ: non prohibentur autem uti Cæremoniarum magistro, vel Sacerdotibus a Seminario detentis, cum exercent Pontificalia, ibi.

Omnibus insuper Episcopis præfatis, ne de cætero pro se, vel suis Vicariis, aut Familiaribus quibuscunque, sub quovis colore, & prætextu, habitatione, coquina, famulis, ministris, aut officialibus Seminarii, vel lectoribus, magistris, Sacerdotibus, & Clericis, quoquomodo inservientibus eidem Seminario, & Alumnis, vel a Seminario salariatis, & sustentatis, ac quomodocunque retentis, uti audeant, districte sub pæna interdicti ab ingressu Ecclesiæ vetamus, ac inhibemus. Non tamen per hoc prohibere intendimus Episcopo, Pontificalia exercenti, ne Cæremoniarum, magistro, vel Sacerdotibus a Seminario retentis, uti possit; imo ut eorum opera, ac assistentia in ejusmodi sacris functionibus libere uti valeat, plenam ipsi Episcopo tribuimus facultatem.

SECTIO CIX.

Eadem Sessio XXIII. de Reform. Prosequitur idem caput XVIII.

Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna, & necessaria Episcopi singuli, cum consilio duorum Canonicorum seniorum, & graviorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus Sanctus suggesserit, constituent; eaque ut semper observentur, sæpius visitando, operam dabunt. Discolos, & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient; eos etiam, si opus fuerit, expellendo, omniaque impedimenta auferentes, quæcunque ad conservandum, & augendum tam pium, & sanctum institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt.

Circa intellectum, & executionem hujus Tridentinæ sanctionis, respicientis tam deputationem duorum Canonicorum, quam eorumdem officium, & consilium ab Episcopo adhibendum, ad petitionem Capituli cathedralis Salernitanæ inter alia proposita fuerunt S.Congregationi Conc. duo sequentia dubia, ut *lib. VI. decretor. pag.* 22. relata etiam *tom. VII. Resolutionum dictæ Cong. a Liverzani in Tricarien. administrationis Seminarii* die 24. *Mart.* 1736.*pag.* 212. = I.An duo Canonici electi ab Archiepiscopo ad constituendam educationem puerorum Seminarii possint pro libito Archiepiscopi mutari.II.An eorum consilium adhibendum tam in constituendis regulis universalibus Seminarii, quam in electione singulorum puerorum introducendorum, electione Magistrorum, librorum legendorum, Confessoris punitione, discolorum expulsione, visitatione, & similibus = Eadem Cong. mense Junio 1589. respondit = Ad I. non posse amoveri, nisi ex legitima causa. Ad II. in omnibus his esse adhibendos. = Idem respondit quoad I. dubium *in Papien.* 7.*Julii* 1591. *lib VII. pag.* 14. *& in Sarzanen.* 25. *Jun.*1639. *lib. XVI. p.*221. Quamvis autem Episcopus dictum consilium teneatur adhibere, non tamen cogitur illud sequi, nec hi duo Canonici quidquam juris habent in directione Seminarii absque Episcopo, vel ejus Vicario, ut ex sequenti decreto dictæ Cong. in *Ariminen.* 16. *Feb.* 1609. = Item respondit, duos Canonicos ab Episcopo electos ad regimen Seminarii constituendum, neque in receptione Alumnorum, neque in eorum ejectione, aliave re ad ipsius Seminarii directionem spectante, quidquam curæ habere, aut sibi vendicare posse absque Episcopo, vel ejus Vicario, sed tantum debere Episcopum, vel ejus Vicarium, in ejusmodi rebus ipsorum consilium requirere, licet illud sequi non teneatur. =

SE-

SECTIO CX.

Eadem Sessio XXIII. de Reform. prosequitur idem caput XVIII.

ET quia ad collegii fabricam instituendam, & ad mercedem Præceptoribus, & ministris solvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarii, ultra ea, quæ ad instituendos, vel alendos pueros sunt in aliquibus Ecclesiis, & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadem Episcopi cura applicata censeantur: iidem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemque duorum de Clero civitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat, ex fructibus integris mensæ episcopalis, & Capituli, quarumcunque dignitatum, &c....

Ne Seminaria ex redditũum defectu unquam pereant, in hoc decreto statuit Concilium, ut ex redditibus mensæ episcopalis, & Capituli, & quorumlibet beneficiorum diœcesis certa pecuniæ summa detrahatur, quotannis Seminario præstanda, juxta taxam ab Episcopo præscribendam cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab ipso Episcopo, alter a Capitulo eligatur, ac duorum de Clero civitatis, quorum alterius electio ad Episcopum, alterius vero ad eumdem Clerum pertineat. Cum autem circa hujusmodi sanctionis praxim plura exorta fuerint dubia, emanarunt sequentes declarationes a Cong. Conc. &

I. In Oscen. mense Octobr. 1585. = Alias Sac. Congr. ad interpretationem decret. *cap. XVIII. Sess. XXIII.* censuit, Episcopum Oscen, cum consilio deputatorum teneri tam circa institutionem, disciplinam, & mores Clericorum, quam circa temporalium rerum administrationem providere: sufficere tamen, quod Episcopus hujusmodi consilium requirat, eorumque consilio adhibito, posse Episcopum statuere, & deliberare, quæ pro prudentia sua magis expedire judicaverit: exactionem vero, quæ fit pro Seminario, ad solum Episcopum pertinere. Dubitatur modo, mortuo Episcopo, & in Sede vacante, ad quem pertineat erectio, & administratio dicti Seminarii, & videtur, quod pertineat ad Capitulum, quia, Sede vacante, Capitulum fungitur vice Episcopi tam in spiritualibus, quam in temporalibus, *cap. penult. & ult. de Supplen. neglig. Prælat. in VI. Et cap. Is, cui de elect. in VI.* = Sacra Cong. censuit, pertinere ad Capitulum. = *ut in lib. IV. decr. pag.* 84. Idem declaravit *in Curien. 5. Octobris 1594. & in Nullius 19. Jan. 1595. lib. VIII. pag. 65. & 97.*

II. In Salernitana jam cit. §. *Circa* ad III. dubium = An alii quatuor sint deputandi, & deputati adhibendi sint in consilio tantummodo in taxatione, contributione fructuum ex unione beneficiorum, ut in aliis difficultatibus, ob quas Seminarii instructio, vel conservatio impediretur, aut perturbaretur, an etiam in exactione, & temporalium administratione tam dicti Seminarii, utputa, deputatione, vel expulsione ministrorum, & famulorum temporalium, expensis quotidianis provisionis bladorum, quam etiam bonorum quorumcunque, & redditũum ipsius Seminarii etiam ex beneficiis unitis, utputa locationibus, concessionibus, aliisque contractibus, litibus. = ac ad IV. = An hi quatuor deputati sint perpetui, vel etiam amovibiles, servata tamen ratione Concilii in eorum electione, & dicta electio spectet ad Capitulum. = Respondit ad III. = teneri Episcopum adhibere Deputatorum consilium tam circa institutionem, disciplinam, & mores, quam temporalium rerum administrationem. Ad IV. esse perpetuos. Nec possunt amoveri, nisi ex justa, & legitima causa, ut etiam declaravit *in Papien. 7. Julii 1591. lib. VII. pag. 74. III. In Gerunden. 14. Feb. 1644. ut lib. VIII. pag. 14.* = Sacra &c. censuit, uniones factas Seminario absque consilio eorum quatuor, quos jubet Concilium adhiberi, minime valere. =

III. *In Ferrarien. 3. Martii 1644. dicto lib. VIII. pag. 16.* = Sacra &c. censuit, in unionibus beneficiorum faciendis Seminario, satis esse servare formam traditam a Concilio *cap. XVIII. Sess. XXIII. de Refor.* nec requiri consilium Capituli. =

IV. *In Panormitana mense Sept.*, & Octobr. 1587. censuit = incertos redditus parochialium non esse pro Seminario taxandos. =

V. *In Limana 22. Jun. 1622.* = Sacra &c. sæpius respondit ex distributionibus quotidianis nihil esse contribuendum Seminario = etiamsi eis omnes Canonicorum redditus constent, ut declaravit in *Avellinen. 15. Januarii 1601.* Idem respondit ad hoc dubium sibi quarto loco propositum ab Episcopo Burgi S. Donnini 10. April. 1625. = an imponenda sit (taxa) super tertia parte fructuum Canonicatuum, quæ conversa fuit in distributiones quotidianas. =

In hoc tamen casu Cardinalis de Luca *Discur. XXV. ad hoc idem cap. XVIII. Tridentini n. 14.* ita notat. = Id autem intelligendum venit, ubi (distributiones) tales sint, ut ad servitii portionem recipiantur, adeo ut præfata ratio adaptetur, quodque earum diminutio non beneficiatorum, sed ipsius Ecclesiæ præjudicium concerneret, quia nempe alias ipsum servitium negligeretur. Secus autem, ubi etiam redditus, alias de sui natura certi, consistentes in fructibus bonorum stabilium in notabili quantitate more præbendarum, in quas forte antiquitus distributio esset, ex majori, nimiumque commendanda motu

motivo majoris interessentiæ, & cultus Ecclesiæ, jure implicitæ societatis inter omnes Canonicatus, & beneficia redacta essent ad massam per punctos ad formam distributionum quotidianarum, inter inservientes tantum repertiendam; portiones tamen sint tales, ut pinguem redditum constituant, longe excedentem proportionatum salarium servitii. =

VI. *In Fundana deputationis officialium Seminarii 26. Martii 1689. lib. XXIX. decretor. pag.* 129. disceptato sequenti dubio = an Episcopus potuerit, & possit deputare Rectorem, aliosque officiales Seminairi absque consilio Deputatorum a Capitulo = respondit = Negative = Examinato subinde hoc altero = an Episcopus in revisione, & solidatione computorum dicti Rectoris debuerit sequi consilium Deputatorum = respondit. = teneri adhibere consilium, sed non sequi, = *Tricaricen. administrationis Seminarii 24. Martii 1736.*

Si tamen Seminaria tradita sint curæ, & regimini alicujus Ordinis regularis, electio Rectoris, aliorumque Religiosorum iisdem Seminariis inservientium, horum deputatio, & electio pertinet ad Præpositum Generalem, ut animadvertit Benedictus XIV. *lib. V. de Synod. diæc. cap.* XI. *n.* 9.

Circa beneficia vero, quæ uniri possunt, quæque taxam pro manutentione Seminarii, tam erecti, quam erigendi contribuere tenentur, & in qua summa, & taxa constituenda sit, clare exprimuntur in cit. Constit. Benedicti XIII. *Creditæ*, ut sequitur.

Cum itaque .... Nos ...., universis, & singulis locorum Ordinariis Italiæ, Insularumque adjacentium, hac nostra perpetuo valitura Constit. districte injungimus, præcipimus, & mandamus, ut in Cathedralibus, in quibus Seminarium hactenus erectum non fuit, illud quamprimum erigi, ac omnino institui curent: ubi vero jam reperitur erectum, sed congruis redditibus ad Alumnorum, Magistrorumque sustentationem necessariis instructum non est, de iis, ut infra, opportune provideant. Utroque igitur casu, nimirum tam pro erectione novi Seminarii, quam pro supplemento redditum Seminarii jam erecti, taxam cum consilio duorum de Capitulo, & totidem de Clero conficiant, a memorato Trident. Conc. *cap: XVIII. Sess. XXIII. de Reform.* præscriptam, incipiendo ab integris fructibus mensæ episcopalis, & absque ullo discrimine prosequendo, juxta normam ibidem expressam, & provide constitutam. Eidem vero taxæ omnia, & singula beneficia secularia, & regularia per quoscunque, etiam Venerabiles Fratres Nostros S. R. E. Cardinales, necnon Nostros, & pro tempore existentis Romani Pontificis Familiares, & Cameræ nostræ Apostol. Clericos, Ministros, ac Officiales quoscunque, præsentes, & futuros, obtenta, & in posterum obtinenda, ac omnia insuper beneficia secularia Prioratibus, Commendis, vel Bajulivatibus Ordinis Fratrum S. Joan. Hierosolymitani, quomodocunque unita, aut de cætero unienda, necnon fructus, ac redditus Confraternitatum laicorum, ex certis fundis, & capitalibus provenientes (non autem summas pecuniarias, quæ a Confratribus quolibet mense, vel anno, vel per modum eleemosynæ, vel in vim statutorum contribuuntur) subjici, & ad illius solutionem perpetuo teneri decernimus, statuimus, & mandamus. Declarantes ab ea exemptos esse debere Regulares pro iis tantum beneficiis, vel fructibus, quorum ratione ipsis Apostol. Sedes diserte, ac expresse, & ex causa vere, ac proprie onerosa indulsit, ut ab onore taxæ pro Seminario exempti sint.

Porro ejusmodi taxa juxta locorum qualitatem respondere debeat summæ scutorum trium pro quolibet centenario proventuum beneficii; & si necessitas urgeat, augeatur etiam usque ad summam quinque pro centenario; itaut nunquam minor scutis tribus, neque major sit scutis quinque pro quolibet centenario, & anno; ac in illius confectione regula, a Triden. Conc. in prædicto *cap. XVIII.* sancita, accurate, & adamussim observetur. Donec autem nova hæc taxa confecta, & a Congregatione a Nobis deputata, ut infra dicetur, approbata fuerit alia taxa, quam Seminarium antea exigere consueverat, omnino persolvatur. Cæterum novæ taxæ exactio semper committatur personæ fide, & facultatibus idoneæ, ab Episcopo, & cathedralis Ecclesiæ Capitulo specialiter approbandæ, & deputandæ, ita quidem, ut quoties Exactor hujusmodi negligens, aut minus idoneus repertus fuerit, illius culpam idem Episcopus, & Capitulum portare debeant, & pro non exactis, atque deperditis respective de proprio teneantur, liceatque Seminario tam contra Exactorem, quam contra deputantes, eorumque hæredes, quocunque tempore agere, nedum pro deperditis, sed etiam pro non exactis ad præcisam taxæ faciendæ normam, & quantitatem.

Præterea Episcopi, & Capitula portiones, seu quotas sibi obtingentes, juxta præfatam

fatam taxam quolibet anno realiter, & cum effectu deponere teneantur penes Exactorem deputatum, qui eas solvat, seu eroget in sumptus pro Seminarii manutentione necessarios, & tam hujus depositi, quam successivæ solutionis, seu erogationis, simulque cujuslibet alterius exactionis non factæ, & qua de causa, documentum per eosdem Episcopos, & Capitula ad antedictæ Congregationis Secretarium, quotannis transmittatur.

Quod si in aliqua diœcesi, computatis propriis Seminarii redditibus, siqui sint, necnon beneficiorum antea cum effectu illi unitorum, ac fructibus parvorum conventuum suppressorum præcedenter applicatis (quas quidem tum beneficiorum uniones, tum applicationes fructuum parvorum conventuum firma esse volumus) per hujusmodi etiam taxam, erectionis, & sustentationis Seminarii, ad necessitatem nimirum uniuscujusque diœcesis, & Alumnorum, non autem ad pompam, & voluptatem, sufficienter provideri nequiverit; tunc, & eo casu, ac in subsidium tantum, Ordinarii locorum eidem Seminario unire, & applicare possint, ac debeant beneficia simplicia cujuscunque qualitatis, & dignitatis fuerint, etiam jurispatronatus ecclesiastici, vel quomodocunque affecta, & dispositioni Sedis Apostolicæ reservata, sine tamen ullo divini cultus, ac illa obtinentium præjudicio. Hæc porro unio fiat statim, & ante eorumdem beneficiorum vacationem: nempe uniantur beneficia primo loco vacatura usque ad certam annui redditus quantitatem, in ipsa unione specificandam, quæ, computata taxa insufficienti, satis esse possit sustentationi certi numeri Alumnorum pro unoquoque Seminario designatorum; ipsaque unio, statimac beneficia prædicta quomodocunque vacaverint, debitum, atque integrum sortiatur effectum, fel. rec. Clementis VIII. ac Urbani VIII. necnon aliorum quorumcunque Romanorum Pontificum, Prædecess. Nostror., Constitutionibus, vel decretis in contrarium facientibus, non obstantibus.

Cæterum considerantes monasteria, Prioratus, & beneficia consistorialia, necnon aliqua alia indispensabiliter necessaria esse, ac fore pro congrua sustentatione S.R.E. Cardinalium, & Ministrorum, Romano Pontifici, & Sedi Apostol, actualiter inservientium, volumus, & declaramus, quod Abbatiæ, Prioratus, & monasteria consistorialia, seu beneficia, quovis modo Apostolica auctoritate commendata, & ad præsens obtenta; ac in futurum obtinenda per antedictos S. R. E. Cardinales, seu veros, & proprios Papæ Familiares, Nuncios Apostolicos, & Prælatos Congregationum, quibus iidem S.R.E. Cardinales interfunt, Secretarios dumtaxat, memoratis Seminariis uniri, & applicari numquam possint, & uniones, quas forsan fieri contigerit, nullæ, ac irritæ prorsus sint: firma in reliquis remanente libertate, & facultate uniendi, servata tamen forma superius expressa, & non aliter) cætera omnia beneficia, etiam, ut præfertur, affecta, & reservata, vel alias ad provisionem, ac dispositionem Sedis Apostol. quomodolibet pertinentia.

Quod spectat ad unionem beneficiorum Sedi Apostol. reservatorum, non pigeat Episcopus, legere animadversa a Bened. XIV. *lib. IX. cap. VII. de Synod. Diac. edit. an. 1755.* a n. IV. ad VII. sed potissimum n. VIII. per hæc verba =

,, Hæc itaque statuta, ac definita habentur, pro eo quod pertinet ad unienda Seminariis beneficia ecclesiastica Apostolicæ Sedi reservata, aut affecta, nec aliud quidquam hic addere necesse esset, nisi fel. rec. Pontifex Benedictus XIII. pro Episcopia Italiæ, & Insularum adjacentium, Constitutionem edidisset, quæ incipit *Creditæ nobis*, quæque ordine 27. extat in Appendice ad Concilium Roman. ab ipso habitum in Basilica Lateranen. an. 1725. Per eam siquidem Constitutionem prædictis Episcopis jus tribuit uniendi Seminario. = *Beneficia simplicia cujuscunque qualitatis, & dignitatis fuerint, etiam jurispatronatus ecclesiastici, vel quomodocunque affecta, & dispositioni Sedis Apostolicæ reservata &c. fel. rec. Clementis VIII. ac Urbani pariter VIII. necnon aliorum quorumcunque Romanorum Pontificum Prædecessor. nostror. Constitutionibus, vel decretis, in contrarium facientibus, non obstantibus &c.*

,, = Quæ verba nonnullis Italiæ Episcopis ansam dederunt, ut sibi tributam putarent facultatem uniendi Seminario quælibet beneficia simplicia, nondum vacantia, licet quocunque modo Sedi Apostolicæ affecta, & reservata; sublatis nimirum de medio, per verba superius recitata, contrariis Clementis VIII. & Urbani VIII. decretis, in supra citatis eorum Constitutionibus contentis. Verum advertendum est, præfatum Bened. Pontif. in eadem Constit. *Creditæ nobis*, decrevisse, ut antequam ad beneficiorum unionem procedatur, non solum statuta, & imposita esse debeat taxa, a Trid. præscripta, & quidem ad rationem saltem trium annuorum scutorum pro quolibet centenario fructuum;

,, ve-

„ verum etiam, si hæc ad Seminarii, & Clericorum in eo alendorum sustentationem satis non sit, „ ut eadem taxa usque ad summam quinque scutorum augeatur; & quidem cum approbatione „ Congregationis, ab ipso Pontifice super Seminariis institutæ. Quod si in aliqua diœcesi, computatis omnibus Seminarii proventibus, etiam illis, „ qui ex beneficiis antea unitis, aliisque redditibus „ eidem applicatis obveniunt, necnon ipsa taxa ad „ prædictam rationem aucta, non adhuc ejusdem „ Seminarii, & Alumnorum necessariæ sustentationi sufficienter provisum esse constiterit, *tunc, & eo casu, ac in subsidium tantum*, prædicta „ beneficia affecta, & Sedis Apostolicæ dispositioni reservata, non tamen jam vacantia, Seminario „ uniantur. Ex quibus simul sumptis clare patet, „ Episcopos Italiæ, & adjacentium Insularum, qui „ Benedictinam Constitutionem exequi, ac privilegio sibi per eam elargito uti velint, id agere minime posse, nisi cætera superius indicata præcesserint; quod & ex ipsa Constitutione colligitur, „ & clarius etiam ex edicto, ipsius Pontificis jussu „ publicato, & ad locorum Ordinarios transmisso „ per organum Cardinalis Corradini, tunc Prodatarii, quod per extensum legi potest apud Rigantium *loc. cit. num.* 127.

S E C T I O   C X I.

Eadem Sessio XXIII. de Reformat. prosequitur idem cap. XVIII.

Quod si cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum Prælati in hac Seminarii erectione, ejusque conservatione negligentes fuerint, ac suam portionem solvere detrectaverint; Episcopum Archiepiscopus, Archiepiscopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat; & ut quamprimum hoc sanctum, & pium opus, ubicunque fieri poterit, promoveatur, studiose curabit. Rationes autem redditaum hujus Seminarii Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero civitatis deputatis...... Si vero in aliqua provincia Ecclesiæ tanta paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non possit, Synodus provincialis, vel metropolitanus, cum duobus antiquioribus Suffraganeis, in Ecclesia metropolitana, vel alia provinciæ Ecclesia commodiori, unum, aut plura collegia, prout opportunum judicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Ecclesiarum, in quibus singulis collegium commode institui non potest, erigenda curabit, ubi pueri illarum Ecclesiarum educentur...... Postremo, si vel pro unionibus, seu pro portionum taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam hujus Seminarii institutio, vel conservatio impediretur, aut perturbaretur, Episcopus cum supra deputatis, vel Synodus provincialis pro regionis more, pro Ecclesiarum, & beneficiorum qualitate, etiam suprascripta, si opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & singula, quæ ad felicem hujus Seminarii profectum necessaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac providere valeat.

Circa dispoſita in his tribus capituli partibus, hodie attendenda est laudata Constit. *Credita*, in qua statuitur in omnibus prædictis casibus recurrendum esse ad Congregationem, ab eo erectam pro Seminariis &c.

S E C T I O   C X I I.

Sessio XXIV. de Reform. Matrimonii.

Canon. II.

Si quis dixerit, licere christianis plures simul habere uxores, & hoc nulla lege divina esse prohibitum, anathema sit.

Pænæ statuæ contra eos, qui mentito nomine, & cognomine, prima adhuc uxore vivente, transeunt ad secundas nuptias, habentur in sequenti Urbani VIII. Constit. data *sub die* 20. *Junii* 1637.

Magno. . . . cum, ii iniquitatis filii reperiantur, qui sub mentito nomine, seu cognomine, adhuc prima uxore vivente, ad secundas nuptias transire audent. Nos. . . nefariam improborum hominum hujusmodi temeritatem, hac nostra perpetuo valitura Constitutione decernimus, ut hujusmodi sic delinquentes, ultra pænas, quibus ipsi ordinarie puniri solent, damnentur ad triremes in perpetuum: quodsi inhabiles reperti fuerint, publice fustigentur, & damnentur ad carceres in perpetuum. Si vero pro qualitate, & enormitate delicti graviores pænas meruerint, etiam Curiæ seculari arbitrio eorumdem præfatæ Congregationis Cardinalium (Sac. Inquisitionis) puniendi tradantur.

Hæc autem Constitutio non videtur usu recepta, saltem quoad traditionem Curiæ seculari, ut sentit Bened. XIV. *lib.* IX. *de Synodo diœces. edit. an.* 1755. ,, *cap.* VI. *n.* 8. ubi hæc habet = Præterea dici potest, hanc etiam Constit. ad terrorem potissimum ,, editam fuisse: siquidem Congr. S. Officii, *an.* 1647. ,, nimirum vix annis decem ab illius promulgatione ,, elapsis, ab Archiepiscopo Beneventano interro- ,, gata, qua pæna puniendus esset polygamus, ita ,, respondit. = Polygamorum pæna, si falsos testes ad suum liberum statum comprobandum non ,, induxerint, post abjurationem de vehementi, solet esse damnatio ad triremes per quinquennium: ,, si vero induxerint, per septennium: falsi testes ,, ipsi quoque damnantur ad triremes per quinquennium, aut brevius tempus pro delicti qualitate. =

SECTIO CXIII.

Eadem Sessio XXIV. de Refor. Matrimonii,

Canon. XII.

SI quis dixerit, causas matrimoniales non spectare ad judices ecclesiasticos, anathema sit.

Qui autem judices ecclesiastici statuantur, notabitur infra ex Constitutionibus Benedicti XIV. post cap. X. Sess. XXV. de Refor.

SECTIO CXIV.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrimonii caput I.

TAmetsi. . . . . . Sancta Synodus. . . . Sacri Lateran. Conc. sub Innoc. III. celebrati vestigiis inhærendo, præcipit, ut in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnia publice denuncietur, inter quos matrimonium sit contrahendum: quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie Ecclesiæ procedatur; ubi Parochus, viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat, ego vos in matrimonium conjungo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque provinciæ ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiose impediri posse, si tot præcesserint denunciationes; tunc vel una tantum denunciatio fiat: vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur. Deinde ante illius consumationem denunciationes in Ecclesia fiant, ut, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur, nisi Ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædictæ denunciationes remittantur: quod illius prudentiæ, & judicio S. Synodus relinquit.

Huic decreto præcipienti, ut antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnia publice denuncietur, accessit decretum Congregationis, habitæ coram Innocentio XII. an. 1697. confirmatum a Clemente XI. ac insuper innovatum

vatum a Bened. XIV. in Epistola encyclica ad universos Episcopos *Etsi 7. Feb.* 1742. §. *XI.* st atuentibus, non esse deveniendum ad dictam denunciationem, nisi antea sponsi reperti fuerint a Parocho in christianæ Religionis rudimentis instructi, ibi.

Verum cum matrimonio jungendi non sint, si Parochus, ut debet, prius interrogando deprehenderit, marem, seu fæminam, quæ ad salutem necessaria sunt ignorare.

Hoc Tridentini decreto ampliata est Decretalis Innocentii III. relata in cap. III. *Cum inhibitio de Clandestin. desponsat.* §. 1. ut notavi parte I. pag. 507.

Pœnas, quibus puniri possunt tam Parochus, quam contrahentes matrimonium, non præmissis denunciationibus, ac etiam testes dolose illi præsentiam impendentes, refert idem Benedictus *lib.XII. de Synod. Diœc. cap VI. n.* 2. ibi. = Parochus autem matrimonio interesse præsumens, cui legitimæ non præcesserint denunciationes, suspensione ab officio, triennio duratura, aut etiam graviori pœna plecti jubetur *in cit. cap. Cum inhibitio*, §. *final.* a qua quidem suspensione, cujus tempus est a jure determinatum, non posse eumdem intra triennium ab Episcopo absolvi, docent Sanchea, *de matrim. lib.III. disp.LII. n.* 2. Gutierrez *de matrim. cap.LXXV. n.*22. & Pontius *lib. V. cap. XXXVII. n.II.* Ipsis vero contrahentibus, quia Ecclesiæ mandatum in re sane gravi contemnunt, condignam pœnitentiam injungendam, *in eodem cit. §. final.* statuitur. Testibus tamen, qui ejusmodi matrimoniis assistunt, nulla pœna neque a Conc. Lateranen., neque a Tridentino reperitur imposita: at nihilominus pleræque diæcesanæ Synodi etiam in illos duxerunt animadvertendum pœna excommunicationis latæ sententiæ. Quamvis porro Soto *in IV. dist. XXVIII. quæst.I. art.*2. §. *Quo igitur*, absonum visum sit, a particulari Synodo illam in prædictos testes irrogari pœnam, a qua infligenda Concilia generalia abstinuerunt, ac proinde præfatas Constitutiones irritas existimaverit. Rectius tamen earumdem validitatem propugnat, atque a Soti argumentis vindicat Sanchea *cit. lib. III. disp. XXXXVI. n.* 8. etenim, cum testes præfati assistentiam præstent matrimonio ab Ecclesia interdicto, graviter profecto in Ecclesiæ leges delinquunt; quapropter synodales Constitutiones, eorum culpam debita coercentes pœna, nihil agunt contra Canones, sed Canones ipsos tuentur, ac fovent; sicuti animadvertit etiam Fagnan. *in cit. cap.Sicut olim. n.*78. *de accusat.* ubi loquens de Synodo provinciali, quæ in re, quam in præsens versamus, non plus auctoritatis habet, quam diæcesana, ait: = Non tamen horum potestas adeo restringitur, quin multa statuere possint circa ea, quæ totam provinciam concernunt, præter Jus commune .... suisque decretis Jus commune adjuvare, addendo novas pœnas, vel antiquas augendo. =

Idem tamen Pontifex loc. cit. *cap. V. n.* 4. animadvertit, quod statuere quidem potest pœnam excommunicationis ipso facto incurrendæ, non tamen adjecta declaratione, ut statim evitandi sint, licet non fuerint publice, & nominatim denunciati, cum ex celebri Extravaganti *Martini V. Ad evitanda*, edita in Concilio Constantiensi, evitandi dumtaxat decernantur excommunicati publice, & nominatim denunciati, ac publici, & notorii Clericorum percussores. Possunt etiam contrahentes, omissis denunciationibus, puniri pœna pecuniaria, piis locis applicanda, ut declaravit Cong. Conc. in *Florentina 17. Feb. 1629. lib. Decret. XIV. pag.*35.

Præfatæ denunciationes faciendæ sunt non solum in loco, in quo contrahendum est matrimonium, sed etiam in loco originis contrahentium, ex decreto Cong.Conc. *in Senogagl. denunciationum 29. Januar. 1684. lib. decretor. XXXV. pag.* 23. declaratur tamen non esse necessario faciendas in loco originis, sed satis esse, si fiant in loco domicilii, quando mora contrahentium fuit continua per plures annos, Terræ Guastallæ *lib. XI. pag.* 183. *& in Vercellen. 6. Maji 1719. lib. LXIX.* =

Item faciendæ sunt in ambabus parochiis, quando contrahentes sunt diversarum parochiarum, ex declaratione ejusdem Cong. dub. ad cap.I. *Sess. XXIV. de Refor. Matrim. Posit. LXXV.*

Pro matrimonio contrahendo ab Oblatis Conservatorii, vel mulieribus, sive puellis in eo educationis gratia degentibus, debent fieri in parochia, intra cujus limites situm est Conservatorium, *in Salernitana Jurium parochialium* 19. *Augusti* 1702. *lib. decret. ejusd. Congr. LII.*

Quod autem spectat ad dies festivos, & tempus Missæ solemnis, in quibus eas fieri hic præscribitur a Trident. laudata Cong. declaravit, fieri posse etiam tempore, quo eisdem diebus festivis canuntur Vesperæ: sicut & diebus ferialibus, si Ordinarius judicaverit ex causa dispensare, *in Avenionen. mense Octobri 1686. ad XIII. dub. lib. IV. pag.* 187, *& in Ravennaten. lib.II. pag.*160.

Duas tamen faciendi eodem die, & tempore non potest Episcopus, sive ejus Vicarius generalis facultatem dare, deficiente causa legitima ad eas remittendas, etiamsi sit in usu ex quacunque causa, etiam levi, talem facultatem concedere, nisi timeatur malitiose impediri posse matrimonium, vel alia similis causa subsit Ordinario, in *Vicen.* 20. *Aprilis 1606. Posit. LXXVIII. pag.* 323. *ad hoc cap.* 1.

Circa dispensationem vero, seu remissionem harum denunciationum, quam idem Triden. relinquit prudentiæ, & judicio Ordinarii, notanda sunt sequentia præfatæ Cong. decreta.

Possunt remitti ab Episcopo tam ante, quam post contractum matrimonium, sed ante consumationem *in Perusina lib. II. pag.* 16.

Possunt remitti, cum senex contrahit cum juvene, vir nobilis cum fæmina ignobili, vel cum quis timet consanguineos, vel contrahit cum concubina, vel meretrice: cum hæ censeantur causæ sufficientes ad illas remittendas, *in Hieracen. lib.II. pag.*143.

Possunt etiam remitti ab Episcopo ex alia causa, quam expressa a Concilio; dummodo sit æque gravis, & major ea, quæ est expressa, in *Novarien. 1609. lib. II. pag.*73.

Cau-

Causa tamen instantis Adventus, vel Quadragesimæ, tamquam insufficienti, non possunt remitti, *in Novarien. ut supra*: nisi ob dilationem post dicta tempora timeri possit matrimonium effectum non sortiri, vel subsit etiam alia causa, ob quam Episcopus prudenter judicet necessariam remissionem, *in Cremonen. lib. II. pag.* 18.

Denunciationum remissio facta ab Ordinario in cujus diœcesi contrahendum est matrimonium, non sufficit ad hoc, ut quia absque licentia sui Ordinarii possit contrahere cum subdita illius, qui denunciationes remisit, sed requiritur, quod aut etiam proprius Ordinarius dicti contrahentis remittat, vel saltem testetur de illius statu libero *in Visen.* 30. *April.* 1606. *posit.* 180. *pag.* 323. *ad hoc cap. I.*

Quoad usum tamen harum remissionum ita Episcopos monitos vult Bened. XIV. Const. *de Matrimoniis Conscientiæ, satis vobis* 17. *Novem.* 1741.

Quam caute, solerterque oporteat ea in re Episcopos versari, non obscura vobis a Conc. Trid. exhibentur argumenta: si enim (ait eadem S. Synodus) probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiose impediri posse, si præcesserint denunciationes, tunc vel una tantum denunciatio fiat, vel saltem Parocho, & duobus testibus præsentibus matrimonium celebretur; & deinde ante illius consumationem denunciationes in Ecclesia fiant, ut si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur. Præterea, licet Episcopo relictum sit omnimode super denunciationibus dispensare, hæc tamen facilitas non a sola dispensantis voluntate pendet, sed a Trident. coercetur arctis prudentiæ, discretique arbitrii legibus: quod idem est, ac legitimam causam dispensationis requirere.

Nota, quod cum Tridentinum in hoc decreto relinquat prudentiæ, & judicio Ordinarii remissionem harum denunciationum, non semel ortum est dubium, an nomine Ordinarii hic veniat etiam Prælatus inferior Episcopo, vere *Nullius*, tertiæ scilicet speciei, proprium territorium separatum habens, ac jurisdictionem quasi episcopalem exercens: & quamvis Cong. Conc. pluries negative responderit, ut juxta relata a Fagnan. in *Cap. III. Cum inhibitio de Clandest. desponsat. num.* 9.) in Farfen. an. 1573. cum approbatione Greg. XIII. ei innixi rationi = *quia Abbas Commendatarius Farfen. Ordinarius non est* =, ac in *Virdunen.* 29. *Febr.* 1602. *lib. X. decret. pag.* 26. posterius tamen iterum exorto hoc eodem dubio in *Nullius Baren.* dicta Congr. 2. *Martii* 1624. affirmative respondit per hæc verba = Sac. Congr. censuit, referendum Sanctissimo Domino nostro, quod Congre. declaravit, Prælatos Inferiores Nullius diœcesis, proprium territorium, ac jurisdictionem quasi episcopalem habentes, posse legitimis ex causis denunciationes matrimoniales remittere. *Tom.* 12. *decret. pag.* 163. a tergo. = Unde cum hæc declaratio, & approbatio sit posterior illa, quam fecit Greg., huic citra omnem dubitationem standum est.

Quod autem hodie cessaverit ratio, ob quam dictus Greg. declaraverat, Abbatem Commendatarium Farfen. caruisse facultate remittendi præfatas denunciationes, *quia Ordinarius non est*, ideo probat Card. Petra *in Comment. ad Const. IV. Calisti III. Sect. II. a n.* 43. *ad* 46. quia dictus Abbas est *in propria qualitate Nullius cum territorio separato, & sic in dicta tertia specie constitutus*, eidemque hujusmodi facultatem competere ex sententia ejusdem Cong. Conc. ibi = Proinde in Synodo diœcesana Farfen. *n.* 1686. *cap.* 14. *de Sacram. matrim. n.* 3. *&* 11. reservata fuit eadem facultas eidem Abbati Commendatario, & denegata Vicario ejusdem, & sic supponitur facultas in Abbate; *Sanchez cit. n.* 13. *Guttierez cit. n.* 15., & dictam facultatem in Abbate præsupposuit Sac. Congr. Conc. in *Farfen. Matrim.* 15. *Januar. &* 26. *Martii* 1707., prout potuisse Vicarium Farfen. dispensare, nedum in denunciationibus (nisi fuisset reservata talis facultas in Synodo ipsi Card. Abbati) imo etiam & concedere facultatem alicui Sacerdoti, non proprio Parocho, assistendi in matrimoniis, prout competit Vicariis hujusmodi Abbatiæ vere Nullius, & ipsis Abbatibus. =

Ex hactenus allegatis conjice, an, non obstante sequenti decreto Cong. Conc. in Toletana Mense Majo 1587. = Cong. censuit solum Episcopum remittere posse denunciationes, non autem ejus Vicarium generalem; licentiam autem contrahendi coram alio Sacerdote, quam Parocho, posse concedere generalem etiam Episcopi Vicarium = possit Vicarius generalis, sive ex vi sui officii, sive ex speciali concessione Episcopi, si id huic a Synodo reservatum fuisset, remittere denunciationes.

S E C T I O C X V.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. prosequitur idem cap. I.

QUi aliter, quam præsente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus testibus, matrimonium contrahere attentabunt, eos S. Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit; & hujusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat.

Cum

Cum plura exorta fuerint dubia, quis sit proprius Parochus contrahentium matrimonium, pro recta Parochum praxi, præter a me jam strictim notata in Appendice I. ad lib. IV. Decretalium pag. 545. placet hic iterum nonnulla referre una cum declarationibus Cong. Conc. &

I. An. 1573. *ut lib. 1. Decretor.* ejusdem Congreg. pag. 125. a tergo: Cum Concilium Trident, inter cætera præcipiat, matrimonia esse contrahenda, præsente Parocho, vel alio Sacerdote de ipsius Parochi, sive Ordinarii licentia, quæritur, quid, si contrahentes sint diversarum parochiarum, utriusque Parochi præsentia requiratur, sponsi ne, an sponsæ, an vero utriusque, ao etiam alterius Parochi consensus accedere debeat. Sacra &c. censuit, ad validitatem matrimonii sufficere præsentiam solius Parochi proprii sponsæ, quando matrimonium in parochia sponsæ contrabitur, similiter sufficere præsentiam solius Parochi sponsi, si modo matrimonium contrahitur in parochia ipsius sponsi.

Idem censuit in Tornacen; *mense Jan.* 1590. *lib. VI. pag.* 73., & 7. *Feb.* 1609.

II. In Aquilana 16. *Feb.* 1595. *lib. VIII. pag.* 104. In ead. Cong. proposito dubio, an validum censeri debeat matrimonium celebratum in Parochia mulieris coram Sacerdote habente licentiam a Parocho, & præsertim cum parochiæ viri, & mulieris sint in diversis diœcesibus constitutæ, omnes fuerunt ejus sententiæ, ut matrimonium celebratum coram Sacerdote de licentia Parochi viri in parochia mulieris, etiamsi in diversis diœcesibus ipsæ parochiæ constitutæ sint, valeat.

III. In Mutinen.*Matrimonii* 18. *Novemb.* 1702. Proposito altero dubio, an proprius Parochus contrahentium debeat esse ille, in cujus parochia habent domicilium, an potius in cujus parochia ambo originem traxerunt, censuit debere esse illum domicilii, nullumque declaravit matrimonium contractum coram Parocho originis amborum, *lib. LVII. pag.* 403.

Domicilium autem aquiritur etiam per unum diem, imo statim ac quis incipit habitare in loco, animo tamen ibi stabiliter, seu perpetuo habitandi, *L. XX. ff. ad municip. L. cives cod. de incolis*. Unde qui rusticationis, aut valetudinis recuperandæ, aut rei familiaris negotia tractandi causa degit in aliquo loco, nequit contrahere matrimonium coram Parocho illius loci, ut etiam pluries declaravit eadem Cong. 1. *Decemb.* 1640. *Lib. XVI. pag.* 470., & 471. *Sacra &c.* inhærendo declarationibus alias factis, respondit, Parochum ruralem non esse proprium, & verum Parochum, quando rus itur causa recreationis, vel pro rusticanis negotiis, ideoque matrimonium valide coram hujusmodi Parocho celebrari non posse, partibus tamen dentur declarationes antiquæ, scilicet.

In una Florentina, Sacra &c. censuit, quod Parochus ruralis non est verus Parochus, quando rus itur causa recreationis, vel pro rusticanis negotiis.

In Florentina similiter respondit, Parochum ruralem non esse proprium Parochum, ideoque matrimonium coram eo celebratum fuisse nullum.

In una Abulen. Sacra &c. censuit, non valere matrimonium contractum coram Parocho loci, ubi contrahentes reperiuntur non animo ibi domicilium contrahendi.

IV. Nullum etiam matrimonium contractum coram Parocho loci, ad quem quis se transtulit solo animo illic contrahendi, ut ex sequentibus laudatæ Cong. declarationibus Sacra &c. censuit dandam esse declarationem in abstracto in forma sequenti. Vir, & mulier a loco suæ habitationis absque animo illam relinquendi discedentes, & ad locum alterius parochiæ solo animo illic matrimonium celebrandi, non autem domicilium contrahendi, se transferentes, ibi coram Parocho illius loci matrimonium inter se contraxerunt. Supplicatur per Sacram Congregationem declarari, an hujusmodi matrimonium sit nullum, vel validum: *die* 21. *Feb.* 1631. *Sacra &c.* secundum ea, quæ proponuntur, censuit esse nullum.

V. Habens duo domicilia in diversis parochiis, & in utraque æqualiter se collocat, V.G. in hyeme in uno, & æstate in altero juxta communem DD. sententiam valide contrahit coram alterutro Parocho, quia uterque utroque tempore est proprius ejus Parochus; quamvis conveniens sit, ut contrahat coram illo, in cujus parochia degit tempore celebrationis matrimonii, *Masch. Instit. Canon. Lib. IV. tit. III. de Clandest. Despon, n.* 19.

VI. Validum est matrimonium contractum coram Parocho loci, ubi quis moratur tamquam Prætor, Judex, seu Medicus, ex declaratione ejusdem Cong. relata a Bened. XIV. *Instit. Ecclesiast. XXXIII. §. Secundo contingit*, qui idem cum communi dicendum esse ait de contracto a Professore alicujus facultatis, discipulis, famulisque, licet exteris, cum domicilium, vel quasi domicilium inibi acquirant, si per aliquod temporis spatium in eodem loco versentur.

VII. Nullum est contractum a detentis in carceribus loco dumtaxat custodiæ, coram Parocho, intra cujus parochiæ limites siti sunt carceres. Validum tamen, si perpetuo, vel ad tempus pro pœna detenti sint, ex decreto ejusd. Cong. sub die 26. *Martii* 1707. *in Farfen. matrim.* promulgato in additione ad cap. III. Statuti Cleri romani de jur. eligen. sepult. post §. IX.

VIII. Nullum est contractum a puellis expositis, & detentis in hospitio spuriorum coram Capellano ejusd. hospitii, ut ex sequenti d. Cong. decreto, lib. *Decretor. XIX. pag.* 124. his verbis extenso. = Sub die 11. Aprilis 1651. Gubernatores hospitalis expositorum civitatis Eugubinæ asserentes, Sacerdotem ibi in confessarium deputatum cum approbatione Episcopi huc usque puellis expositis administrasse matrimonia, præviis denunciationibus in Ecclesia ipsius hospitalis, supplicant pro declaratione, hujusmodi matrimonia coram eodem Sacerdote celebranda esse, & non coram Rectore Ecclesiæ parochialis, intra cujus limites d. hospitale existit. Sacra &c. censuit matrimonia dictarum puellarum esse celebranda coram proprio Parocho, non autem coram d. Cappellano hospitalis =

IX. Idem dicendum est de matrimoniis puellarum, quæ in aliis hospitiis servantur, illorumque proventibus aluntur, & dotantur, si non contrahatur coram Parocho, cujus ditioni eadem hospitia cooptantur, cum hæ, paterno domicilio relicto, tamquam filiæ eorumdem hospitiorum haberi possint, ut probat laudatus Benedictus cit. Instit. §. *quinto matrimonia*.

X. Quam-

X. Quamvis puellæ educationis causa intra septa Monialium detentæ cogendę sint ex iisdem abire, si fide data matrimonium contrahere velint, ut ex sequenti Cong. Episcop., & Regul. decreto transmisso Cardinali Boncompagno = Expositum fuit in Sacra Cong. nomine Monialium istius Civitatis pravus usus inductos esse contra regularem disciplinam, & Monialium quietem ob virgines educandas, quæ data fide, & viro jam destinatæ per consanguineos invitæ monasteriis detinentur, Eminentissimi Cardinales juxta decreta generalia, aliaque super hac re per Sacram Congr. edita, ac præsertim *die 13. Januarii ann.* 1634., & die quoque 9. *Novemb an.* 1635., aliisque deinceps temporibus, Eminentiæ Vestræ has literas scribendas jussere, ut virgines omnes, quæ futuras nuptias data fide promiserint, jussu EminentiæVestræ, interposita etiam Sacræ Cong. auctoritate, ex monasteriis abeant, licet Ordinario minime subjectis, & ad parentum domos revertantur. =

Si tamen dificile sit id exequi, si puella habeat domicilium paternum, maternum, vel fraternum, tunc matrimonium contrahendum est coram Parocho dicti domicilii; si vero non habeat, tunc coram Parocho, intra cujus parochjam situm est monasterium, ut cit. Additione statuti Cleri Romani. In primo autem casu denunciationes faciendæ erunt juxta Ecclesiæ consuetudinem in utraque parochia = ubi nempe domicilium, & monasterium posita sunt.

XI. Idem dicendum est de matrimoniis contrahendis a Juvenibus, qui in Seminariis, & Collegiis educantur, ac a famulis, & ancillia, quæ penea dominos vitam traducunt.

XII. Si contingat matrimonium contrahendum esse in Xenodochio a constitutis in gravi vitæ periculo, ut æternæ saluti prospiciant, non levis est controversia, an contrahi possit coram Capellano ejusdem Xenodochii, an coram Parocho, in cujus ditione hoc situm est. In hoc casu deputandus erit ab Episcopo, coram quo contrahendum sit, ne periculo nullitatis exponatur; laudatus Benedictus in cit, Instit. XXXIII.

XIII. Nullum est matrimonium contractum coram Capellano exercitus a militibus existentibua sive in expeditione actuali, sive in statione, vel præsidiis, non servata forma Conc. Trident. *cap.* 1. *Sess. XXIV. de refor. matrim.*, ubi hoc est publicatum, juxta decretum alias editum 26, *Septem.* 1602. *ad III.* a Clem. VIII. approbatum. *Dub. Jurisdictionis Capellanorum exercitus, 6. & 20. Mart. 1694. lib. XLIV. pag. 79. & 110. & dub. matrimonii 7. & 30. Maji & 30. Julii 1701. pag. 236. 268. 414. & 3. Septem.* 1703.

XIV. Item nullum est contractum coram Sacerdote deputato a Parocho, qui ignorabat illius deputationem, quæ etiam ignorabatur ab altero ex contrahentibua, *in Nullius 15. Aprilis 1625. lib. XIII. pag.* 435.

XV. Item nullum est contractum coram Parocho originis utriusque contrahentia, & non coram Parocho propriæ habitationis, *in Mutinen. matrim. 18. Novemb. 1702, lib. LII.*

XVI. Nec contractum coram sola præsentia phisica Parochi, *in Romana super dubiis matrimoniorum 6. Martii* 1700.

XVII. Validum est contractum coram Vicario generali, *Nullius Carpen. matrim. 31. Januarii 1680. lib. XXXI. pag.* 1.

XVIII. Item coram Parocho non proprio de licentia Episcopi, & etiam Vicarii generalis, *in Amerina lib. 1. pag. 119. & Cremon. lib.* II. *pag.* 224.

XIX. Item coram Parocho non Sacerdote, etiam prima sola Tonsura insignito, licet non fuerit intra annum ad sacerdotium promotus, *in Abulen. mense Decembris 1593. ad* III. *in Marianen. 29. Martii 1653. lib.* VII. *pag. 139. & lib.* XIX. *pag. 137. &.* 240.

XX. Item contractum coram Parocho de mandatn Episcopi, qui credebat esse proprium Parochum contrahentium, cum re vera non esset, *dub. matrim. 9. Septem. 1684. lib. XXXIV. pag.* 303.

XXI. Item contractum de licentia Vicarii generalis coram Vicario curato, licet hic nullius ex contrahentibus sit Parochus, *in Pistorien.* I. *& 22. Aprilis 1719. ad* I. *lib.* LXIX.

XXII. Item coram coadjutore Parochi deputato ad Sacramenta administranda in genere, sicut & coram Capellano habente facultatem ab Episcopo eadem sacramenta in genere administrandi, *in Aquinaten. 10. Junii 1591. lib.* VII. *pag. 18. & in Nullius 16. Martii 1630. lib.* XIV. *pag.* 259.

XXIII. Item coram Parocho, cujus provisio nulla prætenditur defectu Examinatorum synodalium, *in Ceneten. 31. Julii 1627. lib.* XIII. *pag.* 305.

XXIV. Item est validum contractum coram Parocho notorie fornicario, & suspenso, in *Dramoven. lib.* III. *pag.* 31.

XXV. Item contractum coram Parocho plubice hæretico, ubi Tridentinum non est publicatum; secus autem, ubi est publicatum, *Dub. 19. Maji 1572. Posit. LXXV. ad cap. 1. sess.* XXIV. *de reform. matrim.*

XXVI. Item validum est contractum in parochia mulieris, ubi dictum Tridentinum non est publicatum, licet in parochia viri publicatum fuerit, *Dub. ad idem cap. 1. Posit. LXXV.*

XXVII. Licet ad valide contrahendum matrimonium servanda sit forma in transcripto Tridentini decreto præscripta, ex sequenti tamen declaratione Benedicti XIV. *sub die 4. Novem.* 1741. relata in ejus Bullario *tom.* 1. sub num. XXXIV. matrimonia inita in Holaudia, & Belgico contracta, & contrahenda inter utrinque hæreticos, vel inter catolicum, & hæreticum, etiam non servata prædicta forma, valida sunt, ibi,

Matrimonia . . . . . Cum igitur Congr. præfata (Concilii nempe) sub die 13. Maji currentis anni 1741. coram Sanctitate sua fuerit habita, idem Sanctissimus D. N. spatio aliquo temporis ad rem secum expendendam accepto, hanc nuper declarationem, & instructionem exarari præcepit, qua veluti certa regula, ac norma, omnes Belgii Antistites, Parochi, earumque Regionum Missionarii, & Vicarii Apostolici deinceps in hujusmodi negotiis, uti debeant.

§. II. Pri-

§. II. Primo scilicet, quod attinet ad matrimonia ab Hæreticis inter se in locis Fæderatorum Ordinum dominio subjectis celebrata, non servata forma per Tridentinum praescripta, licet Sanctitas sua non ignoret, alias in casibus quibusdam particularibus, & attentis tunc expositis circumstantiis, Sacram Congr. Concil. pro eorum invaldítate respondisse; æque tamen compertum habens nihil adhuc generatim, & universe super ejusmodi matrimoniis fuisse ab Apostolica Sede definitum, & alioquin oportere omnino ad consulendum universis Fidelibus in iis locis degentibus, & plura avertenda gravissima incommoda, quid generaliter de hisce matrimoniis sentiendum sit, declarare; negotio mature perpenso, omnibusque rationum momentis hinc inde sedulo libratis, declaravit, statuitque, matrimonia in dictis Fæderatis Belgii Provinciis inter Hæreticos usque modo contracta, quæque in posterum contrahentur, etiamsi forma a Tridentino præscripta non fuerit in iis celebrandis servata, dummodo aliud non obstiterit canonicum impedimentum, pro validis habenda esse. Adeoque, si contingat, utrumque conjugem ad catholicæ Ecclesiæ sinum se recipere, eodem, quo antea, conjugali vinculo ipsos omnino teneri, etiamsi mutuus consensus coram Parocho catholico ab eis non renovetur; sin autem unus tantum ex conjugibus, sive masculus, sive fæmina convertatur, neutrum posse, quamdiu alter superstes erit, ad alias nuptias transire.

§. III. Quod vero spectat ad ea conjugia, quæ pariter in iisdem Fæderatis Belgii Provinciis, absque forma a Tridentino statuta contrahuntur a Catholicis cum Hæreticis, sive catholicus vir hæreticam feminam in matrimonium ducat, sive catholica fæmina hæretico viro nubat, dolens in primis quammaxime Sanctitas sua, eos esse inter Catholicos, qui insano amore turpiter dementati, ab hisce detestabilibus connubiis, quæ S. Mater Ecclesia perpetuo damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, & prorsus sibi abstinendum non ducunt, laudansque magnopere zelum illorum Antistitum, qui severioribus propositis spiritualibus pænis, Catholicos coercere student, ne sacrilego hoc vinculo se se Hæreticis conjungant; Episcopos omnes, Vicarios Apostolicos, Parochos, Missionarios, & alios quoscunque Dei, & Ecclesiæ fideles Ministros in iis partibus degentes serio, graviterque hortatur, & monet, ut Catholicos utriusque sexus ab hujusmodi nuptiis in propriarum animarum perniciem ineundis, quantum possint, absterreant, easdemque nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire satagant. At si forte aliquod hujus generis matrimonium, Tridentini forma non servata, ibidem contractum jam sit, aut in posterum (quod Deus avertat) contrahi contingat, declarat Sanctitas sua, matrimonium hujusmodi, alio non concurrente canonico impedimento, validum habendum esse, & neutrum ex conjugibus, donec alter eorum supervixerit, ullatenus posse, sub obtentu dictæ formæ non servatæ, novum matrimonium inire. Id vero debere sibi potissimum in animum inducere conjugem catholicum, sive virum, sive fæminam, ut pro gravissimo scelere, quod admisit, pænitentiam agat, ac veniam a Deo precetur, coneturque pro viribus alterum conjugem a vera fide deerrantem ad gremium catholicæ Ecclesiæ pertrahere, ejusque animam lucrari, quod porro ad veniam de patrato crimine impetrandam opportunissimum foret, sciens de cætero, ut mox dictum est, se istius matrimonii vinculo perpetuo ligatum iri.

§. IV. Ad hæc declarat Sanctitas sua, ut quidquid hactenus sancitum, dictumque est de matrimoniis, sive ab Hæreticis inter se, sive inter Catholicos, & Hæreticos initis in locis Fæderatorum Ordinum dominio in Belgio subjectis, sancitum, dictumque, intelligatur etiam de similibus matrimoniis extra fines dominii eorumdem Fæderatorum Ordinum contractis ab iis, qui addicti sunt Legionibus, seu militaribus copiis, quæ ab iisdem Fæderatis Ordinibus transmitti solent ad custodiendas, muniendasque arces conterminas, vulgo dictas *di Barriera*. Ita quidem, ut matrimonia ibi præter Tridentini formam sive inter Hæreticos utrinque, sive inter Catholicos, & Hæreticos inita, valorem suum obtineant, dummodo uterque conjux ad easdem capias, sive Legiones pertineat. Et hanc declarationem vult Sanctitas sua complecti etiam civitatem Mosæ Trajectensis, a Republica Fæderatorum Ordinum, quamvis non jure dominii, sed tantum oppignorationis, ut ajunt, nomine possessam.

§. V. Tandem circa conjugia, quæ contrahuntur vel in regionibus Principum catho-

licorum ab iis, qui in Provinciis Fæderatis domicilium habent, vel in Fæderatis Provinciis ab habentibus domicilium in regionibus catholicorum Principum, nihil Sanctitas sua de novo decernendum, aut declarandum esse duxit: volens, ut de iis, juxta canonica Juris communis principia, probatasque in similibus casibus alias editas a sacra Cong. Conc. resolutiones, ubi disputatio contigat, decidatur. Et ita declaravit, statuitque, ac ab omnibus in posterum servari præcipit. *Die 4. Novem.* 1741.

Ad Card. Gentili S.C. Conc. Præf. A. C. Archiep. Philippen. Secret.

XXVIII. Huc etiam spectant responsa data a laudata Conc. Cong. ad sequentia dubia sibi proposita ab Episcopo Giennensi *anno* 1581. circa validitatem matrimonii contracti coram proprio Parocho in casibus in dictis responsis expressis, relatis *lib.* III. *decret. ejusdem Cong. pag.* 59. =

I. Utrum prohibitione facta ab Ordinario, ne Parochus aliquos desponsaret, ita tollatur jurisdictio ipsius Parochi, ut ad contrahendum matrimonium contra talem prohibitionem non sit legitimus Parochus.

II. Utrum matrimonium, in quo intervenerit Vicarius Parochi, non invitus, sed volens contra probibitionem tantum Ordinarii, sit validum, vel potius invalidum, quia non intervenit Sacerdos habens jurisdictionem, cum sit sublata ab Ordinario.

III. Si innuitus, & compulsus per vim adsit Sacerdos, dum contrahitur matrimonium, præcedente, vel non præcedente dicta prohibitione, utrum tale matrimonium subsistat.

IV. Si Sacerdos adfuerit, nihil tamen eorum, quæ agebantur, vidit, neque audivit, utrum tale matrimonium valide contrahatur, vel potius tamquam sine Sacerdote nullius sit ponderis, & momenti.

V. Si adsit Sacerdos, dum contrahitur matrimonium, casu, non cogitans, se esse ad id vocatum, sed aliud agens, audit duos inter se contrahentes matrimonium, utrum sit validum tale matrimonium, in quo fuit præsens, non tamen certioratus, nec ad id expresse vocatus, neque interponens suam auctoritatem dicto, vel facto, vel potius sit nullum, quasi assistentia auctoritativa per Concilium requiratur, & non nuda, vel casualis præsentia.

Responsa.

Ad I. Valere matrimonium contractum coram Parocho, cui interdictum est ab Episcopo, ne interveniat. Ad II. Esse validum. Ad III. Subsistere. Ad IV. Non valere, si Sacerdos non intellexit, nisi tamen affectasset, non intelligere. Ad V. valere etiam si Parochus alia de causa adhibitus sit ad illum actum.

Responsum datum ad IV. convenit cum alio ejusdem Cong. edito 29. *April.* 1593. in causa Ulisiponen. = S. Cong. censuit, si vera sint, quæ narrantur, & Parochus affectaverit non intelligere, matrimonium valere *lib.* VII. *pag.* 106.

S E C T I O   C X V I.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. Prosequitur idem cap. I.

PRopterea eadem S. Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem sacerdotalem, in templo suscipiendam, in eadem domo non cohabitent; statuitque, benedictionem a proprio Parocho fieri; neque a quoquam, nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii Sacerdoti concedi posse, quacunque consuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda est, vel privilegio non obstante. Quod si quis Parochus, vel alius Sacerdos, sive regularis, sive secularis sit, etiam si id sibi ex privilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia matrimonio conjungere, aut benedicere ausus fuerit, ipso jure tamdiu suspensus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu a quo benedictio suscipienda erat, absolvatur.

Circa benedictionem, ad quam recipiendam hic Tridentinum hortatur conjuges ante traductionem mulieris ad domum viri, ortum est dubium, an post traductionem sit permittenda; S. Cong. ejusdem Conc. *an* 1594. censuit, non esse permittendam *lib.* VIII. *pag.* 115.

Cum autem hic præcipiatur, dandam esse a proprio Parocho, vel ab alio Sacerdote de ipsius licentia, aut Ordinarii, ortum est & hoc aliud dubium, a quo Parocho danda esset in casu, quo ante traductionem, nondum ea recepta, conjuges mutaverint domicilium, illamque peterent, an scilicet a Parocho domicilii uxoris, coram quo matrimonium contraxerunt, an a Parocho novi domicilii, in quod se

se transtulerunt. Hoc dubium satis docte solvit Fagnanus *ad cap. Ill. Vir autem, de secundis Nuptiis n. 13. & 16.* firmatque, dandam esse a Parocho novi domicilii: licet enim Parochus veteris domicilii censeri quodanimodo possit acquisivisse jus ad illam impertiendam, ex quo interfuerit celebrationi matrimonii, cum tamen per translationem domicilii conjuges subtracti sint ab ipsius jurisdictione, desierunt esse proprii parochiani: nec sufficit, quod hic fuerit proprius Parochus, sed opportet, = ut sit proprius „ quando benedicit, quia cum Concilium statuat, „ ut benedictio fiat a proprio Parocho, qualitas adje- „ cta verbo, intelligitur secundum tempus verbi. =

Aqua autem re intelligenda sit suspensio, quam Tridentinum declarat ipso jure incurri a Parocho alieno, vel alio Sacerdote, tam seculari, quam regulari præsumente dictam benedictionem impertiri sine licentia, ut supra, jam notatum est *par. I. pag. 729.*

SECTIO CXVII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. Prosequitur idem caput I.

HAbeat Parochus librum, in quo conjugum, & testium nomina, diemque, & locum contracti matrimonii describat, quem diligenter apud se custodiat.

Ab hoc præcepto excipiuntur hodie matrimonia, *Conscientiæ* nuncupata, quorum descriptio facienda est in libro, penes Episcopum dumtaxat secreto custodiendum, juxta Constit. Benedicti XIV. relatam *part. I. pag. 503.*

SECTIO CXVIII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. cap. II.

DOcet experientia propter multitudinem prohibitionum, multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quibus, vel non sine magno peccato perseveratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaque S. Synodus huic incommodo providere: & a cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit, ut unus tantum, sive vir, sive mulier juxta SS. Canonum instituta, vel ad summum unus, & una baptizatum de baptismo suscipiant; inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, nec non inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, ac matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur.

Hoc decretum statuens, cognationem spiritualem contrahi tantum inter suscipientem de baptismo, & baptizatum, illiusque patrem, & matrem, nec non inter baptizantem, & baptizatum, hujusque patrem, & matrem, declaratum est a S. Pio V. Con- „ stit. = *Sanctissimus* = *29. Aug. Et cum illius* „ *28. Novem. 1566.* = nullum scilicet oriri cognationis impedimentum inter quascunque alias personas, tam ex parte suscipientis, quam baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expressas; ac proinde non oriri inter maritum, vel uxorem suscipientis, & baptizatum, nec inter maritum, vel uxorem suscipientis, & patrem, ac matrem baptizati, ut aliquando dubitatum fuerat. Textum habes part. I. pag. 521.

SECTIO CXIX.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. Prosequitur idem cap. II.

PArochus, antequam ad baptismum conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum, vel eos tantum ad illum suscipiendum admittat; & in libro eorum no-

mina describat, doceatque eos, quam cognationem contraxerint, ne ignorantia ulla excusari valeant. Quodsi alii, ultra designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spiritualem nullo pacto contrahant: Constitutionibus, in contrarium facientibus, non obstantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia secus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniatur. Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis.

Circa suscipientes de sacro fonte, & in Confirmatione tenentes procuratorio nomine cum non semel ortum sit dubium an & ipsi contraherint cognationem, rejectis DD. opinionibus, aliis sustinentibus, non contrahi nec a mandante, nec a procuratore, aliis sustinentibus contrahi non a mandante, sed a procuratore, Con. Conc. semper amplexa est tertiam sententiam tamquam communiorem, contrahi scilicet a mandante, non a procuratore, ut declaravit in *Nullius 15. Martii 1631. lib.* XIV. *pag. 793. & in Theatina matrim. 13. Septem. 1721. in Thesaur. Resol. ejusdem Cong. tom.* II. *pag. 75. & 77.*

An autem contrahatur a tenente in Confirmatione, si ipse non sit confirmatus, notatum est part. I. pag. 524.

Circa numerum suscipientium vide notata eadem part. I. pag. 505.

SECTIO CXX.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. cap. III.

JUstitiæ publicæ honestatis impedimentum, ubi sponsalia, quacunque ratione valida non erunt, S. Synodus prorsus tollit: ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant; quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest hujusmodi prohibitio absque dispendio observari.

Hoc Decretum statuens, nullum oriri impedimentum publicæ honestatis, ubi sponsalia non sunt ex quacunque ratione valida; & ubi valida sunt, non excedere primum gradum, declaratum est ab eodem S. Pio V. Constit. *Ad Romanum 1. Jul. 1568.* hoc scilicet decretum esse omnino intelligendum, & procedere in sponsalibus de futuro dumtaxat, non autem in matrimonio per verba de præsenti, etiam non consumato; sed in hoc durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus, & gradibus, in quibus de jure veteri ante idem Conc. decretum introductum erat, Textum habes part. I. pag. 482.

SECTIO CXXI.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. cap. IV.

PRæterea S. Synodus eisdem, & aliis gravissimis de causis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium postea factum dirimit, ad eos, tantum, qui in primo, & secundo gradu conjunguntur, restringit. In ulterioribus vero gradibus statuit, hujusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere.

Hoc decretum, restringens impedimentum affinitatis ortum ex fornicatione ad primum, & secundum tantum gradum, ac statuens matrimonium contractum in ulterioribus gradibus non dirimi, confirmatum est ab eodem Pontifice S. Pio Constit. *Sanctissimus*; qui ulterius Constit. *Ad Romanum Pontificem 28. Novembris 1566.* declaravit idem intelligendum esse de matrimonio contrahendo. Textum habes parte I. pag. 532.

Nota, quod per hoc Tridentini decretum moderata est Decretalis Concilii Avermariensis, celebrati tempore Pipini apud Wermeriam in Pago Silvanectensi, relata *in cap. Siquis I. De eo, qui cognovit &c.* statuentis inter alia committentem incestum cum consanguinea sive uxoris, vel mariti, ipso facto privari jure petendi debitum gonjungale, non explicando gradum consanguinitatis, cum ex cit. Trident. decreto non privetur, nisi incestus commissus fuerit cum consanguineis conjugis in primo, vel secundo gradu, quandoquidem restrinxit affinitatem ex copula

la fornicaria, ut non impediat matrimonium, nisi in primo, & secundo gradu: & Thesaur. de pœnis verb. = *Incestus num.* 4. refert Congreg. declarasse idem esse quoad impedimentum petendi debitum: quam declarationem Gallemart ad hoc idem cap. dicit factam fuisse a Gregorio XIII. ex sententia ejusdem Cong.

SECTIO CXXII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. cap. V.

SI quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequendæ careat; idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, sed etiam consummare ausus fuerit. Quod si ignoranter id fecerit, siquidem solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subjiciatur pœnis; non enim dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem facile experiatur, cujus salubria præcepta temere contempsit. Si vero, solemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit, tunc facilius cum eo, & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimoniis, vel nulla omnino detur dispensatio, vel raro, idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

Huc spectat sequens Constit. S. Pii V. *Sanctissimus 20. Aug.* 1566. pro exprimendis gradibus propinquioribus in dispensationibus matrimonialibus impetrandis.

Sanctissimus ..... attendens per quandam Constitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IV. Sanctitatis suæ Prædecessorem editam, qua cavetur, quod in dispensationibus matrimonialibus, pro diversis consanguinitatis, seu affinitatis ex eodem stipite provenientibus gradibus conjunctis non remotioris solum, prout olim fieri solebat, sed etiam propinquioris graduum expressa mentio fieri debeat, alioquin dispensationes, ac desuper confectæ literæ nullius sint roboris, vel momenti, prout in dicta Constitutione plenius continetur, a dispositione juris communis, & laudabili, ac antiquo Romanæ Curiæ stylo, nimium recedi, ac favorem matrimonii debitum restringi. Volensque propterea juri, & stylo prædictis, necnon piæ me. Gregorii XI, & Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis suæ Prædecessorum vestigiis inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonii, quantum cum Deo potest, favere, statuit, & ordinavit, quod de cætero in quibuscunque dispensationibus, quas pro matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres, invicem diversis prohibitis consanguinitatis, & affinitatis, aut mixtis, ex communi, seu ab eodem stipite surgentibus, quicunque illi sint, dummodo primum quoquomodo non attingant, cum in eo Sanctitas sua nunquam dispensare intendat, gradibus conjunctos, ab eadem Sanctitate sua, & pro tempore existente Romano Pontifice, aut Sede Apostol. impetrari, vel alias concedi contigerit, ac literis, commissionibusque desuper etiam locorum Ordinariis faciendis, gradus remotior attendatur, trahatque secum propinquiorem, ac ob id sufficiat remotiorem tantum gradum exprimere; obtentis tamen postea super propinquiore literis declaratoriis juxta Gregorii, & Clementis Prædecessoris hujusmodi Constitutiones, quas, quoad hoc innovavit, & inviolabiliter observari mandavit, dispensationesque, seu dispensandi commissiones, ac desuper confectas literas, & processus habitos per easdem dispensatis, seu his, cum quibus dispensari mandatur propter proximioris gradus hujusmodi non expressionem, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari non posse; sed in omnibus, & per omnia suffragari, perinde, acsi in literis, seu commissionibus hujusmodi de proximiore, seu utroque gradu specialis, & expressa mentio facta fuisset.

Circa vero veritatem exprimendam in dictis dispensationibus spectat sequens altera Constitutio ejusdem Pontificis *sub die 5. Decem.* 1566.

Cum

Cum ſicut accepimus, nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriæ ſalutis immemores, ut facilius a nobis, & Sede Apoſtol. diſpenſationes matrimoniales, & alias gratias, & conceſſiones obtineant, gradus conſanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter, quam eis a principio ab ipſis partibus ſignificatum, vel narratum fuerit, exponunt; & ſi matrimonia hujuſmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac alias diverſimode veram facti ſpeciem, tam in ipſis diſpenſationibus matrimonialibus, quam pro aliis quibuſcunque gratiis, & conceſſionibus obtinendis immutent, ac propterea cum non ſolum in impetrationibus hujuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerunque pro verificatione gratiarum hujuſmodi veritas immutetur, & falſitas committatur. Nos igitur hujuſmodi abuſibus, & erroribus obviare cupientes, motu proprio &c. omnes, & ſingulos Procuratores, tum officii Sacræ Pænitentiariæ, ſeu Contradictarum, quam alios quoſcunque ſolicitatores, & ſcriptores, quos cupiſtas vocant, qui veritatem facti a narratione, quam ab ipſis partibus habuerunt, quoad ſubſtantialia, & qualitates neceſſario exprimendas diverſam faciunt, ſeu quoquo modo intervertunt, aut immutant, depravantur, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias a nobis extorquent, pænam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus. Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmiſſis reos, & culpabiles repertos pæna falſi, ut præmittitur, puniant, cum poteſtate citandi, etiam per edictum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, aliaque dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Hæc plana Conſtitutio, quamvis videatur pertinuiſſe dumtaxat ad Procuratores, ſolicitatores, & ſcriptores S. Pænitentiariæ, a qua tunc diſpenſationes matrimoniales concedi ſolebant, etiam in foro externo, nihilominus extenſa eſt a Benedicto XIV. Conſtit. *Ad Apoſtolicæ* 25. *Feb*. 1742. ad omnes negotiorum geſtores, puniendos pæna falſi, ſi in exponendis earumdem diſpenſationum cauſis deliquerint, onerata conſcientia executorum dictarum diſpenſationum circa verificationem cauſarum expoſſitarum.

Pro regula ſervanda in petendis præfatis diſpenſationibus placet hic referre ſummatim tradita a Remigio *Maſchat*, *Inſtit. Canon. lib. IV. in tractatu de diſpenſationib. matrimonialib.* §. *III. pag.* 428. una cum Additionibus meis ibidem poſt verbum *Terrorem* relatis.

,, Exprimi debet genus impedimenti: & ſi plura
,, impedimenta ſunt diverſæ, vel etiam ejuſdem ra-
,, tionis, omnia exprimenda ſunt probabilius, & tu-
,, tius in eadem ſupplicatione, non vero unum in u-
,, na, & alterum in altera: nam concurſus plurium
,, impedimentorum reddit diſpenſationem multo dif-
,, ficiliorem: & aliunde cuique diſpenſationi tacita
,, ineſt conditio, = ſi aliud non obſtet: = obſtaret
,, autem aliud impedimentum, de quo mentio non
,, eſt facta. Ita Sanchez, allegans declarationem
,, S. Congr. & *Vinc. de Juſtis* ſtylum Curiæ Rom.
,, Unde I. exprimi debet conſanguinitatis, vel affi-
,, nitatis genus: ſecus alterum pro altero poſitum,
,, maxime ſi affinitas ponatur loco conſanguinitatis,
,, invalidam reddit diſpenſationem. II. Exprimi de-
,, bet, ſi ſponſus cognovit duas ſorores ſponſæ, vel
,, ſi ſponſus ex baptiſmo ſuſcepit prolem ſponſæ,
,, & hæc prolem ſponſi &c. III. Exprimi debet, ſi
,, concurrant impedimenta diverſæ rationis; ut ſi
,, Oratores ſint conſanguinei, & affines ſimul, vel
,, laborent impedimento criminis &c. = Nec ob-
,, ſtat, = quod unum impedimentum tolli poſſit ſi-
,, ne altero, ſicut una excommunicatio abſque al-
,, tera: nam ita tolli non ſolet, quis Papa non in-
,, tendit diſpenſare, niſi tota gravitas impedimento-
,, rum exprimatur. Secus eſt in excommunicatione,
,, ad quam tollendam ſufficit exponere cauſam,
,, ob quam incurſa eſt;

,, Si petatur diſpenſatio ſuper impedimento con-
,, ſanguinitatis, I. Exprimi debet linea recta, vel
,, tranſverſa, gradus æqualis, vel inæqualis, an ſit
,, ſecundus, tertius, vel quartus mixtus cum pri-
,, mo &c: nam in gradu propinquiori difficilior eſt di-
,, ſpenſatio, uti etiam in gradu ſecundo, vel tertio
,, mixto cum primo &c. II. Si tamen poneretur gra-
,, dus propinquior loco remotioris, v. g. tertius lo-
,, co quarti, valeret diſpenſatio; quia propinquior
,, includit remotiorem. III. Si gradus quartus con-
,, currat cum primo, exprimendus eſt ex Conſt. S. Pii
,, V. incip. = *Sanctiſſimus* 20. *Auguſti* 1566. quæ
,, tamen non extenditur ad caſum, quo gradus quin-
,, tus concurrit cum primo; quia in tali gradu non
,, eſt neceſſaria diſpenſatio. Si vero gradus tertius
,, concurrat cum ſecundo, hoc non expreſſo, valet
,, quidem diſpenſatio, ſed ſuper hoc valore impetra-
,, ri debent literæ pontificiæ, declaratoriæ hujus
,, valoris, antequam diſpenſatio ab executore facta,
,, eſt invalida; ita *Corr.* cum praxi Curiæ. Oppo-
,, ſita ſententia Sanchez. Gobat. Pontii. Tambur. &
,, aliorum ſervire poteſt pro illo caſu, quo talis de-
,, claratio non eſt neceſſaria, ut quia nullum time-
,, tur ſcandalum, neque res iſta delata eſt ad forum
,, contentioſum; neque publice conſtat, quod Ora-
,, tores omiſerint exprimere gradum tertium mi-
,, xtum cum ſecundo: nam, ut ait Engel, literæ iſtæ
,, declaratoriæ requiruntur dumtaxat ad ſcandalum
,, tollendum. Nec obſtat cit. Conſtit. Piana; nam ibi
,, invalidatur diſpenſatio, ſi mentio non fiat gradus
,, primi mixti cum ſecundo, tertio, aut quarto.
,, IV. Si copula allegatur pro cauſa, exprimi debet,

,, an

„ an habita sit sub spe facilioris impetrationis, & „ si alia causa allegetur, nihilominus copula publica „ exprimi debet ex stylo Curiæ,non tamen occulta, „ quia Ecclesia non videtur velle obligare ad gra- „ vem sui diffamationem, Sanchez. Licet autem „ copula regulariter faciliorem faciat impetratio- „ nem, tamen major taxa statuitur ad aliorum ter- „ rorem. =

Præter hæc usque dicta a laudato Auctore, ad majorem claritatem in praxi notandum, quod dispensatio matrimonialis adhuc valida est, licet aliqui conjuncti sint inæqualiter, & expressus fuerit gradus tantum remotior, omisso proximiori, dummodo hic primum non attingat quocumque modo, ex regula ejusdem Pii V. in cit. Constit. qua declaratoria Constitutioni Pii IV. hac parte derogatum est. In dicta tamen Constitutione voluit sic dispensatos debere postea obtinere literas declaratorias super gradu propinquiore reticito, quod scilicet dispensationi non obstaſt juxta dispositа a Greg. XI. & Clem. VI. quamvis, his literis omissis, matrimonium sit validum: conjuges tamen separandi sunt, donec eædem literæ obtineantur. Ad tramites hujus pianæ regulæ: ita etiam resolvit Cong. Conc. *in Lucaorien. nullit. matr. in Thes. resol. ejusd. Cong.* 28. *Mart.* 1722. *tom.II. pag.*143. ubi in calce folii d.diei adnectitur eruditissimum votum pro hac validitate Bened. XIV. tunc præfatæ Congreg. Secretarii.

„ Si petatur dispensatio super affinitate (ita prosequitur Mascħat) I. Exprimenda est linea recta, „ vel transversa, gradus æqualis, vel mixtus cum „ primo, ex cit. Constit. Piana. Cætera servantur „ sicut in impedimento consanguinitatis. Exprimi „ etiam debet, an affinitas oriatur ex copula licita, „ quia simul concurrit impedimentum publicæ ho- „ nestatis II. In publica honestate, ex matrimonio „ rato orta, exprimi debet gradus; secus si orta sit „ ex sponsalibus, quia aliunde scitur, impedimen- „ tum publicæ honestatis ex sponsalibus non porrigi „ ultra primum gradum, *Trident. ses. XXXIV. cap. III. de refor. matrim.* III. In cognatione spi- „ rituali exprimi debet, an orta sit ex Baptismo, „ vel Confirmatione, an sit paternitas, vel compa- „ ternitas. =

Nota I. sponsalia de futuro inita cum impedimento dirimente, etiam cum conditione dispensationis obtinendæ, nullam parere obligationem, itaut uterque conjugum liber sit ad ineundum alia sponsalia, ut declaravit Cong. Conc. in *Brugnaten. sponsalium* 26. *Jan.* 1709. *lib. LIX. Decretor. pag.* 17. & novissime in Januen. *Sponsalium* 12. *Decem.* 1733. *in Thesaur. resolut. ejusdem Cong. tom.VI. pag.* 206.

Nota II. neque nullam inducere obligationem tamquam vera sponsalia, si matrimonium contractum sit coram testibus, sine Parocho, etiam copula subsecuta, *in Messanen. lib. II. pag.* 11. *& in Nullius* 8. *Junii* 1595. *lib. VIII. pag.* 130.

SECTIO CXXIII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. cap. VI.

Decernit S. Synodus, inter raptorem, & raptam, quandiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. Quod si rapta a raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & favorem præbentes sint ipso jure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces: & si Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, sive eam in uxorem duxerit, sive non duxerit, decenter, arbitrio judicis dotare.

Circa raptores notanda sunt sequentia Cong. Concilii decreta, scilicet.

I. Raptores quarumcumque mulierum, etiam si eas non rapiant ad effectum contrahendi cum ipsis matrimonium, sed ob alias causas, sunt ipso jure excommunicati. *Dub. Pos.* 74. 254. *ad c.6. sess.* 24. *de refor. matrim.*

II. Si obtineant dispensationem, nulla facta mentione raptus in supplicatione, dispensatio est surreptitia, & Episcopus debet denegare executionem, etiamsi rapta sit separata a raptore, & libera consentiat eum in virum habere. *Dub.* 10. *Novembris* 1583. *d. Pos.* 74. 254. *ad d. c.6. Sess.* 24. *de ref. matrim.*

III. Raptori non obstare raptum ad contrahendum matrimonium cum puella rapta, constito, quod raptus fuerit executus, nedum consentiente, sed, & solicitante ipsa puella, respondit S. Cong. *in Ruben. Raptus, & Censurarum* 3. *Martii* 1714. *d.* 64.

SECTIO CXXIV.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Matrim. cap. VII.

Multi ſunt, qui vagantur, & incertas habent ſedes, &, ut improbi ſunt ingenii, prima uxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa vivente, diverſis in locis ducunt; cui morbo cupiens S. Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant: Magiſtratus etiam ſeculares hortatur, ut eos ſevere coerceant: Parochis autem præcipit, ne illorum matrimoniis interſint, niſi prius diligentem inquiſitionem fecerint, &, re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Huc ſpectat decretum Cong. univerſalis Inquiſitionis, juſſu Clementis X. editum, *Cum alias* 21. *Auguſti* 1670. *in quo* §. *Si contrahentes* poſt n. 15. circa vagorum matrimonia hæc ſtatuuntur.

Si contrahentes ſunt vagi, non procedatur ad licentiam contrahendi, niſi doceant per fides Ordinariorum ſuorum eſſe liberos, & in aliis ſervata forma Conc. Trident. *in cap. VII. Seſſ.* XXIV.

Fides, aliaque documenta, quæ producuntur de partibus, non admittantur, niſi ſint munita ſigillo, & legalitate Epiſcopi ordinarii, & recognita, ſaltem per teſtes, qui habeant notam manum, & ſigillum, & attente conſideretur, quod fides, ſeu teſtimonia bene, & concludenter identificent perſonas, de quibus agitur.

SECTIO CXXV.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Matrim. cap. VIII.

Grave peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere: graviſſimum vero, & in hujus magni Sacramenti ſingularem contemptum admiſſum, uxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu vivere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum uxoribus alere, & retinere. Quare, ut huic tanto malo S. Synodus opportunis remediis provideat, ſtatuit hujuſmodi concubinarios, tam ſolutos, quam uxoratos, cuiſcunque ſtatus dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi, poſtquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſejunxerint, excommunicatione feriendos eſſe, a qua non abſolvantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint, contra eos ab Ordinario ſevere pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, ſive conjugatæ, ſive ſolutæ, quæ cum adulteris, ſeu concubinariis publice vivunt, ſi ter admonitæ, non paruerint; ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel diæceſim, ſi id eiſdem Ordinariis videbitur, invocato, ſi opus fuerit, brachio ſeculari, ejiciantur: aliis pænis contra adulteros, & concubinarios inflictis, in ſuo robore permanentibus.

Hoc decretum, ſtatuens ſive conjugatos, ſive ſolutos viventes cum concubinis, ſi ter admoniti eas non ejecerint, excommunicandos eſſe, nec abſolvendos, donec re ipſa ſe ab eiſdem ſejunxerint, & ſi non paruerint, præter pænas contra adulteros, & concubinarios inflictas, graviter puniendos eſſe pro modo culpæ ab Ordinariis: ſicuti & ipſas concubinas ſive conjugatas, ſive ſolutas, etiam nemine requirente, extra oppidum, vel diæceſim, eorumdem Ordinariorum arbitrio ejiciendas, ampliatum eſt a Siſto V. Conſtit. *Ad Compeſcendum* 30. *Octobris* 1586. cujus textum habes ſupra poſt *cap. III. Si vir de Adulter. & ſtupro* part. 1. pag. 664.

SECTIO CXXVI.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. caput I.

Huic capitulo, in quo præscribit Tridentinum formam procedendi ad creationem Episcoporum, & Cardinalium, accessit Sixti V. Constitutio *Postquam* 3. Dec. 1586. & Constitutio *Immensa* 8. Febr. 1587. ac Gregorii XIV. *Constitut. Onus* 15. *Maji* 1591. Quoad examen vero, & qualitatem promovendorum ad Archiepiscopatus, & Episcopatus erecta est peculiaris Congregatio a Benedicto XIV. *Constit. Ad Apostolicæ* 17. *Octobris* 1740., quarum Constitutionum summæ, cum hæc inquisitio pertineat ad S. Sedem, & dictam Congregationem, omittuntur.

Idem Conc. decretum statuens, Episcopos de novo creatos teneri ad fidei professionem ante literas expeditas, declaratum est a Pio IV. Constit. *Injunctum* 13. *Novemb.* 1564. præscribente formam hujusmodi emittendæ professionis, & a Greg. XIV. *Constit. Onus* 15. *Maji* 1591. declarante etiam modum, apud quem, & ad quem transmittenda sit Romam hæc professio.

Pariter dictum decretum ampliatum est ab eodem Pio cit. Constitut. *Injunctum*, extendente hoc onus, & formam ad præficiendos regimini monasteriorum, conventuum, domorum, & aliorum quorumcunque locorum regulariorum, etiam militarium.

Thesaurus de pœnis verbo *Fidei professio n.* 4. tenet, hanc Constit. non esse usu receptam quoad Prælatos regulares, quando Ecclesia, vel monasteria eis conferuntur, non a S. Sede in titulum ad vitam, sed ad tempus, v. g. per electionem a Capitulis, vel aliam provisionem factam ab eorum Superioribus.

Edicit tandem laudatum decretum, eos, ad quos pertinet Pastores Ecclesiis præficere, alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, ad easdem promoverint, quod declaratum est ab Inn. XI. ut ex contrario sensu Proposition. XLVII. inter alias ab eodem proscriptas 2. *Martii* 1679. = Cum dixit Concil. Trident., eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent; Concilium, vel primo videtur per hoc digniores non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum, sumpto comparativo pro positivo; vel secundo, locutione minus propria, ponit digniores, ut excludat indignos, non vero dignos; vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus. =

SECTIO CXXVII.

Eadem Sessio XXIV. de Refor. cap. II.

PRovincialia Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis; aliisque ex sacris Canonibus permissis, renoventur. Quare Metropolitani per se ipsos, seu, illis legitime impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus a fine præsentis Concilii, & deinde quolibet saltem triennio, post octavam Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, seu alio commodiori tempore, pro more provinciæ, non prætermittat Synodum in provincia sua cogere: quo Episcopi omnes, & alii, qui de jure, vel consuetudine interesse debent, exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretandum esset, convenire omnino teneantur. Nec Episcopi comprovinciales prætextu cujuslibet consuetudinis ad metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inviti compellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subjiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant, in cujus Synodo provinciali cum aliis interesse debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, observent, & observari faciant.

In reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia salva, atque integra maneant.

Circa Concilia provincialia quolibet triennio, cogenda, ut hic præscribit Tridentinum, jam notatum est parte I. pag. 558. & seq.

In eo autem, quod statuit, ut Episcopi nulli Archiepiscopo subjecti, vicinum aliquem Metropolitanum semel eligant, in cujus Synodo provinciali cum aliis interesse debeant, declaratum est a Congregatione, habita coram Bened. XIII. 28. *Maji* 1725. ut ex ejusdem Cong. responsis, per extensum relatis a Bened. XIV. *lib. XIII. de Synodo diœc. cap. VIII. n.* 14. *edit. an.* 1755.

I. Archiepiscopos, qui non habent Suffraganeos, non teneri eligere Metropolitanum ad effectum conveniendi in ejus Concilio provinciali.

II. Sex Cardinales Episcopos urbium, Romæ adjacentium, non teneri, ut supra.

III. Episcopos omnes, qui sunt inter provinciam Capuanam, & Pisanam, non teneri eligere Metropolitanum ad effectum præfatum. Eos nihilominus, qui, vel quorum Antecessores jam semel post Trid. elegerunt Metropolitanum, teneri stare alectioni: prout etiam Episcopos, qui a provincia romana inter dictas Capuanam, & Pisanam constituta divulsi fuerunt, & assignati Suffraganei Ecclesiarum in Metropolitanas electarum, eidem subesse debere.

IV. Episcopos vere immediate subjectos Apostolicæ Sedi, qui sunt extra præfatam provinciam romanam, ubicunque locorum existentes, omnino teneri eligere Metropolitanum, juxta decretum Conc. Trident. *Sess. XXIV. cap. II. de Refor.* quatenus ipsi, vel eorum Antecessores non elegerint.

V. Abbates, aliosque Prælatos inferiores Nullius diæc. habentes jurisdictionem quasi episcopalem in Clerum, & populum cum territorio separato, teneri eligere Metropolitanum, ut supra.

VI. Episcopos, Abbates, Prælatos inferiores, qui debent, ut supra, eligere Metropolitanum, etsi non teneantur eligere viciniorem, debere tamen juxta decretum Conc. Trid. vicinum eligere, quod intelligendum est de non nimis longe distante: habita ratione regionum.

SECTIO CXXVIII.

Prosequitur idem Caput II. Sess. XXIV. de Refor.

Synodi quoque diæcesanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur: ratione tamen parochialium, aut aliarum secularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicunque illi sint, Synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitani, quam Episcopi, & alii suprascripti negligentes fuerint, pænas, sacris Canonibus sancitas incurrant.

Cira Synodum diæcesanam, quam Tridentinum quotannis hic cogi præcipit, notatum est pariter parte I. pag. 559.

Cum autem simul declaret, teneri ad eam accedere etiam omnes exemptos, eximatque dumtaxat Abbates, qui subduntur Capitulis generalibus, uti sunt Regulares, in dubium revocari nequit, Abbates seculares, intra Episcopi diæcesim existentes, quibusvis exemptionibus, & privilegiis suffultos ab hoc accessu se eximere non posse, nisi specialiter, & expresse ab eodem exempti sint, ut ex declaratione Cong. Conc. in *Mantuana* 1680. relata in folio diei 23. *Aug.* 1727. *tom. IV. Thesaur. resolut. ejusdem Cong. pag.* 112. §. 7. *ac in Cremonen. Synodi* 5. *Aprilis* 1732. *ad IV. & V. dubium in eod. Thesaur. tom. V. pag.* 321. *& tom. VI. sub. die* 29. *Aug.* 1733. *pag.* 162.

Quod autem spectat ad Abbates Regulares, si isti una cum monasteriis, quæ regunt, sunt omnino exempti a jurisdictione Episcopi, ita ut eadem monasteria coalescant in unum corpus, seu conficiant unam communitatem, cujus singula membra subdantur Capitulo generali ejusdem Ordinis, certum est juxta hoc Tridentini decretum, cogi non posse ad interessendum Synodo. Si vero præficiantur monasteriis, quorum quodlibet solitarium est, nullam nimirum cum aliis Ordinis monasteriis conjunctionem habens, nullum societatis, & mutuæ communicationis vinculum, atque ideo eorumdem monasteriorum Prælati nullum Superiorem agnoscant, cujus Capitulo subjiciantur, cujus generis plura extra Italiam reperiuntur, ii tenentur ad Synodum accedere, cum primos, non hos exemerit Trident. ut probat Benedictus XIV. *lib. III. cap. I. de Synod. Diæc. n.* 8. Quam distinctionem exacte servandum esse etiam statuit Cong. Concil. *in causa Regularium* 19. *Novembris* 1604. sequenti decreto, relato *lib. X. Decretor. ejusdem Cong. pag.* 102. *a tergo* = Sacra &c. censuit, quoad primum esse injungendum omnibus Regularibus, qui vel Capitulis generalibus non subduntur, vel curam animarum exercent, ut ad Synodos diæcesanas accedant sub pæna privationis vocis activæ, & passivæ, ipso facto incurrendæ, atque aliis pænis, arbitrio Episcoporum imponendis, etiam excommunicationis, adeo, ut jus declarandi, atque pænas imponendi ad Episcopos, non obstante quacunque exemptione, pertineat, eisdemque Episcopis jus sit prædictos Regulares, qui nullis Capitulis subduntur, absolute cogere ad diæcesanæ Synodi observationem: eos vero, qui ratione curæ animarum interfuerint, ad servanda ea omnia, quæ in Synodo decreta fuerint circa curam animarum, & administrationem Sacramentorum. =

His monasteriis simile erat monasterium Evasense Ordinis S. Benedicti diæc. Vigoriensis in Anglia; cujus Abbas, licet exemptus fuisset ab Episcopi jurisdictione, eo quod dictum monasterium, in quo professionem emiserat, Apostol. Sedi erat immediate subjectum, non ideo declaratus fuit ab Innoc. III. exemptus ab onere interessendi Synodo Episcopi Vigoriensis, eo quia inferiora monasteria, quibus præerat, non probata fuerint exempta ab ejusdem Episcopi jurisdictione, ut videre est in Decretali laudati Innocentii, relata in cap. XVII. *Ex ore*, *de privileg.* quod conjungendum est, cum cap. III. *Audistis*, *De in integrum restit.* & cum cap. XV. *Audistis*, *de Praescrip.* pertinentia ad eamdem speciem. =

Eadem interpretatio quoad membra inferiora non exempta, facienda est de Decretali Honorii III. Episcopo Assisiaten scripta, relata in cap. XVI. *Conquerente*, *de Offic. Ordin.*

Cum

Cum autem ortum fuerit dubium, an etiam cogi possent accedere ad Synodum Abbates, & Superiores conventuum prius suppressorum juxta Constit. Innoc. X. *Instaurandæ*, & postea redintegratorum, Alexander VII. declaravit, & definivit, teneri, ut ex sequentibus ejus literis, in forma Brevis *sub die 30. Martii 1661*.

Cum sicut accepimus, posito decreto fel. rec. Innocentii Papæ X. Prædecessoris nostri, incipiente: *Ut in parvis*, *die 10. Februarii 1654.* edito, quo parvi concentus, non habentes præscriptum numerum Religiosorum, visitationi, correctioni, & omnimodæ jurisdictioni Ordinarii loci, tamquam super hoc a Sede Apostolica delegati, plene in omnibus subjiciuntur, dubitetur, an Abbates, Priores, Guardiani, & alii prædictorum conventuum Superiores, ab Episcopo vocati, ad diæcesanam Synodum accedere teneantur; Nos, ejusmodi dubium tollere cupientes, præfatos Abbates, Priores, Guardianos, & alios parvorum conventuum hujusmodi Superiores ad Synodum diæcesanam accedere teneri, si ad eam ab Episcopo, uti Sedis Apostolicæ delegato, vocentur, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, declaramus, & ita ab omnibus, ad quos pertinet, servari præcipimus.

Cui definitioni concinit decisio Cong. Conc. in causa *Pientinæ Synodi*, sic relata a laudato Benedicto loco mox cit. cap II. nr 4. = Instante Promotore Synodi diæcesanæ Pientinæ pro declaratione, an Superiores parvorum conventuum teneantur accedere ad Synodum diæcesanam, quatenus fuerint vocati ab Episcopo, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, datæ fuerunt literæ pro informatione Ordinario, qui retulit, Guardianum Minorum Conventualium S. Quirici, ad Synodum diæcesanam die 24. Septem. proxime elapsi accersitum, comparvisse per Procuratorem, asserendo, non teneri accedere, eo quia Fratres Minores Convetuales obstringi non poterant legibus synodalibus; Priorem vero Servorum B. M. V. se excusasse per epistolam, ex quo dietim visitationem generalem sui cœnobii expectabat; & denique Patrem Guardianum Conventualium civitatis Pientinæ, absque ulla hæsitatione Synodo interfuisse: unde EE. VV. exorat, ut ne Superiores hujusmodi parvorum conventuum subjectionem suæ jurisdictioni quodammodo excutiant, licet in iis, quæ respiciunt visitationem, & correctionem ad tenorem decreti san. mem. Innoc. X. incipientis, *Ut in parvis*, semper suam exercuerit facultatem, declarare dignentur, illos teneri ad Synodum accedere, mediante resolutione infrascriptorum dubiorum.

I. An PP. Guardiani, cæterique Superiores parvorum conventuum teneantur accedere ad Synodum diæcesanam, quatenus fuerint vocati ab Episcopo, tamquam Sedis Apostolicæ delegato. Et quatenus affirmative.

II. An casu, quo vocati non interveniant, subjacere debeant multæ in prædicta Synodo diæcesana adversus contumaces comminatæ.

Die 16. *Junii* 1703. S. Cong. Conc., ad I. respondit affirmative; ad II. pariter affirmative, arbitrio Ordinarii, excepta multa pecuniaria. =

Si vero agatur de conventibus nunquam suppressis, (fundatis tamen ante decretum Urb. VIII.) in quibus actu incolent sex Religiosi, quorum quatuor sint Sacerdotes, eorum Superiores cogi nequeunt ad interessendum Synodo, cum dicti conventus non subdantur Ordinarii jurisdictioni juxta sequens decretum Cong. super Statu Regularium *die 29. Novemb.* 1657. = Sacra Cong. super Statu Regularium censuit, conventus, nunquam suppressos, in quibus actu degunt de familia plures, quam sex Religiosi, minime comprehendi in decreto san. mem. Innocentii X. quod incipit *Ut in parvis*; ac proinde locorum Ordinarios nequaquam posse, in vim dicti decreti, in hujusmodi conventibus, aut illorum personis, ullam sibi jurisdictionem vindicare. =

Quod decretum servandum esse declaravit etiam Cong. Conc. in causa *Melphitana jurisdict.* 3. *Aug.* 1686. ac in secunda propositione cit. causæ Pientinæ 15. *Septemb.* 1703.

Quod tandem spectat ad Regulares, animarum curam exercentes, quos hic Tridentinum, sive subjecti sint, sive non, Capitulis generalibus, promiscue, & indistincte Synodo interesse debere declarat, quæri potest.

I. An, si cura animarum per se exerceatur a Prælato regulari exempto, & Capitulo generali subjecto, ipse nihilominus teneatur interesse Synodo.

II. An, si exerceatur per Capellanum, ejusdem Prælati nutu amovibilem.

III. An, si per Vicarium secularem, prævia approbatione Episcopi, ab eodem Prælato in perpetuum deputatum.

IV. An itidem idem Prælatus interesse debeat, si cura annexa sit non Ecclesiæ principali, sed alteri huic accessorie unitæ, eaque regatur per aliquem Regularem a dicto Prælato designatum, & ad ejus placitum amovibilem.

V. An pariter idem Prælatus teneatur interesse, si cura adnexa quidem sit monasterio principali, regatur tamen per Regularem, non ab eo, sed a Capitulo deputatum, ita ut sine hujus facultate removeri nequeat.

VI. An tandem teneantur interesse Synodo viciniores Episcopi Abbates præditi nobiliori exemptione tertiæ speciei, cum territorio nempe separato, & vera qualitate *Nullius*, ac cum facultate propriam Synodum celebrandi.

Quoad I. laudatus Benedictus loc. cit. cap. I. n. 2., jure merito sentit, nullam fieri posse quæstionem, cum manifeste comprehensum sit in transcripto Trident. decreto.

Quoad II. eumdem ipsum Prælatum, non Capellanum interesse debere communiter sentiunt DD.

cum ipsemet personam gerat Curati; Capellanus vero ab ejus nutu pendens, metus reputetur adjutor, & administret juxta celebrem Rotæ decisionem *CXC. coram Seraphino*.

Quoad III. Conveniunt pariter inter se DD. teneri Vicarium, non Prælatum, cum universum curæ exercitium in illum translatum sit: sicuti etiam decisum fuisse testatur Fagnan. in cap. *Quod super his, de major. & obed. n. 7.*

Quoad IV. Card. de Luca *Decis. XXXVII. de jurisdict. n. 4.* probat, teneri non Prælatum, sed Regularem, cum hic solus versetur inter parochiæ incolas, eorumque indolem, & mores cognoscat = Ex quo fit, ut loci Ordinarius in cæteris omnibus parochiam respicientibus, hunc, & non monasterii Præsulem consulat; &, si opus fuerit, moneat, ac corrigat, neque ullam monasterii Prælati rationem habeat, nisi cum eidem injungendum duxerit, ut præfatum Regularem a curæ exercitio removeat. =

Quoad V. Sæpe laudatus Benedictus loc. cit. cap. I. n. 13. autumat, teneri, non Prælatum, sed Regularem, ex decreto Cong. Conc. edito 1. *Aprilis 1656. in causa = Novæ Segoviæ Insularum Philippinarum lib. XIX. decretor. pag. 568.* in qua rescriptum fuit; Episcopum procedere posse ad pœnas, etiam censurarum, contra Regulares exercentes curam animarum in Ecclesiis parochialibus Regularium, si renuant accedere ad Synodum, non autem contra Superiores eorumdem Regularium. =

Quoad VI. Idem Benedictus cit. loc. num. 16. ,, hæc habet. = Durum quippe nobis videtur, illos ,, proprium habentes territorium, in quo jura exercent quasi episcopalia, adigere ad interveniendum Synodo vicini Episcopi, si ipsimet Abbates ,, facultatem habeant propriam Synodum celebrandi. =

SECTIO CXXIX.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. caput III.

In hoc capitulo agit Tridentinum, qua ratione visitatio diœcesis sit facienda ab Episcopo: circa quam placet hic referre tradita a dicto Benedicto *lib. X. cap. X. de Synod. Diœc. edit. an. 1755. n. 6.* ibi. ,, Quæ hactenus diximus, ut quilibet videt, ,, eo omnia collineant, ut scilicet a foro ecclesiastico omnis arceatur avaritiæ species: quem eumdem ,, scopum semper respexit Sacra Congr. Conc; quotiescunque de pecunia, quocunque nomine Episcopo pensitanda, in ea actum est. Concilium Tridentinum Sess. XXIV. cap. III. de reform. præcipit, ut Episcopus singulis annis suæ diœcesis visitationem instituat, quam si, propter ejusdem diœcesis latitudinem, intra annum explere nequeat, ,, biennio saltem absolvat. Visitanti autem Episcopo permisit pro se, suoque honesto comitatu, ab ,, iis, quibus de jure id onus incumbit, procurationes exigere, seu moderata, & frugalia victualia ,, recipere; relinquendo tamen arbitrio eorum, qui ,, visitantur, aut eadem victualia subministrare, aut ,, pecuniam, quam antea consueverant, exsolvere. ,, Hoc porro decreto non prohibetur Episcopus, ne ,, intra ejusdem anni curriculum, si ita necessarium ,, duxerit, iterum diœcesim visitando perlustret, quemadmodum recte notant Fagnanus = in *cap. Cum venerabilis num. 3. de censibus = Pirhing. = in* III. *lib. Decretal. tit.* XXXIX. *sect.* II. *n.* 94. ,, = Cardinalis de Luca = *in Miscell. Ecclesiast. disc.* I. ,, *n. 118. & in Annotation. ad Concil. Trident. disc.* V. *num 6.* = sed, ne quisquam Pastorem visitationem iterantem insimulet, quasi crebrius ,, ad suas oves accurrat, ut eas sæpius tondeat, non ,, autem, ut earumdem morbis novum afferat medicamen; propterea cum Sac. Cong. Episcoporum, & Regul. anno 1586. tum Sac. Cong. Concil. die 19. Septem. 1682. censuerunt, Episcopo ,, bis eodem anno diœcesim visitanti, unicam tantum deberi procurationem: examinato quippe sequenti articulo = *An Episcopus, qui, si commode fieri possit. diœcesim suam quotannis visitare tenetur, possit hujusmodi visitationem facere* ,, *per mensem, vel circiter, antequam labatur integer annus a die peractæ ultimæ visitationis,* ,, *vel potius debeat expectare, quod anni circulus* ,, *integre compleatur, antequam denuo visitet, ita* ,, *ut intra singuli cujuslibet anni cursum una tantum visitatio fiat.* = Sac. Cong. Conc. prædicta ,, die, & anno. respondit: = *Affirmative; sed* ,, *non posse recipere procurationem, neque victualia, nisi semel in anno.* = Cui quidem responsioni concinit alia, ab eadem Sac. Cong. data die ,, prima Junii 1737. in causa *Policastren. Procurationis,* = in qua proposita quæstione = *An Episcopus, non completo anno ab ultima visitatione,* ,, *possit iterum eamdem Ecclesiam visitare, &* ,, *alium procurationem a visitandis exigere* = responsum fuit: = *Affirmative quoad primam partem, & negative quoad secundam: Thesaur. Resolut. tom. VIII. pag. 87* = Huc etiam pertinet, ,, quod ab eadem Sacr. Congr. decisum fuit quoad ,, procurationem solvendam Vicario capitulari. Diximus superius = *lib. II. cap. IX. n. 5.* posse a ,, Vicario capitulari diœcesim visitari post annum a ,, die ultimæ visitationis, ab Episcopo peractæ: sed, ,, quoniam non decet, ut ipse cum tanto incedat comitatu, quanto indiget Episcopus, qui majori præfulget dignitate; idcirco Sac. Cong. die 28. *Julii* ,, 1708. in causa = *Ostunen. Procurationis, impressa tom. IX. Thesaur. pag. 172.* = rescripsit, ,, Vicario capitulari deberi tantum medietatem ,, procurationum, quæ Episcopo solvi consueverunt; ,, tali enim pacto servabitur indemnis ab expensis, ,, quæ visitationis causa occurrunt, sed nihil lucri ex ,, ea percipiet. =

SE-

SECTIO CXXX.

Eadem Seſſio XXIV. de Refor. cap. IV.

Quæ acceſſerint huic Capitulo, in quo ſtatuit Tridentinum, ne ullus ſive ſecularis, ſive regularis prædicare præſumat, etiam in Eccleſiis ſui Ordinis, contradicente Epiſcopo, jam notatum eſt pag. 818.

SECTIO CXXXI.

Seſſio XXIV. de Reform. cap. V.

In hac Capitulo ſtatuit, Tridentinum I. cauſas graviores contra Epiſcopos, depoſitione, aut privatione dignas, cognoſcendas eſſe tantum a Romano Pontifice, quod confirmatum eſt a S. Pio V. Conſtit. *Si de protegendis 1. Apr. 1569. §. V. ibi.*

Pontificum tamen cauſis, nobis, & Succeſſoribus noſtris reſervatis, ut re quæſita, & nobis renunciata, contra eos ad depoſitionem, & alias pænas prædictas procedamus, uti criminis atrocitas videbitur poſtulare.

Statuit II. minores cauſas, quas contra eoſdem Epiſcopos cognoſcendas, & terminandas eſſe in Concilio tantum provinciali, verum, cum hoc hodie cogi non conſueverit ob rationes allatas part. I. pag. 559. hæ quorum cognoſcendæ erunt a Romano Pontifice.

SECTIO CXXXII.

Eadem Seſſio XXIV. de Reformat. cap. VI.

Liceat Epiſcopis in irregularitatibus, omnibus, & ſuſpenſionibus, ex delicto occulto, provenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentioſum, diſpenſare; & in quibuſcunque caſibus occultis; etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, delinquentes quoſcunque ſibi ſubditos, in diæceſi ſua per ſe ipſos, aut Vicarium, ad id ſpecialiter deputandum, in foro conſcientiæ gratis abſolvere, impoſita pænitentia ſalutari. Idem & in hæreſis crimine in eodem foro conſcientiæ eis tantum, non eorum Vicariis, ſit permiſſum.

Huic decreto, tribuenti facultatem Epiſcopo, aut per ſe, aut per ſuum Vicarium ad id ſpecialiter deputandum, abſolvendi ſuos ſubditos in ſua diæceſi in foro conſcientiæ a quibuſcunque caſibus occultis, Sedi Apoſtolicæ reſervatis, & a crimine hæreſis in eodem foro per ſe ipſum tantum, derogatum eſt, quoad abſolutionem ab hæreſi, ut ex reſponſis S. Pii V. Greg. XIII., & Clem. VIII. ac pluribus S. Cong. decretis, relatis a Bened. XIV. *lib. IX. cap. IV. de Synodo diæc. n. 4. & ſeq. edit. an. 1755.* Poteſt tamen Epiſcopus, tamquam Inquiſitor natus contra hæreticam pravitatem reſipiſcentem hæreticum, aut ſponte coram ſe comparantem, aut ad ſuum forum quoquo modo deductum, pro utroque foro abſolvere, vel per ſe, vel per alium, ut abſolvere poſſunt Inquiſitores delegati ab Apoſtolica Sede, ut in cit. cap. de Synodo n. 3.

Item derogatum eſt etiam quoad abſolutionem a quibuſcunque aliis caſibus contentis in Bulla Cænæ, quantumvis occultis: eum enim in præfata Bulla §. *Ceterum* facultas ab iis abſolvendi expreſſe interdicatur *Epiſcopalis, vel etiam majori dignitate præditis*, derogaturque *cujuſvis Concilii decretis*, conſequens eſt, hodie Epiſcopos ab eis abſolvere non poſſe virtute hujus Tridentini decreti, quod expreſſe loquitur de occultis; textum leges in calce hujus Operis.

Quod autem dicta Bulla habeat locum etiam in occultis, jam declaratum fuiſſe teſtatur Fagnanus, ut mox dicetur.

Neque vigore prædicti decreti abſolvere poſſunt a cenſuris incurſis ob ſimoniam in Ordine, ex Conſtitutione Sixti V. *Sanctum, & ſalutare 5. Januarii 1588.* in qua expreſſe derogatum eſt eidem decreto.

Quam Conſtitutionem, licet Clemens VIII. redegerit ad terminos juris communis, ut alibi notavi, prætervavit tamen cenſuras, & pænas in ea latas contra ſimoniacos in Ordine.

Item

Item vigore dicti decreti absolvere nequeunt ab aliis casibus. etiam occultis, post Tridentinum Papæ reservatis.

Cui fundamento innixus hoc asseram, placet hic referre rationum momenta jam a me allata in additionibus ad Thesaurnm *de pœnis Ecclesiast parte* 1. *cap. XXIII.* post §. *dico VI.* Fagnanus in eap. XV. *Dilectus de temporib. Ordinat. n.* 30. *& seq.* hæc habet. = ,, Sed nunquid Episcopis facultate sibi tributa in dict. cap. VI. *Sess. XXIV.* in casibus occultis post Concilium ex nova lege sedi Apostolicæ reservatis, etiam cum clausola, *non obstantibus*, absolvere possit? Sae. Cong. censuit, non posse. Et in specie cum dubitatum fuerit, an Episcopus, & Inquisitores possint hodie ex dict. cap. VI. *Sess. XXIV.* absolvere lapsos in hæresim, non obstante Bulla Cænæ Domini? Censuit, eam Bullam derogasse decreto *cap. VI.* Unde frustra nonnulli ex recentioribus Theologis hunc articulum in controversiam adducunt, eum habeamus claram determinationem Sacræ Congregationis. Præterea cum dubitasset Archiepiscopus Florentinus, an vigore *cap. VI. sess. XXIV.* posset absolvere quandam monialem, quæ occulte, & ad malum finem fregerat clausuram, non obstante Bulla S. Pii V. quæ videtur habere locum in casu publico, variatum est sententiis; nam ex decem Cardinalibus tres censuerunt, Bullam intelligendam esse etiam in occultis, quia illius verba sunt generalia, & est tantum exceptus casus, nisi in mortis articulo &c. Et quia jam deelaratum, Bullam Cænæ Domini, quæ prohibet ab aliis absolvi, habere locum etiam in occultis. Et quia cum Bulla sit confecta post Concilium, censetur derogasse Concilio. Quatuor censuerunt, eam Bullam non habere locum in easibus occultis. Reliqui autem tres dixerunt agendum cum Santissimo, qui declaravit, Bullam S. Pii V. habere locum etiam in occultis: tamen concessit facultatem Archiepiscopo absolvendi illam monialem. Unde postea Congreg. generaliter consulta, an si monialis alicujus monasterii, jurisdictioni Regularium subjecti, secreto deliquerit in materia clausuræ, in foro conscientiæ absolvi possit vigore ejusdem decreti ab Episcopo, cui tanquam delegato in iis, quæ ad clausuram pertinent, auctoritas tributa est decreto *cap. V. Sess. XXIV. de Regul.* stante prædicta Bulla S. Pii V. respondit = non posse: =

Quia vero a Fagnano non indicatur quo anno primum hic a se citatum decretum emanaverit, ne in dubium revocetur ejus emanatio, diligenter a me pervolutis Regestis Sac. Congreg. Conc. illud reperi emanatum fuisse mense Jan. 1589., in responso ad postulatum XII. quod inter alia eidem Cong. fecit Gaspar Vicecomes, Archiepiscopus Mediolanensis occasione visitationis ad sacra limina: cum enim dictum postulatum XII. expresserit italico idiomate, quod in latinum versum, sonat = Quia multoties accidit incurri censuras reservatas Sedi Apostolicæ, contraveniendo Constitutionibos papalibus emanatis post Concil. Triden. desiderat Archiepiscopus facultatem absolvendi contravenientes. qui aliquando remanent diutius censuris obstricti, cum non habeant modum obtinendi absolutionem a Romana Curia; potissimum circa clausuram monialium, & regularium virorum = prout reperitur *lib. V. decret. pag.* 239. Sac. Cong. abstinuit a concessione postulati, sed dumtaxat tacite confirmavit, quod circa hujusmodi facultatem sentiebat ipsemet Archiepiscopus per hæc præcisa verba, mense Jan. 1589. prout reperiuntur *cit. lib. V. pag.* 240. = *Reservationes casuum de novo post Concilium, non comprehenduntur in cap. VI. Sess. XXIV. de refor.*, & præsertim super clausura monialium. = Quam declarationem Gallemart ad hoc idem cap. refert, confirmatam fuisse a Greg XIII. Ex quibus patet, qui sensus fuerit Episcoporum post quasi proximam Tridentini publicationem circa facultatem ipsis tributam a *cit. cap. VI.*

Nota I. facultate concessa Episcopo in hoc cap. uti non posse Episcopos = illarum Regionum, in quibus Concilium Tridentinum adhuc receptum non est quoad decreta respicientia disciplinam, = ut probat Bened. XIV. *lib. IX. cap. V. de Synod. diac. edit. an.* 1755. *n.* 2. nedum ratione, sed etiam ex declaratione Cong. ejusdem Concilii.

Nota II. eum Fagnan. ad *cap. XXXII. Cum illorum de sent. excom. n.* 31. facultatem concessam Episcopo a cit. cap. VI. dispensandi super irregularitate ex delicto occulto proveniente quoad susceptionem, & ministrationem Ordinum non competere Episcopo, nondum consecrato.

Nota III. cum eodem num. 32. & 33. neque competere Cardinalibus in Ecclesiis titularibus, & eorum subditis, ex declaratione Cong. Conc. confirmata a Greg. XIII. sicuti nec aliis inferioribus jurisdictionem quasi episcopalem babentibus in locis suæ jurisdictionis, *sub die* 9. *Decemb.* 1582.

An autem dicta facultas competat Abbatibus regularibus, quibus de jure competit facultas minores Ordines suis subditis regularibus conferendi, idem Fagnan. loc. *cit. n.* 29. videtur sentire, posse competere quoad susceptionem dictorum Ordinum, & eorumdem ministrationem, etiamsi irregularitas contracta esset post ingressum in Religionem.

Cirea alia quamplura dubia quoad intellectum facultatum in hoc Trident. decreto Episcopo tributarum adeatur Gallemart. ad hoc idem eap. & Fagnan. *in Commentario ad cap. XV. Dilectus filius, de Temporib. Ordinat. a n.* 22. *ad* 38. *& ad cap.* 11. *Henricus de Sepult. n.* 43.

SECTIO CXXXIII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. cap. VII.

UT fidelis populus ad suscipienda Sacramenta majori cum reverentia, atque animi devotione accedat; præcipit S. Synodus Episcopis omnibus, ut non solum cum hæc per se ipsos erunt populo administranda, prius illorum vim, & usum pro suscipientium captu explicent, sed etiam idem a singulis Parochis pie, prudenterque, etiam lingua vernacula, si opus sit, & commode fieri poterit, servari studeant, juxta formam, a Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam, quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque a Parochis omnibus populo exponi curabunt: nec non ut inter Missarum solemnia, aut divinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis, vel solemnibus explanent, eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudire studeant.

De onere hic Parochis injuncto explicandi populo inter Missarum solemnia sacra eloquia, & salutis monita, jam sermo institutus est pag. 816. & seq.

SECTIO CXXXIV.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. caput VIII.

APostolus monet ...... In omnibus etiam cathedralibus Ecclesiis, ubi id commode fieri poterit, Pænitentiarius aliquis cum unione præbendæ, proxime vacaturæ ab Episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut licentiatus in Theologia, vel jure canonico, & annorum quadraginta, seu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur, qui dum confessiones in Ecclesia audiet, interim præsens in choro censeatur.

Hoc decretum statuens, ut in Cathedralibus instituatur Pænitentiarius præditus qualitatibus hic expressis, ampliatum est a Benedicto XIII. Constit. *Pastoralis* 19. *Maji* 1725. præcipiente, ut hujusmodi præbenda in Italia, & Insulis adjacentibus conferatur per concursum, eo pari modo, quo Ecclesia parochialis, ibi.

Hac nostra perpetuo valitura Constitutione sancimus, ut in Cathedralibus quibuscunque Italiæ, Insularumque adjacentium, in quibus præbenda theologalis hactenus instituta non fuerit, præbenda primo vacatura, post ejusdem præsentis Constitutionis publicationem, sive ad Nos, Sedemque Apostolicam, sive ad Ordinarium illius collatio, atque provisio pertineat, ipso jure, & absque ulla alia declaratione sit, ac esse censeatur præbenda theologalis constituta. Volumus insuper, ut tam illa, quam reliquæ omnes aliæ præbendæ theologales hactenus constitutæ, & deputatæ conferri semper debeant Doctori in sacra Theologia, vel qui infra annum doctoralem lauream in eadem facultate suscipiat, & cæteroquin magis idoneo in formali concursu ab Examinatoribus renunciato, eo plane modo, quo parochiales Ecclesiæ conferuntur. Hunc porro in finem, quotiescunque ejusmodi præbenda theologalis conferenda erit, per edictum publicum vocentur quicunque concurrere, & examini sese subjicere voluerint, coram Episcopo, & quatuor Examinatoribus, etiamsi synodales non sint, ab eodem Episcopo actu eligendis, ac deputandis, in theologali tamen facultate licentiatis, & valde peritis, sive secularibus, sive regularibus, & illi, qui in ejusdem concursu probatus, magisque idoneus renunciatus fuerit, præbenda conferatur. Quoties autem præbendæ collatio ad S. Sedem spectabit, Episcopus ad Romanum Pontificem pro tempore existentem acta concursus transmittere teneatur, ut ipse vacantem præbendam illi assignare, atque conferre possit, quem cæteris digniorem, & magis idoneum in Domino judicaverit.

Quod

Quod si Episcopus primo vacaturam præbendam contra formam in præsenti Constit. præscriptam conferre præsumpserit, vel etiam in aliis occurrentibus casibus eamdem formam observare neglexerit; illius collatio, atque provisio ipso jure nulla, & irrita, nulliusque prorsus roboris, vel momenti sit, ac esse debeat, ejusdemque præbendæ dispositio statim devoluatur, & pertineat ad S. Sedem, & Romanum Pontificem pro tempore existentem, a quo Doctori in sacra Theologia conferetur.

Cæterum, ut fructus, quem Tridentina Synodus ex præbendæ theologalis institutione perceptum iri speravit, omnino re ipsa, & cum effectu percipiatur; volumus, statuimus, & mandamus, tertiam partem proventuum dictæ præbendæ theologalis ab Episcopo distribui, & proportionaliter applicari singulis Lectoribus Sacræ Scripturæ, quæ a Præbendato præscriptis diebus, & horis totius anni habendæ erunt, ita ut, si Præbendatus universas lectiones habuerit, assignatas distributiones integras absque ulla prorsus diminutione consequatur; si vero in aliqua, vel pluribus lectionibus defecerit, distributiones neglectis lectionibus respondentes amittat, quæ in Sacristiæ Ecclesiæ beneficium cedant, ac erogentur. In casu autem gravioris contumaciæ Præbendati, liceat Episcopo deputare alium Theologum, Sacerdotem secularem, vel regnlarem, qui jugiter supplendo ejusdem Præbendati vices, præfatis distributionibus potiatur.

Quoniam vero nonnulli Episcopi, sicut accepimus, ut propriæ incuriæ aliquod velamen obtendant, dilatæ erectionis ejusmodi præbendæ theologalis causam in tenuitatem, ec insufficientiam præbendarum suarum Ecclesiarum rejicere solent; Nos omnem de cætero prætextum, sive excusationem e medio tollere, ac penitus eliminare volentes, motu ... decernimus, statuimus, atque præcipimus, quod ubi præbenda theologalis, computatis etiam distributionibus quotidianis, ac annuum saltem redditum scutorum sexaginta monetæ romanæ non ascedat, pro summa ad hanc taxam conficiendam deficiente, iidem Episcopi unire possint, & debeant eidem præbendæ aliquod simplex beneficium, cujus supplemento prædicta summa conficiatur, primo vacaturum in quocunque mense, & qualitercunque, ac quomodocunque Sedi Apostolicæ affectum, & reservatum; ita tamen, ut a tali unione illa omnia beneficia, quæ pro Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, Papæ Familiaribus, Nunciis Apostolicis, atque Prælatis Congregationum, quibus iidem S. R. E. Cardinales intersunt, Secretariis, in alia Constitutione ad promovendam Seminariorum erectionem novissime per nos condita peculiariter reservavimus, perpetuo reservata, & excepta sint, ac esse intelligantur, & quidquid secus fieri contingeret, ex nunc prorsus irritum, ac inane nullius roboris, vel momenti esse, ac fore decernimus, & declaramus.

Postremo quæcunque hactenus de præbenda theologali, & Sacræ Scripturæ lectione sancimus, extendimus, ac adamussim observari volumus, & mandamus (congrua tamen congruis referendo) quoad institutionem Canonici Pœnitentiarii in illis Cathedralibus, in quibus nondum fuerit institutus, ejusque honestam sustentationem, concursum, deputationem, omniaque alia ad illius officium pertinentia: & præter illa, quæ a Nobis superius disposita sunt, ea insuper, quæ Tridentina Synodus *cap.*8. *Sess.* 24. de reform. de hujus Ministri qualitate, ætate, & exemptionis a servitio chori constituit, exacte observari decernimus, præcipimus, & mandamus.

S E C T I O C X X X V.

Eadem Sessio XXIV. de Refor. cap. XI.

QUoniam privilegia, & exemptiones, quæ variis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum jurisdictione excitare; & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur; decernit S. Synodus, ut, si quando justis, gravibus, & fere necessariis, suadentibus causis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolytatus, Comitis Palatini, Cappellani Regii, aut aliis hujusmodi in Romana Curia, vel extra, insignibus decorandos esse placuerit: nec non alios, cuicunque monasterio

obla-

oblatos, vel quomodocunque addictos, aut sub nomine servientium Militiis, seu monasteriis, hospitalibus, collegiis, aut quocunque alio titulo assumi; nihil ex iis privilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur, quo minus ii, quibus ea jam concessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis, tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, plene in omnibus; & quoad Cappellanos Regios juxta Constitutionem Innocenti III., quæ incipit, *Cum Capella*, subjecti existant: exceptis tamen iis, qui prædictis locis, aut Militiis actu serviunt, & intra eorum septa, ac domus resident, subque eorum obedientia vivunt; sive iis, qui legitime, & secundum regulam earumdem Militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat: non obstantibus privilegiis quibuscunque, etiam Religionis S.Joannis Hierosolymitani, & aliarum Militiarum. Quæ vero privilegia residentibus in Curia Romana vigore Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solent, ea in iis, qui beneficia ecclesiastica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minime intelligantur, sed Ordinarii jurisdictioni subjecti permaneant: non obstantibus quibuscunque inhibitionibus.

Hoc decretum, statuens per onorarios titulos, aut privilegia quibuscunque concessa, aut concedenda nihil detractum intelligendum esse juri Episcoporum, confirmatum, est a S. Pio V. Constit. *Quamvis 1. Jan.* 1568. revocante etiam indulta Comitibus palatinis, & quibuscunque officialium Romanæ curiæ collegiis concessa, promovendi ad doctoratus, licentiaturæ, & magisterii gradum ad effectum consequendi dignitates, & cætera beneficia ecclesiastica: textum habes supra pag. 919.

Circa facultatem creandi doctores in Theologia, vide notata cit. pag. 919.

Huic eidem Trident. decreto accessit Constit. Gregorii XIII. *Circumspecta 25. Novemb.* 1680. in qua jurisdictio Ordinariorum præservatur in puniendis Vicariis, familiaribus, colonis, & ministris Fratum Militum S. Jo: Hierolymitani, ibi.

Idcirco nos huic malo, quod a prædicto Concilio multo ante prævisum fuerat, salubriter providere volentes .... omnia, & singula privilegia, exemptiones, gratias, & indulta Magistro, conventui, Militibus, & Militiæ dicti Hospitalis per quoscunque Romanos Pontifices Prædecessores nostros, & Sedem prædictam in genere, vel in specie quomodolibet concessa, & confirmata, necnon dicti Pii V. literas super eorumdem confirmatione emanatas, sub dat. Romæ apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die 29. Novembris 1568. Pontificatus sui Anno III. ad prædicti Concilii decretorum terminos, tenore præsentium reducimus, ac reducta esse, nihilque ex ipsis privilegiis, exemptionibus, gratiis, & indultis, Ordinariis locorum detractum esse, quo minus ipsorum Militum Vicarii, Capellani, Ministri, servientes, adscripti, coloni, procuratores, & familiares Militum hujusmodi, quibus ea jam concessa sunt, & in posterum concedi contigerit, ab ipsis Ordinariis, tanquam Apostolicæ Sedis delegatis, de eorum excessibus, criminibus, & delictis, etiam extra visitationem, quando, & quoties opus fuerit, inquiri, visitari, puniri, & corrigi possint, ipsorumque Ordinariorum jurisdictioni plene in prædictis subjecti existant, (exceptis tamen iis, qui Ecclesiis, aliisque locis dictorum Militum actu serviunt, & intra eorum septa, & domos resident, ac sub eorum obedientia vivunt, quæ omnia debere simul concurrere intelligantur, sive iis, qui legitime, & secundum regulam prædictæ Religionis professionem fecerint, de qua loci Ordinario constare debeat) .... Eisdem Pii Papæ V. literis memoratis, quoad alia, & in eo maxime, quod voluit prædictorum Militum privilegia, illorumque confirmationem non comprehendere neque Ecclesias, neque personas, in his, quæ ad curam animarum pertinent, sed in his dicti Concilii Tridentini decreta omnino servari debere, in suo robore permanentibus.

Circa Protonotarios, si sermo sit de Participantibus, quorum hodie Collegium ex duodecim conflatur, hi = absque ulla dubitatione, & controversia tam in civilibus, quam in criminalibus sunt plene exempti a jurisdictione Ordinariorum, quibus dumtaxat subduntur quoad beneficia, quæ in eorum possideant diæcesibus, juxta allegatas Leonis X. & Sixti V. Constitutiones = ita Bened. XIV. *lib. III. cap. VIII. de Synod. diæc. edit. an.* 1755. *n.* 3.

Si vero sermo sit de Protonotariis non participantibus, laudatus Bened. cit. *n.* 3. & 4. hæc habet = „ Aliud tamen est de Protonotariis non participantibus: hos quippe, de quibus in præsens solum agimus, Conc. Trident. *Sess. XXIV. cap. XI.* „ locorum Ordinariis supposuit, tamquam Apostolicæ Sedis delegatis; ex quo inferri putavit Chocbier „ *de jurisdict. in exemptos part. I. quæst. XVIII.* „ *n.* 8. omnem prorsus, qua antea fruebantur, exem- „ ptio-

,, ptionem esse illis ademptam. Sed verius Barbosa *Juris Ecclesiast. lib. I. cap. XXIII. n. 35. & Faber de Protonotariis, cap. XI. n. 13.* existimant, decreti conciliaria virtute, unice ablatam illis esse exemptionem quoad causas criminales, non autem quoad civiles; in quibus vigere adhuc arbitrantur privilegium, iisdem concessum a Concilio Lateranensi *Sess. X.* atque a Leone X. confirmatum = *Constit. XI. §. IV. Bullar. tom. III. part. III. pag.* 406. = quo immunes fiunt a potestate Ordinarii in causis excedentibus summam XXV. ducatorum.

,, Quod si quis illius privilegii nudum verborum corticem consideret, facile sibi in animum inducet, enunciatam restrictionem exemptionis ad solas causas civiles, excedentes summam XXV. ducatorum, intelligendam esse de Protonotariis, habitum, & Rochetum non gestantibus; non autem de illis, qui hisce insignibus induti continue incedunt, quos propterea credet, in qualibet etiam minimi momenti civili causa esse ab Ordinarii jurisdictione subtractos. At, qui mentem Constitutionis penitius investigaverit, & contextum perpenderit, rectius existimabit, solum voluisse Pontificem, ut Protonotarii, proprium habitum deferentes, conveniri nequeant coram Ordinario in causis prædictam summam excedentibus; cæteros vero, habitum non gestantes, in omnibus, etiam gravior a momenti causis, reliquisse sub jurisdictione Ordinariorum, quibus alias de Jure subduntur. Ita enim paulo post Concilium Lateranense, Leonis Constitutionem interpretatus est Antonius de Pretis, *de jurisdict. Episc. cap. VIII. per tot. inter Tractat. magnos tom. XIII. part. XII. fol.* 368. = cui subscripsit Faber = in cit. *Tractat.* de *Protonotariis, cap. XI. n. 8. & seqq.* Et, quod caput est, eamdem interpretationem sequitur S. Cong. Conc. uti videre licet in una *Papien. 14. Decembris 1630. lib. XIV. Decretor. fol. 360. in Placentina 20. Augusti 1633. lib. XIV. Decretor. fol. 760. & in Nullius 19. Januarii 1641. lib. XVI. pag. 520.*

,, Quinimo eadem S. Cong. ad arcendas frequentes Ordinariorum conquestiones de excessivo Protonotariorum numero, ex quo Episcoporum auctoritas in dies minuebatur, sæpius consulendum censuit Sanctissimo, ut deinceps in Apostolicis literis, quibus ejusmodi Protonotarii creantur, expresse adderetur, ne in causis civilibus ulla gauderent exemptione a jurisdictione Ordinarii, quemadmodum Sacræ Congr. consilium sequutus, addendum præcepit Urbanus VIII. anno 1633. quod legitur in dicta *Placentina lib. XIV. fol.* 760. Et cohærenter ad hæc bon. mem. Altovitus, S. Cong. Secretarius in suo suffragio, exarato in quadam causa, cui titulus = *Dubia exemptionis* = hæc scripsit: = Crederem, expresse declarandum, Protonotarios non participantes, etiamsi immediate creatos a Papa, sive habitum, & Rochetum gestantes, sive non, tam ratione personarum, quam beneficiorum, subjacere in criminalibus omnimodæ jurisdictioni Ordinarii: in civilibus vero causis, cujuscunque summæ, ejusdem Ordinarii jurisdictioni, in prima instantia subjacere Protonotarios, habitum, & Rochetum continue non deferentes: illum autem continue deferentes prædictæ jurisdictioni subjacere in prima instantia, in causis summam ducatorum XXV. non excedentibus, & quoad istos agendum denuo cum Sanctissimo, ut in Brevibus apponatur clausula, *quod in civilibus omnino subjaceant jurisdictioni Ordinarii.* = Quo circa Apostolicis literis, quibus aliquis in numerum refertur Protonotariorum non participantium, semper hæc inseritur clausula: *Citra exemptiones a S. Conc. Trident. sublatas, ita ut nedum quoad criminalia, sed etiam quoad civilia subjaceant Ordinariis:* = uti habetur apud citatum Fabrum *cap. II. n. 7.* Et nos ipsi, qui, amplissimo diplomate, dignitates, & Canonicos cathedralis Ecclesiæ Patavinæ, inter honorarios adscripsimus Apostolicæ Sedis Protonotarios, diserte simul declaravimus, per privilegia illis concessa, nihil esse detractum episcopali jurisdictioni, quod legitur = in nostra *Constit. XCII. Bullar. tom. I.* =

Quoad decoratos vero aliis onorariis titulis in Romana Curia, vel extra, Tridentini decretum confirmatum est ab Innocentio XI. decreto Cong. Conc. ejus jussu edito 27. *Feb.* 1677. & relato in appendice Conc. Romani sub Bened. XIII. *n. 7.* respectu Collectorum spoliorum ad Cameram Apostolicam pertinentium, quo eos subjicit Ordinariorum jurisdictioni in concernentibus curam animarum, ut servitium Ecclesiæ, si beneficium cum, vel sine cura possideant, cæterisque in eodem decreto expressis, non obstante exemptione iisdem tributa ab *Urb. VIII. Constit. Alias 2. Jul. 1636.*

Quoad inservientes Ordinibus militaribus, & nominatim Religioni Hierosolymitanæ, quos hic Tridentinum subjectos esse vult jurisdictioni Ordinarii, tamquam Sedis Apostolicæ delegati, nisi habeant has qualitates. I. ut religiosam professionem emiserint. II. ut intra militaris clausuræ septa degant. III. ut Religioni actu inserviant IV. ut sub Ordinis Prælati obedientia vivant, distinctius declaratum est a Gregor. XIII. Constit. *Circumspecta* mox allata, addente ulterius, ut prædictas omnes qualitates coram eodem Ordinario verificent.

Hac eadem lege ligantur inservientes Ordini militari SS. Mauritii, & Lazari, in omnibus exæquato a S. Pio V. Constit. *Sicuti 26. Janu.* 1567. Ordini Hierosolymitano, ut ex decreto Cong. Conc. *in Tritunu 7. Septemb. 1726. apud Thesaur. resol. ejusdem Cong. tom. III. pag. 325. & 361.*

SECTIO CXXXVI.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. cap. XII.

Cum dignitates...... Provisi etiam de beneficiis quibuscunque curam animarum habentibus, teneantur a die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses, in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram generali ejus Vicario, seu Officiali, orthodoxæ suæ fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant, ac jurent. Provisi autem de Canonicatibus, & dignitatibus in Ecclesiis cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Officiali, sed etiam in Capitulo, idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes provisi, ut supra, fructus non faciant suos; nec illis possessio suffragetur.

Huic decreto de onere emittendi Fidei professionem accessit Constitutio Pii IV. *Injunctum*, *Idibus Novemb.* 1564. statuens, ad eam teneri etiam Prælatos Regulares; quæ tamen non est usu recepta quoad illos Prælatos, qui Regularium regimini præficiuntur a Capitulis, seu a suis Superioribus, non a S.Sede, *Thesaur. de Pœnis cap. I.* verb. *Fides*.

Accessit insuper altera ejusdem Pontificis Const. *In Sacrosancta* 13. *Novemb.* 1564. statuens §. V. ad eam pariter teneri promovendos in Magistros, Doctores, & Artium liberalium Professores, sive Clerici sint, sive laici: de quibus vide infra in hac eadem sectione §. *Licet*.

Ad eam igitur tenentur saltem intra duos menses a die captæ possessionis provisi beneficio curato, vel Canonicatu, aut dignitate Ecclesiæ cathedralis: illi coram Episcopo, aut ejus Vicario generali; illi coram Episcopo, vel hoc impedito, coram Vicario, & Capitulo, hoc est coram omnibus Canonicis in eodem congregatis, juxta hunc Tridentini textum; ita ut non satis sit, ut emittatur coram prima dignitate aut Decano, vel uno ex Canonicis antiquioribus tantum, ex decreto Cong. Conc. 7. *Aug.* 1683. relato in *Cathacen. sub die* 25. *Jan.* 1726. *in Thesaur. Resol. dictæ Cong. Tom.* III. *pag.* 269.

Ab hac professione non eximuntur deputati ad beneficia curata Ordinis S. Joannis Hierosolymitani, ex decreto Cong. Conc. *in Pragen. Jurisdict.* 14. *Jan.* 1708. relato in dicto *Thesauro*, Tom. IX. in Indice dicti Tom. pag. 217.

Sede episcopali vacante, facienda est a Canonicis, & dignitatibus Cathedralis nedum coram Capitulo, sed etiam coram Vicario capitulari, DD. *relati a Reiffenst. lib.* 1. *decretal. tit.* §. 8. *num.* 568.

Omittentes, vel debito modo eam non emittentes, non faciunt fructus suos; lucrantur tamen distributiones pro horis, quibus intersunt; cum nomine fructuum in materia odiosa, veniant soli fructus grossi, ex decretis laudatæ Cong. relatis in præfata Cathacen.

Nec ob talem omissionem, vel ob debito modo non factam Canonici privantur voce in Capitulo, nec jure præcedendi a die adeptæ possessionis, ex decretis ibidem relatis.

Nota, quod condonatio fructuum male perceptorum ob hujusmodi omissionem fieri nequit ab Ordinario, sed a Sede Apostolica, quæ eos condonare solet, si omissa fuerit, vel male emissa bona fide, injuncta aliqua eleemosyna arbitrio Episcopi, vel confessarii juxta plura exempla relata in fol. ejusdem Cong. 17. *April.* 1728. *in Toletana*, *pag.* 175. cum onere eamdem emittendi, vel repetendi, si male emissa fuerit, coram Capitulo, & Episcopo, juxta decreta relata in d. Thesauro *Tom. VIII. pag.* 219. 6. *Decemb.* 1738. *in Capuana Professionis Fidei*. Ita tenentur eam repetere Romæ, qui ex Indulto Cong. Conc. illam emiserunt coram Urbis Vicario, quando ob locorum distantiam coram Episcopo, & Capitulo intra duos menses a die provisionis emittere non poterant, ut de praxi testatur Bened. XIV. *Instit. Ecclesiast. VI.*

Parochi vero, si eamdem emiserint Romæ coram Datario, neque omittunt fructus, neque coram Episcopo tenentur illam repetere, ex decreto d. Cong. 26. *Maji* 1739. *in Tolentina ad dub. IV. relata in fol. ejusdem diei in cit. Thesaur. pag.* 162.

Cum Tridentinum non decernat, cui sint applicandi fructus ob omissionem professionis Fidei, Garcias *de Benef. part. III. cap. III. num.* 41., *&* 42. dicit applicandos esse fabricæ Ecclesiæ, vel alii loco pio, in habentibus fructus distinctos, & separatos a massa capitulari; in habentibus vero eosdem fructus in massa communi, distribuendos esse inter cæteros Canonicos, prout refertur in mox cit. *Causa Toletana*.

Corrigendi sunt DD. asserentes, fieri posse per Procuratorem, attenta clarissima declaratione Cong. Conc. in cit. *causa Cathacen. ad II. dubium*.

Omissa, vel ob ignorantiam, vel ob imprudentiam, non excusat saltem in foro exteriori, Navar. *lib.* 2. *Consil.* 7. *num.* 2., neque excusat contraria consuetudo respectu provisorum a Sede Apostolica, Benedict. XIV. Instit. LX. §§. *Nos quidem*, *&* *quod si parochus*. Illam omittens, non juvatur Regula XXXVI. Cancellariæ *de Triennali*; cum enim hæc constituta sit non ad obviandum hæresibus, ut onus professionis Fidei, sed ad convalidandum titulum, possessionem, cæteraque beneficii jura, quibus provisus minime privatur per dictam omissionem, ut ex decreto Cong. Conc. 2. *septemb.* 1591. *relato* a Gallemart. in declarat. ad Trident. *Cap. XII. Sess. XXIV. de Reform. n.* 7. ac ex altero decreto ejusdem Cong.

ut supra notavi §. *Nec ob talem*, non extendenda est ad convalidandum dominium fructuum, quos Trident. ob ejusmodi omissionem declaravit restitutioni obnoxios, ut in cit. cap. Navar. *conf. 7. num. 1.*, & DD. relati a Ferrariis *Prompta biblioth. verbo Canonicus art. IV. n. 27. & seqq.*

Licet ex Tridentino, citat. Constit. Pii IV., & decr. Cong. Conc. in dicta Cathacen. non teneantur ad hanc professionem Canonici Collegiatarum, aliique, beneficia, etiam simplicia, obtinentes; tenentur tamen vigore legum in omnibus fere diœcesibus statutarum. Sic in locis, quos complectitur Concilium Romanum, celebratum a Benedicto XIII. ann. 1725. ad eam tenentur sequentes sub pœnis in dicta Pii IV. Constit. latis, aliisque Episcoporum arbitrio statuendis.

I. Episcopi, aliique de Clero recens ecclesiasticis beneficiis provisi, aut sacris Ordinibus initiati in diœcesena Synodo primo celebranda. II. Dignitates, & Canonicatus obtinentes post adeptam possessionem, tum in manibus Episcopi, vel ejus Vicarii generalis, tum in Capitulo intra bimestre. III. Beneficia cum animarum cura habentes, post ipsorum possessionem, infra idem tempus, in manibus tantummodo Episcopi, vel Vicarii generalis, prout & in alterutris manibus. IV. Quicunque alia beneficia simplicia obtinentes. V. Item novus Vicarius generalis; Vicarii Foranei, Procuratores, & Promotores Fisci episcopalis, Cancellarii, cæterique Ministri ejusdem Curiæ. VI. Novi Concionatores, etiam Regulares. VII. Novi Confessarii, etiam Monialium. VIII. Docentes publice, vel privatim Theologiam, Philosophiam, jus canonicum, aut civile, vel inferiores quaslibet disciplinas, etiam grammaticam. IX. Ac tandem medicinam, & chirurgiam exercentes,

Qui hanc fidei professionem teneantur emittere tam in Synodo provinciali, quam diœcesana, vide infra cum de *cap. II. Sess. XXV. de refor.*

Ad hanc de rigore juris communis non tenentur Coadjutores Canonicorum, seu dignitatum Cathedralium, cum, durante coadjutoria, non sint veri Canonici: Nec Portionarii, Vicarii temporales, nec provisi de capellaniis in Cathedrali, DD. communiter relati a Lucio Ferraris *Prompta Bibliot. verb. Fidei professio n. 17. & seqq.*

SECTIO CXXXVII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Prosequitur idem cap. XII.

PRæterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse: salvis nihilominus earum Ecclesiarum Constitutionibus, quæ longius servitii tempus requirunt: alioquin primo anno privetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, aut residentiæ fecit suos. Quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. Crescente vero contumacia, contra eos, juxta sacrorum Canonum Constitutiones procedatur. Distributiones vero, qui statuis horis interfuerint, recipiant; reliqui, quavis collusione, aut remissione exclusa, his careant, juxta Bonifacii VIII. decretum, quod incipit, *Consuetudinem*: quod Synodus in usum revocat, non obstantibus quibuscunque statutis, & consuetudinibus,

Hoc decretum, statuens, non licere obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis ultra tres menses quolibet anno a suis Ecclesiis abesse, declaratum est a Gregorio XIII.; approbante decretum Cong. Conc., ut refert Benedictus XIV. *lib. XIII. de Synodo diœc. cap. IX. num. 15.*, ut etiam notavi part. I. pag. 245. videlicet, se abstinere posse a servitio chori (obtenta prius absolutione ab eodem servitio a Cong. Conc.) sine fructuum, & distributionum jactura, Canonicum, qui per annos quadraginta eumdem chorum laudabiliter frequentavit, sumpto exemplo a lege Mosaica, Levitam immunem ab omni opere declarante post accurate præstitum ministerium in templo per XXV. annos, *Numerorum cap. 8.* & a lege civili, missionem, & immunitatem a belli laboribus concedente veteranis militibus *L. A. muneribus ff. de vacat., & excusat. muner., & L. I. C. de veteran. lib. 12.*

Circa hanc tamen Jubilationem attendenda sunt sequentia Cong. Conc. decreta, relata in *Thesauro Resolut. tom. I. pag. III. 24. Septemb. & 17. Decemb. 1718. super dubiis.*

I. An indulgenda sit jubilatio Canonicis, & beneficiatis, qui spatio XL. annorum Ecclesiis inservierunt, licet dicto temporis spatio cum debitis licentiis, & indultis abfuerint ab Ecclesijs, vel ex causa infirmitatis, vel ex causa studiorum, vel pro suæ Ecclesiæ servitio, vel ratione munerum, pro quibus obtinuerunt indulta absendi pro diebus, & horis, vel indulta simpliciter, & absolute absendi ab Ecclesia, durante officio ipsis commisso.

II. An indulgenda sit jubilatio illis, qui inservierunt spatio annorum XL., sed partim in una Ecclesia, partim in alia, aut tamquam Canonici in ambabus, aut tamquam beneficiati in una, & canonici in alia: necnon illis, qui in una, & eadem Ecclesia per totum tempus inservierunt, sed partim tamquam Cleri-

Clerici beneficiati, partim tamquam beneficiati, & aliquando partim tamquam beneficiati, partim tamquam Canonici, vel partim tamquam Coadjutores, & partim tamquam principales, & titulares.

III. An indulgenda sit jubilatio illis, qui inservierunt spatio annorum XL., non obstante parvo numero aliorum, qui remanent addicti Ecclesiæ servitio; & quis sit parvus numerus inservientium in casu, & ad effectum, de quo agitur,

IV. An, non obstante jubilationis indulto, jubilatus cogi possit ad inserviendum, si divinus cultus detrimentum patiatur.

V. An, non obstante jubilationis indulto, jubilatus teneatur ad residendum, licet non teneatur ad interessendum.

Ad I. affirmative, quoad absentes ex causa infirmitatis, cum debitis licentiis, & indultis, vel pro suæ Ecclesiæ servitio, vel cum indultis absendi diebus, & horis: negative autem quoad absentes ex causa studiorum, & quoad habentes indulta absendi absolute, durante officio. Ad II. negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Ad III. dabitur resolutio in casibus particularibus. Ad IV. affirmative, Ad V. negative juxta decreta.

Hæc decreta prodierunt in *causa S. Angeli in Vado 15. April. 1690. lib. IV. decretor. f. 256.* in qua dictum fuit = Canonico Jubilato deberi distributiones, nec ad residentiam localem teneri = Et in causa *Patavina Jubilationis 9. Junii 1714. lib. LXIV. fol. 17.* in qua similiter dictum fuit = Deberi Canonico jubilato distributiones, & eum non esse obligatum ad residendum. =

Nota I. ex hoc ultimo decreto inferri discrimen inter Canonicum jubilatione fruentem, & Canonicum Coadjutorem habentem; hic enim juxta praxim sine speciali indulto non potest abesse a loco, ubi Canonicatum obtinet, licet non teneatur ad interessendum choro, ut in *cit. fol. 24. Septemb.*

Circa privationem dignitatis, canonicatus, præbendæ, aut portionis, ad quam, crescente contumacia absentiæ, hic procedendum præcipitur a Tridentino, juxta Sacrorum Canonum Constitutiones, jam sermo institutus est Parte I. pag. 241.

Nota II. choro addictos ex decreto Cong. Conc. *in Castrimaris servitii Chori 30. Julii 1735. in Thesauro Resolut. dictæ Cong. tom. VII. pag. 107., & in Capuana Indulti 5. Decemb. 1739. tom. IX. pag. 141.* uti non posse absentia trium mensium hic a Tridentino indulta, qui alternis dumtaxat hebdomadibus choro intersunt: neque posse, præsertim Episcopum, conjungere tres menses anni antecedentis cum tribus mensibus anni subsequentia, ut notavi part. I. pag. 248. *§. Episcopus nequit*, & pag. 249. *§. Cum vero*

Nota III. Distributiones amissas a non interessentibus, quarum remissio hic interdicta est, ab iisdem in conscientia retineri non posse, etiamsi sponte remittantur a Capitulo, quas condonare nequit: imo nec Episcopus, ex decretis laudatæ Cong. in *Neapolitana 1592. lib. decret. 7. pag. 75., & in Iserniem. 1619. & in causa Tararinæ 13. Jan., & 14. Decemb. 1624. lib. 12. pag. 10. 149., & 235. ac aliis relat. a Benedicto XIV. Instit. ecclesiast. 107. §. 7. num. 42.*

Reliqua circa residentiam, & distributiones percipiendas vide notata *part. I. pag. 241. & seqq.*

SECTIO CXXXVIII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Prosequitur idem cap. XII.

OMnes vero divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti assistere, & inservire; atque in choro, ad psallendum instituto, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, distincte, devoteque laudare,

De onere hic injuncto choro addictis jam sermo institutus est part. I. *pag. 434. & seqq.*

SECTIO CXXXIX.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. caput XIII. juncto cap. XV. ejusdem Sessionis.

Agitur in hisce Capitulis de unione beneficiorum: quibus vero sublata sint privilegia ea uniendi, patet ex sequenti S. Pii V. Constit. *Sacrosanctum 9. Septemb. 1568.*, ibi.

Itemque uniendi, & incorporandi perpetuo, vel ad tempus, & supprimendi beneficia ecclesiastica cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis Ordinum regularia, necnon Prœstimonia, Eremitoria, & Hospitalia, etiam de jure Patronatus laicorum ex fun-

fundatione, & dotatione exiſtentia, ac etiam nullum penitus ſervitium, aut Ordinem annexum, ſeu aliud onus qualecunqne habentia, etiam ruinoſa, & deſerta, ac etiam ſponte a Patronis oblata, vel donata, illorumque fructus, res, & proprietates applicandi, & appropriandi Militiis, & Hoſpitalibus ſupradictis, ſeu beneficia ipſa in monaſteria, prioratus, prœceptorias, beneficia, Hoſpitalia, & alia loca Militiarum, & Hoſpitalium eorumdem erigendi, & inſtituendi, ac alias commutandi, & reformandi.

S E C T I O C X L.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem cap. XIII.

AD hæc in poſterum omnes hæ cathedrales Eccleſiæ, quarum redditus ſummam ducatorum mille, & parochiales, quæ ſummam ducatorum centum ſecundum verum annuum valorem non excedunt, nullis penſionibus, aut reſervationibus fructuum graventur.

Hoc decretum, ſtatuens, Eccleſias parochiales non excedentes in proventibus ſummam centum Ducatorum ſecundum verum annuum valorem, nullis penſionibus, & reſervationibus fructuum eſſe gravandas, ampliatum eſt a Benedicto XIII. Conſtit. *Quanta, Idib. Sept.* 1724. prohibente juxta edictum Innocen. XII. 11. *Novemb.* 1692. per organum Datariæ publicatum, quod in omnibus confirmat, ne locorum Ordinarii, aut quicunque alii parochialium collatores, etjam juris patronatus laicalis, ullo modo dictas Eccleſias penſionibus aggravent, neque earumdem reſignationes, aut permutationes admittant cum penſione favore cujuſcunque, & ſub quocunque titulo, etiam alimentorum præſtationis; & multo minus ſine cauſa, beneficio pleno, de poſſeſſorum conſenſu, ex quacunque cauſa, vel titulo; reſervata Papæ facultate eaſdem penſiones imponendi in favorem dumtaxat, & commodum fabricæ, ac ornamentorum ipſarum parochialium, ibi.

Hinc igitur eſt, quod Nos deteſtandæ huic beneficiorum eccleſiaſticorum nundinationi, aliiſque præmiſſis pro paſtoralis offici noſtri debito conſulere, ac ſimul oportune providere volentes, ut antedictis animarum Paſtoribus de cætero commodius ſuppetat modus, nedum ſuas parochiales Eccleſias, quotieſcunque oportuerit, reparandi, ornandi, ſacriſque ſuppellectilibus ad divinum cultum neceſſariis inſtruendi, ſed etiam ſubveniendi pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum præfatarum indigentiis, ex eo, quod honeſtæ, & congruæ ipſorum ſuſtentationi ſupererit: ac inſuper ipſis incitamentum præbere cupientes, ut ſuſcepti miniſterii labores, & incommoda libentius perferant, & gregi alacrius attendant, in quo poſiti ſunt regere plebem Dei: motu proprio, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione præinſertum laudatiſſimi (Innocentii XI.) Prædeceſſoris edictum, omniaque, & ſingula in eo contenta ampliſſime confirmamus, & approbamus, illiſque perpetuæ, ac irrefragabilis Apoſtolicæ firmitatis vim, robur, & munimen adjicimus, omneſque, & ſingulos juris, & facti, ac alios defectus, ſi qui forſan intervenerint, in eiſdem ſupplemus, atque illud, & illa, quatenus opus ſit, innovamus, ac inſtauramus, & ab omnibus, ad quos ſpectat, ac de cætero quomodolibet ſpectabit, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter. & inconcuſſe obſervari volumus, ſtatuimus, & mandamus. Reſervata tamen Nobis, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti facultate, & auctoritate imponendi antedictis parochialibus Eccleſiis eas penſiones, quas beneficiorum proventus, & locorum, perſonarumque conditio imponi permiſerint, in favorem dumtaxat, & commodum fabricæ earumdem Eccleſiarum, ad hoc, ut illæ ejuſmodi certo ſubſidio promptius reparari, opportune manuteneri, & congruis etiam ornamentis, ut præfertur, augeri poſſint, & valeant.

SE-

SECTIO CLI.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. caput XIV.

IN pluribus Ecclesiis, tam cathedralibus, quam collegiatis, & parochialibus, ex earum Constitutionibus, aut ex prava consuetudine observari intelligitur, ut in electione, præsentatione, nominatione, institutione, confirmatione, collatione, vel alia provisione, sive admissione ad possessionem alicujus cathedralis Ecclesiæ, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas, certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur: Hæc cum S. Syuodus detestetur, mandat Episcopis, ut quæcunque hujusmodi in usos pios non convertuntur, atque ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspicionem habent, fieri non permittant; ipsique diligenter de eorum Constitutionibus, sive consuetudinibus super prædictis cognoscant, & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas, ac scandalosas rejiciant, & aboleant. Eos vero, qui adversus hæc, in præsenti decreto comprehensa, quavis ratione commiserint, pœnis contra simoniacos editis sacris Canonibus, & variis summorum Pontificum Constitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit: non obstantibus quibuscunque statutis, Constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum subreptione, obreptione, & intentionis defectu, Episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

Hoc Capitulum, in quo statuitur, ne pro provisione, electione, confirmatione, collatione, institutione, aut admissione in possessionem Cathedralis, sive canonicatus, sive beneficii, sive præbendæ, sive distributionum deductiones, ex fructibus, promissiones, compensationes, aut aliæ conditiones, seu turnorum lucra interponantur, non obstante quacunque Constitutione, vel consuetudine, etiam immemorabili; exceptis erogationibus consuetis applicari in usus pios, laudabili consuetudine, seu Constitutione introductis, & ab Episcopo approbatis, declaratum est, & simul ampliatum a S. Pio V. Constitut. *Durum nimis* 31. *Maji* 1570 decernente, Episcopos incurrere suspensionem ab officio pontificiali, donec absolvantur a Papa, prævia restitutione receptorum; collegia, & universitates interdictum, non tamen reservatum: singulares personas excommunicationem Papæ reservatam; & his pœnis ligari tam dantes, quam accipientes, ibi.

Præcipimus igitur, & interdicimus omnibus Episcopis, Capitulis, Collegiis, & personis, ad quas id pertinet, ne posthac fructus, aut distributiones hujusmodi, nec prorsus ullam eorum partem retineant, neque ipsorum cessionem, vel renunciationem, aut dulciaria, vel alia quomodocunque petant, vel exigant, aut quemquam, sive ordinaria, sive Apostolica auctoritate provisum, ad præstandum hujusmodi juramentum inducant, aut illi prædicta non facienti possessionem impediant, vel remorentur. Quicunque contrafecerint, si Ecclesiarum Antistites, tamdiu a pontificalis officii exercitio sint suspensi, donec satisfactione prævia, illis per Sedem Apostolicam suspensio relaxetur: Capitula vero, & Collegia quæcunque ecclesiastico subjaceant interdicto, ac singulares personæ in excommunicationis sententiam incurrant, a qua, nisi in mortis articulo constituti, ab alio, quam a Rom. Pont. absolutionis beneficium nequeant obtinere. Decernentes, hujusmodi præstita juramenta non tenere, nec quemquam illis obligari, quinimo jurantes in hujusmodi censuram incidere, necnon irritum, & inane quidquid secus super his per quoscunque scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus statuimus, ut ubicunque hujusmodi fructus, & distributiones fabricæ, vel Sacristiæ, aut alterius pii loci usibus ultra semestre tempus reperiuntur concessi, horum dumtaxat dimidia pars ipsi Sacristiæ, vel fabricæ, aut pio loco deinceps tribuatur, alteram vero beneficiati prædicti integre percipiant.

Amplitum est etiam ab Innocentio XII. Constit. *Ecclesiæ* 22. *Septemb.* 1695. addente pœnas ipso facto, absque alia declaratione incurrendas, privationis dignitatum, canonicatuum, præbendarum, aliorum-

rumque ecclesiasticorum beneficiorum: & quoad Regulares, privationem etiam vocis activæ, & passivæ, ac graduum, munerum, & officiorum obtentorum, & perpetuæ inhabilitatis ad illa, & alia similia, vel dissimilia in posteriorum obtinenda.

Prohibente insuper sub dictis pœnis, Papæ reservatis, qualscunque conventiones, etiam Juratas, factas absque auctoritate Apostolica ante provisionem Ecclesiarum, seu monasteriorum, eas irritas declarando, ibi.

Motu proprio...... Omnia, & singula præmissa a præfatis Nicolao III. Pio V., & Gregorio XIII. Prædecessoribus constituta, ordinata, interdicta, decreta, & respective declarata, ut præfertur, expeditasque desuper illorum Constitutiones, seu literas supradictas tenore præsentium perpetuo approbamus, confirmamus, & innovamus, illisque perpetuæ, atque irrefragabilis Apostolicæ firmitatis robur, patrocinium, & præsidium adjicimus. Præterea, ut eadem præmissa firmius, atque inviolabilius de cætero observentur, ultra omnes, & singulas pœnas in iisdem Constitutionibus, seu literis impositas, privationis dignitatum, canonicatuum, & præbendarum, aliorumque beneficiorum ecclesiasticorum, & quoad Regulares, etiam vocis activæ, & passivæ, ac graduum, munerum, & officiorum quorumcunque per eos respective obtentorum, perpetuæque inhabilitatis ad illa, & alia similia, vel dissimilia quæcunque in posterum quomodolibet obtinenda, pœnas per contrafacientes ipso facto, absque alia declaratione incurrendas, adjungimus. Porro ad penitus extirpandum, atque evellendum abusum capitulationum, pactionum, conventionum, concordatorum, seu statutorum quorumcunque, quæ perperam, ac adversus Sacrorum Canonum, & Constitutionum Apostolicarum dispositionem, occurrente Ecclesiarum quarumlibet, præsertim cathedralium, & metropolitanarum, seu monasteriorum, quorumvis vacatione, ab iis, ad quos electio personarum idonearum ipsis Ecclesiis, seu monasteriis ad electionem hujusmodi respective præficiendarum, juxta privilegia, & Indulta Apostolica eis desuper concessa, aut alias legitime spectat, sive ante, sive post electionem prædictam, interdum iniri, concedi, aut fieri consueverunt, motu, ... Earumdem tenore præsentium omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quandocunque spectabit, cujuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ, vel dignitatis fuerint, sub eisdem omnino pœnis superius expressis, quarum absolutionem, seu relaxationem, Nobis, & Romano Pontifici pro tempore existenti dumtaxat specialiter reservamus, districte prohibemus, & interdicimus, ne capitulationes, pactiones, conventiones, concordata, seu statuta hujusmodi ante ipsam quidem electionem, seu etiam postulationem de cætero inire, condere, aut facere audeant quovis modo, seu præsumant: illa, quæ proinde, quatenus de facto contra præsentis nostræ prohibitionis formam inita, condita, seu facta fuerint, nulla inania, invalida, irrita, viribusque, & effectu penitus, & omnino vacua, ac nullius roboris, & momenti esse, & perpetuo fore, neminemque ad illorum, seu cujuslibet eorum, etiamsi juramento vallata sint, observantiam teneri, aut obligatum existere, vel fore decernimus, & declaramus. Quæ vero, electione, seu postulatione hujusmodi secuta, quomodolibet iniri, condi, seu fieri contigerit, ad nos, seu eumdem Romanum Pontificem pro tempore existentem quamprimum deferri, atque ita nostro, & Sedis Apostolicæ judicio subjici præcipimus, suspensa interim eorum omnium, & singulorum executione, donec, & quousque ab eadem Sede, sine cujus auctoritate nihil omnino in similibus pacisci fas est, Apostolicæ confirmationis robur in totum, vel in partem receperint. Cæterum per præsentes non intendimus ea, quæ antehac contra supradictarum Nicolai, Pii, Gregorii Prædecessorum, seu forsan aliarum Apostolicarum Constitutionum, seu literarum formam quomodolibet gesta fuerunt, ullatenus approbare, nec pœnas, ea de causa per transgressores incursas, remittere, vel condonare,

In Constit. Benedicti XIII. = *Pius, & misericors IV. Id. Maji* 1725. = pro Italia, & Insulis adjacentibus circa mediam annatam solvendam pro una vice a parochis, canonicis, & beneficiatis pro fabrica cathedralis, & collegiatæ Ecclesiæ, hac illatuuntur.

Motu proprio .... præcipimus, & mandamus per totam Italiam, & Insulas adjacentes, ut in posterum provisi de parochialibus, una cum incertis, annuum redditum scutorum

rum centum monetæ Romanæ excedentibus, & de canonicatibus, & beneficiis, tam residentialibus, quam non residentialibus, & simplicibus, sitis extra Ecclesias collegiatas, cujuscunque valoris existant, teneantur solvere, & respective deponere mediam annatam pro fabrica Ecclesiæ cathedralis. Provisi vero de parochialibus una cum incertis, annuum redditum scutorum centum monetæ præfatæ excedentibus, & de canonicatibus, & beneficiis, tam residentalibus, quam non residentialibus, & simplicibus, sitis in Ecclesiis collegiatis, vel ad illas translatis, cujuscunque valoris existant, itidem teneantur solvere, & respective deponere mediam annatam pro fabrica Ecclesiæ collegiatæ, sive beneficia prædicta liberæ collationis, sive jurispatronatus mixti, ac etiam laicalis fuerint, & ad quemcunque electio, collatio, institutio, & provisio pertineat, sive nimirum ad Metropolitanum, vel Ordinarium, sive ad Capitulum, sive ad alium quemcunque inferiorem, dummodo collationis, institutionis, & provisionis S. Sedis minime estixant, aut etiam legitima non vigeret consuetudo solvendi, vel dimittendi fructus sex mensium, aut similem, non tamen minorem ratam favore fabricæ, vel sacristiæ; utroque enim in casu pro fabrica prædicta nihil solvendum, aut deponendum erit.

Ut autem præmissa, quæ ad consulendum debito metropolitanarum, & cathedralium, ac collegiatarum Ecclesiarum decori disposita dignoscuntur, suum sortiantur effectum, præcipimus, & mandamus, quod mediæ annatæ hujusmodi deponantur penes personam idoneam, ab Episcopis cum scientia, & consensu Capitulorom deputandam, & successive ab eisdem, deficiente necessitate occurrendi reparationi Ecclesiæ, investiantur, & collocentur in stabilibus, & fundis, seu capitalibus tutis, securis, atque fructiferis, ac, ubi fieri poterit, in locis montium cameralibus non vacabilibus, pro dote fabricæ singularum Ecclesiarum prædictarum, ac ejusmodi dotium annuus proventus non in alium usum, quam reparationis, conservationis, & manutentionis fabricæ earumdem Ecclesiarum, ab unicujusque Præsulibus, cum scientia pariter, & consensu suorum Capitulorum, in occurrentibus casibus erogetur: & quotiescunque dictas Ecclesias reparatione non indigere constiterit, annui etiam fructus, & fructuum fructus dotium prædictarum in aliis stabilibus, fundis, et capitalibus tutis, atque fructiferis, ac respective in aliis locis montium eodem prorsus modo reinvestiantur, & collocentur, ad hoc, ut ipsemet dotes majora in dies, benedicente Domino, suscipiant incrementa, adeoque earum redditus supportando reparationis fabricæ ipsarum Ecclesiarum oneri satis esse possint.

Cæterum super præmissis omnibus, ac præsertim super iis, quæ rectam, & fidelem præfatarum dotium administrationem respicient, eorumdem Archiepiscoporum, Episcoporum, & Prælatorum inferiorum, atque etiam Capitulorum conscientiam peculiariter, & districte oneramus. Ac insuper quoties Archiepiscopi, Episcopi, vel Ordinarii inferiores, ac respective Capitula in aliquo ex his defecerint, ita ut, vel ratione minus fidelis, idoneique depositarii, aut ex causa non facti, vel minus tuti, & exinde deperditi investimenti, aut demum propter erogata capitalia, vel fructus in alios usus, aliquod præjudicium emerserit patrimonio fabricæ, ipsi Archiepiscopi, Episcopi, vel Ordinarii inferiores, & respective Capitula, & singuli Canonici, qui defecerint, eorumque hæredes, & successores teneantur ad omnia dampna, & interesse favore prædictæ fabricæ, eorumdemque bona omnia pro potiori cautela affecta sint, & specialiter hypothecata favore ejusdem fabricæ.

Quoniam vero nostræ mentis non est per hanc nostram Constit., ut præmisimus, SS. Canonum statuta, & præsidia minuere, sed quantum in Domino possumus, augere favore Ecclesiarum, declaramus, & expresse volumus, firmissimum nihilominus manere onus reparandi, restaurandi, et manutenendi Ecclesias cathedrales, Episcopis a jure injunctum; ita ut in restaurandis, reparandis, et conservandis Ecclesiis cathedralibus, antequam tangantur fructus, seu capitalia favore fabricæ, vigore hujus Constit. conficienda, teneantur Episcopi, et ad normam SS.Canonum exquiratur de eorum obligatione.

Prætereaque decernimus, hanc nostram Constit. locum habere favore omnium Ecclesiarum cathedralium, et collegiatarum totius Italiæ, et Insularum adjacentium, tametsi pro nonnullis Ecclesiis editæ fuerint aliquæ provisiones, sicuti per fel. rec. Innocentium PP. XIII. Prædecess. nostrum, pro tribus Ecclesiis, nempe Auximana, Viterbien, & Tu-

& Tuscanen. & per Nos hactenus pro quatuor, scilicet Nuscan. Vigilien. Castellaneten. & Sipontina, mediante reservatione ratæ pensionis super fructibus earumdem Ecclesiarum, actum fuisse constat, & in universum pro Ecclesiis Regni Neapolitani emanaverit Constitutio san. mem. Innocentii Papæ XII: etiam Prædecess. nostri, incipiens = *Inscrutabili* = & supervenerit alia nostra amplivativa, incipiens = *Sacrosancti Apostolatus*. =

Excipimus tamen ab hac Constitutione beneficia nostræ Archidiæcesis Beneventanæ: dudum enim eorum respectu per aliam nostram Constitutionem, incipientem = *Romanus Pontifex*, confirmando, declarando, & ampliando antiquam Constitutionem fel. rec. Pii Papæ II. pariter Prædecess. nostri, simile injunximus onus beneficiis, in universa Archidiæcesi existentibus.

Volumus, autem, quod huic nostræ Constit., seu solutioni mediæ annatæ prædictæ minime subjecta existant beneficia illarum diæcesum, & respective Collegiatarum, in quibus reperitur opus, seu peculiare patrimonium fabricæ, sufficienter instructum, aut onus, seu obligatio reparandi, restaurandi, & conservandi Ecclesias residet penes Communitates locorum, vel adsunt dictarum Ecclesiarum Patroni, qui, nisi reparare, & manutenere velint easdem Ecclesias, ☞ *earum Patronatum amittere debent*. Cum enim in his satis consultum sit reparationi, & conservationi Ecclesiarum, nolumus aliud superaddere beneficiatis impendium, quod vergeret in sublevamen eorum, qui de jure tenentur.

SECTIO CXLII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. cap. XVI.

Capitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Æconomum unum, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum ecclesiasticarum, & proventuum curam gerant; quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur; qui saltem in jure canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus: si secus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio hujusmodi devolvatur. Et, si ecclesia ipsa metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Æconomum, & Vicarium idoneos possit constituere.

Non semel ortum est dubium, an Capitulum cathedralis, S. de vacante, in deputatione Vicarii capitularis possit sibi reservare aliquam jurisdictionis partem: & quamvis Cong. Conc *sub die* 18. *Novembris* 1655. *ut lib. X. decretor. pag.* 155., *&* 156. senserit posse, eum tamen postea prævaluerit sententia opposita, & jam communiter DD. sentiunt, Capitulum teneri totam, quam habet, jurisdictionem eidem Vicario conferre, eadem Cong. in Eluen *jurisdictionis die* 1. *Decemb.* 1736. a priori sententia recessit, ut ex ejusdem responsis ad sequentia dubia in folio dicti diei in *Thesauro Resolut. Tom. VII. pag.* 352.

I. An possit Capitulum, sede vacante, post electum Vicarium in spiritualibus, & temporalibus deputare alium, toties, quoties sibi placuerit, ad aliquid faciendum in exercitio jurisdictionis translatæ, ipsam jurisdictionem reassumendo.

II. An possit Capitulum per se ipsum dare subditis chartas testimoniales, vel reverendas ad Ordines suscipiendos, vel debeant dari per Vicarium generalem capitularem.

III. An Capitulum possit in deputatione Vicarii capitularis dare jurisdictionem limitatam, & possit in hoc casu attendi consuetudo Regni Lusitaniæ; & quatenus affirmative.

IV. An possit reservatam jurisdictionem alicui alteri committere, vel illam debeat per se ipsum exercere.

V. An possit Capitulum dare subditis attestationes de vita, & moribus per se ipsum, vel debeant dari a Vicario capitulari.

VI. An possit Capitulum jubere Vicario capitulari, ut det tales attestationes, vel debeat pendere ab arbitrio Vicarii capitularia.

VII. An in concursu parochialium debeat intervenire arbitrium Vicarii capitularis, vel debeat pendere ab arbitrio Capituli, facto concursu in præsentia Capituli, vel in absentia, & an debeat attendi consuetudo Regni, in casu &c.

Ad I. negative. Ad II. negative quoad I. partem & affirmative quoad II. Ad III. negative. Ad IV. pro-

visum

visum in III. Ad V. negative quoad I. partem, & affirmative quoad II. Ad VI. negative, Ad VII. affirmative quoad I. partem ad formam juris; in reliquis negative.

SECTIO CXLIII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. cap. XVII.

CUm ecclesiasticus ordo, . . . Sancta Synodus, debitam regendis Ecclesiis disciplinam restituere cupiens, præsenti decreto, quod in quibuscunque personis, quocunque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeant, mandat observari; statuit, ut in posterum unum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur, quod quidem, si ad vitam ejus, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat, liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia beneficia, tam secularia, quam regularia quæcunque, etiam commendata, pertineant, cujuscunque tituli, ac qualitatis existant.

Non levis controversia erat inter Canonistas, an hoc decretum vindicaret sibi locum etiam in beneficiis de jure patronatus, ita ut obtinens primum beneficium, sive liberæ collationis, sive de jure patronatus laicorum, ad sui sustentationem sufficiens, possit retinere secundum de jure pariter patronatus laicorum. Quam controversiam non semel dirempserunt negativa Cong. Conc. responsa, sed opus esse declararunt Apostolica dispensatione, ita *in Bovinen.* 13. *Novemb.* 1629. *in Aquilana* 14. *Augusti* 1632. *lib. XIV. decretor. pag.* 653., & novissime *in Bitetten. 6. Decemb.* 1721. ad sequentia dubia, ut in Thesauro Resolut. ejusd. Cong. *Tom.II. pag.* 107.

I. An obtinens primum beneficium, sive liberæ collationis, sive de Jure patronatus laicorum, ad sui sustentationem sufficiens, possit absque dispensatione Apostolica retinere secundum de Jurepatronatus laicorum in casu.

II. An obtinens duo beneficia, sive liberæ collationis, sive de jurepatronatus laicorum, minime sufficientia ad congruam sustentionem, possit retinere tertium, & quartum de jurepatronatus laicorum absque dispensatione Apostolica in casu &c.

III. An id, quod procedit in retentione beneficiorum, procedere etiam debeat in legatis piis, & Capellaniis de jurepatronatus laicorum in casu &c.

Ad I. negative. Ad II. negative & ad mentem. Ad III. negative.

SECTIO CXLIV.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. cap. XVIII.

EXpedit maxime . . . Debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum Vicarium in ea, cum congrua, ejus arbitrio, fructuum portionis assignatione constituere; qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Porro Episcopus, & qui juspatronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis Examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cujuslibet ætate, moribus, & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et si Episcopo, aut Synodo provinciali, pro regionis more, videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, sive eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab aliis Examinatoribus, non paucioribus, quam tribus: quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur.

In hoc decreto nulla certa, ac peculiaris forma, seu methodus servanda proponitur pro examine in concursu promovendorum ad Ecclesias parochiales; quæ hodie statuta legitur tam in literis encyclicis Cle-

Clementis XI. quam in Constit. Benedicti XIV. *Cum illud* 14. *Decemb.* 1742. in quibus hæc servanda statuuntur.

I. Ut Episcopus, habita notitia vacationis beneficii curati, statim in ea deputet Vicarium cum congrua fructuum assignatione ad curæ onera sustinenda, donec de Rectore provideatur.

II. Ut edicto intimetur concursus, præfigaturque terminus, intra quem tantum Cancellario Episcopi, vel alii ab hoc deputato exhibeantur in actis concurrentium requisita. Romæ præfigitur terminus decem dierum.

III. Ut hæc redigantur in compendium, & ejus copia die concursus tradatur tam Ordinario, quam Examinatoribus, ut hi una cum illo judicium ferant, nedum super doctrina, sed etiam super vitæ honestate, aliisque concurrentium dotibus ad animarum curam exercendam necessariis. Romæ, si scrutinium fieri nequeat eodem die, differtur ad duos, vel tres dies, obsignatis interim responsis sigillo Eminentissimi Vicarii.

IV. Ut coadunatis concurrentibus, omnes claudantur in eodem conclavi, unde nemo egredi, vel alius quispiam eo ingredi possit, donec confecerint intra certum, & idem temporis spatium omnibus constitutum, exhibuerintque scripta, & subscripta propria cujusque manu responsa casuum uno, eodemque tempore dictatorum latine exarata, & sermonem, seu Oratiunculam conscriptam eo idiomate, quo ad populum haberi solet, super textu Evangelii eodem pariter tempore omnibus tradito. Romæ proponuntur resolvendi novem casus.

V. Ut singula responsa, & Oratiunculæ subscribi debeant ab Ordinario, vel ejus Vicario, Examinatoribus, & Cancellario concursus.

VI. Cavetur etiam, ne peracto hoc modo concursu, collataque Ecclesia parochiali magis idoneo, ac digniori, admittatur appellatio, aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili judicio Episcopi, nisi intra decem dies a die collationis interponatur; & ne judex, ad quem, possit pronuntiare, nisi secundum acta concursus, ad ipsum clausa, & obsignata trasmittenda, vel originalia, vel eorum authentica exempla, confecta a Cancellario concursus, & ab altero notario, collata coram Vicario, vel alio in ecclesiastica dignitate constituto, eligendo ab Episcopo, ac subscripta ab Examinatoribus, qui concursui interfuerunt. Et hoc juxta cit. Bened. Constit. diserte vetantis posse recipi documenta cujuscunque generis post concursum expiscata; derogando hac in parte præfatiam literis encyclicis, id permittentibus.

VII. Quod si Ordinarius, posthabito uno, vel altero ex approbatis, parochiam contulerit magis idoneo ex informata conscientia, hanc sibi tantum notam causam per literas familiares indicabit judici appellationis; qui nec illam revelare, nec postulare poterit, ut ea juridice probetur. At si eidem Ordinario suspecta sit fides Judicis, ad quem, dictam causam aperire teneatur Præfecto Congr. Conc.

VIII. Statuitur præterea, ut si sententia Judicis appellationis sit uniformis prælectioni factæ ab Ordinario, non possit ulterius provocari. Si vero fuerit contraria, possit prælectus ab Ordinario ad alium appellare; retenta tamen interim parochiæ possessione sed ubi secundus judex pronuntiaverit, is parochiam obtinere debeat, cui duæ assistunt sententiæ, ne cum animarum curæ jactura, justo longiores sint provocationes.

IX. Ultimo cavetur, ut semper liceat Episcopo, nulla petita a S. Sede licentia, concursum indicere, & complere, pro parochialibus, aut aliis dignitatibus animarum curam adnexam habentibus; sive vacaverint in mensibus reservatis, sive ex alio capite eidem S. Sedi reservatæ sint; hac tamen lege, ut si reservatæ tantum sint ratione mensium, eligat magis idoneum, & Datariæ significet absque transmissione actorum concursus, nisi ab eadem Dataria requirantur. Si vero reservatæ sint ex alio capite, abstineat a ferendo dignoris judicio, & acta concursus ultro Datariæ exhibeat. Relinquitur tamen Ordinariorum arbitrio familiaribus literis denuntiare Datario personam magis dignam, eumdemque monere, an occulta aliqua, & in actis justa reticita subsit causa, quæ cuipiam obstet ad parochiam obtinendam.

Circa tempus decem dierum Episcopo, & patronis præfixum ad nominandum idoneos Clericos coram deputatis Examinatoribus in Constit. S. Pii V. *In conferendis* 18 *Martii* 1567. §. *V.* iisdem prohibetur, ne illud audeant, vel præsumant ultra alios decem dies, prorogare: sed hac de re vide notata part. I. post cap. XV. *Nemo deinceps, de elect. in VI.* pag. 36.

In eo autem, quod Tridentinum præcipit, ut si prædictum examen factum fuerit, non servata forma ab eo præscripta, concursus, & collatio nulla sit, ut declarat circa finem hujus cap. ampliatum est a S. Pio V. Constit. mox cit. decernente, præter dictam collationis nullitatem, hanc devolutam esse ad Sedem Apostol. seu ad eos, quibus jus competit parochiam conferendi, ibi:

Omnes, & singulas collationes, provisiones, institutiones, & quasvis dispositiones parochialium Ecclesiarum ab eisdem Episcopis, & Archiepiscopis, ac quibusvis aliis collatoribus, tam ordinariis, quam delegatis, etiam S. R. E. Cardinalibus, ac Sedis Apostolicæ Legatis, vel Nunciis, præter, & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præsertim in examine per concursum faciendo, præscriptam factas, aut in futurum faciendas, nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & esse, nullumque provisis jus, aut titulum, etiam coloratum, possidendi præbere, & parochiales Ecclesias hujusmodi, ut prius ante collationis hujusmodi vacabant, ex nunc vacare statuimus, decernimus, & declaramus, easque omnes pro tempore sic vacantes nostræ, & Sedis Apostolicæ, seu eorum, quibusvis jus conferendi

eas,

eas, præterquam Epiſcopis, & Archiepiſcopis, qui curam dicti examinis juxta decretum Concilii habere debent, competere diſpoſitioni, reſervamus.

Præterea in cit. Conſtit. §. VII. ſtatuitur, ut ſi Epiſcopus minus habilem elegerit, magis idonei rejecti poſſint a mala hac electione ad Metropolitanum, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus ſit, vel exemptus, ad viciniorem Ordinarium, ut Sedis Apoſtolicæ delegatum, vel alias ad eamdem S. Sedem appellare, ac prælectum ad novum examen coram ipſo appellationis Judice, ejuſque Examinatoribus provocare. Verum cum ex hac appellationis forma plura ſubſequerentur abſurda, enumerata *lib. XIII. de synodo diœc. cap. 9. n. 19.* decretum eſt a Clemente XI. per encyclicas literas ad locorum Ordinarios expeditas 10. *Jan.* 1721. inſertas in cit. Conſt. *Cum illud*, ut ſalvo conceſſæ a S. Pio appellationis remedio, examina concurrentium tam quoad conſuetam Evangelii expoſitionem, quam quoad reſolutionem moralium quæſtionum, eiſdem propoſitarum, non amplius fiant oretenus, ut prius, ſed ſcripto proprio eorumdem charactere exarentur, ipſorumque authentica documenta ſuper meritis, & qualitatibus inter acta concurſus ſerventur, ad effectum ea omnia in caſu interpoſitæ appellationis ad ſuperiorem Judicem tranſmittendi; qui, eis inſpectis, decernere poſſit, an recte appellatum fuerit, & an rationabiliter, aut ſecus ab Epiſcopo judicatum, abſque eo quod provisus Eccleſiam interim relinquere cogatur.

SECTIO CXLV.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem caput XVIII.

EXaminatores autem ſingulis annis in diœceſana Synodo ab Epiſcopo, vel ejus Vicario ad minus ſex proponantur; qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur.

Hoc decretum, in quo ſtatuitur, ut Examinatores ſingulis annis in diœceſ. Synodo ad minus ſex proponantur, declaratum eſt decreto Clementis VIII. relato a Benedic. XIV. *lib. IV. de Synodo diœc. cap. VI. n. 7.* decernente, ut ſi ex deſignatis in ultima Synodo, durante anno, ſex ſaltem non ſupereſſent, vel ob mortem, vel ob diſceſſum a diœceſi, poſſit Epiſcopus alios ſubrogare, modo præditi ſint qualitatibus a Trident. requiſitis, & a Capitulo approbentur, qui una cum ſuperſtitibus electis in Synodo ſenos non excedant, duraturi uſque ad futuram Synodum, elapſo anno cogendam juxta cap. II. Seſs. XXIV.

Quæ ſi, elapſo anno, non celebretur, licet ex eodem decreto dictorum ſubrogatorum officium expiret, non expirat tamen munus illorum, qui electi fuerunt in ultima Synodo, dummodo ſex ex iis remanſerint. Si autem vel unus ex his deceſſerit, nullus ex ſuperſtitibus adhiberi poteſt in concurſu ad parochiales, ſed obtinenda eſt facultas unum, vel plures ſubrogandi, ut probat idem Bened. loco *cit. n. 8. & 9.*

SECTIO CXLVI.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem cap. XVIII.

PEracto deinde examine, renuntientur quotcunque ab his (Examinatoribus) idonei judicati fuerint, ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis.

Hoc decretum declaratum eſt a Benedicto XIV. in Literis encyclicis ad omnes Epiſcopos *Cum illud* 14. *Decemb.* 1742. decernente §. X. eoſdem Examinatores ſuo deeſſe muneri, ſi doctrinæ tantum judices eſſent: ideoque, juxta etiam plura decreta, ab ipſo relata *lib. IV. de Synod. diœc. cap.* VIII. *n.* 3. *edit. an.* 1755. nullum eſſe converſum, ſi non retulerint idoneos quoad omnes ſupra enunciatas qualitates, ibi.

Idque probe noſcens Cong. ejuſdem Conc. interpres, pluries edixit, Examinatores ſuo deeſſe muneri, ſi doctrinæ tantum judices eſſent, nec inquirerent, qui præ aliis probitate morum, laboribus, præſtito antea Eccleſiæ obſequio, cæteriſque dotibus ad officium parochi cumulate obeundum neceſſariis, eſſent idonei, & commendabiles.

De-

Decreta sunt sequentia.

= An provisio parochialis nulla sit, si Examinatores relationem fecerint solum quoad literaturam, examen vero circa mores, ætatem, & reliqua Episcopo relinquatur; vel si non fecerint relationem Episcopo de omnibus idoneis repertis, sed tantum de eo, qui ipsis magis idoneus videtur = S. Cong. respondit = teneri facere relationem etiam circa mores, ætatem, & reliqua, & Examinatores debere renuntiare quotquot idonei judicati fuerint: Episcopum vero debere ex his, qui renunciati fuerint, magis idoneos eligere. =

= Orta dubitatione, an sicut Episcopo, & Examinatoribus simul junctis Conc. Trident. cap. XVIII. Sess. XXIV. committit examen scientiæ, sic etiam committat eisdem simul examen morum, & prudentiæ, ita ut si examen ætatis, morum & prudentiæ factum fuerit a solo Episcopo, concursus sit nullus. *Die* 2. *Aug.* 1607. S. Cong. censuit, si Examinatores non retulerint idoneos quoad omnes qualitates, prout Conc. requirit, nullum esse concursum. =

SECTIO CXLVII.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Prosequitur idem cap. XVIII.

EX hisque (qui nempe idonei ab Examinatoribus judicati fuerint) Episcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit, atque illi, & non alteri collatio Ecclesiæ ab eo fiat; ad quem spectabit eam conferre.

Ad tollendas dubitationes aliquando exortas, an etiam ad ipsos Examinatores una cum Episcopo hæc prælectio spectet, hoc Trident. decretum declaratum est a laudato Benedicto in cit. Literis encyclicis §. *XI.*, ad eos scilicet non spectare, ut ex altero decreto Cong. Conc. relato cit. *lib. IV. de Synod. diœc. n. 6.*, ibi.

Absoluto examine, ut cuique satis compertum est, fit tantummodo potestas Examinatoribus renunciandi quotquot regendæ Ecclesiæ idoneos judicaverint, reservata uni Episcopo electione dignioris.

Decretum autem est sequens.

= Anno 1573. licet clare Conc. Trident. *cap. XVIII. Sess. XXIV.* loquatur, nihilominus Examinatores Patavini prætendunt, ad eos etiam spectare eligere magis idoneum, ex illis, qui fuerint approbati in examine concursus ad parochiales vacantes, & non ad Episcopum, contra clara verba ipsius Concilii: quare nomine Ordinarii Patavini Dominationibus vestris illustrissimis supplicatur, ut suis literis ipsi Vicario generali, & Examinatoribus explicite declarent, quænam in casu supradicto fuerit Concilii sententia = S. Congr. respondit = id ad eos non spectare = *ut lib. I. decretor. pag.* 110. =

SECTIO CXLVIII.

Eadem Sessio XXIV. de Refor. Prosequitur idem caput XVIII.

SI vero juris patronatus ecclesiastici erit (parochialis nempe) ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat; is, quem patronus digniorem inter probatos ab Examinatoribus judicabit, Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituatur. Cum vero institutio ab alio, quam ab Episcopo, erit facienda; tunc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. Quod si juris patronatus laicorum fuerit, debeat, qui a patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti.

Circa præsentationem factam a patrono ad parochialem videnda sunt notata parte I. pag. 393.

SECTIO CXLXIX.

Eadem Sessio XXIV. de Reform. Prosequitur idem cap. XVIII.

IN omnibusque supradictis casibus non cuiquam alteri, quam uni ex prædictis examinatis, & ab Examinatoribus approbati, juxta supradictam regulam, de Ecclesia provideatur: nec prædictorum Examinatorum relationem, quo minus exequutionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita, impediat, aut suspendat.

Circa appellationem a mala relatione Examinatorem hic interdictam, hodie, attentis supra citatis encyclicis literis Clem. XI. & Constit. Benedicti XIV. *Cum illud*, permittitur eo pari modo, quo permissa est a S. Pio V. cit. Constit. *In conferendis* ab irrationabili judicio Episcopi, ibi ut in §. *Peracto* dictæ Constit. *Cum illud.*

Peracto secundum hanc formulam concursu, collataque ei, qui magis idoneus, ac dignior judicatus fuerit, Ecclesia parochiali, non admittatur appellatio, aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili judicio Episcopi, nisi intra decem dies a die collationis interponatur. Si quis autem hoc intra spatium appellaverit, actaque concursus petat ad judicem appellationis transferenda, mittantur vel acta ipsa originalia concursus clausa, & obsignata, vel certe unum aliquod authenticum eorum exemplum, a Cancellario concursus, atque altero Notario collatum, & auscultatum coram Vicario, vel alia in ecclesiastica dignitate constituto, quem eligat Ordinarius, ad quem etiam Notarii Cancellario adjungendi electio pertinebit; nec non ab Examinatoribus synodalibus, qui concursui interfuerunt, subscriptum. Ex quibus actis, vel authentico eorum exemplo, nisi gravamen quoad doctrinam probet is, qui sic, ut præmittitur, examinatus, aut a mala relatione Examinatorum, aut ab irrationabili judicio Episcopi appellaverit, novum ad examen provocandi facultatem a Sacra Cong. frustra postulabit. Quemadmodum & in judicio appellationis persequi jus suum frustra tentabit is, qui forte se gravatum doleat quoad reliqua, nisi, interposita mature, ut dictum est, appellatione, ab irrationabili judicio Episcopi, gravamen quoad illa ostenderit, vel ex actis primi concursus, vel saltem ex attestationibus, & documentis, extrajudicialibus etiam, sed non levibus.

SECTIO CL.

Eadem Sessio XXIV. de Reformat. cap. XIX.

DEcernit S. Synodus, mandata de providendo, & gratias, quæ expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, Universitatibus, Senatibus, & aliis singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quovis colore concedi, nec hactenus concessis cuiquam uti licere, sed nec reservationes mentales; nec aliæ quæcunque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel monasteria alicui etiam ex S. Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus concessa, abrogata esse censeantur.

Huic decreto, per quod prohibentur quæcunque expectativæ, seu mandata de providendo beneficium, accessit Const. S. Pii V. *Sacrosanctum 9. Septemb.* 1568., in qua easdem sustulit cum abolitione privilegiorum, ibi. =

Ac etiam omnes, & singulas expectativas, reservationes, & alias gratias præventivas, speciales, & generales, nec non uniones, annexiones, & incorporationes perpetuas, & tem-

narios, & delegatos, Magiſtratus, & Officiales, nedum Urbis, etiam Capitolinos, ſed in quibuſvis ditionis temporalis eccleſiaſticæ Provinciis, & Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis quamcunque jurisdictionem exercentes, & quavis auctoritate, & dignitate fungentes, hac noſtra perpetuo valitura conſtitutione extendimus, & ampliamus, atque in quocunque Tribunali, aut Curia ſeculari, etiam Capitolina, vel eccleſiaſtica firmiter, & inviolate ſervari.

In eo tandem, quod præſcribit modum appellationis interponendæ, & in quibus cauſis admitti poſſit, ampliatum, & declaratum eſt a Benedicto XIV. Conſtit. *Ad militantis* 30. *Martii* 1742., cujus ſummam habes part. I. pag. 210, & ſpeciatim quoad cauſas cognoſcendas in prima inſtantia ab Ordinariis pag. 212. n. XXXVII.

Nota tranſcriptum Trident. caput ex reſolutione Cong. Conc. non pertinere ad Regulares, nec eorum Conſervatorias imminuere, nec quoad primam cauſarum inſtantiam aliquid novi inducere, quam reſolutionem confirmavit Paulus V. Conſtit. *Religioſorum* 24. Aug. 1607. cujus textum habes ſupra, in quo ſermo eſt de cap. V. ſeſſ. XIV. de refor. pag. 853. *poſt.* §. *Nota* VIII.

Eadem reſolutio confirmata eſt a laudata Cong. *in Civitatis Regum* 5. *Septem.* 1615.

Cæterum quoad non exemptas, cauſæ omnes in prima inſtantia ex cit. Conſt. Bened. XIV. cognoſcendæ ſunt a locorum Ordinariis, ut ſtatuitur in ejuſdem Conſtit. §. XLII. ibi

Quo vero ad perſonas non exemptas, inhærendo ſimiliter diſpoſitioni ejuſdem Sacri Concilii Seſſ. XIII. de Reform. cap. 1., & Seſſ. XXII. cap. VII. & Seſſ. XXIV. cap. XX. necnon ſupradictis decretis generalibus Congregationis Epiſcoporum, editis anno MDC. cum noviſſimis additionibus, ſeu declarationibus piæ mem. Benedicti XIII. in Appendice Concilii Romani; volumus, ſtatuimus, & mandamus, quod cauſæ omnes, tam civiles, quam criminales, ad forum eccleſiaſticum pertinentes, exceptis privilegiatis, quæ ex eodem Concilio, vel alias juxta canonicas ſanctiones apud Nos, & Sedem Apoſtolicam tractari poſſunt, aut debent, coram Ordinariis locorum dumtaxat in prima inſtantia cognoſcantur, neque a Metropolitanis, Patriarchis, aut Primatibus, aliiſque Judicibus eccleſiaſticis, etiam Noſtris, & Sedis Apoſtolicæ Nunciis, vel de latere Legatis, aut Cameræ noſtræ generali Auditore, & cæteris quibuslibet Curiæ noſtræ Judicibus ad ſe avocari, vel aliis committi poſſint, niſi per viam legitimæ appellationis, & in caſibus, ut ſupra, non prohibitis, ad ipſorum Tribunalia deferantur.

S E C T I O C L I I.

Eadem Seſſio XXIV. de Reform. Proſequitur idem cap. XX.

AD hæc cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut inferiorum judicio, etiam viſitando, ſed Epiſcopi tantum examini, & jurisdictioni relinquantur.

Hoc decretum quoad cauſas matrimoniales declaratum eſt a Benedicto XIV. Conſtit. *Dei miſeratione* 3. *Novemb.* 1741. præſcribente modum caſdem tractandi, ut notavi part. I. pag. 484.

S E C T I O C L I I I.

Seſſio XXV. Decretum de Invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & ſacris Imaginibus.

IN has autem ſanctas, & ſalutares obſervationes (circa Imagines nempe) ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri S. Synodus vehementer cupit, itaut nullæ falſi dogmatis Imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes, ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes Sacræ Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, expri-

mi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. Omnis porro superstitio in Sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & Imaginum sacro usu tollatur, omnis turpis quæstus eliminetur; omnis denique lascivia vitetur; ita ut procaci venustate Imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes, atque ebrietates non abutantur, quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum, ac lasciviam agantur. Postremo tanta circa hæc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præposterè, & tumultuariè accomodatum, nihil profanum, nihilque inhonestum appareat; cum domum Dei deceat sanctitudo. Hæc ut fidelius observentur, statuit S. Synodus, nemini licere ullo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare, Imaginem, nisi ab Episcopi approbata fuerit;

Huic decreto quoad præceptum, ut nullæ falsi dogmatis Imaginea statuantur, accessit decretum Urbani VIII. incip. *Sanctissimus sub die 13. Martii 1625.* in quo interdicitur pingi Imagines Sanctorum, qui nondum a Sede Apostolica canonizati, vel beatificati sunt, cum radiis, splendoribus, alioque signo, quod cultum indicet, aut præseferat, sub pœnis ommissionis earumdem, ac pecuniariis, aliisque etiam corporalibus, Ordinariorum, seu Inquisitorum abitrio infligendis.

Quod decretum ab eodem subinde confirmatum, & declaratum fuit sub *die 6. Julii 1634. Constit. Cœlestis Hierusalem*, prohibente, ne sic pictæ teneantur, exponanturque ad venerationem tam in Ecclesiis publicis, sive secularibus, sive regularibus, quam in Oratoriis, cæterisque privatis loca.

Accessit etiam alia ejusdem Pontificis Constit. *Sacrosancta Tridentina 15. Martii 1642.* in qua expresse inhærendo huic Tridentini decreto, prohibuit Imagines Christi, B M. Virginis, Apostolorum, & Evangelistarum pingi cum habitu, vel forma nova, alias in Ecclesia non usitata, neque cum habitu Regularium, præcepitque, ut sic pictæ deleantur, & reformentur, data facultate locorum Ordinariis judicandi, & puniendi etiam Regulares, revocatis quoad hoc exemptorum privilegiis.

Prohibuit insuper, ne Sanctorum Imagines pingerentur habitu profano, vel indecentiam, aut inhonestatem præseferentes.

Quoad simulacrum vero Dei Patris accessit damnatio sequentis Propositionis, la XXXVI. in ordine inter proscriptas ab Alexandro VIII. *die 7. Decemb. 1690.*

= Dei Patria sedentis simulacrum nefas est christiano in templo collocare. =

Quoad Imaginem Spiritus Sancti sub humana specie depict, accessit Constit. Benedicti XIV. *Sollicitudini nostræ 1. Octob. 1745.*, in qua improbantur hujusmodi Iconia usus, aliæque superstitiones circa Sanctissimæ Trinitatis Imagines.

Circa Sanctorum Reliquias, earumque custodiam, venerationem, & extractionem, vide notata part. I. pag. 448. & seq.

SECTIO CLIV.

Eadem Sess. XXV. de Regularibus, & Monialibus Caput II.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuscunque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiam nomine conventus, possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum monasteriorum, seu conventuum ad solos Officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat.

Ad hoc decretum, in quo agitur de administratione bonorum monasteriorum, pertinet Constitut. Gregorii XV. *Inscrutabili 5. Feb. 1622.* in cujus §. V. cavetur, ut administrantes bona ad monasteria sanctimonialium, etiam Regularibus subjectarum, pertinentia, sive Regularea extiterint, sive seculares, quomodolibet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, singulis annis rationes administrationis reddere teneantur: liceatque Episcopo ex rationabili causa Superiores regulares admonere, ut ejusmodi administratores amoveant: Superioribus vero id facere detrectantibus, habeat Episcopus facultatem prædictos amovendi: in cujus etiam Constitutionis calce ex resolutione Cong. Conc. ad dubium XII. declaratur, Episcopum non teneri significare Superioribus regularibus causam remotionis hujusmodi administratorum.

Sed hac de re agetur infra, cum de cap. XI. hujus ejusdem Sessionis

SE-

SECTIO CLV.

Eadem Sessio XXV. de Regularibus &c. caput III.

Concedit S.Synodus omnibus monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum S. Francisci Cappuccinorum, & eorum, qui Minorum de Observantia vocantur, etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sunt, eadem omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem monasteriis, & domibus, tam virorum, quam mulierum bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus is tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex redditibus propriis monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commode possit sustentari.

In hoc decreto præcipitur, ut in monasteriis tam virorum, quam mulierum tot tantum recipiantur, quot aliunde sustentari possint ex redditibus propriis, vel ex consuetis elemosynis.

Cui quoad monasteria virorum accessit decretum Cong. Conc. jussu Urbani VIII. editum, relatum in ipsius Constit. *Cum sæpe contingat.* 21.*Jun.* 1625., in quo §. XIII. prohibitum est Superioribus regularibus augere numerum Religiosorum semel taxatum, & a S. Cong. approbatum, nisi cum ejus licentia, etiam prætextu augumenti redditu͏um, sub pæna ipso facto incurrenda privationis vocis activæ, & passivæ, ac inhabilitatis: quod tamen decretum solum procedit in Italia, & Insulis adjacentibus.

Tam Tridentini, quam Urbani decretum confirmatum fuit sub iisdem pænis, primum ab Innocentio XII. Constit. *Nuper* 23. *Novemb.* 1697. §. *XIV.* deinde ab Innocentio XIII. Constit. *Apostolici ministerii* 13. *Martii* 1723. super ecclesiastica disciplina in Hispaniarum Regnis §. *Præterea*, postremo a Benedicto XIII. Constit. *In supremo militantis* 23. *Septem.* 1724. a quo in forma specifica confirmatur cit. Constit. Innoc. XIII.

Quoad monasteria vero monialium insuper accessit Constit. S.Pii V. *Circa* 29. *Maji* 1566. decernentis, idem servandum esse respectu monialium, etiam Regularibus subjectarum, ibi.

Et ne propter monialium numerum excessivum clausuræ observatio violetur, inhærentes etiam similiter dispositioni dictæ Constitutionis Bonifacii, & Conc. Tridentini decreto, monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis districte inhibendo, præcipimus, & mandamus, ne plures in earum monasteriis recipiant, & admittant, sive recipi, & admitti permittant, quam ex propriis redditibus ipsorum monasteriorum, vel consuetis eleemosynis commode sustentari possint.

Illarum autem numerus ex Constit. Greg. XIII. *Deo sacris* 30. *Decembris* 1572. taxari debet ab Episcopo una cum Superiore regulari, ibi.

Quem (Monialium nempe numerum) per ipsos locorum Ordinarios, etiam in Monasteriis ab eorum cura, & regimine quomodocunque exemptis, cum illorum Superiorum interventu stabiliri, & ordinari, neque supra illum numerum alias recipi posse, etiam de consensu Superiorum suorum, volumus, & mandamus.

SECTIO CLVI.

Eadem Sessio XXV. de Regularibus, Prosequitur idem cap. III.

Nec de cætero similia loca (Monasteria nempe tam virorum, quam Mulierum) erigantur sine Episcopi, in cujus diœcesi erigenda sunt, licentia prius obtenta,

Hoc decretum ampliatum fuerat a Clem. VIII. Const. *Quoniam* 23.*Jun.*1603. decernente, Ordinarios non posse hanc licentiam impertiri cuicunque Mendicantium Ordini, nisi vocatis, & auditis præexisten-

tium conventuum Prioribus, seu Procuratoribus, aliisque interesse habentibus, ac nisi constiterit, novos conventus absque aliorum detrimento commode sustentari posse (quod detrimentum notat Rota *part. 2. recent. decis.* 745. considerandum esse respectu multiplicationis eleemosynarum necessariarum ad sustentationem novi conventus, non vero respectu emolumentorum ex funeralibus, & sepulturis, cum sint facultativa, nec censeri præjudicium, si novus conventus erigendus fundetur cum sufficienti reddítu.)

Verum postea huic Tridentini decreto derogatum est ab Innocentio X. Constitut. *Instaurandæ, Idib. Octob.* 1652. §. *V.* quoad licentiam dandam a solo Ordinario respectu regularium virorum tam Mendicantium, quam non Mendicantium intra Italiam, & Insulas adjacentes, statuente requiri etiam specialem Sedis Apostolicæ facultatem, prævio examine Cong. Episc. & Regul. super præmissis conditionibus, ibi.

Verum, quia parum est mala præcidere, nisi etiam malorum causa, & radix evellatur, Constitutiones fel. rec. Bonifacii VIII. quæ incipit. *Cum ex eo*, necnon Clem. VIII. incipien. *Quoniam ad Institutum*, aliorumque Romanorum Pontificium Prædecess. nostrorum super erectione novorum conventuum editas, earumdem tenorem innovantes, illisque addentes, hoc perpetuo prohibemus edicto, ne deinceps aliquis Regularium Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium, Congregationis, Societatis, & cujusvis alterius Instituti, etiam Societatis Jesu, in aliqua Civitate, Castro, Villa, seu loco ad habitandum, domos, vel loca quæcunque de novo recipere, seu monasteria, conventus, vel Collegia recipere, vel fundare præsumat absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, plenam, & expressam faciente de prohibitione hujusmodi mentionem in scriptis, & gratis concedenda, prævia examinatione Congregationis, negotiis Episcoporum, ac Regularium præpositæ; si secus egerint, eo ipso incurrant pænas privationis, & inhabilitatis, ut supra inflictas, & nihilominus, receptiones, fundationes, & erectiones sint ipso jure nullæ, & invalidæ, & domos, ac loca ipsa, & personæ in eis degentes omnimodæ Jurisdictioni, visitationi, correctioni Ordinarii loci plene in omnibus subjaceant. Intendimus autem in præmissis etiam ultra Italiam, & Insulas adjacentes, prout expedire viderimus, providere.

Idem servari mandavit Innocentius XII. Constit. *Nuper 23. Decem.* 1697. subjiciendo tamen omnimodæ Ordinariorum jurisdictioni conventus, & personas in eis degentes, quando duodecim Religiosi sustentari, atque habitare non poterint, & actu non inhabitaverint, ibi §. XV.

Deinceps vero monasterium, conventus, domus, congregatio, vel societas Religiosorum, seu Regularium nullibi recipiantur, nisi præter alia ad id requisita, in singulis hujusmodi locis duodecim saltem Fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redditibus, & consuetis eleemosynis, detractis omnibus, ut supra detrahendis, competenter sustentari valeant, & ad præscriptum decreti fel. record. Greg. XV. hac de re editi; alioquin monasteria, & loca hujusmodi posthac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, ut supra, sustentari, atque inhabitare non poterunt, & actu non inhabitaverint, Ordinarii loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ jurisdictioni subjecta esse intelligantur.

Hic notandum cum Benedicto XIV. *de Synodo diœc. lib. IX. cap. I. n. 9. edit. an.* 1755. quod licet cit. Constitut. *Instaurandæ* declaret, necessariam esse auctoritatem Sedis Apostolicæ in hujusmodi erectionibus intra Italiam, & Insulas adjacentes; communis tamen hodie, & in tribunalibus recepta opinio est, „ requiri etiam extra Italiam = Cum enim (sunt „ verba ipsius) jam pridem ante Trident. Conc. Re„ gularibus interdicta fuerit novorum monasterio„ rum acquisitio sine expressa licentia Apostolicæ „ Sedis, ut videre est in cap. *Religionum* §. *Confir„ matos, de Relig. domib. in VI.* & in cap. *Cum ex „ eo, de Excessibus Prælat. eod. lib. VI.* satis patet, „ nihil a Trident. Synodo derogatum fuisse Apostoli„ cæ Sedis auctoritati, jam præcedentur stabilitæ, „ sed illud dumtaxat statutum fuisse, ut præter eam, „ episcopalis quoque auctoritas, & licentia in iis„ dem erectionibus interveniret. =

Sufficeret tamen sola Episcopi licentia, si erigendum esset hospitium pro Regularium iter habentium commodo, ex tribus Rotæ decisionibus, ibidem relatis.

Præter superius dicta, hodie ex decreto Cong. super Disciplina regulari transmisso singulis Procuratoribus generalibus 23. *Feb.* 1717. sufficientia, & subsistentia reddituum conventus erigendi intra Italiam, & Insulas adjacentes, recognosci debet ab eadem Cong. sub pæna in Superiores, ad quos spectat, privationis vocis activæ, & passivæ, suspensionis ab officio, & dignitatis, ac perpetuæ inhabilitatis ad eadem.

Circa erectionem monasterii monialium, non obstante dispositione citat. cap. III. Trident. de stylo Curiæ est, ut etiam recurratur pro facultate, ad Sedem Apostolicam, Fagnan. *lib. II. tit. de Officio Ordinar. cap. Grave. n.* 53.

Quoad erectiones domorum Ordinis mei Scholarum Piarum, non opus est consensu aliorum præexistentium Regularium, sed erigi possunt de sola licentia Ordinariorum, etiam non servata distantia, ab uno ad alium conventum, ex Constit. Clem. XII. *Nobis 1. Maji* 1731., ibi.

De-

Demum iisdem Clericis Pauperibus Matris Dei, qui a Scholis Piis denominantur, illorumque Præposito generali, & Superioribus, quocunque nomine nuncupatis, concedimus, ut ubique locorum, in suo tamen singulari districtu, domos, & conventus regulares juxta Concilii Trident. decreta, pro pueris cujuscunque ordinis, & conditionis, in quibusvis liberalibus disciplinis, latinis, & græcis, & scientiis, etiam majoribus, a se instituendis, collegia, seminaria, & convictus ex sola licentia Ordinariorum, nulloque aliarum personarum cujusvis Ordinis, etiam Mendicantium, & cujuscunque Congregationis Clericorum Regularium, etiam Societatis Jesu, requesito consensu, condere, fundare, & erigere libere, & licite possint, & valeant, etiam non servata distantia, quæ ab Antecessoribus nostris Romanis Pontificibus ad centum, & quadraginta cannas, sive aliud plus, minus accuratum spatium, ab uno ad aliud religiosorum hominum cænobium, seu conventum servanda præscribitur &c.

SECTIO CLVII.

Eadem Sessio XXV. de Refor. cap. VI.

Prohibet S. Synodus, nequis Regularis, sine sui Superioriris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujusvis pii operis prætextu, subjiciat se obsequio alicujus Prælati, Principis, vel Universitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuscunque personæ, seu loci; neque ei aliquod privilegium, aut facultas ab aliis super iis obtenta suffragetur. Quod si contra fecerit, tamquam inobediens, arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus a suis conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores suos accendendi, nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui vero sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinariis locorum, tanquam desertor sui Instituti, puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Universitates mittuntur, in conventibus tantum habitent: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

Hoc decretum, prohibens Regularibus recedere a suis conventibus, etiam prætextu ad Superiores accedendi, nisi ab eisdem missi, vel vocati fuerint; statuensque, puniendos esse a locorum Ordinariis tamquam desertores sui Instituti, si reperiantur vagantes sine dicto mandato, ampliatum est a SixtoV. Constit. *Cum de omnibus* 26. *Novm.* 1587. statuente §. VII. ne itinerantes de una ad aliam provinciam sine dicto mandato in ullo conventu ejusdem Ordinis recipiantur, etiam ad modicum tempus, nisi alias cogniti sint, sub pæna in recipientes privationis vocis activæ, & passivæ, officiorum, graduum, dignitatum, ac perpetuæ inhabilitationis ad talia: in Religiosos vero dicto mandato carentes Ordinarii locorum procedere possint tamquam suspectos delictorum, ementito alicujus Religionis habitu commissorum eosque tamdiu in carcere detinere debeant, donec certa de eis notitia habeatur.

Imo ex altera ejusdem Constit. *Ad Romanum* 21. *Octob.* 1588. §. *XIX.* dictæ pænæ extenduntur etiam ad sic itinerantes de uno ad alium locum ejusdem provinciæ, si divertant ad loca tam proprii, quam alterius Ordinis, sive habitum regularem deferant, sive non.

Eximendi tamen sunt ab iisdem, si veram, urgentem, & gravioris momenti causam habeant recurrendi ad suos Superiores, ut luculenter probat Benedict. XIV. *lib. XIII. de Synod. diœc. cap. II. n.* 14.

Urbanus VIII. si agatur de Fugitivis, & Apostatis, sive habitu dimisso, sive non, statuit, ut postquam in carcerem conjecti fuerint ab Ordinariis, consignandi sint Superioribus regularibus, ab his puniendis, ut ex ejus Constit. *Sacra Congregat.* 21. *Septem.* 1624.

Prædictum Trident. decretum ampliatum est etiam a Clemente VIII. Constit. *Nullius* 20. *Mart.* 1601. §. 13. & XXXI., eos non posse Romam petere sine Protectoris, vel Generalis licentia, sub pæna, si Romam ingrediantur sine licentia, ut supra, privationis vocis activæ, & passivæ ad biennium, Papæ reservatæ, quo elapso, hæc pæna per se cessat. Nec Provincialis potest licentiam dare, nisi ob bonum totius provinciæ, ut ibidem declaratur, ibi.

§. XIII. Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, nisi prius a Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in scriptis impetraverint. Siquis autem sine hujusmodi facultate Romam venire præsumpserint, voce activa, & passiva biennio privatus existat, subiturus etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pænas. Quæ item omnia adversus eos, qui supradictos admiserint, & receperint, sine ulla exceptione, locum habeant.

§. XXXI. Decretum illud, quo Fratres Romam petere cum Generalis, & Protecto-

ris

ris licentiam dumtaxat permissum est, Sanctitas sua extendi ad Provincialem decrevit, ita ut Provincialis ipse ex causa communi totius Provinciæ dumtaxat, facultatem hujusmodi facere valeat. Declaravitque pænam privationis vocis activæ, & passivæ contrafacientibus inflictam, Sanctitati suæ reservatam esse, interdicta omnino eorum Superioribus singulis, etiam Generali, ac Protectori, facultate illam moderandi, ac relaxandi.

SECTIO CLVIII.

Eadem Sessio XXV. *de Regul. caput V.*

Bonifacii VIII. Constitutionem, quæ incipit, *Periculoso* renovans S. Synodus, universis Episcopis sub obtestatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, ut in omnibus monasteriis sibi subjectis, ordinaria, in aliis vero Sedis Apostolicæ auctoritate; clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi inviolata est, conservari maxime procurent: inobedientes, atque contradictores per censuras ecclesiasticas, aliasque pænas, quaqunque appellatione postposita, compescentes, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Quod auxilium, ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur S. Synodus, & sub excommunicationis pæna ipso facto incurrenda omnibus Magistratibus secularibus injungit.

Excommunicatio a Tridendino hic inflicta, non est reservata = & solum est contra Magistratus, non contra Principes, & non procedit, nisi ii fuerint de tali auxilio requisiti = Thesaur. de Pænis verb. *Clausura* cap. IX. eum DD. ibi cit.

SECTIO CLIX.

Eadem Sessio XXV. de Regul. Prosequitur idem cap. V.

Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire a monasterio, etiam ad breve tempus, quoqunque pretextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quiquscunque, & privilegiis non obstantibus.

Statuit hic Tridentinum, non licere Monialibus post professionem exire a monasterio, etiam ad breve tempus, nisi ex aliqua legitima causa ab Episcopo approbanda, declaratum est a S. Pio V. Constitut. *Decori* 1. *Feb.* 1570. reducente hanc causam ad tres tantum casus, nempe magni incendii, lepræ. & æpidemiæ, cum licentia, & approbatione Prælati monasterii, si hoc sit subjectum Regularibus, & Episcopi simul: & quidem in scriptis, eum de infirmitate agitur, sub pæna excomunicationis ipso facto Papæ reservatæ, tam in aliter egredientes, quam in licentiam concedentes, comitantes, & receptantes, ac privationis ipso facto officiorum, administrationum, & inhabilitatis ad illa, & alia hujusmodi obtinenda, in ipsas, aliter egressas, Præsidentes, & alios Superiores, aliter licentiam dantes.

Nota tamen, ex defectu hujusmodi licentiæ, exeuntes non incurrere dictas pænas, si res ulteriorem dilationem non pateretur, v. g. quando supervenire periculosa, & inevitabils necessitas subitæ exustionis, incursus hostilis, aquarum inundationis, proximæ, & irreparabilis monasterii ruinæ. cum in his, & similibus casibus locum habere debeat vulgaris regula, quam Nicolaus III. (non IV. ut notavi in summario cap. *Exiit* III. *de verb. signif.* in VI.) his verbis expressit §. *Nec quicquam* = Nec jure poli in extremæ necessitatis articulo ad providendum sustentationi naturæ via omnibus extrema necessitate detentis concessa præeluditur, cum ab omni lege extrema necessitas sit exempta. =

Nota eamdem excommunicationem incurrere monialem ascendentem supra tectum monasterii; cum vere dicatur esse extra ambitum, & limites clausuræ, ut declaravit Cong. Conc. in *Comen. & Licien.* 16. *Septemb.* 1709.

Benedictus XIV. in epistola ad Antistites Regnorum Portugalliæ, & Algarbiorum *Cum sacrarum* 1. *Jun.* 1741. §. *V.* adimit. Nunciis, & etiam Congregationi Episc. & Regul. facultatem indulgendi egressum a monasteriis.

SE-

SECTIO CLX.

Eadem Sessio XXV. de Regul. Prosequitur idem caput V.

Ingredi autem intra septa monasterii nemini liceat, cujuscunque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis pæna; ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessariis; neque alius ullo modo possit, etiam vigore cujuscunque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi.

Hoc decretum, statuens nemini licere ingredi septa monasterii monialium sine Episcopi, vel Superioris licentia in scriptis, declaratum est decreto Cong. Conc. approbato ab Urbano VIII. 13. *Novem.* 1620., & relato a Benedicto XIV. *lib. XIII. de Synod. diœc. cap. XII. n.* 23. hujusmodi licentiam quoad monasteria monialium exemptarum, & Regularibus subjectarum, tam pro ingressu in casibus necessariis, quam pro accessu ad loquendum cum ipsis, dandam esse nedum ab earum Superioribus, sed etiam a locorum Ordinariis, licet Tridentinum utatur particula disjunctiva.

Imo ex altero decreto ejusdem Cong. a dicto pariter Urbano approbato 21. *Maji* 1630. relato loco mox cit. sufficit tantum ipsorum Ordinariorum licentia, ubi viget consuetudo, ut ab eisdem solummodo hæc petatur.

Quamvis autem dictus ingressus interdictus sit a Tridentino sub pæna excommunicationis ipso facto incurrendæ, non reservatæ, ex Constit. tamen Gregorii XIII. *Ubi gratiæ* 13. *Junii* 1575. & Pauli V. Constit. *Monialium* 10. *Julii* 1601. reservata est Papæ, lata contra quoscunque eadem septa ingredi audentes, etiam marchionali, & ducali dignitate fulgentes, prætextu privilegiorum, quæ revocantur. Hæc pæna ex stylo Curiæ incurritur etiam ab ingredientibus sine tali prætextu.

Nota, quod si concedatur a S. Sede cuicunque etiam dicta, aut alia dignitate fulgenti, facultas eadem septa ingrediendi certis vicibus, v. g. bis, ex Constit. Pauli V. *Facultatem* 1. *Septemb.* 1608. hæc particula *bis*, aut similis, intelligenda est collective, de omnibus scilicet monasteriis concessis, non distributive, sive singulis: & aliter utentes incurrunt pænam, ut supra.

Idem decretum ampliatum est etiam in hoc, quod nulla in eo fiat mentio de introducentibus, seu intrare permittentibus clausuram; in citat. vero Constit. *Monialium* §. *III.* infligitur eadem pæna excommunicationis una cum privatione latæ sententiæ dignitatum, beneficiorum, officiorum, & inhabilitatis ad hujusmodi contra Abbatissas, Abbates, conventus, aliosque Superiores utriusque sexus monasteriorum monialium, ac quascunque personas, si quemquam prætextu privilegiorum ingredi faciant, vel permittant. Quæ pænæ itidem ex stylo Curiæ incurruntur, etiam ab introducentibus, vel ingredi permittentibus sine dictorum privilegiorum prætextu.

Hæ Constitutiones, & pænæ confirmatæ sunt a Benedict. XIV. Constitut. *Salutare* 3. *Jan.* 1742, ubi §. III. sub iisdem pænis interdicitur hujusmodi ingressus quibuscunque personis, etiam S. R. E. Cardinalibus, Legatis a latere, & Nunciis, revocando, & annullando facultates ipsis fortasse hactenus concessas super dicto ingressu, tam pro se, quam pro aliis: exceptis tamen locorum Ordinariis, aliisque Superioribus, quibus tamquam Ordinariis, & ordinaria jurisdictione utentibus dicta monasteria subjecta, & addicta sunt, in casibus necessariis, & servatis aliis, de jure servandis.

De jure autem ex Const. Gregorii XIII. *Dubiis* 23. Decemb. 1581. §. *I. & II.* in hoc ingressu pro casibus necessariis hæc servanda sunt, ut scilicet Prælati, tam seculares (sive Episcopi, sive Cardinales sint) quam Regulares ingrediantur comitati paucis personis, iisque senioribus, & religiosis, sub pæna in Episcopos contrafacientes interdicti eo ipso ab ingressu Ecclesiæ pro prima vice, pro secunda suspensionis a Pontificalibus, & a divinis pro tertia, & ulterioribus excommunicationis, privationis cujuscunque officii, & ministerii.

Ex Constit. Alexandri VII. *Felici* 10. *Novemb.* 1664. Prælati regulares non possunt ingredi clausuram monialium sibi subjectarum,

I Nisi semel in anno ex causa visitationis localis faciendæ per se ipsos, non per substitutos, cum assistentia quatuor monialium ex senioribus, unica die post ortum, & ante occasum solis, nulla sumpta in monasterio refectione. Et tunc si Visitator sit Generalis, possit secum ducere duos socios sui Ordinis; si alius a Generali, unum tantum, numquam in actu visitationis adinvicem separandi.

II. Si ob clausuræ custodiam, aut ob aliam urgentem, ac necessariam causam pluries in anno ingredi opus habeant, ingredi debeant una cum Episcopo diœces. vel persona ecclesiastica seculari ab eodem specialiter deputata.

III. Visitationem personalem peragere debent ad crates extra septa monasterii, itidem per se ipsos, & non per substitutos.

IV. Confessarii tam ordinarii, quam extraordinarii ingredi tantum debentes pro Sacramentorum administratione, & commendatione animæ agonizantium, non ingrediantur nisi cum socio probatæ vitę, ac maturæ ætatis, & ita, ut semper adinvicem videri possint, sub pænis in Regulares præsumentes, aut negligentes prædicta omnia adimplere, excommunicationis ipso facto, privationis omnium officiorum, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, vocisque activæ, & passivæ absque alia declaratione; quos Episcopus tam-

tamquam delegatus Sedis Apostol. corrigere, & punire valeat, non obstantibus privilegiis, & exemptionibus.

In Epistola tandem Bened. XIV. *Per binas* 24. *Jan.* 1747. ad Episcopum Portugalliensem statuitur per viam legis universalis, ne recipiantur in monasteria monialium, tam educandæ, quam famulæ sine licentia Sedis Apostol. toties, quoties opus fuerit impetrands, & prævio examine super earumdem moribus, fama, habilitate, & necessitate ab Episcopis, & non ab aliis quibuscunque Superioribus faciendo, sub pœnis impositis contra frangentes clausuram monialium, tam in fœminas aliter admissas, quam in monisles, aliasque in monasteriis degentes aliter admittentes.

Quod si quæras, an incurrant excommunicationem introducentes in dictam clausuram infantes ante usum rationis: quamvis communior sententia neget, quam etiam amplectitur Reiffenst. lib. III. tit. XXXV. de Statu monachor. §. II. num. 39. cum DD. ibi cit. Paulus tamen Comitolus Societ. Jesu cum aliis, affirmativam tenet, *Respons. Moral. lib. VI. quæst. XIX. n. 6.* testaturque ita etiam rescriptum fuisse a Cardinali S. Severinæ Majori Pœnitentiario ad Neapoleonem Episcopum Perusinum, cujus literas dicit insuper se legisse. Idem mordicus sustinet Matthæuccius *Officiał. curiæ cap. XXXII.* num. 22. ubi refert plura Sac. Cong. decreta hoc declarantia, & de stylo Curiæ dicit, introducentes absolvi a Sede Apostolica. Et quidem merito: cum enim in cit. Constit. *Ubi gratiæ* prædictis prohibeatur, ne ingredi faciant, vel permittant, *Quemquam*, hoc generali nomine comprehenduntur omnes cujuscunque ætatis sint; potissimum cum dicta Constit. sit amplistiva citati Trident. decreti, a quo prohibitus erat dumtaxat ingressus cuicunque cum clausula, *Cujuscunque ætatis fuerit* = ab hac autem prohibetur introductio, ideoque relationem necessario habere debet ad eos omnes, quibus Trident. ingressum prohibuit.

SECTIO CLXI.

Eadem Sessio XXV. de Regular. cap. VI.

IN electione quorumcunque Superiorum, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia recte, & sine ulla fraude fiant, in primis S. Synodus districte præcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta ita ut singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscunque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere, aut voces, & suffragia absentium supplere. Si vero contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita sit; & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit, deinceps ad omnia officia in Religione obtinenda inhabilis existat, facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ censeantur; & si in posterum aliæ concedantur, tamquam subreptitiæ habeantur,

Huic decreto statuenti, ne in electione Superiorum regularium suppleri possint voces, & suffragia absentium, accessit Constit. Innocentii XII. *Christifidelium* 16. *Feb.* 1693. idem interdicentis, etiam eorum Protectoribus, & ipsis Cardinalium Congregationibus §. *Perpendentes* in fine.

Nolumus tamen absentium vota, nec Protectoris, nec cujuscunque alterius, nec etiam ipsarum Cardinalium Congregationum auctoritate suppleri, seu alios Vocales eorumdem absentium loco, seu vice subrogari, deputari, seu eligi, sed jus eligendi in solis juxta juris, & Instituti regulas ad hunc effectum assumptis, & in destinatis loco, & tempore convenientibus consolidari, seu alias, prout de jure, permanere omnino volumus, & mandamus.

APPENDIX

Ad hanc Sectionem.

Vota, seu responsa ad sequentia dubia, olim mihi proposita, circa validitatem electionis Regularium, in Capitulis tam generalibus, quam provincialibus, & localibus.

I. An, stante libertate electionis, liceat Prælato regulari proponere duos, vel tres, seu restringere electionem ad certum genus personarum, puta magistros; aut determinatam nationem, ex quibus necessario eligatur unus?

Resp. Negative, quoad 1. partem, ex cap. *Cum terra, de Elect., & cap. Ut periculum, eod. tit.* in VI. necnon decreto Cong. Concil. relato a Fagnano *lib. II. Decret. cap. Constitutis, num. 3. de Appellat.*

Quoad 2. partem, affirmative, dummodo per statutum aliquod generale ab Apostolica Sede approbatum

batum id firmatum sit. Negative autem tenendum esset, si, non obstante alternativa, ut supra approbata, unus dumtaxat ex natione esset dignus eligi, cum tunc Electio non esset libera assumptio unius ex pluribus: in quo casu locum habere non posset statutum alternativæ. *Matthæur. Officii Curiæ cap. XVIII. n. 2.* cum DD. ibi cit.

II. An Electio fieri possit etiam per inspirationem, vel compromissum, ut esset, si Capitulares facultatem eligendi in unum, vel plures viros idoneos transferrent?

Resp. Negative quoad utramque partem, ex Tridentino, cap. VI. Sess. XXV. de Regularibus; quo præcipit, ut electio Regularium fiat per secreta suffragia, & aliter facta irrita sit: ideoque quoad eosdem Regulares sublata est per hoc decretum forma inspirationis: & compromissi, ut pluries declaravit etiam Cong. Concil. in Dubiis ad idem caput *Posit. 137. & ad Dub. 27. Maji 1623. lib. 21. Decret. pag. 136. ac Superiores sic electi, sunt iterum eligendi.* & Fagnan. *in cap. Quia propter. de Elect. n. 30.* refert, quod proposito a Chartusianis dubio = An in electione Superiorum possit procedi nedum per viam scrutinii, sed etiam inspirationis, & compromissi? Sac. Cong. Concil. censuit, electionem horum Prælatorum Regularium debere fieri tantum per vota secreta, ut se babent verba propria Concil. d. cap. VI.

His tamen non obstantibus, quoad compromissum, Engel boc tit. n. 241. sentit cum DD. ibi citatis, opinionem asserentem formam compromissi etiam quoad Regulares non esse sublatam per hoc Trident. „ decret. utpote quia „ abrogatio juris non censetur „ nisi expressa; & mens Concilii tantum videtur fuisse, ut in casu, quo Capitulares dant vota, illa nunquam publicentur propter occasionem inimicitiarum „ inter Confratres; quæ occasio hoc ipso cessat per „ compromissum ab omnibus comprobatum, saltem „ in *extraneos factum* = Cui opinioni adhæret etiam Remigius Maschat Inst. Can. hoc eodem tit. *§. IV.* „ n. 22. ibi = Quæ dispositio Tridentini ad evitandas, discordias, & inimicitias inter Religiosos facta, „ sustulit formam inspirationis, & compromissi, „ dum fiunt per vota publica: *Si tamen compromissum more scrutinii fiat per vota secreta, non „ est sublatum per Tridentinum, cum idem finis obtineatur.* Quid autem ferat praxis in aliquibus Ordinibus regularibus, ipsi viderint.

III. An Electio subsistat ubi in scrutinio duo, vel tres suscipiunt vota eligentium, idest oretenus?

Resp. Negative, ex decreto Cong. Conc. relato a Fagnano cap. *Quia propter n. 22. de Elect.*

IV. An valida sit, si quis ex Electoribus tradiderit, vel ostenderit alteri suam schedulam, in qua notatum sit nomen a se electi, aut si aliquo patenti signo eam firmaverit, quo innotescat scrutatoribus quem ipse elegerit?

Resp. Affirmative quoad utramque partem, dummodo hæc manifestatio non sit causa realis, ac rationabiliter præsumpta, quod electio sequatur potius de uno, quam de altero; & dummodo non fiat permittente Capitulo, ex cit. cap. Trident. Reiffenst. *tit. VI. §. XIV. n. 245. & Matthæur. loc. cit. n. 13. 14.* ac schedula non manifestetur majori parti Eligentium. *Barbos. Collect. in Concil. ad dictum cap. VI.*, in quo n. 2. refert, decisum fuisse, ut sic electus certior factus de hoc, resignare debeat, vel petere a Papa confirmationem cum dispensatione.

V. An sit valida, si quis fraude id faciat, ne electio subsistat, vel verbo tantum publicaverit ante electionem, quem ipse elegerit; aut tandem si secreto uni tantum suam schedulam ostenderit, taliter ut hujusmodi manifestatio nec vere sit, nec rationabiliter præsumatur causa, cur potius ille, quam alter electus sit.

Resp. Statis provisum in responsione ad IV. dubium.

VI. An eo ipso sit nulla, si tempore habili non vocatus, vel non admissus fuerit aliquis ad suffragandum, qui de jure, aut consuetudine vocari, & admitti debuisset?

Resp. Negative, quoad utramque partem, sed irritari posse, instante tamen non vocato, & non admisso, ex capp. *Quod sicut bona &c. & Ecclesia Fagnan. loc. cit. n. 39. de Election.* dummodo vero sint præsentes duæ partes vocalium, seu Capitularium; alias esset ipso jure nulla. Sic valeret, si vocales essent duodecim, & quatuor essent contempti; secus autem si contempti essent quinque. Fagnan. *ibid. num. 40.*

VII. An valida sit facta a remanentibus in Capitulo, si aliqui voluntarie egrediantur, puta ex decem quatuor, vel si remaneant, & suffragari nolint?

Resp. Affirmative, quoad utramque partem *ex cap. Cum nobis XIX. de Elect.* etiam si major pars egrederetur, quando agitur de Electione facienda intra terminum præfixum, *ex Can. ultimo distin. LXV.* Reiffenst. *loco cit. §. VIII. n. 201., & 203.* Deberent tamen egressi canonice moneri, priusquam remanentes devenirent ad electionem. *Matthæur. loc. cit. num. 17.*, quod est intelligendum de honestate tantum.

VIII. An valeat electio facta cum votis alternantibus, aut conditionatis, puta: Eligo Petrum, si majos pars in eum consenserit; vel eligo Paulum, & si noluerit, eligo Franciscum, vel eligo illum, quem Paulus elegerit?

Resp. Negative, quoad omnes partes, *ex cap. In electionibus.* de Elect. in VI.

IX. An valeat, si quis per errorem, vel fraudem schedulam albam immittit in urnam, vel duplicem schedulam cum nomine electi, ita ut numerus schedularum non correspondeat numero eligentium?

Resp. Affirmative quoad utramque partem, ex cap. *Cum nobis. XIX. de Elect.* Reiffenst. *loc. mox cit. num. 203.* Dummodo tamen quis electus fuerit cum majoritate votorum, non computata schedula duplicata.

X. An valeat, si ex viginti electoribus, suffragati fuerint decem, postquam constiterit sic electum sibi suffragium non dedisse?

Resp. Negative, ex cap. *Cumana L.*, *& cap. Sicut. XXIII. in VI. de Elect.* Reiffenst. *tit. VI. §. VI. n. 132. & 139.*

XI. An valeat, si non aperta fuerit schedula Electi, quoties electus fuerit uno, vel dimidio tantum suffragio supra medietatem, puta cum undecim ex viginti.

Resp. Negative. Quoad aperitionem schedulæ non factam, ex cap. *Cumana*, & ex decreto Congr. Conc. sub die 2. Julii 1707. in Milevitana Synodo

ad dubium XXXV., & est votum expressum Cardinalis Acciajoli, ubi habetur, similem Constitutionem edidisse Urbanum VIII. pro Ordine Melitensis Ecclesiæ 21. Octob. 1634.; & quod non sit contra jus, imo, quod plurea Ordines Regulares habent hujusmodi statutum.

Et nota, quod si quis sibi suffragaretur, vel directe, aut indirecte tam pro se ipso, quam pro aliis in quibuscunque capitulis generalibus, provincialibus, & localibus procuraret, ex Constit. Clemen. VIII. *Nullus omnino*, sub die 23 Julii 1599. innovata a Cong. Conc. jussu Urbani VIII. sub die 21. Sept. 1624. decreto de Apostatis, & ejectis, incip. *Sac. Congregatio*, ut videre est in Bullario ejusd. Urbani sub num. XXVIII. tamquam reus ambitus incurreret pœnas contentas in sequenti §. XXXV. dicti decreti, ibi = *Præter alias pœnas, & censuras hactenus contra hujusmodi ambientes inflictas, in pœnam privationis officiorum, quæ obtinent, eo ipso incidant, & ad futura quæcunque inhabiles habeantur, super quo cum eis dispensari a nemine possit, nisi a nobis, & Successorib. nostris. Porro supradictas omnes pœnas ad complices, ac simpliciter scientes, & non revelantes extendimus.* =

Pariter est reus ambitus, qui officia, & dignitates in Religione consequi procurat per emendicatos favores, & commendationes Principum. Quod si dicta officia spiritualem aliquam jurisdictionem adnexam habeant, eaque procuret dato, promisso, sive pacto pretio, vel alia re pretio æstimabili, puniendus esset pœnis a jure communi latis contra Simoniacos, *in can. Principalis causa I. q. 1. Can. si quis deinceps, Can. si quis Episcopus, causa XVI. q. 7.* ad quos textus relationem habent verba posita in supra allato decreto Clem. & Urbani VIII. *præter alias pœnas, & censuras hactenus contra hujusmodi ambientes inflictas*, ut apposite notat Amenus *de delictis, & pœnis tom.* III. *tit.* V. §. VIII. *verbo SUBORNATIO num.* 36.

Pro Minoribus de Observantia præter dictas pœnas contra subornantem electores tam pro se, quam pro aliis pro consecutione officiorum regularium, ex Const. S. Pii V. *Pastoralis 28. Maji* 1571. erat excommunicatio latæ sententiæ, Papæ reservatæ, & privatio perpetua vocis activæ, & passivæ, qua ligabatur etiam subornatus, & ille, pro quo facta esset subornatio, nisi subornantem judici detulisset, ut ab eo puniretur: quam tamen Const. moderavit Gregorius XIII. Const. *Consuevit* 8. Septem. 1573. reservando absolutionem Superiori generali, dummodo subornatio pro eo facta non fuerit, & auferendo dictaa pœnas a non revelantibus subornationem.

Quæ Constitutiones licet latæ fuerint pro dictis Minoribus, Amenus tamen loc. cit. n. 34. cum Pelizario tom. II. tract. IX. cap. II. n. 181. §. *Cum autem* & n. 182. sentit, afficere omnes Regulares, ea ductus ratione, quia = *Favorabiles sunt Religionibus in communi; unde per viam communicationis ad omnes sunt extensæ, cum communicatio privilegiorum, inter plerosque Ordines sit universalis.* =

An autem hæc extensio subsistat, sub judice lis esset, cum agatur de pœna subeunda a subornatore, & cæteroquin vulgatissimi jus sit, in pœnalibus non dari extensionem de persona in personam nisi in lege pœnam imponente sit expressa.

Subornatio autem fieri potest, vel minis, puta terrendo vocalem nolentem suffragium dare ei, pro quo fit subornatio, quod hic futurus sit ipsi invisus, quod consecuturus non erit dignitatem aliquam; vel intempestivis, & continuis obsecrationibus, aliisque illicitis hujus generis modis, qui legi poterunt apud laudatum Amenum loc. cit.

Quoad secundam dubii partem, idest quoad medietatem suffragii supra suffragiorum medietatem, qua quis electus fuerit, affirmative resp. supposita dicta aperitione schedulæ, ut supra. Pro cujus electionis validitate hæc habet Reiffenst. in mox *cit. n.* 139. „ ibi: sufficit autem quicunque excessus ultra me„ dietatem, etsi foret unius medii voti. V. G. si „ essent tredecim vocales, septem vota jam suffice„ rent, cum enim Jura loquantur indistincte, quod „ valeat electio facta a majori parte Capituli, & „ nullibi addant, debere esse excessum unius inte„ gri voti; ergo sufficit qualiscunque excessus; nam „ ubi jura non distingunt, neque nos distinguere de„ bemus „. *Abbas in cap. Cumana 29. hoc tit. Cardin. de Luca tom. 1. discuss. I. de Parochiis n. 12. Bernardus Sonn loc. tit. cap* IV. *n.* 19. *Passerinus cap.* XIX. *de elect. n.* 18. *citans alios*.

XII. An valeat facta cum duobus tantum scrutatoribus, puta cum Superiore Capituli, & uno scrutatore electo a Capitulo, seu etiam facta cum quatuor?

Resp. Negative quoad utramque partem, *ex cap. Quia propter* XLII. Fagnanus ad *idem caput n.* 43., & 44.

XIII. An valeat facta absque prævio juramento Electorum?

Resp. Affirmative, Mattheucc. *Official. Curia cap.* XVIII. *n.* 44. etenim Clem. VIII. in Bulla: *Regularis disciplinæ §.* XXXVI. præcipit quidem præmittendum esse, sed absque clausula irritante: „ „ Jurentque electores secundum veritatem uniuscujusque conscientiæ, probatiores, & magis ido„ neos se electuros.

XIV. An valeat facta cum admissione in Capitulum indigni, seu inhabilis; hocest vocem activam non habentis?

Resp. Affirmative, dummodo electus habuerit vota sufficientia, præciso voto illius, qui vocem activam non habet; etiamsi aliqui sciverint, & nemo reclamaverit, seu exceperit contra admissum; excepto tamen casu admissionis nominatim denunciati excomunicati, & notorii percussoris Clericorum, permittente eodem Capitulo.

Quod si aliquis excommunicatus non vitandus aliqua ex causa expelli nequeat, valida erit electio, prævia protestatione, quod electores nolint cum ipso communicare, & velle ejus vocem nemini suffragari, dummodo semper, electus habuerit vota sufficentia, absque voto illius.

Quod si dubium fuerit, an electus habuerit vota sufficientia, vi suffragii hujusmodi inhabilis, electio erit cassanda, sed per sententiam Judicis. Reiffenst. *hoc tit. §. VII. a n. 164. usque ad totum. 171.*

XV. An valeat electio secundi vocalis, si Electores elegerint primum indignum, & inhabilem?

Resp. Negative, *ex cap. Cum in cunctis VII. & Cap. Cum Vintoniensis XLV., & cap. Scriptum est XL. de Elect. Reiffenst. hoc tit. §. 11. num.* 251., & 254.

dum-

dummodo scienter elegerint, & electio affective secuta sit, hoceſt admiſſa, & approbata. Fagnanus in cap. *Publicato* n. 41. Quod ſi approbata non fuiſſet, peccaſſent quidem ſi indignum ſcienter elegiſſent, ſed non incurriſſent pænam. *Cap Perpetuo VIII. de Electione in VI.* privationis videlicet poteſtatis eligendi, pro una vice, *Reinfeſt. loco citato n.* 257.

XVI. An ſtante decreto viſitationis Apoſtolicæ edito 14. Oct. 1601. & a Clem. VIII approbato, videlicet: *Privatio vocis activæ, & paſſivæ, ac inhabilitatis decreta, ſententiæque ab ipſis Superioribus Ordinis latæ ne deinceps in ipſo electionis actu pronuncientur, promulgenturque, atque eæ promulgatæ vocales minime afficiant, niſi per menſem ante fuerint intimatæ, prout Sanctitas ſua omnino renuit.* Hujuſmodi ſententiæ pronunciari, & promulgari poſſint, ſi, convocato jam Capitulo, emergat caſus, propter quem quis privari debeat una, vel altera voce, ſeu utraque?

Reſp. Affirmative, prævia tamen rei citatione, & ſummarie habito a Præſide Capituli teſtium examine, conceſſo eidem reo termino competenti ad ſe defendendum, etiam ſi delictum eſſet notorium, ex Clementina *Paſtoralis*, §. Cæterum *de ſententia, & rejudicata*: decretum enim loquitur de cauſis emerſis ante Capitulum, non in ipſo actu præliminari Capituli. Sic pronunciari poſſunt hæ ſententiæ in ipſo actu præliminari contra eos, qui aliquo laborant defectu ante ignorato, vel qui recenter deliquerunt, vel qui non detulerunt ad Capitulum ea documenta, & requiſita, ſine quibus lex præcipit, ne admittantur v.g. atteſtationem juratum a Sacerdotibus ſuæ familiæ de celebratione Miſſarum, juxta Conſt. Innocentii XII. *Nuper* §. *Curent Math. Officialis Curiæ*. cap. XVIII. n. 50.

Nota tamen circa dictam atteſtationem, quod ſi caſu aliquo non exhibeatur, puta, vel quia præfati ſacerdotes injuſte eam facere noluerunt, vel quia Superior localis ex obliviore eamdem ſibi exarari non poſtulaſſet, ſed loco ipſius exhiberet Capitulo librum, in quo adnotata eſſent manu Officialium, vulgo Reviſorum ad hoc deputatorum, onera miſſarum una cum concordante adimplemento, non inde excludendus eſſet ab eodem Capitulo, cum autgraphus liber æquivaleret prædictæ atteſtationi, imo magis illi adhibenda eſſet fides, quam iſti, utpote quia iſta eſſe poſſet errori obnoxia.

Excludendus vero eſſet, ſi ex dicto libro non probaretur dictorum onerem adimplementum uſque ad numerum, cui infra breve tempus, ideſt infra menſem, ut notavi par I. pag. 904. ſatisfieri poſſit. Pontifex enim excludendum præcipit in pænam omiſſionis ejuſdem adimplementi. Sed de hoc iterum ſermo erit infra, in reſp. ad Dubium XXX.

XVII. An admitti poſſit ad Capitulum is, de quo in ipſo actu Capituli dubitatur an illi competat votum vel activum, vel paſſivum; & quatenus affirmative, an electio inde ſecuta in perſonam ſic admiſſi, vel alterius, ſubſiſtat?

Reſp. Affirmative quoad primam partem, ſed cum proteſtatione: *Quatenus de jure admitti poſſit, & non aliter*; ſi tunc decidi cauſa non poſſit. Mattheuc. *loc. cit. n.* 61. Et ſic etiam affirmative quoad ſecundam partem, reſpectu alterius, ut in Reſp. ad XIV. Reſpectu autem perſonæ ſic admiſſæ, expectanda eſſet ſententia Judicis.

XVIII. An, ſtante decreto S. Cong. Epiſcop. & Reg. ſub die 7. Feb. 1643. videlicet: *Collocatos de familia in aliquo conventu, niſi per tres menſes immediate proximos Capitulo celebrando ibidem continuo permanſerint non habere votum in electionibus* = gaudere poſſint voto, ſi intra dictum trimeſtre extra conventum per aliquod temporis ſpatium permanſerint, pro aliquo munere ex obedientia obeundo, vel ſi non permanſerint ex obedientia, requiratur, ut trimeſtre ſit completum?

Reſp. Affirmative quoad primam partem, cum obedientia non debeat præjudicium inferre bono ipſorum juri, quod præſumi nequit S. Cong. in pænam præſtitæ obedientiæ eis tollere voluiſſe, cum pateat non ob aliam cauſam ita declaraſſe, niſi ut fraudibus quorumdam Superiorum in electionibus obviam iret.

Affirmative etiam quoad ſecundam partem: etenim S. Cong. dum vult præcedere tres menſes, vult etiam eſſe integros, præcipue cum velit eſſe continuos, quod non verificaretur, ſi tertius menſis eſſet tantum inceptus, & hoc clarius evincitur ex mandato Clem. VIII. per extenſum relato in regeſto ejuſdem Congregationis immediate ad dictum decretum, per hæc „ verba: Non poſſano li Superiori collocare li Fra„ ti nel convento per tre meſi avanti il tempo dell'ele„ zione, che quivi ſi avrà da fare, eccetto ſe aveſ„ ſero commeſſo ſcandolo notorio. E nelle elezioni „ che ſi avranno a fare ne' Capitoli conventuali, „ non abbiano voto quei Frati, che non ſaranno ſta„ ti locati in quel convento per tre meſi avanti il „ giorno dell' eluzione,

XIX. An valeat electio facta in perſonam extraneam a Capitulo?

Reſp. Affirmative, ex Gloſ. *in cap. cum inter Canonicos XXI. ver. aliam, de elect.* ut DD. communiter relati a Reinfeſt. loc. cit. n. 239. quamvis de honeſtate ſit, ut eligatur ex gremio.

XX. An deveniri poſſit ad electionem alterius, ſi electus recuſet, vel renunciet?

Reſp. Affirmative, *ex cit. cap. cum inter Canonicos, & cap. ſi Electioni XXVI. in VI. eodem tit*, dummodo Capitulares ſint adhuc congregati, & electio fiat eodem contextu. Fagnan. *in cap. Publicato, n.* 39. Reinfeſt. loc. cit. §. *XII. n.* 297. Quam tamen renunciationem multi ex DD. autumant fieri non poſſe. Remigius Maſcath *lib.* 1. *quæſ.* 4. *Inſt. Can, tit.* VI.

XXI. An deveniri poſſit ad electionem alterius, ſi poſt electionem factam bona fide, electus noſcatur eſſe inhabilis?

Reſp. Affirmative, *ex cap. Cum terra, & ex cap. Dudum de Elect. & cap. Perpetui in VI*, eodam loc. cit. Fagnan. n. 40. & 41. Reinfeſt. §. 11. num. 298.

Advertendum tamen eſt, in tali caſu deveniri quidem poſſe ad electionem alterius, ſed ſine intervallo, durante adhuc Capitulo; non autem eo diſſoluto, taliter ut non non ſit amplius locus, ſaltem quoad Regulares, iterum Capitulum convocandi.

XXII. An valeat Electio facta, ſi non celebrata fuerit die præfixo, ſive abſque impedimento, durante autem Capitulo.

Reſp. Affirmative quoad utramque partem *ex cap. Pro defuncto XLI. de Elect.* dummodo a Conſtitutionibus Ordinis non prohibeatur, cum clauſula ir-

ritante. Fagnan. *in cap. Quia propter* 68. loc. cit.

XXIII. An Præses Capituli gaudeat suffragio tam activo, quam passivo?

Resp. Negative quoad utramque partem, nisi alias sit de gremio Capituli, aut per leges municipales hujusmodi gaudeat privilegio, Matthæuc. cap. XVIII. num. 51.

XXIV. An, posito, quod Præses sit de gremio Capituli, gaudeat altero suffragio activo qua Præses?

Resp. Negative, ut satis provisum in Resp. ad XXIII.

XXV. An Præses Capituli sit de ipsius substantia?

Resp. Negative, *ex cap. Quia pcopter de Elect. & cap. VI. Sess. XXV. Tridentin. de Regul. Fagnan. ad dictum cap. Quia prupter n. 72.*

XXVI. An, publicato scrutinio, suspendenda sit electio, seu alia celebcanda, si quis dicat se paratum esse ad probandum impedimentum electi pec majoca suffragia?

Resp. Negative, nisi probace possit in continenti; sed opponens jus suum prosequi debet coram Superiore. Fagnan. *in cap. Publicato, n.* 44.

XXVII. An pcæmittenda sit a Judice declaratio privationis jucis eligendi pco pcima vice, inflicta a *cap. Quia propter de elect.* contra non observantes focmam scrutinii, & a *Cap. Cum in cunctis* contra eligentes indignum?

Resp. Negative, Reiffenst. loc. cit. §. 11. numer. 251. 261.

XXVIII. An innocentes, qui remansecunt in Capitulo, devenire possint ad electionem altecius, etiam non expectata declaratione Judicis supec privatione juris eligendi pro unica vice contra eos, qui non observavecunt formam scrutinii, vel elegecunt indignum?

Resp. Affirmative, *ex cap. Bonæ memoriæ, & cap. Dudum de Elect* Reiffenst. *loc cit. n.* 261., & *ex cap. Congregato* LIII. Si veco non elegerunt, cesserunt juri suo, pro quo frustca postea reclamarent.

XXIX. An ad validitatem electionis necessario prælegendæ sint Constitutiones Apostolicæ, videlicet Ucbani VIII. *SS. Dominus noster* circa observantiam Constit. & Decret. ad Officium S. Inquisitionis pertinentium, ac Clem. VIII. *Regulacis disciplinæ*: contra ambientes, sicuti & an præmittendum sit juramentum, ad formam dictæ Constitutionis: *Regularis Disciplinæ*?

Respon. Affirmative, quoad Constit. & Decr. ad Officium S. Inquisitionis pertinentia. In dicta enim Bulla = *Sanctissimus Dominus noster* = præscribituc, *ut omnes Supeciores teneantur sub pœna pcivationis officii, ac vocis activæ & passivæ ipso facto incurrenda, in quocunque generali, ac provinciali capitulo, Conventu, Dieta, vel alio quovis nomine nuncupato capitulaci congressu, suos subditos, ac Religiosos commonere de injuncta omnibus observantia, & executione earumdem Apostolicarum Constitutionum, & Decretorum ad S. Officium inquisitionis adversus hæreticam pravitatem pertinentium.* =

Quoad Constitutionem vero Clemen. VIII. Negative: licet enim Pontifex §. 36. pcæcipiat quidem hanc esse prælegendam, non tamen cum clausula icritante: ibi = *Propterea pciusquam ad electionem deveniatur, in pcimis, & ante omnia prælegantur Constitutiones de qualitate, & requisitis eligendorum ad officia, gradus, & Prælaturas.*

Quoad Juramentum satis provisum in responsione ad XIII.

XXX. An a Rectoribus, seu localibus Superioribus exhibendæ sint litteræ testimoniales de observantia Deccetocum I. cicca celebrationem Missarum II. Archivi manutentionem. III. Bullarum lectionem. IV. Et liquidationem tam accepti, quam expensi, sive status domorum, sicut fieri consuevit in Capitulis, pro electione vocalium ad Capitulum generale?

Resp. Afficmative quoad primam partem; Nam in Bulla Inn. XII. *Nuper a Congregatione de* celebrat Missarum §. 33. hujusmodi testimoniales requiruntur sub pœna privationis vocis activæ, & passivæ in capitulo provinciali, per hæc verba: *Et insuper teneantur omnes, & singuli Superiores locales in provincialibus capitulis, seu Congregationibus exhibere attestationem, seu fidem ab omnibus Sacerdotibus Conventus subscriptam, & juratam quod omnibus, & singulis tum perpetuis, tum annualibus Missarum oneribus, ad limites, & tenorem horum præsentium Decretorum, tempore eorum regiminis fuerit omnino, & integraliter satisfactum; vel deficiente aliqua modica satisfactione, possit etiam hujusmodi residuali implemento Missarum, distincte recensendarum, intra breve tempus moraliter satisfieri; ea adjecta, & omnino adimplenda conditione, quod ante præfatæ attestationis exhibitionem, quicunque Superiores locales prædicti vocem activam, seu passivam in memoratis capitulis, seu Congregationibus omnino habere non valeant.* =

Quoad secundam partem, Affirmative; nam licet in Bulla Benedicti XIII. *Maxima vigilantia* = *de Archiviis* §. 15. id onus injungatur Generalibus, Provincialibus, & Visitatoribus, ut in visitatione tantum quærant de adimplemento dictæ Bullæ, tamen quia a Superioribus localibus disposita de Archivis adimplenda sunt sub pœna suspensionis ab officio, & privationis vocis activæ, & passivæ, ideo tenentuc hujusmodi testimoniales exhibere, ut probetur eos non incidisse in talem pœnam, & sic suffragium ferre posse in capitulo.

Quoad tertiam pactem, pariter Affirmative, ob eandem mox allatam rationem. His tamen non obstantibus, cum tales testimoniales non præcipiantur exhibendæ a Constit. Apostolicis, ut præscribituc cicca celebrationem Missarum, tanquam conditio, sine qua non, etiam si eas non afferent, sentirem adhuc admitti posse ad Capitulum: licet enim pcivati essent utraque voce, non possent tamen excludi, nisi post declacationem privationis.

Quoad quartam partem. Negative nusquam enim injungituc hoc onus a Constitutionibus Apostolicis; secus tamen esset, si statuto aliquo Capituli genecalis, id onus injungeretur sub pœna privationis vocis activæ, & passivæ.

XXXI. An valeat electio facta in secundo scrutinio, si electores omnes in primo scrutinio, in quo non secuta fuit electio, ob defectum numeri suffragiorum supra medietatem non servacunt formam Capituli *Quia proptec XLII. de Elect. & cap. VI. Sess. XXV. Tcidentini de Regulacibus*: v. g. quia publicavecunt nomina eligentium, quam tamen formam, servaverunt in dicto secundo scrutinio?

Re-

Respon. Affirmative, donec Electores declarati non fuerint per sententiam Judicis privati potestate eligendi, quia pœna privationis hujusmodi imposita *in cit. cap. Quia propter est* ferendæ, non latæ sententiæ, ut Gloss. ibid. & DD. communiter relat. a Passerino de Elect. cap. 9. n. 61.

XXXII. An valeat, si ex decem Electoribus quatuor aligant unum, tres alium, & reliqui tres inutiliter?

Respon. Affirmative, *ex cap. In electionibus in VI. de elect.* qui enim habuit quatuor vota, censetur electus a majori parte Capituli: cum illi tres qui inutiliter suffragati sunt, ceciderint juri suo, nec sint computandi in numero eligentium. Ita. Bonon. de elect. dub. 29. n. 2. & Passerin. de Elect. cap. 18. de scrutinio n. 14.

XXXIII. An valeat, si in primo scrutinio unus suffragatus fuerit inutiliter, qua de causa electio secuta non sit; & in secundo idem suffragatus sit utiliter, ita ut ipsemet fuerit electus uno tantum suffragio supra medietatem?

Respon. certum est ex cap. *cit. II. de Electionibus in VI.* inutiliter eligentem, puta per suffragium conditionale, vel alternativum, & incertum privari pro ea vice, voce passiva, ita ut si electus fuerit nulla sit ejus electio. Verum hæc pœna locum habere nequit in electionibus Regularium, cum in his suffragia non publicentur, ac proinde ignoretur qui inutiliter ut supra, suffragatus fuerit; & ejus electio in Foro externo erit valida Passer. *loc. cit. cap.* 18. a num. 24. ad 29.

SECTIO CLXII.

Eadem Sessio XXV. de Regul. cap. VII.

ABbatissa, & Priorissa, & quocunque alio nomine Præfecta, vel Præposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem monasterio, ex alio ejusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest, videatur, ex iis, quæ in eodem monasterio annum trigesimum excesserit, & quinque saltem annis post professionem recte vixerit, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur.

Permittit hic Tridentinum, Abbatissam eligi posse ex alio monasterio ejusdem Ordinis, si in monasterio, cui præficienda sit, non reperiatur dotata qualitatibus ab eodem requisitis.

Huic autem dubio, an stante Const. S. Pii V. *Decreti 1. Feb.* 1570. restringentis causam egressus monialium a clausura ad tres dumtaxat casus, magni nempe incendii, lepræ, & epidemiæ, opus sit facultate Sedis Apostolicæ, ut egredi posset illa, quæ ex alio monasterio electa, Cong. Conc. respondit, non esse necessariam, ut refert Gallemart ad hoc idem cap.

Quidquid autem sit de hoc asserto responso, quod ignoratur, quo tempore emanaverit, attendenda sunt hodie relata a Fagnano *in cap. III. Recolentes de statu Monachor num.* 51. ibi = Quinimo etiam facultas Episcopo attributa ex decreto cap. VII. *Conc. Trident.* Sess. XXV. de Regul. fuit sublata per eamdem Constitutionem, ut Greg. XIII. declaravit. Nam cum Generalis S. Augustini dubitaret, an post Bullam S. Pii V. de egressu monialium, liceat de monasterio ad monasterium monialem transferre, ut in eo, ad quod transfertur; Abbatissæ munere fungatur: Sac. Cong. dixit, referrendum Sanctissimo, qui censuit Bullam corrigere decretum Concil. *cap. VII. Sess. XXV. de Regul.* & ideo ex illo decreto non licere amplius extrahere monialem de monasterio pro constituenda Abbatissa in alio, nisi obtenta speciali licentia a Sede Apostolica. =

Non tamen sublata est facultas tributa Episcopo in cap. V. hac ead. sess. reducendi intra mænia monasteria monialium existentia extra mænia, ut probat idem Fagnan. *loc. cit. n.* 52.

Stante prædicta Piana Const, etiam sublata est facultas, quam *ex can. I. Virgines caus. XX. q. 4. & cap. XVIII. Licet de Regul.*, habeut moniales transeundi ad strictiorem Religionem, licentia petita, licet non obtenta, juxta Glos. in dicto Can. *Virgines*; quidquid perperam scripserint Navarrus, Rodriq., & Sanch. ex decretis Cong. Conc. & Episcop. prout probat laudatus Fagn. *loc. cit. n.* 48.

Cum autem in hoc Tridentini decreto nullum temporis spatium præfixum sit de abbatissatus duratione, Gregorius XIII. Const. *Exposcit 1. Jan.* 1583. præfixit triennium dumtaxat, pro monialibus intra Italiam, & utriusque Siciliæ Regnum, quo elapso vacare debet a regimine, etiam Vicariatus, per aliud integrum triennium; nec super hoc dispensari potest ab Episcopo, ex Decreto Cong. Episcopor. & Regul. *in Mozzarien. 8. Martii* 1760.

6 E-

SECTIO CLXIII.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. Proſequitur idem cap. VII.

IS vero, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſive alius Superior, clauſtra monaſterii non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtrellam vota ſingularum audiat, recipiat. In reliquis ſerventur ſingulorum Ordinum, vel monaſteriorum conſtitutiones.

Decretum hoc mandans, Epiſcopum præeſſe debere electioni Abbatiſſæ monialium ſibi ſubjectarum, Prælatum vero regularem electioni, quæ fit a monialibus ſibi ſubjectis, e xemptis a juriſdictione Epiſcopi, ampliatum eſt a Gregorio XV. Conſtit. *Inſerutabili* 5. *Feb.* 1622. decernente §. *V.* ut Epiſcopus una cum ſuperioribus regularibus per ſe, vel per alium, intereſſe etiam valeat huic electioni, citra tamen ullam monaſteriorum impenſam, ibi.

Ac ſimiliter poſſit Epiſcopus una cum Superioribus regularibus quarumcunque Abbatiſſarum, Prioriſſarum, Præfectarum, vel Præpoſitarum eorumdem monaſteriorum, quocunque nomine appellentur, electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere, abſque ulla tamen ipſorum monaſteriorum impenſa.

Quæri hic poteſt, an ſecretæ electioni Abbatiſſarum officiat, ſi eadem expleatur per vota ſingularum monialium oretenus expreſſa coram Superiore, In folio Cong. Conc. diei 26. *April.* 1727. *in Tiburtina* referuntur plura decreta ejuſd. Cong. declarantia, non officere, etiam ſi expleatur coram duobus, aut tribus perſonis, adhibitis, non tamquam ſimplicibus teſtibus, ſed tamquam ſerutatoribus, obſtrictis eadem ſecreti lege, ut videre eſt, in *Theſaur. Reſolutionum præfatæ Cong. tom. IV. pag.* 47.

Reliqua circa hanc electionem vide infra cum de cap. XI. hujus ſeſſ. §§. *Tenentur*, *&* *Nota*.

SECTIO CLXIV.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. cap. X.

ATtendant ... Præter ordinarium autem Confeſſorem alius extraordinarius ab Epiſcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat,

Hoc decretum declaratum, & ampliatum eſt a Benedicto XIV. Conſt. *Paſtoralis* 5. *Aug.* 1748. quoad hunc Confeſſarium extraordinarium, ut jam notavi hac ead. part. II. pag. 972. & ſeq.

Verum præter ibi notata, hic ex laudata Conſtit. attendenda ſunt ſequentia, &

I. Ut deputetur non pro ſingulis Monialibus peculiariter, ſed pro tota communitate.

II. Ut hic teneatur confeſſiones earumdem omnium, quæ eidem confiteri velint. Si autem nolint, debent omnes una cum quibuſcunque aliis in monaſterio degentibus coram ipſo ſe ſiſtere, ſi non ad confeſſionem peragendam, ſaltem ad ſalutaria monita eatra eam ab ipſo recipienda. Cur autem *Debeant* ſaltem coram ipſo ſe ſiſtere, hanc Pontifex rationem reddit = *Ne*, ſcilicet, *ſi Moniales aliquæ extraordinarium Confeſſarium adirent, aliæ autem coram ipſo non comparerent, ſuſpiciones, atque obloqutiones excitarentur: & illæ quidem cenſerentur neceſſarias habuiſſe cauſas, ob quas ad extraordinarii opem confugere coactæ eſſent: aliæ vero ab hujuſmodi neceſſitatibus, ut cauſis immunes judicarentur. Quam agendi rationem communi DD. calculo comprobatam ſan. mem. Prædeceſſor noſter Clem. Papa XI. edicto ſuo, (quod eſt XV. in ſecunda parte ipſius Bullarii) inviolabiliter ſervari mandavit; eamdemque omnium diœceſum conſuetudo recepit.* =

III. Ut dicti extraordinarii electio pertineat ad Ordinarium loci pro Monialibus ei immediate ſubjectis: pro Monialibus vero Regularibus ſubjectis, ad Superiorem regularem: prævia tamen pro utroque approbatione Epiſcopi, ſeu Ordinarii localis.

IV. Ut ſi Superior regularis negligat talem deputationem facere, Ordinarius eam ſupplere debeat, & Major Pœnitentiarius, negligente dicto Ordinario.

V. Ut extraordinarius denegari nequeat Monialibus peculiaribus, in caſu gravis infirmitatis, etiam poſt alteram, aut tertiam deputationem, ut ſupra factam univerſo monaſterio. Et ſi Superior regularis pro Monialibus ſibi ſubjectis id denegaverit, deputari poterit ab Ordinario loci.

VI. Ut item denegari nequeat in caſu, quo Monialis aliqua firmiter recuſet ordinario Confeſſario confiteri. In caſu vero, quod ob ſpiritualem dumtaxat conſolationem, & profectum extraordinarium optet; ſuadet Pontifex, ut tam Ordinarius, quam Supe-

Superior regularis faciles se exhibeant in hujusmodi concessione.

VII. Ut pro Monialibus Regularibus subjectis deputari possit extraordinarius tam e Clero seculari, quam ex altero Ordine regulari: imo etiam deputari debeat saltem semel in anno; quem si Superior regularis deputare detretaverit, deputari possit ab Ordinario.

SECTIO CLXV.

Eadem Sess. XXV. de Regul. cap. XI.

IN monasteriis, seu domibus virorum, seu mulierum, quibus imminet animarum cura personarum secularium, præter eas, quæ sunt de illorum monasteriorum, seu locorum familia, personæ tam regulares, quam seculares, hujusmodi curam exercentes, subsint immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cujus diæcesi sunt. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prævio examine, per eum, aut ejus Vicarium faciendo: excepto monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis iis monasteriis, seu locis, in quibus Abbates Generales, aut capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis monasteriis, seu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem episcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent; salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personas jurisdictionem exercent.

Hoc Decretum, statuens tam seculares, quam Regulares exercentes in seculares personas animarum curam in iis Ecclesiis, quæ monasteriis, seu domibus regularium virorum, aut mulierum annexæ sunt, immædiate subesse debere in pertinentibus ad dictam curam, & Sacramentorum administratinem jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi diæcesani: ad tollendam sinistram ejusdem decreti interpretationem, a nonnullis excogitatam, quod nempe afficiat tantum, solos parochos, non vero Sacerdotes ab episcopali jurisdictione exemptos, si aliqua Sacramenta ad parochum pertinentia sine Episcopi, & ejusdem parochi licentia administrarent, ampliatum, & declaratum est a Gregorio XV. Constit. *Inscrutabili* 5. *Feb.* 1622. sic statuente §. IV.

Ut deinceps tam Regulares, quam seculares quomodolibet exempti, sive animarum curam personarum secularium, monasteriis, seu domibus regularibus, aut quibusvis aliis Ecclesiis, vel beneficiis, sive regularibus, sive secularibus incumbentem exerceant, sive alia ecclesiastica Sacramenta, aut unum ex illis ministrent, prævia Episcopi licentia, & approbatione, sive quoquomodo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicujus ex illis administratione de facto absque auctoritate se ingerant in his, quæ hjusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ jurisdictioni, visitationi, & correctioni diæcesani Episcopi, tamquam Sedis Apostolicæ delegati, plene in omnibus subjiciantur.

Ad hæc tam Regulares, quam seculares hujusmodi nullis privilegiis, aut exemptionibus tueri se possint, quominus, si deliquerint circa personas intra septa degentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem monasteriorum monialium, etiam Regularibus subjectarum, ab Episcopo loci, similiter tamquam ad hoc Sedis Apostol. delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

Ex Constit. S. Pii V. *Exposcit* 22. Septembr. 1571. Episcopi jurisdictioni subsunt parochiales Ecclesiæ, etiam Fratrum Militum S. Joan. Hierosolymitani quoad animarum curam, & administrationem Sacramentorum.

Notandum, quod idem S. Pius V. ante hanc Constit. edidit alteram *Etsi cuncta* 29. Novem. 1568. super confirmatione privilegiorum dictis Fratribus Militibus ab ejus Prædecessoribus concessorum; attamen quoad hanc rem §. VII. disposuit, ut sequitur.

Volumus autem, quod præsentes literæ non comprehendant neque Ecclesias, neque personas in iis, quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Conc. Tridentin. omnino servari debeant.

In altera confirmatione privilegiorum prædictorum Fratrum, edita a Gregorio XIV. Constit. *Quanta* 30. *Aprilis* 1591. §. X. *Sic habetur*.

Volumus autem, quod fel. record. Pii V. 22. *Septem.* an. VI., ac Greg. XIII. Prædecessor. nostrorum literis sub annulo Piscatoris 25. Novemb. an. IX. Pontificatuum suorum expeditis, in suo robore, & efficacia permanentibus, præsentes literas non comprehendant, neque Ecclesias, neque personas in his, quæ ad curam animarum pertinent, in quibus decreta Conc. Trident. servari debeant.

Ex Constit. Clementis XI. *Cum sicut* 30. *Jan.* 1705. competit locorum Ordinariis jus visitandi parochiales Ecclesias Regularium in Insulis Philippinis.

Idem Trid. decret. a d. Const. *Inscrutabili* ampliatum est etiam in hoc, quod Administratores bonorum monasteriorum monialium, Regularibus subjectarum (de quibus nullam mentionem facit Trid.) cogi, & compelli possint ab Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus regularibus, ad reddendam singulis annis rationem administrationis, eosque ex rationabili causa amoveri, si Superiores, prius de causa moniti, id facere detrectaverint, ut ibidem §. V. quemadmodum etiam resolutum fuit a Cong. Conc. 28. *Septem.* 1754. *in Ferrarien. jurisdict.* una cum aliis dubiis ad eamdem administrationem spectantibus.

Pro hujus tamen Constit. intellectu emanarunt a S. Cong. Conc. sequentes declarationes ab ipso Gregorio, & subinde ab Urb. VIII. approbatæ, quæ referuntur in calce ejusdem Constit.

I. Episcopus vi dictæ Constit. non potest visitare Altaria Ecclesiarum Regularium, neque Tabernaculum, neque confessionalia.

II. Nec iis præscribere loca, tempus & conditionem personarum secularium, quarum confessiones audient.

III. Nullam ex eadem Constit. auctoritatem recipit in personas nullius diœcesis.

IV. Prælati territorium habentes, nequeunt exercere potestates hac Constitutione concessas.

V. Cum permittitur Episcopo assistere, & præesse electioni Abbatissæ monialium Regularibus subjectarum, non ei datur jus illam confirmandi.

VI. Confessarii, sive ordinarii, sive extraordinarii, ETIAM SUPERIORES nequeunt audire confessiones monialium sui Ordinis sine approbatione Episcopi, sub pœna nullitatis confessionum.

Circa Superiores monialium regularibus subjectarum, idest Generales, & Provinciales, vide notata supra pag. 970. §. *Verum*.

VII. Approbatio generalis data Regularibus pro audiendis confessionibus, non sufficit ad audiendas illas monialium.

VIII. Nec data pro uno monasterio, valet pro alio.

IX. Confessarii extraordinarii indigent nova approbatione toties, quoties deputantur ad audiendas earumdem monialium confessiones.

X. Episcopus revocans earum Confessarios, & administratores bonorum, non tenetur causam significare Superioribus regularibus.

XI. Hæc Constit. locum habet in omnibus delictis, & non in notoriis tantum, & cum populi scandalo.

XII. Potest Episcopus coercere, & punire Regularem accedentem absque legitima licentia ad colloquendum cum moniali, etiam sui Ordinis.

XIII. Tenentur Regulares significare Episcopo diem electionis Abbatissæ, eumque usque ad præfinitum tempus expectare, si antea ipse expresse declaraverit, se uti velle facultate sibi hac in parte attributa, Abbatissarumque electionibus per se, vel per alium interesse, ac præsidere. Post hanc vero declarationem licere Episcopo animadvertere in Regulares, qui ante tempus significatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatissæ electionem procedunt.

Nota ex decreto Cong. Conc. 26. *April.* 1727. *in Tyburtina*, ut in Thesaur. Resol. ejusdem Cong. quod si Episcopus interesse velit huic electioni, interesse tantum debeat cum his limitationibus.

I. Scilicet, quod non possit ope Vicarii generalis, aut Cancellarii exquirere voluntates, vel recipere, aut adnotare vota monialium eligentium, sed hæc omnia præstari debeant a Superiore regulari; sciente tamen, & audiente eodem Episcopo.

II. Quod nequeat suffragium ferre, sicut & neque Superior regularis sub pœna nullitatis electionis.

III. Quod ejus Cancellarius, duranta scrutinio, neque intra Ecclesiam permanere possit; nec alii quicumque, etiam Religiosi ejusdem Ordinis, exceptis Superiore, & Scrutatoribus.

IV. Quod confirmatio electionis fieri tantum debeat a Superiore regulari, tamquam a Prælato immediato.

Idem Tridentini decretum quoad jurisdictionem Episcopi in Ecclesiis parochialibus Regularium declaratum est a Bened. XIV. Const. *Firmandis* 6. *Novem.* 1744. circa actus, quos idem Episcopus in iis explere potest in visitatione locali, statuente.

I. A Parocho regulari excipiendos esse in dictis Ecclesiis Missionarios ab Episcopo missos tamquam visitationis suæ prænuncios, juvandosque in omnibus, quibus ad injunctum sibi onus implendum opus illis esse contigerit.

II. Posse Episcopum ibidem, sive intra, sive extra visitationem Confirmationis Sacramentum administrare.

III. Visitare dumtaxat Altare, in quo SS. Eucharistiæ Sacramentum asservatur, ejusque tabernaculum.

IV. Fontem baptisterii, si adest.

V. Confessionale, in quo Parochus confessiones audire solet.

VI. Pulpitum, in quo idem jus habet verbi Dei enunciandi.

VII. Sepulcrum, sepulturas, & cæmeterium pro humandis parochianorum cadaveribus.

VIII. Tur-

VIII. Turrim campanariam, si adsint campanæ, ad parochiam proprie spectantes; sacrarium, supellectilem pro administrandis Sacramentis, tam intra, quam extra Ecclesiam.

IX. Omnia vasa, tam pro servandis Particulis consecratis, tam pro oleis sacris, aut acqua baptisterii, vel alia rite benedicta.

In visitatione vero personali ejusdem Parochi regularis debere Episcopum illum examinare.

I. An legitimo titulo curam exerceat.

II. An observaverit, & observet residentiæ leges.

III. An vocatus ad Synodum, iverit.

IV. An conferentias super casibus conscientiæ frequentet.

V. An adimpleverit onera animarum curæ annexa, applicationem scilicet Missæ pro populo Dominicis, & aliis diebus festis de præcepto: prædicationem verbi Dei iisdem diebus, puerorum instructionem in Fidei rudimentis, & doctrinæ christianæ præceptis, præcipue ante susceptionem Confirmationis, & primam Communionem, sedulam diligentiam in excipiendis fidelium confessionibus, & spiritualibus auxiliis ægrotantibus, ac in agone constitutis præstandis; in debita inquisitione adhibenda pro valida celebratione matrimonii, sponsisque instruendis circa consensum præstandum, mysteriorumque Fidei notitiam ac recte ordinatis retinendis libris baptizatorum, confirmatorum, matrimoniorum, & status animarum.

VI. Item debere Episcopum scrutari ipsius morem, & vitam in iis tantum, quæ ad populi ædificationem conferre, vel obesse possunt: non vero in iis, quæ spectant ad illius instituti observantiam.

VII. Posse itidem in eum decreta pronunciare, pænasque statuere, si in prædictis omnibus deficientem invenerit, non privative, sed cumulative cum Superiore regulari; ita tamen, ut, si aliter ab hoc, & aliter ab Episcopo decernatur, hujus, non vero illius decretis sit standum: reservata eidem Episcopo privativa facultate in parochianorum mores inquirendi, eorumque scandala puniendi.

VIII. Parochum æquo jure removeri posse ab animarum cura, tam ab Episcopo, quam a Superiore regulari, absque eo quod unus alteri causas judicii sui aut aperire, aut probare, & certificare teneatur.

In eo autem, quod præfatum Tridentini decretum excipit ab Episcopi jurisdictione, visitatione, & correctione etiam quoad animarum curam, & Sacramentorum administrationem parochos, tam seculares, quam regulares, dictam animarum curam exercentes in monasteriis, seu locis, ubi Abbates generales, aut capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, declaratum est ab eodem Bened. in cit. Constitut. a §. *XIII, ad XIX.* decernente.

I. Non sufficere ad hanc exemptionem cujuslibet Abbatis residentiam, sed debere esse residentiam Abbatis generalis totius Ordinis sui.

II. Non requiri, quod monasterium, ubi iidem Abbates, seu Superiores resident, sit caput Ordinis, sed sufficere, quod sit ordinaria, & principalis sedes eorumdem.

III. Illud monasterium tantum dici ordinariam, & principalem sedem, quod vel a Constitutionibus Ordinis, vel a consuetudine, ut tale præfinitur. Si vero neque a Constitutionibus, neque a consuetudine præfinitum sit, tunc dici debere illud, quod Superior generalis pro sua stabili residentia initio sui generalatus elegerit. Quod si facta semel electione, variare præsumpserit, neque monasterium initio electum, neque alterum, ad quod etiam cum curia se transtulerit, gaudere privilegio ordinariæ, & principalis sedis.

IV. His generalibus Superioribus non ideo competere jus aliquod in seculares subditos parochia lium, in eorum ordinaria principali sede erectarum, sed privative spectare ad Episcopum; sicuti & ad ipsum spectare interponere propriam auctoritatem, & consensum, prævio examine, super admissione parochi, tam secularis, quam regularis, etiam ad nutum amovibilis, ab eisdem Superioribus in dictis Ecclesiis deputati.

V. Posse Episcopum, & aliquando etiam debere, instare apud dictos Superiores pro parochi remotione, si hunc munus suum non recte administrare cognoverit; implorata etiam Sedis Apostolicæ auctoritate, quoties Superiores reluctaverint, aut plus æquo parocho a se deputato faverint.

VI. Parochiales unitas dictis monasteriis pro ordinaria, & principali sede constitutis, non gaudere exemptione a visitatione, & correctione Episcopi, quamvis a Parochis regularibus administrarentur.

VII. Nec illas erectas in iisdem monasteriis, si qui Episcopi ipsas visitare consueverint.

In eo pariter, quo Trid. excipit ab ordinaria Episcopi jurisdictione, quoad visitationem, monesteria, seu loca, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem episcopalem, & temporalem in Parochos, & parochianos exercent, declaratum est in eadem Constit. §. XII. statuente, Episcopum etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegatum, se abstinere omnino debere a visitatione, alioque quocunque jurisdictionis actu in hujusmodi Parochos, & parochianos, quoties dicti Abbates, & Superiores probaverint jurisdictionem episcopalem in eosdem; & econtra Episcopus probare nequeat ampliorem in ipsos jurisdictionem, ex alio capite sibi acquisitam.

SECTIO CLXVI.

Eadem Sessio XXV. de Regul. cap. XII.

Censuræ, & interdicta, nedum a Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo, a Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, at-

que ſerventur. Dies etiam feſti, quos in diæceſi ſua ſervandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, ſerventur.

Huic decreto, præcipienti dies feſtos, ab Epiſcopo indictos etiam ab exemptis ſervandos eſſe, acceſſit ſequens declaratio Cong. Conc. relata a Novario in commentariis Apoſtolicarum Conſtitutionum Commentar. LVII. ad Conſt. S. Pii V. *Cum primum*. De feſtis diebus part. 1. n. 2. pag. 91. edit. Romæ 1677. = Cong. Conc. cenſuit, decretum cap. XII. verſ. *dies etiam feſti ſeſſ. XXV. de Regul.* ita eſſe intelligendum, ut Regularium ritus illis feſtis ſemper permaneant quoad Miſſas celebrandas, & cætera divina officia, tam publice, quam privatim ab ipſis Regularibus in eorum Eccleſiis perſolvenda, nec circa hæc ab ipſis quoquo modo quidquam in contrarium eiſdem Regularibus præcipi poſſe: quod ſi de facto præceperint, Regulares neutiquam ipſis Epiſcopis obedire teneri. Verum quoad conciones, & lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debere ſe conformare Evangeliis, & Epiſtolis, quibus Clerus ſecularis utitur illis diebus feſtis. =

Hæc declaratio refertur etiam, licet diverſis verbis, a Galemart ad hoc idem cap. ſub *die 3. Jan. 1600. & in Salmantina 10. Jan. 1604.*

Cæterum, quamvis poteſtas indicendi ſub præcepto novorum feſtorum dies hic a Trident. Epiſcopis conceſſa, ablata dici nequeat; memores tamen eſſe debent moniti, quod Urbanus VIII. in Conſtitut. *Universa Idib. Septem. 1642.* iiſdem his verbis reliquit. §. III.

Ne autem dies feſtos a locorum Ordinariis nimia aliquorum facilitate, aut populorum importunitate deinceps iterum multiplicari contingat, eoſdem Ordinarios in Domino monemus, ut ad eccleſiaſticam ubique ſervandam æqualitatem de cætero perpetuis futuris temporibus ab indictione ſub præcepto novorum feſtorum ſtudeant abſtinere.

S E C T I O   C L X V I I.

Eadem Seſſio XXV. de Regul. cap. XIII.

Controverſias omnes de præcedentia, quæ perſæpe maximo cum ſcandalo oriuntur inter eccleſiaſticas perſonas, tam ſeculares, quam regulares, cum in proceſſionibus publicis, tum in iis, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis ſimilibus, Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcunque, componat.

Hoc decretum, declaratum eſt a S. Pio V. Conſtit. *Divina 27. Aug. 1568.* quoad Fratres Prædicatores, decernente, eis ubique competere præcedentiam ante quoſcunque Ordines Mendicantes, etiam in privatis actibus. Quam præcedentiam poſtea Clemens VIII. Conſtit. *Inter cætera 25. Sept. 1592.* iiſdem conceſſit etiam ante alios quoſcunque Ordines regulares (exceptis Canonicis, & Clericis ſecularibus, ac antiquis Ordinibus monachalibus.)

Circa controverſias præcedentiæ inter Ordines Mendicantium, & inter Confraternitates laicorum in proceſſionibus, attendenda eſt ſequens declaratio Gregorii XIII. Conſtit. *Expoſcit 15. Julii 1583.* §. ibi:

Volumus, & Apoſtol. auctorit. decernimus, quod quicunque ex dictis Fratribus Mendicantibus inter ſe de præcedentia hujuſmodi contendentibus, aut Confratribus Confraternitatum prædictarum, inter quos lites, & cauſæ præmiſſorum occaſione ortæ jam ſint, ſeu oriri contigerit in futurum, qui in quaſi poſſeſſione præcedentiæ, ac juris præcedendi ſunt, ii, (quibuſcunque reclamationibus, proteſtationibus, appellationibus, & aliis ſubterfugiis prorſus remotis, & ceſſantibus, & poſtpoſitis) in proceſſionibus, tam publicis, quam privatis præcedere debeant. Quando vero non probetur, aut non conſtet de quaſi poſſeſſione præcedentiæ hujuſmodi, inter Fratres quidem Mendicantes, ii qui antiquiores in loco controverſiæ; inter Confratres vero inter ſe litigantes, ii, qui prius ſaccis uti ſunt, in proceſſionibus tam publicis, quam privatis præcedere debeant. Ita, ut ſi contigerit nova monaſteria, aut domus alicujus Ordinis Mendicantium, in loco, in quo alterius Ordinis ex

ex dictis Mendicantibus monasteria, aut domus prius erecta, & instituta sint, ille Ordo, qui prius monasterium, seu domum in loco habuerit, præcedat.

Ex Const. Benedicti XIII. *Pastoralis Officii* 14. *Feb.* 1726. Fratres Minores de Observantia ubique, & in omnibus gaudent præcedentia supra omnes Reformatos.

Ex altera ejusdem Pontificis Const. *Militantis Ecclesiæ* 25. *Junii* 1727. in qua confirmatur Const. S.Pii V. super præcedentia Canonicorum regularium Congregationis Lateranensis Ordinis S. Augustini in Processionibus, & in aliis actibus publicis, & privatis, hi, ubi eos interesse contigerit, statim ipsum Clerum secularem non exemptum subsequi, dum ipsi subsequendo præcedunt; dum vero præcedendo præcedunt, illum immediate sequi debent.

Ex Constit. Benedicti XIV. *Apostolici præcepti III. Idus Novem.* 1757. declaratum est eisdem Canonicis competere præcedentiam supra Monachos Ordinis, & Congregationis S. Basilii Magni, ibi.

Præmissis itaque.... Per has nostras perpetuo valituras literas declaramus, ac definimus, decernimus, volumus, atque mandamus, Abbatem generalem Congregationis Canonicorum Regularium Lateranensium, nunc, & pro tempore existentem, quoties dimisso pallio, seu cappa, in linea veste, & habitu prælatitio ab hujusmodi Abbatibus, generalibus deferri solito, ad pontificias capellas, aliasque functiones Palatii nostri de more accesserit, tam in sedendo, quam in procedendo, aliisque quibusvis actibus, Abbati generali Congregationis Monachorum S. Basilii, nunc, & pro tempore existenti, præcedere, & anteferri debere, ac præferendum, anteponendum, & in digniori loco semper collocandum fore, & esse. Mandantes dilectis Filiis Apostolcar. Cæremoniarum Magistris, ut dictum Abbatem generalem Canonicor. Lateranensium, ejusque futuros successores, hujusmodi præcedentiæ, & antelationis jure, rejecta quacunque contradictioue, pacifice frui, & gaudere faciant.

Præterea eumdem Abbatem generalem Canonicorum Lateranensium, præfatis veste, & habitu indutum, cæterosque Abbates, Prælatos, & Canonicos Regulares Lateranenses, exuta superiori veste, seu pallio, aut cappa, uti Clericos, in linea veste, & clericali habitu incedentes, in Processionibus, & omnibus aliis actibus publicis, & privatis, tam in Urbe, nostroque, & Successorum nostrorum conspectu, quam alias in universis, & quibuscunque aliis civitatibus, terris, oppidis, & locis, Abbati generali Ordinis, & Congregationis S. Basilii, aliisque respective Abbatibus, Prælatis, & Monachis ejusdem Ordinis præcedere, ac in præmissis omnibus præferendos, anteponendos, ac in digniori loco similiter collocandos fore, & esse. Simplices vero Abbates earumdem Congregationum Lateranensis, & S. Basilii, singulariter, & de per se, absque eorum Conventibus, sive in Conciliis generalibus, nationalibus, provincialibus, & synodalibus, sive in aliis quibusvis actibus publicis, & privatis, in quibus Abbates de jure, vel consuetudine locum, & votum habent, vel pro tempore quomodolibet habebunt, inter se se, juxta singulorum ipsorum Abbatum ibidem intervenientium priorem, & antiquiorem promotionem ad Abbatiam, ac illorum promotione dumtaxat, non autem Congregatione, & Ordine, cujus sint, antedictis præcedere, & præferri, anteponi, ac in digniori loco respective collocari debere, decernimus, & mandamus.

Reliqua circa præcedentiam consule, ubi res postulat, Jacobum Gothifredum de jure præcedentiæ, & Lucium Ferraris *Prompta Bibliotheca* verb. Præcedentia, ubi plurima de ea congerit.

SECTIO CLXVIII.

Eadem Sessio XXV. de Regul. Prosequitur idem cap. XIII.

EXempti autem omnes tam Clerici seculares, quam Regulares quicunque, etiam Monachi, ad publicas processiones vocati accedere compellantur: iis tamen exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt.

Quæ sint Processiones, ad quas tenentur accedere Regulares, declaratum est a Cong. particulari, jussu Urbani VIII. habita 27. *Jul.* 1628., *&* 21. *Aug. ac* 19. *Septem.* ejusd. an. prout refert Pignatel. *tom. I. Consult.* CXXI. videlicet.

= Auditis Procuratoribus Ordinum, negotioque „ mature discusso, unanimiter censuerunt, posse „ Episcopos pœnis sibi benevisis compellere quoscunque Regulares recusantes, etiam Monachos, „ & quomodolibet exemptos, ad infrascriptas Processiones accedere, atque illis interesse, exceptis „ dumtaxat in strictiori clausura viventibus, & monasteriis ultra medium miliare a civitate distantibus: nempe in die Festo Sanctiss. Corporis Christi, in Litaniis majoribus, in Rogationibus, ac in „ quibuscunque aliis publicis, & consuetis, vel pro „ bono, causa, aut honore publico, ab Episcopis indictis Processionibus; non obstantibus quibuscun- „ cunque privilegiis, consuetudinibus vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus; privilegiis „ tantum Apostolicis S. Concilio Trident. posterioribus contrarium desuper disponentibus minime „ sublatis.

Quænam autem publicæ dici valeant, resolutum fuit a Cong. Conc. *in Ferrarien.* 23. *Septem.* 1709. *lib. XI. decret. pag.* 67. *&* 28. *Novemb. ejusd. an. eod. lib. pag.* 69. *a tergo* Sacra &c. Sæpius declaravit, publicas Processiones, ad quas exempti ab Episcopis vocati, accedere tenentur ex decreto *cap. XIII. Ses. XXV. de Regul.* ejusdem Concilii, eas esse intelligendas, quæ indictæ fuerunt pro bono publico, vel publico honore = Et rursus Sacra &c. censuit, publicas Processiones, de quibus idem Concilium *Sess. XXV. cap. XIII. de Regul.* loquitur, intelligi solitas, & consuetas, necnon eas, quæ indictæ fuerunt pro bono publico, publicove honore = ut *in Thesauro Resolut. ejusdem Cong. Tom.* III. *pag.* 85.

Ad has igitur nedum accedere tenentur exempti, & Regulares, sed etiam compelli possunt per censuras (quidquid in contrarium sentiat Gaudentius a Janua *tom. I. de visit. Prælat. Ecclesiast. dub. X. sect. IV. n. 62. & seq.*) ut pluries declaravit eadem Congr., & signanter contra Regulares, *in Albanen.* 23. *Septemb.* 1617. *lib. XI. decretor. pag.* 201. per hæc verba = Sacra &c. auditis partibus, respondit, Monachos S. Hieronymi, ut proponitur, ab Ordinario vocatos teneri, ac potuisse compelli, etiam pœnis, & censuris ecclesiasticis, ad Rogationum D. Marci aliasque publicas Processiones accedere = Cui declarationi concordat (ita legitur in mox cit. *tom.* III. *dicta pag.* 85.) alia resolutio = *In Limana* 16. *April.* 1633. *lib. XIV. decret. pag.* 629. ibi = Sacra &c. censuit, in illis casibus, in quibus Episcopis commissa est executio dispositionis, Regulares comprehendentis, posse eosdem Regulares, si inobedientes extiterint, etiam per censuras ad illius observationem compellere. =

Nec exempti tueri se possunt vigore privilegii, etiam post Trident. concessi, nisi hoc iis concessum fuerit recta, non vi generalis communicationis privilegiorum, *Rota in Militen. Processionis* 24. *Jan.* 1757. §. *VI. coram Paraciano &* 14. *Febr.* 1759. §. 1. *coram Herreros*. Qui autem hoc exemptionis privilegio gaudeant, unusquisque Regularis Ordo consulat Constitutiones Apostolicas eum eximentes. Meus Ordo Scholarum Piarum exemptus fuit ab Urbano VIII. Constit. *Debitum* 1. *Junii* 1629.

De privilegio concesso a S. Pio V. in Bulla, *Etsi Mendicantium* Collegiis studiorum non interveniendi in publicis Processionibus, quæri solet, an revocatum illud fuerit a Gregorio XIII. in Bulla *In tanta*? Affirmavit autem Rota *in Militen. Processionum* 24. *Januarii* 1757. §. III. *&* 14. *Februarii* 1459. §. IV.

Circa Processionem SS. Sacramenti in die, & infra octavam Corporis Christi, attendenda est Constit. Gregorii XIII. *Cum interdum* 11. *Martii* 1573. in qua §. II. sic habetur.

Universis, & singulis Clero, & Clericis, ac personis ecclesiasticis, tam secularibus, quam Ordinum, Religionum, ac Militiarum Regularibus, ac etiam &c. liceat ipsis, tam die ipsa Dominica intra octavam Corporis Christi, quam aliis totius octavæ prædictæ diebus, Processiones suas celebrare &c. Nec super eo tam ab Ordinis Prædicatorum hujusmodi, quam aliis quibuscunque personis &c. quomodolibet molestari, inquietari, vel perturbari.

Quam Constitutionem late examinat, ac propugnat *Ursaya tom. II. part. I. discept. IV.* in cujus summario, seu argumento sic expresse habet = Vigore *Const. X.* san. mem. Gregorii XIII. absque ulla Ordinariorum, vel Parochorum licentia possunt omnes, tam de Clero seculari, quam regulari, etiam extra eorum claustra facere Processiones in die Octavæ SS. Corporis Christi, & in aliis diebus ejusdem Festivitatis. Et pluries id novissime statuit Sac. Cong Episcop. & Regul. & signanter *in Tricaricen. Processionis* 18. *Aprilis* 1714. *&* 4. *Martii* 1717. *& in Potentina Processionis* 12. *Maji* 1718. =

Sed notandum, quod, licet eodem die fieri possint, fieri tamen debent distinctis horis, ab Episcopo præscribendis, ut declaravit Congr. Rituum 10. *Feb.* 1685. in causa inter Fratres Minores, & Ordinem Prædicatorum in Indiis, *& die* 24. *Martii &* 7. *Aprilis* 1696. quemadmodum declaravit etiam Cong. Episcop. & Regul. *in Tricaricen. Processionis* 18. *April.* 1714. *&* 4. *Martii* 1717.

Circa Processiones SS Rosarii a Fratribus Prædicatoribus peragendas, attendendæ sunt literæ Benedicti XIII. editæ in forma Brevis sub *die* 10. *Aprilis* 1725. in quibus iisdem indulsit, ut prima Dominica mensis Octobris ingrediendo limites cujuscunque parochiæ, Ordinarii licentia minime requisita, & absque assistentia parochi, ac cum omni pompa peragere licite, & libere possint.

Circa Processionem in solemnitate Corporis Christi peragendam in Basilica Vaticana, Sede vacan-

cante, attendenda est Constit. Benedicti XIV. *Pastoralis solicitudinis* 26. *Feb.*1744.

Nota, quod, exceptis Processionibus SS. Sacramenti, & Rosarii, ut supra, Regulares in aliis Processionibus, quas peragunt extra claustra, indigent licentia Episcopi, vel respectivi parochi, ut pluries declaravit Congreg. Concil. & signanter *in Aquen.* 6. *Junii* 1708. *ad VII. dubium*: ac insuper declaravit satis esse, ut petita fuerit, licet non obtenta.

SECTIO CLXIX.

Eadem Sessio XXV. de Regul. cap. XIV. *Juncto cap. III. Sess. IV.*

Regularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, a suo Superiore intra tempus, ab Episcopo præfigendum, severe puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat: sin minus a suo Superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit.

Hoc decretum ampliatum est a Clem. VIII. *Const. Suscepti* 23. *Feb.* 1596. infligente §. 3. pœnam privationis dignitatum, & officiorum latæ sententiæ contra Superiores hoc Tridentini decretum non servates in omnibus; ac addente, quod si Superior regularis suum religiosum, ut supra delinquentem, non puniverit, & illum impunitum a loco delicti ad alium suæ Religionis transmiserit, instante Episcopo loci delicti, intra terminum ab eodem præfigendum, debeat dictum delinquentem ad eumdem locum delicti revocare; alias idem Superior incurrat pœnam privationis vocis activæ, passivæ, Papæ reservatam: & crescente contumacia, possit, & debeat Ordinarius loci, ad quem transmissus est delinquens, sive requisitus ab Ordinario loci delicti, sive aliter informatus, procedere adversus eumdem, eumque punire juxta dictum decretum Tridentini tamquam Sedis Apostolicæ delegatus, ibi.

Suscepti muneris ratio postulat, ut ea, quæ in S. Trident. Concilio provide constituta sunt, ab iis, ad quos spectat, inviolate observari curemus..... Motu proprio.... Omnibus, & singulis cujuscunque Ordinis, & Instituti Regularium, etiam Mendicantium, Superioribus, in virtute S. obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac privationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis pœnis, præcipimus, & mandamus, ut juxta prædictum decretum, quilibet ipsorum Regularem non subditum Episcopo, intra claustra degentem, & extra ea ita notorie delinquentem, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, intra tempus ab Episcopo, præfigendum, severe puniat, ac de punitione Episcopum certiorem faciat, & alias decretum ipsum in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterum, si Superior in Regularem delinquentem non animadverterit, quinimo, si illum impunitum ad alia suorum Ordinum loca extra Episcopi diœcesim, ut præfertur, transmiserit, volumus, & simili motu, atque auctoritate decernimus, ut Superior, instante Episcopo, intra terminum ab Episcopo præfigendum, & sub eisdem indignationis nostræ, ac privationis dignitatum, & officiorum obtentorum, necnon & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac ulterius privationis activæ, & possivæ vocis, ad quas a nemine, præterquam a nobis, & a Romano Pontifice pro tempore existen. restitui possit, ipso facto similiter incurrendis pœnis, ipsum Regularem delinquentem a loco, ad quem transmissus fuit, revocare, & in quo deliquit constituere, seu sistere teneatur. Quod si hoc etiam facere prætermiserit, per præsentes similiter statuimus, ut Ordinarius loci, ad quem Regularis delinquens transmissus fuerit, super præmissis ab ipso Ordinario loci, in quo deliquit, similiter requisitus, vel alias de illius delicto informatus, ut præfertur, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, prædictum Concilii decretum omnino exequi, & in Regularem delinquentem severe animadvertere possit, & debeat.

Tum ex transcripto Tridentini decreto, cum ex hac Clementina Constit. clare infertur, quod quamvis Regulares, tam Mendicantes, quam non Mendicantes intra claustra viventes, quommodolibet extra delinquant, non ideo recta puniri possint ab Episcopo, sed tunc dumtaxat, quando ab negligentiam eorum

eorum Superiorum in ipsos puniendo ad eum devoluta est jurisdictio in terminis Tridentini; extra quem easum privative subsunt jurisdictioni, & punitioni eorumdem Superiorum, ut etiam declaravit Benedictus XIII. in sequenti Motu proprio, edito quidem sub die 26. *Martii* 1729. ad dirimendas lites quoad hoc inter Neapolitanum Nuncium, & Abbatem generalem pro tempore Montis Virginis, sed vigorem eumdem præseferente pro omnibus Regularibus, & Episcopis. Neque hic Motus proprius revocatus fuit a Clemente XII. Constit. *Romanus Pontifex VI. Kal. Aprilis* 1732. (in qua quædam aliæ dicti Benedicti Constitutiones revocatæ leguntur,) cum transcripto Tridentini decreto sit omnino conformis, verumque ipsius intellectum explanet.

Motu proprio &c. Exponi nuper nobis fecerunt Don. Gallus Galluccio Abbas generalis; & Abbas Don. Ramirus Girardus Procurator generalis Ordinis S. Benedicti Congregationis Montis Virginis, quod licet Monachi omnes ejusdem Ordinis degentes in monasteriis sub Obedientia Abbatis cum aliis requisitis, per Concilum Tridentinum statutis, etiamsi delinquerint extra claustra, juxta privilegia ipsis concessa per fel. rec. Urban. IV. Prædecessorem nostrum in literis Apostolicis expeditis, = *sub datum Idibus Januarii* 1264. = & dispositionem ejusdem Concilii *cap.* XIV. *Sess.* XXV. *de Regularibus*, sint prorsus immunes, & exempti a jurisdictione nostri in Regno Neapolitano Reverendissimi Nuncii; & subjecti privative tantummodo eorum Superioribus regularibus, prout ita declaravit Cameræ nostræ Generalis Auditor, per sententiam definitivam in contradictorio judicio, promulgatam contra Curiam Nunciaturæ *die* 27. *Novemb.* 1671. novas nihilominus modernus Nuncius excitavit prætensiones procedendi contra eosdem Regulares, sic exemptos, vigore facultatum sibi concessarum per fel. rec. Clementem PP. VIII. nostrum pariter Prædecessorem in literis Apostolicis in forma Brevis, expeditis diebus 19. *Junii* 1592. & 22. *Augusti* 1601. sub inani etiam supposito, quod hujusmodi facultas ipsi delegata quoque appareat per idem Concilium Tridentinum in supra relato = Cap. IV. = ac ex observantia, approbata per fel. rec. Clemente XI. nostrum similiter Prædecessorem, non attenta remissione hujusmodi controversiiæ præcedenter facta ad nostram ejusdem Concilii Tridentini Congregationem, & alteram particularem specialiter delegatam. Subortis proinde variis casibus, & remissa illorum eidem Nuncio causa, propterea in eadem Congregatione Concilii, nec in altera particulari priori loco, ut supra delegata, discussa, neque proposita extitit. Agnoscentes modo ipsi Oratores, non leve sibi inferri præjudicium per continuationem jurisdictionis prædicti Reverendiss. Nuncii in detrimentum eorum exemptionis prædictæ, preces nobis humiliter porrexerunt, ut pro majori eorum tranquillitate controversiam hujusmodi ad nos avocare, & privilegia prædicta juxta sensum ejusdem Concilii Tridentini, & literarum Apostolicar. interpretari, ac declarare, & sic ab ulterioribus vexationibus, desuper usque modo passis, eximere, liberare, & alia opportune, prout juris fuerit, Apostol. auctoritate providere dignaremur. Nosque, ut dissensiones, & jurgia inter Ecclesiasticos omni celeritate dirimantur, & ad hoc, ut privilegia per Romanos Pontifices concessa, contrario sensu non explicentur, auditis prius per Reverendiss. Episcopum Himeriensem, nostrum modernum Auditorem, de speciali nostro mandato, partibus prædictis, earumque Procuratoribus, & defensoribus, tam in voce, quam inscriptis, visisque, & consideratis omnibus, de jure videndis, & considerandis, juxta illius sensum nobis relatum, & cum illius voto, privilegia prædicta, & exemptionem respective declarare, litesque hujusmodi terminare, prout infra, decrevimus. Literas itaque Apostolicas Urbani Papæ IV. favore dictæ Congregationis Montis Virginis, & respective Clementis VIII. favore prædicti Reverendiss. Nuncii, privilegia, & facultates in eis, aliisque posterioribus literis etiam Clementis XI. concessas, & expressas, dispositionem quoque prædicti Concilii Tridentini in enunciato = *cap. XIV.* = & alia quæcunque decreta in præmissis citata, & quomodolibet edita, & acta desuper gesta, totumque, & integrum statum, & merita causæ in eadem Congregatione Concilii, altera particulari Congregatione, & alio quocunque Judice particulari pendentis. Rationes itidem utrique parti competentes singulariter præsentibus pro expressis, de verbo ad verbum habentes, causam, & litem prædictam in statu, & terminis, in quibus ad præsens reperitur, cum omnibus, & singulis illius emergentibus, dependentibus, adnexis, & connexis, & cum clausula, *quam, & quas &c.* ad nos evocantes, illam penitus extinguimus, & abolemus, ac Partibus prædictis perpe-

tuum

tuum silentium imponimus. Et auctoritate nostra Apostolica declaramus, & decernimus, privilegia concessa dicto Reverendiss. Nuncio in Regno Neapolitano per eumdem Clementem VIII. non aliter intelligi posse, & debere, quam de facultate procedendi contra = *cujuscunque Ordinis Regulares exemptos, qui tamen sint devii, & errantes, & extra claustra in delicto deprehendantur*, = nullam propterea ipsi competisse, neque competere facultatem procedendi privative, neque cumulative contra = *Monachos, & Regulares degentes in conventibus, & monasteriis sub obedientia Abbatum, aliorumque Superiorum*, = & cum aliis requisitis, per Concilium Tridentinum præscriptis; respectu enim istorum, *totam jurisdictionem privative spectare ad Superiores regulares, etiamsi Monachi, seu Regulares extra claustra ita notorie deliquerint, ut populo scandalum publice oriatur*, juxta dispositionem Concilii Tridentini in supra relato Capitulo, & in casu negligentiæ Superiorum regularium, esse locum præfixioni termini, sicut ab Episcopo, ita etiam a Reverendiss. Nuncio, ut eo transacto, jurisdictio ad ipsum devolvatur, juxta censuram Concilii prædicti. Verba autem illa in primo dicto Privilegio Clementis VIII. *Ut iidem Regulares sciant, se, præter eorum Superiorum correctionem nostram etiam animadversionem incursuros*; intelligi semper debere de Regularibus deviis, & errantibus, & extra claustra vitam degentibus, non obstante quacunque asserta contraria observantia. Literas Apostolicas proinde ejusdem Urbani IV. & exemptionis ibidem concessas eidem Congregationi Montis Virginis, ac sententiam per eumdem Cameræ Apostolicæ Generalem Auditorem in criminalibus latam prædicta *die* 22. *Novemb.* 1671. in qua pronunciatum extitit; Reverendissimo Nuncio nullum jus competiisse, & competere cognoscendi causas civiles, criminales, & mixtas prædictorum Monachorum Congregationis Montis Virginis intra claustra cum requisitis Concilii degentium, etiam extra ea delinquentium, & in delicto deprehensorum, esseque privative subjectos eorum Superioribus regularibus juxta exemptionem, ipsorum favore concessam in præcitatis literis Urbani IV. & Concilio Tridentino prædicto in omnibus, & per omnia confirmamus, approbamus, convalidamus, & renovamus, suumque debitum sortiri effectum, ac omnimodæ executioni perpetuis futuris temporibus demandari Apostolica auctoritate statuimus. Decernentes &c. sequuntur clausulæ deregatoriæ.

Quod si quæras, an Regularis notorie delinquens in Ecclesia sui Ordinis, dicatur delinquere extra claustra, ita ut ob negligentiam Superioris in eum puniendo subsit, *ut supra*, punitioni Ordinarii, Sperellus *Decis. XXXVIII. n.* 15. refert hoc sequens Cong. Conc. decretum, quæ ad dubium sibi propositum = An Regularis delinquens notorie in Ecclesia, seu monasterio sui Ordinis, in quo degit, ita ut populo scandalo sit, dicatur delinquere extra claustra, ut locus sit dispositioni Conc. cap. *XIV. Sess. XXV. de Regul.* = censuit delinquere extra claustra, si in Ecclesia monasterii delinquit, nisi clausis portis Ecclesiæ, & solis Regularibus in ea existentibus fuerit commissum delictum: si vero intra claustra monasterii, vel Ecclesiæ interioris delictum sit commissum, ex verbis Conc. non videtur procedere d. cap. XIV. quod expresse dicit = extra claustra = tamen si scandalum sit notorium populo, ex identitate rationis idem videtur. =

Et notandum quoad ultimam partem hujus decreti, quod cum Cong. utatur verbo = videtur = infertur, debere Ordinarium cautius se gerere in puniendo, etiam attenta negligentia Superiorum; quandoquidem verbum hoc non certam, sed opinabilem dumtaxat sententiam præsefert.

Quod si iterum quæras, an, si contingat Regularem aliquem extra claustra notorie delinquentem, fuisse ab Episcopo ab eamdem Superiorum negligentiam carcere mancipatum, in eo detinendus sit, donec processus in curia episcopali conficiatur, eoque completo, instante Superiore, ad eum remittendus sit una cum his probationibus, quæ habentur, eadem Cong. censuit = statim remittendum esse, etiam posito, quod Superior nullam instantiam faceret = prout refert Matthæucci *Official. Curiæ cap ultimo num.* 22., qui subdit = Cæterum illud = *statim*, non phisice, sed moraliter accipiendum est. *Piasecus prax. part. II. cap. III. art. VI. n.* 23. tempus remissionis restringit ad viginti horas. Sperellus vero, ubi supra, & post cum Panimol. = *dec. LXXXIV. adnot.* 3. *n.* 6. *sub. n.* 6. = cum communi DD. ad duos dies limitat, & diutius per Piasecum, & alios apud Antonellum = *de reg. Ecclesiast. lib. VII. capit. XVIII. num.* „ 4. = detinere non suspectum de fuga, vel in „ casu a jure non permisso, infert excommunica- „ tionem Canonis, juxta *Gloss. in Clemen. Frequens* „ *de excess. Prælat. ver Capiunt*. Ex quo colligas, „ quod Regularis deprehensus in delicto, ubi time- „ tur de fuga, potest juxta Triden. *Sess. XXV. de* „ *Refor.* = ab Episcopo capi per suos ministros, & „ recta duci ad suum Superiorem, cum instantia, ut „ intra certum tempus eum puniat. =

Ex Constit. Gregorii XV. *Inscrutabili* 5. *Feb.* 1622. §. *IV.* Regulares nullis prævilegiis, ac exemptionibus tueri se possunt quominus, si deliquerint circa personas intra septa Monialium degentes, aut circa

circa clausuram, vel circa bonorum administrationem monasteriorum earumdem monialium, etiam Regularibus subjectarum, *ab Episcopo loci, tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ delegato, quoties, & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant*. =

Notandum ex Constit. Benedicti XIV. *Apostolicum Ministerium* 30. *Maji* 1753. §. *XV*. Missionarios regulares in Anglia, licet mansionem facientes in privatis domiciliis, & non in monasteriis, (quæ ibi omnibus prohibentur,) recenseri non debere adinstar illorum, qui extra proprium monasterium vitam agentes, subsunt omnimodæ Ordinarii jurisdictioni juxta Constit. Clementi VIII. *Quorumcunque Religiosorum* 8. *Novemb*. 1601. ac propterea, si forte delinquerint, eorum correctio expetenda est a Superioribus regularibus juxta mox transcriptum Trident. decretum.

SECTIO CLXX.

Eadem Sessio XXV. de Regul. cap. XV.

IN quacunque Religione, tam virorum, quam mulierum professio non fiat ante XVI. annum expletum; nec qui minore tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem antea facta, sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus regulæ, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscunque effectus.

Hoc decretum, prohibens in quocunque Ordine regulari utriusque sexus, professionem fieri ante XVI. annum post probationem unius anni a suscepto habitu, ampliatum est a Clemen. VIII. in Decritis super receptione novitiorum relati in calce ipsius Constitutionis *In suprema* 2. *Aprilis* 1602.

I. Professionem nullam esse tam Conversorum respectu, quam admissorum pro Clericis, si probatio per annum, ut supra facienda, fiat in locis pro novitiatu apostolica auctoritate non designatis.

II. Ut Conversi non recipiantur ad habitum, ante XX. ætatis suæ annum, & sic non admittendi sunt ad professionem, nisi post completum XXI., ibi.

§. I. Regularis disciplinæ restitutioni, pro qua potissimum juxta nostri muneris debitum laborare non desistimus, illud in primis magnum impedimentum afferre quotidiano usu compertum est, quod in omnibus conventibus, iis præsertim, qui majori reformatione indigent, singuli ad Religionem venientes, passim recipiuntur. Unde fit, ut quo magis nos variis Constitutionibus male affectas radices amputare studemus, eo magis in dies depravatæ, infructuosæque ejusmodi noviter profitentium succrescant.

§. II. Cui quidem malo occurrere volentes, præsenti decreto statuimus, districteque præcipimus omnibus Generalibus, Provincialibus, Commissariis, Ministris, cæterisque Superioribus conventuum intra Italiæ, & Insularum adjacentium fines existentium quibuscunque, & quorumcunque Ordinum Mendicantium, ut de cætero neminem sub quovis prætextu, aut colore ad habitum regularem admittant, nisi in conventibus auctoritate nostra propediem in unaquaque Provincia designandis.

§. III. Insuper sancimus, ut quoad ejusmodi conventus, ut præfertur, per nos deputati non fuerint, omnes præfatorum Ordinum Superiores a receptione quorumcunque Novitiorum, sive ad habitum, sive ad professionem omnino abstineant.

§. IV. Superior, qui hujus decreti transgressor extiterit, ipso facto pœnam privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, vocisque activæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in posterum obtinenda, se noverit incurrisse, ac aliis etiam pœnis arbitrio nostro subjaceat.

§. V. Receptiones vero, & professiones quaslibet eorum, qui contra hujusmodi decretum nostrum admissi fuerint, nullas, & irritas esse nunc decernimus, & declaramus.

§. VI. Privilegiis, statutis, & consuetudinibus quibuscunque in contrarium minime obstantibus.

Et §. XXII. Ipsi autem Conversi non recipiantur ante XX. ætatis suæ annum, et nisi saltem præcipua doctrinæ cristianæ capita noverint.

A re-

A regula emittendi professionem post integrum annum a suscepto habitu, Tridentinum *Cap. XVIII.* hac eadem Sess. excepit mulieres, quæ Pænitentes, aut Convertitæ appellantur, in quibus servandas esse voluit earum Constitutiones; quo circa Cong. Conc. 2. *Martii 1606.* declaravit, si ex Instituto, vel Constitutionibus Convertitarum ad professionem admitti consueverint absque anno probationis, decretum ejusdem Concilii quoad Convertitas nihil earum Institutis, aut Constitutionibus circa probationis annum detraxisse.

S. Pius V. Constit. *Summi Sacerdotii* 23. Aug. 1570. indulsit Monialibus novitiis Ordinis S. Dominici, ut in articulo mortis constitutæ possint professionem emittere, licet non compleverint annum probationis, dummodo sint ætatis a Trident. præscriptæ; hac addita clausula, *ita tamen, ut sic decedentes consequi possint Indulgentiam, & alias gratias, quas Moniales vere professæ decedentes consequuntur.*

= Verum (ita Fagnanus ad cap. XVI. *Ad Apostolicam de Regularib. n. 33.*) = hujusmodi indultum „ quatenus adversatur decreto Concil. Trid. in cap. „ 15. Sess. 25. de Regul. videtur redactum ad illius „ terminos a Greg. XIII. in Constitutione, quæ incipit, *In tanta*, eodem tom. 2. pag. 370. Ac proinde, si Monialis sic professa ex tali infirmitate decederet, monasterium non succederet in bonis illius „ arg. c. *Constituit*, 20. qu. 3. & scripsi in c. *Sicut nobis* super eodem, quod si ex morbo convalesceret, non censeretur Religioni alligata, nisi transacto probationis anno, iterum profiteretur. Licet „ quoad indulgentiam, & gratias spirituales forte „ sustineri possit indultum S. Pii V. non fuisse a Gregorio revocatum, prout tenuerunt multi ex Recentioribus, quos tamen cumulant hic moderni „ Collectores n. 4. =

Hanc restrictiorem roborari tuetur ex supra relata clausula, quam cum misterio adjectam fuisse ait ad cap. XVII. *Sicut nobis* eod. tit. n. 33.

Sententiam Fagnani amplexa est etiam Cong. Conc. *in Narnien. professionis, proposita 22. Junii 1743., & resoluta 25. Janu. 1744., ut in Thesaur. Resolut. ejusdem Cong. tom. XIII. pag. 18.*

Adeatur super hac re Bened. XIV. *de Synod. diœc. edit. an. 1755. lib. XIII. cap. XII. num. 3. & seqq.*

SECTIO CLXXI.

Eadem Sessio XXV. de Regul. cap. XVI.

NUlla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscunque causæ piæ, valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus Vicarii fiat intra duos menses proximos ante professionem, ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter vero facta, etiamsi cum hujus favoris expressa renunciatione, etiam jurata, sit irrita, & nullius effectus. Finito tempore novitiatus, Superiores novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant; aut e monasterio eos ejiciant. Per hæc tamen S. Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin Religio Clericorum Societatis Jesu, juxta pium eorum Institutum, a S. Sede Apostolica approbatum, Domino, & ejus Ecclesiæ inservire possint. Sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocunque prætextu, a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus, monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur: ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel majorem partem substantiæ suæ monasterium possideat; nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius præcipit S. Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant: quod ut recte fiat, Episcopus, etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

Dubitatum olim fuit, an hoc Tridentini decretum locum haberet in testamentis, & aliis dispositionibus, causa mortis a novitio factis sine licentia Episcopi, vel Vicarii tam ante, quam post ingressum in Religionem, & etiam ante duos menses proxime ante professionem. Cong. Conc. declaravit, teste Fagnan., in cap. *VIII. In præsentia de Probationib. n. 50.* non habere locum: cum hujusmodi dispositiones ad ejusdem novitii placitum ante professionem revocari possint, non autem post, sed tantum declarari, si forte, ut dubiæ, & obscuræ, interpretatione indigeant: & sic salvatur ipsius libertas egrediendi a Religione, ad quam tamquam ad unicum finem prohibitionis, & irritationis respexit Trident.

Non semel insuper eidem Cong. propositum fuit dubium, an dictum decretum comprehenderet donationes factas ante ingressum, & susceptionem habitus, etiam intuitu ejusdem ingressus, & etiam ante actum, seu momentum susceptionis habitus; hæc sæpius censuit, non comprehendere, contra Navarrum

consil. LXXXI., *& LXXXII. de Regul.* & signanter declaravit *die* 22. *Jun.* 1613., prout refert laudatus Fagnan. in cap. XXIII. *Statuimus de Regul.* n. 47. = caput XVI. non vendicare sibi locum in renunciationibus factis ante actum, seu momentum susceptionis habitus; ac propterea ex decreto suprascriptam renunciationem non esse nullam = Agebatur de renunciatione facta a Clerico Boccapaduli bonis tam paternis, quam maternis eadem die, qua ingressus est, monasterium.

In eadem sententia pluries fuit Rota Romana, ut videre est in *Tarentina donation.* 3. *Feb.* 1607. *coram Sacrato*, *in Parmen. transact. coram Durando decis.CXXI. n.* 39. *in Perusina hæredit.* 10. *Decemb.* 1620. *coram b. m. Card. Virili*, *& parte V. tom. I. Recen. decis. CXXV. n.* 42., *ac* 1. *Feb.* 1640. *in Romana donationis coram Tarraconen. item in Romana success.* 12. *Jan.* 1642. *coram Decano.*

Nota I. Dictum Trident. decretum comprehendere etiam renunciationem beneficii factam contra formam ab eo præscriptam. Quæ tamen, etiam juxta eam facta effectum non sortitur, nisi post professionem; ita ut ante nemini conferri possit, prout eadem Cong. declaravit, teste Fagnan. *loco cit. n.* 19.

Nota II. Excommunicationem ab eodem Trident. inflictam contra dantes, & accipientes aliquid ante professionem novitii, non incurri ipso facto, ut ex ipsius verbis patet.

Nota III. In casu egressus restituenda quidem esse novitio omnia, quæ secum detulit, non vero vestem regularem, sed illius pretium, juxta præcisum tempus vestitionis, si illius sumptibus empta sit, ex decreto laudatæ Cong. in dubio Restit. *Vestis* 28. *Septem.* 1686. ipsum tamen teneri rependere monasterio pro rata moræ in eo habitæ, quod insumpserit pro ejus victu: & hoc in iis Ordinibus regularibus, in quibus intervenire solet pactum, aut legitima consuetudo de his sumptibus a novitio solvendis; cum Trident. hos non prohibuerit, imo expresse permiserit, *excepto victu*, *& vestitu*.

In eo autem, quod Tridentinum declarat, nihil innovatum esse in Religione Clericorum Societatis Jesu circa renunciationem, aut obligationem factam a novitio ante duos menses proximos professioni, & in novitiatu retentionem, vel ejectionem, declaratum est quoad aliqua dubia a Gregorio XIII. Constit. *Ascendente Domino* 25. *Maji* 1584. quæ cum respiciant Ordinem dumtaxat ejusdem Societatis, ad dictam Constit. lectorem remitto.

S E C T I O   C L X X I I.

Eadem Sess. XXV. de Regularibus Caput XVIII.

ANathemati S. Synodus subjicit omnes, & singulas personas, cujuscunque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, seculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocunque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcunque mulierem invitam, præterquam in casibus a jure expressis, ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscunque Religionis, vel ad emittendam professionem, quique consilium, auxilium, vel favorem dederint; quique scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere, quoquomodo eidem actui, vel præsentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. Simili quoque anathemati subjicit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquomodo sine justa causa impedierint. Eaque omnia, & singula, quæ ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, serventur non solum in monasteriis subjectis Episcopo, sed & in aliis quibuscunque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pænitentes, aut Convertitæ appellantur, in quibus Constitutiones earum serventur.

Circa excommunicationem hic latam in cogentes quamcunque mulierem ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscunque Religionis, vel ad emittendam professionem; sicuti & circa casus hic expressos, jam institutus est sermo parte I. post cap. I. *Nullus de Regularibus* pag. 335. Vide etiam notata post cap. XV. hujus Sess. §. *A regula*, *pag.* 1049.

SECTIO CLXXIII.

Eadem Sessio XXV. de Regul. caput XIX.

QUicunque Regularis prætendat, se per vim, & metum ingressum esse Religionem; aut etiam dicat ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile; velitque habitum dimittere quacunque de causa; aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum; non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die professionis; & tunc non aliter, nisi causas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quod si antea habitum sponte dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcunque causam admittatur, sed ad monasterium redire cogatur, & tamquam apostata puniatur: interim vero nullo privilegio suæ Religionis juvetur.

Hoc decretum, prohibens, ullum Regularem audiendum esse super nullitate professionis ex quocunque capite, nisi intra quinquennium a die professionis reclamaverit, ampliatum est a Benedicto XIV. Constit. *Si datam 4. Martii* 1748. in qua statuitur.

I. Quod Superior regularis, detecto aliquo impedimento ante professionem, a religioso occultato, de quo prius interrogatus fuerit, etiam ipso non reclamante, procedere possit in causa super nullitate professionis intra quinquennium in judicium deducta, una cum Ordinario loci.

II. Quod quinquennium, cum agitur de nullitate professionis ob metum, computandum sit a die emissæ professionis, non a die, quo professus liberam reclamandi facultatem habere cepit.

III. Quod causa nullitatis agi possit, etiam post elapsum quinquennium, dummodo a reclamante intra illud serio intentata fuerit, judiciumque prosequi neglexerit, aut nequiverit.

IV. Quod judices debeant esse Ordinarius loci, etiam Romæ, ac in ejus districtu, & actualis Superior illius monasterii eo tempore, quo causa in judicium deducitur. Quoad Moniales Ordinario subjectas judex sit solus ipse Ordinarius: quoad subjectas vero Regularibus, Superior regularis, cui universi monasterii regimen creditum est, una cum Ordinario loci.

V. Quod Superior regularis, si judicium assumere nolit, aut nequeat, possit loco sui alium subrogare, sive Regularem, sive secularem ecclesiasticum juris canonici peritum: non tamen jus suum Ordinario loci cedere, ut solus procedat.

VI. Quod si judicia Ordinarii, & Superioris discreptantia fuerint, causa ad Sedem Apostolicam devoluta censeatur.

VII. Quod itidem ad eamdem Sedem privative spectet causa nullitatis professionis, ex quo hæc emissa fuerit extra cænobium pro novitiatu assignatum.

VIII. Quod sub pæna nullitatis processus, & sententiæ non fundetur judicium in extrajudicialibus attestationibus, etiam juramento firmatis, quæ ad perpetuam dicuntur, sed instituatur processus verus, & judicialis, in quo & articuli exhibeantur ex parte reclamantis, & interrogatoria dentur ab eo, qui stat pro validitate professionis, & testes, tam super articulis, quam juxta data interrogatoria examinentur: qui tamen processus juxta Trident. *Sess. XXV. cap. XIX. de Regular.* nunquam instrui potest, nisi constet, reclamantem in Religionis suæ claustris morari, & regularem habitum resumpsisse, si ipsum antea deposuerit.

IX. Quod sub eadem nullitatis pæna citentur tum defensores monasterii, in quo reclamans vota suscepit, tum ipsius consanguinei, sive propinqui, sive alii, quibus sua bona donavit, aut cessit, cæterique omnes, quorum interest professionem sustineri: in primis autem ii, si superstites fuerint, qui indicati erunt, tam auctores, aut complices metus eidem reclamanti incussi, ut votis invitus se obstringeret.

X. Quod a locorum Ordinariis deputetur defensor professionum ea lege, eoque modo, quo ex altera ejusdem Pontificis Constit. = *Dei miseratione* =, quam vide part. I. pag. 484., deputandus est defensor pro validitate matrimonii: cui honorarium, expensæque occurrentes exsolvendæ erunt ab illis, quibus professus bona sua renuntiavit; vel a Religione, si ii non existant, aut nihil a professo renuntiatum fuerit: vel si Ordo regularis nihil possideat, ex multis illius tribunalis, in quo causa agitata fuerit, sive alterius, ut in citata Constit. *De defensore matrimonii*.

XI. Quod post sententiam latam a Superiore regulari, & Ordinario loci pro validitate professionis, causa finita intelligatur, si professus nullam interposuerit appellationem: si vero interposuerit, serventur præscripta in dicta Constit. *De defensore matrimonii*.

XII. Quod non nisi post duas sententias conformes nullitati professionis, professus discendere possit a Religione, vel habitum dimittere sub pænis contra apostatas latis.

XIII. Quod judices in secunda, aut ulteriori instantia esse debeant ii, ad quos de jure aliæ omnes causæ ecclesiasticæ post sententiam Ordinarii, in gradu appellationis devolvuntur, una cum Superiore regulari, non illius monasterii, in quo reclamans professus est, sed alterius monasterii ejusdem Ordinis in eorum civitate, aut diœcesi existentis: vel eo non extante, cum Superiore vicinioris monasterii ejusdem

Ordinis, seu persona ab eodem Superiore deputanda: qui tamen Superior ad ferendam sententiam non admittitur, si causa in secunda, aut ulteriori instantia ad S. Cong. aut Rotam devolvatur.

XIV. Quod si Judicium nullitatis institutum fuerit post elapsum quinquennium, recurrendum omnino sit a locorum Ordinariis, & Superiore regulari pro facultate restitutionis in integrum adversus illius lapsum.

XV. Quod sub pœna nullitatis actorum, etiam in causis discutiendis super restitutione in integrum adversus lapsum quinquennii ex commissione regularibus Superioribus, ac locorum Ordinariis a S. Sede directa, intervenire debeat, tam in prima, quam in ulterioribus dubii propositionibus defensor professionis.

XVI. Quod idem servetur, tam a Cardinalium Congregationibus, quam a Rotæ Auditorio, sive quacunque Congregatione specialiter deputata. Et defensor deputetur ab eo, qui est caput tribunalis, expensis eorum, de quibus supra.

XVII. Quod ad fruendum beneficio restitutionis in integrum præcedere debeant duæ conformes favorabiles resolutiones, sub pænis pariter contra apostatas latis; si reclamans post primam e claustris migrare, multoque magis, si habitum dimittere præsumpserit.

Nota I. ex Constitutione Sixti V. *Cum de omnibus* 26. *Novemb.* 1587. ac ejusdem declaratoria immediate sequenti *ad Romanum* 21. *Octob.* 1588. competiisse Superioribus Ordinum Regularium jus reclamandi super nullitate professionis emissæ ab illegitimis, ac criminosis, aut ære alieno gravatis: statuerat enim, ut illegitimi, nati ex incestu intra tertium gradum, vel ex sacrilegio propter votum solemne, non possint recipi ad habitum, vel professionem religiosam, etiamsi essent legitimati a Papa, vel Imperatore: & si contra fieret, statuerat, professionem nullam esse, & Superiores admittentes incurrere excommunicationem Papæ reservatam. Ad habitum tamen Conversorum, idest famulorum, seu Oblatorum pro humilioribus ministeriis recipi permisit: alios autem illegitimos concessit, recipi posse, præcedente scrutinio, seu informatione, seu testimonio de vita, & moribus, in Capitulo generali, vel provinciali, approbatione intercedente: ita tamen, ut remanerent inhabiles ad gradus, & dignitates sui Ordinis: etsi contra hanc formam reciperentur, decreverat, professionem nullam, & recipientes incurrere excomminicationem Papæ reservatam.

In Const. autem *ad Romanum* exceperat ab hac prohibitione legitimatos per subsequens matrimonium secundum jus commune, & declaravit, contra hæc decreta irritantia non intrare tacitam professionem: denique derogavit omnibus privilegiis Ordinum legitimandi ad dignitates, & gradus Religionis.

Verum hæ Constitutiones moderatæ sunt partim a Gregorio XIV. partim a Clemente VIII.

A Gregorio quidem Constit. *Circumspecta* 15. *Martii* 1591. I. enim restituit privilegia Religionibus, olim concessa, legitimandi, etiam ad honores, & gradus, & dignitates: II. sustulit nullitatem professionis in omnibus prædictis casibus: III. concessit, ut illegitimi quicunque, etiam licite recipi possint, præcedente scrutinio supradicto, dummodo filius illegitimus in Religione, in qua pater, sive ante, sive post nativitatem dicti filii professus fuerit, ipso patre vivente, non admittatur: IV. statuit, ut illegitimi non admittantur, nisi cum consensu Generalis, vel Provincialis, & quod scrutinium, & approbatio fiat in Capitulo generali, vel provinciali; at in Religionibus, in quibus receptio pertinet ad pariticularia monasteria, quæ habent jus filiationis, debeant, & possint recipi cum scrutinio talis capituli localis, seu conventus, & Superioris localis: & quod non recipiantur ad professionem, nisi plena inquisitio fiat de his, & in Capitulo eodem referantur, & approbentur.

A Clemeote autem VIII. Constit. *Is supremæ* 2. *Aprilis* 1602. redactæ fuerunt ad terminos juris communis dictæ Sixti Constitutiones, auferendo inhabilitatem illegitimorum ad habitum, & professionem, & nullitatem professionis, sive ob dictam inhabilitatam, sive ob formam prædictam non servatam scrutinii, ut supra; salvis remanentibus pænis statutis a Sixto contra Superiores admittentes ad habitum, vel professionem, non servata forma illa, scilicet scrutinii præcedentis.

Pænæ a Sixto inflictæ leguntur §. VI. Constit. *Cum de omnibus*, ut sequitur.

Et insuper quoscunque Religiosos, eorumque Superiores, qui aliquas personas, ut dictum est, inhabiles post hanc Constitutionem publicatam receperint, voce activa, & passiva, nec non officiis, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuscunque per eos obtentis, eo ipso in perpetuum privamus, & tam illis privatos, quam ad illa quæcunque in posterum obtinenda, perpetuo inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus.

Nota II. Tridentini dispositionem de non audiendis, nisi intra quinquennium ab emissa professione Religiosis adversus eam reclamantibus, injungitur, ut observetur etiam in Regno Peruano a decreto Cong. Conc. cofirmato ad Innocentio XI. Constit. *Nuper* 13. *Octobris* 1683.

S 8.

SECTIO CLXXIV.

Eadem Sessio XXV. *de Regul. Prosequitur idem caput* XIX.

NEmo etiam Regularis, cujuscunque facultatis vigore, transferatur ad laxiorem Religionem, nec detur licentia cuiquam Regulari occulte ferendi habitum suæ Religionis.

Circa transitum ad laxiorem Religionem hic cuicunque Regulari interdictum, jam sermo institutus est supra pag. 863.

SECTIO CLXXV.

Eadem Sessio XXV. de Regul. cap. XX.

ABbates, qui sunt Ordinum capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis non subjecti, quibus est in alia inferiora monasteria, Prioratusve legitima jurisdictio, eadem illa sibi subdita monasteria, & Prioratus suo quisque loco, atque ordine ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cum Ordinum suorum capitibus subsint, declarat S. Synodus, *in iis*, quæ alias de visitatione monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturque quicunque prædictorum Ordinum monasteriis præsunt, prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque monasteria, quæ sunt Ordinum capita, juxta S. Sedis Apostolicæ, & cujusque Ordinis Constitutiones visitentur. Et quandiu durabunt hujusmodi commendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus conventum habentibus, Superiores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, a Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitationibus instituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firma sint, & illæsa.

Hoc decretum, præcipens, ut Priores claustrales, aut in prioratibus conventum habentibus Superiores, qui correctiones, & spirituale regimen exercent, a Capitulis generalibus, vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur, etiamsi eorum monasteria commendata sint, ampliatum est ab Innoc. X. Const. *Pastoralis* 25. *Sept.* 1654. favore monasteriorum Cisterciensium, decernente §. II. ne eorumdem Commendatarii possint Priores, & officiales instituere, ac destituere, nec visitare Monachos, eosque corrigere, quod idem confirmatum fuit ab Alexandro VII. Const. *Exponi* 26. *Augusti* 1655.

SECTIO CLXXVI.

Eadem Sessio XXV. de Regularibus cap. XXII.

HÆC omnia, & singula in Superioribus decretis contenta (de reformatione scilicet Regularium) observari S. Synodus præcipit in omnibus cænobiis, ac monasteriis, collegiis, ac domibus quorumcunque Monachorum, ac Regularium, necnon quarumcunque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamsi illæ sub gubernio Militiarum, etiam Hierosolymitanæ, vivant, & quocunque nomine appellentur, sub quacunque regula, vel Constitutionibus, & sub custodia, vel gubernatione, vel quavis subjectione, aut annexione, vel dependentia cujuscunque Ordinis Mendicantium, vel non Mendicantium, vel aliorum Regularium, Monachorum, aut Canonicorum quorumcunque, non obstantibus eorum

eorum omnium, & singulorum privilegiis, sub quibuscunque formulis verborum conceptis, ac mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon Constitutionibus, & regulis, etiam juratis, atque etiam consuetudinibus, vel præscriptionibus, etiam immemorabilibus.

Hoc decretum, statuens, executioni demandanda esse decreta de reformatione Regularium, confirmatum est a Pio IV. Constit. *In Principis* 17. *Feb.* 1564. revocante quæcunque indulta confessionalia, Mare magnum, aliaque privilegia quibuscunque Regularibus concessa, in iis, quæ Concilio Tridentino adversantur.

Huic Tridentini præcepto accessit decretum Alexandri VII. quo sub die 18. *Martii* 1666. proscripsit hanc Propositionem la XXXVI. inter alias ab eodem damnatas = Regulares possunt in foro conscientiæ uti privilegiis, quæ sunt expresse revocata per Concilium Tridentinum. =

SECTIO CLXXVII.

Eadem Sessio XXV. de Refor. caput II.

In hoc capitulo decernitur a quibus, & quando emittenda sit Fidei professio, cui accessit Constit. Pii IV. *Injunctum* 13. *Novemb.* 1564. præscribentis formam, qua fieri debeat.

Præterea hoc Trident. præceptum renovatum fuit a Gregorii XIV. Constit. *Onus Apostolica* *Maji* 1591. §. *X.*

De onere, & tempore emittendæ Fidei professionis, ac de iis, qui ad eam tenentur, jam institutus est sermo supra, cum de cap. XII. Sess. XXIV. de refor. pag. 1011.

SECTIO CLXXVIII.

Eadem Sessio XXV. de Reform. caput III.

QUamvis excommunicationis gladius nervus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valde salutaris; sobrie tamen magnaque circumspectione exercendus est; cum experientia doceat, si temere, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam salutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmissis, ad finem revelationis ut ajunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, a nemine prorsus, præterquam ab Episcopo, decernantur; & tum non alias, quam ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ ejus animum moveat: nec ad eas concedendas cujusvis secularis, etiam Magistratus, auctoritate adducatur, sed totum hoc in ejus arbitrio, & conscientia sit positum, quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse judicaverit.

Huic decreto, statuenti, quando, &, a quo decernendæ sint excommunicationes, ad finem revelationis, aut pro deperditis, vel subtractis rebus, accessit Constit. S. Pii V. *Sanctissimus* 27. *Jun.* 1570. præscribentis formam, qua hujusmodi Apostolicæ literæ monitoriales expediendæ sint a Curia Romana, ibi.

Volens super expeditione mandatorum, quæ fiunt in forma *significavit*, pro rerum subtractarum, aut deperditarum restitutione, seu illarum, & illas subtrahentium revelatione, modum, & formam statuere (manente in aliis reformatione officii Correctoris literarum Contradictarum a Sanctitate sua edita) præsenti, quod perpetuo observari vult, scripto, ordinat, ut mandata pro restitutione, seu revelatione hujusmodi dentur (modo super illis supplicationes in præsentia suæ Sanctitatis signatæ fuerint) ad eorum dumtaxat instantiam, quorum civiliter interest.

Quæ

Quæ ſupplicationes rem ipſam, de qua agitur, reique valorem nominatim exprimant, niſi forte ſint pro Eccleſiis, locis piis, Univerſitatibus, Collegiis, aut univerſalibus ſucceſſoribus, quos veriſimile eſt certam rerum notitiam non habere; tunc enim hac ipſa perſonarum qualitate expreſſa, ita demum fieri poterit quædam in genere deſignatio rerum, ſi deſignatio neque nimis vaga, & incerta, atque adeo inveriſimilis ſit, & tamen oſtendat res ipſas (id, quod præcipue in omnibus attendendum eſt) minime vulgares exiſtere.

Committantur autem Epiſcopo ordinario loci, vel ejus Vicario in ſpiritualibus generali, ſub hac forma verborum, quæ eſt ex Conc. Trident. videlicet, *ſi cauſa diligenter, & magna maturitate per ipſum examinata, pro rei, loci, temporis, & perſonæ qualitatibus, ſibi pro ſua conſcientia videbitur expedire*.

Quæ io hac Conſt. ſervanda præcipiuntur, cum hæ literæ expediuntur in Curia Romana, ſignatæ coram Pontifice, ſervanda etiam ſunt reſpective, cum expediuntur ab Epiſcopo juxta facultatem hic ei a Trident. tributam.

Dubitatum olim fuit, an ſtantibus Trid. taxativis verbis = *A nemine prorſus, præterquam ab Epiſcopo decernantur*, quando ipſe pro re decernendas eſſe judicaverit, = tam Vicarius generalis Epiſcopi, quam Capitularis, Sede vacante, poſſit dictas literas concedere, & an utrique delegari poſſit hujuſmodi facultas per ſpeciale mandatum: propoſitoque dubio Congr. Concil. ſub die 14. *Feb.* 1583. Cardinales fuerunt inter ſe diſcrepantes; ideoque cenſuerunt, recurrendum eſſe ad Summum Pontificem pro declaratione: qui (Gregorius nempe XIII.) 27. ejuſdem menſis, & anni reſpondit ad utrumque dubium, poſſe tam Vicarium Epiſcopi, quam Capituli illas concedere abſque ſpeciali mandato; addiditque = *quia hic eſt actus jurisdictionis contentioſæ, quæ comprehenditur ſub generali commiſſione*, = *Ita Fagnan., ad cap. XIV. Quoniam de Off. deleg. n.* 41. & 42. Unde hodie ſtandum eſt huic Pontificiæ declarationi, quidquid in contrarium ſenſerint nonnulli DD.

Non levis hactenus efferbuit controverſia inter DD. an etiam præter Epiſcopum, & prædictos Vicarios, Prælati vere nullius has literas concedere poſſint? Affirmarunt nonnulli, ea moti ratione, quod Conc. Trident. *ſeſſ. XXV. cap. III. de Refor.* tametſi jus concedendi hæc monitoria videatur concedere Epiſcopis; nomine tamen Epiſcoporum veniunt & Prælati vere, & proprie nullius. At prævaluit opinio negativa, attentis quamplurimis reſolutionibus Cong. Conc. relatis a Fagnan. in cap. *XII. Accedentibus, de Exceſſib. Prælator. n.* 25. & a Card. Petra per extenſum in *Commentario ad Conſt. IV. Caliſti III. ſect. II. n.* 64. & 65. quibus ſtantibus, laudatus Petra cit. *n.* 64. hanc facultatem negat etiam Prælatis regularibus reſpectu ſuorum ſubditorum.

Eas tamen concedere poſſunt Vicarius Apoſtolicus, Legati a Latere, & Nuncii Apoſtolici, juxta decreta Cong. Conc. & DD. allatos a Lucio Ferraris, *Prompta Bibliotheca verb. monitorium n.* 6. & 7.

Quod autem concedendæ ſint iis dumtaxat, quorum intereſt, hæc habet clariſſimus vir Franciſcus Maazei, in Romana Curia Advocatus, nulli ſecundus, in notis ad dictam Promptam Bibliot. *loc. cit. n.* 4. = Quod ait Auctor (Ferraris) n. 12. eſſe monitoria illis tantum concedenda, quorum intereſt, „ id non eſt ita intelligendum, ut intereſſe petentium ipſa Monitoria ſit plane exploratum, recte „ enim = Raynaudus *de Monitor. part.* 1. *cap.* 1. „ *quæſt.* 12. in dubio quoque (ait) poteſt ei concedi Monitorium, ſi alioqui periclitaretur res, pro „ qua Monitorium petitur, ita ut, niſi tunc obtineretur Monitorium, eſſet poſtea futurum, ut comperto, & declarato juridice petentis jure, dilapidata, & averſa fuiſſet. =

Cum vero tam Trident. quam piana Conſt. ſtatuat, ut non aliter concedantur, quam ex re non vulgari, quæri poteſt, cujus valoris eſſe debeant res deperditæ, ſeu furto ſubreptæ, pro quarum revelatione concedendæ ſint.

Varia quidem eſt praxis Curiarum epiſcopalium. Romæ non conceduntur a Papæ Vicario, niſi ſub conditione, quod earum valor aſcendat ad quinquaginta ſcuta.

Verum quidem eſt, concedi etiam poſſe pro minori ſumma, conſiderata paupertate petentis, ac rei qualitate, quæ licet in ſe parva, ratione tamen damni, & circumſtantiarum poteſt eſſe gravis, quod remittendum eſt judicio Epiſcopi.

Hæ literæ promulgari debent a parocho, vel ab alio per Epiſcopum deputato tribus diebus feſtivis, exceptis tamen diebus Nativitatis Domini, Paſchatis Reſurrectionis, Aſcenſionis, Pentecoſtes, ſolemnitatis Corporis Chriſti, ac aliis anniverſariis ſolemnioribus diebus, niſi Epiſcopus aliter judicaverit, ut præcipitur in Concilio IV. Mediolanenſi *part. III. tit. VIII. de Foro epiſcopali*; quod decretum etiam ab aliis quibusdam Eccleſiis adoptatum eſt.

Ordinarie loquendo excommunicatio in dictis literis inflicta ipſo facto incurrenda a ſcientibus, & non revelantibus detentores &c. non incurritur, niſi poſt tertiam promulgationem.

Verum eam incurret, ſi poſt primam etiam, cum poſſit, non revelaverit, quando rationabiliter prævideret, quod differendo poſt tertiam, illi, qui dictas literas impetravit, præriperetur ratio reum cogendi ad reſarciendum damnum, cum huic ſuppeditaretur tempus avertendi, vel abſtrahendi furtum, vel teſtes corrumpendi, vel quod interim reddi poſſet impotens ad ſolvendum, Pontas in *Diction. Caſuum Conſc. caſu XV. Verb. Monitor.*, qui inſuper addit, eſſe errorem vulgarem, nunquam ſatis damnandum, aſſerere neminem teneri in hac facti ſpecie detegere, niſi poſt tertiam monitorii promulgationem.

Si autem quæras, an, præciſo hoc caſu, quando in Monitorio declaretur, ut niſi ſciens revelaverit intra ſex. v.g. dies poſt tertiam promulgationem, incur-

incurrat ipso facto excommunicationem, & Episcopus, a quo concessum fuerat, obierit, duobus puta diebus ante dictos sex dies; eam incurrat, si intra hos non revelaverit, negative respondet laudatus Pontas loc.cit. *Casu XVI.* eo legali motus principio, communi DD. calculo probato, quod cum Episcopus eam inflixerit, non ut legislator, sed ut judex peculiaris, ejus jurisdictio vel per mortem, vel per remotionem ab officio, prout vulgati juris est, expirat: ideoque Monitorium scientem amplius non ligat, nisi a Successore; aut a Vicario capitulari, Sede vacante, renovaretur.

Quam doctrinam Lucius Ferraris loc. cit. n. 72. extendit cum communi etiam ad casum, quo literæ monitoriales concederentur a Papa, quia non dantur per modum legis universalis, sed simplicis præcepti.

Cum autem hæ literæ monitoriales cum comminatione excommunicationis Episcopo reservatæ, & respective Papæ, ipso facto incurrendæ a scientibus & non revelantibus, sæpissime concedi soleant, enumerantur hic pro praxi, & conscientiæ quiete, qui ex sententia probatorum Auctorum non tenentur ad revelandum, ac proinde dicta excomunicatione minime ligantur, &

I. Tam qui rem ipsam inventam detinet, aut furto surripuit, quam complex; cum nemo se infamare teneatur: quod locum habet juxta nonnullos, etiamsi speciatim per monitorium caveatur, ut reus se patefaciat, Pontas *Verb. monitorium casu IV.*

II. Qui detentorem sciunt sub sigillo naturali, ab hoc sibi commisso ad finem habendi consilium,
„ *Divus Thom. parte II. q. 70. ar. 1. ad 2.* = Quan-
„ doque vero sunt talia, quæ quis prodere non te-
„ netur: unde potest obligari ex hoc, quod sibi sub
„ secreto committuntur: & tunc nullo modo tenetur
„ ea prodere, etiam ex præcepto Superioris, quia
„ servare fidem est de jure naturali: nihil autem po-
„ test præcipi homini contra id, quod est de jure na-
„ turali = Si tamen ageretur de re, quæ directe esset contra bonum publicum, tunc non excusaretur, cum hæc ex vulgatis prævalere debeat bono privato, Pontas loc. cit. *Casu VIII.*

III. Famuli, aliique omnes, qui revelando, grave damnum paterentur, idem Pontas cum communi, loc cit. *Casu XIII.*

IV. Qui est testis unicus rei deteutæ, vel furto sublatæ, certo tamen sciens, se esse unicum. *Can. Si testes §. Vnius vero cauf. IV. q. 3.* quod confirmatur hoc juris effato = unus testis, nullus testis. = laudatus Pont. loc.cit. cum DD. ibi relatis *casu XIX.*

V. Adolescens XII. vel XIII. annos natus; cum Ecclesia videatur olim non admisisse talem ad revelandum, ut ex Conc. Chartaginen. VII. vulgo Affricano nuncupato, can. *Testes*, in quo sic statuitur = *Ad testimonium autem infra annos XIV. ætatis suæ non admittantur testes & cit. can. Si testes*, = qui desumptus est a lege Julia. In Gallia tamen admitti possunt ad declarandum = idem Pont. *casu XX. l. c.*

Quamvis vero tam testis unicus, quam impubes non revelando, excomunicationem non incurrerent, si tamen ex eorum revelatione Judex utiliter posset uti indiciis in gratiam domini rei deperditæ, vel furto sublatæ, v. g. si revelarent eam in aliquo loco depositam esse, censerem teneri sub gravi ad revelandum ex præcepto charitatis;

VI. Cosanguinei usque ad IV. gradum, & affines ex cit. can. *Si testes §. Lege Julia publicorum judiciorum*, idem Pontas *casu XII.*

Sed circa conjunctos sanguine variant DD. aliqui enim strictius procedentes, autumant excusari dumtaxat eos, qui in II. gradu sunt cum detentore, vel fere conjuncti, quique cum eo sub uno pane, & tecto vivunt, ne per revelationem oriantur inter eosdem rixæ, simulationes &c.

Verum cum consanguinei usque ad IV. gradum ex cit. Can. repellantur a testificando in judicio, crederem omnes sine limitatione excusari, cum ex eorum revelatione judex ad sententiam devenire non posset, ideoque hæc esset *inutilis*.

Ex eadem ratione rixarum, & simulationum non tenetur uxor revelare maritum, cum censeatur unum, & idem cum eodem, & e converso.

Circa affines, Cong. Conc. *in Fulginaten.* 14. *Decemb.* 1630. declaravit = Si veritas aliunde haberi non possit, scientes non excusari sola exceptione, seu pretextu affinitatis, quominus juxta formam dd. literarum apostolicarum revelare teneantur = . Hæc declaratio reperitur lib. XIV. *Decret. ejusd. Cong.* a me recognita, *pag. 365.*

VII. Nec tenetur certo sciens detentorem rei eam retinere justo titulo compensationis; cum tunc non sit injustus detentor; ita communiter.

VIII. Nec sciens eumdem detentorem ex auditu alterius, quando probe noverit, hunc illum revelasse; nam tunc judex ex testimonio de auditu certior fieri nequit, Pontas l. cit. *casu XXVII.*

IX. Item nec sciens ex auditu ab hominibus mentiri solitis, vel nominantibus detentorem præ levitate, aut ex rumoribus vulgaribus, & incertis, cum *Rumor... viciniæ* (ait Cælest. III. *in cap. V. Super, de eo, qui cognovit consanguin. uxoris suæ*) *non adeo est judicandus validus...... nisi rationabiles, & fide dignæ probationes accedant.* =

X. Item sciens ex auditu a personis probis, & fide dignis, sed ignotis, aut de quarum nominibus nulla est memoria, quas propterea indicare non possit, non tenetur revelare, cum ejus revelatio inutilis evaderet ad detentorem detegendum.

Si tamen (ita Pontas *casu XXIII.* justa aliqua sit causa dubitandi de inutilitate, vel utilitate ipsius denunciationis, denunciare debet, judicisque erit denunciatione illa uti, prout ipsi videbitur. Ratio est, quod quandoquidem lex, quæ denunciationem præcipit, certa est, ac evidens, ab obedientia nemo se liberare potest, cum causa, quæ ab obsequio liberare posset, æque certa, ac æque evidens non est; fieri enim potest illius denunciationem aliis conjecturis prægnantibus additam, judici utilem evadere posse juxta effatum, *quæ non prosunt singula, multa juvant.* =

SE-

SECTIO CLXXIX.

Eadem Sessio XXV. de Reform. Prosequitur idem cap. III.

IN causis vero judicialibus mandatur omnibus ecclesiasticis, cujuscunque dignitatis existant, ut, quandocunque executio realis, vel personalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineant se, tam in procedendo, quam definiendo, a censuris ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis civilibus ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscunque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quæ locis piis, ibi existentibus, eo ipso, quod exactæ fuerint, assignentur.

Hoc decretum, statuens, multas pecuniarias eo ipso, quod exactæ fuerint, assignandas esse locis piis, ampliatum est ab Innoc. XI., cujus jussu 5. *Feb.* 1678. expeditæ fuerunt a Cong. Episc. & Regul. literæ encyclicæ ad omnes Episcopos, relatæ *lib. X. de Synodo diæc. Cap. X. n. 5.* præcipiendo dictas multas statim tradi custodiendas fideli depositario, ut semper innotescat, quantum a delinquentibus exactum fuerit, & in quem usum erogatum.

SECTIO CLXXX.

Eadem Sessio XXV. de Reform. caput IV.

COntingit sæpe in quibusdam Ecclesiis, vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus, a testatoribus præscriptis, nequeat satisfieri; vel elæmosynam hujusmodi pro illis celebrandis adeo tenuem esse, ut non facile inveniatur, qui velit huic se muneri subjicere, unde depereunt piæ testantium voluntates, & eorum conscientias, ad quos prædicta spectant, onerandi occasio datur: S. Synodus, cupiens hæc, ad pios usus relicta, quo plenius, & utilius potest, impleri, facultatem dat Episcopis, ut in Synodo diæcesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prædictis Ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint, statuere circa hæc quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum utilitatem viderint expedire: ita tamen, ut eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus reliquerunt.

Huic decretum derogatum est ab Urbano VIII. Constit. *Cum sæpe 21. Jun. 1625. in decretis de celebrat. Missar.* §. 1. Statuente pro utroque casu a Conc. expresso adeundam esse Sedem Apostol. si talia onera, imposita sint aut post Tridentinum, aut etiam in limine fundationis, ibi.

Districte prohibet, atque interdicit, ne Episcopi in diæcesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel alias quoquomodo reducant onera ulla Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis; sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apostol. Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur. Alioquin reductiones, moderationes, & commutationes hujusmodi, si quas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit.

Et hoc locum habet, etiamsi legatum relictum pro Missis celebrandis esset ita tenue, & nondum ab ullo acceptatum fuisset, ut adnotatum legitur post dictam Urbani Constitutionem: ac etiamsi nec esset qui vellet illud subire, ut sæpius declaravit Cong. Conc. & præsertim *in Lucana Onerum Missarum 20. Jun.* 1682.

Secus vero esset, si is, qui legatum reliquit, expres-

expressam facultatem dedisset Episcopo Missarum designatarum numerum minuendi; tunc enim licere Episcopo, inconsulta Sede Apostolica, ea facultate uti, censuit ead. S. Cong. uti habetur tom. *V. Bullar.* post laudatam Urban. VIII. Constitutionem.

Urbani decreta relata, & confirmata fuerunt ab Innocentio XII. Constit. *Nuper* 23. *Decem.* 1697.

SECTIO CLXXXI.

Eadem Sessio XXV. de Reform. cap. VI.

STatuit S. Synodus, ut in omnibus Ecclesiis cathedralibus, & collegiatis decretum sub fel. rec. Paulo III. quod incipit, *Capitula Cathedralium*, observetur, non solum, quando Episcopus visitaverit, sed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus contra aliquem ex contentis in dicto decreto procedat: ita tamen, ut, cum extra visitationem processerit, infrascripta omnia locum habeant: videlicet, ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel ejus Vicarius, tam in formando processum, quam in cæteris omnibus actibus usque ad finem causæ inclusive, coram notario tamen ipsius Episcopi, & in ejus domo, aut consueto tribunali, procedere teneatur. Unum autem tantum sit utriusque votum, possitque alter Episcopo accedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiva sententia fuerint; tunc intra sex dierum spatium cum Episcopo tertium eligant; &, si in electione tertii etiam discordent, ad viciniorem Episcopum electio devolvatur; & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus in quo erat discordia, terminetur: alias processus, & inde secuta nulla sint, nullosque producant juris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depositionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione, possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem, procedere; servato tamen in reliquis ordine præmisso. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti, ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiantur.

Pro conciliatione hujus Cap. cum *cap. IV. Sess. VI. de refor.* faciunt perpensa a Bened. XIV. *de Synod. diœc. lib. XIII. cap. IX. edit. an.* 1755. *a n.* 5. ad totum 9.

„ Duo sunt Textus Trident. Conc. ad materiam „ hanc pertinentes. Primus habetur in *cap. IV.* „ *Sess. VI de refor.* ubi sic legitur = *Capitula cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quo minus a suis Episcopis, vel aliis majoribus Prælatis, per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta canonicas sanctiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica, possint, & valeant.* =

„ De Capitulis exemptis ibi proculdubio Synodus „ loquitur; quoniam & obtentis exemptionibus de„ rogat, & auctoritatis Apostol. mentionem facit, ut „ ea Episcopos muniat. Vult autem, Episcopos „ hæc etiam capitula, eorumque Canonicos visitare „ posse, corrigere, & emendare, tam per se ipsos „ solos, quam cum adjunctis sibi personis eorumdem „ arbitrio deligendis. Quo nihil amplius desideran„ dum videtur, ut jure possimus asserere, in facul„ tatibus Episcopi esse, quacunque exemptione, „ quocunque privilegio, & qualibet etiam imme„ morabili consuetudine nihil obstante, Capituli, & „ Canonicorum visitationem peragere, eosque pro „ meritis corrigere, & punire, absque eo quod te„ neatur alios in consilium assumere, multoque mi„ nus aliquem ex Canonicorum, aut beneficiatorum „ numero sibi adjungere; cum in illius voluntatis „ arbitrio positum sit, alterius auxilio hac in re „ uti, aut non uti: utendo autem, ex quolibet „ hominum genere adjunctos sibi deligere: quemad„ modum aperte rescripsit Cong. Conc. in causa. „ Zamoren. lib. 131. Positionum pag. 806. = Præ„ supposito, quod Capitulum Zamorense est exem„ ptum de consuetudine immemorabili, quæritur, „ an possit Episcopus visitare Ecclesiam, illiusque „ Canonicos, beneficiatos, & alias Ecclesiæ perso„ nas per se ipsum, vel an debeant intervenire adjun„ cti, aut aliæ personæ de Ecclesia, vel extra eam, „ quia nunc procedit solus Episcopus cum Secreta„ rio, & Notario. Cong. Conc. respondit, posse „ per se ipsum solum, absque adjunctis = Animadvertenda in hac resolutione sunt ea verba: *per* „ *se ipsum* quæ plane respondent aliis a Trident.

„ Conc.

Conc. in cit. Cap. IV. adhibitis : *per se ipsos* : ex quibus evidenter infertur, Episcopum, quoties Capituli exempti visitationem seorsim instituere velit, id quidem posse, sed eam *per se ipsum* explere debere, nec operam hanc alteri committere posse, sicuti egregie advertit Fagnanus in cap. *Procurationes*, *n.* 11. *de Censibus* : contra vero, id licitum esse Episcopo, dum universæ diœcesis, vel partem illius visitationem peragit, juxta decreta in cap. III. *Sess. XXIV.* & sicuti Cong. Conc. perpendit in *Causa Hispalen.* die 12. *Martii an.* 1593. *lib. VII. decretor. pag.* 98. = Sacra &c. censuit, Ordinarium volentem visitare in vim cap. *IV. Sess. VI.* teneri *per se ipsum* : volentem autem visitare ex *cap. III. Sess. XXIV.* posse per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si tamen legitime impeditus fuerit. =

„ Nonnulli olim arbitrati sunt, Episcopum hujusmodi exempta Capitula visitaturum, teneri duos ex Canonicis sibi adjunctos adhibere, ex ea potissimum ratione, quod & Concilium in suo decreto ad Jus commune se referat iis verbis = *juxta canonicas sanctiones* : & Jus commune duos, aut tres Cathedralis Canonicos Episcopo visitanti adjungat, uti videre est in cap. *Ut juxta*, *de Off. Jud. ordin.* quam olim sententiam Rota Romana amplexa fuisse dignoscitur. Verum, cum ea Concilii verba *juxta canonicas sanctiones* recte referri possint ad alia, quæ proxime consequuntur, *toties*, *quoties opus fuerit*, nec extra omne dubium positum sit, quod etiam ex regula juris communis teneatur Episcopus, exemptum Capitulum visitaturus, duos sibi Canonicos adjungere, ut videri potest in cap. *Debent*, de *Off. Jud. ordin. inter Extravag. commun.* = contra vero certissimum sit, a Trident. Conc. (quod multo post habitum fuit, quam statutum id extitit in jure communi) decretum fuisse, immunia Capitula visitari posse per Episcopos sive *solos*, sive *illis*, *quibus sibi videbitur*, *adjunctis*, nullus jam relatæ opinioni locus esse potest : ideoque merito fuit a S. Conc. Cong. rejecta : cujus judicium a Summo Pontifice Greg. XIII. approbatum fuit, & confirmatum, uti diserte testatur Fagnanus in cit. cap. *Ut juxta*, *n.* 37. *de Off. Jud. ordin.*

„ Alter de hac ipsa re Conc. Triden. textus continetur in *cap. VI. sess. XXV. de reform.* ubi post confirmationem eorum omnium, quæ in antedicto *cap. IV. Sess. VI.* statuta fuerant, eamdem materiam de Capitulis, & Canonicis ab episcopali jurisdictione exemptis prosequendo, transitus fit ad alium casum, quo Episcopus *extra visitationem* contra aliquem de Capitulo procedere velit : idque ab Episcopo fieri non posse statuitur sine consilio, & assensu duorum Capitularium, quos anno quolibet ineunte teneturCapitulum designare, ut possint Episcopo semper adesse, si is extra actum visitationis in aliquem ex Canonicis procedere velit. Quia vero, cum Episcopus solus sit, Canonici autem duo, facile evenire posset, ut hi inter se conspirarent, unitisque sententiis contrariam Episcopi opinionem eluderent ; ideo Concilium provide statuit, ut duorum Canonicorum sententiæ simul junctæ unius tantummodo suffragii vim habeant, & ut Episcopi quidem sententia prævaleat, si alter ex Canonicis suum illi judicium adjungat : si autem Canonici ambo in contraria sententia juncti perseverent, nec Episcopus a sua dimoveatur, tunc intra sex dierum spatium ad tertii electionem procedendum fore decernit, præscripta etiam hujusmodi electionis forma, sicuti fusius legitur in dicto *Cap. VI. Sess. XXV.* ubi etiam prudenter statuitur, quid faciendum sit, si timeatur, ne certorum criminum reus fugam arripiat ; nimirum, posse tunc Episcopum solum, etiam extra visitationis actum, ad necessariam personæ detentionem procedere ; firma tamen remanente obligatione adhibendi adjunctos in causæ prosecutione.

„ Si duo hæc Concilii decreta, quæ sunt nimirum *in Cap. IV. Sess. VI.* & in *Cap. VI. Sess. XXV. de Refor.* apte inter se comparentur, quod non omnes faciunt, haud difficile erit Tridentinorum Patrum mentem deprehendere ; quæ scilicet, & liberum esse voluit Episcopis jus visitandi Capitula, etiam exempta, per se ipsos solos, & absque adjunctis ; & nihilominus eisdem exemptis Capitulis præservandum censuit privilegium, ut extra visitationem non possit Episcopus contra Canonicum quemlibet procedere, nisi duobus aliis Canonicis ad id sibi adjunctis, ac de eorum consilio, & assensu, eo modo, quem paulo ante explicavimus. De duorum hujusmodi textuum conciliatione, ac de duorum casuum distinctione, cum scilicet Episcopus, aut procedit *in visitatione*, aut *extra visitationem*, opportune tractant Barbosa = in notis *ad cap. VI. sess. XXV. n.* 3. *de reform. & de Canonicis*, *cap. XXVIII. n.* 2. *Tondut. Quæst. benefic. tom.* 1. *cap. LXI. n.* 2. *Solorzan. de jure Indiar. tom* II. *lib.* III. *cap.* XIV. *n.* 66. *Rota decis.* 743. *part.* I. *diversor. & in Giennen. Adjunctorum* 13. *Feb.* 1702. *coram bon. mem. Molines*, (*quæ est decis.* 13. *in Mantissa ad Cardinalem de Luca tom.* I. *lib.* III.) *& in Taraconen. coram bon. mem. de Ulmo* (quæ est decis. 9. *post Prosperum in suo tractatu de Territorio separato*) & præcipue *n.* 7. *& seq.* = ubi, Taraconensi Capitulo contendente, non posse Episcopum contra Canonicos agere extra visitationem, nisi duos sibi adjunctos assumeret, juxta præscriptum cujusdam Constitutionis Benedicti XII. & Conc. Trid. = in cit. *cap.* VI. *sess.* XXV. = contra ipsum Capitulum judicium fertur ; propterea quod allegata quidem Constitutio ad casum, de quo tunc quærebatur, nequaquam pertinere visa est. Trident. vero decretum locum habere non potest, nisi Capitulum aliunde probetur exemptum, quod de Taraconensi Capitulo tunc dici posse Rota non censuit. Et quidem ipsa etiam Cong. Conc. Trident. Interpres in ea semper fuit opinione, non esse locum decreto de adjunctis, quod legitur in cit. *cap.* VI. *sess.* XXV. *de refor.* nisi cum & agitur de Capitulo ab Episcopi jurisdictione exempto, & Episcopus contra Canonicum procedere intendit *extra visitationem*, sicuti colligitur ex variis ejusdem Cong. responsionibus ad postulata Episcoporum = *Episcopus Brixien. ad observationem decreti Conc. Tridént. sess. XXV. cap. VI. supplicat declarari*,

„ *an ea, quæ observanda injunguntur Episcopo extra* „ *visitationem procedenti contra cathedralis, &* „ *collegiatarum Ecclesiarum Capitula, & eorum* „ *personas adeo indistincte locum habeant, ut,* „ *etiamsi Capitula hujusmodi exempta non sint, ea* „ *nihilominus Episcopus observare teneatur. Sacra &c. censuit, dictum Cap.* VI. *sess.* XXV. *habere tantum locum in Capitulis exemptis.* Similis „ plane est alia responsio, quam Faventino dedit „ Episcopo: *Episcopus Faventinus rogat, an Canonicos, & quoscunque alios suæ Ecclesiæ delinquentes possit sine Capituli, seu cujusvis alterius* „ *interventu corrigere, non obstante Conc. Trident. decr. sess. XXV. Cap. VI. quod, ut ipse existimat,* „ *de exemptis a jurisdictiane Episcopi dumtaxat,* „ *& non de aliis, intelligitur. Sacra &c. censuit,* „ *ita esse intelligendum dictum cap.* VI. *sess.* XXV. „ Eique concordat alia responsio Episcopo Gadicensi. *Diebus præteritis fuit petita pro parte Episcopi Gadicensis declaratio S. Cong. quod decr.* „ *Conc. cap.* VI. *sess.* XXV. *dum loquitur de adjunctis, non habeat locum, nisi in Capitulis exemptis, & propterea petebatur declarari, quod Episcopus Gadicen. non obligetur dicto decreto, nec* „ *teneatur assumere adjunctos Capitulares, quia* „ *Capitulum non est exemptum &c. Sacra &c. censuit, si verum est, Capitulum Gadicense non esse* „ *exemptum a jurisdictione Ordinarii, non habere* „ *in eo locum decretum illud Conc. sess.* XXV. *cap.* „ VI. Omnes hæ responsiones editæ sunt anno 1573. „ & leguntur *lib.* I. *decretor. pag.* 71. *pag.* 152. *a* „ *terg. pag.* 156. *a terg. & pag.* 157.

S E C T I O C L X X X I I.

Eadem Sessio XXV. de Refor. cap. VII.

CUM in beneficiis ecclesiasticis ea, quæ hæreditariæ successionis imaginem referunt sacris Constitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria; nemini in posterum accessus, aut regressus, etiam de consensu, ad beneficium ecclesiasticum, cujuscunque qualitatis, concedatur; nec hactenus concessi suspendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscunque beneficiis ecclesiasticis, ac etiam cathedralibus Ecclesiis, ac in quibuscunque personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat,

Hoc decretum, prohibens tam accessus, aut regressus, etiam de consensu partium, ad quodcunque beneficium ecclesiasticum, quam futuram successionem in Coadjutoriis, declaratum est a S. Pio V. Const. *Romani* 12. *Sept.* 1571. revocante omnes dictos regressus, accessus, & ingressus, etiam eventuales, & pænales, ac Coadjutorias, etiam de consensu, quomodolibet hactenus concessas, etiam S. R. E. Cardinalibus, super quibus literæ Apostolicæ integraliter expeditæ non fuerint, ibi.

Hinc est, quod nos volentes omnem hæreditariam beneficiorum ecclesiasticorum successionem de Ecclesia Dei tollere, ac libertati beneficiorum hujusmodi providere, & ut de persona magis utili, & idonea, prout requiritur, facilius provideri valeat, omnes, & singulos regressus, accessus, & ingressus, etiam eventuales, aut pænales, ac Coadjutorias, etiam de consensu, aut alias quomodolibet sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis efficacissimis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine clausulis irritantibus, & aliis decretis quomodolibet per quosvis Romanos Pontifices Prædecessores nostros ad beneficia ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiamsi secularia, Canonicatus, & præbendas, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in cathedralibus, etiam metropolitanis, aut collegiatis Ecclesiis, & dignitates ipsas in cathedralibus, etiam metropolitanis post pontificales majores, seu collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales; regularia vero beneficia hujusmodi, monasteria etiam consistorialia, prioratus, præposituras, dignitates, etiam conventuales, personatus, administrationes, vel officia etiam claustralia, ac hospitalia, & præceptorias, etiam hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, etiam quarumvis aliarum Militiarum quibusvis personis, cujuscunque status gradus ordinis, & conditionis existentibus, etiam episcopali, archiepiscopali, patriarchali dignitate, aut Cardinalatus honore pollentibus concessos, super quibus literæ Apostolicæ integraliter hactenus expeditæ non fuerunt

runt, etiamsi in Plumbaria nostra, aut penes Summatorem nostrum reperiantur, motu proprio &c. tenore præsentium revocamus, cassamus, & abolemus.

SECTIO CLXXXIII.

Eadem Sessio XXV. de Reform. Prosequitur idem cap. VII.

IN Coadjutoriis quoque cum futura successione idem posthac observetur, ut nemini in quibuscunque beneficiis ecclesiasticis permittantur.

Reprobantur hic Coadjutoriæ cum futura successione in inferioribus beneficiis, distinctis ab Episcopatibus, & Præpositurіs regularibus.

Verum cum Tridentini Patres *Cap.* XXI. *Sess.* XXV. suam mentem expresserint, omnia, & singula, quæ de morum reformatione, atque ecclesiastica disciplina statuta fuerunt in hoc Concilio decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ, & sit, & esse intelligatur. Usus, & consuetudo in iis concedendis obtinuit, ut pro temporum, & personarum circumstantiis jam inde statim post dictum Concilium observata, & in hæc nostra tempora producta, ut palam faciunt exempla concessionum, quæ in Datariæ regestis, tum sub Pio IV. post absolutum Concilium, tum sub S. Pio V. tum sub cæteris Successoribus Pontificibus, expeditæ reperiuntur. Ita Benedictus XIV. *de Synod. Diœc. lib.* XIII. *cap.* X. num. 29. edit. an. 1755.

Circa has Coadjutorias vide etiam notata part. 1. pag. 13.

SECTIO CLXXXIV.

Eadem Sessio XXV. de Reform. Prosequitur idem cap.VII.

QUod, si quando Ecclesiæ cathedralis, aut monasterii urgens necessitas, aut evidens utilitas postulet Prælato dari Coadjutorem; is non alias cum futura successione detur, quam hæc causa prius diligenter a Sanctissimo Romano Pontifice sit cognita; & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ a jure, & decretis hujus S. Synodi in Episcopis, & Prælatis requiruntur: alias concessiones super his factæ surreptitiæ esse censeantur.

Circa Coadjutores dandos Episcopis cum futura successione adeatur laudatus Benedictus loco mox cit.

SECTIO CLXXXV.

Eadem Sessio XXV. de Reform. cap. X.

QUoniam, ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem, personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque adeo haberi non potest; hincque interdum judicibus, non undequaque idoneis, causæ in partibus delegantur; statuit S. Synodus, in singulis Conciliis provincialibus, aut diæcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, juxta Constitutionem Bonif. VIII., quæ incipit, *Statutum*; & alioquin ad id aptas designari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam posthac causæ ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandæ committantur. Et si aliquem interim, ex designatis mori contigerit, substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in ejus locum usque ad futuram provincialem, aut diæcesanam Synodum: ita ut habeat quæque diæcesis quatuor saltem, aut

etiam

etiam plures probatas personas, ac, ut supra, qualificatas, quibus hujusmodi causæ a quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam a Sede Apostol. committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, delegationes quæcunque aliorum judicum, aliis, quam his factæ, surreptitiæ censeantur,

Hoc decretum, statuens, ut unaquæque diœcesis habeat quatuor saltem, aut plures probatas personas in Conciliis provincialibus, aut diœcesanis designandas, quæ judices Synodales vocantur, præditas qualitatibus expressis in Constit. Bonif. VIII. *Cap. Statutum, de Regul. in* VI. quibus, aut Episcopis causæ ecclesiasticæ in partibus committendæ sunt, ita ut delegationes aliis factæ subreptitiæ censeantur, cum facultate alium substituendi per locorum Ordinarium cum consilio capituli usque ad futuram provincialem, aut diœcesanam Synodum, si quam ex illis mori contingat, ampliatum est a Bened. XIV. in Epistola ad locorum Antistites, incipiente *Quamvis 26. Aug.* 1741. statuente.

I. Ut eorumdem Synodalium judicum nomina, ut supra designatorum, vel suffectorum, quamprimum ab Ordinariis ad Summum Pontificem transmittantur, ut ita Officiales S. Sedis scire possint, quibus Apostolicas commissiones dirigere debeant.

II. Ut in casu Concilii provincialis, aut synodalis non coacti, iidem Ordinarii interim eos eligant cum consilio suorum Capitulorum, & illorum nomina pariter ad Pontificem transmittant.

III. Ut eligantur nedum quatuor, sed etiam plures, si diœcesis amplitudo, aliæque peculiares circumstantiæ id exposcant, ibi.

Volumus itaque, & mandamus, quod in iis diœcesibus, in quibus vigiles Ecclesiarum Antistites ad tramites Tridentinæ Synodi Judices elegerunt in Conciliis, sive provincialibus, sive diœcesanis, electorum nomina quamprimum Nobis renuncient; & si forte unum, vel plures illorum mori contingat, antequam denuo eadem Concilia cogantur, decedentibus subrogentur novi judices, eligendi ab Episcopo cum consilio Capituli, qui nomina subrogatorum in dicto munere, usque ad diem Synodi duraturo, Nobis itidem significent. Ubi vero Concilia provincialia, & synodalia jamdiu coacta non sunt, nec ulla idcirco facta dignoscitur Judicum electio, Archiepiscopos, & Episcopos in Domino jugiter hortamur, & obtestamur, ut sublatis quibusvis impedimentis, eadem Concilia, sicubi ommissa sunt, quamprimum haberi curent: interim vero cum consensu suorum Capitulorum judices eligant, & nomina electorum in Albo redacta Nobis remittant; & si mori aliquem contingat, alios cum consilio capituli sufficiant, suffectosque Nobis indilate denuncient. Quo autem ad numerum eligendorum, etsi Tridentini decreto cautum sit, quatuor saltem in unaquaque diœcesi eligi debere, plures nihilominus eligi volumus, si diœcesis amplitudo, aliæque peculiares circumstantiæ id probe exposcere videantur.

Monitos tamen esse volumus locorum Ordinarios, quod licet ad tramites præmissæ decretalis Bonif. VIII., cui etiam consona sunt disposita a Tridentino, facultas judicandi tribuenda sit personis, dignitate aliqua ecclesiastica, personatu, vel Canonicatu cathedralis Ecclesiæ insignitis; hujusmodi qualitates ita esse accipiendas, ut non desit in persona ad hoc munus assumenda, altera potissimum requisita, qualitas doctrinæ, & idoneitatis, in qua summa negotii est constituta. Hoc pacto designati, & electi judices Nostro supplicum Libellorum Secretario denuncientur ab Ordinariis, vel immediate per se ipsos, vel mediate per suos in Urbe negotiorum Gestores, Nostræque erit vigilantiæ solerter cavere, ne in posterum ab Officialibus nostræ Curiæ ad id deputatis, causæ aliis, quam dictis judicibus delegentur.

Notandum est hic, quod ex Constit. ejusdem Bened. *Dei miseratione 3. Novemb.* 1741.. hujusmodi judicibus committendæ sunt causæ, præsertim matrimoniales, in defectum Episcoporum, quam habes part. I. pag. 484.

SECTIO CLXXXVI.

Eadem Sessio XXV. de Reform. Prosequitur idem cap. X.

ADmonet dehinc S. Synodus tam Ordinarios, quam alios quoscunque judices in terminandis causis, quanta fieri poterit brevitate, studeant: ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte judicii differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Decretum hoc, præscribens, ut tam Ordinarii, quam alii quicunque Judices, quanta fieri poterit brevitate in terminandis causis, ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu in alia parte judicii differenda, termini præfixione occurrant, ampliatum est, ut notavi post caput XX. Sess. XXIV. de Reform. pag. 1024. & seq.

SECTIO CLXXXVII.

Eadem Sessio XXV. de Reform. cap. XI.

MAgnam Ecclesiis perniciem afferre solet, cum earum bona repræsentata pecunia, in successorum præjudicium aliis locantur. Omnes igitur hæ locationes, si anticipatis solutionibus fient, nullatenus in præjudicium successorum validæ intelligantur, quocunque indulto, aut privilegio non obstante: nec hujusmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam, jurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus, locare; nec conductoribus per se, aut alios ea exercere: aliterque concessiones, etiam a Sede Apostolica factæ, surreptitiæ censeantur. Locationes vero rerum ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostol. confirmatas, S. Synodus irritas decernit, quas a triginta annis citra, ad longum tempus, seu, ut in nonnullis partibus ad viginti novem, seu bis viginti novem annos vocant, factas, Synodus provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesiæ, & contra canonicas sanctiones contractas fuisse judicabunt.

Circa anticipatas solutiones fructuum bonorum ecclesiasticorum, quæ hic, ut successoribus præjudiciales, nullæ declarantur, attendenda est Constit. Benedicti XIV. *Universalis Ecclesiæ* 29. *Aug.* 1741. in qua sub pœna excommunicationis, & nullitatis contractus prohibetur venditio, ac distractus fructuum beneficiorum vel ad vitam, vel ad longum tempus per unam, vel per plures anticipatas solutiones. Textum habes part. I. pag. 287.

SECTIO CLXXXVIII.

Eadem Sessio XXV. de Reform. cap. XII.

NON sunt ferendi, qui variis artibus decimas Ecclesiis obvenientes subtrahere moliuntur, aut qui ab aliis solvendas temere occupant, & in rem suam vertunt; cum decimarum solutio debita sit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadant. Præcipit igitur S. Synodus omnibus, cujuscunque gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in posterum cathedrali, aut quibuscunque aliis Ecclesiis, vel personis, quibus legitime debentur, integre persolvant. Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt, excommunicentur; nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos pro-

pro christiana caritate, debitoque erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesiis, large subvenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam, non graventur.

In hoc capitulo agitur de solutione decimarum, ad quas Cong. Conc. 17. *Junii* 1645. declaravit, teneri etiam Regulares eo modo, quo solvebantur a laicis, priusquam horum bona in ipsorum Regularium proprietatem translata essent, ut ex decreto ab Innocentio X. 31 *Julii* ejusdem anni confirmato, quod in ejus Brevi incipien. *Nuper pro parte 21. Feb.* 1646. insertum est, ut sequitur = In causa decimarum Regni Poloniæ die 17. *Junii* 1645. Sacra Cong. Eminentiss. Cardinalium Conc. Trident. Interpretum iterum, atque iterum auditis Regularibus, & præcipue PP. Societatis Jesu, eorumque juribus, & privilegiis mature discussis, censuit ab eisdem Patribus, & aliis Regularibus solvendas esse Parochis, & aliis beneficiatis Regni Poloniæ decimas, quæ solvebantur a laicis, priusquam bona in ipsorum Patrum, & aliorum Regularium proprietatem fuerunt translata: firmis tamen remanentibus transactionibus desuper factis: quod decretum emanavit prævia exhibitione facta ab ipsis Patribus, cui etiam decreto postea consenserunt, prout & Agens Cleri Regni Poloniæ. Die vero 31. *Julii* 1645. Sanctissimus Dominus Noster, Eminentissimo Cardinali Præfecto referente, in Consistorio approbavit. =

Quod decretum, licet emanatum fuerit contra Regulares Regni Poloniæ, quicunque tamen Regulares eo ligantur = privilegia enim (ita Thesaurus *de pœnis Ecclesiast.* verbo *Decima Cap. I.*) concessa Regularibus exemptionis a decimis clausa in corpore juris, sunt personalia, quæ habent semper illam restrictionem, ex propriis laboribus *c. Licet*, *c. A nobis*, *c. Tua de decimis*, *Seraph. decis.* 827. *n.* 3. Sed alia sunt hodie privilegia concessa extra corpus juris realia, scilicet, in quibus est clausula = *eximimus prædia eorum, vel bona quæcunque, rum derogatione horum jurium* = *Suar. tom. I. de Relig. leg. I. tract. de decimis c. 19. n. 13. Henr. leg. 7. c. 27. n. 7. litt. L. Rodriq. quæst. regul.* 45. *art.* 4. *tom.* 2. Ista tamen privilegia realia non suffragantur, quominus Regulares teneantur solvere decimas reales, si prius erant prædia decumana, antequam a dictis privilegiatis fuerint acquisita, etiamsi privilegiati postea ea propriis manibus excolant, *per c. Nuper de decim. Graff. lib.* 2. *cap.* 27. *num.* 58. *tom.* 2. *Miranda quæst.* 49. *art.* 12. *tom.* 2. & numquam censetur derogatum *C. Nuper*, nisi facta fuerit ejus specialis mentio, *Rot. recent. part.* 1. *dec.* 341. *n.* 2. Barbos. super dict. *C. Nuper*, quia est Constitutio conciliaris. =

S E C T I O   C L X X X I X.

Eadem Sessio XXV. de Reform. cap. XIII.

Decernit S. Synodus, ut quibuscunque in locis jam ante annos quadraginta, quarta, quæ funeralium dicitur, cathedrali, aut parochiali Ecclesiæ solita esset persolvi, ac postea fuerit ex quocunque privilegio aliis monasteriis, hospitalibus, aut quibuscunque locis piis concessa, eadem posthac integro jure, & eadem portione, quæ antea solebat, cathedrali, seu parochiali Ecclesiæ persolvatur: non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis, etiam, Mari magno, nuncupatis, aut aliis quibuscunque.

Hoc decretum, mandans persolvendam esse quartam funerariam cathedralibus, vel parochialibus Ecclesiis solvi solitam a XL. annis ante ipsum Concilium, non obstantibus privilegiis de ea non solvenda, declaratum fuerat a S. Pio V. Const. = *Etsi Mendicantium* 16. *Maji* 1567. ita statuente.

Quartam autem funeralium, de qua *Sess.* XXV. *Cap.* XIII. nequaquam solvere teneantur monasteria, quæ a quadraginta annis citra fundata existunt, postquam Concilium ipsum loquitur tantum de monasteriis ante annos quadraginta fundatis; quæ ipsam quartam solvere consueverunt; & ubi solvi consuevit, id tantum ceræ, & aliorum, quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seu legatis, vel aliis Fratribus ipsis, seu Monialibus relictis, aut alias quomodolibet donatis solvi debet: sicque intelligi hujusmodi Concilii decretum, quoad quartam hujusmodi solvendam debere decernimus. Ubi vero non est consuetudo solvendi quartam hujusmodi, de nullo suprascriptorum solvi debere declaramus.

Quæ

Quæ tamen Constit. postea redacta fuit ad terminos juris communis, & Conc. Trid. a Greg. XIII. Const. *In tanta* 1. *Martii* 1573.

Paulus V. Const. *Decet* 20. *Augusti* 1605. confirmaverat decretum Cong. Concil. quo declaratum fuerat monasteria, licet ædificata a quadraginta annis citra, non teneri ad solutionem dictæ quartæ = *modo sint ejus Religionis, cui a dicta Sede* (Apostolica) *ante quadraginta annos indultum sit, ut eamdem quartam non teneantur solvere Episcopo.* =

Demum a Benedicto XIII. Const. *Romanus Pontifex IV. Kal. Maji* 1725. revocata sunt quæcunque privilegia post Clementin. = *Dudum de Sepul.* edit. in Conc. Viennen. & post Trident. concessa Regularibus, intra Italiam, & Insulas adjacentes existentibus de non solvenda dicta quarta parochiæ defunctorum, qui in Ecclesiis eorumdem Regularium tumulantur, in qua, ita statuitur.

Quocirca Nos maxime expedire censentes, ut ejusmodi controversiæ, & lites ab Ecclesia Dei penitus arceantur; ac insuper, licet universos Ordines Regulares, in quibus, nempe in Ordine Fratrum Prædicatorum Nos ipsi plurium annorum spatio versati sumus, speciali paternæ charitatis affectu prosequamur, eosque, uti de Ecclesia catholica, Fide, & Sede Apostolica optime meritos præcipuo semper in honore, ac pretio habuerimus, & habeamus; nihilominus considerantes exemptionem a solutione quartæ funeralis, præfatis Ordinibus a dicta Apostol. Sede concessam, modo vergere in maximum Parochorum præjudicium, tum propter multiplicationem conventuum, & monasteriorum Regularium, tum etiam propter auctam devotionem, & consuetudinem Fidelium sepulturam eligendi in Ecclesiis prædictorum Regularium; ac proinde non modo consentaneum, sed etiam necessarium arbitrantes, ut eorumdem Parochorum, quibus cæteroquin Sacri Canones, & prisca Ecclesiæ disciplina aperte suffragantur, indemnitati opportune consulatur, & antedicta Apostolica privilegia ad æquitatis limites reducantur. Hinc igitur est, quod Nos omnia, & singula memorata privilegia exemptiva a solutione quartæ funeralis quibusvis Ordinibus, Congregationibus, ac Institutis Regularibus ab Apostol. Sede, ut præfertur, quandocunque, & quomodocunque concessa, præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes, ac de eorum tenore, & substantia satis, superque instructi, de nonnullorum Venerabil. Fratrum Nostror. S. R. E. Cardinalium, & aliquot etiam Romanæ Curiæ Prælatorum, a Nobis ad id specialiter deputatorum consilio, suadentibus etiam Episcopis, & aliis Ecclesiarum Prælatis, in præsenti Sacro Concilio congregatis, ac insuper motu proprio, . . . hac nostra perpetuo valitura Constitutione, præmissa omnia privilegia quoad quartam funeralem tantum pro locis infra exprimendis moderamur, reformamus, ad viam juris reducimus, & quatenus opus sit, etiam revocamus, & abrogamus, neque cuiquam deinceps suffragari posse, vel debere decernimus.

Præterea motu, ... sancimus, statuimus, & mandamus, ut in Italia, eique adjacentibus Insulis, a die publicationis præsentis Constitutionis in futurum Parochis defunctorum, qui in Ecclesiis quorumcunque Regularium prædictorum tumulabuntur, persolnatur, & cum effectu tradatur quarta pars omnium intorticiorum, & candelarum, quæ in eadem Ecclesia circa cadaver, vel etiam in Altaribus in die funeris accenduntur. A præ dicta tamen quarta funerali exceptæ intelligantur, & sint candelæ, quas Sacerdotes, etiam Regulares, vel piarum Sodalitatum Confratres funus associantes, manualiter per viam accensas deferant. Quod si funus non fieret in die tumulationis, sed ad diversam diem, vel ad aliud longius tempus differetur, Parocho nihilominus assignetur quarta pars omnium intorticiorum, & candelarum, quæ ipsamet peracti funeris die in Ecclesia, ubi defunctus humatus fuit, circa cænotaphium, seu tumulum honorarium, atque etiam in Altaribus ejusdem Ecclesiæ accensæ fuerint. Hæc porro omnia locum habeant, & exacte in posterum observentur, quotiescunque defunctus extra suam parochialem Ecclesiam tumuletur, & exponatur; sive quia in Ecclesia tumulante, vel exponente beneficium obtinuerit, sive quia ibidem sepulchrum habuerit gentilitium; sive tandem quia in ea sepulturam elegerit. Cæterum sub prædicta quarta funerali comprehendi non intendimus, imo expresse ab ea excipimus legata Missarum, & Anniversariorum, hisque similia, relicta ad favorem Ecclesiæ tumulantis, vel exponentis a defuncto disposita; circa quæ, ac omnia, & singula alia, de quibus in præsenti Constitutione mentio facta non fuit, privilegia prædictis Regularibus Ordinibus ab Apostol. Sede concessa salva prorsus, illæsa, ac inviolata perpetuo permanere, & ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore quandocunque spe-

ſpectabit, inconcuſſe, ac irrefragabiliter obſervari debere volumus, decernimus, & mandamus. Ubi vero conſuetudines legitime probatæ, conventiones, concordiæ, vel ſtatuta vigerent, quæ præfatis Parochis magis faverent, illiſque pinguiorem prædicta quarta emolumentorum funeralium portionem aſſignarent, ea in iis, in quibus vigent, locis, inconcuſſe ab omnibus obſervari, motu, ſcientia, ac poteſtatis plenitudine paribus, ſancimus, præcipimus, & jubemus.

Cum autem hæc Conſtit. vires ſuas non extendat extra Italiam, Inſulaſque adjacentes, Gaudentius a Janua *de Viſit. Prælati regul. tom.* II. *cap.* VII. *dub.* XX. *Sect.* III. *n.* 35. §. 1. quærit, quænam ſit praxis extra dicta loca, & ita reſpondet = Diſpoſuerunt Apoſtolicæ ſanctiones plures, quod quarta pars funerum etiam a Religioſis ſolvatur Parochis reſpective, attentis horum oneribus: non uniformiter tamen juxta varietatem temporum, regionum, & conſuetudinum introductarum in Extravag. Benedicti XI. = *Inter cunctas* = *de privil. in VI.* aliaq. Bonifacii VIII. *Super Cathedram de Sepulturis*, & Clementina *Dudum* pariter *de Sepult.* Verum tamen plures item ſummi Pontifices deinceps ab hujuſmodi ſolutione Religiones ſenſim fere omnes Mendicantium exemerunt, cum expreſſa derogatione præfatarum ſanctionum, Clementinæ ſignanter allegatæ *Dudum*, nimirum Martinus V. Eugenius IV., ac pluries Sixtus IV Religionem Prædicatorum, Noſtrumque Ordinem Minorum Nicolaus V. ac Julius II. Carmelitas, nec non Leo X. Ordinem Minimorum, ſub pœnis contra Parochos, qui dictam quartam portionem quovis prætextu, & colore exigere, & apud ſe retinere præſumerent, ut in Bulla, præ cæteris, Leonis X. incipien. *Exponi Nobis* pro Minimis. Cum exurgerent nihilominus in dies inter Regulares, quartam præſtare renuentes, Parochoſque exigentes horummet funerum portionem, lites, ob conſuetudines ſignanter ab alterutra partium in caſibus adductis, placuit Conc. ſacroſancti Tridentini Patribus ſuper hoc figere regulam, quod nimirum ubicumque locorum vigeret conſuetudo, eo tunc a quadraginta annis ante dicti Concilii promulgationem ſolvere Cathedrali, ſive parochiali cujuſcunque quartam dictam funeralium, ea a Regularibus etiam quibuſcunque ſervaretur, videlicet ſolutio continuaretur antiqua, non obſtantibus privilegiis, eſto Maris Magni, *Seſſ. XXV. cap. XIII. de Reform.*

„ Ex quo deducunt Auctores, quod ubicunque locorum a conventu, ſive Familia, vel Hoſpitali, vel domo licet privilegiatis ab anno 1523. ſcilicet quadrageſimo ante Concilium ſolutio quartæ erat in uſu, ea deinceps indeclinabiliter adimpleretur, ſin minus, ita quod dictum ſpatium ante Concilium, puta per annos quadraginta, minime ſoluta eſſet Parochis quarta, ſeu numquam fuiſſet adimpleta in locis, vel antecedenter exiſtentibus, vel poſt dictum annum de novo extructis dicta ſolutio, nulla vigeat ejuſdem ſolutionis in poſterum obligatio; & ita univerſaliter deinde obſervandum eſſe concludunt per regiones, & loca extra Italiam, quod ſcilicet, ubi non adſit hujuſmodi conſuetudo a Concilio taxata, nequaquam ſolvatur quarta, ſive ſolvi debeat portio funerum in caſu extra Italiam, ubicunque Conſtitutio Benedicti non cogit, aut obliget, quacunque non obſtante inſtantia, ſeu prætenſione Parochorum, pro quo non eſt neceſſe adducere Conſtitutionem S. Pii V. *Etſi Mendicantium*: a Gregorio XIII. Succeſſore revocatam, ac ſi non emanaſſet, cum ſatis perſpicue declaretur, atque confirmetur Concilii decretum per Clementem VIII. in Conſtitutione, incipien. *Quod ſemel*, & Paulum V. in alia incipien. *Decet Romanum Pontificem*. =

Si autem petas, an ad Regulares, vel ad Parochos ſpectet probare quod iidem Regulares per quadraginta annos ante Trident. dictam quartam non ſolverint, Cong. Conc. *in una Minorum Obſervantiæ Provinciæ Poloniæ* 14. *Novemb.* 1682. reſpondit, ſpectare ad Parochos, & ita etiam Rota in Calaguritana *Quartæ funeralis* 2. *Julii* 1728. *coram bon. mem. Ratto, inter impreſſas* 214. *n.* 5. *ac in Vilnen. Quartæ funeralis* 6. *Julii* 1749., & 23. *Jan.* 1750. *coram Caniglia c. Decano*.

S E C T I O C X C.

Eadem Seſſio XXV. de Reform. cap. XIV.

QUam turpe, ac Clericorum nomine, qui ſe divino cultui addixerunt, ſit indignum, in impudicitiæ ſordibus, immundoque concubinatu verſari, ſatis res ipſa, communi fidelium omnium offenſione, ſummoque clericalis militiæ dedecore teſtatur. Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem miniſtri Eccleſiæ revocentur, populuſque hinc eos magis diſcat revereri, quo illos vita honeſtiores cognoverit: prohibet S. Synodus, quibuſcunque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iis ullam conſuetudinem habe-

habere audeant: alioquin pœnis, a sacris Canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis puniantur. Quod, si a Superioribus moniti, ab iis se non abstinuerint, tertia parte fructuum, obventionum, ac proventuum beneficiorum suorum quorumcunque, & pensionum ipso facto sint privati; quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicetur. Sin vero in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perseverantes, secundæ monitioni adhuc non parverint, non tantum fructus omnes, ac proventus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur, sed etiam a beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius, etiam uti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur, suspendantur: & si ita suspensi, nihilominus eas non expellant, aut cum iis etiam versentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & pensionibus quibuscunque ecclesiasticis perpetuo priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuscunque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in posterum reddantur; donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex causa visum fuerit dispensandum. Sed, si postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias hujusmodi scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerint, præter dictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut suspendat, supradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, aut Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat, qui sine strepitu, & figura judicii, & sola facti veritate inspecta, procedere possit. Clerici vero beneficia ecclesiastica non habentes, juxta delicti, & contumaciæ perseverantiam, & qualitatem ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitatis ad beneficia obtinenda, aliisque modis juxta SS. Canones puniantur.

Circa modum procedendi contra beneficiatos, & Parochos concubinarios, eosque privandi fructibus, ac beneficiis, jam institutus est sermo part. I. pag. 227. & seq.

SECTIO CXCI.

Eadem Sessio XXV. de Reform. Prosequitur idem cap. XIV.

Episcopi quoque, quod absit, si ab hujusmodi crimine non abstinuerint, & a Synodo provinciali admoniti, se non emendaverint, ipso facto sint suspensi: & si perseverent, etiam ad Sanctiss. Roman. Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, etiam per privationem, si opus erit, in eos animadvertat.

Cum hodie Synodi provinciales raro admodum, vel nunquam celebrentur, ut notavi part. I. pag. 558. tota hujusmodi cognitio pertinet ad Summum Pontificem.

SECTIO CXCII.

Eadem Sessio XXV. de Refor. cap. XV.

Ut paternæ incontinentiæ memoria a locis Deo consecratis, quos maxime puritas, sanctitasque decet, longissime arceatur; non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesiis, ubi eorum patres beneficium aliquod ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcunque, etiam dissimile, beneficium obtinere, nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiam intra trium mensium spatium; alias ipso

jure eo privatus existat, & super iis quæcunque dispensatio surreptitia censeatur. Ad hæc reciprocæ resignationes, si quæ posthac a parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium consequatur, in fraudem hujus decreti, & canonicarum sanctionum factæ omnino censeantur, nec collationes secutæ vigore hujusmodi resignationum, seu aliarum quarumcunque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filiis suffragentur.

De hac prohibitione quoad filios illegitimos Presbyterorum, jam sermo institutus est par.I. p.77.

S E C T I O C X C I I I.

Eadem Sessio XXV. de Refor. cap. XVI.

In hoc capitulo, præter cætera, præcipit Trident. assignandam esse congruam portionem Vicariis perpetuis Ecclesiarum parochialium, taxandam arbitrio Episcopis quod arbitrium sublatum erat ex Constit. S. Pii V. sed dicta Const. moderata est a Benedicto XIV. ut supra notavi pag. 819. & seq.

S E C T I O C X C I V.

Eadem Sessio XXV. de Reform. cap. XIX.

Detestabilis duellorum usus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex christiano orbe penitus exterminetur. Imperatores, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocunque alio nomine, Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint, eo ipso sint excommunicati, ac jurisdictione, & dominio civitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia obtinent, privati intelligantur: etsi feudalia sint, directis Dominis statim acquirantur. Qui vero pugnam commiserint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & ut homicidæ juxta Sacros Canones puniri debeant; etsi in ipso conflictu decesserint, perpetuo careant ecclesiastica sepultura. Illi etiam, qui consilium in causa duelli, tam in jure, quam facto dederint, aut alia quacunque ratione ad id quemquam suaserint, necnon spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur; non obstante quocunque privilegio, seu prava consuetudine, etiam immemorabili.

Huic decreto accessit Constitutio Gregorii XIII. *Ad tollendum* 5. *Decemb.* 1582. has Tridenti pœnas extendentis adversus eos omnes, qui nedum duellum formatum, seu solemne, de quo idem Trident. loquitur, commiserint, sed etiam privatum, & minus solemne, idest ex condicto, statuto solum tempore, & loco, sine Patrinis, sociis, loci securitate, ac sine literis provocatoriis, aut denunciationis chartulis.

Accessit insuper Const. Clementis VIII. *Illius vices* 17. *Aug.* 1592., in qua §. V. extendit pœnas omnes latas a Pio IV. Gregorio XIII., & Tridentino ad omne singulare certamen, etiam privatum, seu minus solemne, & ad omnem provocationem, & cooperationem attentatam, etiam non secuta pugna, neque accessu ad locum, & ad omnes cooperationes circa chartulas, vel diffidationis nuncia, licet provocationes intimatæ non fuerint adversario, si per ipsos cooperantes non steterit, quominus intimarentur. Declarantc insuper, hos omnes incurrere excommunicationem, Papæ reservatam (quam non reservaverat Gregorius, nec Tridentinum) infamiam juris, & privationem ecclesiasticæ sepulturæ: loca vero certa minis incurrere eo ipso interdictum, Papæ reservatum.

Accessit etiam Constit. Benedict. XIII. de qua mox sermo erit.

Accessit tandem Const. Benedicti XIV. *Detestabilem IV. Id. Novemb.* 1752. in qua §. *Jam vero*, statuitur, ut sequitur.

Si

Si quis in duello, sive publice, sive privatim indicto, hominem occiderit, sive hic mortuus fuerit in loco conflictus, sive extra illum ex vulnere in duello accepto, hujusmodi homicida, tamquam interficiens proximum suum animo præmeditato, ac deliberato, ad formam Const. fel.rec. Prædecess. nostri Benedicti Papæ XIII., quæ incipit = *Ex quo divina, data IV.* Id. Jun. anno Domini 1725. ab ecclesiasticæ immunitatis beneficio exclusus, & repulsus omnino censeatur, ita ut a cujuscunque sacri, aut religiosi loci asylo, ad quod confugerit, servatis tamen de jure servandis, extrahi, & judici competentis Curiæ pro merito puniendus tradi possit, & debeat: super quo nos Episcopis, aliisque superioribus Antistitibus, ad quos respective pertinet, & pertinebit, in posterum necessarias, & opportunas facultates præsentium quoque tenore impertimur. Quin etiam, vivente adhuc altero in singulari certamine graviter vulnerato, si percussor in locum immunem se receperit, ex quo, eveniente illius morte, fugam arripere, & legum severitatem evadere posse prospiciatur, volumus, & respective permittimus, ut quatenus Periti ad inspiciendum vulnus acciti, grave vitæ periculum adesse retulerint, percussor ipse, prævio semper decreto Episcopi, & cum assistentia personæ ecclesiasticæ, ab eodem Episcopo deputatæ, ab hujusmodi loco immuni extractus, sine mora carceribus mancipetur: ea tamen lege judicibus indicta, ut illum Ecclesiæ restituere debeant, si vulneratus superstes vivat ultra tempus a legibus, quæ de homicidio sunt constitutæ, alioquin in easdem pœnas incidant, quæ in memoratis Benedicti XIII. literis constitutæ sunt adversus illos, qui delinquentem in aliquo ex casibus, ibidem expressis, ex indiciis ad id sufficientibus sibi traditum restituere recusent, postquam is in suis defensionibus hujusmodi indicia diluerit.

Præterea.... decernimus, ac declaramus sepulturæ sacræ privationem ex Sacrosancta Trident. Synodo inflictam morientibus in loco duelli, & conflictus incurrendam perpetuo fore, etiam ante sententiam judicis, a decedente quoque extra locum conflictus ex vulnere ibidem accepto, sive duellum publice, sive privatim indictum fuerit; ac etiamsi vulneratus ante mortem non incerta pœnitentiæ signa dederit, atque a peccatis, & censuris absolutionem obtinuerit; sublata Episcopis, & Ordinariis locorum super hac pœna interpretandi, ac dispensandi facultate.

Ulterius proscripsit has Propositiones, quæ insertæ habentur in eadem Constit.

I. Vir militaris, qui nisi offerat, vel acceptet duellum, tamquam formidolosus, timidus, abjectus, & ad officia militaria ineptus haberetur, indeque officio, quo se, suosque sustentat, privaretur, vel promotionis alias sibi debitæ, ac promeritæ spe perpetuo carere deberet, culpa & pœna vacaret, sive offerat, sive acceptet duellum.

II. Excusari possunt etiam honoris tuendi, vel humanæ vilipensionis vitandæ gratia, duellum acceptantes, vel ad illud provocantes, quando certo sciunt, pugnam non esse secuturam, utpote ab aliis impediendam.

III. Non incurrit ecclesiasticas pœnas ab Ecclesia contra duellantes latas Dux, vel Officialis militiæ, acceptans duellum ex gravi metu amissionis famæ, & officii.

IV. Licitum est in statu hominis naturali acceptare, & offerre duellum ad servandas cum honore fortunas, quando alio remedio earum jactura propulsari nequit.

V. Asserta licentia pro statu naturali applicari etiam potest statui civitatis male ordinatæ, in qua nimirum, vel negligentia, vel malitia Magistratus justitia aperte denegatur.

SECTIO CXCV.

Eadem Sess. XXV. de Reform. caput XX.

Cupiens S. Synodus..... Decernit itaque, & præcipit, sacros Canones, & Concilia generalia omnia, necnon alias Apostolicas sanctiones, in favorem ecclesiasticarum personarum, libertatis ecclesiasticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innovat, exacte ab omnibus observari debere. Propptereaque admonet Impe-

Imperatorem, Reges, Respublicas, Principes, & omnes, & singulos cujuscunque status, & dignitatis extiterint, ut quo largius bonis temporalibus, atque in alios potestate sint ornati, eo sanctius, quæ ecclesiastici juris sunt, tamquam Dei præcipua, ejusque patrocinio tecta venerentur; nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliisve Dominis temporalibus, seu Magistratibus, maximeque ministris ipsorum Principum lædi patiantur; sed severe in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque jurisdictionem impediunt, animadvertant: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, religionem, Ecclesiarumque protectionem existant, imitantes anteriores optimos, religiosissimosque Principes, qui res Ecclesiæ sua in primis auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum injuria vindicarunt. Adeoque ea in re quisque officium suum sedulo præstet, quo cultus divinus devote exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in residentiis, & officiis suis quieti, & sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi permanere valeant.

Hoc decretum, statuens, libertatem, & immunitatem ecclesiasticam observandam esse sub pœnis in ipsam violantes a SS.Canonibus, Conciliis, & Apostolicis sanctionibus impositis, quas hic innovat, declaratum est quoad immunitatem localem a Greg. XIV. Constit. *Cum alias* 24. *Maji* 1591. infligente excommunicationem latæ sententiæ, Papæ reservatam (ut etiam declaravit jussu Clementis VIII. 26. *Novemb.* 1602. Congr. Episc. & Regul. quæ prius de jure communi erat tantum ferendæ sententiæ) in præsumentem extrahere reum de loco sacro, aut ei ibidem existenti nocumentum aliquod inferre in ipsius personam, aut bona, quæ secum intulit, exceptis tamen casibus, quos habes una cum eorumdem Pontificum Constitutionibus part. 1. a pag. 464. ad 471.

Circa absolutionem ab excommunicatione incursa propter publicam violationem libertatis, & immunitatis ecclesiasticæ, videnda est Constit. Bened. XIV. *Pastor bonus* §. XI. quam habes in calce hujus Operis.

SECTIO CXCVI.

Eadem Sessio XXV. Decretum de Indulgentiis.

Abusus vero, qui in his irrepserunt, & quorum occasione insigne hoc Indulgentiarum nomen ab hæreticis blasphematur, emendatos, & correctos cupiens, præsenti decreto generaliter statuit, pravos quæstus omnes pro his consequendis, unde plurima in christiano populo abusuum causa fluxit, omnino abolendos esse.

Hoc decretum, statuens abolendos esse omnes pravos abusus pro consecutione Indulgentiarum, ampliatum est a S. Pio V. ut notavi supra pag. 820. & 887.

SECTIO CXCVII.

Eadem Sessio XXV. Decretum de delectu ciborum, jejuniis, & diebus festis.

Quid novi statutum fuerit a Constitutionibus Apostolicis circa delectum ciborum, jejunium, & festos dies, jam notavi supra parte I. pag. 452.

S E-

SECTIO CXCVIII.

Eadem Sessio XXV. Decretum de Indice Librorum, Catechismo, Breviario, & Missali.

Quoad Indicem librorum huic decreto accessit Constit. Pii IV. *Dominici gregis* 24. *Martii* 1564. qua idem Index, a selectis Patribus, quibus ejus confectio a S. Synodo commissa fuerat, approbatus est una cum regulis ipsi Pontifici propositis, quas probavit etiam Clemens VIII. Const. *Sacrosanctum* 17. *Octobr.* 1595.

Ad has autem regulas pertinent sequentes Constitutiones.

I. Const. laudati Pii IV. *Cum pro munere* 24. *Martii* 1564.; qua prohibetur retentio, & lectio librorum Luteranorum, aut de hæresi suspectorum.

II. Constitut. Sixti V. *Cœli, & terræ* 5. *Jan.* 1585. qua prohibetur exercitium artis astrologiæ judiciariæ, & aliud quodcunque divinationum genus, librorumque hujusmodi retentio, ac lectio.

III. Constit. Clementis VIII. *Cum hæbreorum* 28. *Febr.* 1593. qua prohibetur hæbreis retentio, & lectio librorum Thalmudi, aliorumque damnatorum.

IV. Const. ejusdem Clem. *Apostolicæ* 21. *Aug.* 1602., qua prohibetur quibuscunque facultas concedendi licentiam legendi, & retinendi opera Caroli Molinei; ita ut a solo summo Pontifice concedi possit.

V. Const. Gregorii XV. *Apostolatus* 30. *Decemb.* 1622. qua revocantur omnes licentiæ legendi, & retinendi libros prohibitos.

VI. Constit. seu decretum Urbani VIII. *Sanctissimus* 18. *Septem.* 1625., quo prohibetur transmissio librorum imprimendorum extra statum ecclesiasticum absque approbatione in scriptis obtinenda ab Urbis Vicario, & Magistro S. Palatii: qui nec imprimi possint absque licentia Ordinariorum, & Inquisitorum loci, de quacunque materia tractent.

VII. Const. Alexand. VII. *Speculatores Domini* 5. *Martii* 1664., qua injungitur observatio Indicis librorum prohibitorum noviter impressi post illum approbatum a Clemente VIII.

VIII. Decretum ejusdem Alexandri, quo sub die 18. *Martii* 1666. proscripsit sequentem Propositionem, la XLV. in ordine inter alias ab ipso damnatas = Libri prohibiti, donec corrigantur, possunt retineri, usquedum adhibita diligentia corrigantur.

Reliqua circa Indicem librorum, eorumque prohibitionem videnda sunt notata pag. 811. & seq.

Quoad Catechismum ex decreto Trident. a selectis Patribus confectum, & a S. Pio V. probatum, vulgatumque, Clemens XIII. iterum in alma Urbe latino sermone excudi euravit juxta Manutianum exemplum, quo laudati Pii auctor tate primum editus fuit: sublatis tamen iis mendis, quæ in editione Romana, operarum vitio irrepserant, ut ex ejus Const. *In Dominico agro* 14. *Junii* 1761.

Cum autem in ea spoponderit, se mandatarum, ut, in popularem sermonem dicti Pii jussu, jam conversus, & editus, prope diem denuo typis impressus in lucem prodiretur, revera vulgatus est in typographia Cameræ Apostolicæ.

Quoad Missale, hoc ad rite Missas celebrandas ex Tridentini decreto reformatum, approbatum fuit a S. Pio V. cum abolitione aliorum, Const. *Quo primum pridie Id. Jul.* 1570. Sed cum postea variis de causis perperam in multis immutatum fuerit, Clemens VIII. illud suæ integritati restituit, & iterato suppleri, & emendari euravit, imprimique interdixit sine licentia Inquisitorum, vel Ordinariorum; atque aliorum usum prohibuit, præscribendo formam licentiæ typis vulgandi, ut ex ejus Const. *Cum Sanctissimum* 7. *Julii* 1604.

Quoad Breviarium accesserunt Constitutiones S. Pii V. *Quod a Nobis*, Clementis VIII. *Cum in Ecclesia*, ac Urbani VIII. *Divinam*, relatæ in fronte Breviarii Romani una cum decretis Cong. Rituum ad idem spectantibus.

SECTIO CLXXII.

Eadem Sess. XXV. de recipiendis, & Observandis decretis Concilii.

Hic præcipit Tridentinum, ut quæ ab eo decreta sunt, ab omnibus devote recipiantur, & fideliter observentur. Ad quorum observationem præter Constit. Pii IV. *Benedictus Deus* 26. *Jan.* 1564. super confirmatione ejusdem Concilii, spectat altera ipsius Constitutio *In Principis* 17. *Feb.* dicti anni, ut notatum est supra, cum de *Cap.* XXII. *Sess.* XXV. *de Regul. pag.* 1054. etiam altera *Alias* 2. *Aug.* 1564., qua deputantur octo Cardinales pro executione, & observatione eorumdem decretorum.

Spectat etiam Constit. Gregorii XIII. *Inter Apostolicas* 5. *Septem.* 1584. innovantis decretalem Nicolai III. relatam in cap. *Contingit I. de jure jurando in VI.* aliasque sanctiones contra jurantess, & jurare facientes illicita, impossibilia, damnosa, & ecclesiasticæ libertati adversantia, illamque extendentis ad observantias, & juramenta obviantia decretis Trident. sive hæc præstentur ante possessionem Canonicatuum, Ecclesiarum, & Officiorum, sive post, sub pœnis

pœnis Papæ reservatis in talia juramenta exigentes, si Episcopi sint, seu pontificali dignitate præditi, suspensionis a divinis; si singulares personæ, his inferiores, excommunicationis, & inhabilitatis ad officia, & beneficia obtinenda; si Universitates ecclesiasticæ, capitula, conventus, eorumque Ecclesiæ, & loca omnia laicalia, interdicti scilicet personalis, vel localis respective. In præstantes autem dicta juramenta privationis eo ipso usus, & commodi rei, & gratiæ, cujus causa illicite juraverint, idest officii, beneficii, & prælaturæ.

Cum autem hic ulterius declaretur a Tridentino, providendum esse a Summo Pontifice commodiore quacunque ratione ei bene visa, quoties in Concilii decretis recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua acciderint, quæ declarationem, aut definitionem postulent, accessit Constit. Sixti V. *Imensa XI. Kal. Feb* 1587.; qua instituitur Congregatio Cardinalium cum facultate eadem decreta interpretandi, in iis tantum, quæ de morum reformatione, disciplina, ac moderatione, & ecclesiasticis judiciis, aliisque hujusmodi, statuta sunt, & Papa consulto, eidem reservata interpretatione eorum, quæ ad Fidei dogmata pertinent.

Et hic notandum cum Benedict. XIV. lib. *XIII. de Synodo diæc. cap. XXIV. n.* 23. quod cum Concilium Tridentinum declaraverit Sessione *XXV. cap. XXI. de refor. Omnia, & singula sub quibuscunque clausulis, & verbis, quæ de morum reformatione atque ecclesiastica disciplina* a se statuta sunt, *ita decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicæ, & sit, & esse intelligatur*, quoties a Romano Pontifice aliquid indulgetur, aut statuitur contrarium eidem Concilio, non opus est expressa illius derogatione, sed (sunt verba Benedicti ibi =
„ Satis est, ut removeatur necessitas expressæ de-
„ rogationis; proindeque sufficiat ad hoc, ut dero-
„ gatum censeatur oppositæ conciliari sanctioni, si
„ Pontifex aliquid ipsi contrarium indulserit, aut
„ decreverit, supplicemque libellum, seu alias ar-
„ chetypum literarum Apostolicarum exemplar
„ sua ipse manu signaverit, juxta definitionem edi-
„ tam a S. Pio V. per schedulam sui motus proprii,
„ relatam a Garcia *de benefic. par. IV. cap. V. n.* 32.
„ *&* 33.

„ Aque hæc est sententia, in quam post lon-
„ gas disputationes communi consensu convenerunt,
„ tum Abbreviatores Cancellariæ Apostolicæ, &
„ Rotæ Romanæ Auditores, tum etiam Cong. Car-
„ dinalium Conc. Trident. Interpretum.

In eadem sententia fuit Fagnanus *in Cap. II. Nulli de Concess. Præbendæ n.* 86.

Ab eodem Benedicto erecta est altera Congregatio particularis nonnullorum Prælatorum, adjecta eidem Cong. Conc. Const. *Decet 23. Novem.* 1740. in qua, innovata Const. Sixti V. *Romanus Pontifex*, de juramento præstando a Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis ante possessionem suarum Ecclesiarum, visitandi certe statutis temporibus limina SS. Apostolorum, rationemque reddendi statuum earumdem Ecclesiarum; ac altera *Immensa* de munere Cong. Conc. respondendi eorum postulatis, eamdem obligationem extendit ad Abbates, Priores, Præpositos, aliosque, quacunque dignitate, etiam Cardinalatus honore insignitos, tam Regulares, quam seculares, qui monasteriis, seu Ecclesiis, quæ *Nullius* nuncupantur, præficiuntur cum jurisdictione spirituali, & territorio separato, declaratque dictorum præfatæ Cong. particularis Prælatorum munus esse prædictorum omnium postulata diligenter inspicere, omniaque in eis contenta accurate exponere, & communi consilio omnibus consideratis, quæ majoris momenti videbuntur, ad Cong. Conc. referre, ut, facta deinde a Secretario dictæ Cong. relatione Pontifici, hic, auditis votis tum Cardinalium eidem Cong. præpositorum, tum præfatorum Prælatorum, = *de rebus gravioribus, ex omnibus provinciis, & terrarum orbis partibus ad Sedem Apostol. a primis Ecclesiæ temporibus referri solitis, prout in Domino videbitur expedire, statuere, & Episcoporum, aliorumque Præsulum postulatis, & desideriis obsequi* = valeat.

F I N I S.

SECUNDÆ PARTIS, ET OPERIS.

APPEN-

APPENDIX

In qua continentur nonnulla addenda ad sequentes Titulos:

Ad titulum XXVI. lib. III. *De Testamentis, & ultimis voluntatibus* post notata ad caput III. *Nos quidem* pag. 308. addenda est Decretalis D. Gregorii Magni ad Episcopum Messenatensem, relata in cap. V. *Filius noster* hoc Titulo.

☞ Filius noster F. conquestus est, quod quondam pater suus aliqua Ecclesiæ vestræ, sepulturæ suæ gratia, juris alieni reliquit. Et quidem leges sæculi hoc habent, ut hæres ad solvendum cogatur, si auctor ejus rem legaverit alienam. Sed quia lege Dei, non autem lege hujus sæculi vivimus, valde mihi videtur injustum, ut res tibi legatæ, quæ cujusdam Ecclesiæ esse perhibentur, a te teneantur, qui aliena restituere debuisti.

In hac Decretali videtur primo intuitu, D. Gregorium reprobare dispositionem Juris civilis, obstringentis hæredem rem legatam dare legatario, vel æstimationem rei, si testator scienter rem alienam legaverit.

Verum pro germano illius intellectu repetenda est facti species, ob quod emanavit, ex integro ejus textu relato a Gonzalez. Species igitur hæc est. Cum quidam testator jure legati reliquisset sepulturæ suæ gratia Ecclesiæ Messenatensi rem non suam, (calicem, videlicet, ex auro, & quinta argenti parte conflatum, ac mancipium) spectantem ad Ecclesiam Cossentinam, nec Episcopus Messenatensis Episcopo Cossentino eam repetenti restituere voluisset, donec ab hærede æstimationem accepisset, male detorquens in sui favorem legem civilem, illum Gregorius, nedum tanquam alienæ rei detentorem, (quem neque eadem lex civilis patitur) contra legem Divinam, ad restitutionem damnavit, sed & tanquam sacrorum Canonum violatorem, quidquam exigi prohibentium pro sepulturæ pretio; Ideoque rei etiam æstimationem eidem interdixit.

Ex qua facti specie inferri nequit, D. Gregorium improbasse juris civilis dispositionem, tanquam juri canonico contrariam, ut nonnulli Interpretes ex hac Decretali concluserunt, (& potissimum Arnoldus Vinnius, qui lib. II. Selectarum cap. 26. ausus est asserere, D. Gregorium errore deceptum fuisse) sed perperam; in Conc. enim Agathensi hoc sequens statutum, juri civili penitus conforme, legitur, relatum Can. V. *Si Episcopus caus. XII. q. V.* = Si Episcopus, condito testamento aliquid de ecclesiastici juris proprietate legaverit, aliter non valebit, nisi tantundem de juris proprii facultate suppleverit. =

Covarruvias hoc eodem tit. num. 8. hæc habet = Quartus intellectus hujus capitis est, ut nihil in eo diversum a jure civili statutum sit, sed id tantum in eo prohiberi, ne res aliena, invito domino, prætextu legati, a legatario detineatur: legatarius enim domino petenti cogi debet eam statim restituere, licet ab hærede possit ejus æstimationem petere ex juris civilis decisione: atque huc tendit tota D. Gregorii Epistola = Quæ tamen æstimatio in exposita facti specie neque peti potuisset ab Episcopo Messenatensi, cum expetebatur, ut dixi, contra sacros Canones tanquam pretium sepulturæ.

Ad Titulum XL. ejusdem lib. III. de *Consecrat. Eccles.* pag. 425. col. a. in principio, ☞ cum ibi dictum fuisse videatur, Benedictum XIV. annumerasse inter vitandos decedentes in duello, pro majori claritate addendum est = Hos duntaxat annumeravit inter illos, qui juxta Trident. cap. XIX. sess. XXV. de refor. perpetuo carere debeant ecclesiastica sepultura, licet non fuerint declarati vitandi, & a peccatis, ac censuris absolutionem obtinuerint, ut in ejus Const. relata par. II. pag. 1069.

Ad Titulum XLVII. ejusdem lib. III. *De Purificatione post partum*, ad decreta Congregationis sacrorum *Rituum Urbis, & Orbis* pag. 456. addendum est.

☞ Circa dubium V. = An benedictiones, & distributiones Candelarum, Cinerum, & Palmarum sint de Juribus parochialibus = cui a S. Congr. responsum fuit: *negative*. Notandum est cum Benedicto XIV. *Instit. Ecclesiast. CV. n. 115.* = benedictionem Candelarum permitti in Ecclesiis, & Oratoriis Sodalitatum pro Confratribus, & Sororibus =, tum quia consuetudo id pridem induxit; tum quia Cardinalis Collnredus de iis benedictionibus ita verba fecit: *Cæteras benedictiones in quæstione expositas arbitror non spectare ad Parochum privative, præsertim, si pro Sodalibus tantum, & privatim fiant*. Cum pariter a Sac. Cong. Conc. die 24. Septembris an. 1718. petitum fuisset = *An liceat Capellano dictæ Societatis facere benedictionem, & distributionem Candelarum in dicto Oratorio pro Confratribus, & Sororibus in Festo SS. Purificationis?* = Patres responderunt affirmative. =

☞ Circa VI. dubium = An benedictiones mulierum post partum &c., sint de juribus mere parochialibus = cui a Sac. Congr. responsum fuit = negative, sed benedictiones mulierum, & fontis baptismalis fieri debere a Parochis =.

Circa hoc responsum attendenda sunt decreta Congr. Conc. posteriora: die enim 3. Decemb. 1718. in

in Dertonen. jurium parochialium ad dubium VII. = An jus benedicendi sponsas, & puerperas spectet privative ad parochos = S. Cong. respondit = ad VII. affirmative quoad primam, & negative quoad secundam partem = ut in Thesauro resolutionum ejusdem Cong. tom. 1. pag. 133. & die 7. Decembris 1720. in eadem causa iterum proposita = an, & in qua parte sit standum, vel recedendum a decisis die 3. Decemb. 1718. = respondit quoad VII. in decisis quoad primam partem, & quoad secundam *esse in libertate puerperarum accedere ad quamcunque Ecclesiam sibi bene visam* = dict. tom. 1. pag. 399.

Idem eadem Cong. jam prius declaraverat die 20. Junii 1620. *in Bononien. Regulares possunt admittere in eorum Ecclesiis mulieres post partum ad purificationem, nec possunt ab Episcopo prohiberi, lib. decretor. XII. pag. 45. & in Forolivien. jurium parochialium 18. Novemb. 1684. ad IV. ac in Nonantulana 13. Jan. 1685.*

Ex decreto ejusdem Congr. sub die 28. Augusti 1688. *dubium juris benedicendi*.

Procurator generalis Ordinis Cappuccinorum supplicat declarari.

I. An Regulares dicti Ordinis requisiti ab agrorum dominis, possint absque licentia parochi benedicere agris, & maledicere locustis, bruchis, & cæteris hujus generis vermibus, & quatenus affirmative.

II. An in functionibus hujusmodi peragendis possint itidem absque licentia parochi uti stola.

Sacra Congregatio respondit ad utrunque negative.

Ad Titulum VII. lib. IV. *De eo, qui duxit in matrimonium, quam polluit per adulterium*, post notata ad caput VI. pag. 518. addenda est sequens Decretalis Innocentii III. relata in cap. VII. hoc tit. scripta capitulo Messanensi in Sicilia.

☞ Veniens ad præsentiam nostram G. Laicus humili insinuatione monstravit, quod cum in Civitate Lemoviecensi quamdam sibi matrimonialiter copulasset, ab ea recedens, Messanam advenit, ubi M. mulierem insciam, quod aliam haberet uxorem, sibi solemniter copulavit. Verum cum eidem pænitentia fuisset injuncta, ut ad legitimam rediret uxorem, & ipse propter hoc in suam patriam rediisset, uxorem suam inveniens carnis debita persolvisse, ad Messanam rediit Civitatem, & supradictæ M. tanquam legitimæ cohabitavit uxori. Et infra. Licet autem, vivente uxore legitima, prædictam M. sibi copulare nequiverit in uxorem; quia tamen uxore defuncta, utpote a lege ipsius solutus in eamdem M. de novo potuit matrimonialiter consentire: *dummodo non præstiterit fidem Adulteræ*, vel machinatus fuerit in mortem uxoris, mandamus, quatenus, si est ita, eidem G. ut supradictæ M. affectu adhæreat conjugali, licentiam concedatis.

Ex hac Decretali inferri videtur, quod contrahens matrimonium secundum, constante primo, cum fœmina inscia illius ligaminis, non amplius possit iterum cum ea contrahere, si eidem fidem dederit de contrahendo post mortem primæ uxoris, licet ipsa hujusmodi ligamen ignoraverit.

Verum autem ejusdem Decretalis intellectum satis desumi posse crederem ex voto a me exarato super simili sequentis facti specie.

Titius intuitu matrimonii rem habuit cum Berta, quam putavit solutam, deinde volens eam ducere, Berta sincere aperuit se esse conjugatam: unde a nuptiis abstinuit; sed matrimonium sibi mutuo promisere pro casu futuræ mortis conjugis.

Quæritur, an promissio illa cum adulterio inducat impedimentum criminis?

Consultus igitur ego, quid juris esset circa propositum dubium, in eo fui sensu, nullum inductum fuisse impedimentum: attento enim principio, concordi Canonistarum calculo recepto, quod ad incurrendum hoc impedimentum necessario requiratur adulterium consummatum ab utroque cognitum una cum reciproca promissione futuri matrimonii, sive ante, sive post illud habita, ut cum communi eorumdem Canonistarum ex cap. I. IV. VI. VII. VIII. hoc tit. pro certo retinendum esse scripsi in Appendice prima ad eundem tit. pag. 547. n. 13. in expositi facti specie adfuit sola promissio, quæ sola ex citatis juribus nullum impedimentum inducit; & licet ante hanc adfuerit adulterium, non fuit tamen formale, idest ab utroque cognitum ut tale: nec post notitiam habitam a Titio de ligamine Bertæ, ulla interfuit copula:

Quin officiat transcripta Innocentii Decretalis, cujus verus intellectus est, ut fides data sit copulativa cum adulterio formali, prout præsefert illud verbum *Adulteræ* a se cognitæ formaliter tali ex adulterio patrato post scientiam ligaminis, cum tunc fuisset vera adultera, & non prius, ut explicat etiam Glossa verb. *Adulteræ*, nec poterat intelligi de fide illi data, tamquam veræ uxori, (ut ipsa putabat) in matrimonio jam bona fide contracto, quo stante, respectu ipsius nullum adfuit adulterium a se cognitum ut tale. Navar. cons. III. ad hunc tit. n. a. Le Grauffre §. *Quod si*. Vanespen par. II. tit. XIII. cap. VII. de impedimen. crimin. n. 8. Maschat. Instit. Canon. a me illustratæ cit. tit. n. 3.

Qui sane intellectus, ne dicamus, Innocentium sibi contrarium fuisse, repetendus est, nedum a Glossa, omnibusque Interpretibus, sed etiam a præcedenti ejus Epistola decretali, relata in cap. VI. *Significasti* cit. tit. ac ab altera LXXXIX., relata a Gonzalez in commentario ad cap. VIII. *Si quis* d. tit. in quarum utraque definivit, ad incurrendum hoc impedimentum copulative requiri adulterium formale, idest ab utroque cognitum cum promissione futuri matrimonii, ut legenti patet. Certa siquidem regula est concordi Canonistarum calculo recepta = ut si quæ jura diminutius loquantur, supplenda, seu explicanda sint ex aliis, plenius, & clarius loquentibus = Mas. loc. cit.

Hoc idem dubium sibi propositum ita solvit Engel hoc tit. n. 7. = Quæritur VII. quid juris, si fœmina soluta peccet cum conjugato, ignorans eum esse conjugatum: ex post facto autem, cum jam de hoe est certiorata, promissionem acceptet, vel

„ de

„ de facto contrahat matrimonium ? Ref. tali casu „ probabiliter dici posse nullum subesse impedimentum, quia illa copula ex parte fœminæ ob ignorantiam status conjugalis in altero non fuit formale adulterium, neque etiam adulterorum pœnam meretur, consequenter nec istam, quæ a „ jure tantum adulterio cum promissione matrimonii conjuncto infligitur = Miror tamen, cur tantus Canonista sentiat = *valde probabiliter* (& non certo) *dici posse nullum subesse impedimentum* = cum simus in odiosis, nec sit in Doctorum, rigorose plus æquo opinantium, potestate statuere impedimenta in casibus a jure clare non expressis.

In casu tamen allatæ Decretalis novum requiri utriusque consensum pro valore secundi matrimonii recte ibi notat Glossa §. *De novo*, cum primus fuerit nullus ob tunc adhuc existens viri ligamen cum prima; præstandum quidem coram parocho, & testibus, si hoc contractum impedimentum fuerit publicum, juxta doctrinam traditam in hoc eodem Opere pag. 552. num. VI.

Notandum vero, quod in dictæ Decretalis specie jus ad renovandum hunc novum consensum competit mulieri dumtaxat tamquam parti innocenti, ut notavi pag. 516. post *cap, Propositum*.

Ad Titulum XXXVIII. lib. V. de Pœnitentiis, & remissionibus post §. *Quæ Decreta* pag 749. circa implementum præcepti Communionis paschalis, addendum.

Huic præcepto non satisfacit Eucharistiam sumens absque licentia Episcopi, vel proprii parochi non in propria parochiali Ecclesia, sed in alia qualibet, quamvis patriarchalis, aut metropolitana, aut cathedralis sit, ut jam primum declaravit Cong. Conc. in Limana, Sutrina, & Perusina mense Septembris 1649; & 23. Januarii 1688. deinde Innocentius XI. *die 5. Februar.* 1682. etiamsi Romanæ Urbis incolæ eam sumerent in Ecclesiis patriarchalibus S. Joannis Lateranensis, aut S. Petri in Vaticano; postremo Benedictus XIV. 2. Jun. 1751. in Epistola enciclica ad Primatem, Archiepiscopos, & Episcopos Regni Poloniæ incipien. *Magno* §. XXI.

Ad Sectionem II. Partis II. post §. *Idem decretum* pag. 814 addendum = In decreto Cong. S. Inquisitionis, jussu Urbani VIII. edito 1. Augusti 1641. fertur excommunicatio in singulares personas, & interdictum in collegia, & Universitates audentes sine speciali licentia Papæ imprimere, & quoquomodo in lucem edere libros, tractatus, compositiones, ex professo, vel incidenter sive in theologicis, sive in philosophicis agentes de concursu causæ primæ cum secunda, aut quavis occasione, vel modo de materia divinorum auxiliorum, seu de gratia, & libero arbitrio tractantes, donec a S. Sede, super hac materia aliter fuerit ordinatum.

Item sub excommunicatione latæ sententiæ prohibitum est retinere, & legere sine dicta licentia librum assertum Cornelii Jansenii, cui Titulus Augustinus, ac alias compositiones, theses, & scripturas occasione dicti libri editas, materiam eandem concernentes.

Quæ pœnæ in casibus supradictis reservatæ sunt Papæ, non obstantibus quibuscumque privilegiis, etiam Bullæ Cruciatæ, Jubilæi etiam generalis, & facultatibus Missionariorum, ac aliis a Sancta Sede emanatis, seu emanandis.

Hoc decretum insertum est in Const. dicti Pontificis *In Eminenti* 6. Martii 1641. & Alex. VIII. 7. Decem. 1690. proscripsit hanc Propositionem = Bulla Urbani VIII. *In Eminenti*, est subreptitia =.

Ad Sectionem CV. dictæ Partis II. post §. *Ceterum* pag. 977. circa facultatem, quam dare possunt Generales, & Provinciales suis Religiosis cum eorum licentia extra claustra morantibus confitendi cuilibet sacerdoti tam sæculari, quam regulari alterius Ordinis, ab Ordinario tamen approbato, addendum ☞ Cum sub die 16. Sept. 1769. Episcopus Hildesimen. supplici libello Clementi XIII. exhibito, & ad Cong. Conc. remisso exposuisset, usum invaluisse in civitate Hildesimensi, ut nonnulli Regulares ad civitatem ipsam pluribus intra annum vicibus accedentes, ibique per aliquot dies commorantes, soleant sibi eligere Præsbyterum secularem ab Episcopo non approbatum, qui eis sit a confessionibus, quamvis non desint qui vel ex secularibus, vel ex Regularibus proprieque cujusque Ordinis familiæ de Episcopi, vel Prælati regularis licentia confessiones excipiant, idque minime ferri posse censens, sequentia dubia declaranda proposuit.

I. An tales confessiones licitæ sint in casu ?

II. An ignorante Episcopo, validæ fuerint ?

III. An Episcopo sciente, & contradicente in posterum peragendæ validæ futuræ sint ?

Sacra Congregatio die 18. Novembr. 1769. respondit negative in omnibus, & amplius.

Nequeunt itaque Regulares, licite extra claustra degentes, etiam obtenta facultate a suis Generalibus, vel Provincialibus sibi eligendi confessarium, hunc eligere, qui ab Ordinario loci, in quo reperiuntur, approbatus non fuerit.

Sacerdotes autem, tam seculares, quam regulares ne vigore quidem Bullæ Cruciatæ, aut Jubilæi, in quo cuique, etiam Regulari, concedi solet a Sede Apostolica facultas sibi eligendi confessarium, invalide absolverent pœnitentes, nisi actu approbati essent ab Ordinario loci, ubi confessiones audirent, neque si non absolverent juxta licentiam concessam cum limitatione, vel quoad locum, vel quoad tempus, vel quoad genus personarum: certa quorum omnium ratio repetenda est ab Apostolicis Constitutionibus ita statuentibus, apposite in unum redactis in Synodo Tusculana, celebrata an. 1763. *art. VII. de Ministro Sacram. Pœnit.* n. 7. p. 620. ibi = Nam, præ„ter Pauli V. Urbani VIII. & Clementis X. Con„stitutiones, quibus contraria opinio damnata jam „fuerat, Innocentius XII. per suam Constitutio„nem, *Cum sicut 19. April.* 1700. decrevit, ac „declaravit, confessarios tam seculares, quam re„gulares, quicunque illi sint, in vim Bullæ Cruciatæ „a pœnitentibus ad audiendas eorum confessiones „electos, eas audire non posse sine approbatione „Ordinarii loci, in quo ipsi pœnitentes degunt, &

„ in

„ in quo Confessarios ad suas excipiendas confes-„ siones requirunt; neque ad hoc suffragari appro-„ bationem semel, aut pluries ab Ordinario aliorum „ locorum obtentam, etiam si pænitentes subditi il-„ lorum Ordinariorum forent, qui Confessarios ele-„ ctos approbassent: adeoque confessiones in po-„ sterum aliter factas, & auditas nullas, irritas at-„ que invalidas fore: Sacerdotibus vero, qui illas au-„ dire præsumpserint, suspensionis pœnam ipso fa-„ cto incurrendam indixit. Opinionem autem con-„ trariam tanquam falsam, temerariam, scandalo-„ sam, & in praxi perniciosam damnavit, eamque „ doceri, sustineri, aut ad praxim deduci sub pœna „ excommunicationis ipso facto incurrendæ prohi-„ buit. Innocentii XII. Constitutionem confirma-„ vit mox per litteras in forma Brevis Innocen-„ tius XIII. *Apostolici Ministerii* 13. *Maji* 1723., „ quibus etiam declaravit, Sacerdotes, sive secula-„ res, sive regulares, qui ab Episcopis obtinuerint „ licentiam audiendi confessiones limitatam, vel „ quoad locum, vel quoad tempus, vel quoad ge-„ nus personarum, non posse Sacramentum pœni-„ tentiæ administrare extra tempus, vel locum, vel „ personarum genus ab ipsis Episcopis præscriptum, „ quocunque privilegio, etiam in vi Bullæ Crucia-„ tæ, nullatenus suffragante, Sacerdotibus autem, „ tam secularibus, quam regularibus ad confessio-„ nes excipiendas, vel ex vi Bullæ Cruciatæ, vel „ ex quocunque alio privilegio electis, minime „ suffragari, quod approbati alias fuerint ab Epi-„ scopo, qui loci, in quo confessiones audiendæ „ sunt, Ordinarius aliquando fuerit, sed non am-„ plius sit, vel quia obierit, aut Episcopatui renun-„ ciaverit, vel quia ad aliam Ecclesiam, auctoritate „ Apostolica, fuerit translatus, sed necessariam om-„ nino esse illius approbationem, qui actu ordina-„ riam in ea diœcesi exerceat iurisdictionem: eam „ tamen sufficere etiam tacitam, ac tamdiu dura-„ re, quamdiu præcedens approbatio expresse re-„ vocata non fuerit: in quo casu nova ex integro „ impetranda est, non secus ac quando prior appro-„ batio, tempore præfinito elapso, expiraverit. In-„ noc. XIII. literas Bened. XIII. aliis apostol. suis literis, „ *In supremo* 23. *Sept.* 1724. approbavit, confirma-„ vit, atque innovavit. Verum cum novæ hac super „ re excitari possent controversiæ, Benedictus XIV., „ ut omnem in posterum dubitandi occasionem adi-„ meret, Constitutionem edidit *Apostolica Indulta* „ *nonis Aug.* 1744., qua statuit, ac declarat, idem „ omnino jus, quod vigore prædictorum decreto-„ rum circa intelligentiam, & usum indulti Bullæ „ Cruciatæ obtinet, etiam quoad reliqua ejusdem „ generis induita pariformiter valere, atque obti-„ nere debere; & reprobationem dictarum opinio-„ num, quatenus respiciunt intelligentiam, & „ usum indulti Bullæ Cruciatæ a præfatis Pontifici-„ bus proscriptarum, locum similiter habere, qua-„ tenus easdem opiniones, & sententias in medium „ proferri contingeret circa similia etiam indulta, „ sive universis per Ecclesiam christifidelibus, sive „ alicui regioni, aut loco, Universitati, aut cœtui „ particulari Sodalium, seu Confratrum, quomo-„ docunque, & ubicunque concessa, vel conce-„ denda. =

Præter hucusque a laudato Benedicto statuta, & declarata, hæc subdit.

= Insuper decernimus, & declaramus, id, quod generaliter de indultis præmissis sentiendum jam diximus, generaliter quoque intelligendum esse de omnibus, & singulis personis, quæ sub eorumdem indultorum concessione comprehensæ reperiuntur, vel quas in posterum comprehendi contingat, quæque supradictia indultia uti voluerint; ita videlicet, ut si in aliquo indulto tam secularibus, quam Regularibus tribuatur facultas eligendi confessarium ab Ordinario loci approbatum, tunc confessarius vigore talis concessionis, sive a seculari, sive a regulari pænitente ad audiendas eorum respective confessiones electus, nullatenus ejusmodi confessiones audire valeat, nisi ab Episcopo diœcesano, & Ordinario loci, ubi confessio excipienda est, ad confessiones approbatus, & deputatus existat, quacumque alia approbatione, tam illius generis, quam uterque Innocentius Prædecessores prædicti declararunt non suffragari, *quam ea, si de Regularibus agatur, quæ a solo proprio Regulari Prælato obtenta foret, minime suffragante.* Æquum est enim, & rationi consentaneum, ut quicunque speciali indulti beneficio gaudere, eoque uti voluerit, is conditiones in eodem indulto præscriptas omnino servet; neque licitum est cuiquam conditionem illam approbationis confessarii per loci Ordinarium faciendæ alio modo intelligere, quam eo, quo ipsam intelligendam esse toties Prædecessores nostri Romani Pontifices, ut præmissum est, decreverunt. Quorum nos quoque vestigiis inhærentes, præfatam conditionem in eodem plane sensu, quem illi tradiderunt, ab omnibus, & singulis hujusmodi indulto sub ea conditione concessa utentibus accipiendum, & servandum esse statuimus, atque mandamus, quicunque illi fuerint, qui in vi ejusmodi indulti confessarium sibi eligent, sive seculares, sive regulares cujuslibet Ordinis, & Instituti, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, & Ordinum Militarium, etiam Militiæ Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, necnon Societatis Jesu, atque alterius cujusque Congregationis, vel Societatis, tametsi de illis, aut illorum, vel illarum aliquo, seu aliqua speciali, & expressa mentio quomodocunque facienda foret. Ideoque confessiones, & absolutiones in præmissis casibus aliter in posterum factas, & respective auditas, seu impertitas irritas fore, & invalidas declaramus; & contrariam quamcunque opinionem, ejusque praxim deinceps prohibemus, ac reprobamus, tamquam explanatæ toties ab Apostolica Sede verborum intelligentiæ, ac menti nostræ, quam ad omnem hac super re ambiguitatem tollendam per præsentes clarius exposuimus, penitus adversantem.

☞ Et hic speciatim monitos velim Regulares, sibi eligere volentes confessarium extra suum Ordinem vigore prædictorum indultorum, non satis esse illius approbationem fortasse obtentam *a solo proprio regulari Prælato*, nisi adsit etiam approbatio obtenta a loci Ordinario. Vide etiam a me notata pag. 976. §. *An autem*.

☞ Summorum Pontificum sanctiones, quæ in hoc Opere desiderantur, afferentur, si vita superstes erit, in Summario omnium Constitutionum Apostolicarum.

INDEX RERUM,

Quæ in his tribus Tomis continentur.

A

pæ

B

C

Cardi-

E

C

D

E

lecto-

vatis

F

cop-

G

H

Ho-

I

Exce-

Olim

☞ Jus

L

com-

M

sunt

paro

etiam

N

O

Præ-

mina-

Q

R

tum

S

T

V

		ERRATA.	*CORRIGE.*
Pag. 6	*linea* 22	ab initio Interpoatum	Interpolatum
Pag. 30	3	a fine Ingere	Ingerere
Pag. 129	27	ab initio Episcopus	Episcopos
Pag. 205	3	ab initio Graflamina	Gravamina
Pag. 218	15	a fine Canonis	Canoniis
Pag. 265	8	a fine col. 2. lib. XIII.	Lib. XII.
Pag. 334	4	ab initio vel Majorum	sed Majorum
Pag. 365	11	a fine Ominia	Hominia
Pag. 396	23	a fine Nam	Non
Pag. 417	32	a fine col. 2. Post Introitum	☞ Post ascensum ad Altare ante Introitum
Pag. 425	7	col. 2. ab initio Addidit	☞ Quoad privationem sepulturæ dumtaxat
Pag. 426	7	a fine col. 1. Ecclesiæ simpliciter benedictæ	☞ Ecclesiæ consecratæ
Pag. ead.	6	a fine Ecclesiæ consecratæ	☞ Ecclesiæ simpliciter benedictæ
Pag. 495	20	a fine Reninens	Renitens
Pag. 515	13	ab initio Tata	Notata
Pag. 538	38	ab initio Transmisse	Transisse
Pag. 553	13	ab initio Cognito	Cognitio
Pag. 574	2	ab initio Obtenentæ	Obtentæ
Pag. 626	28	ab initio pag. 250	pag. 242
Pag. 627	10	a fine S. J.	Sac. Inquisitioni
Pag. 659	22	ab initio col. 2 Faliis	Familiis
Pag. 674	18	ab initio col. 2. Nata	Notas
Pag. 976	7	ab initio Tridentina	☞ Tyburtina
☞ In Indice			
Pag. 1084	6	a fine col. 2 460.	450